॥ श्रीरामजयम् ॥

॥ श्रीमद्वाल्मीकिरामायणम् ॥

अयोध्याकाण्डम्

॥ प्रथमखण्डः ॥

तृतीयसंस्करणम्

M. S. RAMASWAMY IYER MEMORIAL EDITION

★

Text in Sanskrit with word for word
Tamil Translation in Prose Order.

★

By

The Late Rao Sahib P. S. KRISHNASWAMI IYER,
Dharmalaya, Mylapore.

Third Edition 1967

Published by

SRI RAM PUBLISHERS,
321, Thambu Chetty Street,
G. T. MADRAS

Ramayana Printing Works, Palghat

Price Rs. 12/-

॥ श्रीरामजयम् ॥

॥ श्रीमद्वाल्मीकिरामायणम् ॥

अयोध्याकाण्डम्

॥ प्रथमखण्डः ॥

धर्मालयसंस्करणम्

M. N. RAMASWAMY IYER MEMORIAL EDITION

★

Text in Sanskrit with word for word
Tamil Translation in Prose Order.

★

By
The Late Rao Sahib P. S. KRISHNASWAMI IYER,
Dharmalaya, Mylapore.

Third Edition 1967

Published by
SRI RAM PUBLISHERS,
321, Thambu Chetty Street,
G. T. MADRAS

Ramayana Printing Works, Palghat

Price: Rs. 12/-

॥ श्री ॥

॥ विषयानुक्रमणिका ॥

षष्ठेऽह्नि गीताः श्लोकाः 715

2026

॥ ॐ ॥

॥ अथ स्मार्तानां श्रीरामायणपठनोपक्रमेऽनुसन्धेयाः श्लोकाः ॥

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् । प्रसन्नवदनं ध्यायेत्सर्वविघ्नोपशान्तये ॥ १ ॥
वागीशाद्याः सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे । यं नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तं नमामि गजाननम् ॥
दोर्भिर्युक्ता चतुर्भिः स्फटिकमणिमयीमक्षमालां दधाना
हस्तेनैकेन पद्मं सितमपि च शुकं पुस्तकं चापरेण ।
भासा कुन्देन्दुशङ्खस्फटिकमणिनिभा भासमानाऽसमाना
सा मे वाग्देवतेयं निवसतु वदने सर्वदा सुप्रसन्ना ॥ ३ ॥
कूजन्तं राम रामेति मधुरं मधुराक्षरम् । आरुह्य कविताशाखां वन्दे वाल्मीकिकोकिलम् ॥
वाल्मीकेर्मुनिसिंहस्य कवितावनचारिणः । शृण्वन् रामकथानादं को न याति परां गतिम् ॥
यः पिबन् सततं रामचरितामृतसागरम् । अतृप्तस्तं मुनिं वन्दे प्राचेतसमकल्मषम् ॥
गोष्पदीकृतवाराशिं मशकीकृतराक्षसम् । रामायणमहामालारत्नं वन्देऽनिलात्मजम् ॥
अञ्जनानन्दनं वीरं जानकीशोकनाशनम् । कपीशमक्षहन्तारं वन्दे लङ्काभयङ्करम् ॥
उल्लङ्घ्य सिन्धोः सलिलं सलीलं यः शोकवह्निं जनकात्मजायाः ।
आदाय तेनैव ददाह लङ्कां नमामि तं प्राञ्जलिराञ्जनेयम् ॥ ९ ॥
आञ्जनेयमतिपाटलाननं काञ्चनाद्रिकमनीयविग्रहम् ।
पारिजाततरुमूलवासिनं भावयामि पवमाननन्दनम् ॥ १० ॥
यत्र यत्र रघुनाथकीर्तनं तत्र तत्र कृतमस्तकाञ्जलिम् ।
बाष्पवारिपरिपूर्णलोचनं मारुतिं नमत राक्षसान्तकम् ॥ ११ ॥
मनोजवं मारुततुल्यवेगं जितेन्द्रियं बुद्धिमतां वरिष्ठम् ।
वातात्मजं वानरयूथमुख्यं श्रीरामदूतं शिरसा नमामि ॥ १२ ॥
यः कर्णाञ्जलिसंपुटैरहरहः सम्यक् पिबत्यादरात्
वाल्मीकेर्वदनारविन्दगलितं रामायणाख्यं मधु ।
जन्मव्याधिजराविपत्तिमरणैरत्यन्तसोपद्रवं
संसारं स विहाय गच्छति पुमान्विष्णोः पदं शाश्वतम् ॥ १३ ॥
तदुपगतसमाससन्धियोगं सममधुरोपनतार्थवाक्यबद्धम् ।
रघुवरचरितं मुनिप्रणीतं दशशिरसश्च वधं निशामयध्वम् ॥ १४ ॥
वाल्मीकिगिरिसंभूता रामसागरगामिनी । पुनातु भुवनं पुण्या रामायणमहानदी ॥ १५ ॥

श्लोकसारजलाकीर्णं सर्गकल्लोलसङ्कुलम् । काण्डग्राहमहामीनं वन्दे रामायणार्णवम् ॥
वेदवेद्ये परे पुंसि जाते दशरथात्मजे । वेदः प्राचेतसादसीत्साक्षाद्रामायणात्मना ॥ १७ ॥

वैदेहीसहितं सुरद्रुमतले हैमे महामण्डपे
मध्येपुष्पकमासने मणिमये वीरासने सुस्थितम् ।
अग्रे वाचयति प्रभञ्जनसुते तत्त्वं मुनिभ्यः परं
व्याख्यान्तं भरतादिभिः परिवृतं रामं भजे श्यामलम् ॥ १८ ॥

वामे भूमिसुता पुरश्च हनुमान् पश्चात्सुमित्रासुतः
शत्रुघ्नो भरतश्च पार्श्वदलयोर्वाय्वादिकोणेषु च ।
सुग्रीवश्च विभीषणश्च युवराट् तारासुतो जाम्बवान्
मध्ये नीलसरोजकोमलरुचिं रामं भजे श्यामलम् ॥ १९ ॥

नमोऽस्तु रामाय सलक्ष्मणाय देव्यै च तस्यै जनकात्मजायै ।
नमोऽस्तु रुद्रेन्द्रयमानिलेभ्यो नमोऽस्तु चन्द्रार्कमरुद्गणेभ्यः ॥ २० ॥

॥ पारायणसमापनसमये अनुसन्धेयश्लोकक्रमः ॥

स्वस्ति प्रजाभ्यः परिपालयन्तां न्यायेन मार्गेण महीं महीशाः ।
गोब्राह्मणेभ्यः शुभमस्तु नित्यं लोकाः समस्ताः सुखिनो भवन्तु ॥१॥
काले वर्षतु पर्जन्यः पृथिवी सस्यशालिनी । देशोऽयं क्षोभरहितो ब्राह्मणास्सन्तु निर्भयाः ॥

अपुत्राः पुत्रिणः सन्तु पुत्रिणः सन्तु पौत्रिणः ।
अधनाः सधनाः सन्तु जीवन्तु शरदां शतम् ॥ ३ ॥

चरितं रघुनाथस्य शतकोटिप्रविस्तरम् । एकैकमक्षरं प्रोक्तं महापातकनाशनम् ॥ ४ ॥
शृण्वन् रामायणं भक्त्या यः पादं पदमेव वा । स याति ब्रह्मणः स्थानं ब्रह्मणा पूज्यते सदा ॥
रामाय रामभद्राय रामचन्द्राय वेधसे । रघुनाथाय नाथाय सीतायाः पतये नमः ॥
यन्मङ्गलं सहस्राक्षे सर्वदेवनमस्कृते । वृत्रनाशे समभवत्तत्ते भवतु मङ्गलम् ॥ ७ ॥
यन्मङ्गलं सुपर्णस्य विनताकल्पयत्पुरा । अमृतं प्रार्थयानस्य तत्ते भवतु मङ्गलम् ॥ ८ ॥
अमृतोत्पादने दैत्यान् घ्नतो वज्रधरस्य यत् । अदितिर्मङ्गलं प्रादात्तत्ते भवतु मङ्गलम् ॥
त्रीन्विक्रमान् प्रक्रमतो विष्णोरमिततेजसः । यदासीन्मङ्गलं राम तत्ते भवतु मङ्गलम् ॥
ऋतवः सागरा द्वीपा वेदा लोका दिशश्च ते । मङ्गलानि महाबाहो दिशन्तु तव सर्वदा ॥

कायेन वाचा मनसेन्द्रियैर्वा बुध्याऽऽत्मना वा प्रकृतेः स्वभावात् ।
करोमि यद्यत्सकलं परस्मै नारायणायेति समर्पयामि ॥ १२ ॥

॥ श्रीवैष्णवानां श्रीरामायणपठनोपक्रमेऽनुसन्धेयाः श्लोकाः ॥

कूजन्तं राम रामेति मधुरं मधुराक्षरम् । आरुह्य कविताशाखां वन्दे वाल्मीकिकोकिलम् ॥
वाल्मीकेर्मुनिसिंहस्य कवितावनचारिणः । शृण्वन् रामकथानादं को न याति परां गतिम् ॥
यः पिबन् सततं रामचरितामृतसागरम् । अतृप्तस्तं मुनिं वन्दे प्राचेतसमकल्मषम् ॥ ३ ॥
गोष्पदीकृतवाराशिं मशकीकृतराक्षसम् । रामायणमहामालारत्नं वन्देऽनिलात्मजम् ॥ ४ ॥
अञ्जनानन्दनं वीरं जानकीशोकनाशनम् । कपीशमक्षहन्तारं वन्दे लङ्काभयङ्करम् ॥ ५ ॥

मनोजवं मारुततुल्यवेगं जितेन्द्रियं बुद्धिमतां वरिष्ठम् ।
वातात्मजं वानरयूथमुख्यं श्रीरामदूतं शिरसा नमामि ॥ ६ ॥
उल्लङ्घ्य सिन्धोः सलिलं सलीलं यः शोकवह्निं जनकात्मजायाः ।
आदाय तेनैव ददाह लङ्कां नमामि तं प्राञ्जलिराञ्जनेयम् ॥ ७ ॥
आञ्जनेयमतिपाटलाननं काञ्चनाद्रिकमनीयविग्रहम् ।
पारिजाततरुमूलवासिनं भावयामि पवमाननन्दनम् ॥ ८ ॥
यत्र यत्र रघुनाथकीर्तनं तत्र तत्र कृतमस्तकाञ्जलिम् ।
बाष्पवारिपरिपूर्णलोचनं मारुतिं नमत राक्षसान्तकम् ॥ ९ ॥

वेदवेद्ये परे पुंसि जाते दशरथात्मजे । वेदः प्राचेतसादासीत्साक्षाद्रामायणात्मना ॥ १० ॥

तदुपगतसमाससन्धियोगं सममधुरोपनतार्थवाक्यबद्धम् ।
रघुवरचरितं मुनिप्रणीतं दशशिरसश्च वधं निशामयध्वम् ॥ ११ ॥
श्रीराघवं दशरथात्मजमप्रमेयं सीतापतिं रघुकुलान्वयरत्नदीपम् ।
आजानुबाहुमरविन्ददलायताक्षं रामं निशाचरविनाशकरं नमामि ॥ १२ ॥

वैदेहीसहितं सुरद्रुमतले हैमे महामण्डपे
मध्येपुष्पकमासने मणिमये वीरासने सुस्थितम् ।
अग्रे वाचयति प्रभञ्जनसुते तत्त्वं मुनिभ्यः परं
व्याख्यान्तं भरतादिभिः परिवृतं रामं भजे श्यामलम् ॥ १३ ॥

॥ पारायणसमापनक्रमः ॥

एवमेतत्पुरावृत्तमाख्यानं भद्रमस्तु वः । प्रव्याहरत विस्रब्धं बलं विष्णोः प्रवर्धताम् ॥
लाभस्तेषां जयस्तेषां कुतस्तेषां पराभवः । येषामिन्दीवरश्यामो हृदये सुप्रतिष्ठितः ॥
काले वर्षतु पर्जन्यः पृथिवी सस्यशालिनी । देशोऽयं क्षोभरहितो ब्राह्मणास्सन्तु निर्भयाः ॥
कावेरी वर्धतां काले काले वर्षतु वासवः । श्रीरङ्गनाथो जयतु श्रीरङ्गश्रीश्च वर्धताम् ॥

स्वस्ति प्रजाभ्यः परिपालयन्तां न्याय्येन मार्गेण महीं महीशाः ।
गोब्राह्मणेभ्यः शुभमस्तु नित्यं लोकाः समस्ताः सुखिनो भवन्तु ॥ ५ ॥

मङ्गलं कोसलेन्द्राय महनीयगुणाब्धये । चक्रवर्तितनूजाय सार्वभौमाय मङ्गलम् ॥ ६ ॥
वेदवेदान्तवेद्याय मेघश्यामलमूर्तये । पुंसां मोहनरूपाय पुण्यश्लोकाय मङ्गलम् ॥ ७ ॥
विश्वामित्रान्तरङ्गाय मिथिलानगरीपतेः । भाग्यानां परिपाकाय भव्यरूपाय मङ्गलम् ॥
पितृभक्ताय सततं भ्रातृभिः सह सीतया । नन्दिताखिललोकाय रामभद्राय मङ्गलम् ॥
त्यक्तसाकेतवासाय चित्रकूटविहारिणे । सेव्याय सर्वयमिनां धीरोदाराय मङ्गलम् ॥
सौमित्रिणा च जानक्या चापबाणासिधारिणे। संसेव्याय सदा भक्त्या स्वामिने मम मङ्गलम्
दण्डकारण्यवासाय खण्डितामरशत्रवे । गृध्रराजाय भक्ताय मुक्तिदायास्तु मङ्गलम् ॥
सादरं शबरीदत्तफलमूलाभिलाषिणे । सौलभ्यपरिपूर्णाय सत्त्वोद्रिक्ताय मङ्गलम् ॥
हनुमत्समवेताय हरीशाभीष्टदायिने । वालिप्रमथनायास्तु महाधीराय मङ्गलम् ॥ १४ ॥
श्रीमते रघुवीराय सेतूल्लङ्घितसिन्धवे । जितराक्षसराजाय रणधीराया मङ्गलम् ॥ १५ ॥
आसाद्य नगरीं दिव्यामभिषिक्ताय सीतया । राजाधिराजराजाय रामभद्राय मङ्गलम् ॥
मङ्गलाशासनपरैर्मदाचार्यपुरोगमैः । सर्वैश्च पूर्वैराचार्यैः सत्कृतायास्तु मङ्गलम् ॥ १७ ॥

॥ अथ माध्वानां रामायणपठनोपक्रमेऽनुसन्धेयाः श्लोकाः ॥

शुक्लांबरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् । प्रसन्नवदनं ध्यायेत्सर्वविघ्नोपशान्तये ॥ १ ॥
लक्ष्मीनारायणं वन्दे तद्भक्तप्रवरो हि यः । श्रीमदानन्दतीर्थाख्यो गुरुस्तं च नमाम्यहम् ॥
वेदे रामायणे चैव पुराणे भारते तथा । आदावन्ते च मध्ये च विष्णुः सर्वत्र गीयते ॥
सर्वविघ्नप्रशमनं सर्वसिद्धिकरं परम् । सर्वजीवप्रणेतारं वन्दे विजयदं हरिम् ॥ ४ ॥
सर्वाभीष्टप्रदं रामं सर्वारिष्टनिवारकम् । जानकीजानिमनिशं वन्दे मद्गुरुवन्दितम् ॥ ५ ॥
अभ्रमं भङ्गरहितमजडं विमलं सदा । आनन्दतीर्थमतुलं भजे तापत्रयापहम् ॥ ६ ॥
भवति यदनुभावादेडमूकोऽपि वाग्मी जडमतिरपि जन्तुर्जायते प्राज्ञमौलिः ।
सकलवचनचेतोदेवता भारती सा मम वचसि विधत्तां सन्निधिं मानसे च ॥ ७ ॥
मिथ्यासिद्धान्तदुर्ध्वान्तविध्वंसनविचक्षणः । जयतीर्थाख्यतरणिर्भासतां नो हृदम्बरे ॥
चित्रैः पदैश्च गम्भीरैर्वाक्यैर्मानैरखण्डितैः । गुरुभावं व्यञ्जयन्ती भाति श्रीजयतीर्थवाक् ॥
कूजन्तं राम रामेति मधुरं मधुराक्षरम् । आरुह्य कविताशाखां वन्दे वाल्मीकिकोकिलम् ॥
वाल्मीकेर्मुनिसिंहस्य कवितावनचारिणः । शृण्वन् रामकथानादं को न याति परां गतिम् ॥
यः पिबन् सततं रामचरितामृतसागरम् । अतृप्तस्तं मुनिं वन्दे प्राचेतसमकल्मषम् ॥ १२ ॥
गोष्पदीकृतवाराशिं मशकीकृतराक्षसम् । रामायणमहामालारत्नं वन्देऽनिलात्मजम् ॥ १३ ॥
अञ्जनानन्दनं वीरं जानकीशोकनाशनम् । कपीशमक्षहन्तारं वन्दे लङ्काभयङ्करम् ॥ १४ ॥

मनोजवं मारुततुल्यवेगं जितेन्द्रियं बुद्धिमतां वरिष्ठम् ।
वातात्मजं वानरयूथमुख्यं श्रीरामदूतं शिरसा नमामि ॥ १५ ॥
उल्लङ्घ्य सिन्धोः सलिलं सलीलं यः शोकवह्निं जनकात्मजायाः ।
आदाय तेनैव ददाह लङ्कां नमामि तं प्राञ्जलिराञ्जनेयम् ॥ १६ ॥
आञ्जनेयमतिपाटलाननं काञ्चनाद्रिकमनीयविग्रहम् ।
पारिजाततरुमूलवासिनं भावयामि पवमाननन्दनम् ॥ १७ ॥
यत्र यत्र रघुनाथकीर्तनं तत्र तत्र कृतमस्तकाञ्जलिम् ।
बाष्पवारिपरिपूर्णलोचनं मारुतिं नमत राक्षसान्तकम् ॥ १८ ॥
वेदवेद्ये परे पुंसि जाते दशरथात्मजे । वेदः प्राचेतसादासीत्साक्षाद्रामायणात्मना ॥ १९ ॥
आपदामपहर्तारं दातारं सर्वसम्पदाम् । लोकाभिरामं श्रीरामं भूयो भूयो नमाम्यहम् ॥
तदुपगतसमाससन्धियोगं सममधुरोपनतार्थवाक्यबद्धम् ।
रघुवरचरितं मुनिप्रणीतं दशशिरसश्च वधं निशामयध्वम् ॥ २१ ॥
वैदेहीसहितं सुरद्रुमतले हैमे महामण्डपे
मध्ये पुष्पकमासने मणिमये वीरासने सुस्थितम् ।
अग्रे वाचयति प्रभञ्जनसुते तत्त्वं मुनिभ्यः परं
व्याख्यान्तं भरतादिभिः परिवृतं रामं भजे श्यामलम् ॥ २२ ॥
वन्दे वन्द्यं विधिभवमहेन्द्रादिवृन्दारकेन्द्रैः ।
व्यक्तं व्याप्तं स्वगुणगणतो देशतः कालतश्च ।
धूतावद्यं सुखचितिमयैर्मङ्गलैर्युक्तमङ्गैः
सानाथ्यं नो विदधदधिकं ब्रह्म नारायणाख्यम् ॥ २३ ॥
भूषारत्नं भुवनवलयस्याखिलाश्चर्यरत्नं
लीलारत्नं जलधिदुहितुर्देवतामौलिरत्नम् ।
चिन्तारत्नं जगति भजतां सत्सरोजद्युरत्नं
कौसल्याया लसतु मम हृन्मण्डले पुत्ररत्नम् ॥ २४ ॥
महाव्याकरणाम्भोधिमन्थमानसमन्दरम् । कवयन्तं रामकीर्त्या हनुमन्तमुपास्महे ॥
मुख्यप्राणाय भीमाय नमो यस्य भुजान्तरम् । नानावीरसुवर्णानां निकषाश्मायितं बभौ ॥
स्वान्तस्थानन्तशय्याय पूर्णज्ञानमहार्णसे । उत्तुङ्गवाक्तरङ्गाय मध्वदुग्धाब्धये नमः ॥
वाल्मीकेर्गौः पुनीयान्नो महीधरपदाश्रया । यद्दुग्धमुपजीवन्ति कवयस्तर्णका इव ॥
सूक्तिरत्नाकरे रम्ये मूलरामायणार्णवे । विहरन्तो महीयांसः प्रीयन्तां गुरवो मम ॥
हयग्रीव हयग्रीव हयग्रीवेति यो वदेत् । तस्य निःसरते वाणी जह्नुकन्याप्रवाहवत् ॥

॥ पारायणसमापनक्रमः ॥

स्वस्ति प्रजाभ्यः परिपालयन्तां न्याय्येन मार्गेण महीं महीशाः ।
गोब्राह्मणेभ्यः शुभमस्तु नित्यं लोकाः समस्ताः सुखिनो भवन्तु ॥ १ ॥
काले वर्षतु पर्जन्यः पृथिवी सस्यशालिनी । देशोऽयं क्षोभरहितो ब्राह्मणास्सन्तु निर्भयाः ॥
लाभस्तेषां जयस्तेषां कुतस्तेषां पराभवः । येषामिन्दीवरश्यामो हृदये सुप्रतिष्ठितः ॥
मङ्गलं कोसलेन्द्राय महनीयगुणाब्धये । चक्रवर्तितनूजाय सार्वभौमाय मङ्गलम् ॥
इत्यादिश्लोकाः श्रीवैष्णवपद्धतिवदनुसन्धेयाः ॥

॥ श्रीमद्रामायणपूजाक्रमः ॥

शुक्लांबरधरं + शान्तये । ॐभूः + भूर्भुवः सुवरों । ममोपात्त + प्रीत्यर्थं सीता' लक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेतश्रीरामचन्द्रप्रसादसिध्यर्थं श्रीरामचन्द्रप्रसादेन सर्वाभीष्टसिध्यर्थं श्रीरामचन्द्रपूजां करिष्ये; यावच्छक्ति पूजां पारायणं च करिष्ये तदङ्गं कलशशङ्खात्मपीठपूजां च करिष्ये ॥

अस्मिन् पुस्तके सीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्रं ध्यायामि, आवाहयामि, रत्नसिंहासनं समर्पयामि, पाद्यं समर्पयामि, आचमनीयं समर्पयामि, अर्घ्यं समर्पयामि, आचमनीयं समर्पयामि, स्नानं समर्पयामि, स्नानानन्तरमाचमनीयं समर्पयामि वस्त्रं समर्पयामि, यज्ञोपवीतोत्तरीयाभरणार्थं पुष्पाणि समर्पयामि । गन्धान् धारयामि, अक्षतान् समर्पयामि, पुष्पाणि समर्पयामि ॥

ॐ अच्युताय नमः	ॐ नारायणाय नमः	ॐ मधुसूदनाय नमः	ॐ हृषीकेशाय नमः
अनन्ताय नमः	माधवाय नमः	त्रिविक्रमाय नमः	दामोदराय नमः
गोविन्दाय नमः	गोविन्दाय नमः	वामनाय नमः	पद्मनाभाय नमः
केशवाय नमः	विष्णवे नमः	श्रीधराय नमः	श्रीरामचन्द्राय नमः

समस्तोपचारान् समर्पयामि ।

धूपमाघ्रापयामि, दीपं दर्शयामि, कदलीफलं निवेदयामि । ताम्बूलं समर्पयामि । कर्पूरनीराजनं दर्शयामि । छत्रचामरादि समस्तोपचारान् समर्पयामि । प्रदक्षिणनमस्कारान् समर्पयामि ॥

ॐ

॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

श्रीसीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेत-

श्रीरामचन्द्रस्वामिने नमः ॥

॥ श्रीमद्वाल्मीकिरामायणम् ॥

अयोध्याकाण्डम्

[पुरा कुशलवाभ्यां श्रीरामसन्निधावश्वमेधयज्ञवाटे द्वात्रिंशति दिनेषु गीते श्रीमद्रामायणे चतुर्थेऽह्नि बालकाण्डे षट्षष्टितमसर्गमारभ्य यावत्काण्डसमाप्ति अयोध्याकाण्डे आदितः नवमसर्गपर्यन्तं गीतम् । तस्मिन् दिने गीताः श्लोकाः 754]

[ஆதியில் குசன் லவன் இவர்களால் ஸ்ரீராமஸன்னிதியில் அச்வமேதயாகசாலையில் முப்பத்திரண்டு தினங்களில் கானம் செய்யப்பட்ட ஸ்ரீமத் ராமாயணத்தில் நான்காம்தினத்தில் பாலகாண்டம் 66-ாவது ஸர்க்கம் முதல் அந்த காண்டமும் அயோத்தியாகாண்டத்தில் 9-ாவது ஸர்க்கம் வரையி லும் கானம் செய்யப்பட்டது. அன்று கானம் செய்யப்பட்ட சுலோகசங்கியை 754]

प्रथमः सर्गः—ஒன்றுவது ஸர்க்கம் ॥ १ ॥

श्रीरामगुणानुवर्णनम्—ஸ்ரீராமரது குணங்களை வர்ணிப்பது.

गच्छता मातुलकुलं भरतेन तदाऽनघः । शत्रुघ्नो नित्यशत्रुघ्नो नीतः प्रीतिपुरस्कृतः ॥ १

तदा	அப்பொழுது	शत्रुघ्नः	சத்ருக்னன்
मातुलकुलं	அம்மான்வீட்டிற்கு		
गच्छता	போகும்	प्रीतिपुरस्कृतः	ப்ரீதியுடன் கொண்டா டப்பட்டவராய்
भरतेन	பரதனால்		
अनघः	பாபரஹிதரும்		
नित्यशत्रुघ्नः	நித்தியசத்ருக்களான இந்திரியங்களை அடக்கி யாளும் பராக்கிரமசாலி யுமான	नीतः	அழைத்துக்கொண்டு போகப்பட்டார்.

स तत्र न्यवसद् भ्रात्रा सह सत्कारसत्कृतः । मातुलेनाश्वपतिना पुत्रस्नेहेन लालितः ॥ २

सः	அவர்	सत्कारसत्कृतः	பிரியமானவைகளையெல்லாம் கொடுத்து திருப்தி செய்யப்பட்டவராயும்
तत्र	அவ்விடத்தில்	पुत्रस्नेहेन	புதல்வரைப்போல் அன்போடு
भ्रात्रा	உடன்பிறந்தவனோடு	लालितः	குலாவப்பட்டவராயும்
सह	கூட	न्यवसत्	வசித்துவந்தார்.
अश्वपतिना	யுதாஜித் என்கிற		
मातुलेन	மாமனால்		

तत्रापि निवसन्तौ तौ तर्प्यमाणौ च कामतः । भ्रातरौ स्मरतां वीरौ वृद्धं दशरथं नृपम् ॥

वीरौ	வீரர்களும்	तर्प्यमाणौ	திருப்தி பண்ணப்பட்டவர்களாய்
भ्रातरौ	அண்ணனும் தம்பியுமா [கிய	अपि च	இருந்தபோதிலும்
तौ	அவ்விருவரும்	वृद्धं	வயது முதிர்ந்த
तत्र	அங்கு	दशरथं	தசரத
निवसन्तौ	வசிப்பவர்களாய்	नृपं	சக்கிரவர்த்தியாரை
कामतः	வேண்டியவைகளில் யாதொருகுறைவுமின்றி	स्मरताम्	மனதிற்சிந்தித்துக் கொண்டிருந்தனர்.

राजाऽपि तौ महाभागौ सस्मार प्रोषितौ सुतौ । उभौ भरतशत्रुघ्नौ महेन्द्रवरुणोपमौ ॥

राजा अपि	சக்கிரவர்த்தியாரும்,	भरतशत्रुघ्नौ	பரதசத்ருக்னர்களுமான
महेन्द्रवरुणोपमौ	இந்திரனையும் வருணனையும் ஒத்த	तौ	அந்த
महाभागौ	மகாபிரஸித்திபெற்றவர்களும்,	उभौ	இரண்டு
प्रोषितौ	அயல்நாட்டில் வசித்துக்கொண்டிருந்தவர்களும்,	सुतौ	குமாரர்களையும்
		सस्मार	அதிவாஞ்சையால் சிந்தித்து பரிதபித்தனர்.

सर्वे एव तु तस्येष्टाश्चत्वारः पुरुषर्षभाः । स्वशरीराद्विनिर्वृत्ताश्चत्वार इव बाहवः ॥ ५ ॥

तु	ஏனெனில்	चत्वारः	நான்கு
पुरुषर्षभाः	புருஷோத்தமர்களும்	बाहवः इव	கைகள்போல்
चत्वारः एव	நால்வர்களுமாகிய	तस्य	அவருக்கு
सर्वे	எல்லோரும்	इष्टाः	அன்புக்கும் ஆதரவுக்கும் பாத்திரர்களாகியிருந்தனர்.
स्वशरीरात्	தமது தேகத்திலிருந்து		
विनिर्वृत्ताः	தோன்றிய		

तेषामपि महातेजा रामो रतिकरः पितुः । स्वयंभूरिव भूतानां बभूव गुणवत्तरः ॥ ६ ॥

तेषां अपि	அவர்களுக்குள்ளும்	महातेजाः	மகா தேஜஸ்வியாயும்
रामः	ஸ்ரீராமர்	पितुः	தந்தைக்கு
भूतानां	பூதங்களுக்குள்	रतिकरः	பரமானந்தத்தை விளைவிப்பவராய்
स्वयंभूः इव	பிரம்மதேவர்போல்	बभूव	விளங்கினார்.
गुणवत्तरः	விசேஷஉத்தமகுணங்கள் பொருந்தியவராயும்		

स हि देवैरुदीर्णस्य रावणस्य वधार्थिभिः । अर्थितो मानुषे लोके जज्ञे विष्णुः सनातनः ॥

उदीर्णस्य	கொடிய	सनातनः	அனாதியான
रावणस्य	ராவணனுடைய	विष्णुः हि	ஸ்ரீமகாவிஷ்ணுவேயாகும்
वधार्थिभिः	வதத்தைக்கோரிய	सः	அவர்,
देवैः	தேவர்களால்	मानुषे लोके	மனுஷ்யலோகத்தில்
अर्थितः	பிரார்த்தித்துவேண்டிக் கொள்ளப்பட்ட	जज्ञे	திருவிளையாடினார்.

कौसल्या शुशुभे तेन पुत्रेणामिततेजसा । यथा च देवी देवानामदितिर्वज्रपाणिना ॥

अमिततेजसा	அமிதமான பராக்கிரமமுள்ள	देवानां	தேவர்களில்
तेन	அந்த	वज्रपाणिना	தேவேந்திரனாலே
पुत्रेण	குமாரனாலே	अदितिः	அதிதி
कौसल्या च	கௌஸல்யாதேவியும்	देवी यथा	தேவிபோல்
		शुशुभे	விளங்கினார்.

स हि रूपोपपन्नश्च वीर्यवाननसूयकः । भूमावनुपमः सूनुर्गुणैर्दशरथोपमः ॥ ९ ॥

भूमौ	உலகில்	रूपोपन्नः	வெகுசௌந்தர்யமுள்ளவர்.
गुणैः	குணங்களால்	वीर्यवान्	வெகுவீர்யமுள்ளவர்.
दशरथोपमः	தசரதருக்குச்சமானமான	च	அப்படியிருந்தும்
अनुपमः	நிகரற்றவருமாகிய [வரும்	अनसूयकः	அஹிதங்களுக்குக்காரணபூதமாகாதவர்.
सूनुः हि	குமாரர்.		
सः	அவர்		

स तु नित्यं प्रशान्तात्मा मृदुपूर्वं च भाषते । उच्यमानोऽपि परुषं नोत्तरं प्रतिपद्यते ॥

सः	அவர்	भाषते	பேசுவார்.
नित्यं	எப்பொழுதும்	परुषं	க்ரூரமாய்
प्रशान्तात्मा	உள்ளங்குளிர்ந்தவராய்	उच्यमानः	சொல்லப்பட்டவர்
मृदुपूर्वं च	மனதிற்குச்சஞ்சலமுண்டாகாதவண்ணமாயே	अपि तु	என்றிருந்தாலும்
		उत्तरं	உத்தரம்
		प्रतिपद्यते न	சொல்லார்.

कथञ्चिदुपकारेण कृतेनैकेन तुष्यति । न स्मरत्यपकाराणां शतमप्यात्मवत्तया ॥ ११ ॥

कथञ्चित्	எவ்விதத்திலாவது	अपकाराणां	அபகாரங்களுடைய
कृतेन	செய்யப்பட்ட	शतं अपि	அனேகத்தையும்
एकेन	ஒரு	आत्मवत्तया	சிறந்த புத்தியால்
उपकारेण	உபகாரத்தால்	स्मरति न	மனதில் வைத்திடார்.
तुष्यति	திருப்தியடைகிறுர்.		

शीलवृद्धैर्ज्ञानवृद्धैर्वयोवृद्धैश्च सज्जनैः । कथयन्नास्त वै नित्यमस्त्रयोग्यान्तरेष्वपि ॥ १२ ॥

नित्यं वै	எப்பொழுதும்	वयोवृद्धैः च	வயதுசென்ற பெரியோர் களாயுமிருக்கும்
अस्त्रयोग्यान्तरेषु	ஆயுதப் பயிற்சி செய்யும் காலங்களில் நேர்கிற இடைவேளைகளில்	सज्जनैः अपि	ஸஜ்ஜனங்களோடுமாத்திரம்
शीलवृद्धैः	தருமவிசேஷங்களில் நிபுணர்களாயும்	कथयन्	சம்பாஷித்துக்கொண்டு
ज्ञानवृद्धैः	ஞானபரிபாகமுடையவர் களாயும்	आस्त	இருப்பார்.

बुद्धिमान् मधुराभाषी पूर्वभाषी प्रियंवदः । वीर्यवान्न च वीर्येण महता स्वेन विस्मितः ॥

बुद्धिमान्	விவேகவிசிஷ்டர்.	वीर्यवान्	பேராண்மையுடையவர்.
मधुराभाषी	உள்ளத்தைக்குளிர்ப்பிக்கும் இன்சொல் உரைப்பவர்.	च	ஆகிலும்
पूर्वभाषी	நாகரீகமாயும், நயமாயும் உரைப்பவர்.	स्वेन	தனது
		महता	மகத்தான
प्रियंवदः	நன்மைப்பலன்களேயே அளிப்பவைகளை உரைப்பவர்.	वीर्येण	ஆண்மையால்
		विस्मितः न	கர்வங்கொள்ளாதவர்.

न चानृतकथो विद्वान् वृद्धानां प्रतिपूजकः । अनुरक्तः प्रजाभिश्च प्रजाश्चाप्यनुरञ्जते ॥

अनृतकथः न	பொய்பேசாதவர். (வீண் பேச்சுப்பேசாதவர்.)	प्रजाः च	ஜனங்கள் எல்லாரையும்
विद्वान्	எல்லா வித்தைகளிலும் பாண்டித்தியம்பெற்றவர்	अनुरञ्जते	பரிவுசெய்து களிப்பிக்கிறுர்.
		अपि च	அதனுலேயே
वृद्धानां	பெரியோர்களுக்கு	प्रजाभिः	பிரஜைகளாலும்
प्रतिपूजकः	வணங்கிநடப்புவர்.	अनुरक्तः	அபிமானிக்கப்பெற்றவர்.

सानुक्रोशो जितक्रोधो ब्राह्मणप्रतिपूजकः। दीनानुकम्पी धर्मज्ञो नित्यं प्रग्रहवाञ्छुचिः॥

नित्यं	எப்பொழுதும்	धर्मज्ञः	அறங்களை உணர்ந்தவர்.
सानुक्रोशः	ஏழைகளை ஆதரிப்பவர்.	प्रग्रहवान्	எப்பொழுதும் எல்லா பிராணிகளுக்கும் அபயம் கொடுக்கும்நோன்பைக் கைப்பற்றினவர்.
जितक्रोधः	கோபத்தை வென்றவர்.	शुचिः	பிறர்பொருளை விரும்பாத பரிசுத்தமூர்த்தி.
ब्राह्मणप्रतिपूजकः	வேதியர்களை ஆராதிப்பவர்.		
दीनानुकम्पी	கஷ்டப்படுகிறவர்களின் கஷ்டங்களைத்தீர்த்து ஆதரிப்பவர்.		

कुलोचितमतिः क्षात्रं धर्मं स्वं बहुमन्यते । मन्यते परया कीर्त्या महत्स्वर्गफलं ततः॥

कुलोचितमतिः	பிறந்தகுலத்திற்கேற்ற பேரறிவுடையவர்.	मन्यते	நம்பியிருக்கிறுர்.
परया	பெரும்	ततः	ஆதலால்
कीर्त्या	உலகப்புகழால்	स्वं	தனது
महत् स्वर्गफलं	மஹத்தான ஸ்வர்க்கப் பிராப்தி உண்டென்று	क्षात्रं	க்ஷத்திரிய
		धर्मं बहुमन्यते	தர்மத்தை ஆஸக்தியுடன் அனுஷ்டித்துவருகிறுர்.

नाश्रेयसि रतो यश्च न विरुद्धकथारुचिः । उत्तरोत्तरयुक्तौ च वक्ता वाचस्पतिर्यथा॥

अश्रेयसि	பிறருக்கு துக்கமுண்டாகும் விஷயத்தில்	उत्तरोत्तर- युक्तौ च	தானுய் முதலில் மொழிதல், செவிசாற்றியதற்கு பதிலுரைத்தல், இவ்விரண்டிற்கும் வேண்டிய யுக்திவிஷயத்தில்
रतः न	இறங்காதவர்.	वक्ता	சொல்வன்மையுடையவ
विरुद्ध-कथारुचिः न	தருமவிருத்தமான மொழிகளுக்கு இடங்கொடுக்காதவர்.	वाचस्पतिः	வியாழபகவான் [ராகிய
		यथा	போன்றவர்
		यः च	எவரோ, அவர் இவர்.

अरोगस्तरुणो वाग्मी वपुष्मान्देशकालवित्। लोके पुरुषसारज्ञः साधुरेको विनिर्मितः॥

अरोगः	நோயற்றவரும்,	साधुः	புண்யாத்மாவாகிய
तरुणः	பிரகாசமாய் விளங்குகிறவரும்,	वाग्मी	ஸ்ரீமகாவிஷ்ணு
देशकालवित्	இடம், காலம் இவைகளை அறிந்தவரும்,	लोके	உலகில்
पुरुषसारज्ञः	ஜனங்களின் உட்கருத்தையறிகிறவரும்,	वपुष्मान्	உருவமெடுத்து அவதரித்திருக்கின்றவராய்
एकः	ஒப்புயர்வற்ற	विनिर्मितः	யாவராலும் கொண்டாடப்பட்டார்.

स तु श्रेष्ठैर्गुणैर्युक्तः प्रजानां पार्थिवात्मजः । बहिश्चर इव प्राणो बभूव गुणवत्तरः॥ १९

पार्थिवात्मजः	சக்கிரவர்த்தி திருமகனும்,	युक्तः	விளங்குகிறவருமாகிய
गुणवत्तरः	விசேஷ உத்தமகுணங்களையுடையவரும்,	सः	அவர்
		प्रजानां	பிரஜைகளுக்கு
तु	விவரித்துச்சொல்லாத மற்றபடியான	बहिश्चरः	உடலைவிட்டு வெளியே உருக்கொண்டு உலாவுகின்ற
श्रेष्ठैः	மேம்பாடான	प्राणः इव	உயிரென
गुणैः	குணங்களோடும்	बभूव	விளங்கினர்.

सम्यग्विद्याव्रतस्नातो यथावत्साङ्गवेदवित् । इष्वस्त्रे च पितुः श्रेष्ठो बभूव भरताग्रजः ।

भरताग्रजः	பரதருக்குத் தமையனாராகிய அவர்	साङ्गवेदवित्	அங்கங்களோடுகூடிய வேதங்களையறிந்தவர்
सम्यक्	நன்றாய்		
विद्याव्रतस्नातः	வித்தைகளைக்கற்று விரதங்களைச்செய்து முடித்தவர்.	इष्वस्त्रे	படைக்கல்வியில்
		पितुः च	தந்தையாரினும்
		श्रेष्ठः	சிறந்தவராய்
यथावत्	உள்ளபடி	बभूव	விளங்கினர்.

कल्याणाभिजनः साधुरदीनः सत्यवागृजुः । वृद्धैरभिविनीतश्च द्विजैर्धर्मार्थदर्शिभिः ॥

साधुः	தோஷரகிதமுன்னோர்களையுடையவர்.	सत्यवाक्	சொன்ன சொல் தவறாதவர்.
कल्याणाभिजनः	கல்யாணகுணங்களால் குலத்திற்கு சிரோபூஷணமாய்விளங்குகிறவர்.	धर्मार्थदर्शिभिः	தர்மார்த்தங்களை ஸ்பஷ்டமாய் விளங்க உபதேசிக்கும்.
		द्विजैः	வேதிய
अदीनः	உள்ளம் பூரித்தவராய்	वृद्धैः च	பெரியோர்களாலேயே
ऋजुः	நேர்வழியில் நடக்கின்றவராய்	अभिविनीतः	நன்கு சிக்ஷிக்கப்பெற்றவர்

धर्मकामार्थतत्त्वज्ञः स्मृतिमान् प्रतिभानवान् । लौकिके समयाचारे कृतकल्पो विशारदः॥

स्मृतिमान्	உணர்ந்ததை எக்காலத்திலும் மறவாதவர்.	लौकिके	உலகசம்மதமாயிருக்கும்
प्रतिभानवान्	புதிதுபுதிதாய் மேன்மேல் தோன்றுகிற யுக்திகளோடுகூடியவர்.	समयाचारे	ஸங்கேத ஆசாரத்தில்
धर्मकामार्थतत्त्वज्ञः	தர்மம் ஒன்றிலிருந்து தான் நாம் விரும்பும் நான்கு புருஷார்த்தங்களும் சித்திக்கின்றனவெனும் தத்வத்தை உணர்ந்தவர்.	विशारदः	மகாப்பிரஸித்திபெற்றவராய்
		कृतकल्पः	யாவராலும் ஏற்றுக்கொள்ளப்பட்ட உதாரணமாயிருப்பவர்.

निभृतः संवृताकारो गुप्तमन्त्रः सहायवान् । अमोघक्रोधहर्षश्च त्यागसंयमकालवित् ॥

निभृतः	பணியவேண்டியவர்களிடத்தில் பணிந்து ஒழுகுபவர்.
संवृताकारः	திருவுளத்தில் கருதியதைத் திருவுளத்திலே அடக்கிவைக்கும் திறமையுடையவர்.
गुप्तमन्त्रः	தான் மேற்கொண்ட காரியம் முற்றிலும் முடிவுபெறும்வரையிலும் பிறர் அறியாவண்ணம் மறைப்பவர்.
सहायवान्	ஆப்தசினேகிதர்களுடையவர்.
अमोघक्रोधहर्षः	வீணாகாத சினமும் களிப்பும் உடையவர்.
त्यागसंयमकालवित् च	பொருளைச் செலவிடவேண்டிய சமயத்தையும் சேர்க்கவேண்டிய சமயத்தையுமறிந்தவர்.

दृढभक्तिः स्थिरप्रज्ञो नासद्ग्राही न दुर्वचाः । निस्तन्द्रिरप्रमत्तश्च स्वदोषपरदोषवित् ॥

दृढभक्तिः	சலியாத பக்தியுள்ளவர்.
स्थिरप्रज्ञः	நிலைகெடாத ஞானமுடையவர்.
असद्ग्राही न	தீயோரைத்தன்னருகே சேரவிடாதவர்.
दुर्वचाः न	அனுசிதமொழிகளை மொழியாதவர்.
निस्तन्द्रिः	சோம்பலில்லாதவர்.
अप्रमत्तः	ஏமாந்துபோகாதவர்.
स्वदोषपरदोषवित् च	தனது தோஷங்களையும் பிறரது தோஷங்களையும் உள்ளபடி அறிபவர்.

शास्त्रज्ञश्च कृतज्ञश्च पुरुषान्तरकोविदः । यः प्रग्रहानुग्रहयोर्यथान्यायं विचक्षणः ॥ २५ ॥

शास्त्रज्ञः	சாஸ்திரங்கள் எல்லாவற்றையும் கற்றுணர்ந்தவர்.
कृतज्ञः	சித்தாந்தங்களில் நிபுணர்
पुरुषान्तरकोविदः	மனிதர்களின் ஸ்வபாவவித்தியாசங்களை நன்கு அறிந்தவர்.
यथान्यायं	சாஸ்திரப்பிரகாரம்
प्रग्रहानुग्रहयोः च	முறைப்படி ஆராய்ந்து ஒருவனைத் தம்மைச் சேர்ந்தவனாக எடுப்பதிலும் அப்படி எடுத்துக்கொள்ளப்பட்டவனை ஆதரிப்பதிலும்
विचक्षणः	வெகு நிபுணர்
यः च	எவர் ஒருவரோ அவர் இவர்.

सत्संग्रहप्रग्रहणे स्थानविन्निग्रहस्य च । आयकर्मण्युपायज्ञः संदृष्टव्ययकर्मवित् ॥ २६ ॥

सत्संग्रह-प्रग्रहणे	புண்யாத்மாக்களை உள்ளபடி அறிந்து ஏற்றுக்கொள்வதிலும் அவர்களை ரக்ஷிப்பதிலும்
निग्रहस्य च	துஷ்டர்களைத்தக்கவாறு சிக்ஷிப்பதற்கும்
स्थानवित्	சமயம் தெரிந்தவர்.
आयकर्मणि	தனம்தேடுவதில்
उपायज्ञः	நியாயவழிகளில் நிபுணர்.
संदृष्टव्यय-कर्मवित्	ஒப்புக்கொள்ளப்பட்ட செலவிடும் வழிகளையறிந்தவர்.

श्रैष्ठ्यं शास्त्रसमूहेषु प्राप्तो व्यामिश्रकेषु च । अर्थधर्मौ च संगृह्य सुखतन्त्रो न चालसः ॥

शास्त्रसमूहेषु	சாஸ்திரசமூகங்களிலும்
व्यामिश्रकेषु च	ஸம்ஸ்கிருதமும், பிராகிருதமும், இவைகளின் கிரந்தங்களிலும்
श्रैष्ठ्यं	சிறப்பை
प्राप्तः	பெற்றவர்.
अर्थधर्मौ च	அர்த்தத்தையும், தருமத்தையும்
संगृह्य	தேடி,
सुखतन्त्रः	இன்பத்தை அனுபவித்து வருபவர்.
अलसः च न	வீண்காலம் போக்காதவர்.

वैहारिकाणां शिल्पानां विज्ञाताऽर्थविभागवित् ।
आरोहे विनये चैव युक्तो वारणवाजिनाम् ॥ २८ ॥

वैहारिकाणां	உல்லாசமாய்க்காலங்கழிப்பதற்குறிய பிடில், வீணை, புல்லாங்குழல் முதலியவைகளின்
शिल्पानां	சில்பங்களுடைய
विज्ञाता	நுட்பங்களையறிந்தவர்.
अर्थ–विभागवित्	அரசாங்க ஐவேஜியை அரசாங்க காரியங்களுக்கு இது இதற்கு இவ்வளவு பங்கிட்டுக் கொடுக்கவேண்டும் என்றும் முறைகளை நன்கு அறிந்தவர்.
वारणवाजिनां	யானை குதிரைகளின்
आरोहे च	மீது ஏறுவதிலும்
विनये एव	அடக்கித்தன்மனம்போல் நடக்கச் செய்வதிலும்
युक्तः	நிபுணர்.

धनुर्वेदविदां श्रेष्ठो लोकेऽतिरथसंमतः । अभियाता प्रहर्ता च सेनानयविशारदः ॥ २९ ॥
अप्रधृष्यश्च संग्रामे क्रुद्धैरपि सुरासुरैः ॥ ३० ॥

धनुर्वेदविदां	தனுர்வேதத்தையறிந்தவர்களில்
श्रेष्ठः	உத்தமர்.
लोके	உலகத்தில்
अतिरथसंमतः	அதிவீரர்களெல்லாராலும் கொண்டாடப்பட்டவர்.
अभियाता	சத்துருவந்தபின் பார்த்துக்கொள்ளுவோமென்றிருப்பவரல்லர்
प्रहर्ता च	தாமாகவே சத்துருவை நாடிச்சென்று பொருதி வெற்றிகொள்பவர்:
सेनानयविशारदः	சேனைகளை அணிவகுப்பதில் நிபுணர்.
संग्रामे	யுத்தத்தில்
क्रुद्धैः	சினங்கொண்ட
सुरासुरैः	தேவர்கள், அசுரர்கள்
अपि च	இவர்களாலும் கூட
अप्रधृष्यः	வெல்லவொண்ணாதவர்.

अनसूयो जितक्रोधो न दृप्तो न च मत्सरी । न चावमन्ता भूतानां न च कालवशानुगः ॥

अनसूयः	பொருமையற்றவர்.
च	அதனல்
दृप्तः न	உன்மத்தகோபமற்றவர்.
भूतानां	அடியார்களுக்கு
अवमन्ता न	அவமானம் விளைவிக்காதவர்.
च	அதனல்
जितक्रोधः	கோபம் செலுத்தவேண்டிய இடங்களில் செலுத்துகிறவர்.
मत्सरी न	தன்னலம்தேடாதவர்.
च	அதனல்
कालवशानुगः न	காலத்திற்கு வசப்பட்டு நடக்காதவர்.

**एवं श्रेष्ठैर्गुणैर्युक्तः प्रजानां पार्थिवात्मजः । संमतस्त्रिषु लोकेषु वसुधायाः क्षमागुणैः ॥
बुध्या बृहस्पतेस्तुल्यो वीर्येणापि शचीपतेः ॥ ३२ ॥**

एवं	இவ்வகையாகிய
श्रेष्ठैः	மேன்மை
गुणैः	குணங்களோடு
युक्तः	விளங்கும்
पार्थिवात्मजः	சக்கிரவர்த்தி திருமகனுராகிய அவர்
त्रिषु लोकेषु अपि	மூன்று உலகங்களிலும்
प्रजानां	பிரஜைகளுக்கு
क्षमागुणैः	பொறுமைக்குணங்களால்
वसुधायाः	பூமிதேவிக்கும்,
बुध्या	புத்தியால்
बृहस्पतेः	பிருகஸ்பதிக்கும்,
वीर्येण	வீரியத்தால்
शचीपतेः	இந்திரனுக்கும்
तुल्यः	ஸமானராய்
संमतः	அபிராமராய் விளங்கினுர்.

तथा सर्वप्रजाकान्तैः प्रीतिसञ्जननैः पितुः । गुणैर्विरुरुचे रामो दीप्तः सूर्यः इवांशुभिः ॥

रामः	ஸ்ரீராமர்,
पितुः	தந்தைக்கும்
सूर्यः	கதிரவன்
अंशुभिः	கிரணங்களால்
दीप्तः	தேஜோமயமாய் விளங்குகிறது
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
सर्वप्रजाकान्तैः	ஸகலபிரஜைகளின் மனங்களைக்கவர்கின்றவைகளும்
प्रीतिसञ्जननैः	அன்பை விளைவிக்கின்றவைகளுமான
गुणैः	குணங்களால்
तथा	அப்படியே
विरुरुचे	அபிராமராய் விளங்கினுர்.

तमेवं गुणसंपन्नमप्रधृष्यपराक्रमम् । लोकपालोपमं नाथमकामयत मेदिनी ॥ ३४ ॥

एवं	இப்படிப்பட்ட
गुणसंपन्नं	குணஸமிருத்தியுடையவராய்
अप्रधृष्यपराक्रमं	எவராலும் வெல்லவொண்ணுத பராக்கிரமசாலியாய்
लोकपालोपमं	உலகபாலகர்களுக்கு ஒப்பாயிருக்கிற
तं	அவரை
मेदिनी	பூமி
नाथं	நாதனுகும்படி
अकामयत	விருப்பமுற்றது.

एतैस्तु बहुभिर्युक्तं गुणैरनुपमैः सुतम् । दृष्ट्वा दशरथो राजा चक्रे चिन्तां परंतपः ॥

परंतपः	எப்பொழுதும் வெற்றிபெறும் போர்வீரராகிய
दशरथः	தசரத
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்,
सुतं	மைந்தனை
एतैः	இந்த
बहुभिः	பல
अनुपमैः	ஒப்பற்ற
गुणैः	உத்தமகுணங்களால்
युक्तं	அபிராமனாயிருப்பதை
दृष्ट्वा	தன்மனதினுள்ளேயே கண்டு,
तु	இவர்விஷயத்தில் பின் கண்டவாறு
चिन्तां	தன்மனம் ஈடுபட்டிருக்கிறதை
चक्रे	கவனித்தார்.

अथ राज्ञो बभूवैवं वृद्धस्य चिरजीविनः । प्रीतिरेषा कथं रामो राजा स्यान्मयि जीवति ॥

चिरजीविनः	வெகுகாலம் கண்டவரும்
वृद्धस्य	சாஸ்திரஞ்ஞருமாகிய
राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாருக்கு
एवं	இம்மாதிரியாய்
अथ	பின்கண்டவாறு
बभूव	மனதினுள் தோன்றிற்று.
मयि	"நான்
जीवति	உயிருடனிருக்கும் பொழுதே
रामः	இராமன்
राजा	இளவரசாக
स्यात्	இருக்கலாமே!
कथं	ஏன் அப்படி செய்யக் கூடாது?
एषा	இது
प्रीतिः	எல்லாவற்றிற்கும் மேம்பட்ட மனோரதமாயிருக்கிறது."

एषा ह्यस्य परा प्रीतिर्हृदि संपरिवर्तते । कदा नाम सुतं द्रक्ष्याम्यभिषिक्तमहं प्रियम् ॥

अस्य	இவருடைய
हृदि	மனதில்
एषा	இந்த
परा	ஸர்வோத்கிருஷ்டமாகிய
प्रीतिः	மனோரதமானது
संपरिवर्तते	பின்கண்டவாறு சுழன்று கொண்டிருந்தது.
अहं हि	"நானே
कदा नाम	எப்பொழுதுதான்
प्रियं	பெறலரியச் செல்வ
सुतं	புதல்வனை
अभिषिक्तं	முடிசூட்டப்பட்டவனாய்
द्रक्ष्यामि	கண்ணுறக்கண்டு களிப்பேன்.

वृद्धिकामो हि लोकस्य सर्वभूतानुकम्पनः । मत्तः प्रियतरो लोके पर्जन्य इव वृष्टिमान् ॥

वृष्टिमान्	"மழைசொரியும்
पर्जन्यः इव	மழைக்கடவுள் போலவே
सर्वभूतानु-कम्पनः	மன்னுயிர்கள் எல்லாவற்றினிடத்திலும் தண்ணளியுடையவனாய்
लोकस्य हि	உலகிற்கே
वृद्धिकामः	க்ஷேமத்தைக்கருதியவனாய்
लोके	உலகில்
मत्तः	என்னினும்
प्रियतरः	மேம்பட்ட இனியனாய் விளங்குகிறான்.

यमशक्रसमो वीर्ये बृहस्पतिसमो मतौ । महीधरसमो धृत्यां मत्तश्च गुणवत्तरः ॥ ३९ ॥

वीर्ये	''பராக்கிரமத்தில்	धृत्यां	உலகஸம்ரக்ஷணையில்
यमशक्रसमः	யமனுக்கும் இந்திரனுக்கும் நிகரானவனாய்,	महीधरसमः	மகாவிஷ்ணுவுக்கு நிகரானவராய்,
मतौ	புத்தியில்	मत्तः च	என்னினும்
बृहस्पतिसमः	பிருகஸ்பதிக்கு நிகரானவனாய்,	गुणवत्तरः	மேம்பட்டகுணங்களை பெற்றவனாய் விளங்குகிறான்.

महीमहमिमां कृत्स्नामधितिष्ठन्तमात्मजम् । अनेन वयसा दृष्ट्वा यथा स्वर्गमवाप्नुयाम् ॥

अहं	''நான்	कृत्स्नां	எல்லாவற்றையும்
अनेन	இந்தப்படி	अधितिष्ठन्तं	தன் ஆளுகைக்குள்ளிருக்கப்பெற்றவனாய்
वयसा	சரீரம் ஆரோக்கியமாய் இருக்கும்பொழுதே	दृष्ट्वा यथा	நேரில் பார்த்துவிட்டுத்தான்,
आत्मजं	மைந்தனை	स्वर्गं	ஸ்வர்க்கத்திற்கு
इमां	இந்த	अवाप्नुयाम्	போகவேண்டும்.''
महीं	பூமி		

इत्येतैर्विविधैस्तैस्तैरन्यपार्थिवदुर्लभैः । शिष्टैरपरिमेयैश्च लोके लोकोत्तरैर्गुणैः ॥ ४१ ॥
तं समीक्ष्य महाराजो युक्तं समुदितैः शुभैः । निश्चित्य सचिवैः सार्धं युवराजममन्यत ॥

महाराजः	சக்கிரவர்த்தியார்,	समुदितैः	அபூர்வபிறப்பில்ஸ்வபாவஸித்தமாயிருக்கின்றவைகளும்,
इति	இன்னுமிப்படியும்	अपरिमेयैः	அளவுகடந்தவைகளுமான
तं	அவனை	तैः	அந்த
तैः	அந்த	गुणैः च	சிறந்த குணங்களோடும்
एतैः	இந்த	युक्तं	விளங்குகின்றவனாய்
विविधैः	பல	समीक्ष्य	தன்மனதுள் கவனித்து,
शुभैः	நல்லகுணங்களோடும்	सचिवैः	மந்திரிமார்களோடு
लोके	உலகில்	सार्धं	கலந்துபேசி
अन्यपार्थिवदुर्लभैः	வேறு எந்த மன்னனிடமும் இல்லாதவைகளும்	निश्चित्य	அவர்கள் அபிப்பிராயத்தை அறிந்துகொண்டு
लोकोत्तरैः	எங்கும் எவனிடத்தும் இல்லாதவைகளும்,	युवराजं	இளவரசராய் நியமிக்கவேண்டுமென
शिष्टैः	ஸர்வோத்கிருஷ்டமானவைகளும்,	अमन्यत	தனக்குள்ளேயேநிச்சயம் செய்துகொண்டார்.

दिव्यन्तरिक्षे भूमौ च घोरमुत्पातजं भयम्। सञ्चचक्षे च मेधावी शरीरे चात्मनो जराम्॥

मेधावी	மேதாவியாகுமவர்
दिवि	விண்ணுலகிலும்,
अन्तरिक्षे	ஆகாயத்திலும்,
भूमौ च	மண்ணுலகிலும்,
उत्पातजं	கண்முன்காணும் அபசகுனங்களால் விளையும்
घोरं	அதி
भयं च	மனத்தொல்லையையும்,
आत्मनः	தனது
शरीरे	தேகதிடத்தில்
जरां च	முடியாத்தனம் ஏற்பட்டிருப்பதையும்
सञ्चचक्षे	தனக்குள்ளேயேஆராய்ச்சி செய்து கவனித்தார்.

पूर्णचन्द्राननस्याथ शोकापनुदमात्मनः। लोके रामस्य बुबुधे संप्रियत्वं महात्मनः॥
आत्मनश्च प्रजानां च श्रेयसे च प्रियेण च। योक्तुकामस्स धर्मात्मा भक्त्या त्वरितवान्नृपः॥

सः	அந்த
धर्मात्मा	தர்மாத்மாவான
नृपः	சக்கிரவர்த்தியார்,
लोके	உலகில்
प्रजानां	பிரஜைகளின்
श्रेयसे च	நன்மையின் பொருட்டும்
आत्मनः	தனது
शोकापनुदं च	மனக்கவலையை தீர்க்கிறதாயிருக்கிறதும்
पूर्णचन्द्राननस्य	முழுமதிபோன்ற திருமுகமண்டலமுடைய
महात्मनः	மகாத்மாவாகிய
रामस्य	ஸ்ரீராமருக்கு
संप्रियत्वं	அத்யந்த அன்பின்
आत्मनः	தனது [அருளை
भक्त्या	அந்தக்கரண அன்பால்
प्रियेण च	மனோரதமாயிருப்பதால்
योक्तुकामः	புரிய விரும்பியவராய்
त्वरितवान् च	காலதாமதம் செய்யக்கூடாதென்றவராகி
अथ	இப்பொழுது
बुबुधे	மனதினுள் ஆராய்ச்சி செய்துகொண்டார்.

नाना नगरवास्तव्यान् पृथग्जानपदानपि। समानिनाय मेदिन्याः प्रधानान्पृथिवीपतीन्॥

मेदिन्याः	பூமியில்
नगरवास्तव्यान् नाना	இதர நகரங்களில் வசிப்பவர்களையும் விட்டுவிட்டு
पृथक् जानपदान् अपि	இதரகிராமங்களில் வசிப்பவர்களையும் அப்படியே விட்டுவிட்டு,
प्रधानात्	அருகாமையிலுள்ள தலைமையானவர்களையும்
पृथिवीपतीन्	மன்னர்களையும்
समानिनाय	அழைத்துவர ஆக்ஞாபித்தருளினர்.

न तु केकयराजानं जनकं वा नराधिपम्। त्वरया चानयामास पश्चात्तौ श्रोष्यतः प्रियम्॥

त्वरया	காலதாமதமாகுமாகையால்
केकयराजानं	கேகயநாட்டரசரையும்
जनकं नराधिपं च	ஜனகமன்னரையும்
आनयामास न	அழைத்துவரச் சொல்லவில்லை.
तौ तु	அவ்விருவர்களும்
पश्चात्	காரியமான பின்னர்
प्रियं	நல்ல செய்தியை
श्रोष्यतः वा	கேள்வியுற்று மகிழ்வார்களென்றார்.

तान्वेश्म नानाभरणैर्यथार्हं प्रतिपूजितान् । ददर्शालंकृतो राजा प्रजापतिरिव प्रजाः ॥

राजा	சக்கிரவர்த்தியார்,
नानाभरणैः	பல ஆபரணங்களால்
यथार्हं	அவருக்கேற்றவண்ணமாய்
अलंकृतः	அலங்கரிக்கப்பெற்றவ [ராய்
वेश्म	அரண்மனைக்கு
प्रतिपूजितान्	ஆக்கினையைச்சிரமேற் கொண்டுவந்துசேர்ந்த
तान्	அவர்களை
प्रजाः	பிரஜைகளை
प्रजापतिः	பிரம்மதேவர்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
ददर्श	குளிரக்கடாக்ஷித்தருளினார்.

अथोपविष्टे नृपतौ तस्मिन्परबलार्दने । ततः प्रविविशुः शेषा राजानो लोकसम्मताः ॥

ततः	அதன்மேல்
तस्मिन्	அந்த
परबलार्दने	சத்ருவின் பலத்தை அடக்கவல்ல
नृपतौ	சக்கிரவர்த்தியார்,
उपविष्टे	உட்கார்ந்த
अथ	உடனே
शेषाः	இதர
लोकसम्मताः	பூலோகத்தில் பிரசித்தி பெற்று விளங்கும்
राजानः	மன்னர்கள்
प्रविविशुः	வந்துசேர்ந்தார்கள்.

अथ राज्ञा वितीर्णेषु विविधेष्वासनेषु च । राजानमेवाभिमुखा निषेदुर्नियता नृपाः ॥

नियताः	திருடமான பக்தியுள்ள
नृपाः	அரசர்கள்
राजानं	சக்கிரவர்த்தியாருக்கு
अभिमुखाः एव	எதிர்முகமிருக்கும் வண்ணமாயே
अथ	அப்பொழுது
राज्ञा च	சக்கிரவர்த்தியாராலேயே
वितीर्णेषु	காட்டியருளப்பட்ட
विविधेषु	பல
आसनेषु	ஆஸனங்களில்
निषेदुः	உட்கார்ந்தார்கள்.

स लब्धमानैर्विनयान्वितैर्नृपैः पुरालयैर्जानपदैश्च मानवैः ।
उपोपविष्टैर्नृपतिर्वृतो बभौ सहस्रचक्षुर्भगवानिवामरैः ॥ ५१ ॥

लब्धमानैः	நன்கு உபசரிக்கப்பட்டு
उपोपविष्टैः	ஆஸனங்களில் வீற்றிருந்தவர்களும்
विनयान्वितैः	பூர்ணபக்தியுள்ளவர்களு [மான
नृपैः	மன்னர்களாலும்
पुरालयैः	நகரவாஸிகளும்
जानपदैः	கிராமவாஸிகளுமான
मानवैः च	மனிதர்களாலும்
वृतः	சூழப்பட்டிருந்த
सः	அந்த
नृपतिः	சக்கிரவர்த்தியார்,
सहस्रचक्षुः	இந்திர
भगवान्	பகவான்
अमरैः	தேவர்களால்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
बभौ	விளங்கினார்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे प्रथमः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 2406. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 51.

द्वितीयः सर्गः— இரண்டாவது ஸர்க்கம்

श्रीरामाभिषेकमन्त्रः — ஸ்ரீராமரது ராஜ்யாபிஷேகத்தைப்பற்றிய மந்திராலோசனை.

ततः परिषदं सर्वामामन्त्र्य वसुधाधिपः । हितमुद्धर्षणं चैवमुवाच प्रथितं वचः ॥ १ ॥

ततः	அப்பொழுது	प्रथितं च	யாவருமறிந்துள்ளவண்ணமாயே
वसुधाधिपः	சக்கிரவர்த்தியார்,	उद्धर्षणं	உள்ளங்களைக்குளிரச்செய்யும்
एवं	இவ்விதமாய்	हितं	குசலப்பிரச்னமாகிற
परिषदं	சபையிலுள்ள	वचः	மொழியை
सर्वां	எல்லோரையும் பார்த்து	उवाच	சொல்லியருளினார்.
आमन्त्र्य	முகமன்கூறி,		

दुन्दुभिस्वनकल्पेन गम्भीरेणानुनादिना । स्वरेण महता राजा जीमूत इव नादयन् ॥
राजलक्षणयुक्तेन कान्तेनानुपमेन च । उवाच रसयुक्तेन स्वरेण नृपतिर्नृपान् ॥ ३ ॥

नृपतिः	ஜனங்களைக்கைகொடுத்துக்காத்தருளும்	राजलक्षणयुक्तेन	ராஜலக்ஷணங்களுக்கேற்றதாய்
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்,	कान्तेन	கேட்போர்களின் செவிகளுக்கினியதாய்
महता	உரத்த	रसयुक्तेन	கேட்போர்களின் மனங்களைக் கவருகின்றதாய்
स्वरेण	சப்தத்தோடு	अनुपमेन च	ஒப்புயர்வு இல்லாததுமான
नादयन्	கோஷிக்கும்	स्वरेण	குரலுடன்
जीमूतः	மேகம்	नृपान्	மன்னர்களைப்பார்த்து
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணம்	उवाच	பின்கண்டவாறுதிருவாய் மலர்ந்தருளினார்.
गम्भीरेण	ஆழ்ந்த		
दुन्दुभिस्वनकल्पेन	துந்துபிவாத்யகோஷம் போன்றதாய்		
अनुनादिना	பிரதித்துவனி உண்டாக்குகின்றதாய்		

विदितं भवतामेतद्यथा मे राज्यमुत्तमम् । पूर्वकैर्मम राजेन्द्रैः सुतवत्परिपालितम् ॥ ४ ॥

मे	"என்னுடைய	राजेन्द्रैः	ராஜோத்தமர்களால்
एतत्	இந்த	सुतवत्	மக்களைப்போல
उत्तमं	எல்லாவற்றினும் பெரிய	परिपालितं यथा	பரிவுடன்பாதுகாத்துவரப்பட்டதென்பது
राज्यं	ராஜ்யமானது	भवतां	உங்களுக்கு
मम	என்னுடைய	विदितम्	தெரிந்த விஷயம்.
पूर्वकैः	முன்னோர்களான		

सोऽहमिक्ष्वाकुभिः सर्वैर्नरेन्द्रैः परिपालितम् ।
श्रेयसा योक्तुकामोऽस्मि सुखार्हमखिलं जगत् ॥ ५ ॥

सः	"அந்த
अहं	நான்
इक्ष्वाकुभिः	இக்ஷ்வாகுவம்சத்திய
नरेन्द्रैः	சக்கிரவர்த்திகள்
सर्वैः	எல்லோராலும்
परिपालितं	பரிபாலித்துவரப்பட்டதும்
सुखार्हं	மேல்மேல்ஓங்கிவளருகிற க்ஷேமத்திற்கு பாத்திர மாயிருக்கிறதுமான
जगत्	உலகம்
अखिलं	எல்லாவற்றிற்கும்
श्रेयसा	ஒரு பெரிய மங்களகிருத்யத்தால்
योक्तुकामः	சூழ்ந்துகொண்டிருக்கிறதற்கு மனமீடுபட்டவனாய்
अस्मि	இருக்கிறேன்.

मयाऽप्याचरितं पूर्वैः पन्थानमनुगच्छता । प्रजा नित्यमनिद्रेण यथाशक्त्यभिरक्षिताः ॥

पूर्वैः	"என்முன்னோர்களால்
आचरितं	அனுஷ்டிக்கப்பட்டதும்
नित्यं	மாற்றமுடியாததாயுமிருக்கிறதான
पन्थानं	வழியை
अनुगच्छता	அவலம்பித்துவரும்
मयाऽपि	என்னாலும்
अनिद्रेण	ஜாக்கிரதையுடையவனாய்
यथाशक्ति	என் ஆற்றலுக்கு இயன்றமட்டும்
प्रजाः	பிரஜைகள்
अभिरक्षिताः	ஆதரித்துவரப்பட்டார்கள்.

इदं शरीरं कृत्स्नस्य लोकस्य चरता हितम् । पाण्डुरस्यातपत्रस्य छायायां जरितं मया ॥

इदं	"இந்த
शरीरं	தேகமானது
मया	என்னால்
कृत्स्नस्य	ஸகல
लोकस्य	உலகத்திற்கும்
पाण्डुरस्य	வெண்
आतपत्रस्य	குடையின்
छायायां	நிழலில்
हितं	பரிபாலனத்தை
चरता	செய்ததால்
जरितम्	திடமற்றதாய்ச் செய்யப்பட்டது.

प्राप्य वर्षसहस्राणि बहून्यायूंषि जीवतः । जीर्णस्यास्य शरीरस्य विश्रान्तिमभिरोचये ॥

आयूंषि	"வாழ்நாட்களில்
बहूनि	பல
वर्षसहस्राणि	ஆயிரமாண்டுகளை
जीवतः	கண்டிருக்கிறதும்
जीर्णस्य	முடியாத்தனத்தை
प्राप्य	பெற்றிருக்கிறதுமான
अस्य	இந்த
शरीरस्य	சரீரத்திற்கு
विश्रान्तिं	விச்ராந்தியை
अभिरोचये	நான் உத்தேசிக்கிறேன்.

राजप्रभावजुष्टां हि दुर्वहामजितेन्द्रियैः। परिश्रान्तोऽस्मि लोकस्य गुर्वीं धर्मधुरं वहन्॥

लोकस्य	உலகிற்கு
अजितेन्द्रियैः	ஸதா ஆஸக்திகொண்ட ஞானபுத்தீந்திரியங்களைக்கொண்டு
राजप्रभावजुष्टां	ராஜாவாயிருந்து அரசாக்ஷி செய்வதால்விளைவதும்
दुर्वहां	மிக்கப்பெரிதாயிருக்கிறதும்
गुर्वीं	ஸர்வோத்கிருஷ்டமாயிருக்கிறதுமான
धर्मधुरं	தான் செய்யவேண்டிய கடமையாகிய பாரத்தை
वहन्	வகிக்கின்றவனாய்
हि	அதனால்
परिश्रान्तः	அதிலேயே மனம் ஈடுபட்டிருக்கின்றவனாய்
अस्मि	இருக்கிறேன்.

सोऽहं विश्रममिच्छामि पुत्रं कृत्वा प्रजाहिते। सन्निकृष्टानिमान्सर्वाननुमान्य द्विजर्षभान्॥

सः	"அந்த
अहं	நான்
सन्निकृष्टान्	இவ்விடம் எழுந்தருளியிருக்கும்
इमान्	இந்த
द्विजर्षभान्	பிராமணோத்தமர்கள்
सर्वान्	எல்லோரையும்
अनुमान्य	உடன்படுத்தி,
प्रजाहिते	பிரஜைகளுக்குஹிதம் செய்யுமதிகாரத்தில்
पुत्रं	மைந்தனை
कृत्वा	நியமித்துவிட்டு,
विश्रमं	சவலையற்றிருக்க
इच्छामि	எண்ணுகிறேன்.

अनुजातो हि मां सर्वैर्गुणैर्ज्येष्ठो ममात्मजः। पुरन्दरसमो वीर्ये रामः परपुरञ्जयः॥११॥

रामः	"ஸ்ரீராமன்
मम	எனது
ज्येष्ठः	மூத்த
आत्मजः	குமாரன்.
वीर्ये	வீர்யத்தில்
पुरन्दरसमः	இந்திரனுக்கு ஒப்பானவன்.
परपुरञ्जयः	எப்படிப்பட்டவராலும் வெல்லவொண்ணாதவன்.
सर्वैः	எல்லா
गुणैः हि	குணங்களாலும்
मां	என்னை
अनुजातः	நிகர்த்தவன்.

तं चन्द्रमिव पुष्येण युक्तं धर्मभृतां वरम्। यौवराज्ये नियोक्ताऽस्मि प्रीतः पुरुषपुङ्गवम्॥

पुष्येण	"புஷ்யநக்ஷத்திரத்தோடு
युक्तं	கூடிய
चन्द्रं	சந்திரபகவானை
इव	போல்விளங்குபவனும்
धर्मभृतां	தருமகுணமுள்ளவர்களுள்
वरं	சிறந்தவனும்
पुरुषपुङ्गवं	புருஷோத்தமனுமாகிய
तं	அவனை
यौवराज्ये	இளவரசில்
नियोक्ता	நியமிக்கும் அதிகாரம் வகிக்கும் நான்
प्रीतः	செய்துமுடித்து திருப்தி கொண்டவனாக ஆக
अस्मि	கருதுகிறேன்.

अनुरूपः स वै नाथो लक्ष्मीवांल्लक्ष्मणाग्रजः । त्रैलोक्यमपि नाथेन येन स्यान्नाथवत्तरम् ॥

लक्ष्मणाग्रजः	லக்ஷ்மணனுக்கு முன் பிறந்த இவன்	नाथेन	ஒரு நாதனால்
लक्ष्मीवान्	எதையும் தோஷமின்றி முடிக்கவல்ல பாக்கிய விசேஷம்பெற்றவன்.	नाथवत्तरं	ஏற்ற நாதனைப்பெற்ற
		स्यात् वै	விளங்குமோ [தாய்
		अनुरूपः	அந்த
त्रैलोक्यं अपि	மூவுலகமும்	नाथः	நாதன்
येन	எந்த	सः	அவன்.

अनेन श्रेयसा सद्यः संयोज्यैवमिमां महीम् । गतक्लेशो भविष्यामि सुते तस्मिन्निवेश्य वै ॥

एवं	இவ்விதமாய்	निवेश्य	பொறுப்புச்சாற்றி
सद्यः वै	இப்பொழுதே	गतक्लेशः	உலகவியாபாரங்களில்
इमां	இந்த	अनेन	இந்த [பற்றற்றவனாகி
महीं	மண்ணுலகை	श्रेयसा	மோக்ஷானந்தத்தால்
तस्मिन्	அந்த	संयोज्य	கட்டுண்டு,
सुते	மைந்தனிடத்தில்	भविष्यामि	இருக்கப்போகிறேன்.

यदीदं मेऽनुरूपार्थं मया साधु सुमन्त्रितम् । भवन्तो मेऽनुमन्यन्तां कथं वा करवाण्यहम् ॥

इदं	இது	भवन्तः	நீங்கள்
मया	என்னால்	मे	எனக்கு
साधु	நன்றாய்	अनुमन्यन्तां	உடன்பாடு கூறக்கடவீர்கள்.
सुमन्त्रितं	ஆலோசித்துத்தீர்மானிக்கப்பட்டிருக்கிறது.	वा	அப்படியில்லையாகில்
मे	என்னுடைய	अहं	நான்
अनुरूपार्थं	ஆலோசனைசரியானதாய்	कथं	வேறெதை
यदि	இருக்குமாகில்	करवाणि	செய்யவேண்டும்?

यद्यप्येषा मम प्रीतिर्हितमन्यद्विचिन्त्यताम् ।
अन्या मध्यस्थचिन्ता हि विमर्दाभ्यधिकोदया ॥ १६ ॥

एषा	இது	विचिन्त्यतां	தீர்க்காலோசனைசெய்து விளம்புவீர்கள்.
मम	என்னுடைய	अन्या हि	பலரால் நிர்ணயிக்கப்பட்டதுதான்
प्रीतिः	ஸர்வாபீஷ்டமனோரதமாயிருக்கிறது.	मध्यस्थचिन्ता	மத்யஸ்தர்களாயிருந்து ஆலோசிக்கப்பெற்றதாய்
अन्यत्	வேறு	विमर्दाभ्य-धिकोदया	ஆராய்ச்சியால் ஓங்கிவளரும் க்ஷேமத்தைத்தருகிறது.
हितं	ஏற்ற காரியம்		
यद्यपि	இருக்குமாகில்		

इति ब्रुवन्तं मुदिताः प्रत्यनन्दन्नृपा नृपम् । वृष्टिमन्तं महामेघं नर्दन्त इव बर्हिणः ॥ १७ ॥

नृपाः	ராஜாக்கள்	मुदिताः	உள்ளம்பூரித்தவர்களாய்
वृष्टिमन्तं	மழைபெய்கிற	इति	இவ்வாறு
महामेघं	மகாமேகத்தை	ब्रुवन्तं	சொல்லும்
नर्दन्तः	கேகாத்வனி செய்யும்	नृपं	மன்னரை
बर्हिणः	மயில்கள்	प्रत्यनन्दन्	புகழ்ந்துகொண்டாடினார்கள்.
इव	போல்		

स्निग्धोऽनुनादी सञ्जज्ञे तत्र हर्षसमीरितः । जनौघोद्घुष्टसन्नादो विमानं कम्पयन्निव ॥

तत्र	அப்பொழுது	अनुनादी	எதிரொலியும்
हर्षसमीरितः	ஸந்தோஷத்தாலுண்டானதும்	विमानं इव	ஏழுதனிக்கட்டுகளும்ஏழு உப்பரிகைகளுமுள்ள திருமாளிகையையே
जनौघोद्घुष्टसन्नादः	ஜனக்கூட்டங்களால் நன்ருய்கோஷிக்கப்பட்ட சப்தமானது	कम्पयन्	அசைவுற்று நடுங்கச் செய்கின்றதாய்
स्निग्धः	உரத்ததாகிய	संजज्ञे	உண்டாயிற்று.

तस्य धर्मार्थविदुषो भावमाज्ञाय सर्वशः । ब्राह्मणा बलमुख्याश्च पौरजानपदैः सह ॥ १९
समेत्य मन्त्रयित्वा तु समतां गतबुद्धयः । ऊचुश्च मनसा ज्ञात्वा वृद्धं दशरथं वचः ॥ २०

पौरजानपदैः	நகரத்தார்களோடும் நாட்டார்களோடும்	ज्ञात्वा च	அறிந்தும்,
सह	கூட	समेत्य	சேர்ந்து,
ब्राह्मणाः	பிராம்மணர்களும்,	सर्वशः	பலவழியாகவும்
बलमुख्याः च	சைன்யத்தலைவர்களும்,	मन्त्रयित्वा	ஆராய்ந்து,
तु	இவ்விஷயத்தில்	आज्ञाय च	அறிந்துகொண்டு,
धर्मार्थ–विदुषः	தருமமொன்றிலிருந்து தான் புருஷார்த்தங்கள் ஸித்திக்கின்றதென நன்குணர்ந்த	समतां गतबुद्धयः	ஒரேவிதமான தீர்மானத்துக்கு வந்தவர்களாய்
तस्य	அவரது	वृद्धं	பெரியவராகிய
भावं	மனோபாவத்தை	दशरथं	தசரதசக்கிரவர்த்தியாரைப்பார்த்து
मनसा	தனித்தனியாய் அவரவர்கள் உள்ளத்தோடு	वचः	பின்வரும் விண்ணப்பத்தை
		ऊचुः	விஞ்ஞாபனம் செய்தார்கள்.

अनेकवर्षसाहस्रो वृद्धस्त्वमसि पार्थिव । स रामं युवराजानमभिषिञ्चस्व पार्थिवम् ॥ २१

पार्थिव	''சக்கிரவர்த்தியாரே!	पार्थिवं	அரசாளும் அதிகாரம் வகிக்கும்
सः	அந்த	युवराजानं	யுவராஜாவாய்
त्वं	தேவரீர்	अभिषिञ्चस्व	திருவபிஷேகம் செய்து வைக்கத்திருவுளம் கொள்வீராக.
अनेकवर्षसाहस्रः	அனேகாயிரம் வருஷங்கள்		
वृद्धः असि	வாழ்ந்து மூப்புற்றீர்.		
रामं	ஸ்ரீராமரை		

इच्छामो हि महाबाहुं रघुवीरं महाबलम् । गजेन महताऽऽयान्तं रामं छत्रावृताननम् ॥

महाबाहुं	"ஆஜானபாகுவும்
रघुवीरं	ரகுகுலதிலகரும்
महाबलं	மகாபலவானுமாகிய
रामं	ஸ்ரீராமரை
महता गजेन	உயர்ந்தயானையின்மீது ஏறிக்கொண்டு
छत्रावृताननं	குடையால் மறைக்கப்பட்ட திருமுகமண்டலமுடையவராய்
आयान्तं	ஊர்கோலமாய்ப்போவதை
इच्छामः हि	கண்ணாரக்கண்டுகளிக்க ஆவல் கொண்டிருக்கிறோம்."

इति तद्वचनं श्रुत्वा राजा तेषां मनःप्रियम् । अजानन्निव जिज्ञासुरिदं वचनमब्रवीत् ॥

इति	இப்படியாய்
तेषां	அவர்களுடைய
मनःप्रियं	மனோபீஷ்டத்தை நன்கு விளங்கக்காட்டுகிறதாய்
तद्वचनं	அம்மொழிக்கு
श्रुत्वा	திருச்செவிசாற்றி,
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
अजानन्	விஷயம் தெரியாதவர் போலவும்
जिज्ञासुः	விஷயம் தெரிந்துகொள்ளவேண்டியவர்
इव	போலவுமாகி
इदं	பின்கண்ட
वचनं	மொழியை
अब्रवीत्	திருவாய்மலர்ந்தருளினார்.

श्रुत्वैव वचनं यन्मे राघवं पतिमिच्छथ । राजानः संशयोऽयं मे किमिदं ब्रूत तत्त्वतः ॥
कथं नु मयि धर्मेण पृथिवीमनुशासति । भवन्तो द्रष्टुमिच्छन्ति युवराजं ममात्मजम् ॥

राजानः	மன்னர்களே !
मयि	நான்
धर्मेण	நீதிவழுவாமல்
पृथिवीं	பூமியை
अनुशासति	பரிபாலனம் பண்ணிக் கொண்டிருக்கையில்
मे	எனது
वचनं	சொல்லை
श्रुत्वा एव	கேட்டவுடனேயே
भवन्तः	நீங்கள்
मम	எனது
आत्मजं	மைந்தனை
राघवं	ராகவனை
पतिं	அரசாளும் அதிகாரம் வகிக்கும்
युवराजं	இளவரசராய்
द्रष्टुं	கண்டுகளிக்க
कथं नु	ஏனோ
इच्छन्ति	பிரார்த்திக்கின்றீர்கள் ?
मे	எனக்கு
इच्छथ	மேம்பட்டவனாகவும் கொண்டிருக்கின்றீர்கள்.
यत्	எதுவோ
अयं	இது
संशयः	ஐயமுள்ளதாயிருக்கிறது.
इदं	இது
किं	ஏன் ?
तत्त्वतः	உள்ளது உள்ளபடி
ब्रूत	விளங்கச்சொல்வீர்களாக."

ते तमूचुर्महात्मानं पौरजानपदैः सह । बहवो नृप कल्याणा गुणाः पुत्रस्य सन्ति ते ॥

पौरजानपदैः நகரத்தாரோடும் நாட்டாரோடும்
सह கூடிய
ते அவர்கள்
महात्मानं மகாத்மாவாகிய
तं அவருக்கு
ऊचुः பின்கண்டவாறு பதிலுரைத்தார்கள்.

नृप ''சக்கிரவர்த்தியாரே!
ते தேவரீரது
पुत्रस्य மைந்தனிடத்தில்
बहवः அளவற்ற
कल्याणाः கல்யாண
गुणाः குணங்கள்
सन्ति நிறைந்திருக்கின்றன.

गुणान् गुणवतो देव देवकल्पस्य धीमतः ।
प्रियानानन्दनान् कृत्स्नान् प्रवक्ष्यामोऽद्य ताञ्छृणु ॥ २७ ॥

देव ''சக்கிரவர்த்தியாரே!
देवकल्पस्य தெய்வம்போன்றவராய்
गुणवतः பிறவி உத்தமகுணங்கள் அமையப்பெற்றவரும்,
धीमतः கற்றுதேர்ச்சிபெற்றவருமாகிய அவருடைய
प्रियान् அபூர்வமாயிருக்கின்றவைகளும்

आनन्दनान् யாவருக்கும் ஆனந்தம் விளைவிக்கின்றவைகளுமான
तान् அந்த
गुणान् குணங்கள்,
कृत्स्नान् எல்லாவற்றையும்,
अद्य இப்பொழுது
प्रवक्ष्यामः விவரமாய் நாங்கள் கூறுகின்றோம்
शृणु திருச்செவி சாற்றுவீராக.

दिव्यैर्गुणैः शक्रसमो रामः सत्यपराक्रमः । इक्ष्वाकुभ्योऽपि सर्वेभ्यो ह्यतिरिक्तो विशां पते ॥

विशां पते ''சக்கிரவர்த்தியாரே!
रामः हि ஸ்ரீராமர் ஒருவரே,
सत्यपराक्रमः ஸத்யமான பராக்கிரமமுடையவர்.
दिव्यैः திவ்ய
गुणैः குணங்களால்

शक्रसमः இந்திரனுக்கு நிகரானவர்.
इक्ष्वाकुभ्यः இக்ஷ்வாகுவம்சத்தில் பிறந்த அரசர்கள்
सर्वेभ्यः अपि எல்லாவரினும்
अतिरिक्तः மேம்பட்டவர்.

रामः सत्पुरुषो लोके सत्यधर्मपरायणः । साक्षाद्रामाद्विनिर्वृत्तो धर्मश्चापि श्रिया सह ॥

रामः अपि ''ஸ்ரீராமர் ஒருவரே!
साक्षात् மானிட உருவமெடுத்துவந்த
सत्पुरुषः ஸத்புருஷர்.
सत्यधर्मपरायणः ஸத்தியத்தையும் தருமத்தையும் எப்பொழுதும் நழுவவிடாதவர்.
लोके உலகில்

धर्मः மானிடர்களின் நல்லொழுக்கமெனும்தருமமானது
श्रिया सह நெறிதவறுததாகிய உத்தமகுணத்தோடுகூட
रामात् च ஸ்ரீராமர் ஒருவரிடமிருந்துதான்
विनिर्वृत्तः அறியவேண்டியதாய் விளங்குகிறது.

प्रजासुखत्वे चन्द्रस्य वसुधायाः क्षमागुणैः। बुद्ध्या बृहस्पतेस्तुल्यो वीर्ये साक्षाच्छचीपतेः॥

साक्षात्	பிரத்யக்ஷத்தில் (நாங்கள் அறிந்தவரையில்)
प्रजासुखत्वे	பிரஜைகளை மகிழ்விப்பதில்
चन्द्रस्य	சந்திரபகவானுக்கும்,
क्षमागुणैः	பிறர்செய்யுமபராதங்களை பொறுத்தல் நினையாதிருத்தல் முதலிய உத்தம குணங்களில்
वसुधायाः	பூதேவிக்கும்
बुद्ध्या	புத்தியில்
बृहस्पतेः	பிரகஸ்பதிக்கும்,
वीर्ये	வீர்யத்தில்
शचीपतेः	இந்திரனுக்கும்
तुल्यः	நிகரானவர்.

धर्मज्ञः सत्यसन्धश्च शीलवाननसूयकः। क्षान्तः सान्त्वयिता श्लक्ष्णः कृतज्ञो विजितेन्द्रियः॥
मृदुश्च स्थिरचित्तश्च सदा भव्योऽनसूयकः ॥ ३१ ॥

धर्मज्ञः	தருமம் அறிந்தவர்.
सत्यसन्धः च	சொன்னசொல் தவறுதவர்.
शीलवान्	நல்லொழுக்கமுற்றவர்.
अनसूयकः	பிறர்மேன்மையைக் கண்டு மனம் களிக்கின்றவர்.
क्षान्तः	அடியார்கள் செய்யும் அபராதங்களை மன்னித்தருளும் தண்ணளியுடையவர்.
सान्त्वयिता	எவருக்கும் சினமுண்டாகாதபடி நடக்கிறவர்.
श्लक्ष्णः	கபடமின்றிதிருவுளத்தில் எது இருக்கிறதோ அதையே சொல்லுகிறவர்.
कृतज्ञ	செய்நன்றி மறவாதவர்.
विजितेन्द्रियः	ஐம்புலன்களையும் வென்றவர்.
मृदुः च	தஞ்சமடைந்தவர்களை கைவிடாதவர்.
स्थिरचित्तः च	சுகம் துக்கம் என்றும் வேறுபாடில்லாத மனமுடையவர்.
सदा	எக்காலத்திலும்
भव्यः	தொண்டர்களுக்கு ஈடுபட்டு நடக்கின்றவர்.
अनसूयकः	அஹிதங்களுக்குக்காரணபூதமாகாதவர்.

प्रियवादी च भूतानां सत्यवादी च राघवः। बहुश्रुतानां वृद्धानां ब्राह्मणानामुपासिता ॥

राघवः	ஸ்ரீராகவர்,
भूतानां	அடியார்களுக்கு
प्रियवादी	காதுக்கு இனிமையாய்ப் பேசுபவராய்,
सत्यवादी च	நியாயமுரைப்பவர்.
बहुश्रुतानां	மிக்க கல்விபயிற்சியுள்ள
वृद्धानां च	ஞானவான்களுமான
ब्राह्मणानां	பிராம்மணர்களுக்கு
उपासिता	வழிபடுபவர்.

तेनास्येहातुला कीर्तिर्यशस्तेजश्च वर्धते। देवासुरमनुष्याणां सर्वास्त्रेषु विशारदः॥३३॥

देवासुर-मनुष्याणां	தேவர்கள் அசுரர்கள் மனுஷ்யர்கள் இவர்களுள்
सर्वास्त्रेषु	எல்லா அஸ்திரங்களிலும்
विशारदः	நிபுணர்.
तेन	அதனால்
अस्य	அவருடைய
इह	இவ்வுலகில்
तेजः	அமானுஷ்யமாயிருக்கிறதும்,
यशः च	எப்பொழுதும் யாவராலும் புகழ்ந்து கொண்டாடப்படுகிறதுமாகிய
कीर्तिः	கீர்த்தி
अतुला	ஒப்புயர்வற்றதாய்
वर्धते	பிரபலமாய் விளங்குகிறது.

सम्यग्विद्याव्रतस्नातो यथावत् साङ्गवेदवित्। गान्धर्वे च भुवि श्रेष्ठो बभूव भरताग्रजः॥

भरताग्रजः	பரதனுக்குத் தமயனாகிய அவர்
सम्यक्	நன்றாய்
विद्याव्रतस्नातः	வித்தைகளைக்கற்று விரதங்களைச்செய்து முடித்தவர்.
यथावत्	உள்ளபடி
साङ्गवेदवित्	ஸாங்கவேதங்களையறிந்தவர்.
भुवि	உலகில்
गान्धर्वे च	ஸங்கீதசாஸ்திரத்திலும்
श्रेष्ठः	ஒப்புயர்வில்லாத தேர்ச்சிபெற்றவராய்
बभूव	விளங்குகிறார்.

कल्याणाभिजनः साधुरदीनात्मा महाद्युतिः। द्विजैरभिविनीतश्च श्रेष्ठैर्धर्मार्थनैपुणैः॥

साधुः	தோஷரகிதமுன்னோர்களையுடையவர்.
कल्याणाभिजनः	கல்யாணகுணங்களால் குலத்திற்குசிரோபூஷணமாய் விளங்குகிறவர்.
अदीनात्मा	எப்பொழுதும் உள்ளத்தை தளரவிடாதவர்.
महाद्युतिः	மகத்தான ராஜலக்ஷ்மியையுடையவர்.
धर्मार्थनैपुणैः च	தர்மார்த்தங்களில் நிபுணர்களான
श्रेष्ठैः	உத்தம
द्विजैः	பிராமணர்களால்
अभिविनीतः	நன்கு சிக்ஷிக்கப்பெற்றவர்.

यदा व्रजति संग्रामं ग्रामार्थे नगरस्य वा। गत्वा सौमित्रिसहितो नाविजित्य निवर्तते॥

सौमित्रिसहितः	லக்ஷ்மணருடனிருக்குமவர்
ग्रामार्थे	கிராமவிஷயமாகவோ
नगरस्य वा	அல்லது நகரவிஷயமாகவோ
गत्वा	சென்று,
संग्रामं	போரை
व्रजति यदा	அடைந்த பிரமேயங்களிலெல்லாம்
अविजित्य	வெற்றிகொள்ளாமல்
निवर्तते न	திரும்புவதில்லை.

संग्रामात्पुनरागम्य कुञ्जरेण रथेन वा । पौरान् स्वजनवन्नित्यं कुशलं परिपृच्छति ॥
पुत्रेष्वग्निषु दारेषु प्रेष्यशिष्यगणेषु च । निखिलेनानुपूर्व्याच्च पिता पुत्रानिवौरसान् ॥

संग्रामात्	யுத்தத்தினின்று
कुञ्जरेण	யானைமீது ஏறிக்கொண்டோ
रथेन वा	அல்லது தேரின்மீது ஏறிக்கொண்டோ
पुनः	திரும்பவும்
आगम्य	வந்துசேர்ந்த அவர்,
नित्यं	ஒவ்வொருபிரஸக்தியிலும்
पौरान्	பட்டணத்துஜனங்களை
पुत्रेषु	புத்திரர்கள் விஷயங்களிலும்,
अग्निषु	அக்னிஹோத்ரவிஷயங்களிலும்,
दारेषु	மனைவிகள் விஷயங்களிலும்,
प्रेष्यशिष्यगणेषु च	பரிஜனங்கள், சிஷ்ய கணங்கள் இவர்கள் விஷயங்களிலும்
निखिलेन	எதையும் விடாமல்
पिता	தகப்பன்
औरसान्	தன்வயிற்றில் பிறந்த
पुत्रान्	புத்திரர்களை
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
स्वजनवत्	தன் இனத்தாரைப்போல்
आनुपूर्व्यात् च	ஒவ்வொருவரையும் தனித்தனியே
कुशलं	க்ஷேமத்தை
परिपृच्छति	விசாரிக்கிறார்.

शुश्रूषन्ते च वः शिष्याः कच्चित्कर्मसु दंशिताः ।
इति नः पुरुषव्याघ्रः सदा रामोऽभिभाषते ॥ ३९ ॥

पुरुषव्याघ्रः	புருஷோத்தமராகிய
रामः	ஸ்ரீராமர்
नः	எங்களைப்பார்த்து,
इति	இன்னுமிப்படியும்
अभिभाषते	குசலம் கேட்கின்றார்.
वः	"உங்கள்
शिष्याः	சிஷ்யர்கள்
कर्मसु	அவரவர்கள்கடமைகளில்
सदा	எக்காலத்திலும்
दंशिताः	ஊக்கமுடையவர்களாய்
शुश्रूषन्ते कच्चित् च	அடங்கிப்பணிவிடை செய்கின்றனர்களா?

व्यसनेषु मनुष्याणां भृशं भवति दुःखितः । उत्सवेषु च सर्वेषु पितेव परितुष्यति ॥

मनुष्याणां	மனிதர்களுடைய
व्यसनेषु	ஆபத்துவேளைகளிலெல்லாம்
भृशं	அவர்களிலும் அதிகமாய்
दुःखितः	உள்ளம்வருந்துகிறவராய்
भवति	இருக்கிறார்.
सर्वेषु च	எல்லாவருடைய விஷயங்களிலும்
उत्सवेषु	சந்தோஷப்ரமேயங்களில்
पिता इव	தந்தை எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
परितुष्यति	மிக்கக்களிப்புறுகின்றார்.

सत्यवादी महेष्वासो वृद्धसेवी जितेन्द्रियः । स्मितपूर्वाभिभाषी च धर्मं सर्वात्मना श्रितः ॥

धर्मं	மோக்ஷம் அடைவதற்கு குறைவுவராத புண்யானுஷ்டானங்களாகிற தருமமொன்றையே
सर्वात्मना	எந்தப்பிரஸ்க்தியிலும் எக்காலத்திலும்
श्रितः	அனுஸரிப்பவராகிய
सत्यवादी	ஸத்யவாதி.
महेष्वासः	சிறந்த வில்லாளி.
वृद्धसेवी	பெரியோர்களினடிமை.
स्मितपूर्वाभिभाषी	புன்சிரிப்போடு பேசுபவர்.
जितेन्द्रियः	விஷயாதிராகங்களால் அணுகவொண்ணுதவர்.

सम्यग्योक्ता श्रेयसां च न विगृह्यकथारुचिः । उत्तरोत्तरयुक्तौ च वक्ता वाचस्पतिर्यथा ॥

श्रेयसां च	சிரேயஸ்ஸுகளுக்கு
सम्यक्	ஏற்ற
योक्ता	காரணபூதர்.
विगृह्य-कथारुचिः न	தருமவிருத்தமான மொழிகளுக்கு இடங்கொடார்.
उत्तरोत्तर-युक्तौ	தானுய் முதலில் மொழிதல், செவி சாற்றியதற்கு பதிலுரைத்தல், இவ்விரண்டிற்கும் வேண்டிய யுக்திவிஷயத்தில்
वक्ता	சொல்வன்மையுடையவ
वाचस्पतिः	வியாழபகவான் [ராகிய
यथा च	போன்றவர்.

सुभ्रूरायतताम्राक्षः साक्षाद्विष्णुरिव स्वयम् । रामो लोकाभिरामोऽयं शौर्यवीर्यपराक्रमैः ॥

सुभ्रूः	அழகிய புருவமுடையவராய்
आयतताम्राक्षः	செவ்வரியோடி நீண்ட திருக்கண்களையுடையவராய்
शौर्यवीर्य-पराक्रमैः	தன்னுல் முடியாதது ஒன்றுமில்லை என்கிற ஆற்றலாலும், திவ்ய தேஜஸ்ஸினுலும், இவைகளுக்கு ஏற்ற நடவடிக்கைகளினுலும்
लोकाभिरामः	மூன்றுலகத்தாராலும் அபிராமராய் கொண்டாடப்பட்டவராகிய
स्वयं	சுயேச்சையாய்,
साक्षात्	மானிட உருவமெடுத்து வந்த
विष्णुः इव	ஸ்ரீமகாவிஷ்ணுவே
अयं रामः	இந்த ஸ்ரீராமர்.

प्रजापालनतत्त्वज्ञो न रागोपहतेन्द्रियः । शक्तस्त्रैलोक्यमप्येष भोक्तुं किं नु महीमिमाम् ॥

प्रजापालन-तत्त्वज्ञः	பிரஜைகளைபாதுகாக்கும் வகையைகுற்றமற அறிந்தவர்.
रागोप-हतेन्द्रियः न	அடாதகாரியங்களில் இந்திரியங்களைச் செலுத்தி பச்சாத்தாபப்படுகிறவரில்லை.
एषः अपि	இவர்தான்
त्रैलोक्यं	மூவுலகையும்
भोक्तुं	ஆள
शक्तः	திறமையுள்ளவர்.
इमां महीं	இந்தபூமியொன்றைப் பற்றி
किं नु	கேட்கவேண்டுமா?

नास्य क्रोधः प्रसादश्च निरर्थोऽस्ति कदाचन । हन्त्येव नियमाद्वध्यान् यत्रैव परिकुप्यति ॥

एषः	இவர்
नियमात्	தருமசாஸ்திர விதிப்படி யாய்
परिकुप्यति	கோபங்கொள்ளுகிறது
यत्र	எவர்களிடமோ,
वध्यान् एव	தண்டனைக்குரிய அவர்களைமட்டும்
हन्ति	சிக்ஷிக்கின்றார்.
अस्य	இவருடைய
क्रोधः	கோபமும்
प्रसादः च	பிரஸாதமும்
कदाचन	ஏதொருசமயத்திலும்கூட
निरर्थः अस्ति न	பயனற்றதாக இல்லை.

युनक्त्यर्थैः प्रहृष्टश्च तमसौ यत्र तुष्यति ॥ ४६ ॥

असौ	இவர்
यत्र	யாரிடத்தில்
तुष्यति	மகிழ்வுறுகின்றனரோ
तं	அவனை
प्रहृष्टः	உள்ளம் பூரித்தவராய்
अर्थैः च	அபீஷ்டங்கள் எல்லா வற்றோடும்
युनक्ति	சேர்த்துவைக்கின்றார்.

शान्तैः सर्वप्रजाकान्तैः प्रीतिसंजननैर्नृणाम् । गुणैर्विरुरुचे रामो दीप्तः सूर्य इवांशुभिः ॥

रामः	ஸ்ரீராமர்
सूर्यः	சூரியபகவான்
अंशुभिः	கிரணங்களால்
दीप्तः	பிரகாசிக்கின்றது
इव	எவ்வண்ணமோ அவ் வண்ணமே
नृणां	மனிதர்களுக்கு
शान्तैः	அனுயாஸமாய்
प्रीतिसंजननैः	நன்மை செய்வதால் விளைகின்ற
सर्वप्रजाकान्तैः	எல்லா ஜனங்களின்மனதைக் கொள்ளை கொண்டுவிட்டவைகளான
गुणैः	உத்தமகுணங்களால்
विरुरुचे	இனியராய் விளங்குகிறார்.

तमेवं गुणसंपन्नं रामं सत्यपराक्रमम् । लोकपालोपमं नाथमकामयत मेदिनी ॥ ४८ ॥

एवं	இப்படிப்பட்ட
गुणसंपन्नं	குணஸமிருத்தியுடையவ வராய்
सत्यपराक्रमं	எவராலும் வெல்லவொண்ணாத பராக்கிரம சாலியாய்
लोकपालोपमं	உலகபாலர்களுக்கொப் பாயிருக்கிற
तं रामं	அந்த ஸ்ரீராமரை
मेदिनी	பூமி
नाथं	நாதனாகும்படி
अकामयत	விருப்பமுற்றது.

वत्सः श्रेयसि जातस्ते दिष्टयाऽसौ तव राघव । दिष्टया पुत्रगुणैर्युक्तो मारीच इव काश्यपः ॥

राघव	தசரதசக்கிரவர்த்தியா ரே!
मारीचः	பத்துபிரஜாபதிகளில் ஒருவரான மரீசி என்பவரின் புதல்வரான
काश्यपः	காச்யபர் என்பவர்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ் வண்ணமே
पुत्रगुणैः	புத் என்னும் நரகத்தினின்று விடுவித்தல், பிதாக்களின் மனக்கவலைகளை ஒழித்தல், பிதாக்களுக்கு சுச்ரூஷை செய்தல் முதலான புதல்வர்களுக்கு இருக்கவேண்டிய நற்குணங்களோடு

युक्तः	விளங்கிக்கொண்டிருக்கும்
असौ	இவர்
तव	தேவரீரது
श्रेयसि	புண்ணியகிருத்யங்களால் விளையும் தருமமொன்றில்
दिष्ट्या	ஈடுபட்டுவிட்ட திருமாலின் தண்ணளியாலும்
दिष्ट्या	எங்களது பாக்கிய விசேஷத்தாலும்
ते	தேவரீரது
वत्सः	திருக்குமாரனுய்
जातः	திருவவதாரம் செய்திருக்கின்றுர்.

बलमारोग्यमायुश्च रामस्य विदितात्मनः । देवासुरमनुष्येषु सगन्धर्वोरगेषु च ॥ ५० ॥

आशंसते जनः सर्वो राष्ट्रे पुरवरे तथा । आभ्यन्तरश्च बाह्यश्च पौरजानपदो जनः ॥ ५१ ॥

देवासुरमनुष्येषु	தேவர்கள், அசுரர்கள் மனிதர்கள் இவர்களிலும்
सगन्धर्वोरगेषु	கந்தர்வர்கள் உள்ளிட்ட நாகர்களிலும்
पुरवरे	நகரத்திலும்
राष्ट्रे च	தேசத்திலும்
सर्वः	ஸகல
जनः तथा	ஜனங்களும்
आभ्यन्तरः	அந்தப்புரங்களிலிருக்கிற[தும்]
बाह्यः	அன்னிய
पौरजानपदः च	நகரங்களிலும் நாடுகளிலும் இருக்கிறதுமான
जनः च	ஜனங்களும்
विदितात्मनः	திரிலோகப்பிரஸித்தி பெற்றவராகிய
रामस्य	ஸ்ரீராமருக்கு
बलं	பலமும்
आरोग्यं	ஆரோக்யமும்
आयुः च	ஆயுளும்
आशंसते	மேன்மேலும் பெருக வேண்டுமெனப்பிரார்த்திக்கிறது.

स्त्रियो वृद्धास्तरुण्यश्च सायंप्रातः समाहिताः । सर्वान्देवान्नमस्यन्ति रामस्यार्थे यशस्विनः ॥

तेषामभिमतं देव त्वत्प्रसादात्समृद्ध्यताम् ॥ ५२ ॥

तरुण्यः	தருணிகளும்
वृद्धाः	கிழவிகளுமான
स्त्रियः च	பெண்டுகளும்
सायंप्रातः	தினந்தோறும் காலை மாலையில்
समाहिताः	பரிசுத்தர்களாயும், ஏகாக்ரசித்தர்களாயுமிருந்துகொண்டு
यशस्विनः	உலகில் உத்தமரெனக் கொண்டாடப்பட்டவராகிய
रामस्य	ஸ்ரீராமருக்கு
अर्थे	நலம்பெருகுவதற்காக
देवान्	தெய்வங்கள்
सर्वान्	எல்லாவற்றையும்
नमस्यन्ति	வணங்கிவேண்டுகிறுர்கள்.
देव	சக்கிரவர்த்தியாரே!
तेषां	அவர்களுடைய
अभिमतं	தேய்வப்பிரார்த்தனை
त्वत्प्रसादात्	தேவரீரின் அருளால்
समृद्ध्यताम्	ஸித்திபெற்றதாய் விளங்கவேண்டும்.

रामामिन्दीवरश्यामं सर्वशत्रुनिबर्हणम् । पश्यामो यौवराज्यस्थं तव राजोत्तमात्मजम् ॥

इन्दीवरश्यामं	கருநெய்தல்மலர்போல் சியாமளவர்ணத்திரு மேனியரும்
सर्वशत्रु-निबर्हणं	எப்படிப்பட்டசத்ருக்களை யும் வெல்லவல்ல திறன் உடையவரும்
तव	தேவரீரது
राजोत्तमात्मजं	ராஜாக்களில் உத்தமரா கிய புதல்வருமான
रामं	ஸ்ரீராமரை
यौवराज्यस्थं	இளவரசு அதிகாரம் செலுத்துகிறவராய்
पश्यामः	நாங்கள் கண்குளிரக் காணக்கருதுகின்றோம்.

तं देवदेवोपममात्मजं ते सर्वस्य लोकस्य हिते निविष्टम् ।
हिताय नः क्षिप्रमुदारजुष्टं मुदाऽभिषेक्तुं वरद त्वमर्हसि ॥ ५५ ॥

वरद	உலகுக்கு எப்பொழுதும் நன்மைசெய்யும் புண் யாத்மாவே!
सर्वस्य लोकस्य	எல்லா உலகத்திற்கும்
हिते	க்ஷேமம் விளைவிப்பதில்,
देवदेवोपमं	தேவர்களுக்கு தேவரை ஒத்தவராய்
निविष्टं	ஆஸக்தியுடையவரும்
उदारजुष्टं	எதற்கும் மனம் சலி யாக்குணமுடையவரு மான
ते	தேவரீரது
तं आत्मजं	திரிலோகபிரஸித்தி பெற்ற திருக்குமாரனை
नः	எங்களது
हिताय	நன்மையின்பொருட்டு
क्षिप्रं	கூடியசீக்கிரத்தில்
त्वं	தேவரீர்
मुदा	ஸர்வாபீஷ்டத்துடன்
अभिषेक्तुं	திருவபிஷேகம் செய்து வைக்க
अर्हसि	திருவுளம் கொள்ளக் கடவீர்''

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे द्वितीयः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 2461. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 106.

तृतीयः सर्गः— மூன்றாவது ஸர்க்கம் ॥ ३ ॥

अभिषेकसंभारसंभरणम्-ராஜ்யாபிஷேகத்திற்கு வேண்டிய ஸாமக்கிரிகள்சேர்ப்பது

तेषामञ्जलिपद्मानि प्रगृहीतानि सर्वशः । प्रतिगृह्याब्रवीद्राजा तेभ्यः प्रियहितं वचः ॥ १

राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
तेषां	அவர்களுடைய
प्रगृहीतानि	தலைமேல் தூக்கிக் கொண்ட
अञ्जलिपद्मानि	அஞ்சலிபத்மங்களை
प्रतिगृह्य	ஏற்றுக்கொண்டு,
तेभ्यः	அவர்களுக்கு
सर्वशः	எல்லாவிதத்திலும்
प्रियहितं	மனோரதத்திற்கு ஏற்ற வண்ணமேயிருக்கிறதா கிய
वचः	பின்கண்ட மொழியை
अब्रवीत्	பதிலாய்ச் சொல்லியருளி னார்.

अहोऽस्मि परमप्रीतः प्रभावश्चातुलो मम । यन्मे ज्येष्ठं प्रियं पुत्रं यौवराज्यस्थमिच्छथ ॥

मे	"எனது	मम	எனது
प्रियं	அருமை	प्रभावः च	ராஜ்யலக்ஷ்மியும்
ज्येष्ठं	மூத்த	अतुलः	ஒப்புயர்வற்ற பெரும்பயனைக்கண்டதாகிறது.
पुत्रं	புதல்வனை	अहो	நல்லது.
यौवराज्यस्थं	யுவராஜாவாகவேண்டுமாய்	परमप्रीतः अस्मि	நானும் எனது மனோபீஷ்டம் நிறைவேற்பெற்ற கிருதார்த்தனுயிருக்கிறேன்."
इच्छथ	நீங்கள் பிரார்த்திக்கிறீர்கள்.		
यत्	அதிலிருந்து		

इति प्रत्यर्च्य तान्राजा ब्राह्मणानिदमब्रवीत् । वसिष्ठं वामदेवं च तेषामेवोपशृण्वताम् ॥

राजा	சக்கிரவர்த்தியார்	उपशृण्वतां एव	கேட்டுக்கொண்டிருக்கும் பொழுதே
इति	மேற்கண்டவண்ணமாய்	वसिष्ठं	வசிஷ்டரையும்
तान्	அந்த	वामदेवं च	வாமதேவரையும்பார்த்து
ब्राह्मणान्	பிராமணர்களை	इदं	பின்கண்டவாறு
प्रत्यर्च्य	புகழ்ந்து பேசிவிட்டு,	अब्रवीत्	சொல்லியருளினர்.
तेषां	அவர்கள்		

चैत्रः श्रीमानयं मासः पुण्यः पुष्पितकाननः । यौवराज्याय रामस्य सर्वमेवोपकल्प्यताम् ॥

अयं	"இந்த	पुण्यः	உத்ஸவாதிகிருத்தியங்களுக்கேற்றது.
चैत्रः	சித்திரை	रामस्य	ஸ்ரீராமரது
मासः	மாதமானது	यौवराज्याय	இளவரசு பட்டாபிஷேகத்திற்காக
पुष्पित-काननः	மரங்கள் தளிர்த்து புஷ்பித்து விளங்கப்பெற்றது.	सर्वं एव	எல்லாமும்
श्रीमान्	யாவராலும் ஒப்புக்கொள்ளப்பட்டதாய்	उपकल्प्यतां	சேகரிக்கப்படட்டும்."

राज्ञस्तूपरते वाक्ये जलघोषो महानभूत् । शनैस्तस्मिन्प्रशान्ते च जनघोषे नराधिपः ॥
वसिष्ठं मुनिशार्दूलं राजा वचनमब्रवीत् ॥ ५ ॥

राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியார்	शनैः	சற்று
वाक्ये उपरते तु	இந்தச்சொல் சொல்லிவாய்மூடும் முன்னமேயே	प्रशान्ते	அடங்கின பின்னர்.
जनघोषः	ஜனங்களின் உற்சாக கோஷமானது	नराधिपः	மனிதர்களையாளும்
महान्	பெரிதாய்	राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
अभूत्	உண்டாயிற்று.	वसिष्ठं	வசிஷ்ட
तस्मिन्	அந்த	मुनिशार्दूलं	முனிவர்பெருமானைப் பார்த்து,
जनघोषे	ஜனகோஷமானது	वचनं च	இந்த ஒருசொல்லையும்
		अब्रवीत्	சொல்லியருளினர்.

अभिषेकाय रामस्य यत्कर्म सपरिच्छदम् । तदद्य भगवन्सर्वमाज्ञापयितुमर्हसि ॥ ६ ॥

भगवन्	பகவானே!
रामस्य	ராமனுடைய
अभिषेकाय	பட்டாபிஷேகத்திற்கு
कर्म	வைதிககிருத்யமானது
सपरिच्छदं	அதற்குவேண்டிய உபகரணங்களோடு விளங்குகிறதாய்,
यत् तत्	எப்படியாகுமோ அப்படி,
सर्वं	எல்லாவற்றையும்,
अद्य	இப்பொழுதே,
आज्ञापयितुं	ஆக்ஞை செய்ய
अर्हसि	திருவுள்ளம் கொள்ளக் கடவீர்.”

तच्छ्रुत्वा भूमिपालस्य वसिष्ठो द्विजसत्तमः ।
आदिदेशाग्रतो राज्ञः स्थितान्युक्तान्कृताञ्जलीन् ॥ ७ ॥

भूमिपालस्य	சக்கிரவர்த்தியாருடைய
तत्	அதற்கு
श्रुत्वा	திருச்செவிசாற்றியருளிய
द्विजसत्तमः	பிராமணோத்தமராகிய
वसिष्ठः	வசிஷ்டபகவான்
राज्ञः	அரசரின்
अग्रतः	முன்னிலையில்
कृताञ्जलीन्	கைகூப்பிக்கொண்டு
स्थितान्	காத்துநின்றுகொண்டிருந்த
युक्तान्	காரியதரிசிகளைப்பார்த்து
आदिदेश	பின்கண்டவாறு ஆக்ஞாபித்தார்.

सुवर्णादीनि रत्नानि बलीन्सर्वौषधीरपि । शुक्लमाल्यांश्च लाजांश्च पृथक् च मधुसर्पिषी ।।
अहतानि च वासांसि रथं सर्वायुधान्यपि । चतुरङ्गबलं चैव गजं च शुभलक्षणम् ॥
चामरव्यजने चोभे ध्वजं छत्रं च पाण्डुरम् । शतं च शातकुम्भानां कुम्भानामग्निवर्चसाम् ।।

सुवर्णादीनि	“பொன் முதலானவைகளையும்,
रत्नानि	இரத்தினங்களையும்,
बलीन्	நைவேதனங்களையும்,
सर्वौषधीः अपि	ஹோமாக்னியை வளரச் செய்யும் வேருள் படகாய்ந்த செடிகளையும் ஸமித்து முதலிய எல்லாவற்றையும்,
शुक्लमाल्यान् च	வெண்ணியமலர்மாலைகளையும்,
लाजान् च	பொரிகளையும்
मधुसर्पिषी च	தேன், நெய் இவைகளையும்,
अहतानि	புதிய
वासांसि च	வஸ்திரங்களையும்,
ध्वजं	த்வஜத்தையும்,
उभे	இரண்டு
चामरव्यजने च	சாமரங்களையும்,
पाण्डुरं छत्रं च	வெண்குடையையும்,
अग्निवर्चसां	நெருப்புபோல் பிரகாசிக்கும்,
शातकुम्भानां	பொன்
कुम्भानां	கும்பங்களையுடைய
शतं च	நூறையும்,

हिरण्यशृङ्गमृषभं समग्रं व्याघ्रचर्म च । यच्चान्यत्किंचिदेष्टव्यं तत्सर्वमुपकल्प्यताम् ॥
उपस्थापयत प्रातरग्न्यगारं महीपतेः ॥ १२ ॥

समग्रं	"ஊனமில்லாத	अग्न्यगारं	வேள்விச்சாலையில்
व्याघ्रचर्म च	புலித்தோலொன்றையும்	उपस्थापयत	சேர்ப்பியுங்கள்.
हिरण्यशृङ्गं	பொற்குப்பியும் கட்டிய	पृथक्	தனித்தனியாய் வெவ்வேறு இடங்களில்
ऋषभं च	ஓர் காளையையும்,	रथं	ரதத்தையும்
किंचित् अन्यत्	இன்னும் வேறு	सर्वायुधानि अपि	ஸகல ஆயுதங்களையும்
एष्टव्यं	வேண்டியது	चतुरङ्गबलं एव	சதுரங்கபலத்தையும்
यत् तत्	எதுவோ அது	शुभलक्षणं	சுபலக்ஷணமுள்ள
सर्वं च	எல்லாவற்றையும்	गजं च	யானையையும்
प्रातः	காலை	उपकल्प्यताम्	சித்தமாய் வைக்கவேண்டும்.
महीपतेः	சக்கிரவர்த்தியினது		

अन्तःपुरस्य द्वाराणि सर्वस्य नगरस्य च । चन्दनस्रग्भिरर्च्यन्तां धूपैश्च घ्राणहारिभिः ॥

सर्वस्य	"எல்லா	घ्राणहारिभिः	நல்ல மணத்தைத்தரும்
अन्तःपुरस्य च	அந்தப்புரத்தினுடையவும்,	चन्दनस्रग्भिः	சந்தனமலர்மாலைகளாலும்
नगरस्य च	பட்டணத்தினுடையவும்	अर्च्यन्ताम्	அலங்கரிக்கப்படவேண்டும்.
द्वाराणि	வாயில்கள்		
धूपैः	நல்ல வாசனைத்திரவியங்களாலும்		

प्रशस्तमन्नं घृतवद्दधिक्षीरोपसेचनम् । द्विजानां शतसाहस्रे यत्प्रकाममलं भवेत् ॥ १४ ॥
सत्कृत्य द्विजमुख्यानां श्वः प्रभाते प्रदीयताम् । घृतं दधि च लाजाश्च दक्षिणाश्चापि पुष्कलाः ॥

द्विजानां	"அந்தணர்களுடைய	पुष्कलाः	ஏராளமான
शतसाहस्रे	பல்லாயிரத்தில்	दक्षिणाः अपि	ரொக்க தக்ஷிணைகளும்
द्विजमुख्यानां	வேதவித்துக்களாகிய பிராமணர்களுக்கு	अलं	"போதும்
प्रशस्तं	சிறந்ததானதும்	प्रकामं	இனித்தேவையில்லை" என்கிறதாய்
घृतवत्	மிருதுவாயுள்ளதும்	यत्	எது
दधिक्षीरोपसेचनं	தயிர், பால் கலந்த	भवेत्	ஆகுமோ அப்படியே
अन्नं च	அன்னமும்	सत्कृत्य	ஸத்காரம் செய்து,
घृतं	நெய்யும்	श्वः	நாளை
दधि च	தயிரும்	प्रभाते	காலையில்
लाजाः च	பொரிகளும்	प्रदीयताम्	கொடுக்கப்படட்டும்.

सूर्येऽभ्युदितमात्रे श्वो भविता स्वस्तिवाचनम् ।
ब्राह्मणाश्च निमन्त्र्यन्तां कल्प्यन्तामासनानि च ॥ १६ ॥

श्वः	“நாளை
सूर्ये	ஸூர்யன்
अभ्युदितमात्रे च	உதயமானவுடன்
स्वस्तिवाचनं	ஸ்வஸ்திவாசனம்
भविता	நடக்கப்போகிறது.

ब्राह्मणाः	பிரம்மணர்கள்
निमन्त्र्यन्तां	அழைக்கப்படட்டும்.
आसनानि च	ஆஸனங்களும்
कल्प्यन्ताम्	ஆயத்தம் செய்துவைக்கப்படட்டும்.

आबध्यन्तां पताकाश्च राजमार्गश्च सिच्यताम् ॥ १७ ॥

पताकाः च	“கொடிகளும்
आबध्यन्तां	கட்டப்படட்டும்.

राजमार्गः च	ராஜவீதியும்
सिच्यताम्	ஜலம் தெளிக்கப்படட்டும்.

सर्वे च तालावचरा गणिकाश्च स्वलङ्कृताः । कक्ष्यां द्वितीयामासाद्य तिष्ठन्तु नृपवेश्मनः ॥

सर्वे	“எல்லா
तालावचराः च	நட்டுவக்காரர்களும்
गणिकाः च	வேசியர்களும்
स्वलंकृताः	சிங்காரித்துக்கொண்டவர்களாய்

नृपवेश्मनः	ராஜமாளிகையின்
द्वितीयां	இரண்டாவது
कक्ष्यां	கட்டில்
आसाद्य	வந்து
तिष्ठन्तु	இருக்கட்டும்.

देवायतनचैत्येषु सान्नभक्ष्याः सदक्षिणाः ।
उपस्थापयितव्याः स्युर्माल्ययोग्याः पृथक् पृथक् ॥

देवायतनचैत्येषु	“கோயில்களிலும் தெருக்களிலும் பொது மண்டபங்களிலும்
सान्नभक्ष्याः	அன்னங்களையும் சிற்றுண்டிகளையும் கையில் வைத்துக்கொண்டிருக்கிறவர்களும்
सदक्षिणाः	தக்ஷிணைகளை வைத்துக்கொண்டிருக்கிறவர்களும்

माल्ययोग्याः	பூமாலைகளைத்தயாராய் கையில்வைத்துக்கொண்டிருக்கிறவர்களும்
पृथक् पृथक्	அவரவர்கள் தனித்தனியாய்
उपस्थापयितव्याः	காத்துநின்றுகொண்டிருக்கின்றவர்களாய்
स्युः	இருக்கவேண்டும்.

दीर्घासिबद्धा योधाश्च सन्नद्धा मृष्टवाससः । महाराजाङ्गणं सर्वे प्रविशन्तु महोदयम् ॥

योधाः	“போர்வீரர்கள்
सर्वे च	எல்லோரும்
दीर्घासिबद्धाः	நீண்டகத்திகளை கையில் வைத்துக்கொண்டவர்களாயும்
सन्नद्धाः	கவசமணிந்தவர்களாயும்

मृष्टवाससः	தூய்மையாகிய உடுப்புகளைத்தரித்துக்கொண்டிருக்கிறவர்களாயும்
महोदयं	மகோத்ஸவம் நடைபெறும்
महाराजाङ्गणं	மகாராஜாவின் மாளிகையின் வாசலில்
प्रविशन्तु	இருக்கட்டும்”

एवं व्यादिश्य विप्रौ तौ क्रियास्तत्र विनिष्ठितौ । चक्रतुश्चैव यच्छेषं पार्थिवाय निवेद्य च ॥

विनिष्ठितौ	மகாசாமர்த்தியசாலிகளாகிய	क्रियाः	ஆன காரியங்களை
तौ	அந்த	पार्थिवाय	மன்னருக்கு
विप्रौ च	அந்தணர்களிருவரும்	निवेद्य	தெரிவித்துவிட்டு,
एवं	மேற்கண்டவாறு	शेषं च	இனியாகவேண்டியது
व्यादिश्य	ஆக்ஞாபித்துவிட்டு,	यत् एव	எதுவோ அதையும்
तत्र	அப்பொழுது	चक्रतुः	செய்துமுடித்தார்கள்.

कृतमित्येव चाब्रूतामभिगम्य जगत्पतिम् । यथोक्तवचनं प्रीतौ हर्षयुक्तौ द्विजर्षभौ ॥ २२

प्रीतौ	அன்பர்களும்	अभिगम्य	திரும்பவும் வந்து அடைந்து,
हर्षयुक्तौ	அதி உற்சாகம்கொண்டு விளங்குகின்றவர்களுமாகிய	यथोक्तवचनं एव	"சொன்ன சொற்படியேயெல்லாம்
द्विजर्षभौ च	பிராம்மணோத்தமர்களிருவரும்	कृतं	செய்துமுடிக்கப்பட்டது"
		इति	என்று
जगत्पतिं	சக்கிரவர்த்தியாரை	अब्रूताम्	சொன்னார்கள்.

ततः सुमन्त्रं द्युतिमान्राजा वचनमब्रवीत् । रामः कृतात्मा भवता शीघ्रमानीयतामिति ॥

ततः	அதன்மேல்	वचनं	ஆக்ஞையை
द्युतिमान्	ராஜலக்ஷ்மியைப்பெற்று விளங்குகிறவரும்,	अब्रवीत्	சொல்லிவிடுத்தார்.
		रामः	"ராமன்
कृतात्मा	புண்ணியசாலியுமாகிய	भवता	உம்மால்
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்	शीघ्रं	இப்பொழுதே
सुमन्त्रं	சுமந்த்ரரைப்பார்த்து	आनीयताम्	"இங்கு அழைத்துவரப் படட்டும்.
इति	பின்வரும்		

स तथेति प्रतिज्ञाय सुमन्त्रो राजशासनात् । रामं तत्रानयांचक्रे रथेन रथिनां वरम् ॥

सः	அந்த	रथिनां	ரதத்தினின்றே போர்புரியும் போர் வீரர்களுக்குள்
सुमन्त्रः	சுமந்திரர்		
राजशासनात्	சக்கிரவர்த்தியார் ஆக்ஞையாகையால்	वरं	உத்தமரென விளங்கிய
		रामं	ஸ்ரீராமரை
तथा	"இதோ அப்படியே செய்கிறேன்"	रथेन	ரதத்தில் எழுந்தருளப் பண்ணிக்கொண்டு
इति	என்று		
प्रतिज्ञाय	விண்ணப்பம் செய்துவிட்டு,	तत्र	அவ்விடத்திற்கு
		आनयांचक्रे	திரும்பினார்.

अथ तत्र समासीनास्तदा दशरथं नृपम् । प्राच्योदीच्याः प्रतीच्याश्च दाक्षिणात्याश्च भूमिपाः ॥
म्लेच्छाचार्याश्च ये चान्ये वनशैलान्तवासिनः । उपासांचक्रिरे सर्वे तं देवा इव वासवम् ॥

वासवं	தேவேந்திரனிடம்
देवाः	தேவர்கள்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்
तं	அந்த [வண்ணமே
दशरथं	தசரத
नृपं	சக்கிரவர்த்தியாரிடம்
तदा	அப்பொழுது
तत्र	அவ்விடத்தில்
समासीनाः	வீற்றிருந்த
प्राच्योदीच्याः	கிழக்கு வடக்குப் பிரதேச வாஸிகளும்
प्रतीच्याः	மேற்குப்பிரதேச வாஸிகளும்
दाक्षिणात्याः च	தெற்குப்பிரதேச வாஸிகளுமான
भूमिपाः च	பூமிபாலர்களும்
म्लेच्छाचार्याः	ம்லேச்சப்பிரபுக்களும்
वनशैलान्त-वासिनः	வனங்களிலும் மலைப்பிரதேசங்களிலும் வஸிக்கின்றவர்களும்
अन्ये	சாதாரண ஜனங்கள்
ये च	எவர்களோ அவர்கள்
सर्वे च	எல்லோருமே
अथ	இச்சமயத்தில்
उपासांचक्रिरे	வரவை ஆவலுடன் எதிர் பார்த்துக்கொண்டிருந்தனர்.

तेषां मध्ये स राजर्षिर्मरुतामिव वासवः । प्रासादस्थो रथगतं ददर्शायान्तमात्मजम् ॥

सः	அந்த
राजर्षिः	ராஜரிஷி
मरुतां	தேவர்களுக்கு முன்
वासवः	இந்திரன்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ் வண்ணமே
तेषां	அவர்களுக்கு
मध्ये	முன்னிலையில்
प्रासादस्थः	திருமாளிகையிலிருந்த
आत्मजं	மைந்தனை [வண்ணமே
रथगतं	ரதத்தின்மீது இருந்து கொண்டு
आयान्तं	வந்துகொண்டிருப்பவ
ददर्श	கவனித்தார். [ளுக

गन्धर्वराजप्रतिमं लोके विख्यातपौरुषम् । दीर्घबाहुं महासत्त्वं मत्तमातङ्गगामिनम् ॥
चन्द्रकान्ताननं राममतीव प्रियदर्शनम् । रूपौदार्यगुणैः पुंसां दृष्टिचित्तापहारिणम् ॥
घर्माभितप्ताः पर्जन्यं ह्लादयन्तमिव प्रजाः । न ततर्प समायान्तं पश्यमानो नराधिपः ॥

नराधिपः	சக்கிரவர்த்தியார்
समायान्तं	வந்துகொண்டிருக்கும்
रामं	ஸ்ரீராமரை
गन्धर्वराजप्रतिमं	கந்தர்வ வேந்தன்போலி
लोके	உலகில் [ருப்பதையும்,
विख्यातपौरुषं	புகழப்பட்ட பராக்கிரமம் பெற்றிருப்பதையும்,
महासत्त्वं	அளவுகடந்த சுசீலனுய் விளங்குவதையும்,
दीर्घबाहुं	நீண்ட உருண்ட திருத் தோள்களைப் பெற்று விளங்குகிறதையும்,
मत्तमातङ्गगामिनं	மதயானையை நிகர்த்த நடையைப்பெற்று விளங்குகிறதையும்
अतीव प्रियदर्शनं	மிக அழகுவாய்ந்திருப்பதையும்
चन्द्रकान्ताननं	முழுமதி போன்ற இனிய திருமுகமண்டலத்துடன் விளங்குகிறதையும்
रूपौदार्यगुणैः	ஸ்வபாவசித்தமாயுள்ள ஔதார்ய குணங்களால்

पुंसां	ஆத்மாக்களுடைய
दृष्टिचित्ता- पहारिणं	ஞானக்கண்களுக்கும் உள்ளங்களுக்கும்சந்தோஷகரமாயிருப்பதையும்
पश्यमानः	மனதில் சிந்தித்துக் கொண்டிருந்தவராய்
घर्माभितप्ताः	வறண்ட கோடையால் தபிக்கும்
प्रजाः	பிரஜைகள்
ह्लादयन्तं	குளிரச்செய்துகொண்டிருக்கும்
पर्जन्यं इव	மழையைப்போலவே
ततर्प न	தனது உள்ளம் பூரித்துக் கொண்டிருந்ததில் ஓர் அளவைக்காணமலிருந்தார்.

अवतार्य सुमन्त्रस्तं राघवं स्यन्दनोत्तमात्। पितुः समीपं गच्छन्तं प्राञ्जलिः पृष्ठतोऽन्वगात्॥

सुमन्त्रः	சுமந்திரர்
राघवं	ஸ்ரீராகவரை
स्यन्दनोत्तमात्	உத்தமரதத்தினின்று
अवतार्य	இறக்கி,
पितुः	தந்தையினது
समीपं	ஸன்னிதிக்கு
गच्छन्तं	கால்நடையாய்ச் சென்று கொண்டிருக்கும்
तं	அவரை
प्राञ्जलिः	கைகுவித்தவண்ணமே
पृष्ठतः	பின்
अन्वगात्	சென்றார்.

स तं कैलासशृङ्गाभं प्रासादं रघुपुङ्गवः। आरुरोह नृपं द्रष्टुं सह सूतेन राघवः॥ ३२॥

सः	அந்த
रघुपुङ्गवः	ரகுகுல திலகராகிய
राघवः	ஸ்ரீ ராகவர்
नृपं	சக்கிரவர்த்தியாரை
द्रष्टुं	ஸேவிக்க
कैलासशृङ्गाभं	கைலைமலைச்சிகரம் போல் அழகுவாய்ந்து விளங்கும்
तं	அந்த
प्रासादं	மாளிகையில்
सूतेन	ஸாரதியோடு
सह	கூடவே
आरुरोह	ஏறினார்.

स प्राञ्जलिरभिप्रेत्य प्रणतः पितुरन्तिके। नाम स्वं श्रावयन् रामो ववन्दे चरणौ पितुः॥

सः	அந்த
रामः	ஸ்ரீராமர்,
पितुः	தந்தையினது
अन्तिके	ஸன்னிதிக்கு
प्रणतः	வணக்கமும் ஒடுக்கமும் உடையவராய்
प्राञ्जलिः	திருக்கைகளை முகிழ்த்த வண்ணமே
अभिप्रेत्य	சென்று,
पितुः	தகப்பனரின்
चरणौ	திருவடிகளிலிரண்டிலும்
ववन्दे	முடிதாழ்த்தி நமஸ்காரம் பண்ணினார்.
स्वं	தனது
नाम	குலம், கோத்திரம், பெயர் முதலியன கூறிப் பெரியோரைத்தொழுதல் ஆகிற அபிவாதனத்தை.
श्रावयन्	சொல்லியருளினார்.

तं दृष्ट्वा प्रणतं पार्श्वे कृताञ्जलिपुटं नृपः । गृह्याञ्जलौ समाकृष्य सस्वजे प्रियमात्मजम् ॥

नृपः	சக்கிரவர்த்தியார்	आत्मजं	மைந்தனை
पार्श्वे	தன் முன்	दृष्ट्वा	கண் குளிரக்கடாக்ஷித்து விட்டு,
प्रणतं	வணக்கமொடுக்கமாயும்	अञ्जलौ	கரங்கள் முகிழ்வுற்றஇடத் [தில்
कृताञ्जलिपुटं	திருக்கைகளை குவித்த வண்ணமே வைத்துக் கொண்டிருக்கிறவரு மான	गृह्य	தொட்டு,
तं	அந்த	समाकृष्य	பிரித்தெடுத்து,
प्रियं	அபிமான	सस्वजे	மார்போடணைத்துக் கொண்டார்.

तस्मै चाभ्युदितं सम्यङ्मणिकाञ्चनभूषितम् । दिदेश राजा रुचिरं रामाय परमासनम् ॥

राजा	சக்கிரவர்த்தியார்	रुचिरं	அழகுவாய்ந்து விளங்குகிறதும்
तस्मै	அந்த	अभ्युदितं च	உன்னதமாயுமிருக்கின்ற
रामाय	ஸ்ரீராமனுக்கு	परमासनं	சிறந்தஆஸனமொன்றை
सम्यक्	நன்றாய்	दिदेश	சுட்டிக்காட்டியருளினார்.
मणिकाञ्चन-भूषितं	ரத்தினம், பொன், இவைகளால் அலங்கரிக்கப் பெற்றதாய்		

तदासनवरं प्राप्य व्यदीपयत राघवः । स्वयैव प्रभया मेरुमुदये विमलो रविः ॥ ३६ ॥

विमलः	தோஷரகிதராய பரிசுத்த மூர்த்தியான	तत्	அதை
राघवः	ஸ்ரீராகவர்	रविः	சூரியபகவான்
आसनवरं	சிறந்த ஆஸனத்தை	उदये	உதயகாலத்தில்
प्राप्य	அடைந்ததும்,	मेरुं	மேருமலையை
स्वया	தனது	इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
प्रभया	தேஜஸ்ஸினால்	व्यदीपयत	பிரகாசிக்கச்செய்தார்.

तेन विभ्राजता तत्र सा सभाऽपि व्यरोचत । विमलग्रहनक्षत्रा शारदी द्यौरिवेन्दुना ॥

तत्र	அப்பொழுது	शारदी	சரத்காலத்திய
सा	அந்த	द्यौः	ஆகாசமானது
सभा अपि	ஸபையே	इन्दुना	சந்திர பகவானால்
विभ्राजता	தேஜோமயமாய் விளங் [கும்	इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
तेन	அவரால்	व्यरोचत	பிரகாசிக்கலாயிற்று.
विमलग्रह-नक्षत्रा	நிர்மலமான நவக்கிரகங்களாலும் நக்ஷத்திரங்களாலும் விளங்கப்பெற்ற		

तं पश्यमानो नृपतिस्तुतोष प्रियमात्मजम् । अलंकृतमिवात्मानमादर्शतलसंस्थितम् ॥

नृपतिः	சக்கிரவர்த்தியார்
तं	அந்த
प्रियं	செல்வ
आत्मजं	மைந்தனை
आदर्शतल- संस्थितं	கண்ணுடியில் பிரதிபிம்பம் போல் விளங்கும் வண்ணமாய்
आत्मानं इव	தனது உருவத்தை போலவே
अलंकृतं	ஸர்வப்பிரகாரத்தாலும் விளங்குகின்றவனுய்
पश्यमानः	எண்ணியவராய்
तुतोष	உள்ளம் பூரித்தார்.

स तं सस्मितमाभाष्य पुत्रं पुत्रवतां वरः । उवाचेदं वचो राजा देवेन्द्रमिव काश्यपः ॥

पुत्रवतां	புத்திரப்பேறு பெற்றவர் [களில்
वरः	உத்தமராகிய
सः	அந்த
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
तं	அந்த
सस्मितं	புன்னகை கொண்டு விளங்கிக்கொண்டிருக்கும்
पुत्रं	மைந்தனிடம்
आभाष्य	அவன் செவிக்கு மட்டும் கேட்கும்வண்ணமாய் சில வார்த்தைகள் பேசிவிட்டு
काश्यपः	மரீசியின் புதல்வரும் அதிதியின் கணவரும் இந்திரனுடைய பிதாவுமாகிய காச்யபர்
देवेन्द्रं	தேவேந்திரனுக்கு
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
इदं	பின்வரும்
वचः	உபதேசத்தை
उवाच	சபையோர் கேட்கும் வண்ணம் பகிரங்கமாய்ச் சொல்லியருளினர்.

ज्येष्ठायां मे धर्मपत्न्यां सदृश्यां सदृशः सुतः । उत्पन्नस्त्वं गुणश्रेष्ठो मम रामात्मजः प्रियः ॥

राम	"ஸ்ரீராம!
मम	எனது
सदृशः	அனுகுணமாய்
गुणश्रेष्ठः	உத்தம குணங்களால் மேன்மைபெற்று விளங்குகின்றவனும்
प्रियः	அன்பிற்கு பாத்திரனு [மான
सुतः	புதல்வனுகிய
त्वं	நீ
मे	எனது
ज्येष्ठायां	மூத்த
सदृश्यां	அபிமதத்துடன் வச்யமாய் விளங்கிக் கொண்டிருக்கும்
धर्मपत्न्यां	பட்டமகிஷியினிடத்தில்
आत्मजः	ஔரஸ புத்திரனய்
उत्पन्नः	பிறந்தனை.

यतस्त्वया प्रजाश्चेमाः स्वगुणैरनुरञ्जिताः । तस्मात्त्वं पुष्ययोगेन यौवराज्यमवाप्नुहि ॥

इमाः	"இதோயிருக்கும்
प्रजाः	பிரஜைகள்
स्वगुणैः च	ஸ்வபாவ சித்தமாயுள்ள நற்குணங்களைக்கொண்டே
त्वया	உன்னல்
अनुरञ्जिताः	உள்ளம் குளிரச் செய்விக்கப்பட்டார்கள்.
तस्मात्	அதனல்

त्वं	நீ
पुष्ययोगेन	புஷ்ய நக்ஷத்திரத்தில் சந்திரனிருக்கும் நாளாகிய
यतः	அப்போதிலிருந்து
यौवराज्यं	இளவரசு அதிகாரத்தை
अवाप्नुहि	வகித்துவருவாயாக.

कामतस्त्वं प्रकृत्यैव विनीतो गुणवानसि । गुणवत्यपि तु स्नेहात्पुत्र वक्ष्यामि ते हितम् ॥

त्वं	"நீ
प्रकृत्या एव	இயற்கையிலேயே
गुणवान्	நற்குண செய்கையுள்ளவன்.
विनीतः असि	நன்கு சிக்ஷிக்கப்பெற்றவன்.
पुत्र	குழந்தாய்!
अपि	இருந்தபோதிலும்
गुणवति तु	குணவான்கள் விஷயத்திலுங்கூட
हितं	நலந்தருவதாகியதை
स्नेहात्	அன்பினுல்
कामतः	ஸ்வேச்சையாய் நானே
ते	உனக்கு
वक्ष्यामि	கூறுகிறேன்.

भूयो विनयमास्थाय भव नित्यं जितेन्द्रियः । कामक्रोधसमुत्थानि त्यजेथा व्यसनानि च ॥

भूयः	"இன்னும் அதிகமாய்
विनयं	அவரவர்கள் கடமைகளுக்கு வழிகாட்டுவதையே
आस्थाय	பற்றி,
नित्यं च	எப்பொழுதும்
जितेन्द्रियः	ரூப, ரஸ, கந்த, ஸ்பர்ச சப்தமென்ற ஐம்புலன்களை வென்றவனுய்
भव	இரு
कामक्रोध-समुत्थानि	காமக்குரோதங்களாலுண்டாகும்
व्यसनानि	*மன்னர்களின் ஸப்த தோஷங்களும்
त्यजेथाः	உன்னை அணுகவிடாதே.

[*பரஸ்திரீ, சூது, விதிமீறி வேட்டையாடுதல், மத்யபானம், பெரும் பேச்சு, குற்றத்திற்கு அதிக தண்டனை, திரவியங்களைக் கண்டபடியெல்லாம் சிலவிடல் ஆகிய இந்த ஏழு தோஷங்கள்.]

परोक्षया वर्तमानो वृत्त्या प्रत्यक्षया तथा । अमात्यप्रभृतीः सर्वाः प्रकृतीश्चानुरञ्जय ॥

परोक्षया	"பிறரால்காணமுடியாத அகத்துறுப்புக்களாகிற தண்ணளி, இரக்கம் முதலிய குணங்களாலுண்டாகிறதும்
तथा	அதற்கேற்றவண்ணமே
प्रत्यक्षया	*புறத்துறுப்புக்களாகிற
वृत्या	நல்ல ஒழுக்கங்களைக் கொண்டு
वर्तमानः	எப்பொழுதும் நடக்கின்றவனுகி
अमात्यप्रभृतीः	மந்திரிகள் முதலான
प्रकृतीः	ஜனங்கள்
सर्वाः च	எல்லோரையும்
अनुरञ्जय	நீ மகிழ்விக்கக்கடவாய்.

*(அதாவது ஜனங்கள் பிரத்யக்ஷத்தில் காணக்கூடியவைகளாகிய) சரணம் புகுந்தவர்களைக் காத்தல், ஏழைகளுக்கிரங்கி தானமளித்தல் முதலியவைகளால் ஏற்படுகிற.)

कोष्ठागारायुधागारैः कृत्वा सन्निचयान् बहून् । तुष्टानुरक्तप्रकृतिर्यः पालयति मेदिनीम् ।। तस्य नन्दन्ति मित्राणि लब्ध्वाऽमृतमिवामराः । तस्मात्त्वमपि चात्मानं नियम्यैवं समाचर ।।

कोष्ठागारायुधागारैः ''கஜானக்கள், ஆயுத [சாலைகளால்
बहून् பலவித
सन्निचयान् தனதான்யங்கள் இவைகளை
कृत्वा ஸம்பாதித்தும்,
तुष्टानुरक्तप्रकृतिः ஜனங்கள் மகிழ்ந்து அபிமானம் வைக்கப் பெற்றவனும்
मेदिनीं பூமியை
यः எவனொருவன்
पालयति பரிபாலனம் செய்கின் [றனோ
तस्य அவனது
मित्राणि க்ஷேமத்தில் கருத்துள்ள இதரமன்னர்கள்
अमराः தேவர்கள்
अमृतं அமிருதத்தை
लब्ध्वा इव பெற்றால் எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
नन्दन्ति சந்தோஷப்படுகிறார்கள்.
तस्मात् ஆகையால்
त्वं अपि நீயும்
आत्मानं च உனது முயற்சி எல்லாவற்றையும்
एवं இப்படியே
नियम्य ஆகும்வண்ணமாய்ச் செய்துகொண்டு
समाचर நடப்பாயாக.''

तच्छ्रुत्वा सुहृदस्तस्य रामस्य प्रियकारिणः । त्वरिताः शीघ्रमभ्येत्य कौसल्यायै न्यवेदयन् ।।

तत् அதை
श्रुत्वा கேட்டுக்கொண்டிருந்த
तस्य அந்த
रामस्य ஸ்ரீராமரது
सुहृदः ஆப்தர்களுமான
प्रियकारिणः அன்பர்கள் [வர்களும்,
शीघ्रं தக்ஷணமே
त्वरिताः விரைந்தோடுகிறவர்களாகி
कौसल्यायै கௌஸல்யாதேவியாரிடம்
अभ्येत्य போய்ச் சேர்ந்து,
न्यवेदयन् ஸமாசாரத்தைத் தெரிவித்தார்கள்.

सा हिरण्यं च गाश्चैव रत्नानि विविधानि च । व्यादिदेश प्रियाख्येभ्यः कौसल्या प्रमदोत्तमा ।।

प्रमदोत्तमा ஸ்திரீரத்னமாகிய
सा அந்த
कौसल्या கௌஸல்யாதேவியார்
प्रियाख्येभ्यः சந்தோஷசமாசாரத்தைக்கொண்டுவந்து சொன்னவர்களுக்கு
एव தக்ஷணமே
विविधानि பற்பல
रत्नानि च ரத்தினங்களையும்
गाः च வைரங்களையும்
हिरण्यं च பொன்னையும்
व्यादिदेश பரிசாய் அளித்தனள்.

अथाभिवाद्य राजानं रथमारुह्य राघवः । ययौ स्वं द्युतिमद्वेश्म जनौघैः प्रतिपूजितः ।।

जनौघैः ஜனசமூகங்களால்
प्रतिपूजितः அடிபணிந்து தொழப்பட்டவராகிய
राघवः ஸ்ரீராகவர்
राजानं சக்கிரவர்த்தியாரை
अभिवाद्य அடிபணிந்துவணங்கி,
अथ பின்னர்
स्वं தனது
द्युतिमत् அழகாயுள்ள
वेश्म திருமாளிகைக்கு
रथं ரதத்தின்மீது
आरुह्य ஏறிக்கொண்டு
ययौ எழுந்தருளினார்.

ते चापि पौरा नृपतेर्वचस्तत् श्रुत्वा तदा लाभमिवेष्टमाशु ।
नरेन्द्रमामन्त्र्य गृहाणि गत्वा देवान् समानर्चुरभिप्रहृष्टाः ॥ ५० ॥

नृपतेः	சக்கிரவர்த்தியாரின்
तत्	அந்த
वचः	ஆக்ஞையை
श्रुत्वा	கேட்டுக்கொண்டிருந்த
ते	அந்த
पौराः अपि	பட்டணத்துஜனங்கள் எல்லோரும்
इष्टं	பிறர் மனோபாவத்தை
लाभं	உள்ளபடியறியும் ஞான
इव	போலிருக்கும் [வானை
नरेन्द्रं	சக்கிரவர்த்தியாரிடம்
आमन्त्र्य	விடைபெற்றுக்கொண்டு,
तदा	அப்பொழுது
आशु च	க்ஷணமே
गृहाणि	வீடுகளுக்கு
गत्वा	போய்,
अभिप्रहृष्टाः	உள்ளங்கள் பூரித்தவர்
देवान्	குலதெய்வங்களை [களாய்
समानर्चुः	சிரத்தையுடன் பூஜித்தார்கள்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे तृतीयः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 2511. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 156.

चतुर्थः सर्गः—நான்காவது ஸர்க்கம் ॥ ४ ॥

अभिषेकदिननिर्धारणम्—பட்டாபிஷேகதினத்தை குறிப்பிடுவது.

गतेष्वथ नृपो भूयः पौरेषु सह मन्त्रिभिः । मन्त्रयित्वा ततश्चक्रे निश्चयज्ञः सुनिश्चयम् ॥

निश्चयज्ञः	தீர்மானங்களின் பயன்களை உள்ளபடி அறிந்தவராகிய
नृपः	சக்கிரவர்த்தியார்
मन्त्रिभिः	மந்திரிமார்களோடு
सह	கூட
पौरेषु	பட்டணத்து ஜனங்கள்
गतेषु अथ	போன பின்னர்.
ततः	அப்பொழுது
भूयः	மறுபடியும்
सुनिश्चयं	ஸர்வாபீஷ்டமனோரதமாயிருப்பதை
मन्त्रयित्वा	தன்னுள்ளத்தினுள்ளேயே நினைத்து
चक्रे	பின்கண்டவாறு தானே சொல்லிக்கொண்டார்.

श्व एव पुष्यो भविता श्वोऽभिषिञ्चन्तु मे सुतम् । रामो राजीवताम्राक्षो युवराज इति प्रभुः ॥

पुष्यः	"புஷ்ய நக்ஷத்ரமாகிய
श्वः	நாளைய தினத்தில்
मे	எனது
सुतं	புதல்வனை
अभिषिञ्चन्तु	அபிஷேகம் செய்வார்கள்
श्वः एव	நாளைமுதலே
राजीवताम्राक्षः	செந்தாமரைபோல்சிவந்த
रामः	ஸ்ரீராமன்[கண்களுடைய
युवराजः	யுவராஜன்
इति	என்கிற
प्रभुः	அரசாளுமதிகாரமுடைய
भविता	விளங்குவான். [யவனுய்

अथान्तर्गृहमाविश्य राजा दशरथस्तदा । सूतमामन्त्रयामास रामं पुनरिहानय ॥ ३ ॥

तदा	அப்பொழுது	सूतं	சாரதியாகிய சுமந்திரரைப் பார்த்து
दशरथः	தசரத	अथ	பின்கண்டவாறு
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்	आमन्त्रयामास	ஆக்ஞாபித்தருளினார்.
अन्तर्गृहं	திருமாளிகையில் ஏகாந்தமாயிருக்கும் ஓர் அறைக்கு	रामं	"ராமனை
		पुनः	மறுபடியும்
		इह	இவ்விடத்திற்கு
आविश्य	போய்,	आनय	நீர் அழைத்துவாரும்"

प्रतिगृह्य स तद्वाक्यं सूतः पुनरुपाययौ । रामस्य भवनं शीघ्रं राममानयितुं पुनः ॥ ४ ॥

सः	அந்த	आनयितुं	அழைத்துவர
सूतः	ஸாரதி	शीघ्रं	தக்ஷணமே
तद्वाक्यं	அவரது ஆக்ஞையை	रामस्य	ஸ்ரீராமரது
प्रतिगृह्य	சிரமேற்கொண்டு,	भवनं	மாளிகைக்கு
रामं	ஸ்ரீராமரை	पुनः	திரும்பவும்
पुनः	மறுபடியும்	उपाययौ	போய்ச் சேர்ந்தார்.

द्वाःस्थैरावेदितं तस्य रामायागमनं पुनः । श्रुत्वैव चापि रामस्तं प्राप्तं शङ्कान्वितोऽभवत् ॥

द्वाःस्थैः	வாசல்காப்பவர்களால்	रामः	ஸ்ரீராமர்
रामाय	ஸ்ரீராமருக்கு	एव	உடனேயே
तस्य	அவரது	प्राप्तं अपि	வந்திருக்கும்
पुनः	மறுபடி	तं च	அவரையும்
आगमनं	வரவானது	शङ्कान्वितः	நினைத்து தற்காலவிஷயம் இன்னதென்று தெரியாத நிலையில்
आवेदितं	விண்ணப்பம் செய்விக்கப்பட்டது.		
श्रुत्वा	திருச்செவி சாற்றியருளிய	अभवत्	ஆனார்.

प्रवेश्य चैनं त्वरितं रामो वचनमब्रवीत् । यदागमनकृत्यं ते भूयस्तद्ब्रूह्यशेषतः ॥ ६ ॥

रामः	ஸ்ரீராமர்	त्वरितं च	அவஸரமாயுள்ளதும்
एनं	இவரை	भूयः	திரும்பவும்
प्रवेश्य	உள்ளேயழைப்பித்து,	आगमनकृत्यं	வந்த காரியம்
वचनं	பின்வரும் கேள்வியை	यत् तत्	எதுவோ அது
अब्रवीत्	கேட்டருளினார்.	अशेषतः	எல்லாவற்றையும்
ते	"உம்முடைய	ब्रूहि	சொல்லும்."

तमुवाच ततः सूतो राजा त्वां द्रष्टुमिच्छति । श्रुत्वा प्रमाणं तत्र त्वं गमनायेतराय वा ॥

ततः	அப்பொழுது	उवाच	பின்வரும் பதிலைச் சொன்னார்.
सूतः	சாரதி		
तं	அவரைப்பார்த்து	राजा	"சக்கிரவர்த்தியார்

त्वां	தேவரீரை
द्रष्टुं	நேரில் பார்க்க
इच्छति	இப்பொழுது ஆக்ஞாபித்
त्वं	தேவரீர் [திருக்கின்றார்.
श्रुत्वा	செவியில் வாங்கிக் கொண்டுவிட்டு

गमनाय	எழுந்தருளுவதற்கோ
इतराय	இல்லாததற்கோ
तत्र वा	எதொன்றுக்கும்
प्रमाणम्	திருவுள மெப்படியோ அப்படியே செய்தருளவும்.

इति सूतवचः श्रुत्वा रामोऽथ त्वरयाऽन्वितः । प्रययौ राजभवनं पुनर्द्रष्टुं नरेश्वरम् ॥

इति	இந்த
सूतवचः	ஸாரதியின் விண்ணப்பத்திற்கு
श्रुत्वा	திருச்செவிசாற்றிய
रामः	ஸ்ரீராமர்
त्वरया	எதற்கும் முந்தி செய்ய வேண்டிய காரியமிருப்பதால்

अन्वितः	அதொன்றையே செய்கின்றவராகி
नरेश्वरं	சக்கிரவர்த்தியாரை
पुनः	மீளவும்
द्रष्टुं	தரிசிக்க
राजभवनं	சக்கிரவர்த்தியாரின் திருமாளிகைக்கு
अथ	உடனேயே
प्रययौ	போய்ச்சேர்ந்தார்.

तं श्रुत्वा समनुप्राप्तं रामं दशरथो नृपः । प्रवेशयामास गृहं विवक्षुः प्रियमुत्तमम् ॥

दशरथः	தசரத
नृपः	சக்கிரவர்த்தியார்
तं	அந்த
रामं	ஸ்ரீராமரை
समनुप्राप्तं	ஸமீபத்தில்வந்து கொண்டிருக்கிறவராய்
श्रुत्वा	கவனித்து,

उत्तमं	பெரியகாரியத்தை
प्रियं	சஞ்சலமுண்டாகாத வண்ணமாய்
विवक्षुः	சொல்லுவதற்கு
गृहं	மனைக்குள்
प्रवेशयामास	வந்துசேரக்கட்டளையிட்டார்.

प्रविशन्नेव च श्रीमान्राघवो भवनं पितुः । ददर्श पितरं दूरात्प्रणिपत्य कृताञ्जलिः ॥

श्रीमान्	திரிலோகப்பிரஸித்தி பெற்று விளங்கும்
राघवः	ஸ்ரீராகவரும்
दूरात्	தூரத்திலிருந்தே
कृताञ्जलिः	அஞ்சலிஹஸ்தராகி
पितुः	தந்தையின்
भवनं	வீட்டுக்குள்
प्रविशन्	போய்ச் சேர்ந்து,

एव	உடனே
पितरं	தந்தையை
प्रणिपत्य	முடிதாழ்த்தி நமஸ்கரித்து
ददर्श	திருவாக்கில் நின்று என்ன நியமனம்வருமோ என்று செவிகொடுத்துக் காத்துநின்று கொண்டிருந்தனர்.

प्रणमन्तं समुत्थाप्य परिष्वज्य स भूमिपः । प्रदिश्य चास्मै रुचिरमासनं पुनरब्रवीत् ॥

सः	அந்த
भूमिपः	சக்கிரவர்த்தியார்
प्रणमन्तं	இறையுமவனை
समुत्थाप्य	தூக்கி,
परिष्वज्य	மார்போடணைத்து,
अस्मै	இவனுக்கு

रुचिरं	சிறந்த
आसनं	ஓர் ஆஸனத்தை
पुनः	மீளவும்
प्रदिश्य	சுட்டிக்காட்டிவிட்டு,
च	அதன்மேல்
अब्रवीत्	பின்கண்டவாறு பேசினார்

राम वृद्धोऽस्मि दीर्घायुर्भुक्ता भोगा मयेप्सिताः । अन्नवद्भिः क्रतुशतैस्तथेष्टं भूरिदक्षिणैः ॥

राम	"ராம!
दीर्घायुः	நெடுநாள்கண்ட
वृद्धः	வயதுமுதிர்ந்தவனுக
अस्मि	நானிருக்கிறேன்.
मया	என்னுல்
ईप्सिताः	மனேபீஷ்டங்களாகின்ற
भोगाः	மனேரதங்கள்
भुक्ताः	அனுபவிக்கப்பட்டன.
तथा	அவ்வண்ணமே
अन्नवद्भिः	அன்னதானங்களோடும்
भूरिदक्षिणैः	அளவுகடந்த தக்ஷிணைகளோடும்
क्रतुशतैः	பலநூறு யாகங்களால்
इष्टम्	புகழ் ஏற்பட்டுவிட்டது.

जातमिष्टमपत्यं मे त्वमद्यानुपमं भुवि । दत्तमिष्टमधीतं च मया पुरुषसत्तम ॥ १३ ॥

पुरुषसत्तम	"ஹே புருஷோத்தமா!
त्वं	நீ
मे	எனக்கு
इष्टं	இஷ்டமான
अपत्यं	ஔரஸபுத்திரனுயினை;
च	அதனுல்
मया	என்னுல்
भुवि	உலகில்
अद्य	இப்பொழுது
अनुपमं	ஒப்புயர்வில்லாததும்
इष्टं	என்னுல் பிரார்த்திக்கப்பட்டதும்
दत्तं	அதன்பயனுய் வரமாய்க்கிடைத்ததும்
जातं	பிரத்யக்ஷத்தில்
अधीतम्	அனுபவிக்கப்பட்டது

अनुभूतानि चेष्टानि मया वीरसुखान्यपि । देवर्षिपितृविप्राणामनृणोऽस्मि तथाऽऽत्मनः ॥

मया	"என்னுல்
इष्टानि	மனேரதங்களாயிருக்கின்ற
वीरसुखानि अपि	தானம், தருமம், தயை யுத்தம் என்கிற நான்கு வீரங்களால் விளையும் பாக்கியங்கள்
अनुभूतानि	அனுபவிக்கப்பட்டன.
च	அதனுல்
देवर्षिपितृ- विप्राणां	தேவர்களுக்கும், ரிஷிகளுக்கும், பித்ருக்களுக்கும் அந்தணர்களுக்கும்
तथा	அவ்வண்ணமே
आत्मनः	எனது ஆத்மாவுக்கும்
अनृणः	செய்யவேண்டிய கடமைகளைச்செய்து முடித்தவனுக
अस्मि	இருக்கிறேன்.

न किञ्चिन्मम कर्तव्यं तवान्यत्राभिषेचनात् । अतो यत्त्वामहं ब्रूयां तन्मे त्वं कर्तुमर्हसि ॥

तव	"உனக்கு
अभिषेचनात्	பட்டாபிஷேகம் செய்விப்பது ஒன்றைத்தவிர
अन्यत्र	வேறு
मम	எனக்கு
कर्तव्यं	செய்யவேண்டியது
किञ्चित् न	எதொன்றுமில்லை.
अतः	ஆதலால்
अहं	நான்
त्वां	உனக்கு
यत्	எதை
ब्रूयां	சொல்லப்போகிறேனே;
तत्	அதை
त्वं	நீ
मे	எனக்காக
कर्तुं	செய்ய
अर्हसि	கடவாய்.

अद्य प्रकृतयः सर्वास्त्वामिच्छन्ति नराधिपम् । अतस्त्वां युवराजानमभिषेक्ष्यामि पुत्रक ॥

पुत्रक	"குழந்தாய்!	इच्छन्ति	கோருகின்றார்கள்.
अद्य	இப்பொழுது	अतः	ஆதலால்
प्रकृतयः	ஜனங்கள்	त्वां	உன்னை
सर्वाः	எல்லோரும்	युवराजानं	யுவராஜாவாக
त्वां	உன்னை	अभिषेक्ष्यामि	பட்டாபிஷேகம் செய்யப் போகிறேன்.
नराधिपं	அரசுபுரிய அதிகாரம் பெற்றவனாக		

अपि चाद्याशुभान्राम स्वप्ने पश्यामि दारुणान् । सनिर्घाता महोल्का च पततीह महास्वना ।

राम	"ஸ்ரீராம!	च	இன்னும்
अपि	இது இப்படியிருக்க	दारुणान्	மனதுக்கு சஞ்சலத்தை உண்டாக்குகிறதான
स्वप्ने	நித்திரையின் கனவில்		
सनिर्घाता	இடியுடன் கூடிய	अशुभान्	வரும் ஆபத்துக்களை முன்னமே சூசிப்பிக்கும் அபசகுனங்களையும்
महास्वना	வெகு சப்தமிடுகிறதாய்		
महोल्का	ஓர் பெருங்கொள்ளிக் [கட்டை		
इह	இங்கு	अद्य	இப்பொழுது
पतती च	விழுந்ததாகவும்,	पश्यामि	நான் காண்கிறேன்.

अवष्टब्धं च मे राम नक्षत्रं दारुणैर्ग्रहैः । आवेदयन्ति दैवज्ञाः सूर्याङ्गारकराहुभिः ॥

राम	ஸ்ரீராம!	सूर्याङ्गारकराहुभिः	சூரியன், அங்காரகன்,
दैवज्ञाः	சோதிடர்கள்	दारुणैः	குரூர [ராகுவென்கிற
मे	எனது	ग्रहैः	கிரகங்களால்
		अवष्टब्धं च	பீடிக்கப்படுகின்றதென
नक्षत्रं	ஜன்ம நக்ஷத்திரமானது	आवेदयन्ति	சொல்லுகிறார்கள். [வும்

प्रायेण च निमित्तानामीदृशानां समुद्भवे । राजा हि मृत्युमाप्नोति घोरां वाऽऽपदमृच्छति ॥

ईदृशानां	"இப்படிப்பட்ட	आपदं वा	ஆபத்தையாவது
निमित्तानां	அபசகுனங்களுடைய	आप्नोति	அடைகிறான்.
समुद्भवे	பலனில்		
राजा च	மன்னனே	प्रायेण हि	எப்படியும் இதற்கு ஈடாய்
मृत्युं	மரணத்தையாவது	ऋच्छति	தன்னறிவை இழந்து விடுகிறான்.
घोरां	கொடிய		

तद्यावदेव मे चेतो न विमुञ्चति राघव । तावदेवाभिषिञ्चस्व चला हि प्राणिनां मतिः ॥

राघव	"ராகவ!	अभिषिञ्चस्व	நீ பட்டாபிஷேகம் பெற்றுவிடு.
मे	எனது		
चेतः	ஆத்மா	तत् एव	அதில்லையென்றபோதி
विमुञ्चति न	எனது உடலை விட்டுப் பிரியாதிருக்கிறது	प्राणिनां	மனிதர்களின் [லும்
यावत् हि	எதுவரைக்குமோ	मतिः	அறிவு
तावत् एव	அதற்குள்ளேயே	चला	அழிவடைதற்குள்பட்டது.

अद्य चन्द्रोऽभ्युपगतः पुष्यात्पूर्वं पुनर्वसुम् । श्वः पुष्ययोगं नियतं वक्ष्यन्ते दैवचिन्तकाः ॥

अद्य	“இன்று
चन्द्रः	சந்திரன்
पुष्यात्	புஷ்யநக்ஷத்திரத்திற்கு
पूर्वं	முந்திய
पुनर्वसुं	புனர்வஸு நக்ஷத்திரத்தில்
अभ्युपगतः	இருக்கிருன்.
दैवचिन्तकाः	சோதிடர்கள்,
पुष्ययोगं	புஷ்யநக்ஷத்திரத்துடன்
श्वः	நாளையை
नियतं	பொருந்தியதாக
वक्ष्यन्ते	சொல்லுகிருர்கள்.

तत्र पुष्येऽभिषिक्तस्त्वं मनस्त्वरयतीव माम् । श्वस्त्वाऽहमभिषेक्ष्यामि यौवराज्ये परन्तप ॥

परन्तप	“லோகப்பிரஸித்தி பெற்ற போர்வீர!
पुष्ये	புஷ்யநக்ஷத்திரத்தில்
त्वं	நீ
अभिषिक्तः	முடிசூட்டப்படவேண்டியது.
मां	என்னை
मनः	எனது ஆத்மாவானது
तत्र इव	வேறென்றிலும் செல்லாததாயும் இதொன்றிலேயே இருப்பதாயும்
त्वरयति	விரைகின்றது.
त्वा	உன்னை
श्वः	நாளை
यौवराज्ये	யுவராஜ்யத்தில்
अहं	நான்
अभिषेक्ष्यामि	அபிஷேகஞ்செய்கிறேன்.

तस्मात्त्वयाऽद्य व्रतिना निशेयं नियतात्मना । सह वध्वोपवस्तव्या दर्भप्रस्तरशायिना ॥

तस्मात्	“ஆகையால்
अद्य	இன்றையை
इयं	இந்த
निशा	இரவு
वध्वा सह	தர்மபத்னியோடுகூட,
त्वया	உன்னுல்
व्रतिना	தீக்ஷைகொண்டவனுயும்
नियतात्मना	ஸதா பகவத்தியானம் செய்துகொண்டு
दर्भप्रस्तरशायिना	தர்ப்பைப்படுக்கையில் படுத்துக்கொண்டவனுய்
उपवस्तव्या	உபவாஸத்திலும் கழிக்கப்படவேண்டும்.

सुहृदश्चाप्रमत्तास्त्वां रक्षन्त्वद्य समन्ततः । भवन्ति बहुविघ्नानि कार्याण्येवंविधानि हि ॥

एवंविधानि	“இப்படியான
कार्याणि	காரியங்கள்
बहुविघ्नानि	இடையூறுகளுக்குட்பட்டவைகளாய்
भवन्ति	இருக்கின்றன.
हि	ஆகையால்
त्वां	உன்னை
अद्य	இந்த சமயத்தில்
सुहृदः	அன்பர்கள்
अप्रमत्ताः च	ஜாக்கிரதையுடனிருப்பவர்களாயே
समन्ततः	ஸர்வபிரகாரத்திலும்
रक्षन्तु	பாதுகாக்கட்டும்.

विप्रोषितश्च भरतो यावदेव पुरादितः । तावदेवाभिषेकस्ते प्राप्तकालो मतो मम ॥

भरतः एव	“பரதனே
पुरात्	பட்டணத்திலிருந்து
विप्रोषितः	வேறொருஊரிலிருக்கிருன்.
प्राप्तकालः	சாஸ்திரவிதிகளுக்கு ஒத்த முகூர்த்ததத்தினமாய்
यावत्	இதுதானிருக்கிறது.
इतः एव	இந்த ஒரு காரணத்திற்காகவே
तावत् च	அப்படியிருந்தும் இப்பொழுதே
ते	உனது
अभिषेकः	பட்டாபிஷேகமானது
मम	எனது
मतः	அனுமதிபெற்றதாகிறது.

कामं खलु सतां वृत्ते भ्राता ते भरतः स्थितः । ज्येष्ठानुवर्ती धर्मात्मा सानुक्रोशो जितेन्द्रियः ॥

कामं	“நான் சந்தேகமற அறிந்ததாகிய
खलु	பின்வரும் காரணமுமிருக் [கிறது.
ते	உனது
भ्राता	தம்பியாகிய
भरतः	பரதன்
सतां	மகான்களுடைய
वृत्ते	அனுஷ்டானத்தில்
स्थितः	அசஞ்சலபக்திவைத்தவன்.
ज्येष्ठानुवर्ती	மூத்தோர்களது மனங் கோணுமல் நடக்கிறவன்.
जितेन्द्रियः	இந்திரியங்களை வென்ற வனுய்
सानुक्रोशः	தண்ணளியுடையவனுய் விளங்கும்
धर्मात्मा	தர்மமொன்றிலேயே ஆஸக்தியுடையவன்.

किं तु चित्तं मनुष्याणामनित्यमिति मे मतिः । सतां च धर्मनित्यानां कृतशोभि च राघव ॥

राघव	“ஹே ராகவ !
धर्मनित्यानां	ஸதா தர்மமொன்றிலே யே பற்றுள்ள
सतां	உத்தமர்களாகிய
मनुष्याणां	மனிதர்களுடைய
चित्तं	ஞானேந்திரியம்
कृतशोभि	பிறரடைந்த நன்மை யைக்கேட்டு சந்தோ ஷமடைகிறது
इति च	என்பது
अनित्यं	அபூர்வமாய் விளங்கு கிறது.
किं तु	ஆயினும்
मे च	எனக்குமட்டும்
मतिः	தெரிந்தவிஷயமே இது.”

इत्युक्तः सोऽभ्यनुज्ञातः श्वो भाविन्यभिषेचने । व्रजेति रामः पितरमभिवाद्याभ्ययाद्गृहम् ॥

श्वः	நாளையதினம்
भाविनि	நடக்கப்போகிற
अभिषेचने	பட்டாபிஷேகவிஷயத்தில்
इति	மேற்கண்ட விதமாய்
उक्तः	நியமனம் பெற்ற
सः	அந்த
रामः	ஸ்ரீராமர்
व्रज	“நீ திரும்பிப் போகலாம்
इति	என்று
अभ्यनुज्ञात	விடைபெற்றவராகி
पितरं	தந்தையை
अभिवाद्य	வணங்கி நமஸ்கரித்து
गृहं	மாளிகைக்கு [விட்டு
अभ्ययात्	திரும்பினுர்.

प्रविश्य चात्मनो वेश्म राज्ञोद्दिष्टेऽभिषेचने । तस्मिन् क्षणे स निर्गम्य मातुरन्तःपुरं ययौ ॥

सः	அவர்
राज्ञा	சக்கிரவர்த்தியாரால்
तस्मिन्	அந்த
अभिषेचने	பட்டாபிஷேக
क्षणे	மகோத்ஸவத்தில்
उद्दिष्टे	எல்லாவற்றையும் சொல் லப்பட்ட பின்னர்,
आत्मनः	தனது
वेश्म	மாளிகைக்கு
प्रविश्य तु	போனதுமே,
निर्गम्य	வெளிவந்து,
मातुः	தாயின்
अन्त पुरं	அந்தப்புரத்திற்கு
ययौ	போய்ச் சேர்ந்தார்.

तत्र तां प्रवणामेव मातरं क्षौमवासिनीम् । वाग्यतां देवतागारे ददर्शायाचतीं श्रियम् ॥

तत्र	அவ்விடத்தில்
देवतागारे	பூஜாகிரகத்தில்
तां	அந்த
मातरं	தாயாரை,
क्षौमवासिनीं	நூல்கலக்காத பட்டாடையை உடுத்திக் கொண்டு
प्रवणां	அத்யந்த ஆஸக்தியுடன்
वाग्यतां एव	தெய்வங்களை எப்படி பிரார்த்திக்கவேண்டுமென்னும்விதிகளையனுஷ்டித்து அந்தப் பிரகாரமே வாய்விட்டுச் சொல்லிக் கொண்டு
श्रियं	மஹாலக்ஷ்மியை
आयाचतीं	பிரார்த்தித்துக்கொண்டிருக்கிறவளாய்
ददर्श	கவனித்தார்.

प्रागेव चागता तत्र सुमित्रा लक्ष्मणस्तथा । सीता चानायिता श्रुत्वा प्रियं रामाभिषेचनम् ॥

रामाभिषेचनं	ராமரது பட்டாபிஷேகமாகிற
प्रियं	நல்ல செய்தி
श्रुत्वा च	காதில் விழுந்ததுமே,
आगता	தானய் வந்துசேர்ந்திருந்த
सुमित्रा च	ஸுமித்ராதேவியாரும்
आनायिता	சமாசாரம் சொல்லியழைத்துவரப்பட்டவளாகி
सीता एव	சீதாதேவியாரும்
लक्ष्मणः तथा	லக்ஷ்மணரும்
तत्र	அவ்விடத்தில்
प्राक्	ஏற்கனவேயிருந்தார்கள்.

तस्मिन्काले हि कौसल्या तस्थावामीलितेक्षणा ।
सुमित्रयाऽन्वास्यमाना सीतया लक्ष्मणेन च ॥ ३२ ॥

तस्मिन्	அந்த
काले	சமயத்தில்
कौसल्या	கௌஸல்யா தேவியார்
सुमित्रया	சுமித்ராதேவியாராலும்,
सीतया	சீதாபிராட்டியாராலும்,
लक्ष्मणेन च	லக்ஷ்மணனாலும்
अन्वास्यमाना	பூஜைக்குவேண்டிய உபகரணங்களைக் கொடுத்து சுச்ரூஷை செய்யப்பெற்றவளாய்
आमीलितेक्षणा	கண்களை மூடிக்கொண்டு பரவசமடைந்தவளாய்
तस्थौ	இருந்தாள்.

श्रुत्वा पुष्येण पुत्रस्य यौवराज्याभिषेचनम् । प्राणायामेन पुरुषं ध्यायमाना जनार्दनम् ॥

पुत्रस्य	புதல்வனுடைய
पुष्येण	புஷ்ய நக்ஷத்திரத்தில்
यौवराज्याभिषेचनं	யுவராஜ்ய பட்டாபிஷேகத்தை
श्रुत्वा	உத்தேசித்து,
पुरुषं	பரமாத்மாவாகும்
जनार्दनं	ஜனார்த்தனனை
प्राणायामेन	விஷ்ணுத்திருநாமங்களை பிராணயாம விதிப்படி ஜபித்துக்கொண்டு
ध्यायमाना	சிந்தனைசெய்தாள்.

तथा सनियमामेव सोऽभिगम्याभिवाद्य च । उवाच वचनं रामो हर्षयंस्तामनिन्दिताम् ॥

सः	அந்த
रामः	ஸ்ரீராமர்
तथा	அப்படியாய்
अनिन्दितां एव	குறையற்றவண்ணமாய்
सनियमां च	பக்தியுடன் தெய்வத்தியானத்திலிருந்துகொண்டிருக்கும்

तां	அவளை
अभिगम्य	கிட்டி,
अभिवाद्य	முடிதாழ்த்தி நமஸ்கரித்து
हर्षयन्	மனங்களிக்கச் செய்கின்றவராகி
वचनं	பின்வரும் மொழியை
उवाच	சொன்னார்.

अम्ब पित्रा नियुक्तोऽस्मि प्रजापालनकर्मणि। भविता श्वोऽभिषेको मे यथा मे शासनं पितुः॥

अम्ब	"அம்மா!
पित्रा	தந்தையால்
प्रजापालन-कर्मणि	பிரஜைகளை ரக்ஷிக்க வேண்டிய கார்யத்தில்
नियुक्तः अस्मि	நான் நியமிக்கப்பட்டிருக்கிறேன்.
मे पितुः	எனது பிதாவின்
शासनं यथा	கட்டளைப்படி
मे	எனக்கு
अभिषेकः	பட்டாபிஷேகம்
श्वः	நாளை
भविता	நடக்கப்போகிறது.

सीतयाऽप्युपवस्तव्या रजनीयं मया सह । एवमृत्विगुपाध्यायैः सह मामुक्तवान्पिता ॥

ऋत्विगुपाध्यायैः	"ரித்விக்குகள் உபாத்தியாயர்களோடு
सह	கூட இருந்த
पिता	தந்தையார்
मां	என்னை
एवं अपि	இன்னுமிப்படியும்
उक्तवान्	ஆக்ஞாபித்திருக்கிறார்.
इयं	இந்த
रजनी	இரவு
सीतया	சீதையோடு
सह	கூடவே
मया	என்னால்
उपवस्तव्या	உபவாஸத்தில் கழிக்கப்படவேண்டியது.

यानि यान्यत्र योग्यानि श्वो भाविन्यभिषेचने । तानि मे मङ्गलान्यद्य वैदेह्याश्चैव कारय ॥

श्वः	"நாளை
भाविनि	நடைபெறப்போகிற
अत्र	இந்த
अभिषेचने	பட்டாபிஷேகத்தில்
मङ्गलानि	பிராசீன வழக்கத்தையொத்து பூர்வாங்கமாய்ச் செய்யவேண்டிய மங்கள கிருத்யங்களாய்
योग्यानि	ஏற்பட்டவைகள்
यानि यानि	எவை எவைகளோ
तानि एव	அவைகளெல்லாவற்றையும்
अद्य	இப்பொழுது
वैदेह्याः	வைதேகிக்கும்
मे च	எனக்கும்
कारय	தேவரீர் செய்தருள்வீராக."

एतच्छ्रुत्वा तु कौसल्या चिरकालाभिकाङ्क्षितम्। हर्षबाष्पकलं वाक्यमिदं राममभाषत ॥

कौसल्या	கௌஸல்யாதேவியார்
एतत् वाक्यं	இந்தமொழியையும்
चिरकालाभि-काङ्क्षितं तु	வெகுகாலமாய் உள்ளத்தினுள்ளே நிக்ஷிப்தமாயிருந்த மனோரதமென்பதை
श्रुत्वा	நினைத்து,
इदं	பின்கண்ட சொல்லை
हर्षबाष्पकलं	ஆனந்தபாஷ்பத்தோடு சொல்லப்பட்டவண்ணமே
रामं	ஸ்ரீராமரைப்பார்த்து
अभाषत	சொன்னாள்.

वत्स राम चिरं जीव हतास्ते परिपन्थिनः। ज्ञातीन्मे त्वं श्रिया युक्तः सुमित्रायाश्च नन्दन ॥

वत्स	"குழந்தாய்!
राम	ஸ்ரீராம!
चिरं	நீடூழிகாலம்
जीव	நீ வாழ்வாயாக.
ते	உனக்கு
परिपन्थिनः	இடையூறுசெய்கின்றவர்
हताः	மனோரதம் பெற்றவர்களாவார்கள்.
त्वं	நீ
श्रिया	ராஜ்யலக்ஷ்மியுடன்
युक्तः	விளங்குகின்றவனுய்
मे	என்னுடையவும்
सुमित्रायाः च	சுமித்திரையினுடையவும்
ज्ञातीन्	சுற்றத்தார்களை
नन्दय	சந்தோஷப்படுத்திவைப்பாயாக.

कल्याणे बत नक्षत्रे मयि जातोऽसि पुत्रक। येन त्वया दशरथो गुणैराराधितः पिता ॥

पिता	"தந்தையாகும்
दशरथः	தசரமசக்கிறவர்த்தியார்
गुणैः	உத்தமகுணங்களைக்
त्वया	உன்னுல் [கொண்டு
आराधितः	திருப்திசெய்விக்கப்பட்டிருக்கின்றனர்.
येन	இதொன்றிஞலேயே
पुत्रक	குழந்தாய்!
कल्याणे	நல்ல
नक्षत्रे	நக்ஷத்திரந்தில்
मयि	என்னிடத்தில்
जातः असि	நீ பிரந்திருக்கின்றனே.
बत	என் சந்சோஷத்தை என்னவென்று சொல் சொல்வேன்

अमोघं बत मे क्षान्तं पुरुषे पुष्करेक्षणे। येयमिक्ष्वाकुराज्यश्रीः पुत्र त्वां संश्रयिष्यति ॥

पुत्र	"குழந்தாய்
बत	எனது பாக்கியத்தைத் தான் என்னவென்று சொல்வேன்!
इक्ष्वाकुराज्यश्रीः	இக்ஷ்வாகுகுலராஜ்யலக்ஷ்மியாகிறவள்
या इयं	எவளோ அந்த இவளும்
त्वां	உன்னை
संश्रयिष्यति	அடைந்து விளங்கப்போகிறுள்.
पुष्करेक्षणे	புண்டரீகாக்ஷனை
पुरुषे	ஸ்ரீமன் நாராயணன்
मे	எனது [விஷயத்தில்
क्षान्तं	ஆராதனங்களின் பரிசிரமமானது
अमोघम्	ஸபலமாகிறது."

इत्येवमुक्तो मात्रेदं रामो भ्रातरमब्रवीत्। प्राञ्जलिं प्रह्वमासीनमभिवीक्ष्य स्मयन्निव ॥

मात्रा	தாயால்
इति एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்
उक्तः	ஆசீர்வதிக்கப்பெற்ற
रामः	ஸ்ரீராமர்
प्रह्वं	அத்யந்தபக்தியையுடையவரும்
प्राञ्जलिं	கைகூப்பியவண்ணம்
आसीनं	உட்கார்ந்திருக்கிறவருமான
भ्रातरं	தம்பியை
अभिवीक्ष्य	நோக்கி,
इव	சற்று
स्मयन्	புன்னகை கொண்டவ
इदं	பின்கண்டவாறு [ராகி
अब्रवीत्	திருவாய்மலர்ந்தருளினர்.

लक्ष्मणेमां मया सार्धं प्रशाधि त्वं वसुंधराम्। द्वितीयं मेऽन्तरात्मानं त्वामियं श्रीरुपस्थिता ॥

लक्ष्मण	"லக்ஷ்மணா!	त्वां	உனக்கு
इयं	இந்த	उपस्थिता	சொந்தமானவள்.
श्रीः	ராஜ்யலக்ஷ்மியானவள்	त्वं	நீ
मे	எனது	इमां	இந்த
अन्तरात्मानं	வெளியில் சஞ்சரிக்கும் என் ஆத்மாபோன்றவனும்	वसुंधरां	பூமியை
द्वितीयं	உடன்பிறந்தவனுமாகிய	मया सार्धं	என்னோடுகூட
		प्रशाधि	பரிபாலனம் பண்ணுவாய்.

सौमित्रे भुङ्क्ष्व भोगांस्त्वमिष्टान्राज्यफलानि च। जीवितं च हि राज्यं च त्वदर्थमभिकामये ॥

सौमित्रे	"ஹே லக்ஷ்மணா!	राज्यं च	ராஜ்யசெல்வத்தையும்
राज्यफलानि	அரசின் பயன்களாய்	जीवितं च	உயிர்வாழ்வையும்
इष्टान् भोगान्	இஷ்டமான போகங்களை	त्वदर्थं हि	உன்பொருட்டே
त्वं च	நீயே	अभिकामये	நான் விரும்புகிறேன்.
भुङ्क्ष्व	அனுபவி.		

इत्युक्त्वा लक्ष्मणं रामो मातरावभिवाद्य च। अभ्यनुज्ञाप्य सीतां च जगाम स्वं निवेशनम्॥

रामः	"ஸ்ரீராமர்,	अभिवाद्य	முடிதாழ்த்திநமஸ்கரித்து
इति	மேற்கண்டவண்ணமாய்	सीतां च	சீதையையும் [விட்டு,
लक्ष्मणं	லக்ஷ்மணரைப்பார்த்து	अभ्यनुज्ञाप्य	போக விடைகொடுத்த
उक्त्वा	திருவாய்மலர்ந்தருளிய பின்னர்,	स्वं	தனது [னுப்பிவிட்டு,
		निवेशनं	மாளிகைக்கு
मातरौ च	தாய்மார்களிருவரையும்	जगाम	போய்ச்சேர்ந்தார்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे चतुर्थः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 2556 — अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 201

पञ्चमः सर्गः—ஐந்தாவது ஸர்க்கம் ॥ ५ ॥

वसिष्ठकृतव्रतोपदेशः—வஸிஷ்டர் விரதத்தை உபதேசிப்பது.

संदिश्य रामं नृपतिः श्वो भाविन्यभिषेचने । पुरोहितं समाहूय वसिष्ठमिदमब्रवीत् ॥

नृपतिः	சக்கிரவர்த்தியார்	पुरोहितं	புரோஹிதராகிய
श्वः भाविनि	நாளை நடக்கப்போகிற	वसिष्ठं	வஸிஷ்டரை
अभिषेचने	பட்டாபிஷேக விஷயத் [தில்	समाहूय	வரவழைத்து
रामं	ஸ்ரீராமருக்கு	इदं	இனி வருவதை
सन्दिश्य	சொல்லவேண்டியவைகளையெல்லாம் சொல்லி விடைகொடுத்தனுப்பி விட்டு	अब्रवीत्	சொன்னார்.

गच्छोपवासं काकुत्स्थं कारयाद्य तपोधन । श्रीयशोराज्यलाभाय वध्वा सह यतव्रतम् ॥

तपोधन	தபோதனரே!
श्रीयशोराज्य लाभाय	சம்பத்து, கீர்த்தி, ராஜ்யம் இவைகளை அடையும் பொருட்டு
वध्वा सह	தருமபத்தினியுடன் கூட
काकुत्स्थं	காகுத்ஸ்தனை
उपवासं	உபவாஸமிருப்பவனாகவும்
यतव्रतं	தீக்ஷையிலாசாரதோஷம் ஏற்படாதவண்ணமாயும்
कारय	செய்தருளும்.
अद्य	இப்பொழுது
गच्छ	தேவரீர் அவ்விடமெழுந்தருளவேண்டும்.

तथेति च स राजानमुक्त्वा वेदविदां वरः । स्वयं वसिष्ठो भगवान्ययौ रामनिवेशनम् ॥

वेदविदां	வேதவித்துக்களில்
वरः	தலைமையராகிய
सः	அந்த
वसिष्ठः	வஸிஷ்ட
भगवान्	பகவான்
राजानं	சக்கிரவர்த்தியாரைப் பார்த்து,
तथा च	"அப்படியே செய்கிறேன்"
इति	என்று
उक्त्वा	பதில் சொல்லிவிட்டு,
रामनिवेशनं	ஸ்ரீராமருடைய மாளிகைக்கு
स्वयं	தானே நேரில்
ययौ	அவ்விடமிருந்து எழுந்தருளினார்.

उपवासयितुं रामं मन्त्रविन्मन्त्रपारगः । ब्राह्मं रथवरं युक्तमास्थाय सुधृतव्रतः ॥ ४ ॥
स रामभवनं प्राप्य पाण्डुराभ्रघनप्रभम् । तिस्रः कक्ष्या रथेनैव विवेश मुनिसत्तमः ॥

मन्त्रपारगः	மந்த்ரங்களின் கரைகளைக்கண்டவரும்
मन्त्रवित्	எது நடக்கப்போகிறதோ அதை உள்ளபடி அறிந்தவரும்
सुधृतव्रतः	புகழ்பெற்ற பக்திமானுமான
सः	அந்த
मुनिसत्तमः	முனிவர்பெருமான்
युक्तं	சித்தமாய்க் காத்துக் கொண்டிருக்கிற
ब्राह्मं	பிராமணர்கள் ஏறுகைக்கென்றே உரியதுமான
रथवरं	சிறந்த ரதத்தின்மீது
आस्थाय	ஏறிக்கொண்டு,
तिस्रः	மூன்று
कक्ष्याः एव	கட்டுகளையும்
रथेन	ரதத்திலிருந்தவண்ணமே
प्राप्य	கடந்து,
रामं	ஸ்ரீராமரை
उपवासयितुं	உபவாஸமிருக்கச்செய்ய
पाण्डुराभ्रघनप्रभं	வெண்மேகம்போல் காந்தியுடன் விளங்கும்
रामभवनं	ஸ்ரீராமரது மாளிகைக்கு
विवेश	வந்துசேர்ந்தார்.

तमागतमृषिं रामस्त्वरन्निव ससम्भ्रमः । मानयिष्यन्स मानार्हं निश्चक्राम निवेशनात् ॥

सः	அந்த
रामः	ஸ்ரீராமர்
ससंभ्रमः	அத்யந்தகௌரவம் உள்ளத்தில் வைத்திருக்கின்றவராய்
इव	உள்ளபடி
मानयिष्यन्	உள்ளத்திலுள்ளகௌரவத்தை நிதர்சனம் காட்டுகின்றவராக
त्वरन्	சடக்கென
निवेशनात्	இருப்பிடத்திலிருந்து
मानार्हं	மரியாதைக்குரியவரான
आगतं	அவ்விடம் எழுந்தருளியிருக்கும்
तं ऋषिं	அந்த ரிஷியை நோக்கி
निश्चक्राम	எதிர்கொண்டு சென்றார்.

अभ्येत्य त्वरमाणश्च रथाभ्याशं मनीषिणः । ततोऽवतारयामास परिगृह्य रथात्स्वयम् ॥

ततः	அவ்விடத்திலிருந்து
त्वरमाणः	வேகமே நடந்துவந்த அவர்
मनीषिणः	முனிவர்பெருமானின்
रथाभ्याशं	ரதத்தினது பக்கலே
अभ्येत्य	அடைந்து,
रथात्	ரதத்திலிருந்து
स्वयं च	தானே
परिगृह्य	கைபிடிகொடுத்து,
अवतारयामास	இறக்கினார்.

स चैनं प्रश्रितं दृष्ट्वा संभाष्याभिप्रसाद्य च । प्रियार्हं हर्षयन्राममित्युवाच पुरोहितः ॥

सः	அந்த
पुरोहितः	புரோஹிதர்
प्रश्रितं	நிகர்வமுற்று விளங்குவதை
दृष्ट्वा	உள்ளத்தில் கவனித்துக் கொண்டாடி
प्रियार्हं	அன்பிற்குரிய பாத்திரமாகிய
एनं	இந்த
रामं	ஸ்ரீராமரைப் பார்த்து
संभाष्य च	முகமன்கூறி,
अभिप्रसाद्य च	ஆசீர்வாதங்கள் செய்தருளி
हर्षयन्	அகமகிழச்செய்துகொண்டு
इति	பின்வருமாறு
उवाच	திருவாய் மலர்ந்தருளினார்.

प्रसन्नस्ते पिता राम यौवराज्यमवाप्स्यसि । उपवासं भवानद्य करोतु सह सीतया ॥
प्रातस्त्वामभिषेक्ता हि यौवराज्ये नराधिपः । पिता दशरथः प्रीत्या ययातिं नहुषो यथा ॥

राम	ஸ்ரீராம!
पिता	தந்தையான
दशरथः	தசரத
नराधिपः	சக்கிரவர்த்தியார்
नहुषः	நகுஷன் என்கிற சக்கிரவர்த்தியார்
ययातिं	யயாதி என்கிற புதல்வனை
यथा	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
प्रीत्या	அன்பின் திரளால்
प्रातः	நாளைக்காலையில்
त्वां	உன்னை
यौवराज्ये	இளவரசராயிருந்து அதிகாரஞ் செலுத்துவதில்

अभिषेक्ता	முடிசூட்டிவைக்கப்போ	यौवराज्यं	இளவரசு பட்டத்தை
हि	என்கிறபடியால் [கிருர்.	अवाप्स्यसि	நீ அடையப்போகிருய்.
ते पिता	உனது தந்தையார்	भवान्	நீ
अद्य	இப்பொழுது	सीतया सह	சீதையுடன் கூட
प्रसन्नः	உள்ளம் பூரித்தவராய் விளங்குகிருர்.	उपवासं	உபவாஸத்தை
		करोतु	அனுஷ்டிக்கக்கடவாய்.

इत्युक्त्वा स तदा राममुपवासं यतव्रतम् । मन्त्रवत्कारयमास वैदेह्या सहितं मुनिः ॥

सः	அந்த	सहितं	இருப்பவராய்
मुनिः	முனிவர்	मन्त्रवत्	சாஸ்திரமுறைப்படி
इति	மேற்கண்டவண்ணமாய்	यतव्रतं	தீக்ஷையிலிருப்பவராய்
उक्त्वा	சொல்லியருளிவிட்டு,	उपवासं	உபவாஸத்தையனுஷ்டிப்பவராய்
तदा	அப்பொழுதே	कारयामास	செய்தருளினுர்.
रामं	ஸ்ரீராமரை		
वैदेह्या	வைதேகியாருடன்		

ततो यथावद्रामेण स राज्ञो गुरुरर्चितः । अभ्यनुज्ञाप्य काकुत्स्थं ययौ रामनिवेशनात् ॥

राज्ञः	மன்னரது	ततः	அதன்மேல்
गुरुः	குருவாகிய	काकुत्स्थं	காகுத்ஸ்தரை
सः	அவர்	अभ्यनुज्ञाप्य	புகழ்ந்துகொண்டாடிவிட்டு,
रामेण	ஸ்ரீராமரால்	रामनिवेशनात्	ஸ்ரீராமரது மாளிகையினின்று
यथावत्	முறைப்படி	ययौ	எழுந்தருளினுர்.
अर्चितः	பூஜிக்கப்பட்டார்.		

सुहृद्भिस्तत्र रामोऽपि सुखासीनः प्रियंवदैः । सभाजितो विवेशाथताननुज्ञाप्य सर्वशः ॥

रामः अपि	ஸ்ரீராமரும்	सभाजितः	கலந்து பேசுகின்றவராய்
तत्र	அவ்விடத்தில்	तान्	அவர்களிடம்
प्रियंवदैः	கூட சந்தோஷித்ததைக் காட்டுகின்ற	अनुज्ञाप्य	விடைபெற்றுக்கொண்டு,
सुहृद्भिः	அன்பர்களோடு	अथ	அதன்மேல்
सर्वशः	ஸர்வப்பிரகாரமாயும்	विवेश	திரும்பி உள்ளேபோனுர்.
सुखासीनः	அவர்களுக்கு இன்னும் பிரியம் உண்டாக்கும் வண்ணமாய்		

हृष्टनारीनरयुतं रामवेश्म तदा बभौ । यथा मत्तद्विजगणं प्रफुल्लनलिनं सरः ॥ १४ ॥

तदा	அப்பொழுது	मत्तद्विजगणं	களித்தப் பறவைக்கூட்டங்களையுடையதும்
रामवेश्म	ஸ்ரீராமரின் திருமாளிகையானது	प्रफुल्लनलिनं	மலர்ந்த தாமரைபுஷ்பங்களையுடையதுமான
हृष्टनारीनरयुतं	பெரும் மகிழ்வுகொண்ட ஆண்பெண்களால் நிரம்பியதாய்	सरः यथा	தடாகம்போல
		बभौ	விளங்கிற்று.

स राजभवनप्रख्यात्तस्माद्रामनिवेशनात् । निःसृत्य ददृशे मार्गं वसिष्ठो जनसंवृतम् ॥

सः	அந்த
वसिष्ठः	வசிஷ்டர்
राजभवन- प्रख्यात्	சக்கிரவர்த்தியாரின் திருமாளிகைபோலிருக்[கின்ற
तस्मात्	அந்த
रामनिवेशनात्	ஸ்ரீராமரின் திருமாளிகையில் நின்று
निःसृत्य	வெளிவந்து,
मार्गं	கண்ணுக்கெட்டிய பிரதேசமெல்லாமும்
जनसंवृतं	ஜனங்களால் இடைவெளியின்றி கூடியிருக்கபெற்றதாய்
ददृशे	கவனித்தார்.

बृन्दं बृन्दमयोध्यायां राजमार्गाः समन्ततः । बभूवुरतिसंबाधाः कुतूहलजनैर्वृताः ॥ १६ ॥

अयोध्यायां	அயோத்திமாநகரின்
राजमार्गाः	ராஜமார்க்கங்களும்
समन्ततः	எல்லா இடைவெளிகளும்
कुतूहलजनैः	மகோற்சவத்தைப்பார்க்கவந்த ஜனங்களால்
बृन्दं बृन्दं	கூட்டங்கூட்டமாய்
वृताः	நிரம்பினவைகளாய்
अतिसंबाधाः	புகுந்துபோகவும் இடமில்லாதவண்ணம் நெருக்கமுற்றனவாய்
बभूवुः	விளங்கின.

जनबृन्दोर्मिसङ्घर्षहर्षस्वनवतस्तदा । बभूव राजमार्गस्य सागरस्येव निस्वनः ॥ १७ ॥

तदा	அப்பொழுது
जनबृन्दोर्मिसंघर्ष हर्षस्वनवतः	ஜனக்கூட்டங்கள் உராய்வதாலும் மகிழ்ச்சியாலும் சப்திக்கப்பெற்ற
राजमार्गस्य	ராஜமார்க்கத்தின்
निस्वनः	சப்தம்
सागरस्य	சமுத்திரத்தினுடையது
इव	போல்
बभूव	விளங்கிற்று.

सिक्तसंमृष्टरथ्या सा तदाऽथ वनमालिनी । आसीदयोध्या नगरी समुच्छ्रितगृहध्वजा ॥

तदा	அப்பொழுது
सा	அந்த
अयोध्या नगरी	அயோத்தியாநகரம்
अथ	எங்குமே
सिक्तसंमृष्टरथ्या	வீதிகளெல்லாம் சுத்தமாய் விளக்கி நீர் தெளிக்கப்பட்டதாயும்
वनमालिनी	தோரணங்கள் கட்டப்பட்டதாயும்,
समुच्छ्रित- गृहध्वजा	எல்லாவீடுகளிலும் உயரத்தூக்கப்பட்டதுவஜங்களையுடையதாயும்
आसीत्	விளங்கிற்று.

तदा ह्ययोध्यानिलयः सस्त्रीबालाखिलो जनः । रामाभिषेकमाकाङ्क्षन्नाकाङ्क्षदुदयं रवेः ॥

तदा	அப்பொழுது
अयोध्यानिलयः	அயோத்தியாவாஸிகளாயிருந்த
सस्त्रीबालाखिलः	பெண்குழந்தைகள் உள்ளிட்ட சகல
जनः	ஜனங்களும்
रामाभिषेकं हि	ஸ்ரீராமாபிஷேகமகோத்ஸவத்தையே
आकाङ्क्षन्	சிந்தையில் கொண்டவர்[களாகி
रवेः	சூரியனுடைய
उदयं	உதயத்தை
आकाङ्क्षत्	எதிர்பார்த்திருந்தார்கள்

प्रजालङ्कारभूतं च जनस्यानन्दवर्धनम् । उत्सुकोऽभूज्जनो द्रष्टुं तमयोध्यामहोत्सवम् ।

जनस्य	ஜனங்களுக்கு
आनन्दवर्धनं	சந்தோஷத்தைப்பெருகச்செய்கிறதும்
प्रजालङ्कारभूतं च	பிரஜைகளெல்லாம் அலங்காரமுற்று விளங்குகிறதுமான
तं	அந்த
अयोध्यामहोत्सवम्	அயோத்திமாநகரின் மகோத்ஸவத்தை
द्रष्टुं	கண்குளிரக்காண
जनः	ஜனங்கள்
उत्सुकः	ஆத்திரப்பட்டுக்கொண்டிருக்கிறவர்களாய்
अभूत्	விளங்கினார்கள்.

एवं तं जनसंबाधं राजमार्गं पुरोहितः । व्यूहन्निव जनौघं तं शनै राजकुलं ययौ ॥ २१

पुरोहितः	புரோகிதர்
एवं	இப்படியாய்
जनसंबाधं	ஜனங்களடர்ந்த
तं	அந்த
राजमार्गं	ராஜமார்க்கத்தில்
तं	அந்த
जनौघं	ஜனக்கூட்டத்தை
इव	கொஞ்சம் கொஞ்சமாய்
शनैः	மெள்ளமெள்ள
व्यूहन्	விலக்கிக்கொண்டு
राजकुलं	சக்கிரவர்த்தியாரின் மாளிகைக்கு
ययौ	வந்துசேர்ந்தார்.

शुभ्राभ्रशिखरप्रख्यं प्रासादमधिरुह्य सः । समीयाय नरेन्द्रेण शक्रेणेव बृहस्पतिः ॥

सः	அவர்
शुभ्राभ्र-शिखरप्रख्यं	வெண் மேகத்திற்கொப்பான சிகரமுள்ள
प्रासादं	திருமாளிகையில்
अधिरुह्य	ஏறி,
शक्रेण	இந்திரனுடன்
बृहस्पतिः	பிரகஸ்பதி
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
नरेन्द्रेण	சக்கிரவர்த்தியாரோடு
समीयाय	விளங்கினார்.

तमागतमभिप्रेक्ष्य हित्वा राजासनं नृपः । पप्रच्छ स च तस्मै तत्कृतमित्यभ्यवेदयत् ॥

नृपः	சக்கிரவர்த்தியார்
आगतं	அவ்விடம் வந்துசேர்ந்திருக்கும்
तं	அவரை
अभिप्रेक्ष्य च	பார்த்ததுமே,
राजासनं	ராஜாஸனத்தை
हित्वा	விட்டெழுந்து,
पप्रच्छ	இவ்விடம் எழுந்தருளிய விசேஷமென்னவென்றார்.
सः	அவர்
तस्मै	அவருக்கு
तत्	"இது
कृतं	செய்தாய் விட்டது"
इति	என்று
अभ्यवेदयत्	தெரிவித்தார்.

तेन चैव तदा तुल्यं सहासीनाः सभासदः । आसनेभ्यः समुत्तस्थुः पूजयन्तः पुरोहितम् ॥

तेन तुल्यं	அவருக்கு ஏற்றவராகிய
पुरोहितं	பிரோஹிதரை
सहासीनाः	கூட உட்கார்ந்திருந்த
सभासदः एव	சபையோர்களெல்லோரும்
तदा	அதனால்
पूजयन्तः च	மெச்சிக் கொண்டாடுகின்றவர்களாய்
आसनेभ्यः	ஆஸனங்களிலிருந்து
समुत्तस्थुः	எழுந்துநின்றார்கள்.

गुरुणा त्वभ्यनुज्ञातो मनुजौघं विसृज्य तम्। विवेशान्तःपुरं राजा सिंहो गिरिगुहामिव॥

राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
गुरुणा	குருவினுல்
अभ्यनुज्ञातः तु	விடைகொடுக்கப்பெற்ற
तं	அந்த [பின்னர்
मनुजौघं	ஜனக்கூட்டத்தை
विसृज्य	விடைகொடுத்தனுப்பி விட்டு,
सिंहः	ஒரு சிங்கம்
गिरिगुहां	மலேக்குகைக்குள்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ் வண்ணமே
अन्तःपुरं	அந்தப்புரத்திற்கு
विवेश	எழுந்தருளினுர்.

तदग्र्यवेषप्रमदाजनाकुलं महेन्द्रवेश्मप्रतिमं निवेशनम्।
विदीपयंश्चारु विवेश पार्थिवः शशीव तारागणसङ्कुलं नभः ॥ २६ ॥

पार्थिवः	சக்கிரவர்த்தியார்
चारु	அழகாயிருக்கிறதும்
महेन्द्रवेश्मप्रतिमं	இந்திரனது திருமாளிகை போலிருக்கிறதும்
अग्र्यवेषप्रमदा-जनाकुलं	அத்யற்புதமாயலங்காரம் பெற்றுவிளங்கும் பெண்களால் நிறைந்துள்ளதுமான
तत्	அந்த
निवेशनं	மாளிகையில்
शशी	சந்திரன்
तारागणसंकुलं	நக்ஷத்திரக்கூட்டங்களால் நிறைந்துள்ள
नभः	ஆகாயத்தில்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ் வண்ணமே
विदीपयन्	பிரகாசிக்கச்செய்து
विवेश	விளங்கினுர். [கொண்டு

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे पञ्चमः सर्गः

आदितः श्लोकाः 2582. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 227.

षष्ठः सर्गः—ஆருவது ஸர்க்கம். ॥ ६ ॥

व्रतानुष्ठानम्—விரதானுஷ்டானம்

गते पुरोहिते रामः स्नातो नियतमानसः। सह पत्न्या विशालाक्ष्या नारायणमुपागमत्॥

पुरोहिते	புரோகிதர்
गते	எழுந்தருளியபின்னர்
रामः	ஸ்ரீராமர்
स्नातः	ஸ்நானம்செய்து நித்ய கர்மானுஷ்டானங்களே செய்து முடித்தவராய்
नियतमानसः	பகவத்தியானமொன்றிலேயே ஈடுபட்டமனத்தினராய்
विशालाक्ष्या	மகா உத்தமியான
पत्न्या सह	தர்மபத்தினியோடுகூட
नारायणं	ஸ்ரீமன் நாராயணமூர்த்தி
उपागमत्	தொழுதார். [யை

प्रगृह्य शिरसा पात्रीं हविषो विधिवत्ततः । महते दैवतायाज्यं जुहाव ज्वलितेऽनले ॥

ततः	அப்பொழுது
हविषः	ஹவிஸ் இருக்கும்
पात्रीं	பாத்திரத்தை
शिरसा प्रगृह्य	சிரத்திலெடுத்துவந்து
महते	மகத்தான
दैवताय	தேவருக்கு
ज्वलिते	கொழுந்துவிட்டெரிகிற
अनले	தீயில்
विधिवत्	சாஸ்திரோக்தமாய்
आज्यं	ஆஜ்யத்துடன் கலந்த ஹவிஸை
जुहाव	ஓமம் செய்தார்.

शेषं च हविषस्तस्य प्राश्याशास्यात्मनः प्रियम् । ध्यायन्नारायणं देवं स्वास्तीर्णे कुशसंस्तरे ॥

वाग्यतः सह वैदेह्या भूत्वा नियतमानसः । श्रीमत्यायतने विष्णोः शिश्ये नरवरात्मजः ॥

नरवरात्मजः	சக்கிரவர்த்தியாரின் திருமகனர்
वैदेह्या सह	வைதேஹியாரோடு [கூடவே
तस्य	அந்த
हविषः	ஹவிஸினுடைய
शेषं	மீதியை
प्राश्य	புசித்து,
च	அதன்மேல்
आत्मनः प्रियं	தனது க்ஷேமத்தை
आशास्य	உத்தேசித்து,
नारायणं देवं	ஸ்ரீமன் நாராயணதேவரை
ध्यायन्	மனதில் ஆவாஹனம் செய்து கொண்டு
नियतमानसः	பகவத்தியானமொன்றிலேயே ஈடுபட்டமநத்தினராய்
वाग्यतः	சாஸ்திரமுறைப்படி திருநாமங்களைச் சொல்லுகின்றவராய்
भूत्वा	இருந்துவிட்டு,
विष्णोः	ஸ்ரீவிஷ்ணுபகவானுடைய
श्रीमतिः	ச்ரேயஸை அளிக்கவல்ல
आयतने	ஸன்னிதியில் [தாய்
स्वास्तीर्णे	தன்னுலேயே பரப்பிக் கொள்ளப்பட்ட
कुशसंस्तरे	தர்ப்பசயனத்தில்
शिश्ये	திருப் பள்ளிகொண்டார்.

एकयामावशिष्टायां रात्र्यां प्रतिविबुध्य सः । अलङ्कारविधिं कृत्स्नं कारयामास वेश्मनः ॥

सः	அவர்
रात्र्यां	இரவில்
एकयामावशिष्टायां	ஒருயாமம் பொழுதிருக்கும் நேரத்திலே
प्रतिविबुध्य	துயிலுணர்ந்து
वेश्मनः	திருக்கோயிலுக்கு
अलङ्कारविधिं	பெருக்கி நீர் தெளித்து கோலம் போடுதல் முதலிய ஏற்பாடு
कृत्स्नं	எல்லாவற்றையும்
कारयामास	செய்வித்தார்.

तत्र शृण्वन्सुखा वाचः सूतमागधवन्दिनाम् । पूर्वां सान्ध्यामुपासीनो जजाप यतमानसः ॥

तत्र	அப்பொழுது
सूतमागधवन्दिनां	ஸூத, மாகத, வந்தியரெனும் கட்டியக்காரர்களின்
सुखाः वाचः	இனிய பாட்டுகளை
शृण्वन्	கேட்டு
पूर्वां	பூர்வ
सन्ध्यां	ஸந்தியாதேவதையை
उपासीनः	மனதிற்குள் ஆவாகனம் செய்துகொண்டு
यतमानसः	வேறெதிலும் மனதை செலுத்தாதவராய்
जजाप	காயத்ரீஜபத்தைச்செய்தருளினர்.

तुष्टाव प्रणतश्चैव शिरसा मधुसूदनम् । विमलक्षौमसंवीतो वाचयामास च द्विजान् ॥

विमलक्षौमसंवीतः	வெண்பட்டணிந்தவரா யிருந்த அவர்
शिरसा प्रणतः एव	முடிதாழ்த்தி நமஸ்காரம் செய்துகொண்டே
मधुसूदनं	ஸ்ரீமன்நாராயணமூர்த்தியை
तुष्टाव	ஸ்தோத்திரங்களால் உள்ளங்குளிரச்செய்தார்.
च	அதன்பின்னர்
द्विजान् च	பிராமணர்களெல்லோரையும்
वाचयामास	ஸ்வஸ்திவசனம் சொல்லச்சொல்லிக் கேட்டுக்கொண்டிருந்தார்.

तेषां पुण्याहघोषोऽथ गम्भीरमधुरस्तदा । अयोध्यां पूरयामास तूर्यघोषानुनादितः ॥

तदा	அப்பொழுது
तेषां	அவர்களின்
पुण्याहघोषः	புண்ணியாகஜபகோஷமானது
गम्भीरमधुरः	கம்பீரமதுரத்துவனியுள்ளதாய்
तूर्यघोषानुनादितः	தூரியமெனும் வாத்தியத்தின் கோஷத்தோடுகலந்ததாய்
अयोध्यां अथ	அயோத்தியெங்கும்
पूरयामास	நிறைந்து ஒலித்தது.

कृतोपवासं तु तदा वैदेह्या सह राघवम् । अयोध्यानिलयः श्रुत्वा सर्वः प्रमुदितो जनः ॥

अयोध्यानिलयः	அயோத்தியாவாஸிகளான
जनः	ஜனம்
सर्वः	எல்லாமும்
तु	இவ்விஷயமாய்
वैदेह्या सह	வைதேகியாருடன்கூட
राघवं	ஸ்ரீராகவரை
कृतोपवासं	உபவாஸநோம்பைமுடித்தவராய்
श्रुत्वा	அறிந்து,
तदा	அதனால்
प्रमुदितः	களிப்புற்று விளங்கிற்று.

ततः पौरजनः सर्वः श्रुत्वा रामाभिषेचनम् । प्रभातां रजनीं दृष्ट्वा चक्रे शोभयितुं पुरीम् ॥

रामाभिषेचनं	ஸ்ரீராமரது பட்டாபிஷேகமகோத்ஸவமொன்றையே
श्रुत्वा	சிந்தித்துகொண்டிருந்த
पौरजनः	பட்டணத்துஜனம்
सर्वः	எல்லாமும்
रजनीं प्रभातां	இரவுமுடிந்து
दृष्ट्वा ततः	கண்டமாத்திரத்தில்
पुरीं	பட்டணத்தை
शोभयितुं चक्रे	அலங்கரிக்கத்தலைப்பட்டது.

सिताभ्रशिखराभेषु देवतायतनेषु च । चतुष्पथेषु रथ्यासु चैत्येष्वट्टालकेषु च ॥ ११ ॥
नानापण्यसमृद्धेषु वणिजामापणेषु च । कुटुम्बिनां समृद्धेषु श्रीमत्सु भवनेषु च ॥ १२ ॥
सभासु चैव सर्वासु वृक्षेष्वालक्षितेषु च । ध्वजाः समुच्छ्रिताः साधु पताकाश्चाभवंस्तदा ॥

तदा	அப்பொழுது
ध्वजाः च	கொடிகளும்
पताकाः च	பதாகைகளும்
सिताभ्रशिखराभेषु	வெளுத்தமேகங்களையுடைய மலைச்சிகரங்களையொத்த

देवतायतनेषु च	தேவாலயங்களிலும்
चतुष्पथेषु	நாலுசந்திகளிலும்
रथ्यासु	வீதிகளிலும்
चैत्येषु	யாகசாலைகளிலும்
अट्टालकेषु च	கோட்டைமதில்களின் மேல் போர்புரிவதற்காகக்கட்டப்பட்டிருக்கும் நாற்கால்மண்டபங்களிலும்
वणिजां	வியாபாரிகளுடைய
नानापण्यसमृद्धेषु	பலவகைப்பண்டங்கள் நிறைந்த
आपणेषु	கடைகளிலும்
कुटुम्बिनां	இல்லறத்தார்களுடைய
समृद्धेषु	ஸமிருத்தியுள்ளனவும்
श्रीमत्सु	சம்பத்துடன் விளங்குபவைகளுமான
भवनेषु च	வீடுகளிலும
सर्वासु	ஸமஸ்த
सभासु च	ஸபாமண்டபங்களிலும்
आलक्षितेषु	உயர்ந்து ஓங்கிவளர்ந்து நிற்கின்ற
वृक्षेषु एव	மரங்களிலும்
साधु	மிக்க அழகாய்
समुच्छ्रिताः अभवन्	நாட்டப்பட்டன.

नटनर्तकसङ्घानां गायकानां च गायताम् । मनःकर्णसुखा वाचः शुश्रुवुश्च ततस्ततः ॥
रामाभिषेकयुक्ताश्च कथाश्चक्रुर्मिथो जनाः । रामाभिषेके संप्राप्ते चत्वरेषु गृहेषु च ॥
बाला अपि क्रीडमाना गृहद्वारेषु सङ्घशः ॥ १६ ॥

रामाभिषेके	ஸ்ரீராமரது பட்டாபிஷேகம்
संप्राप्ते ततः	ஸமீபித்த அளவில்
जनाः	ஜனங்கள்
गृहेषु च	வீடுகளிலும்
चत्वरेषु च	நாலு சந்துகளிலும்
गृहद्वारेषु	வீட்டுவாயில்களிலும்
संघशः	கூட்டங் கூட்டமாய்ச் சேர்ந்து
क्रीडमानाः	விளையாடிக்கொண்டிருக்கும்
बालाः अपि	சிறுவர்களும்
मिथः	ஒருவரோடொருவர்
रामाभिषेकयुक्ताः	ஸ்ரீராமரது பட்டாபிஷேகத்தைப்பற்றியதாய்
कथाः च चक्रुः	பேச்சுக்களையே பேசிக் கொண்டிருந்தார்கள்.
ततः	அக்காலத்தில்
नटनर्तकसङ्घानां	கூட்டங் கூட்டமாயிருந்த நடர்கள், நர்தகர்களுடையயும்
गायतां	வாய்ப்பாடகர்களுடயவும்
गायकानां च	வாத்தியங்களுடன் பாடுகிறவர்களுடையவும்
मनःकर्णसुखाः	செவிக்கினியதாயும் மனதைக்கவருகிறதாயுமிருக்கின்ற
वाचः च	பாட்டுகளை
शुश्रुवुः	கேட்டாகள்.

कृतपुष्पोपहारश्च धूपगन्धाधिवासितः । राजमार्गः कृतः श्रीमान् पौरे रामाभिषेचने ॥

पौरे	பட்டணத்தில்
रामाभिषेचने	ஸ்ரீராமாபிஷேகசமயத்தில்
राजमार्गः	ராஜவீதி
कृतपुष्पोपहारः	நறுமலர் தூவப்பெற்றதாய்
धूपगन्धाधिवासितः च	தூபங்களின்வாசனையால் எங்கும் கமகமவென்று மணக்கின்றதாய்
श्रीमान्	மிக்க அழகாய்
कृतः	செய்யப்பட்டது.

प्रकाशीकरणार्थं च निशागमनशङ्कया। दीपवृक्षांस्तथा चक्रुरनुरथ्यासु सर्वशः ॥ १८ ॥

तथा	அவ்வண்ணமே
अनुरथ्यासु	வீதிகளில்
सर्वशः	எல்லாப்பக்கங்களிலும்
निशागमन- शङ्कया	ராத்திரியாய்விடுமோ என்னும் சங்கையால்
प्रकाशीकरणार्थं	ஸ்பஷ்டமாய் தரிசிக்கும் பொருட்டு
दीपवृक्षान् च	ஸ்தம்பங்கள் மீதுள்ள விளக்குகளையும்
चक्रुः	அமைத்தார்கள்.

अलङ्कारं पुरस्यैवं कृत्वा तत्पुरवासिनः। आकाङ्क्षमाणा रामस्य यौवराज्याभिषेचनम् ॥

तत्पुरवासिनः	அந்தகரத்தார்கள்
पुरस्य	நகரத்திற்கு
एवं	மேற்கண்டவாறு
अलङ्कारं कृत्वा	அலங்காரத்தை செய்து முடித்துவிட்டு,
रामस्य	ஸ்ரீராமரது
यौवराज्याभिषेचनं	யுவராஜ்யாபிஷேகத்தை
आकांक्षमाणाः	எதிர்பார்த்துக்கொண்டிருந்தார்கள்.

समेत्य सङ्घशः सर्वे चत्वरेषु सभासु च । कथयन्तो मिथस्तत्र प्रशशंसुर्जनाधिपम् ॥

चत्वरेषु	நாற்சந்திகளிலும்
सभासु च	சபைகளிலும்
संघशः	கூட்டங்கூட்டமாக
समेत्य	கூடியிருந்த
सर्वे	எல்லோரும்
तत्र	அப்பொழுது
जनाधिपं	சக்கிரவர்த்தியாரைப் பற்றி
मिथः	ஒருவருக்கொருவர் பின்
कथयन्तः	பின்கண்டவாறு பேசிக்கொண்டிருந்தவர்களாய்
प्रशशंसुः	புகழ்ந்துகொண்டாடினார்கள்.

अहो महात्मा राजाऽयमिक्ष्वाकुकुलनन्दनः। ज्ञात्वा यो वृद्धमात्मानं रामं राज्येऽभिषेक्ष्यति॥

यः	"எவர்
वृद्धं	வயதாய்விட்டதாக
आत्मानं ज्ञात्वा	தன்னை உணர்ந்து,
राज्ये	அரசாளுகையில்
रामं	ஸ்ரீராமரை
अभिषेक्ष्यति	பட்டம்சூட்டிவைக்கப் போகிறாரோ அந்த
अयं	இந்த
इक्ष्वाकुकुलनन्दनः	இக்ஷ்வாகுகுலப்பிள்ளையான
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
महात्मा अहो	மகாத்மாவெனக் கொண்டாடப்படவேண்டியவரே!

सर्वे ह्यनुगृहीताः स्मो यन्नो रामो महीपतिः। चिराय भविता गोप्ता दृष्टलोकपरावरः ॥

दृष्टलोकपरावरः	"பூர்விக ஸம்பிரதாயங்களில் நிபுணராகிய
रामः	ஸ்ரீராமர்
महीपतिः	சக்கிரவர்த்தியாகி
चिराय	வெகுகாலம்
नः	நம்மை
गोप्ता	ரக்ஷிக்கிறவராய்
भविता	விளங்கப்போகிறார்
यत् हि	என்கிறகாரணத்தால்
सर्वे	நாம் எல்லோரும்
अनुगृहीताः स्मः	அனுக்கிரகிக்கப்பெற்றவர்களாகின்றோம்.

अनुद्धतमना विद्वान्धर्मात्मा भ्रातृवत्सलः । यथा च भ्रातृषु स्निग्धस्तथास्मास्वपि राघवः ॥

राघवः	"ஸ்ரீராகவர்
अनुद्धतमनाः	கொஞ்சமேனும் கர்வமே யில்லாதவர்
विद्वान्	நன்றாய்க்கற்றறிந்தவர்
धर्मात्मा	தருமாத்மா
भ्रातृवत्सलः	சகோதரர்களிடம் வாத்ஸல்யமுடையவர்
भ्रातृषु	பிராத்ருக்களிடத்தில்
यथा तथा	எவண்ணமோ அவ்வண்ணமே
अस्मासु अपि च	நம்மிடத்திலும்
स्निग्धः	அன்புடையவர்

चिरं जीवतु धर्मात्मा राजा दशरथोऽनघः । यत्प्रसादेनाभिषिक्तं रामं द्रक्ष्यामहे वयम् ॥

यत्प्रसादेन	எவரது அனுக்கிரகத்தால்
वयं	நாம்
रामं	ஸ்ரீராமரை
अभिषिक्तं	பட்டாபிஷிக்தராக
द्रक्ष्यामहे	காணப்போகிறோமோ; அந்த
अनघः	குற்றமற்ற
धर्मात्मा	தர்மாத்மாவாகிய
दशरथः राजा	தசரத சக்கிரவர்த்தியார்
चिरं	வெகுகாலம்
जीवतु	ஜீவித்திருக்கவேண்டும்"

एवंविधं कथयतां पौराणां शुश्रुवुस्तदा । दिग्भ्योऽपि श्रुतवृत्तान्ताः प्राप्ता जानपदा जनाः ॥

जानपदाः	கிராமவாஸிகளான
जनाः अपि	ஜனங்களும்
श्रुतवृत्तान्ताः	தற்காலவிருத்தாந்தத்தைக்கேள்விப்பட்டவர்களாய்
दिग्भ्यः	எல்லா திக்குகளிலுமிருந்து
प्राप्ताः	வந்துசேர்ந்தார்கள்.
एवंवीधं	மேற்கண்டவண்ணமாய்
पौराणां	பட்டணத்துஜனங்கள்
कथयतां	பேசிக்கொண்டிருக்கையில்
तदा	அப்பொழுது
शुश्रुवुः	காதுகொடுத்துக்கேட்டார்கள்.

ते तु दिग्भ्यः पुरीं प्राप्ता द्रष्टुं रामाभिषेचनम् । रामस्य पूरयामासुः पुरीं जानपदा जनाः ॥

रामस्य	ஸ்ரீராமரது
रामाभिषेचनं	ஆனந்தகரமாயுள்ள பட்டாபிஷேகத்தை
द्रष्टुं	கண்டுகளிக்க
दिग्भ्यः	திக்குகளிலிருந்து
पुरीं	பட்டணத்திற்கு
प्राप्ताः	வந்துசேர்ந்தார்.
ते जानपदाः जनाः	அந்த நாட்டுப்புற ஜனங்கள்
पुरीं	பட்டணத்தை
तु	இப்பொழுது
पूरयामासुः	இடைவெளியின்றிசெய்துவிட்டார்கள்.

जनौघैस्तैर्विसर्पद्भिः शुश्रुवे तत्र निस्वनः । पर्वसूदीर्णवेगस्य सागरस्येव निस्वनः ॥

विसर्पद्भिः	வந்து கூடிவிட்ட
तैः	அந்த
जनौघैः	ஜனக்கூட்டங்களால்
तत्र निस्वनः	ஏற்பட்ட அந்த கோஷமானது
पर्वसु	பருவகாலங்களில்
उदीर्णवेगस्य	பொங்குகின்ற
सागरस्य	சமுத்திரத்தினுடைய
निस्वनः इव	ஒலி போலவே
शुश्रुवे	முழங்கிற்று.

ततस्तदिन्द्रक्षयसन्निभं पुरं दिदृक्षुभिर्जानपदैरुपागतैः ।
समन्ततः सस्वनमाकुलं बभौ समुद्रयादोभिरिवार्णवोदकम् ॥ २८ ॥

ततः	அப்பொழுது
दिदृक्षुभिः	கண்டுகளிக்கவேண்டுமென்னும் அவாக்கொண்டு
उपागतैः	வந்துசேர்ந்த
जानपदैः	கிராமத்தார்களால்
इन्द्रक्षयसन्निभं	இந்திரனதுபட்டணம் [போன்றதாகிய
तत्	அந்த
पुरं	பட்டணம்
सस्वनं	கோஷிக்கப்பட்டதாய்
समन्ततः	எங்கும்
आकुलं	நிறைந்ததாய்
अर्णवोदकं	சமுத்திரஜலமானது
समुद्रयादोभिः	சமுத்திரத்திலிருக்கும் ஜந்துக்களால்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
बभौ	விளங்கிற்று.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे षष्ठः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 2610. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 255.

सप्तमः सर्गः—ஏழாவது ஸர்க்கம் ॥ ७ ॥

मन्थराविषादः—மந்தரையின் துக்கம்

ज्ञातिदासी यतोजाता कैकेय्यास्तु सहोषिता । प्रासादं चन्द्रसङ्काशमारुरोह यदृच्छया ॥
सिक्तराजपथां रम्यां प्रकीर्णकुसुमोत्कराम् । अयोध्यां मन्थरा तस्मात्प्रासादादन्ववैक्षत ॥

यतोजाता	தாய்தகப்பன் இன்னாரெனவாவதுஎந்தவிடத்தில் பிறந்தாள் என்பதாவது தெரியாதவளும்
कैकेय्याः	கைகேயிக்கு
सहोषिता	எப்பொழுதும் கூடவேயிருக்கின்றவளும்
ज्ञातिदासी तु	தகப்பனால் அனுப்பப்பட்டவளுமான
मन्थरा	மந்தரை என்பவள்
यदृच्छया	தற்செயலாய்
चन्द्रसंकाशं	வெண்மதியையொத்த
प्रासादं	திருமாளிகையின்மேல் தளத்திற்கு
आरुरोह	ஏறிப்போய்ச் சேர்ந்தாள்
तस्मात्	அந்த
प्रासादात्	திருமாளிகையின்மேல் தளத்திலிருந்து
अयोध्यां	அயோத்தியாபுரியை
प्रकीर्ण-कुसुमोत्करां	புஷ்பக்குவியல்களால் பரப்பப்பட்டிருப்பதாயும்
सिक्तराजपथां	ராஜவீதிகளெல்லாம் ஜலம் தெளிக்கப்பட்டிருப்பதாயும்
रम्यां	அபூர்வ அழகுவாய்ந்து விளங்குகின்றதாயும்
अन्ववैक्षत	கவனித்தாள்

पताकाभिर्वरार्हाभिर्ध्वजैश्च समलंकृताम् । सिक्तां चन्दनतोयैश्च शिरःस्नातजनैर्युताम् ॥
माल्यमोदकहस्तैश्च द्विजेन्द्रैरभिनादिताम् । शुक्लदेवगृहद्वारां सर्ववादित्रनिस्वनाम् ॥ ४ ॥
संप्रहृष्टजनाकीर्णां ब्रह्मघोषाभिनादिताम् । प्रहृष्टवरहस्त्यश्वां संप्रणर्दितगोवृषाम् ॥ ५ ॥
प्रहृष्टमुदितैः पौरैरुच्छ्रितध्वजमालिनीम् । अयोध्यां मन्थरा दृष्ट्वा परं विस्मयमागता ॥

मन्थरा	மந்தரை
अयोध्यां	அயோத்தியாபட்டணத்தை
वरार्हाभिः	விலையுயர்ந்த
पताकाभिः	பதாகைகளாலும்
ध्वजैः च	த்வஜங்களாலும்
समलंकृतां	நன்கு அலங்கரிக்கப் பெற்று விளங்குகிறதாயும்,
सिक्तां	ஜலம் தெளிக்கப்பெற்றதாயும்
शिरःस्नातजनैः	சிரஸ்நானம் செய்த ஜனங்களாலும்
प्रहृष्टमुदितैः	மயிர்க்கூசிக் களிப்புற்று விளங்குகிறவர்களாய்
चन्दनतोयैः	சந்தனப்பூச்சுடையவர்களான
पौरैः च	பட்டணத்து ஜனங்களாலும்
युतां	நிறைந்திருக்கிறதாயும்
माल्यमोदक-हस्तैः	மாலைகளையும் மோதகங்களையும் கையிலேந்திய
द्विजेन्द्रैः च	பிராமணோத்தமர்களால்
ब्रह्मघोषाभि-नादितां	எங்கும் வேதகோஷம் கோஷிக்கப்பெற்று விளங்குகிறதாயும்
अभिनादितां	எங்கும் மற்றப்படியும் கோஷிக்கப்பெற்று விளங்குகிறதாயும்,

शुक्लदेव-गृहद्वारां	தேவாலயங்களின்வாசல்களெல்லாம் வெண்மை பெற்று தேஜோமயமாய் விளங்குகிறதாயும்,
सर्ववादित्र-निस्वनां	சகலவித வாத்யங்களின் கோஷங்களால் முழங்கிக்கொண்டிருக்கிறதாயும்
संप्रहृष्ट-जनाकीर्णां	உத்ஸாகத்துடன் விளங்கிக்கொண்டிருக்கும் கிராமவாஸிகளால் நிறைந்துள்ளதாயும்,
प्रहृष्टवर-हस्त्यश्वां	வெகுகுதூகலத்துடனிருக்கும் சிறந்தயானைகளோடும் குதிரைகளோடும் விளங்குவதாயும்
संप्रणर्दित-गोवृषां	உத்ஸாகத்தால் மூக்காரமிட்டுக்கொண்டிருக்கும் பசுக்களாலும் எருதுகளாலும்விளங்கிக்கொண்டிருக்கிறதாயும்,
उच्छ्रितध्वज-मालिनीं	உயர்ந்த மகரதோரணங்களால் விளங்கிக்கொண்டிருப்பதாயும்,
दृष्ट्वा	கவனித்து
परं	கொஞ்சமேனும்
विस्मयं	தற்காலவிஷயமின்னதென்று தெரியாதஸ்திதியில்
आगता	இருந்தாள்.

सा हर्षोत्फुल्लनयनां पाण्डुरक्षौमवासिनीम् । अविदूरे स्थितां दृष्ट्वा धात्रीं पप्रच्छ मन्थरा ॥

सा मन्थरा	அந்த மந்தரை
हर्षोत्फुल्लनयनां	ஆனந்தத்தால் மலர்ந்த கண்களையுடையவளாய்
पाण्डुरक्षौमवासिनीं	வெண்பட்டை உடுத்தியவளாய்
अविदूरे	சமீபத்தில்
स्थितां	நின்றுகொண்டிருந்த
धात्रीं	வளர்த்த தாயை
दृष्ट्वा	பார்த்து,
पप्रच्छ	பின்வருமாறுவினவினுள்.

उत्तमेनाभिसंयुक्ता हर्षेणार्थपरा सती । राममाता धनं किं नु जनेभ्यः संप्रयच्छति ॥

राममाता	"ஸ்ரீராமனைப்பெற்றதாய்
अर्थपरा सती	எப்பொழுதும் பணத்தை இறுக்கப்பிடிக்கிறவளாயிருந்தும்
उत्तमेन	வெகு
हर्षेण	ஆனந்தத்துடன்
अभिसंयुक्ता	விளங்குகின்றவளாய்
जनेभ्यः	ஜனங்களுக்கு
धनं	பொருளை
संप्रयच्छति	ஏராளமாய் தானம் கொடுத்துக்கொண்டிருக்கின்றுளே
किं नु	இதற்கு காரணமென்ன ?

अतिमात्रं प्रहर्षोऽयं किं जनस्य च शंस मे । कारयिष्यति किं वाऽपि संप्रहृष्टो महीपतिः ॥

जनस्य	ஜனங்களுக்கு
प्रहर्षः	ஸந்தோஷம்
अतिमात्रं च	அளவுகடந்ததாய்
अयं	இப்பொழுதிருக்கிறது.
किं अपि	இதற்கு காரணமென்ன ?
महीपतिः	சக்கிரவர்த்தியார்
संप्रहृष्टः	உள்ளம்பூரித்தவராய்
किं वा	ஏதைத்தான்
कारयिष्यति	செய்ய உத்தேசிக்கின்றுர்
मे	எனக்கு
शंस	சொல்லு"

विदीर्यमाणा हर्षेण धात्री तु परया मुदा । आचचक्षेऽथ कुब्जायै भूयसीं राघवश्रियम् ॥

परया	மிக்க
मुदा	மகிழ்வுடன்
विदीर्यमाणा	பொங்கிக்கொண்டிருந்த
धात्री	வளர்த்த தாய்
कुब्जायै	கூனிக்கு
भूयसीं	மகோத்ஸவமாகிய
राघवश्रियं	ஸ்ரீராகவரது பட்டாபிஷேகத்தைப்பற்றி
तु	இவளிடத்திலும்
हर्षेण	சந்தோஷத்துடனேயே
अथ	பின்வருமாறு
आचचक्षे	சொன்னுள்.

श्वः पुष्येण जितक्रोधं यौवराज्येन राघवम् । राजा दशरथो राममभिषेचयिताऽनघम् ॥

दशरथः	"தசரத
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
श्वः	நாளையதினம்
पुष्येण	புஷ்யநக்ஷத்திரத்தில்
जितक्रोधं	கோபத்தைவென்றவரும்
अनघं	தோஷரஹிதரும்
राघवं	ரகுகுலபிள்ளையுமாகிய
रामं	ஸ்ரீராமரை
यौवराज्येन	இளவரசராய்
अभिषेचयिता	பட்டம்சூட்டப்போகின்றுர்."

धात्र्यास्तु वचनं श्रुत्वा कुब्जा क्षिप्रममर्षिता । कैलासशिखराकारात् प्रासादादवरोहत ॥

कुब्जा	கூனி	कैलास-शिखराकारात्	கைலை மலையின் சிகரம் போன்ற
धात्र्याः	வளர்த்த தாயினது	प्रासादात्	மேல்தளத்திலிருந்து
वचनं	சொல்லை	क्षिप्रं	தக்ஷணமே
श्रुत्वा तु	கேட்டதுமே	अवरोहत	கீழே இறங்கினாள்.
अमर्षिता	கடுஞ்சினங்கொண்டவளாகி		

सा दह्यमाना कोपेन मन्थरा पापदर्शिनी । शयानामेत्य कैकेयीमिदं वचनमब्रवीत् ॥

पापदर्शिनी	துஷ்டசேஷ்டா பிரியளாகிய	शयानां	படுத்துக்கொண்டிருந்த
सा	அந்த	कैकेयीं	கைகேயிதேவியாரை
मन्थरा	மந்தரை	एत्य	அணுகி,
कोपेन	கோபத்தால்	इदं वचनं	பின்வரும் சொல்லை
दह्यमाना	ஆக்கிரமிக்கப்பட்டவளாகி	अब्रवीत्	சொன்னாள்.

उत्तिष्ठ मूढे किं शेषे भयं त्वामभिवर्तते । उपप्लुतमघौघेन किमात्मानं न बुध्यसे ॥

मूढे	"விஷயந்தெரியாதிருக்கிறவளே!	उपप्लुतं	பீடிக்கப்படப்போகிறவராய்
त्वां	தேவரீருக்கு	किं	எப்படியோ
भयं	ஓர் ஆபத்து	न बुध्यसे	அறியாதிருக்கிறீர்?
अभिवर्तते	கிட்டியிருக்கிறது.	किं	எப்படியோ
अघौघेन	கொடுந்துயரத்தில்	शेषे	இப்பொழுதுமுல்லாசமாய்ப் படுத்துக்கொண்டிருக்கிறீர்?
आत्मानं	தேவரீரை	उत्तिष्ठ	எழுந்தருளும்.

अनिष्टे सुभगाकारे सौभाग्येन विकत्थसे । चलं हि तव सौभाग्यं नद्याः स्रोत इवोष्णगे ॥

सुभगाकारे	"கணவனது உத்தமமோகத்திற்குப் பாத்திரமாய் விளங்கினவளே!	तव	தேவரீரது
सौभाग्येन	மற்றவர்களைவிட தன்னிடத்திலதிக ஆசையின் பெருக்கால்	सौभाग्यं	மற்றவர்களைவிட தன்னிடத்தில் அதிகமோகமென்பது
विकत्थसे	தேவரீர் பெருமையாய்ச் சொல்லிக்கொண்டிருக்கிறீர்.	नद्याः	நதியின்
अनिष्टे	தள்ளிவைக்கப்பட்டவளே!	स्रोतः	பெருக்கானது
		उष्णगे	கோடைகாலத்தில்
		इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
		चलं हि	நிலையற்றதாய் விளங்குகிறதே.

एवमुक्ता तु कैकेयी रुष्टया परुषं वचः । कुब्जया पापदर्शिन्या विषादमगमत्परम् ॥

पापदर्शिन्या	துஷ்ட சேஷ்டையில் பிரியமுடையவளும்	वचः	சொல்லுக்கு
रुष्टया	கடுஞ்சினங்கொண்டிருந்தவளுமாகிய	उक्ता	செவிகொடுத்த
कुब्जया	கூனியால்	कैकेयी	கைகேயிதேவியார்
एवं	மேற்கண்ட	तु	இதுவிஷயத்தில்
परुषं	அஸஹ்யமான	परं	மிகவும்
		विषादं	உபேக்ஷைசெய்யும் நிலையில்
		अगमत्	இருந்தாள்.

कैकेयी त्वब्रवीत्कुब्जां कच्चित्क्षेमं न मन्थरे । विषण्णवदनां हि त्वां लक्षये भृशदुःखिताम् ॥

तु	அப்படியிருந்தும்	विषण्णवदनां	முகம் வாடியவளாய்
कैकेयी	கைகேயீதேவியார்	भृशदुःखितां	மிகத்துக்கப்பட்டுக்கொண்டிருக்கிறவளாய்
कुब्जां	கூனியைப் பார்த்து	लक्षये	நான் அறிகிறேன்.
अब्रवीत्	பின்கண்டவாறு வினவினாள்.	क्षेमं हि	யாவரும் க்ஷேமந்தானே!
मन्थरे	"ஓ மந்தரே!	कच्चित् न	இல்லையா என்ன?"
त्वां	உன்னை		

मन्थरा तु वचः श्रुत्वा कैकेय्या मधुराक्षरम् । उवाच क्रोधसंयुक्ता वाक्यं वाक्यविशारदा ॥

क्रोधसंयुक्ता	சினங்கொண்டிருந்தவளும்	वचः	சொல்லை
वाक्यविशारदा	பேசுவதில் வெகு சமர்த்தியுமான	श्रुत्वा	காதில் வாங்கிக்கொண்டு
मन्थरा	மந்தரை	तु	இதுவிஷயத்தில்
कैकेय्याः	கைகேயிதேவியாருடைய	वाक्यं	சொல்லவேண்டிய பதிலை
मधुराक्षरं	இனியதான	उवाच	தனக்குத்தான் தெரியுமென்று எண்ணிக்கொண்டாள்.

सा विषण्णतरा भूत्वा कुब्जा तस्या हितैषिणी । विषादयन्ती प्रोवाच भेदयन्ती च राघवम् ॥

सा	அந்த	राघवं	ஸ்ரீராகவருக்கு
कुब्जा	கூனி	भेदयन्ती	அபஜெயம் விளைவிக்கின்றவளாகவும்
तस्याः	அவளுடைய	विषण्णतरा च	முன்னிலும் அதிகமாய் துக்கிக்கின்றவளாய்
हितैषिणी	ஹிதத்தை விரும்பியவளாகவும்	भूत्वा	ஆகி,
विषादयन्ती	ஆசாபங்கத்தை எடுத்துக்காட்டுகின்றவளாகவும்	प्रोवाच	பின்வருமாறு பதிலுரைத்தாள்.

अक्षय्यं सुमहद्देवि प्रवृत्तं त्वद्विनाशनम् । रामं दशरथो राजा यौवराज्येऽभिषेक्ष्यति ॥

दशरथः	"தசரத	प्रवृत्तं	இதோ நடைபெறப்போகின்ற செயலானது
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்		
रामं	ஸ்ரீராமனை	अक्षय्यं	எப்பொழுதும் அனுபவிக்கவேண்டியதாயும்
यौवराज्ये	இளவரசராய்		
अभिषेक्ष्यति	இப்பொழுது பட்டம் சூட்டப்போகிறார்.	सुमहत्	மிக்ககடுமையுமான
देवि	மகாராணி!	त्वद्विनाशनम्	தேவரீரின் அழிவாகிறது.

साऽस्म्यगाधे भये मग्ना दुःखशोकसमन्विता । दह्यमानाऽनलेनेव त्वद्धितार्थमिहागता ॥

अगाधे	"ஆழ்ந்த	दह्यमाना	எரிக்கப்பட்டவள்
भये	வரும் கேடை நினைத்து ஏக்கத்தில்	इव	போலாகிவிட்ட
		सा	அந்த நான்
मग्ना	முழுகினவளாய்	त्वद्धितार्थं	தேவரீருக்கு நன்மை செய்வதற்காகவே
दुःखशोकसमन्विता	கஷ்டத்தால் ஏற்படும் துயரமுற்றவளாய்	इह	இங்கு
अनलेन	தீயால்	आगता अस्मि	வந்தேன்.

तव दुःखेन कैकेयि मम दुःखं महद्भवेत् । त्वद्वृद्धौ मम वृद्धिश्च भवेदेव न संशयः ॥

कैकेयि	"கைகேயிதேவியாரே!	त्वद्वृद्धौ	தேவரீருக்கு இன்பம் [வரில்
तव	தேவரீருக்கு	मम च	எனக்கும்
दुःखेन	கஷ்டமென்றால்	वृद्धिः	இன்பமாய்
मम एव	எனக்கும்		
महत् दुःखं	பெரிய கஷ்டமாய்	भवेत्	விளங்கும்.
भवेत्	விளங்கும்.	संशयः न	இதற்கு ஐயமில்லை.

नराधिपकुले जाता महिषी त्वं महीपतेः । उग्रत्वं राजधर्माणां कथं देवि न बुध्यसे ॥

देवि	"அம்மா!	राजधर्माणां	அரசின் தன்மைகளின்
त्वं	தேவரீர்	उग्रत्वं	அசட்டையால் விளையும் கஷ்டத்தை
नराधिपकुले	ராஜகுலத்தில்		
जाता	பிறந்தீர்	कथं	எப்படியோ
महीपतेः	சக்கிரவர்த்தியாருக்கு	बुध्यसे न	தேவரீர் அறியாதிருக்கின்றீர்?
महिषी	மனையாட்டியானீர்.		

धर्मवादी शठो भर्ता श्लक्ष्णवादी च दारुणः । शुद्धभावे न जानीषे तेनैवमतिसन्धिता ॥

भर्ता	"நாயகர்	शुद्धभावे	கசடற்ற சுபாவமுடைய தேவரீர்
धर्मवादी	புறத்தே தர்மமுரைக்கின்றவர்.		
शठः	அகத்தே வஞ்சனை கொண்டிருக்கின்றவர்	न जानीषे	உண்மையைத் தெரிந்து கொள்ளாதிருக்கின்றீர்.
श्लक्ष्णवादी	வாயினால் இனியமொழி மொழிகின்றவர்.	तेन	அவரால்
		एवं	இவ்வண்மாய்
दारुणः च	செயலால் கொடியவரே!	अतिसन्धिता	வஞ்சிக்கப்பட்டுவிட்டீர்.

उपस्थितः प्रयुञ्जानस्त्वयि सान्त्वमनर्थकम्। अर्थेनैवाद्य ते भर्ता कौसल्यां योजयिष्यति॥

ते	"தேவரீரது	उपस्थितः	செய்துவிட்டவராய்
भर्ता	கணவர்	अद्य	இப்பொழுது
त्वयि	தேவரீரிடத்தில்	कौसल्यां	கோசலையை
सान्त्वं एव	மிருதுவான பேச்சை மாத்திரம்	अर्थेन	பாக்கியத்தோடு
प्रयुञ्जानः	சொல்லிக்கொண்டு	योजयिष्यति	சேர்த்துவைக்கப்போகிறார்.
अनर्थकं	பிரயோசனமற்றதாய்		

अपवाह्य स दुष्टात्मा भरतं तव बन्धुषु। काल्ये स्थापयिता रामं राज्ये निहतकण्टके॥

दुष्टात्मा	"கெட்ட எண்ணமுள்ள	निहतकण्टके	இடையூறில்லாத
सः	அவர்	राज्ये	ராஜ்யத்தில்
तव	தேவரீரது	रामं	ராமனை
बन्धुषु	தகப்பனாரிடத்தில்	काल्ये	நாளை உதயகாலத்தில்
भरतं	பரதனை	स्थापयिता	நிலைநிறுத்தப்போகிறார்.
अपवाह्य	விலக்கிவிட்டு,		

शत्रुः पतिप्रवादेन मात्रेव हितकाम्यया। आशीविष इवाङ्केन बाले परिहृतस्त्वया॥

बाले	"கபடு, சூது முதலிய வைகளைக் கண்டுபிடிக்க முடியாதபெண்ணே!	हितकाम्यया	க்ஷேமத்தையே விரும்பும்
आशीविषः	சர்ப்பம்	मात्रा	அன்னையால்
इव	போன்ற	इव	எவ்வண்ணமோ அவ் வண்ணமே
शत्रुः	பகைவராகிய இவர்	अङ्केन	மடியின்மேல்
त्वया	தேவரீரால்	परिहृतः	ஏற்றிவைத்துக்கொண்டு அணைத்துக்கொள்ளப் பட்டார்.
पतिप्रवादेन	கணவன் என்னும் பெயர் பூண்டதால்		

यथा हि कुर्यात् सर्पो वा शत्रुर्वा प्रत्युपेक्षितः। राज्ञा दशरथेनाद्य सपुत्रा त्वं तथा कृता॥

प्रत्युपेक्षितः	"உபேக்ஷித்துவிடப்பட்ட	दशरथेन	தசரத
सर्पः वा	சர்ப்பந்தானுகட்டும்,	राज्ञा	சக்கிரவர்த்தியாரால்
शत्रुः वा	பகைவர்தானுகட்டும்,	अद्य	இப்பொழுது
यथा	எவ்வாறு	सपुत्रा	புத்திரபாக்கியமுடைய
कुर्यात्	செய்யுமோ;	त्वं	தேவரீர்
तथा हि	அவ்வாறே	कृता	செய்துவிடப்பட்டீர்.

पापेनानृतसान्त्वेन बाले नित्यसुखोचिते। रामं स्थापयता राज्ये सानुबन्धा हता ह्यसि॥

नित्यसुखोचिते	"எப்பொழுதும் புகழத் தக்க நல்லெண்ண முடைய	बाले	கபடுசூது அறியும் திற மையற்ற பெண்ணே!
		राज्ये	அரசில்

रामं	ராமனை
स्थापयता	ஸ்தாபிக்கப்போகின்ற
पापेन	பாபியால்
अनृतसान्त्वेन हि	பொய்மொழிகளை இனிதுரைப்பதாலேயே
सानुबन्धा	புத்திரமித்திரர்களோடு கூடவே
हता असि	தேவரீர் கேடடைந்துவிட்டீர்.

सा प्राप्तकालं कैकेयि क्षिप्रं कुरु हितं तव। त्रायस्व पुत्रमात्मानं मां च विस्मयदर्शने ॥

विस्मयदर्शने	"காலத்திற்குத்தக்கமதியுடைய
कैकेयि	கைகேயி!
सा	அந்த தேவரீர்
प्राप्तकालं	சரியானகாலத்தில்
तव	தேவரீரது
हितं	நன்மையை
क्षिप्रं	இப்பொழுதே
कुरु	தேடிக்கொள்ளும்
आत्मानं	தேவரீரையும்
पुत्रं	புதல்வனையும்
मां च	என்னையும்
त्रायस्व	கஷ்டத்திநின்று நிவர்த்திசெய்யக்கடவீராக"

मन्थराया वचः श्रुत्वा शयाना सा शुभानना। उत्तस्थौ हर्षसम्पूर्णा चन्द्रलेखेव शारदी॥

मन्थरायाः	மந்தரையினது
वचः	மொழிக்கு
शयाना	படுத்துக்கொண்டிருந்தவண்ணமே
श्रुत्वा	செவிகொடுத்த
सा	அவள்
हर्षसंपूर्णा	சந்தோஷத்தால்உள்ளம்பூரித்தவளாய்
शारदी	சரத்காலத்திய
चन्द्रलेखा	சந்திரனுடைய கலை
इव	போல்
शुभानना	ஆனந்தக்குறிப்போடு முகம் விளங்குகின்றவளாகி
उत्तस्थौ	படுக்கையைவிட்டெழுந்தாள்.

अतीव सा तु संहृष्टा कैकेयी विस्मयान्विता। एकमाभरणं दत्त्वा कुब्जायै प्रमदोत्तमा॥
कैकेयी मन्थरां दृष्ट्वा पुनरेवाब्रवीदिदम्॥ ३३॥

प्रमदोत्तमा	பெண்களில் உத்தமியாகிய
सा	அந்த
कैकेयी	கைகேயீதேவியார்
तु	இவ்விஷயத்தில்
विस्मयान्विता	தனக்கே ஒரு பெருமை விளைந்தது என்னும் எண்ணமுடையவளாகி
अतीव	அளவுகடந்த
संहृष्टा	மகிழ்வுற்றவளாய்
एकं	ஓர்
आभरणं	ஆபரணத்தை
कुब्जायै	கூனிக்கு
दत्त्वा	பரிசாகக் கொடுத்தருளி,
पुनः एव	இதன்மேல்
कैकेयी	கைகேயீதேவியார்
मन्थरां	மந்தரையை
दृष्ट्वा	பார்த்து,
इदं	பின்வருமாறு
अब्रवीत्	சொன்னாள்.

इदं हि मन्थरे मह्यमाख्यासि परमं प्रियम्। एतन्मे प्रियमाख्यात्र्याः किं वा भूयः करोमि ते॥

मन्थरे	"மந்தரையே!	प्रियं	களிப்பை பெருக்குகின்ற சந்தோஷசமாசாரத்தை
मह्यं	எனக்கு	आख्यात्र्याः	சொன்ன
परमं	மிக்க	ते	உனக்கு
प्रियं हि	மங்களச்செய்தியையே	भूयः	இன்னும்
इदं	இப்பொழுது	किं वा	என்னவேண்டுமென்று
आख्यासि	நீ சொன்னுய்.	करोमि	செய்வேன். [லும்
मे	எனக்கு		
एतत्	இந்த		

रामे वा भरते वाऽहं विशेषं नोपलक्षये। तस्मात्तुष्टाऽस्मि यद्राजा रामं राज्येऽभिषेक्ष्यति॥

राजा	"சக்கிரவர்த்தியார்	यत्	ஏனென்றுல்
रामं	ஸ்ரீராமனை	अहं	நான்
राज्ये	அரசாளுவதில்	रामे वा	ராமனிடத்தில் தானுகட்டும்
अभिषेक्ष्यति	பட்டாபிஷேகம் செய்யப்	भरते वा	பரதனிடத்தில் தானுகட்
तस्मात्	அதனுல் [போகிருர்.	विशेषं	பேதத்தை [டும்
तुष्टा अस्मि	மிக்க சந்தோஷமுடையவளாயிருக்கிறேன்.	न उपलक्षये	கொள்ளவில்லை.

न मे परं किञ्चिदितस्त्वया पुनः प्रियं प्रियार्हे सुवचं वचः परम्।
तथा ह्यवोचस्त्वमतः प्रियोत्तरं परं वरं ते प्रददामि तं वृणु ॥ ३६ ॥

मे	"எனக்கு	तं	அதை
परं	ஸர்வோத்கிருஷ்டமான	अवोचः	சொல்லிவிட்டனை.
प्रियं	மனோரதமிது.	अतः	ஆகையால்
इतः	இதைக்காட்டிலும்	प्रियार्हे	அனுக்கிரகத்திற்குப் பாத்திரமாகியவளே!
परं	சிலாக்கியமான	प्रियोत्तरं	உனக்கிஷ்டமாயிருக்
वचः	சொல்	परं	வேறு [கின்ற
किञ्चित् हि	ஏதொன்றும்	वरं	எதுவேண்டுமோ அதை
त्वया	உன்னுல்	वृणु	கேட்டுக்கொள்.
पुनः	இனிமேல்	ते	உனக்கு
सुवचं न	சொல்ல முடியாது.	प्रददामि	நான்கொடுக்கின்றேன்.
त्वं	நீ		
तथा	அப்படிப்பட்டதாகிய		

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे सप्तमः सर्गः॥

आदितः श्लोकाः 2646. — अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 291.

अष्टमः सर्गः—எட்டாவது ஸர்க்கம் ॥ ८ ॥

कैकेयीभेदनम्—கைகேயியை போதப்படுத்துவது.

मन्थरा त्वभ्यसूयैनामुत्सृज्याभरणं च तत् । उवाचेदं ततो वाक्यं कोपदुःखसमन्विता ।

ततः	அப்பொழுது
तु	இவ்விஷயத்தில்
मन्थरा	மந்தரை
कोपदुःखसमन्विता	கோபமும் துயரமும் அடைந்தவளாகி
अभ्यसूय	அதிக வெறுப்புக் கொண்டு,
तत्	அந்த
आभरणं च	ஆபரணத்தையும்
उत्सृज्य	வீசியெறிந்துவிட்டு,
एनां	இவளைப்பார்த்து
इदं	பின்வரும்
वाक्यं	சொல்லை
उवाच	சொன்னாள்.

हर्षं किमिदमस्थाने कृतवत्यसि बालिशे । शोकसागरमध्यस्थमात्मानं नावबुध्यसे ॥

बालिशे	"காற்றுள்ளபோதே தூற்றிக்கொள்ளாத அஜாக்கிரதையுடன் விளங்குகிறவளே!
आत्मानं	தேவரீரை
शोकसागर-मध्यस्थं	துயரக்கடலின் நடுவில் முழுகிக்கிடப்பதாய்
अवबुध्यसे न	தேவரீர் அறியாதிருக்கின்றீர்.
इदं किं	இதென்ன வியப்பு!
अस्थाने	சமயமில்லாத சமயத்தில்
हर्षं	சந்தோஷத்தை
कृतवती असि	அடைந்திருக்கின்றீர்.

मनसा प्रहसामि त्वां देवि दुःखार्दिता सती । यच्छोचितव्ये हृष्टाऽसि प्राप्येदं व्यसनं महत् ॥

देवि	"மகாராணி!
इदं	இப்பொழுது
महत्	பெரிய
व्यसनं	விசனம்
प्राप्य	வந்திருக்கையில்,
शोचितव्ये	துக்கப்படவேண்டிய விஷயத்தில்
हृष्टा असि	தேவரீர் சந்தோஷப்படுகின்றீர்.
यत्	இந்தக் காரணத்தால்
दुःखार्दिता सती	நான் துக்கத்தால் பீடிக்கப்பட்டிருக்கையிலும்
त्वां	தேவரீரை
मनसा	மனதில்
प्रहसामि	இகழ்ந்து பரிகாசம் செய்கின்றேன்.

शोचामि दुर्मतित्वं ते का हि प्राज्ञा प्रहर्षयेत् । अरेः सपत्नीपुत्रस्य वृद्धिं मृत्योरिवागताम् ।

प्राज्ञा	"தன்னறிவு தப்பாதிருக்கின்ற
का हि	எவள்தான்
सपत्नीपुत्रस्य	சக்களத்தியின்குமாரனும்
मृत्योः	எமதர்மராஜனுக்கு
इव	நிகருமான
अरेः	சத்துருவுக்கு
आगतां	நேரிடும்
वृद्धिं	சிரேயஸ்ஸுக்கு
प्रहर्षयेत्	மகிழ்வாள்?
ते	தேவரீருடைய
दुर्मतित्वं	அசட்டுத்தனத்துக்கு
शोचामि	நான் வருந்துகிறேன்.

भरतादेव रामस्य राज्यसाधारणाद्भयम् । तद्विचिन्त्य विषण्णाऽस्मि भयं भीताद्धि जायते ॥

भयं	"ஒருவனுக்கு ஆபத்தென்பது	भरतात् एव	பரதனிடத்திலிருந்துதான்
भीतात् हि	அவனல் எவனுக்குப் பயமோ அவனிடத்திலிருந்துதான்	रामस्य	ராமனுக்கு
जायते	உண்டாகிறது.	भयं	பயம்.
राज्यसाधारणात्	ராஜ்யத்தில் கூட்டு ஒருமையுள்ள	तत्	அதை
		विचिन्त्य	நினைத்து,
		विषण्णा अस्मि	வருந்துகிறேன்.

लक्ष्मणो हि महेष्वासो रामं सर्वात्मना गतः । शत्रुघ्नश्चापि भरतं काकुत्स्थं लक्ष्मणो यथा ॥

महेष्वासः	"பெரும் வில்லாளியாகிய	लक्ष्मणः	லக்ஷ்மணன்
लक्ष्मणः	லக்ஷ்மணன்	रामं	ராமனிடத்தில்
काकुत्स्थं	ஸ்ரீராமனுக்கு	यथा च	எப்படியோ அப்படிதான்
सर्वात्मना हि	எல்லா விதத்தாலும்	भरतं अपि	பரதன் விஷயத்தில்
गतः	மனம் கோணுது நடக்கின்ருன்.	शत्रुघ्नः	சத்துருக்னன் இருக்கிருன்.

प्रत्यासन्नक्रमेणापि भरतस्यैव भामिनि । राज्यक्रमो विप्रकृष्टस्तयोस्तावत् कनीयसोः ॥

भामिनि	"அழகுவாய்ந்த சிறுமியே!	प्रत्यासन्न-क्रमेण तावत्	நேரடுத்தவனுக்குத்தான் உரியதென்னும் விதியினுலேயே
भरतस्य अपि	பரதனுக்கும்	राज्यक्रमः	அரசாய் விளங்குவது என்பது
कनीयसोः	கனிஷ்டர்களாகிய	विप्रकृष्टः	நிவர்த்திக்கப்பட்டிருக்கிறது.
तयोः एव	அவ்விருவர்களுக்கும்		

विदुषः क्षत्रचारित्रे प्राज्ञस्य प्राप्तकारिणः । भयात् प्रवेपे रामस्य चिन्तयन्ती तवात्मजम् ॥

तव	தேவரீரது	प्राप्त-कारिणः	உசிதகாலத்தைத் தவறவிடாது அந்தந்தகாலத்தில் அதைச்செய்து முடிக்கிறவனுமாகிய
आत्मजं	புத்திரன் விஷயத்தில்		
विदुषः	கல்விப்பயிற்சியுள்ளவனும்	रामस्य	ராமனுடைய
क्षत्रचारित्रे	அரசநீதியில்	भयात्	உபத்திரவம் சம்பவிக்கு
प्राज्ञस्य	நிபுணனும்	चिन्तयन्ती	கவலையுற்று [மாதலால்
		प्रवेपे	நான் மிக்க வருந்துகின்றேன்.

सुभगा खलु कौसल्या यस्याः पुत्रोऽभिषेक्ष्यते । यौवराज्येन महता श्वः पुष्येण द्विजोत्तमैः ॥

यस्याः	"எவளுடைய
पुत्रः	புதல்வன்
श्वः	நாளையதினம்
पुष्येण	புஷ்யநக்ஷத்திரத்தில்
द्विजोत्तमैः	பிராமணோத்தமர்களால்
महता	மகத்தான
यौवराज्येन	இளவரசை
अभिषेक्ष्यते	பட்டாபிஷேகம் செய்யப் படப்போகிறானோ அந்த
कौसल्या खलु	கௌஸல்யா தேவியா ரன்றோ
सुभगा	கணவனால் எல்லாமனை விகளிலும் மேம்பட்டவ ளாய் கொண்டாடப்பட் டவளாய் விளங்கப்போ கிருள்.

प्राप्तां सुमहतीं प्रीतिं प्रतीतां तां हतद्विषम् । उपस्थास्यसि कौसल्यां दासीवत्त्वं कृताञ्जलिः ॥

हतद्विषं	"இடையூருயிருந்தவர் களை அடக்கி
प्रीतिं	அன்பின் அனுக்கிரகத் [தை
प्राप्तां	பெற்றவளாய்
प्रतीतां	யாவராலும் கொண்டா டப்பட்டவளாய்
सुमहतीं	மிகவும் மேன்மைபெற்ற வளாய் விளங்கும்
तां	அந்த
कौसल्यां	கௌஸல்யாதேவியாரை
त्वं	தேவரீர்
दासीवत्	தாசிபோல
कृताञ्जलिः	கையைக்கூப்பிக்கொ ண்டு
उपस्थास्यसि	பணிவிடைசெய்யப்போ போகிறீர்.

एवं च त्वं सहास्माभिस्तस्याः प्रेष्या भविष्यसि । पुत्रश्च तव रामस्य प्रेष्यभावं गमिष्यति ॥

त्वं	"தேவரீர்
एवं च	இப்படியாய்
अस्माभिः सह	எங்களோடுகூட
तस्याः	அவளுக்கு
प्रेष्या	வேலைக்காரியாக
भविष्यसि	ஆகப்போகிறீர்.
तव	தேவரீரது
पुत्रः च	புதல்வனும்
रामस्य	ராமனுக்கு
प्रेष्यभावं	அடிமைத்தன்மையை
गमिष्यति	அடையப்போகிருன்.

हृष्टाः खलु भविष्यन्ति रामस्य परमाः स्त्रियः । अप्रहृष्टा भविष्यन्ति स्नुषास्ते भरतक्षये ॥

रामस्य	"ரானது
परमाः	உபயோகமற்ற
स्त्रियः	ஸ்திரீஜனங்கள்
हृष्टाः	மகிழ்வுற்றவர்களாய்
भविष्यन्ति	விளங்கப்போகின்ருர்கள்.
ते	தேவரீரது
स्नुषाः खलु	மேன்மைக்குறிய ஸ்திரீ ஜனங்கள்தான்
भरतक्षये	பரதன் அவமதிப்பு அடைந்துநிற்கையில்
अप्रहृष्टाः	மகிழ்வென்பது சிறிது மில்லாதவர்களாய்
भविष्यन्ति	ஆகப்போகிருர்கள்.

तां दृष्ट्वा परमप्रीतां ब्रुवन्तीं मन्थरां ततः। रामस्यैव गुणान्देवी कैकेयी प्रशशंस ह ॥

परं	மிகவும்	कैकेयी	கைகேயி
अप्रीतां	கர்ணகடூரமாய்	देवी	தேவியார்
ब्रुवन्तीं	மொழிந்த	रामस्य	ஸ்ரீராமரது
तां	அந்த	गुणान् एव	சிலாக்கியமான குணங்களையே
मन्थरां	மந்தரையை	प्रशशंस ह	பின்கண்டவாறு வர்ணித்தாள் காண்!
दृष्ट्वा	பார்த்து,		
ततः	அப்பொழுது		

धर्मज्ञो गुरुभिर्दान्तः कृतज्ञः सत्यवाक्छुचिः। रामो राज्ञः सुतो ज्येष्ठो यौवराज्यमतोऽर्हति ॥

रामः	"ஸ்ரீராமன்	सत्यवाक्	சத்தியசந்தன்.
धर्मज्ञः	தர்மநெறிதவறுதவன்.	राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாருக்கு
गुरुभिः	பெரியோர்களால்	ज्येष्ठः	மூத்த
दान्तः	சிக்ஷிக்கப்பெற்றவன்.	सुतः	திருக்குமாரன்.
कृतज्ञः	சுசீல புண்யாத்மா.	अतः	அக்காரணத்திஞலும்
शुचिः	பிறர்பொருளிலாசை வைக்காத பரிசுத்த மூர்த்தி.	यौवराज्यं	இளவரசு பட்டத்திற்கு
		अर्हति	உரிமைபெற்று விளங்குகிருன்.

भ्रातॄन् भृत्यांश्च दीर्घायुः पितृवत् पालयिष्यति।
संतप्यसे कथं कुब्जे श्रुत्वा रामाभिषेचनम् ॥ १५ ॥

भ्रातॄन्	"உடன்பிறந்தவர்களை	कुब्जे	ஹே! கூனி!
भृत्यान्	அடியார்களையும் [யும்	रामाभिषेचनं	ஸ்ரீராமரது பட்டாபிஷேகச்
पितृवत्	தந்தையைப்போலவே	श्रुत्वा	கேட்டு, [செய்தியை
दीर्घायुः	தனது ஜீவகாலமெல்லா	कथं	ஏன்
पालयिष्यति	பாதுகாப்பான். [மும்	संतप्यसे	நீ வருந்துகின்றனை?

भरतश्चापि रामस्य ध्रुवं वर्षशतात् परम्। पितृपैतामहं राज्यमवाप्स्यति नरर्षभः ॥ १६ ॥

वर्षशतात्	"பலவருஷங்களுக்கப்	राज्यं	ராஜ்யத்தை
रामस्य	ஸ்ரீராமனுக்கு [பால்	नरर्षभः	புருஷோத்தமனுகிய
परं	பின்பு	भरतः अपि च	பரதனும்
पितृपैतामहं	தலைமுறைதலைமுறையாய் வந்த	ध्रुवं	நிச்சயமாய்
		अवाप्स्यति	அடைவான்.

सा त्वमभ्युदये प्राप्ते वर्तमाने च मन्थरे। भविष्यति च कल्याणे किमर्थं परितप्यसे ॥

मन्थरे	"ஏ மந்தரே!	अभ्युदये च	மஹோத்ஸவமாயும்
वर्तमाने	இப்பொழுது நடைபெறப் போகிறதும்,	भविष्यति	இருக்கையில்
कल्याणे	யாவராலும் விரும்பப்பட்டதும்,	सा	அந்த
प्राप्ते	தர்மவிதியை ஒத்திருக்கிறதுமாகிய	त्वं च	நீ மாத்திரம்
		किमर्थं	எதற்காக
		परितप्यसे	வருந்துகின்றனை?

यथा मे भरतो मान्यस्तथा भूयोऽपि राघवः ।
कौसल्यातोऽतिरिक्तं च सोऽनुशुश्रूषते हि माम् ॥ १८ ॥

भरतः	"பரதன்	भूयः	அவனிலும் மேம்பட்ட
मे	எனக்கு	हि	ஏனென்றால் [வன்
मान्यः अपि	பிரியமானவன் தான்.	कौसल्यातः	கௌஸல்யாதேவியா
यथा तथा	அப்படியிருந்தும்	अतिरिक्तं च	அதிகமாகவே [ரைவிட
सः	அந்த	मां	எனக்கு
राघवः	ஸ்ரீராமன்	अनुशुश्रूषते	சிச்ருஷைசெய்கிருன்.

राज्यं च यदि रामस्य भरतस्यापि तत्तथा । मन्यते हि यथाऽऽत्मानं तथा भ्रातॄंश्च राघवः ॥

राघवः	"ஸ்ரீராமன்	हि	ஆனதால்
भ्रातॄन्	உடன்பிறந்தவர்களிடத்	राज्यं	ராஜ்யமானது
आत्मानं	பிராணனை [தில்	रामस्य यदि च	ராமனுடையதாயிருந்தா
यथा तथा च	போலவே	तत्	அது [லும்
मन्यते	பிரியம் வைத்திருக்கிருன்	भरतस्य तथा अपि	பரதனுடையதாய் விளங்கும்

कैकेयीवचनं श्रुत्वा मन्थरा भृशदुःखिता । दीर्घमुष्णं विनिश्वस्य कैकेयीमिदमब्रवीत् ॥

मन्थरा	மந்தரை	दीर्घं	பெரு
कैकेयीवचनं	கைகேயியின் சொல்லை	विनिश्वस्य	மூச்செறிந்து,
श्रुत्वा	கேட்டு,	कैकेयीं	கைகேயிதேவியாரைப் பார்த்து
भृशदुःखिता	இன்னும் அதிக துக்கங் கொண்டவளாய்	इदं	இனிவருவது
उष्णं	உஷ்ணமாக	अब्रवीत्	சொன்னுள்.

अनर्थदर्शिनी मौर्ख्यादात्मानं नावबुध्यसे । शोकव्यसनविस्तीर्णे मज्जन्तं दुःखसागरे ॥

आत्मानं	"தேவரீரை	मज्जन्तं	முழுகிக்கிடப்பதாய்
शोकव्यसन-विस्तीर्णे	பெரும் விபத்தால் விளையும் சோகத்தால் நிறைந்துள்ளதும்	अनर्थदर्शिनी	அசடுக்கோருதாகரணமாய் விளங்கிக்கொண்டிருக்கும் தேவரீர்
दुःखसागरे	அஸஹ்யமாயிருக்கிறதுமான கடலில்	मौर्ख्यात्	மூடத்தனத்திஞல்
		न अवबुध्यसे	உணராதிருக்கின்றீர்.

भविता राघवो राजा राघवस्य च यः सुतः । राजवंशात्तु भरतः कैकेयि परिहास्यते ॥

कैकेयि	"கைகேயி அம்மா !	सुतः	மகன்
राघवः	ராமன்	यः तु	எவனே அவன்தான்.
राजा	அரசனுக	भरतः	பரதன்
भविता	ஆகப்போகிருன்	राजवंशात्	அரசனுய் விளங்கும் வரிசையிலிருந்து
च	அதற்குமேல்,	परिहास्यते	விலக்கப்பட்டவராவார்.
राघवस्य	ராமனுடைய		

न हि राज्ञः सुताः सर्वे राज्ये तिष्ठन्ति भामिनि । स्थाप्यमानेषु सर्वेषु सुमहाननयो भवेत् ॥

भामिनि	“ரோஷமுள்ளவளே!
राज्ञः	ஓர் அரசனுடைய
सुताः	குமாரர்கள்
सर्वे	எல்லாரும்
राज्ये	அரசாளும் அதிகாரத்தில்
तिष्ठन्ति न	ஏற்படுகிறதில்லை.
हि	ஏனென்றால்
सर्वेषु	எல்லோரும்
स्थाप्यमानेषु	அரசுக்குரியவராய்விடில்
सुमहान्	மிக்க
अनयः भवेत्	நியாயக்கேடு நேரிடும்.

तस्माज्ज्येष्ठे हि कैकेयि राज्यतन्त्राणि पार्थिवाः । स्थापयन्त्यनवद्याङ्गि गुणवत्स्वितरेषु च ॥

अनवद्याङ्गि	“சுத்தமனமுடைய
कैकेयि	கைகேயி அம்மா!
तस्मात् च	ஆகையால்தான்
पार्थिवाः	அரசர்கள்
इतरेषु	மற்றவர்களிலும்
गुणवत्सु	உத்தம குணங்கள் பெற்று விளங்குகிறவர்களிலும்
ज्येष्ठे हि	ச்ரேஷ்டமாயிருக்கிற ஒருவனிடத்தில் மாத்திரம்
राज्यतन्त्राणि	ராஜ்ய விவகாரங்களை
स्थापयन्ति	பொறிப்புச் சாற்றுகின்றார்கள்.

असावत्यन्तनिर्भग्नस्तव पुत्रो भविष्यति । अनाथवत्सुखेभ्यश्च राजवंशाच्च वत्सले ॥

वत्सले	“புத்திரவாத்ஸல்யமுடையவளே!
तव	தேவரீரது
पुत्रः	திருக்குமாரராகிய
असौ च	இவரும்
अनाथवत्	சமயத்தில் உதவி புரியுபவர் ஒருவரையுங் காணாதவராய்
राजवंशात्	அரசாளும் வரிசைக்கிரமத்திலிருந்தும்
सुखेभ्यः च	ராஜ்ய சம்பத்துக்களிலிருந்தும்
अत्यन्तनिर्भग्नः	பற்றறத்தள்ளப்பட்டவராக
भविष्यति	ஆகிவிடுவார்.

साऽहं त्वदर्थे संप्राप्ता त्वं तु मां नावबुध्यसे । सपत्निवृद्धौ या मे त्वं प्रदेयं दातुमिच्छसि ॥

अहं	“நான்
त्वदर्थे	தேவரீரது க்ஷேமத்தை யுத்தேசித்தே
संप्राप्ता	இங்கு வந்தேன்.
सा	அந்த
त्वं	தேவரீர்
मां	என்னை
तु	இவ்விஷயத்தில்
न अवबुध्यसे	சரியாய் அறிந்துகொள்ளவில்லை.
या	அப்படியிருக்கிறவர் எவரோ அந்த
त्वं	தேவரீர்
मे	எனக்கு
सपत्निवृद्धौ	சக்களத்தி பெருமை பெற்று விளங்கும் விஷயத்தில்
प्रदेयं	வெகுமதியை
दातुं	அளிக்க
इच्छसि	நினைக்கின்றீர்.

ध्रुवं तु भरतं रामः प्राप्य राज्यमकण्टकम् । देशान्तरं नाययिता लोकान्तरमथापि वा ॥

रामः तु	"ராமனோவெனில்	भरतं अपि	பரதனைமட்டும்
राज्यं	ராஜ்யத்தை	देशान्तरं	வேறு தேசத்திற்காவது
प्राप्य अथ	அடைந்தபிறகு,	लोकान्तरं वा	யமலோகத்திற்காவது
अकण्टकं	தொல்லையில்லாமலிருக்கும்பொருட்டு	ध्रुवं	நிச்சயமாய்
		नाययिता	அனுப்பிவிடப்போகிறான்

बाल एव हि मातुलयं भरतो नायितस्त्वया । सन्निकर्षाच्च सौहार्दं जायते स्थावरेष्वपि ॥

भरतः हि	"பரதனோவெனில்	नायितः	போயிருக்கிறான்.
बालः	சுத்த மனமுடைய சிறுவன்.	स्थावरेषु अपि	அசையாப்பொருள்களிலுங்கூட
त्वया एव	தேவரீராலேயே	सन्निकर्षात् च	எதிரில் இருந்தால்தான்
मातुलयं	மாமன் வீட்டிற்கு	सौहार्दं	நட்பு
		जायते	உண்டாகிறது.

भरतस्याप्यनुवशः शत्रुघ्नोऽपि समागतः । लक्ष्मणो हि यथा रामं तथाऽसौ भरतं गतः ॥

रामं	ராமனுக்கு	गतः	பற்றுடையவன்.
लक्ष्मणः	லக்ஷ்மணன்	असौ अपि	இவனும்
यथा तथा	எப்படியோ அப்படியே	भरतं अपि	பரதனையே
भरतस्य	பரதனுக்கு	समागतः	பின்பற்றிப்போயிருக்கின்றான்.
शत्रुघ्नः हि	சத்துருக்னன்தான்		
अनुवशः	சொன்னசொல் மீறாது நடக்கின்ற		

श्रूयते हि द्रुमः कश्चिच्छेत्तव्यो वनजीविभिः ।
सन्निकर्षादिषीकाभिर्मोचितः परमाद्भयात् ॥ ३० ॥

छेत्तव्यः	வெட்டுவதாய் உத்தேசிக்கப்பட்ட	वनजीविभिः	காட்டில் கட்டை வெட்டிவிற்று ஜீவிக்கிற விறகுதலையர்களால்
कश्चित् द्रुमः	ஒரு மரம்	मोचितः	விடுவிக்கப்படுகிறதென்று
इषीकाभिः	கரும்புகளால்	श्रूयते हि	கேட்டிருக்கிறோமன்றோ.
सन्निकर्षात्	பக்கலில் இருக்கப்பெற்றமையால்		
परमात्	முடிவான		
भयात्	ஆபத்தில்நின்று		

गोप्ता हि रामं सौमित्रिर्लक्ष्मणं चापि राघवः । अश्विनोरिव सौभ्रात्रं तयोर्लोकेषु विश्रुतम् ॥

सौमित्रिः	லக்ஷ்மணன்	सौभ्रात्रं	சகோதரத்தன்மையானது
रामं अपि	ராமனையும்	अश्विनोः	சூரியபகவானது இரட்டையாய் ஒரே காலத்தில் பிறந்த குமாரர்களுடையது
राघवः	ராமன்	इव	போன்றதென
लक्ष्मणं च	லக்ஷ்மணனையும்	लोकेषु हि	உலகங்களில் எங்குமே
गोप्ता	ஒருவரையொருவர் இணைபிரியாதிருக்கின்றார்.	विश्रुतम्	தெரிந்தவிஷயம்.
तयोः	அவ்விருவர்களுடைய		

तस्मान्न लक्ष्मणे रामः पापं किञ्चित्करिष्यति । रामस्तु भरते पापं कुर्यादेव न संशयः ॥

तस्मात्	"ஆகையால்	करिष्यति न	செய்யப்போகிறதில்லை.
रामः	ராமன்	भरते तु	பரதன்விஷயத்திலோ
लक्ष्मणे	லக்ஷ்மணன் விஷயத்தில்	रामः	ராமன்
पापं	தீங்கை	पापं	தீங்கை
किञ्चित्	அணுவளவுகூட	कुर्यात् एव	செய்தே தீருவான்
		संशयः न	இதற்கு ஐயமன்று.

तस्माद्राजगृहादेव वनं गच्छतु ते सुतः । एतद्धि रोचते मह्यं भृशं चापि हितं तव ॥

तस्मात्	"ஆகையால்	मह्यं	எனக்கு
ते	தேவரீருடைய	रोचते	நலமென்று தோன்று
सुतः	திருக்குமாரன்	तव	தேவரீருக்கு [கிறது.
राजगृहात्	மன்னரது மாளிகையிலி	हितं	ஏற்றதாயும்
वनं एव	காட்டிற்கே [ருந்து	भृशं च	இதற்கு மேம்பட்டதாயும்
गच्छतु	போய்விடட்டும்.	अपि हि	என்ன இருக்கிறது.
एतत्	இது		

एवं ते ज्ञातिपक्षस्य श्रेयश्चैव भविष्यति । यदि चेद्भरतो धर्मात्पित्र्यं राज्यमवाप्स्यति ॥

एवं चेत्	"இது இப்படியாயிருந்த	अवाप्स्यति यदि	அடைகிறுன் என்கிற பக்ஷத்தில்
भरतः एव	பரதனே [போதிலும்	ते च	தேவரீருக்கும்
पित्र्यं	முன்னோர்களுடைய	ज्ञातिपक्षस्य	தேவரீர் அன்பர்கள் வர்க்கத்திற்கும்
राज्यं	அரசை	श्रेयः	பெருமை
धर्मात्	தர்மவிதிகளுக்குத்தோஷ மின்றி	भविष्यति	உண்டாகும்.

स ते सुखोचितो बालो रामस्य सहजो रिपुः ।
समृद्धार्थस्य नष्टार्थो जीविष्यति कथं वशे ॥ ३५ ॥

ते	"தேவரீரது	सहजः	நேரடுத்த தம்பியாகிய
बालः	திருக்குமாரர்	रिपुः	சத்துருவும்
सुखोचितः	வெகுபெருமையாய் வளர்க்கப்பட்டவர்.	नष्टार्थः	பாக்கியம் குறையப்பெற்
समृद्धार्थस्य	பெருமைபெற்று விளங்கும்	सः	அவர் [றவருமாகிய
रामस्य	ராமனுக்கு	वशे	அருகில்
		कथं	எவ்வண்ணம்
		जीविष्यति	உயிர்வாழ்ந்திருப்பார்?

अभिद्रुतमिवारण्ये सिंहेन गजयूथपम् । प्रच्छाद्यमानं रामेण भरतं त्रातुमर्हसि ॥ ३६ ॥

अरण्ये	"கானகத்தில்
गजयूथपं	தலைமையானையை
सिंहेन	ஓர்சிங்கத்தால்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
रामेण	ராமனுல்
अभिद्रुतं	அநியாயமாய் மேல் விழுந்து
प्रच्छाद्यमानं	இடையூறு செய்யப்பட் [டிருக்கும்
भरतं	பரதரை
त्रातुं	கைகொடுத்துக்காத்த
अर्हसि	தேவரீர் திருவுளம் [ருள கொள்ளவேண்டும்.

दर्पान्निराकृता पूर्वं त्वया सौभाग्यवत्तया । राममाता सपत्नी ते कथं वैरं न धारयेत् ॥

पूर्वं	"இதற்குமுன்
ते	தேவரீரது
सपत्नी	சக்களத்தியாகிய
राममाता	ராமனது தாயார்
सौभाग्यवत्तया	கணவன் மற்ற பாரியை களைவிட தன்னிடத்தி லதிக ஆசைவைத்தி ருக்கிறுன் என்கிற காரணத்தினுலே
दर्पात्	செருக்கால்
त्वया	தேவரீரால்
निराकृता	அவமானம் அடைந்தி ருக்கின்ருள்.
वैरं	பழிக்குப்பழி வாங்குதலை
कथं	ஏன்
धारयेत् न	செய்யாதிருப்பாள்?

यदा हि रामः पृथिवीमवाप्स्यति प्रभूतरत्नाकरशैलपत्तनाम् ।
तदा गमिष्यस्यशुभं पराभवं सहैव दीना भरतेन भामिनि ॥ ३८ ॥

भामिनि	"ரோஷமுள்ளவளே?
रामः	ராமன்
यदा	எப்பொழுது
प्रभूतरत्नाकर-शैलपत्तनां	சமுத்திரங்களையும் மலை களையும் நகரங்களையும் முன்னிட்ட
पृथिवीं	பூமியை
अवाप्स्यति	அடைகிருனே
तदा एव	அப்போழுதே
भरतेन सह हि	பரதரோடு கூடவே
दीना	தீனையாகி
अशुभं	மிகவும் கஷ்டமாயிருக் [கும்
पराभवं	அவமானத்தை
गमिष्यसि	தேவரீர் அடைவீர்.

यदा हि रामः पृथिवीमवाप्स्यति ध्रुवं प्रनष्टो भरतो भविष्यति ।
अतो हि संचिन्तय राज्यमात्मजे परस्य चैवाद्य विवासकारणम् ॥ ३९॥

रामः	"ராமன்
पृथिवीं अवाप्स्यति	பூமியை அடைகிருன்,
यदा	என்கிறபக்ஷத்தில்
भरतः	பரதன்
ध्रुवं	நிச்சயமாய்
प्रनष्टः हि	அழிந்துபோனவராகவே
भविष्यति	ஆகுவார்.
अतः	ஆகையால்
आत्मजे	ஔரஸபுத்திரன் விஷயத்தில்
राज्यं एव	முடிசூட்டிவைத்தலையும்
परस्य	மற்றவனுக்கு
विवासकारणं च	காட்டிற்கு அனுப்பும் உபாயத்தையும்
अद्य हि	இப்பொழுதே
संचिन्तय	தேவரீர் தேடுவீராக.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे अष्टमः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 2685. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 330.

नवमः सर्गः—ஒன்பதாவது ஸர்க்கம் ॥ ९ ॥

रामविवासनोपायचिन्ता, कैकेय्याः क्रोधागारप्रवेशश्च—ஸ்ரீராமரை காட்டிற்கனுப்ப உபாயத்தை ஆலோசிப்பதும், கைகேயி கோபசாலையில் பிரவேசிப்பதும்.

एवमुक्ता तु कैकेयी क्रोधेन ज्वलितानना । दीर्घमुष्णं च निश्वस्य मन्थरामिदमब्रवीत् ॥

एवं	இவ்வாறு	उष्णं	வெப்பமாக
तु	இவ்விஷயத்தில்	दीर्घं	நெட்டு
उक्ता	சொல்லக் கேட்ட	निश्वस्य	உயிர்பெற்றிருந்து,
कैकेयी च	கைகேயிதேவியாரும்	मन्थरां	மந்தரையைப்பார்த்து
क्रोधेन	கோபாவேசத்தால்	इदं	பின்வருமாறு
ज्वलितानना	பற்றிஎரியும் தீயென விளங்கும் முகமுடையவளாய்	अब्रवीत्	மொழிந்தாள்.

अद्य राममितः क्षिप्रं वनं प्रस्थापयाम्यहं । यौवराज्येन भरतं क्षिप्रमेवाभिषेचये ॥ २ ॥

अहं एव	"நானே	प्रस्थापयामि	அனுப்பிவிடுகிறேன்.
अद्य	இன்றையதினம்	क्षिप्रं	கூடியசீக்கிரத்தில்
क्षिप्रं	இதோ	भरतं	பரதனை
रामं	ராமனை	यौवराज्येन	இளவரசராய்
इतः	இவ்விடத்திலிருந்து	अभिषेचये	முடிசூட்டி வைக்கிறேன்.
वनं	காட்டிற்கு		

इदं त्विदानीं संपश्य केनोपायेन मन्थरे । भरतः प्राप्नुयाद्राज्यं न तु रामः कथञ्चन ॥

मन्थरे	"மந்தரே!	तु	அதன்மேல்
इदानीं	இப்பொழுது	भरतः	பரதன்
रामः	ராமன்	राज्यं	ராஜ்யத்தை
कथंचन	எப்படியும்	प्राप्नुयात्	அடையவேண்டும்.
केन	எந்த	इदं	இவ்விஷயத்தை
उपायेन	உபாயத்தால்	संपश्य	தீர்க்காலோசனைசெய்".
न तु	இல்லாமல்போவான்.		

एवमुक्ता तया देव्या मन्थरा पापदर्शिनी । रामार्थमुपहिंसन्ती कैकेयीमिदमब्रवीत् ॥

एवं	இப்படியாய்	पापदर्शिनी	துஷ்டசேஷ்டைகளில் பிரியளுமாகிற
तया	அந்த	मन्थरा	மந்தரை
देव्या	தேவியால்	कैकेयीं	கைகேயிதேவியாரைப் பார்த்து
उक्ता	சொல்லக்கேட்டவளும்	इदं	பின்வருமாறு
रामार्थं	ராமரது நன்மைக்கு	अब्रवीत्	சொன்னாள்.
उपहिंसन्ती	இடையூறுயிருக்கிறவளும்		

हन्तेदानीं प्रवक्ष्यामि कैकेयि श्रूयतां च मे । यथा ते भरतो राज्यं पुत्रः प्राप्स्यति केवलम् ॥

कैकेयि	"கைகேயிதேவியாரே!
हन्त	பேஷ்! நல்ல செய்தி திருவாய் மலர்ந்தருளி
ते	தேவரீரது [னீர்.
पुत्रः	புத்திரனுகிய
भरतः च	பரதரே
राज्यं	ராஜ்யத்தை
केवलं	தோஷரகிதமாயிருக்கும் வண்ணமாய்
प्राप्स्यति	அடைகிருன்
यथा	என்பது எதாகுமோ
इदानीं	இப்பொழுதே [அதை
प्रवक्ष्यामि	எடுத்துச் சொல்லுகின்றேன்.
मे	சொல்லுமெனக்கு
श्रूयताम्	செவிகொடுக்கப்படட்டும்.

किं न स्मरसि कैकेयि स्मरन्ती वा निगूहसे । यदुच्यमानमात्मार्थं मत्तस्त्वं श्रोतुमिच्छसि ॥

कैकेयि	"கைகேயிதேவியாரே!
त्वं	தேவரீர்
उच्यमानं	முன்சொன்ன
आत्मार्थं	தேவரீரது ரஹஸ்யமொ
मत्तः	என்னிடமிருந்து [ன்றை
श्रोतुं	கேட்டறிய
इच्छसि	இப்பொழுது ஆக்ஞாபித்தருளுகின்றீர்.
यत्	இதனுல்
स्मरसि न	தேவரீர்மறந்துவிட்டீரா?
वा	அல்லது
स्मरन्ती	ஞாபகத்தில் வைத்துக்கொண்டு
निगूहसे किम्	மறைக்கின்றீரா? என்ன?

मयोच्यमानं यदि ते श्रोतुं छन्दो विलासिनि ।
श्रूयतामभिधास्यामि श्रुत्वा चापि विमृश्यताम् ॥ ७ ॥

विलासिनि	"வேடிக்கைகளில் பிரியமுள்ளவளே!
यदि	இவ்விரண்டில் எதுவாயிருந்தாலும்சரி
ते	தேவரீரது
छन्दः	திருவுளம்,
उच्यमानं च	சொல்லியிருப்பதையே
मया	என்னுல்
श्रोतुं अपि	திருப்பிச் சொல்லிக் கேட்கவேண்டுமென்றிருப்பதால்
अभिधास्यामि	நான் சொல்லுகிறேன்.
श्रूयतां	திருச்செவி சாற்றியருளவேண்டும்.
श्रुत्वा	கேட்டதன்மேல்
विमृश्यताम्	ஆராய்ச்சி செய்யப்படட்டும்."

श्रुत्येदं वचनं तस्या मन्थरायास्तु कैकयी । किंचिदुत्थाय शयनात्स्वास्तीर्णादिदमब्रवीत् ।।

कैकयी	கைகேயீதேவியார்
तस्याः मन्थरायाः	அந்த மந்தரையின்
इदं	இவ்விதமான
वचनं	சொல்லை
श्रुत्वा तु	கேட்டதுமே,
स्वास्तीर्णात्	தான் படுத்திருந்த
शयनात्	படுத்கையிலிருந்து
किंचित्	கொஞ்சம்
उत्थाय	எழுந்திருந்து,
इदं	பின்வருமாறு
अब्रवीत्	சொன்னுள்.

कथय त्वं ममोपायं केनोपायेन मन्थरे। भरतः प्राप्नुयाद्राज्यं न तु रामः कथंचन ॥

मन्थरे	"மந்தரே!	राज्यं	இராஜ்யத்தை
रामः	ராமன்	प्राप्नुयात्	அடையவேண்டும்.
कथंचन	எப்படியும்	उपायं	காரியம் கைகூடும்
केन उपायेन	எந்த உபாயத்தால்	त्वं	நீ [வழியை
न तु	இல்லாமற் போவான்?	मम	எனக்கு
भरतः	பரதன்	कथय	சொல்லக்கடவாய்."

एवमुक्ता तु कैकेय्या मन्थरा पापदर्शिनी। रामार्थमुपहिंसन्ती कुब्जा वचनमब्रवीत् ॥

तु	இவ்விஷயத்தில்	रामार्थं	ஸ்ரீராமனது நன்மைக்கு
एवं	இவ்வாறு	उपहिंसन्ती	இடையூறுசெய்கிறவளும்
कैकेय्या	கைகேயிதேவியாராலே	कुब्जा	கூனியுமான
उक्ता	நியமனம்பெற்றவளும்	मन्थरा	மந்தரை
पापदर्शिनी	துஷ்டசேஷ்டைகளில் பிரியமுள்ளவளும்	वचनं	பின்வரும்வார்த்தையை
		अब्रवीत्	சொன்னுள்.

तव दैवासुरे युद्धे सह राजर्षिभिः पतिः। अगच्छत् त्वामुपादाय देवराजस्य साह्यकृत् ॥

तव	"தேவரீரது	सह	கூட
पतिः	கணவர்	देवराजस्य	தேவேந்திரனுக்கு
दैवासुरे	தேவர்களுக்கும் அசுரர்களுக்கும் நடந்த	साह्यकृत्	உதவிசெய்கிறவராகி
		त्वां	தேவரீரை
युद्धे	யுத்தத்தில்	उपादाय	அழைத்துக்கொண்டு
राजर्षिभिः	ராஜரிஷிகளோடு	अगच्छत्	சென்றார்.

दिशमास्थाय कैकेयि दक्षिणां दण्डकान् प्रति। वैजयन्तमिति ख्यातं पुरं यत्र तिमिध्वजः ॥

कैकेयि	"கைகேயீதேவியாரே!	यत्र	எங்கேயிருந்தானே அந்த
दक्षिणां	தென்	वैजयन्तं	வைஜயந்தம்
दिशं	திசையில்	इति	என்று
दण्डकान् प्रति	தண்டகாரண்யமெனும் பிரதேசங்களில்	ख्यातं	பெயர்பெற்ற
		पुरं	பட்டணத்திற்கு
तिमिध्वजः	திமித்வஜன் என்ற அசுரன்	आस्थाय	போய்ச் சேர்ந்தார்.

स शम्बर इति ख्यातः शतमायो महासुरः। ददौ शक्रस्य संग्रामं देवसङ्घैरनिर्जितः ॥

शम्बरः	"சம்பரன்	अनिर्जितः	வெல்லவொண்ணுதவனு [மாகிய
इति	என்ற	सः	அந்த
ख्यातः	ஓர்பெயருடையவனும்	महासुरः	மகாஸுரன்
शतमायः	பலவிதமாயைகளில் நிபுணனும்,	शक्रस्य	இந்திரன் முன்னின்று
		संग्रामं	பெரும்போரை
देवसङ्घैः	தேவகணங்களால்	ददौ	செய்தான்.

तस्मिन् महति संग्रामे पुरुषान् क्षतविक्षतान् ।
रात्रौ प्रसुप्तान् घ्नन्ति स्म तरसाऽपास्य राक्षसाः ॥ ॥ १४ ॥

राक्षसाः	"அரக்கர்கள்	अपास्य	லக்ஷ்யம் செய்யாதவர்களாய்
तस्मिन्	அந்த	क्षतविक्षतान्	பலவிதப்புண்பட்டு
महति	பெரும்	प्रसुप्तान्	தூங்கிக்கொண்டிருக்கும்
संग्रामे	போரில்	पुरुषान्	மனிதர்களை
रात्रौ	இரவில்	घ्नन्ति स्म	கொலைசெய்தார்கள்.
तरसा	மனக்கொழுப்பால்		

तत्राकरोन्महद्युद्धं राजा दशरथस्तदा । असुरैश्च महाबाहुः शस्त्रैश्च शकलीकृतः ॥ १५ ॥

तदा	"அப்பொழுது	महत् युद्धं	பெரும்போரை
महाबाहुः	பெரும்போர்வீரராகிய	अकरोत्	புரிந்தார்.
दशरथः	தசரத	तत्र च	அப்படியிருந்தும்
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்	असुरैः	அஸுரர்களால்
शस्त्रैः च	சஸ்திராஸ்திரங்களைக் கொண்டு	शकलीकृतः	மூர்ச்சையடைந்தார்.

अपवाह्य त्वया देवि संग्रामान्नष्टचेतनः । तत्रापि विक्षतः शस्त्रैः पतिस्ते रक्षितस्त्वया ॥

देवि	"தாயே!	संग्रामात्	போர்க்களத்திலிருந்து
त्वया	தேவரீரால்	अपवाह्य	வேறிடத்திற்கு எடுத்துக்கொண்டுபோகப்பட்டு,
तत्र	அப்பொழுது	त्वया अपि	தேவரீராலேயே
शस्त्रैः	பாணங்களால்	रक्षितः	சுச்ருஷை செய்யப்பெற்று பாதுகாக்கப்பட்டனர்.
विक्षतः	விருணப்பட்டவராயும்		
नष्टचेतनः	மூர்ச்சையடைந்தவருமாகிய		
ते	தேவரீரது		
पतिः	கணவர்		

तुष्टेन तेन दत्तौ ते द्वौ वरौ शुभदर्शने ॥ १७ ॥

शुभदर्शने	"அனுகூலமான காரியத்தை உள்ளபடி அறிந்துவிட்ட மாதே!	तुष्टेन	சந்தோஷப்படுத்தப்பட்டவராகிய
द्वौ वरौ	இரண்டுவரங்கள்	तेन	அவரால்
		ते	தேவரீருக்கு
		दत्तौ	அளிக்கப்பட்டன.

स त्वयोक्तः पतिर्देवि यदेच्छेयं तदा वरौ । गृह्णीयामिति तत्तेन तथेत्युक्तं महात्मना ॥

देवि	"தாயே!	गृह्णीयां	கேட்டுக்கொள்ளுகிறேன்"
सः	அந்த	इति	என்று
पतिः	சக்கிரவர்த்தியார்	उक्तः	பிரார்த்திக்கப்பட்டார்.
त्वया	தேவரீரால்	तत्	அப்பொழுது
यदा	"எப்பொழுது	तथा इति	'அப்படியே ஆகட்டும்' என்று
इच्छेयं	நான் இஷ்டப்படுகிறேனோ!	तेन	அந்த
तदा	அப்பொழுது	महात्मना	மகாத்மாவால்
वरौ	இரண்டுவரங்களையும்	उक्तम्	வாக்களிக்கப்பட்டது.

अनभिज्ञा ह्यहं देवि त्वयैव कथिता पुरा । कथैषा तव तु स्नेहान्मनसा धार्यते मया ॥

देवि	"தாயே!
त्वया एव	தேவரீராலேயே
पुरा तु	இதற்குமுன் இவ்விஷயம்
अनभिज्ञा	தெரியாதிருந்தவளாகிய
अहं	நான்
कथिता	சொல்லப்பட்டேன்.
तव	தேவரீரிடத்திலுள்ள
स्नेहात् हि	பேரன்பாலேயே
एषा	இந்த
कथा	விஷயம்
मया	என்னால்
मनसा धार्यते	மறவாமல் நினைவில் வைக்கப்பட்டிருந்தது.

रामाभिषेकसंभारान्निगृह्य विनिवर्तय । तौ वरौ याच भर्तारं भरतस्याभिषेचनम् ॥
प्रव्राजनं च रामस्य त्वं वर्षाणि चतुर्दश ॥ २० ॥

त्वं	"தேவரீர்
रामस्य	ராமனுக்கு
चतुर्दश वर्षाणि	பதினான்கு வருஷங்கள்
प्रव्राजनं	வனவாஸமும்
भरतस्य	பரதனுக்கு
अभिषेचनं च	திருமுடிசூட்டிவைத்தலுமாகிற
तौ वरौ	இந்த இரண்டு வரங்களையும்
याच	கேளும்.
भर्तारं	கணவரை
निगृह्य	உடன்படச் செய்து
रामाभिषेक-संभारान्	ராமனது பட்டாபிஷேகத்திற்காக வந்து கொண்டிருக்கும் பொருள்களை
विनिवर्तय	தேவரீர் நிறுத்தும்படி செய்யவேண்டும்.

चतुर्दश हि वर्षाणि रामे प्रव्राजिते वनम् । प्रजाभावगतस्नेहः स्थिरः पुत्रो भविष्यति ॥

रामे	"ராமன்
चतुर्दश	பதினான்கு
वर्षाणि	வருஷங்கள்
वनं	வனத்தில்
प्रव्राजिते हि	தபசியாய் விடுகிறான் என்றால்
पुत्रः	திருக்குமாரன்
प्रजाभावगतस्नेहः	ஜனங்களின் மனோரதத்தைப்பெற்று பற்றுடையவனாய்
स्थिरः	அசைக்கமுடியாதவனாய்
भविष्यति	ஆய்விடுவான்.

क्रोधागारं प्रविश्याद्य क्रुद्धेवाश्वपतेः सुते । शेष्वानन्तर्हितायां त्वं भूमौ मलिनवासिनी ॥

अश्वपतेः	"அசுவபதி மன்னரின்
सुते	திருமகளே!
अद्य	இப்பொழுதே
त्वं	தேவரீர்
क्रोधागारं	பிணக்குவரும் சமயங்களிலுறையும் அறைக்குள்
प्रविश्य	சென்று,
क्रुद्धा	பிணக்குடையாள்
इव	போலாகி
मलिनवासिनी	அழுக்கு ஆடைகளை அணிந்தவளாய்
अनन्तर्हितायां	விருப்பு எதுவுமில்லாத வெறும்
भूमौ	தரையில்
शेष्व	படுத்துக்கொண்டுவிடும்.

मा स्मैनं प्रत्युदीक्षेथा मा चैनमभिभाषथाः ।
रुदन्ती चापि तं दृष्ट्वा जगत्यां शोकलालसा ॥ २३ ॥

जगत्यां	“வெறுந்தரையில்	एनं	இவரை அப்படியிருந்தும்
शोकलालसा	சோகத்தால் பீடிக்கப் பட்டவளாயும்,	मा स्म प्रत्युदीक्षेथाः	முகமெடுத்துப்பார்க்க வேண்டாம்.
रुदन्ती च	அழுதுகொண்டிருக்கிறவளாயும்	एनं च	இவரிடம்
तं	அவரை	मा अभिभाषथाः	முதலில் பேசவும் வேண்டாம்.
दृष्ट्वा अपि	எதிர்பார்த்துக்கொண்டவளாயிருக்கும் அந்த தேவரீர்		

दयिता त्वं सदा भर्तुरत्र मे नास्ति संशयः । त्वत्कृते स महाराजो विशेदपि हुताशनम् ॥

त्वं	“தேவரீர்	त्वत्कृते	தேவரீருக்கென்றால்
सदा	எக்காலத்திலும்	हुताशनं अपि	தீயிலும்
भर्तुः	கணவரது	विशेत्	குதித்துவிடுவார்.
दयिता	மற்றவரைவிட அதிகக் காதலைப்பெற்றவள்.	अत्र	இதில்
		मे	எனக்கு
सः	அந்த	संशयः	ஐயம்
महाराजः	சக்கிரவர்த்தியார்	न अस्ति	இல்லை.

न त्वां क्रोधयितुं शक्तो न क्रुद्धां प्रत्युदीक्षितुम् ।
तव प्रियार्थं राजा हि प्राणानपि परित्यजेत् ॥ २५ ॥

राजा हि	“சக்கிரவர்த்தியோவென்றால்	शक्तः न	சகியார்.
		क्रोधयितुं न	கோபம்வர நடக்கவும் மாட்டார்.
क्रुद्धां	கோபதசையிலிருக்கும்	तव	தேவரீரது
त्वां	தேவரீரை	प्रियार्थं	பிரியத்தைப்பெற
प्रत्युदीक्षितुं	முகமெடுத்துப்பார்க்கவும்	प्राणान् अपि	பிராணனையும்
		परित्यजेत्	விட்டுவிடுவார்.

न ह्यतिक्रमितुं शक्तस्तव वाक्यं महीपतिः । मन्दस्वभावे बुध्यस्व सौभाग्यबलमात्मनः ॥

मन्दस्वभावे	“இளகிய நெஞ்சமுடைய மாதே!	हि	அப்படியாகில்
आत्मनः	தேவரீரது	महीपतिः	சக்கிரவர்த்தியார்
सौभाग्यबलं	கணவரதுமற்றவரைவிட அதிகக்காதலின்வன்மையை	तव	தேவரீரது
		वाक्यं	சொல்லை
		अतिक्रमितुं	தட்ட
बुध्यस्व	நினைத்துக்கொள்ளும்.	शक्तः न	முடியாது.

मणिमुक्तासुवर्णानि रत्नानि विविधानि च । दद्याद्दशरथो राजा मा स्म तेषु मनः कृथाः ॥

दशरथः	“தசரத	रत्नानि च	இரத்தினங்களையும்
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்	दद्यात्	கொடுப்பார்.
विविधानि	அநேகவித	तेषु	அவைகள்மேல்
मणिमुक्तासुवर्णानि	மாணிக்கங்களையும், முத்துக்களையும், பொன் அணிகளையும்	मनः	ஆசையென்பதை
		मा स्म कृथाः	தேவரீர் வைக்கக்கூடாது.

यौ तौ दैवासुरे युद्धे वरौ दशरथोऽददात् । तौ स्मारय महाभागे सोऽर्थो मा त्वामतिक्रमेत् ॥

महाभागे	மகா பாக்கியமுடையவளே !
सः	அந்த
अर्थः	காரியம்
त्वां	தேவரீரை
मा अतिक्रमेत्	மீறி நடைபெறாது.
दशरथः	தசரதசக்கிரவர்த்தியார்
दैवासुरे	தேவர்களுக்கும் அசுரர்களுக்கும் உண்டான
युद्धे	யுத்தத்தில்
यौ	எந்த
तौ वरौ	அந்த இரண்டு வரங்களை
अददात्	கொடுத்தாரோ
तौ	அவ்விரண்டையும்
स्मारय	நினைப்பூட்டுக.

यदा तु ते वरं दद्यात्स्वयमुत्थाप्य राघवः । व्यवस्थाप्य महाराजं त्वमिमं वृणुया वरम् ॥

राघवः	தசரதசக்கிரவர்த்தியார்
स्वयं	தானே
उत्थाप्य	தரையிலிருந்துதூக்கி,
ते	தேவரீருக்கு
वरं	மனோரதத்தை
दद्यात्	அனுக்கிரகம் செய்வார்.
यदा	இது எப்பொழுதோ அப்பொழுது
त्वं	தேவரீர்
महाराजं	சக்கிரவர்த்தியாரை
तु	இவ்விஷயத்தில்
व्यवस्थाप्य	சத்தியத்தில் நிலைநிறுத்தி
वरं	மனோரதத்தை
इमं	பின்வருமாறு
वृणुयाः	சொல்லிக் கேட்பீராக.

रामं प्रव्राजयारण्ये नव वर्षाणि पञ्च च । भरतः क्रियतां राजा पृथिव्यां पार्थिवर्षभः ॥

रामं	"ராமனை
नव पञ्च च	பதினான்கு
वर्षाणि	வருஷங்கள்
अरण्ये	காட்டில்
प्रव्राजय	வாசம் செய்வியும்.
भरतः	பரதன்
पृथिव्यां	உலகில்
पार्थिवर्षभः	இளவரசுபெற்று விளங்கும் மன்னர்களில் உத்தமனான
राजा	மன்னனாய்
क्रियताम्	நியமிக்கப்படட்டும்."

चतुर्दश हि वर्षाणि रामे प्रव्राजिते वनम् । रूढश्च कृतमूलश्च शेषं स्थास्यति ते सुतः ॥

रामे	"ராமன்
चतुर्दश	பதினான்கு
वर्षाणि	வருஷங்கள்
वनं	கானகத்திற்கு
प्रव्राजिते च	சென்று விடுவானாகில்
ते	தேவரீரது
सुतः	திருக்குமாரன்
रूढः	வேரூன்றியவனாய்
कृतमूलः च	மூலபலத்தை அதீனமாக்கிக்கொண்டவனாகவும்
शेषं हि	அதன்மேலும்
स्थास्यति	நிலைத்தரசுசெய்வான்.

रामप्रव्राजनं चैव देवि याचस्व तं वरम् । एवं सेत्स्यन्ति पुत्रस्य सर्वार्थास्तव भामिनि ॥

भामिनि देवि	"ரோஷமுடையதாயே!
तं	அவரை
रामप्रव्राजनं एव	ராமனது வனவாஸ மொன்றையே
वरं	ஸர்வாபீஷ்டமனோரதமாய்
याचस्व	தேவரீர் வருந்திக்கேட்பீராக.
एवं	இவ்வண்ணமாயின்
तव	தேவரீரது
पुत्रस्य	புதல்வனுக்கு
सर्वार्थाः च	எல்லாவித நன்மைகளும்
सेत्स्यन्ति	தானே சித்திக்கின்றன.

एवं प्रव्राजितश्चैव रामोऽरामो भविष्यति । भरतश्च हतामित्रस्तव राजा भविष्यति ॥

एवं	"இவ்வாறு
प्रव्राजितः	வனவாஸம்பெற்ற
रामः च	ராமனும்
आरामः एव	ஜனங்களின் அன்பை இழந்தவனாகவே
भविष्यति	ஆகிவிடுவான்.
तव	தேவரீரது
भरतः च	பரதனும்
हतामित्रः	பகையொழிந்த
राजा	ராஜாவாக
भविष्यति	விளங்குவான்.

येन कालेन रामश्च वनात्प्रत्यागमिष्यति । तेन कालेन पुत्रस्ते कृतमूलो भविष्यति ॥
संगृहीतमनुष्यश्च सुहृद्भिः सार्धमात्मवान् ॥ ३४ ॥

येन	"எவ்வளவு
कालेन	காலத்திற்குள்
रामः	ராமன்
वनात्	வனத்திலிருந்து
प्रत्यागमिष्यति	திரும்பிவருகிறானோ
तेन	அந்த
कालेन च	காலத்திற்குள்ளேயே
ते	தேவரீரது
पुत्रः	திருக்குமாரன்
सुहृद्भिः सार्धं	சிநேகிதர்களுடன்கூடி
आत्मवान्	தைரியமுடையவனாகவும்
कृतमूलः	வேரூன்றியவனாகவும்
संगृहीतमनुष्यः च	ஜனங்களை ஸ்வாதீனப் படுத்திக்கொண்டவனாயும்
भविष्यति	ஆய்விடுவான்.

प्राप्तकालं तु ते मन्ये राजानं वीतसाध्वसा । रामाभिषेकसङ्कल्पान्निगृह्य विनिवर्तय ॥

ते	"தேவரீருக்கு
तु	இவ்விஷயத்தில்
प्राप्तकालं	ஏற்ற சமயமிதுதானென்று
मन्ये	நான் அறிகிறேன்.
राजानं	சக்கிரவர்த்தியாரை
वीतसाध्वसा	தேவரீர், மனதைச் சிதறவிடாதிருந்துகொண்டு
निगृह्य	உடன்படுத்தி,
रामाभिषेक-संकल्पान्	ராமனது பட்டாபிஷேகத்திற்கு பூர்வவைதீக கிருத்யங்களை
विनिवर्तय	நிறுத்தும்படி செய்வீராக."

अनर्थमर्थरूपेण ग्राहिता सा ततस्तया। हृष्टा प्रतीता कैकेयी मन्थरामिदमब्रवीत्॥
सा हि वाक्येन कुब्जायाः किशोरीवोत्पथं गता। कैकेयी विस्मयं प्राप्ता परं परमदर्शना॥

सा	அந்த	अर्थरूपेण	நன்மைபோல்
कैकेयी हि	கைகேயிதேவியாரோ வெனில்	ग्राहिता	போதிக்கப்பெற்றவளும்
प्रतीता	மகாப்பிரஸித்திபெற்ற	परं	தலைக்கேறிய
परमदर्शना	அற்புதமான நல்ல சிந்தனையுற்றவள்.	विस्मयं	துர் அகங்காரத்தை
ततः	அப்பொழுது	प्राप्ता	அடைந்துவிட்டவளு [மாகி
कुब्जायाः	கூனியின்	सा	அந்த
वाक्येन	உபதேசத்தால்	कैकेयी	கைகேயிதேவியார்
किशोरी इव	நல்லதுபொல்லாதது அறியாத சிறுமிபோன்றவளாகிவிட்டவளும்	उत्पथं	முறைகெட்டவழியில்
तया	அவளால்	गता	செல்லத்தீர்மானித்து விட்டவளாகி
अनर्थं	தீமையை	हृष्टा	சந்தோஷமடைந்தவளாய்
		मन्थरां	மந்தரையைப்பார்த்து
		इदं	பின்வருமாறு
		अब्रवीत्	சொன்னாள்.

कुब्जे त्वां नाभिजानामि श्रेष्ठां श्रेष्ठाभिधायिनीम्।
पृथिव्यामसि कुब्जानामुत्तमा बुद्धिनिश्चये ॥ ३८ ॥

कुब्जे	"கூனி!	उत्तमा	உத்தமமானவளாய்
पृथिव्यां	உலகத்தில்	असि	நீ விளங்குகின்றனை.
कुब्जानां	கூனிகளில்	त्वां	உன்னை
बुद्धिनिश्चये	நுண்ணறிவுகொண்டு ஆராய்ச்சிசெய்து ஒரு காரியத்தைதீர்மானிக்கும் விஷயத்தில்	श्रेष्ठाभिधायिनीं	ஹிதத்தை உபதேசிக்கிற
		श्रेष्ठां	சாமர்த்தியசாலியாய்
		अभिजानामि न	நானிதுவரையில் அறிந்திலேன்.

त्वमेव तु ममार्थेषु नित्ययुक्ता हितैषिणी। नाहं समवबुद्ध्येयं कुब्जे राज्ञश्चिकीर्षितम्॥

अहं	"நான்	मम	எனது
तु	இவ்விஷயத்தில்	अर्थेषु	காரியங்களில்
राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாரின்	कुब्जे	கூனியே!
चिकीर्षितं	உட்கருத்தை	त्वं एव	நீ ஒருவள்தான்
समवबुध्येयं न	கண்டுகொள்ளாதிருந்தேன்.	नित्ययुक्ता	சலியாப்பற்றுள்ள
		हितैषिणी	உபகாரி.

सन्ति दुःसंस्थिताः कुब्जा वक्राः परमदारुणाः । त्वं पद्ममिव वातेन सन्नता प्रियदर्शना ॥

कुब्जाः — "கூனிகள்
परमदारुणाः — மிகக்கொடிய
दुःसंस्थिताः — கெட்டநடவடிக்கையுள்ளவர்களெனவும்
वक्राः — தீயசிந்தனையுள்ளவர்களெனவும்
सन्ति — வழங்குகின்றார்கள்.
वातेन — யாவராலும் விரும்பப்படுகிறதாகிய குணமொன்றைக்கொண்டு
पद्मं इव — தாமரைப்புஷ்பம் எப்படியோ அப்படியே
सन्नता — முதுகுவளைந்துள்ள
त्वं — நீ ஒருவள்
प्रियदर्शना — நல்லவர்களுக்கு ஓர் உதாஹரணமாய் விளங்கப்போகின்றனை.

उरस्तेऽभिनिविष्टं वै यावत्स्कन्धं समुन्नतम् । अधस्ताच्चोदरं शातं सुनाभमिव लज्जितम् ॥

ते — "உனது
उरः — மார்பு
यावत् स्कन्धं वै — தோள்வரையிலும்
समुन्नतं — உயர்ந்து
अभिनिविष्टं — அழகாய் விளங்குகிறது.
अधस्तात् — அதற்குக்கீழ்
सुनाभं — அழகுவாய்ந்த கொப்பூழையுடை
उदरं च — வயிறும்
लज्जितं — வெட்கம்கொண்டது
इव — போன்றதாகி
शातम् — இளைத்து உள்ளடங்கியிருக்கிறது.

परिपूर्णं च जघनं सुपीनौ च पयोधरौ । विमलेन्दुसमं वक्त्रमहो राजसि मन्थरे ॥

मन्थरे — "மந்தரே!
अहो — எவ்வளவு அழகாய்
राजसि — நீ விளங்குகின்றனை.
जघनं — முதுகின் கீழ்பாகம்
परिपूर्णं — அகன்று விசாலமாயிருக்கின்றது.
पयोधरौ च — கொங்கைகளிரண்டும்
सुपीनौ — அழகாய்ப்பருத்திருக்கின்றன.
वक्त्रं — முகம்
विमलेन्दुसमं च — மாசில்லாத சந்திரனுக்கு சமமாய் விளங்குகிறது.

जघनं तव निर्घुष्टं रशनादामशोभितम् । जङ्घे भृशमुपन्यस्ते पादौ चाप्यायतावुभौ ॥

तव जघनं — "உனது இடுப்பு
रशनादामशोभितं — அரைநூல் ஒட்டியாணத்தால் பிரகாசிக்கின்றதாய்
निर्घुष्टं — மிக்க அழகாய் விளங்குகிறது.
जङ्घे च — தொடைகளிரண்டும்
भृशं — நன்றாய்
उपन्यस्ते — இசைந்திருக்கின்றன.
पादौ — கால்கள்
उभौ अपि — இரண்டும்
आयतौ — நீண்டிருக்கின்றன.

त्वमायताभ्यां सक्थिभ्यां मन्थरे क्षौमवासिनी । अग्रतो मम गच्छन्ती राजहंसीव राजसे ॥

मन्थरे — "மந்தரே!
मम अग्रतः — என் முன்னே
आयताभ्यां — நீண்ட
सक्थिभ्यां — தொடைகளுடன்
क्षौमवासिनी — வெண்பட்டாடையணிந்தவளாய்
गच्छन्ती — வந்துசேர்ந்திருக்கின்ற
त्वं — நீ
राजहंसी इव — ராஜஹம்ஸப்பேடுபோல
राजसे — விளங்குகின்றாய்.

आसन्याः शम्बरे मायाः सहस्रमसुराधिपे। सर्वास्त्वयि निविष्टास्ता भूयश्चान्याः सहस्रशः॥

असुराधिपे	"அசுரர்களுக்குத்தலைவனை
शंबरे	சம்பரனிடத்தில்
याः	எந்த
मायाः	மாயைகள்
सहस्रं	ஆயிரக்கணக்காய்
आसन्	இருந்தனவோ
ताः	அவைகள்
सर्वाः च	எல்லாமும்
भूयः	இன்னும்
अन्याः	இதர
सहस्रशः	அனேகங்களும்
त्वयि	உன்னிடத்தில்
निविष्टाः	இருக்கின்றன.

तवेदं स्थगु यद्दीर्घं रथघोणमिवायतम्। मतयः क्षत्रविद्याश्च मायाश्चात्र वसन्ति ते॥

ते	"உனது
मतयः	பெரும்யோசனைகளும்
क्षत्रविद्याः च	ராஜ்யவிவகாரநுட்பங்களும்
मायाः च	பெருமையாய் விளங்குவதற்குவேண்டிய ஞானவித்தைகளும்
तव	உனது
इदं	இந்த
स्थगु	கூனில்
वसन्ति	குடிகொண்டிருக்கின்றன.
यत्	அதனால்தான்
इदं	இது
रथघोणं इव	தேரின் கோணம் போன்றதாய்
दीर्घं	நீண்டதாய்
आयतम्	பருத்திருக்கிறது.

अत्र ते प्रतिमोक्ष्यामि मालां कुब्जे हिरण्मयीम्। अभिषिक्ते च भरते राघवे च वनं गते॥

कुब्जे	"கூனி!
राघवे	ராமன்
वनं	காட்டிற்கு
गते च	போய்விட்ட பின்னர்
भरते	பரதன்
अभिषिक्ते च	முடிசூட்டப்பெற்றவனாகிய பின்னர்
ते	உனது
अत्र	இதில்
हिरण्मयीं	பொன்னாற்செய்த
मालां	மாலையை
प्रतिमोक्ष्यामि	சூட்டுகிறேன்.

जात्येन च सुवर्णेन सुनिष्टप्तेन मन्थरे। लब्धार्था च प्रतीता च लेपयिष्यामि ते स्थगु॥

मन्थरे	"மந்தரே!
लब्धार्था च	காரியம் கைகூடினவளாகி
प्रतीता च	சந்தோஷமடைந்தவளாகிய நான்
सुनिष्टप्तेन	நன்கு அரைத்த
जात्येन	நல்ல ஜாதி
सुवर्णेन च	தங்கநிறச் சந்தனத்தாலே
ते	உனது
स्थगु	கூனில்
लेपयिष्यामि	பூசுவேன்.

मुखे च तिलकं चित्रं जातरूपमयं शुभम्। कारयिष्यामि ते कुब्जे शुभान्याभरणानि च॥

कुब्जे	"கூனி!
ते मुखे	உனது முகத்தில்
चित्रं	மிக்க பிரகாசமாய் விளங்குகிறதும்
शुभं	மிக்க அழகாய்
जातरूपमयं	பொன்னால் செய்யப்பட்டதுமான
तिलकं च	திலகத்தையும்
शुभानि	சிறந்த
आभरणानि च	ஆபரணங்களையும்
कारयिष्यामि	அணிவிப்பேன்.

परिधाय शुभे वस्त्रे देवतेव चरिष्यसि ॥ ५० ॥

शुभे वस्त्रे	“நல்ல ஆடைகளை
परिधाय	உடுத்து,
देवता इव	ஓர் தேவதை போல்
चरिष्यसि	உலாவப் போகின்றாய்.

चन्द्रमाह्वयमानेन मुखेनाप्रतिमानना । गमिष्यसि गतिं मुख्यां गर्हयन्ती द्विषज्जनम् ॥

चन्द्रं	“சந்திரனை
आह्वयमानेन	பழிக்கவல்ல
मुखेन	முகத்துடன்
अप्रतिमानना	ஒப்பற்ற முகமுடையவளாய்
द्विषज्जनं	சக்களத்திகளின் பரிவார ஜனத்தை
गर्हयन्ती	விசனமுறச் செய்கின்றவளாய்
मुख्यां	மேலான
गतिं	நடையை
गमिष्यसि	நீ அடைவாய்.

तवापि कुब्जाः कुब्जायाः सर्वाभरणभूषिताः । पादौ परिचरिष्यन्ति यथैव त्वं सदा मम ॥

मम	“எனக்கு
त्वं	நீ
यथा एव	எப்படி இருக்கிறாயோ அப்படியே
कुब्जायाः	கூனியான
तव अपि	உனக்கும்
सर्वाभरण-भूषिताः	பல ஆபரணங்களைத் தரித்துக்கொண்டவர்களான
कुब्जाः	கூனிகள்
सदा	எப்பொழுதும்
पादौ परिचरिष्यन्ति	அடிபணிந்து பணிவிடை செய்வார்கள்.”

इति प्रशस्यमाना सा कैकेयीमिदमब्रवीत् । शयानां शयने शुभ्रे वेद्यामग्निशिखामिव ॥

इति	இவ்வண்ணமாக
प्रशस्यमाना	புகழ்ந்து கொண்டாடப் பட்ட
सा	அவள்
शुभ्रे	சுத்தமான
शयने	படுக்கையில்
वेद्यां	வேள்விமேடையில்
अग्निशिखां	கொழுந்துவிட்டெரியும் தீயை
इव	போல்
शयानां	படுத்துக்கொண்டிருந்த
कैकेयीं	கைகேயியைப்பார்த்து
इदं	பின்வருமாறு
अब्रवीत्	சொன்னாள்.

गतोदके सेतुबन्धो न कल्याणि विधीयते । उत्तिष्ठ कुरु कल्याणं राजानमनुदर्शय ॥

कल्याणि	“உத்தமியே!
गतोदके	வெள்ளம் ஓடிவிட்டபிறகு
सेतुबन्धः	அணைபோடுவது
विधीयते न	பிரயோஜனப்படுகிறதில்லை.
उत्तिष्ठ	எழுந்திரும்.
कल्याणं	நல்ல காரியத்தை
कुरु	செய்துமுடியும்.
राजानं	சக்கிரவர்த்தியாரை
अनुदर्शय	எதிர்பார்த்துக்கொண்டிரும்.

तथा प्रोत्साहिता देवी गत्वा मन्थरया सह । क्रोधागारं विशालाक्षी सौभाग्यमदगर्विता ॥
अनेकशतसाहस्रं मुक्ताहारं वराङ्गना । अवमुच्य महार्हाणि शुभान्याभरणानि च ॥
ततो हेमोपमा तत्र कुब्जावाक्यवशं गता । संविश्य भूमौ कैकेयी मन्थरामिदमब्रवीत् ॥

ततः	அப்பொழுது
तथा	அப்படியாய்
प्रोत्साहिता	உற்சாகப்படுத்தப்பட்டவளும்
सौभाग्य-मदगर्विता	ஸௌபாக்கியத்தாலுண்டான மதத்தால் செருக்குகொண்டவளும்
विशालाक्षी	மிக்க பிரஸித்திபெற்ற
वराङ्गना	அழகுவாய்ந்த
देवी च	சக்கிரவர்த்தியாரின் மனைவியுமான
कैकेयी	கைகேயிதேவியார்
कुब्जावाक्य-वशं गता	கூனியின் வார்த்தைக்கு வசப்பட்டவளாய்
क्रोधागारं	கோபக்கிரகத்தை
मन्थरया सह	மந்தரையுடன் கூட
गत्वा	அடைந்து,
अनेकशतसाहस्रं	எவ்வளவோ விலையுள்ள
मुक्ताहारं	முத்துமாலையையும்
महार्हाणि	மிக்க விலையுள்ளனவும்
शुभानि	அழகுவாய்ந்தவைகளுமான
आभरणानि	ஆபரணங்களையெல்லாம்
अवमुच्य	கழற்றியெறிந்து
तत्र	அவ்விடத்தில்
भूमौ	வெறுந்தரையில்
हेमोपमा	பொற்பதுமை போன்றவளாய்
संविश्य	படுத்துக்கொண்டு,
मन्थरां	மந்தரையைப்பார்த்து
इदं	பின்வருமாறு
अब्रवीत्	சொன்னாள்.

इह वा मां मृतां कुब्जे नृपायावेदयिष्यसि। वनं वा राघवे प्राप्ते भरतः प्राप्स्यति क्षितिम्॥

राघवे	"ராமன்
वनं	வனத்திற்கு
प्राप्ते वा	சென்றுவிட்டானென்ருல்
भरतः	பரதன்
क्षितिं प्राप्स्यति	உலகை அடைவான்.
वा	இதில்லையென்ருல்
कुब्जे	கூனி!
इह	இங்கேயே
मां मृतां	என்னை இறந்தவளாக
नृपाय	சக்கிரவர்த்தியாருக்கு
आवेदयिष्यसि	நீ தெரிவிக்கப்போகின்ருய்.

न सुवर्णेन मे ह्यर्थो न रत्नैर्न च भोजनैः। एष मे जीवितस्यान्तो रामो यद्यभिषिच्यते॥

मे	"எனக்கு
सुवर्णेन	சுவர்ணங்களாலும்
अर्थः न	மனோரதம்பெற்றதாகாது.
रत्नैः न	ரத்தினங்களாலும் ஆகாது.
भोजनैः च न	போஜனங்களாலும் ஆகாது.
रामः	ராமன்
अभिषिच्यते	முடிசூட்டப்படுகின்ருன்
यदि	என்ருல்
एषः हि	இதுதான்
मे	என்னுடைய
जीवितस्य	பிராணனுக்கு
अन्तः	முடிவு."

अथो पुनस्तां महिषीं महीक्षितो वचोभिरत्यर्थमहापराक्रमैः।
उवाच कुब्जा भरतस्य मातरं हितं वचो राममुपेत्य चाहितम् ॥ ६० ॥

अथो	அப்பவும்
कुब्जा	கூனி
महीक्षितः	சக்கிரவர்த்தியாரின்
महिषीं	மனைவியும்
भरतस्य	பரதரது
मातरं च	தாயுமான
तां	அவளைப்பார்த்து,
रामं	ஸ்ரீராமருக்கு
अहितं	தீமையை
उपेत्य	உத்தேசித்து,

अत्यर्थ–महापराक्रमैः	மிக்க ஸாஹஸகிருத்தியங்களை நன்கு விளங்கக் காட்டுகிறவைகளான
वचोभिः	வார்த்தைகளால்
हितं	ஸமயத்திற்கேற்றதாகிய
वचः	பின்வரும் மொழியை
पुनः	மீளவும்
उवाच	மொழிந்தாள்.

प्रपत्स्यते राज्यमिदं हि राघवो यदि ध्रुवं त्वं ससुता च तप्स्यसे ।
अतो हि कल्याणि यतस्व तत्तथा यथा सुतस्ते भरतोऽभिषेक्ष्यते ॥ ६१ ॥

कल्याणि	"உத்தமியே!
राघवः	ராமன்
इदं राज्यं	இந்த இராஜ்யத்தை
प्रपत्स्यते यदि	அடைந்தானாகில்
त्वं	தேவரீர்
ससुता च	திருக்குமாரனுடன் கூடியவராய்
ध्रुवं	நிச்சயமாய்
तप्स्यसे	வருந்துவீர்.
अतः	ஆதலால்
यथा हि	எந்த வழியால்
ते	தேவரீரது
सुतः	திருக்குமாரராகிய
भरतः	பரதர்
अभिषेक्ष्यते	திருமுடிபெறுவாரோ
तथा हि	அவ்வண்ணமே
तत्	அதை
यतस्व	செய்துமுடியும்.

तथाऽतिविद्धा महिषी तु कुब्जया समाहता वागिषुभिर्मुहुर्मुहुः ।
निधाय हस्तौ हृदयेऽतिविस्मिता शशंस कुब्जां कुपितां पुनः पुनः ॥ ६२॥

महिषी	மகாராணி,
तु	இவ்விஷயத்தில்
तथा	அவ்வாறாய்
कुब्जया	கூனியால்
वागिषुभिः	பாணங்களையொத்த சொற்களால்
अतिविद्धा	மிகவும் தூண்டப்பட்டவளாய்
मुहुर्मुहुः	நிரம்பவும்
समाहता	நெஞ்சில் தைக்கப்பட்டவளாய்
पुनः	முன்னிலுமதிகமாய்
अतिविस्मिता	முற்றிலும் ஸ்வபுத்திதவறியவளாய்
हृदये	மார்பில்
हस्तौ	இருகைகளையும்
निधाय	வைத்துக்கொண்டு
कुपितां	கோபாவேசத்திலிருக்கும்
कुब्जां	கூனியைப்பார்த்து
पुनः	மீளவும் பின்வருமாறு
शशंस	சொன்னாள்.

यमस्य वा मां विषयं गतामितो निशाम्य कुब्जे प्रतिवेदयिष्यसि ।
वनं गते वा सुचिराय राघवे समृद्धकामो भरतो भविष्यति ॥ ६३ ॥

कुब्जे	"கூனி!
राघवे	ராமன்
सुचिराय	நெடுங்காலம்
वनं	வனத்திற்கு
गते वा	சென்றுவிட்டானென்றால்
भरतः	பரதன்
समृद्धकामः	இஷ்டங்கள் பூர்த்தியடைந்தவனாக
भविष्यति	விளங்குவான்.
वा	இல்லாவிடில்,
मां	என்னை
इतः	இங்கிருந்து
यमस्य विषयं	யமனுடைய உலகத்திற்கு
गतां	சென்றவளாய்
निशाम्य	பார்த்து,
प्रतिवेदयिष्यसि	நீ தெரிவிக்கப்போகின்றாய்.

अहं हि नैवास्तरणानि न स्रजो न चन्दनं नाञ्जनपानभोजनम् ।
न किञ्चिदिच्छामि न चेह जीवितं न चेदितो गच्छति राघवो वनम् ॥ ६४ ॥

राघवः	"ராமன்
इतः	இங்கிருந்து
वनं	காட்டிற்கு
गच्छति न चेत्	போகாதபக்ஷத்தில்
अहं	நான்
किञ्चित् हि	யாதொன்றையும்
इच्छामि न	விரும்பேன்
आस्तरणानि एव	படுக்கைகளையும்
न	நான் விரும்பேன்.
स्रजः	பூமாலைகளையும்
न	அணியேன்.
चन्दनं न	சந்தனத்தையும் பூசேன்.
अञ्जनपान-भोजनं न	மைதீட்டல், பானம், உணவு, எதையும் கொள்ளேன்.
इह	இவ்வுலகில்
जीवितं च	உயிருடனிருப்பதையும்
न	விரும்பேன்.

अथैतदुक्त्वा वचनं सुदारुणं निधाय सर्वाभरणानि भामिनी ।
असंवृतामास्तरणेन मेदिनीं तदाऽधिशिश्ये पतितेव किन्नरी ॥ ६५ ॥

एतत्	இந்த
सुदारुणं वचनं	மிகக்கொடிய சொல்லை
उक्त्वा	சொல்லிவிட்டு,
भामिनी	அழகியாகுமவள்
अथ	அதற்குமேல்
सर्वाभरणानि	ஆபரணங்களையெல்லாம்
निधाय	கழற்றியெறிந்துவிட்டு,
पतिता	புண்ணியமொழிந்து பூலோகத்திற்குத் தள்ளிவிடப்பட்ட
किन्नरी इव	கின்னரியெனும் தெய்வப் பெண்போல்
आस्तरणेन	விரிப்பால்
असंवृतां	மூடப்படாத
मेदिनीं	வெறுந்தரையில்
तदा	அப்பொழுது
अधिशिश्ये	படுத்துவிட்டாள்.

उदीर्णसंरम्भतमोवृतानना तथाऽवमुक्तोत्तममाल्यभूषणा ।
नरेन्द्रपत्नी विमना बभूव सा तमोवृता द्यौरिव मग्नतारका ॥ ६६ ॥

सा	அந்த
नरेन्द्रपत्नी	சக்கிரவர்த்தியாரின் மகிஷி
तथा	அவ்வாறு
विमनाः	சுபாவமாயுள்ள நற்புத்தியிழந்தவளாய்
उदीर्णसंरम्भ-तमोवृतानना	மிகக் கோபவிருளால் மூடப்பட்ட முகமுடையவளாய்
अवमुक्तोत्तम-माल्यभूषणा	உத்தமமான மாலைகளையும் அணிகளையும் கழற்றி எறிந்தவளாய்
मग्नतारका	ஒளியற்ற நக்ஷத்திரங்களுடைய
तमोवृता	இருள் சூழ்ந்த
द्यौः इव	ஆகாசம்போல்
बभूव	விளங்கினாள்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे नवमः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 2751. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 396.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे चतुर्थेऽह्नि वर्तमानकथाप्रसङ्गः ॥

இவ்விதம் ஆதியில் குசன் லவன் இவர்களால் ஸ்ரீராமர் ஸந்நிதியில் அச்வமேத யாகசாலையில் கானம் செய்யப்பட்ட ஸ்ரீமத் ராமாயணத்தில் நான்காவது தினத்தில் கானம் பண்ணப்பட்ட கதை முடிவுபெற்றது.

[पुरा कुशलवाभ्यां श्रीरामसन्निधावश्वमेधयज्ञवाटे द्वात्रिंशति दिनेषु गीते श्रीमद्रामायणे पञ्चमेऽह्नि अयोध्याकाण्डे दशमसर्गमारभ्य त्रिंशसर्गपर्यन्तं (2752—3666श्लोकाः) गीतम्। तस्मिन् दिने गीताः श्लोकाः915]

[ஆதியில் குசன் லவன் இவர்களால் ஸ்ரீராமஸன்னிதியில் அச்வமேதயாகசாலையில் முப்பத்திரண்டு தினங்களில் கானம் செய்யப்பட்ட ஸ்ரீமத் ராமாயணத்தில் ஐந்தாவது தினத்தில் அயோத்தியாகாண்டத்தில் 10-ாவது ஸர்க்கம் முதல் 30-ாவது ஸர்க்கம்வரை(2752-3666) கானம் செய்யப்பட்டது. அன்று கானம் செய்யப்பட்ட சுலோகசங்கியை 915)

दशमः सर्गः—பத்தாவது ஸர்க்கம் ॥ १० ॥

कैकेयीसान्त्वनम्—கைகேயியை சமாதனம் செய்வது.

विदर्शिता यदा देवी कुब्जया पापया भृशम्। तदा शेते स्म सा भूमौ दिग्धविद्धेव किन्नरी॥

पापया	பாவியான	यदा तदा	அப்போதிலிருந்தே
कुब्जया	கூனியால்	सा	அவள்
देवी	ராஜமஹிஷி	दिग्धविद्धा	நஞ்சு பூசிய பாணத்தால் அடியுண்ட,
भृशं	மிகவும்	किन्नरी इव	கின்னரிபறவை போல்
विदर्शिता	விபரீதமாய் தூண்டி விடப்பட்டாளே,	भूमौ	தரையில்
		शेते स्म	கிடந்தாள் அந்தோ!

निश्चित्य मनसा कृत्यं सा सम्यगिति भामिनी। मन्थरायै शनैः सर्वमाचचक्षे विचक्षणा॥

भामिनी	ரோஷமுடையவளும்,	निश्चित्य	முடிவுசெய்து,
विचक्षणा	ஸூக்ஷ்மதிருஷ்டியுடையவளுமாகிய	सर्वं	"யாவும்
सा	அவள்	सम्यक् इति	நன்கே" என்று
कृत्यं	செய்யவேண்டியதை	मन्थरायै	மந்தரைக்கு
मनसा	மனதிற்குள்ளே	शनैः	மெல்ல
		आचचक्षे	சொன்னாள்.

सा दीना निश्चयं कृत्वा मन्थरावाक्यमोहिता। नागकन्येव निश्वस्य दीर्घमुष्णं च भामिनी॥
मुहूर्तं चिन्तयामास मार्गमात्मसुखावहम् ॥ ३ ॥

भामिनी सा	ரோஷமுடைய அவள்,	नागकन्या	நாககன்னிகை
मन्थरावाक्यमोहिता	மந்தரையின் உபதேசத்திற்கு ஈடுபட்டுவிட்டவளாய்,	इव	போல
निश्चयं	ஒரு தீர்மானத்தை	उष्णं	உஷ்ணமாக
कृत्वा	செய்துவிட்டு,	दीर्घं	பெரு
च	இருந்தும்	निश्वस्य	மூச்செறிந்து,
दीना	மனஸ்ஸாக்ஷிக்கு விரோதமான காரியமாகிறபடியால் உள்ளம் தடுமாறப் பெற்றவளாய்	आत्मसुखावहं	தனக்கு ஏற்றவண்ணமாயிருக்கும்
		मार्गं	உபாயத்தை
		मुहूर्तं	சிறிதுநேரம்
		चिन्तयामास	ஆலோசித்தாள்.

सा सुहृच्चार्थकामा च तन्निशम्य सुनिश्चयम् । बभूव परमप्रीता सिद्धिं प्राप्येव मन्थरा ॥

सुहृत् च	அன்புவைத்தவளும்
अर्थकामा च	தனது க்ஷேமத்திலேயே நோக்கமுடையவளுமான,
सा	அந்த
मन्थरा	மந்தரை,
तं	அந்த
सुनिश्चयं	திருநிச்சயத்தை
निशम्य	செவியுற்று,
सिद्धिं प्राप्य इव	காரியப்பயனையடைந்துவிட்டதுபோலவே
परमप्रीता	உள்ளம் களித்தவளாய்
बभूव	ஆனாள்.

अथ सा रुषिता देवी सम्यक् कृत्वा सुनिश्चयम् । संविवेशाबला भूमौ निवेश्य भ्रुकुटीं मुखे ॥

सा	அந்த
देवी अथ	ராஜமஹிஷியும்,
सुनिश्चयं	நிச்சயத்தை
सम्यक्	நன்றாய்
कृत्वा	செய்துகொண்டு,
रुषिता	கோபம் தலைக்கேறிய
अबला	ஸாதாரணப் பெண் பிள்ளையாகி,
भ्रुकुटीं	புருவத்தை
मुखे	நெற்றியில்
निवेश्य	நெறுத்திவைத்து,
भूमौ	வெறும் தரையில்
संविवेश	படுத்துக்கிடந்தாள்.

ततश्चित्राणि माल्यानि दिव्यान्याभरणानि च । अपविद्धानि कैकेय्या तानि भूमिं प्रपेदिरे ॥

कैकेय्या	கைகேயிதேவியால்
अपविद्धानि	களைந்தெறியப்பட்ட
तानि	அந்த
चित्राणि	அத்புதங்களும் பலவகைகளுமான
माल्यानि	மாலைகளும்
दिव्यानि	உயர்ந்த
आभरणानि च	ஆபரணங்களும்
ततः	அப்பொழுது
भूमिं	தரையில்
प्रपेदिरे	சிதறிக்கிடந்தன.

तया तान्यपविद्धानि माल्यान्याभरणानि च । अशोभयन्त वसुधां नक्षत्राणि यथा नभः ॥

तया	அவளால்
अपविद्धानि	களைந்தெறியப்பட்ட
तानि	அந்த
माल्यानि	மாலைகளும்
आभरणानि च	ஆபரணங்களும்
नभः	ஆகாசத்தை
नक्षत्राणि	நக்ஷத்திரங்கள்
यथा	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
वसुधां	தரையை
अशोभयन्त	ஒளிபெறச்செய்தன.

क्रोधागारे निपतिता सा बभौ मलिनाम्बरा । एकवेणीं दृढं बध्द्वा गतसत्त्वेव किन्नरी ॥

क्रोधागारे	கோபக்கிரஹத்தரையில்
मलिनाम्बरा	அழுக்கடைந்த ஆடையையுடுத்தியவளாய்
एकवेणीं	தலைமயிரை ஒரே முடியாய்
दृढं बध्द्वा	கெட்டியாக முடித்துக் கட்டிக்கொண்டு,
निपतिता	விழுந்துகிடந்தவளான
सा	அவள்
गतसत्त्वा	புண்ணியத்தின் மகிமை நீங்கிய
किन्नरी इव	கின்னரியெனும் தெய்வப் பெண்போல்
बभौ	விளங்கினாள்.

आज्ञाप्य तु महाराजो राघवस्याभिषेचनम् । उपस्थानमनुज्ञाप्य प्रविवेश निवेशनम् ॥

महाराजः तु	சக்கிரவர்த்தியாரோ
राघवस्य	ஸ்ரீராமரது [வெனில்,
अभिषेचनं	பட்டாபிஷேகத்தை
आज्ञाप्य	கட்டளைசெய்துவிட்டு,
उपस्थानं	ஸதஸ்ஸை
अनुज्ञाप्य	கலைய உத்திரவு செய்து,
निवेशनं	அரண்மனைக்குள்
प्रविवेश	புகுந்தார்.

अद्य रामाभिषेको वै प्रसिद्ध इति जज्ञिवान् । प्रियार्हां प्रियमाख्यातुं विवेशान्तःपुरं वशी ॥

वशी	சக்கிரவர்த்தியார்,
रामाभिषेकः	ராமனது பட்டாபிஷேகம்
अद्य वै	இப்பொழுதுதான்
प्रसिद्धः	வெளிப்படையானது
इति	என்று
जज्ञिवान्	எண்ணினவராய்
प्रियार्हां	ப்ரேமைக்குப்பாத்ரமான வளுக்கு
प्रियं	நற்செய்தியை
आख्यातुं	அறிவிக்க
अन्तःपुरं	அந்தப்புரத்திற்கு
विवेश	எழுந்தருளினார்.

स कैकेय्या गृहं श्रेष्ठं प्रविवेश महायशाः । पाण्डुराभ्रमिवाकाशं राहुयुक्तं निशाकरः ॥
शुकबर्हिणसंयुक्तं क्रौञ्चहंसरुतायुतम् । वादित्ररवसंघुष्टं कुब्जावामनिकायुतम् ॥ १२ ॥
लतागृहैश्चित्रगृहैश्चम्पकाशोकशोभितैः । दान्तराजतसौवर्णवेदिकाभिः समायुतम् ॥ १३ ॥
नित्यपुष्पफलैर्वृक्षैर्वापीभिश्चोपशोभितम् । दान्तराजतसौवर्णैः संवृतं परमासनैः ॥ १४ ॥
विविधैरन्नपानैश्च भक्ष्यैश्च विविधैरपि । उपपन्नं महार्हैश्च भूषणैस्त्रिदिवोपमम् ॥ १५ ॥

महायशाः	மிகப்புகழ்பெற்ற
सः	அவர்,
शुकबर्हिण- संयुक्तं	கிளிகளும் மயில்களும் நிறையப்பெற்று விளங்குகிறதும்,
क्रौञ्चहंस- रुतायुतं	கிரௌஞ்சங்களுடைய வும் ஹம்சங்களுடைய வும் சப்தங்களை நிறை யப்பெற்று விளங்கு கிறதும்,
वादित्ररव- संघुष्टं	அனேகவித வாத்ய முழக்கங்களையுடை யதும்,
कुब्जा- वामनिकायुतं	கூனிகளும், குள்ளிகளும், நிறைந்துள்ளதும்,
चम्पकाशोक- शोभितैः	சம்பகங்களாலும் அசோ கங்களாலும் விளங்கிய தும்
लतागृहैः	லதாகிருஹங்களாலும்
चित्रगृहैः	சித்திரங்கள் நிறைந்த அறைகளாலும்,
दान्तराजतसौवर्ण- वेदिकाभिः	தந்தங்களினாலும் வெள்ளிகளாலும், ஸுவர்ணங்களாலும் இயற்றப்பட்ட மேடை களால்
समायुतं	நிறைந்ததும்,
नित्यपुष्प- फलैः	எக்காலத்திலும் பூக்கின் றனவும் பழங்களைக்கொ டுக்கின்றனவுமாகிய
वृक्षैः	மரங்களாலும்,
वापीभिः च	வாபிகளாலும்
उपशोभितं	அழகுவாய்ந்து விளங்கிக் கொண்டிருக்கிறதும்,

दान्तराजतसौवर्णैः	தந்தத்தினுலும் வெள்ளியினுலும் பொன்னினுலும் செய்யப்பட்ட	त्रिदिवोपमं	சுவர்க்கத்திற்கு நிகராய்
परमासनैः	சிறந்த ஆஸனங்களால்	श्रेष्ठं च	சிறந்ததாய் விளங்கும்
संवृतं च	விளங்கப்பெற்றதும்,	कैकेय्याः	கைகேயியின்
विविधैः	அனேகவிதங்களான	गृहं	மாளிகையில்
अन्नपानैः	அன்னங்களாலும் பானங்களாலும்	पाण्डुराभ्रे	வெண்மேகங்களையுடைய
विविधैः	பலவித	राहुयुक्ते	ராஹுவுடன் கூடின
भक्ष्यैः	பக்ஷ்யங்களாலும்	आकाशे	ஆகாசத்தில்
महार्हैः	மிக்கவிலையுயர்ந்த	निशाकरः	சந்திரன்
भूषणैः च	ஆபரணங்களாலும்	इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
उपपन्नं अपि	நிறைவுள்ளதும் ஆகியதும்,	प्रविवेश	விளங்கிக்கொண்டு விஜயம் செய்தார்.

तत्प्रविश्य महाराजः स्वमन्तःपुरमृद्धिमत् । न ददर्श प्रियां भार्यां कैकेयीं शयनोत्तमे ॥

महाराजः	சக்கிரவர்த்தியார்	प्रविश्य	நுழைந்து
तत्	அந்த	शयनोत्तमे	உயர்ந்த படுக்கையில்,
ऋद्धिमत्	செல்வத்தோடுகூடின	प्रियां भार्यां	அன்புநாயகியாகிய,
स्वं	தனது	कैकेयीं	கைகேயியை
अन्तःपुरं	அந்தப்புரத்தில்	ददर्श न	காணவில்லை.

स कामबलसंयुक्तो रत्यर्थी मनुजाधिपः । अपश्यन्दयितां भार्यां पप्रच्छ विषसाद च ॥

कामबलसंयुक्तः	அத்யந்த வாத்ஸல்யம் வைத்திருந்த	अपश्यन्	காணுதவராய்
मनुजाधिपः	சக்கிரவர்த்தியார்	विषसाद	துன்புற்றுர்.
		सः	அவர்
दयितां	ப்ரியமான	रत्यर्थी च	பிரியமானவளைப்பற்றி விசாரிக்கின்றவராகி
भार्यां	மனைவியை	पप्रच्छ	வினவினுர்.

न हि तस्य पुरा देवी तां वेलामत्यवर्तत । न च राजा गृहं शून्यं प्रविवेश कदाचन ॥

हि	ஏனெனில்	प्रविवेश न	புகுந்ததில்லை.
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்,	पुरा	இதற்குமுன்னர்
कदाचन च	ஒருதரம்கூட	तस्य	அவருடைய
गृहं	மாளிகைக்குள்	देवी	மஹிஷி
शून्यं	இல்லாமல் இருக்கப் பெற்றதாய் இருக்கையில்	तां	அந்த
		वेलां	வேளையில்
		अत्यवर्तत न	இராமல் இருந்ததில்லை.

ततो गृहगतो राजा कैकेयीं पर्यपृच्छत । यथापुरमविज्ञाय स्वार्थलिप्सुमपण्डिताम् ॥

गृहगतः	மாளிகைக்குள் வந்து சேர்ந்த	अपण्डितां	அசட்டுத்தனத்தில் இறங்கிவிட்டவளாயும்
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்	अविज्ञाय	அறியாமல்
कैकेयीं	கைகேயியை	यथापुरं	முன்போலவே
ततः	அப்பொழுது	पर्यपृच्छत	விசாரித்தார்.
स्वार्थलिप्सुं	ஸ்வார்த்தம் ஒன்றிலேயே மனதைச் செலுத்திவிட்டவளாயும்,		

प्रतिहारी त्वथोवाच संत्रस्ता सुकृताञ्जलिः । देव देवी भृशं क्रुद्धा क्रोधागारमभिद्रुता ॥

प्रतिहारी	வாயில்காப்பவள்	उवाच	பதில் சொன்னாள்.
संत्रस्ता	மிகவும் அச்சம் கொண்டவளாய்	देव	"சக்கிரவர்த்தியாரே!
सुकृताञ्जलिः	கரங்களை நன்கு கூப்பியவளாகி	देवी	தேவியார்
तु	இதுவிஷயத்தில்	भृशं	வெகு
अथ	பின் வருமாறு	क्रुद्धा	கோபங்கொண்டவளாய்
		क्रोधागारं	கோபமணையுள்
		अभिद्रुता	புகுந்திருக்கிறாள்."

प्रतिहार्या वचः श्रुत्वा राजा परमदुर्मनाः । विषसाद पुनर्भूयो लुलितव्याकुलेन्द्रियः ॥

राजा	சக்கிரவர்த்தியார்	परमदुर्मनाः	மிகவும் மனம் கொதிக்கப் பெற்றவராய்
प्रतिहार्याः	வாயில்காப்பவளுடைய	लुलित-व्याकुलेन्द्रियः	புலன்களெல்லாம் தத்தம் தொழிலை இழக்கபெற்றவராகி
वचः	சொல்லை	विषसाद	மனவருத்தம் அடைந்தார்.
श्रुत्वा	கேட்டு,		
पुनः भूयः	முன்னிலும் அதிகமாய்		

तत्र तां पतितां भूमौ शयानामतथोचिताम् । प्रतप्त इव दुःखेन सोऽपश्यज्जगतीपतिः ॥

सः	அந்த	अतथोचितां	இதுவரையில் எப்பவும் அப்படி இல்லாதிருந்தவளுமாகிய
जगतीपतिः	சக்கிரவர்த்தியார்,	तां	அவளை
तत्र	அவிடத்தில்	दुःखेन	மனவேதனையால்
भूमौ	வெறும்தரையில்	इव	மிகவும்
पतितां	மேனியைகிடத்தி	प्रतप्तः	துன்பம் அடைந்தவராய்
शयानां	படுத்துக்கொண்டிருக்கிறவளும்	अपश्यत्	கண்ணுற்றனர்.

स वृद्धस्तरुणीं भार्यां प्राणेभ्योऽपि गरीयसीम् । अपापः पापसङ्कल्पां ददर्श धरणीतले ॥

लतामिव विनिष्कृत्तां पतितां देवतामिव । किन्नरीमिव निर्धूतां च्युतामप्सरसं यथा ॥

वामामिव परिभ्रष्टां हरिणीमिव संयताम् । करेणुमिव दिग्धेन विद्धां मृगयुना वने ॥
महागज इवारण्ये स्नेहात् परिममर्श ताम् ॥ २५ ॥

सः	அவர்
तरुणीं	இளம்பருவமுடையவளும்
प्राणेभ्यः अपि	உயிரினும்
गरीयसीं	மிகப்பிரியமுள்ளவளுமா[கிய
भार्यां	மனைவியை
धरणीतले	வெறும் தரையில்
ददर्श	கண்டார்.
विनिष्कृत्तां	வேர்களைந்தெறியப்பட்ட
लतां इव	பூங்கொடிபோலிருக்கிறவளும்,
पतितां	புண்ணியத்தின் முடிவில் கீழே தள்ளிவிடப்பட்ட
देवतां	தேவகன்னியை
इव	போலிருக்கிறவளும்,
निर्धूतां	அடியுண்டு துடித்துக் கொண்டிருக்கும்
किन्नरीं	கின்னரிப்பறவையை
इव	போலிருக்கிறவளும்
च्युतां	விண்ணினின்று புவியில் தள்ளிவிடப்பட்ட
अप्सरसं	அப்ஸரஸ்த்ரீயை
यथा	போலிருக்கிறவளும்,
परिभ्रष्टां	தள்ளிவைக்கப்பட்ட
वामां	பெண்மணியை
इव	போலிருக்கிறவளும்,
संयतां	வலையிலகப்பட்ட
हरिणीं	பெண்மானை
इव	போலிருக்கிறவளும்,
वने	வனத்தில்
मृगयुना	வேடனால்
दिग्धेन	நஞ்சுபூசின பாணத்தால்
विद्धां	எய்யப்பட்ட
करेणुं इव	பெண்யானையைப் போலிருக்கிறவளும்,
पापसङ्कल्पां	அஸஹ்யமான செயலுக்கு ஸங்கல்பித்து விட்டவளுமாகிய
तां	அவளை
अरण्ये	காட்டில்
महागजः	மதயானையானது
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே,
अपापः	ஒருபாபத்தையுமறியாத
वृद्धः	கிழவர்,
स्नेहात्	ஸ்நேஹத்தினால்
परिममर्श	தடவிக்கொடுத்தார்.

परिमृज्य च पाणिभ्यामभिसन्त्रस्तचेतनः । कामी कमलपत्राक्षीमुवाच वनितामिदम् ॥

कामी	மனைவியிடத்து அதிகப் பற்றுள்ள, அதாவது பாரியாஸக்தனாகிய அந்தக் கணவனார்
कमलपत्राक्षीं	தாமரையிதழ்போல் கண்களையுடைய
वनितां	மனையாட்டியை
पाणिभ्यां च	இருகரங்களினாலும்
परिमृज्य	தடவிக்கொடுத்து,
अभिसन्त्रस्तचेतनः	உள்ளம் கலங்கினவராகி
इदं	பின்வருமாறு
उवाच	விசாரித்தருளினார்.

न तेऽहमभिजानामि क्रोधमात्मनि संश्रितम् ।
देवि केनाभिशप्तासि केन वा त्वं विमानिता ॥ २७ ॥

देवि	"தேவி!
आत्मनि	உன்னிடத்தில்
संश्रितं	பற்றியிருக்கிற
ते क्रोधं	உனது சினத்தை
अहं	நான்
अभिजानामि न	அறியேன்.
केन	எவனாலாவது
अभिशप्ता असि	நீ நிந்திக்கப்பட்டனையா [என்ன?
त्वं	நீ
केन	எவனாலாவது
विमानिता वा	அவமதிக்கப்பட்டனையா என்ன?

यदर्थं मम दुःखाय शेषे कल्याणि पांसुषु ॥ २८ ॥

कल्याणि	“உத்தமியே!
मम	என்
दुःखाय	மனம்வேக
पांसुषु	புழுதியில்
यदर्थं शेषे	ஏன் நீ படுத்திருக்கின்றனை?

भूमौ शेषे किमर्थं त्वं मयि कल्याणचेतसि । भूतोपहतचित्तेव मम चित्तप्रमाथिनी ॥

मयि	“நான்
कल्याणचेतसि	களிப்புற்றிருக்கையில்
त्वं	நீ
भूतोपहतचित्ता इव	பித்தம் பிடித்த மனதுற்றவள்போலாகி
मम	என்னுடைய
चित्तप्रमाथिनी	மனம் துடிக்கச் செய்பவளாய்
किमर्थं	ஏன்
भूमौ	தரையில்
शेषे	படுத்தாய்?

सन्ति मे कुशला वैद्यास्त्वभितुष्टाश्च सर्वशः ।
सुखितां त्वां करिष्यन्ति व्याधिमाचक्ष्व भामिनि ॥ ३० ॥

मे	“என்னிடத்தில்
सर्वशः	எல்லாவிடத்திலும்
अभितुष्टाः	மனமுவந்தவர்களும்,
कुशलाः च	ஸமர்த்தர்களுமான
वैद्याः	வைத்யர்கள்
सन्ति	இருக்கின்றார்கள்.
भामिनि	ஓ அழகி!
व्याधिं	நோயை
तु	இப்பொழுது
आचक्ष्व	இன்னதென்று சொல்லு.
त्वां	உன்னை
सुखितां	நோயற்றவளாக
करिष्यन्ति	செய்வார்கள்.

कस्य वा विप्रियं कार्यं केन वा विप्रियं कृतम् । कः प्रियं लभतामद्य को वा सुमहदप्रियम् ॥

केन	“எவனாலாவது
विप्रियं	அபராதம்
कृतं वा	செய்யப்பட்டதா என்ன?
कस्य	எவனுக்காவது
विप्रियं	தீமை
कार्यं वा	விளைவிக்கவேண்டுமா என்ன?
अद्य	இப்பொழுது
कः	எவன்
प्रियं	நன்மையையோ,
वा	அல்லது
कः	எவன்
सुमहत्	மகத்தான
अप्रियं	தீமையையோ
लभताम्	அடையவேண்டும்?

मा रोदीर्मा च कार्षीस्त्वं देहसंपरिशोषणम् ।
अवध्यो वध्यतां को वा वध्यः को वा विमुच्यताम् ॥ ३२ ॥

त्वं	நீ
मा रोदीः	அழாதே
देहसंपरिशोषणं च	காயக்லேசத்தையும்
मा कार्षीः	செய்யாதே.
अवध्यः	கொலைசெய்யப்படத்தகாத
कः वा	எவன்தான்
वध्यतां	கொல்லப்படவேண்டும்?
वध्यः	கொல்லப்படவேண்டிய
कः वा	எவன்தான்
विमुच्यताम्	விடப்படவேண்டும்?

दरिद्रः को भवत्वाढ्यो द्रव्यवान् वाऽप्यकिञ्चनः ।
अहं चैव मदीयाश्च सर्वे तव वशानुगाः ॥ ३३ ॥

अहं च	"நானும்
मदीयाः	என்னைச் சேர்ந்தவர்கள்
सर्वे च	எல்லாரும்
तव	உன்
वशानुगाः एव	இஷ்டப்படி நடப்பவர்களே!
दरिद्रः	பொருளின்றி வருந்துகின்ற ஒருவன்
आढ्यः	செல்வவானாகவும்,
अपि वा	அல்லது
द्रव्यवान्	தனிகன் ஒருவன்
अकिञ्चनः	வறியவனாகவும்
कः	எவன்
भवतु	ஆகவேண்டும்?

न ते किञ्चिदभिप्रायं व्याहन्तुमहमुत्सहे । आत्मनो जीवितेनापि ब्रूहि यन्मनसेच्छसि ॥

आत्मनः	"என்னுடைய
जीवितेन अपि	உயிர் பிழைத்திருக்க வேண்டிய காரணத்தாலுங்கூட
ते अभिप्रायं	உனது அபிப்பிராயம்
किञ्चित्	எதையும்
व्याहन्तुं	மறுக்க
अहं	நான்
उत्सहे न	போறேன்.
मनसा	மனதில்
इच्छसि	நீ இப்பொழுது வைத்துக்கொண்டிருக்கிறது
यत्	எதோ அதை
ब्रूहि	சொல்லிவிடு.

बलमात्मनि जानन्ती न मां शङ्कितुमर्हसि । करिष्यामि तव प्रीतिं सुकृतेनापि ते शपे ॥

आत्मनि	"உன் விஷயத்தில்
बलं	செல்வாக்கு பலத்தை
जानन्ती	அறியும் நீ
मां	என்னிடத்தில்
शङ्कितुं	ஐயப்பட
अर्हसि न	கூடாது.
तव	உனது
प्रीतिं	மனோரதத்தை
करिष्यामि	நான் செய்கின்றேன்.
सुकृतेन अपि	புண்ணியத்தின் மேலும்
ते	உனக்கு
शपे	ஆணையாகச்சொல்லுகின்றேன்.

यावदावर्तते चक्रं तावती मे वसुन्धरा ॥ ३६ ॥
प्राचीनाः सिन्धुसौवीराः सौराष्ट्रा दक्षिणापथाः ।
वङ्गाङ्गमगधा मत्स्याः समृद्धाः काशिकोसलाः ॥ ३७ ॥

यावत्	"எதுவரையில்
चक्रं	சூரியசக்கிரம்
आवर्तते	சுழல்கின்றதோ
तावती	அதுவரையிலுள்ள
प्राचीनाः	கீழ்தேசங்கள்
सिन्धुसौवीराः	சிந்துதேசங்கள் சௌவீரதேசங்கள்,
सौराष्ट्राः	சௌராஷ்டிரதேசங்கள்,
दक्षिणापथाः	தென்தேசங்கள்,
वङ्गाङ्गमगधाः	வங்கம், அங்கம், மகதம் என்ற தேசங்கள்,
मत्स्याः	மத்ஸ்யதேசங்கள்,
काशिकोसलाः	காசிதேசங்கள், கோஸல [தேசங்கள்
समृद्धाः	எல்லாமும்
मे	எனது
वसुन्धरा	ஆளுகைக்கு உட்பட்ட பூமி.

तत्र जातं बहुद्रव्यं धनधान्यमजाविकम् । ततो वृणीष्व कैकेयि यद्यत्त्वं मनसेच्छसि ॥

कैकेयि	"கைகேயி!
तत्र	அதில்
बहुद्रव्यं	பல சிறந்த பொருள்களும்
धनधान्यं	தனதான்யங்களும்
अजाविकं	ஆடுமாடுகளும்
जातं	இருக்கின்றன.

त्वं	நீ
मनसा	மனதில்
इच्छसि	வைத்திருக்கிறது
ततः	அதில்
यत् यत्	எதுவாயிருந்தாலும் அதை
वृणीष्व	வாய்திறந்து கேட்பாயாக

किमायासेन ते भीरु उत्तिष्ठोत्तिष्ठ शोभने । तत्त्वं मे ब्रूहि कैकेयि यतस्ते भयमागतम् ॥
तत्ते व्यपनयिष्यामि नीहारमिव रश्मिवान् ॥ ३९ ॥

भीरु	"அச்சப்படுபவளே!
यतः	எதினால்
ते	உனக்கு
भयं	மனக்குறை
आगतं	உண்டாகியிருக்கிறதோ
तत्	அதை
त्वं	நீ
मे	எனக்கு
ब्रूहि	சொல்லு.
रश्मिवान्	சூரியன்
नीहारं	பனியை

इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
तत्	அதை
ते	உனக்கு
व्यपनयिष्यामि	நான் ஒழிவுசெய்வேன்.
शोभने	கட்டழகி!
उत्तिष्ठ	எழுந்திரு;
उत्तिष्ठ	எழுந்திரு;
कैकेयि	கைகேயி;
ते	உனக்கு
आयासेन	மனக்கவலை
किम्	ஏன்?

तथोक्ता सा समाश्वस्ता वक्तुकामा तदप्रियम् । परिपीडयितुं भूयो भर्तारमुपचक्रमे ॥

तत्	அந்த
अप्रियं	அனிஷ்டத்தை
वक्तुकामा	சொல்வதையே மனோரதமாய்கொண்டிருந்தவளும்
तथा	இவ்வாறு
उक्ता	சொல்லப்பட்டதற்கு செவிசாத்தியவளுமாகிய

सा	அவள்
समाश्वस्ता	உள்ளம் தேறி சற்று தைரியம் அடைந்தவளாய்
भर्तारं	கணவரை
भूयः	இன்னும் அதிகமாய்
परिपीडयितुं	வருத்தமுறச் செய்ய
उपचक्रमे	தலைப்பட்டுவிட்டாள்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे दशमः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 2791. — अयोध्याकाण्डेआदितः श्लोकाः 436.

एकादशः सर्गः—பதினோராவது ஸர்கக்ம் ॥ ११ ॥

वरद्वयवरणम्— இரண்டுவரங்களை கேட்பது.

तं मन्मथशरैर्विद्धं कामवेगवशानुगम् । उवाच पृथिवीपालं कैकेयी दारुणं वचः ॥ १ ॥

कैकेयी	கைகேயி
मन्मथशरैः	மன்மதபாணங்களால்
विद्धं	இளகிய மனமுடையவரும்
कामवेग-वशानुगं	அன்பின் அதிசயத்தால் எதையும் மறுக்க மனம் வராதவருமான
तं	அந்த
पृथिवीपालं	சக்கிரவர்த்தியாரைப் பார்த்து,
दारुणं	மனதிற்கு வேதனையையும் வெறுப்பையும் உண்டாக்குகிற
वचः	பின்வரும் சொல்லை
उवाच	சொன்னாள்.

नास्मि विप्रकृता देव केनचिन्नावमानिता ।
अभिप्रायस्तु मे कश्चित्तमिच्छामि त्वया कृतम् ॥ २ ॥

देव	"சக்கிரவர்த்தியாரே !
विप्रकृता	பிணியுற்றவள்
अस्मि न	இல்லை.
केनचित्	ஒருவராலும்
अवमानिता	அவமதிப்படைந்தவளும்
न	இல்லை.
मे	எனக்கு
कश्चित् अभिप्रायः	ஓர் விருப்பமுளது.
त्वया तु	உம்மாலேயே
कृतं	செய்துமுடிக்கவேண்டியதாகிய
तं	அதை
इच्छामि	நான் இப்பொழுது மனதில் வைத்திருக்கிறேன்.

प्रतिज्ञां प्रतिजानीष्व यदि त्वं कर्तुमिच्छसि । अथ तद्व्याहरिष्यामि यदभिप्रार्थितं मया ॥

त्वं	"நீர்
कर्तुं	செய்துமுடிக்க
इच्छसि यदि	உடன்படுகிறதாயிருந்தால்,
प्रतिज्ञां	"கேட்டதை அளிக்கிறேன்" என்கிற ஒப்பந்தத்தை
प्रतिजानीष्व	வஞ்சினமுரைக்கக்கடவீர்.
अथ	அதன்மேல்
मया	என்னால்
अभिप्रार्थितं	நெஞ்சினுள்ளேயே அடைத்து வைக்கப்பட்டிருக்கும் மனோரதம்
यत्	எதுவோ
तत्	அதை
व्याहरिष्यामि	நான் வெளியிட்டுச் சொல்வேன்."

तामुवाच महातेजाः कैकेयीमीषदुत्स्मितः । कामी हस्तेन संगृह्य मूर्धजेषु शुचिस्मिताम् ॥

महातेजाः	மஹாதேஜோவானும்
कामी	பார்யாஸக்தருமாகிய அவர்
ईषत्	கொஞ்சம்
उत्स्मितः	புன்னகைகொண்டு
कैकेयीं	கைகேயியை
हस्तेन	கரத்தால்
मूर्धजेषु	சுரிகேசங்களில்
संगृह्य	தடவிக்கொடுத்து,
शुचिस्मितां	மந்தஹாஸத்துடன் விளங்கும்
तां	அவளைப் பார்த்து
उवाच	பின்வருமாறு மொழிந்தார்.

अवलिप्ते न जानासि त्वत्तः प्रियतमा मम । मनुजो मनुजव्याघ्राद्रामादन्यो न विद्यते ॥

अवलिप्ते	"கருவமடைந்தவளே!	मनुजव्याघ्रात्	புருஷோத்தமனை
मम	எனக்கு	रामात्	ஸ்ரீராமனினும்
त्वत्तः	உன்னினும்	अन्यः	மேம்பட்ட
प्रियतमा	மாதர்களில்மேம்பட்டவள்	मनुजः	மனிதன்
न	இல்லையென்பதையும்	विद्यते न	இல்லையென்பதையும்
		जानासि	நீ அறிவாய்.

तेनाजय्येन मुख्येन राघवेण महात्मना । शपे ते जीवनार्हेण ब्रूहि यन्मनसेच्छसि ॥

अजय्येन	"யாவராலும் வெல்லவொண்ணாதவனும்	ते	உனக்கு
महात्मना	யாவரினும் மேம்பாடுடையவனுமாய்	शपे	நீசொல்லும் காரியத்தை முடித்துக்கொடுப்பேனென சத்யம் பண்ணுகிறேன்.
मुख्येन	யாவரினும் சிறந்தவனும்	मनसा	மனதில்
जीवनार्हेण	பெறலரிய புதல்வனுமாகிய	इच्छसि	நீ வைத்துக்கொண்டிருக்கிறது
तेन	அந்த	यत्	எதோ அதை
राघवेण	ஸ்ரீராமன்மேல்	ब्रूहि	வெளியிட்டுச்சொல்லு.

यं मुहूर्तमपश्यंस्तु न जीवेयमहं ध्रुवम् । तेन रामेण कैकेयि शपे ते वचनक्रियाम् ॥

यं	"எவனை	रामेण	ஸ்ரீராமன்மீது
मुहूर्तं तु	ஒரு நிமிஷமேனும்	कैकेयि	கைகேயி!
अपश्यन्	காணாவிடில்	ते	உன்னுடைய
अहं	நான்	वचनक्रियां	வேண்டுகோளை நடத்திவைத்தலை
ध्रुवं	நிச்சயமாய்		
जीवेयं न	உயிர் வைத்திரேனோ;		
तेन	அந்த	शपे	சத்யம் பண்ணுகிறேன்.

आत्मना वाऽऽत्मजैश्चान्यैर्वृणे यं मनुजर्षभम् । तेन रामेण कैकेयि शपे ते वचनक्रियाम् ॥

आत्मना	"எனது பிராணனினும்	तेन	அந்த
वा	அல்லது	रामेण	ஸ்ரீராமன்மேல்
आत्मजैः	குழந்தைகளினும்	कैकेयि	கைகேயி!
अन्यैः च	சுற்றத்தார்களினும்	ते	உன்னுடைய
यं	எவனை		
मनुजर्षभं	புருஷோத்தமனாய்	वचनक्रियां	வேண்டுகோளை நடத்திவைத்தலை
वृणे	அன்புடன் கொண்டாடுகின்றேனோ	शपे	சத்யம்பண்ணுகிறேன்.

भद्रे हृदयमप्येतदनुमृश्योद्धरस्व माम् । एतत्समीक्ष्य कैकेयि ब्रूहि यत्साधु मन्यसे ॥

भद्रे	"ஸௌபாக்கியவதியே !
मां	என்னிடத்தில்
हृदयं	உள்ளத்தை
साधु	உள்ளபடி
एतत्	இவ்வகையானதென்று
अनुमृश्य अपि	நன்றாய் ஆலோசித்து,
उद्धरस्व	மனக்கவலையை ஒழி.
एतत्	இதை
समीक्ष्य	உணர்ந்து
कैकेयि	கைகேயி !
मन्यसे	நீ மனதில் வைத்திருக்கிறது
यत्	எதோ, அதை
ब्रूहि	வெளியிட்டுச்சொல்வாயாக.

बलमात्मनि पश्यन्ती न मां शङ्कितुमर्हसि । करिष्यामि तव प्रीतिं सुकृतेनापि ते शपे ॥

आत्मनि	"உன்விஷயத்தில்
बलं	செல்வாக்குபலத்தை
पश्यन्ती	அறியும் நீ
मां	என்னிடத்தில்
शङ्कितुं	ஐய்யப்பட
अर्हसि न	கூடாது.
तव	உனது
प्रीतिं	மனோரதத்தை
करिष्यामि	நான் செய்கின்றேன்.
सुकृतेन अपि	புண்ணியத்தின்மேலும்,
ते	உனக்கு
शपे	ஆணையாய்ச் சொல்லுகிறேன்."

सा तदर्थमना देवी तमभिप्रायमागतम् । निर्मध्यस्थाच्च हर्षाच्च बभाषे दुर्वचं वचः ॥

तदर्थमनाः	தனது காரியத்திலேயே கருத்தை வைத்த
सा देवी	அந்த தேவியார்
अभिप्रायं	இஷ்டத்திற்கு
आगतं	இணங்கிய
तं	அவரிடம்
हर्षात् च	சந்தோஷ மனத்தால்
वचः	சொல்லவேண்டிய விண்ணப்பத்தை
निर्मध्यस्थात्	நியாயவிருத்தமாயிருப்பதால்
दुर्वचं च	வெளியிடுவது கஷ்டமாயிருப்பதுபற்றியே
बभाषे	தனக்குள்ளேயே ஆலோசித்து சேர்த்துகோர்த்துக்கொண்டனள்.

तेन वाक्येन संहृष्टा तमभिप्रायमात्मनः । व्याजहार महाघोरमभ्यागतमिवान्तकम् ॥

तेन	அந்த
वाक्येन	சொல்லாலே
संहृष्टा	உள்ளம்தேறிய அவள்
आत्मनः	தனது
अभिप्रायं	இஷ்டத்திற்கு
अभ्यागतं	இணங்கிவிட்ட
तं	அவரைப் பார்த்து
अन्तकं इव	மரணத்திற்கிதுவே காரணமாகிறதாகிய
महाघोरं	கொடிய மொழியை
व्याजहार	பின்வருமாறு விளங்கச் சொன்னாள்.

यथा क्रमेण शपसि वरं मम ददासि च । तच्छृण्वन्तु त्रयस्त्रिंशद्देवाः सेन्द्रपुरोगमाः ॥
चन्द्रादित्यौ नभश्चैव ग्रहा रात्र्यहनी दिशः । जगच्च पृथिवी चेयं गन्धर्वाश्च सराक्षसाः ॥

शपसि	“நீர் சபதம் கூறுகின்றீர்.
क्रमेण	அதன் பயனாய்
मम	எனக்கு
यथा	எந்த
वरं	வரத்தை
ददासि	அளிக்கின்றீரோ,
तत्	அதை
सेन्द्रपुरोगमाः	இந்திரனை முன்னிட்ட
त्रयस्त्रिंशत्	முப்பத்துமூன்று
देवाः च	தேவர்களும்,
चन्द्रादित्यौ च	சந்திரனும் சூரியனும்
नभः एव	ஆகாயமும்,
ग्रहाः	கிரகங்களும்,
रात्र्यहनी	இரவும் பகலும்,
दिशः	திக்குகளும்
जगत् च	ஸ்வர்க்கலோகமும்
गन्धर्वाः	கந்தர்வர்களும்
सराक्षसाः	இராக்கதர்களோடு
इयं	இந்த [கூடிய
पृथिवी च	பூமியும்
शृण्वन्तु	கேட்கட்டும்.

निशाचराणि भूतानि गृहेषु गृहदेवताः । यानि चान्यानि भूतानि जानीयुर्भाषितं तव ॥

गृहेषु	“வீடுகளில்
निशाचराणि	இரவில் திரிகின்ற
भूतानि	பூதங்களும்,
गृहदेवताः	கிருஹதேவதைகளும்
अन्यानि	மற்றுமுள்ள
भूतानि	பூதங்கள்
यानि च	எவைகளோ அவைகளும்,
तव	உம்முடைய
भाषितं	சொல்லை
जानीयुः	அறிந்திருக்கக்கடவர்கள்.

सत्यसन्धो महातेजा धर्मज्ञः सुसमाहितः । वरं मम ददात्येष तन्मे शृण्वन्तु देवताः ॥

सत्यसन्धः	“சொல்லிய சொல்தவறாதவரும்,
महातेजाः	மஹாதேஜோவானும்
धर्मज्ञः	தருமமறிந்தவரும்
सुसमाहितः	மனம் சற்றும் சிதறாதிருக்கின்றவருமாகிய
एषः	இவர்
मम	எனக்கு
वरं	வரத்தை
ददाति	அளிக்கின்றார்.
तत्	அதை
मे	எனக்காக
देवताः	தேவதைகள்
शृण्वन्तु	கேட்கக்கடவர்கள்.”

इति देवी महेष्वासं परिगृह्याभिशस्य च । ततः परमुवाचेदं वरदं काममोहितम् ॥

देवी	தேவியார்
महेष्वासं च	மஹாசூரராயும்
काममोहितं	அன்பிற்கீடுபட்டவராய்
वरदं	கேட்டதையெல்லாம் அளிக்கின்றவராயுமிருக்கிற அவரை
परिगृह्य	தன்வசமாக்கிக்கொண்டு
इति	மேற்கண்டவண்ணமாய்
अभिशस्य	கட்டுப்படுத்தி,
ततः	அதன்மேல்
परं	காரியத்தின் முக்யபாகத்
इदं	பின்வருமாறு [தை
उवाच	சொன்னாள்.

स्मर राजन् पुरावृत्तं तस्मिन्दैवासुरे रणे । तत्र चाच्यावयच्छत्रुस्तव जीवितमन्तरा ॥

राजन्	"சக்கிரவர்த்தியாரே!	तत्र	அதின்
दैवासुरे	தேவர்களுக்கும் அசுரர் களுக்கும் நடந்த	अन्तरा	இடையில்
तस्मिन्	அந்த	शत्रुः	சத்துரு
रणे	யுத்தத்தில்	तव	உம்முடைய
पुरावृत्तं	நடந்த செய்தியை	जीवितं च	பிராணனையே
स्मर	நீர் நினைத்துப் பாரும்.	अच्यावयत्	கலங்கச் செய்தான்.

तत्र चापि मया देव यत्त्वं समभिरक्षितः । जाग्रत्या यतमानायास्ततो मे प्रददौ वरौ ॥

देव	"வேந்தே!	जाग्रत्याः	கண்ணிமையாதவளாய்
तत्र	அப்பொழுது	यतमानायाः	பாடுபட்ட
मया अपि	என்னாலேயே	मे	எனக்கு
त्वं	நீர்	ततः च	அப்பொழுதே
समभिरक्षितः	பாதுகாக்கப்பட்டீர்.	वरौ	இரண்டு வரங்களை
यत्	அக்காரணத்தால்	प्रददौ	தந்தருளினீர்.

तौ तु दत्तौ वरौ देव निक्षिप्तौ मृगयाम्यहम् । तवैव पृथिवीपाल सकाशे सत्यसङ्गर ॥

पृथिवीपाल	"லோகபாலரும்	निक्षिप्तौ	ஒப்பமாய் வைக்கப்பட்ட வைகளுமான
सत्यसङ्गर	ஸத்யஸந்தருமாகிய	तौ	அந்த
देव	சக்கிரவர்த்தியாரே!	वरौ एव	இரு வரங்களையே
दत्तौ	கொடுக்கப்பட்டவைகளும்	अहं तु	நான் இப்பொழுது
तव	உம்முடைய	मृगयामि	அடைய விரும்புகிறேன்.
सकाशे	இருப்பில்		

तत्प्रतिश्रुत्य धर्मेण न चेद्दास्यसि मे वरम् ।
अद्यैव हि प्रहास्यामि जीवितं त्वद्विमानिता ॥ २१ ॥

तत्	"ஆகையால்	चेत्	என்கிற பக்ஷத்தில்
धर्मेण	நியாயப்படி	अद्य एव	இப்பொழுதே
प्रतिश्रुत्य	வாக்குதத்தம் செய்து [விட்டு,	त्वद्विमानिता	உம்மாலவமதிக்கப்பட்ட [வளாய்
मे	எனது	जीवितं	பிராணனை
वरं	மனோரதத்தை	प्रहास्यामि	விட்டுவிடுவேன்.
दास्यसि न	நீர் கொடாமல் போவீர்	हि	நிச்சயம்."

वाङ्मात्रेण तदा राजा कैकेय्या स्ववशीकृतः । प्रचस्कन्द विनाशाय पाशं मृग इवात्मनः ॥

राजा	சக்கிரவர்த்தியார்	विनाशाय	அழிவின்பொருட்டு
कैकेय्या	கைகேயியினாலே	वाङ्मात्रेण	தொனியினாலேயே
तदा	அப்பொழுது	पाशं	வலையில்
स्ववशीकृतः	தன்வசத்தில் அகப்பட்டுக்கொண்டவராய்	इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
मृगः	ஓர் மான்	प्रचस्कन्द	தன் சுதந்திரத்தை இழந்தார்.
आत्मनः	தனது		

ततः परमुवाचेदं वरदं काममोहितम् । वरौ यौ मे त्वया देव तदा दत्तौ महीपते ॥ २३ ॥
तौ तावदहमद्यैव वक्ष्यामि शृणु मे वचः ॥ २४ ॥

ततः	அதன்மேல்	मे	எனக்கு
काममोहितं	அன்பிற்கீடுபட்டவராய்,	दत्तौ	கொடுக்கப்பட்ட
वरदं	கேட்டதையெல்லாம் அளிக்கிறவருமாகிய அவரைப்பார்த்து,	वरौ	வரங்கள்
परं	காரியத்தின் முடிவுபாகத்தை	यौ एव	எந்த இரண்டோ
इदं	பின்வருமாறு	तौ तावत्	அவ்விரண்டை மாத்திரம்
उवाच	சொன்னாள்.	अद्य	இப்பொழுது
महीपते	"பூமிபாலராகிய	अहं	நான்
देव	சக்கிரவர்த்தியாரே!	वक्ष्यामि	கேட்கின்றேன்.
तदा	அப்பொழுது	मे	எனது
त्वया	உம்மால்	वचः	விண்ணப்பத்திற்கு
		शृणु	திருச்செவி சாற்றக்கடவீராக.

अभिषेकसमारम्भो राघवस्योपकल्पितः । अनेनैवाभिषेकेण भरतो मेऽभिषिच्यताम् ॥

राघवस्य	"ராமனுக்கு	अभिषेकेण एव	சாமக்கிரியைக்கொண்டே
अभिषेकसम्मारंभः	அபிஷேகசாமக்கிரி	मे भरतः	என் பரதன்
उपकल्पितः	சேகரிக்கப்பட்டிருக்கிறது.	अभिषिच्यताम्	பட்டாபிஷேகம் செய்விக்கப்படட்டும்.
अनेन	இந்த		

यो द्वितीयो वरो देव दत्तः प्रीतेन मे त्वया । तदा देवासुरे युद्धे तस्य कालोऽयमागतः ॥

देव	"சக்கிரவர்த்தியாரே!	त्वया	உம்மால்
तदा	அப்பொழுது	द्वितीयः वरः	இரண்டாவதானவரம்
देवासुरे	தேவர்களுக்கும் அசுரர்களுக்கும் நடந்த	यः	எது
युद्धे	யுத்தத்தில்	दत्तः	கொடுக்கப்பட்டதோ
मे	என்னிடம்	तस्य कालः	அதற்கு சமயம்
प्रीतेन	மனமுவந்த	अयं आगतः	இதோவந்துவிட்டது.

नव पञ्च च वर्षाणि दण्डकारण्यमाश्रितः। चीराजिनजटाधारी रामो भवतु तापसः ॥

रामः	"ராமன்	चीराजिन– जटाधारी	மரவுரி, கிருஷ்ணஜினம் சடை தரித்தவனாய்,
नव	ஒன்பது	तापसः	தபஸ்வியாக
पञ्च च	ஐந்துகூடிய	दण्डकारण्यं	தண்டகாரண்யத்தில்
वर्षाणि	வருடங்கள்	आश्रितः	வாஸம் செய்பவனாக
		भवतु	இருக்கட்டும்.

भरतो भजतामद्य यौवराज्यमकण्टकम्। एष मे परमः कामो दत्तमेव वरं वृणे ॥
अद्य चैव हि पश्येयं प्रयान्तं राघवं वनम् ॥ २८ ॥

दत्तं	"முன்னமேயே வாக்குதத்தம் செய்யப்பட்டதான	पश्येयं	நான் கண்களால் பார்க்கவேண்டும்.
वरं	வரத்தைத்தான்	एषः हि	இதுதான்
अद्य	இப்பொழுது	मे	எனக்கு
वृणे	நான் கேட்கிறேன்:	परमः कामः च	எதற்கும் முதன்மையாகிய விருப்பு.
अद्य एव	இன்றையதினமே	भरतः	பரதன்
राघवं	ராமனை	यौवराज्यं	இளவரசு பட்டத்தை
वनं	வனவாசத்திற்கு	अकण्टकं	இடையூறற்றதாய்
प्रयान्तं	புறப்பட்டுப்போய்விட்டவனாக	भजताम्	அடையட்டும்:

त्वं राजराजो भव सत्यसङ्गरः कुलं च शीलं च हि रक्ष जन्म च।
परत्र वासे हि वदन्त्यनुत्तमं तपोधनाः सत्यवचो हितं नृणाम् ॥२९॥

राजराजः	"அரசர்க்கரசராகிய	नृणां	மனிதர்களுக்கு
त्वं	நீர்	परत्र वासे	ஸ்வர்க்கமடையும் விஷயத்தில்
सत्यसङ्गरः हि	சத்யத்திலிருந்து வழுவாதவராகவே	सत्यवचः	சொன்ன சொல் தவறுமையை
भव	இரும்.	अनुत्तमं	ஆவசிகமான
कुलं च	உயர்குலத்தையும்	हितं	சாதனமாக
शीलं च	நல்லொழுக்கத்தையும்	तपोधनाः	மகரிஷிகள்
जन्म च	பிறப்பையும்	वदन्ति हि	கூறுகின்றார்கள்."
रक्ष	பாதுகாத்துக்கொள்ளும்.		

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे एकादशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 2820. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 465.

द्वादशः सर्गः—பன்னிரண்டாவது ஸர்க்கம் ॥ १२ ॥

कैकेय्युपालम्भः—கைகேயியை நிந்திப்பது.

ततः श्रुत्वा महाराजः कैकेय्या दारुणं वचः । चिन्तामभिसमापेदे मुहूर्तं प्रततापच ॥

महाराजः	சக்கிரவர்த்தியார்	ततः	அதனால்
कैकेय्याः	கைகேயியினது	चिन्तां	மனக்கலக்கத்தை
दारुणं	கர்ணகடோரமாயிருக்[கிற	अभिसमापेदे	உற்றார்.
वचः	சொல்லை	मुहूर्तं	முகூர்த்தகாலம்
श्रुत्वा	கேட்டு,	प्रततापच	ஸ்மரணையுமிழந்தார்.

किं नु मे यदि वा स्वप्नश्चित्तमोहोऽपि वा मम । अनुभूतोपसर्गो वा मानसो वाऽप्युपद्रवः ।
इति संचिन्त्य तद्राजा नाध्यगच्छत्तदा सुखम् ॥ २ ॥

यदि वा	"ஒருவேளை	मानसः	ஸ்பஷ்டமாய் விளங்காதிருக்கின்ற
मे	எனக்கு	उपद्रवः वा	ரோகத்தால் வந்த [விகாரமா?
स्वप्नः	ஸ்வப்னமா	इति	என்று
किं नु	என்ன?	राजा	சக்கிரவாத்தியார்
अपि वा	அல்லது	तत्	அதை
मम	எனக்கு	सञ्चिन्त्य	பலவாறு ஆலோசித்து,
चित्तमोहः	சித்தபிரமயா?	तदा	அப்பொழுது
अपि वा	அல்லது	सुखं	மனஸ்ஸமாதானத்தை.
अनुभूतोपसर्गः	முற்பிறப்பினனுபவத்தின் பாவனையா?	अध्यगच्छत् न	அடையவில்லை.

प्रतिलभ्य ततस्संज्ञां कैकेयीवाक्यताडितः ।
व्यथितो विक्लबश्चैव व्याघ्रीं दृष्ट्वा यथा मृगः ॥ ३ ॥

असंवृतायामासीनो जगत्यां दीर्घमुच्छ्वसन् । मण्डले पन्नगो रुद्धो मन्त्रैरिव महाविषः ॥
अहो धिगिति सामर्षो वाचमुक्त्वा नराधिपः । मोहमापेदिवान्भूयः शोकोपहतचेतनः ॥

नराधिपः	சக்கிரவர்த்தியார்	कैकेयीवाक्यताडितः	கைகேயி சொல்லால் புண்பட்ட நெஞ்சுடையவராய்
ततः	அதன்மேல்		
संज्ञां	தன்னறிவை	विक्लबः च	மனம் சிதறியவராயும்
प्रतिलभ्य	அடைந்து;	व्यथितः एव	மிகவும் மனவேதனைப்படுகின்றவராயும்,
मृगः	ஒரு மான்	मन्त्रैः	மந்திரங்களால்
व्याघ्रीं	ஒரு பெண்புலியை	मण्डले	கீறின சக்கிரக்கோட்டுக்[குள்
दृष्ट्वा यथा	கண்டால் எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே	रुद्धः	கட்டுண்ட

महाविषः	கொடிய விஷத்தையுடைய
पन्नगः इव	ஸர்ப்பம் எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
सामर्षः	கடுஞ்சினமுடையவராகி
दीर्घं	தீர்க்கமாய்
उच्छ्वसन्	பெருமூச்சடைந்தவராய்
असंवृतायां	வெறும்
जगत्यां	தரையில்
आसीनः	உட்கார்ந்தவராய்
अहो	"ஆ
धिक्	சீ"
इति	என்கிற
वाचं	சொல்லை
उक्त्वा	சொல்லிவிட்டு,
शोकोपहतचेतनः	சோகத்தில் அடியுண்ட மனத்தினராய்
मोहं	மூர்ச்சையை
भूयः	மீளவும்
आपेदिवान्	அடைந்துவிட்டார்.

चिरेण तु नृपः संज्ञां प्रतिलभ्य सुदुःखितः । कैकेयीमब्रवीत्क्रुद्धः प्रदहन्निव चक्षुषा ॥

नृपः	சக்கிரவர்த்தியார்
चिरेण	வெகுநேரம் கழித்து
संज्ञां	தன்னறிவை
प्रतिलभ्य	அடைந்து,
क्रुद्धः	கடும் சினம் கொண்டவராய்
कैकेयीं	கைகேயியைப்பார்த்து
चक्षुषा	கண்ணால்
प्रदहन्	கொளுத்திவிடுபவர்
इव	போலாகி
सुदुःखितः	மிகவும் மனவருத்தப்படுகிறவராய்
तु	இதுவிஷயத்தில்
अब्रवीत्	பின்வருமாறு பேசினார்.

नृशंसे दुष्टचारित्रे कुलस्यास्य विनाशिनि । किं कृतं तव रामेण पापे पापं मयाऽपि वा ॥

नृशंसे	"அடி சண்டாளி!
दुष्टचारित्रे	கூடா ஒழுக்கமுடையவளே!
पापे	பாவியே!
अस्य	இந்த
कुलस्य अपि	குலத்திற்கே
विनाशिनि	நாசம் செய்யவந்தவளே!
रामेण	ராமனாலாயினும்
मया वा	என்னாலாயினும்
तव	உனக்கு
किं	என்ன
पापं	தீங்கு
कृतम्	செய்யப்பட்டது

सदा ते जननीतुल्यां वृत्तिं वहति राघवः । तस्यैव त्वमनर्थाय किंनिमित्तमिहोद्यता ॥

राघवः	ராமன்
ते	உனக்கு
सदा	எக்காலத்திலும்
जननीतुल्यां	பெற்றதாய்க்குச்சமமாய்
वृत्तिं	சுச்ரூஷையை
वहति	வஹிக்கிறான்.
तस्य एव	அப்பேர்க்கொத்தவனுக்கே
अनर्थाय	அனர்த்தத்தின்பொருட்டு
किंनिमित्तं	எதற்காக
इह	இப்பொழுது
त्वं	நீ
उद्यता	தலைப்பட்டுவிட்டாய்?

त्वं मयाऽऽत्मविनाशार्थं भवनं स्वं प्रवेशिता ।
अविज्ञानान्नृपसुता व्याली तीक्ष्णविषा यथा ॥ ९ ॥

नृपसुता	''ராஜகுமாரியாகிய	अविज्ञानात्	தெரியாமையால்
त्वं	நீ	मया	என்னால்
तीक्ष्णविषा	கொடியவிஷமுள்ள	स्वं	எனது
व्याली	ஸர்ப்பம்	भवनं	மாளிகையில்
यथा	எவ்வண்ணமோ, அவ்வண்ணமே	प्रवेशिता	வைத்துக்கொள்ளப் பட்டனை.
आत्मविनाशार्थं	எனக்கே அழிவு உண்டாகுமென்பதை		

जीवलोको यदा सर्वो रामस्याह गुणस्तवम् ।
अपराधं कमुद्दिश्य त्यक्ष्यामीष्टमहं सुतम् ॥ १० ॥

जीवलोकः	''ஜனசமூஹம்	अपराधं	குற்றத்தை
सर्वः	எல்லோரும்	उद्दिश्य	கொண்டு
रामस्य	ராமனுடைய	अहं	நான்
गुणस्तवं	குணங்களின் புகழை	इष्टं	விருப்பிற்கெல்லாம் பாத்திரமான
आह	சொல்லிற்று.	सुतं	குமாரனை
यदा	அப்படியிருக்கையில்	त्यक्ष्यामि	கைவிடுவேன்.
कं	எந்த		

कौसल्यां वा सुमित्रां वा त्यजेयमपि वा श्रियम् ।
जीवितं वाऽऽत्मनो रामं न त्वेव पितृवत्सलम् ॥ ११ ॥

कौसल्यां वा	''கௌஸல்யையையாயினும்	जीवितं अपि वा	பிராணனையாயினும்
सुमित्रां वा	ஸுமித்திரையையாயினும்	त्यजेयं	விட்டுவிடுவேன்.
श्रियं वा	சம்பத்தையாயினும்	पितृवत्सलं	பிதுருவத்ஸலனான
आत्मनः	என்	रामं तु	ராமனையோவென்றால்
		न एव	மாட்டவேமாட்டேன்.

परा भवति मे प्रीतिर्दृष्ट्वा तनयमग्रजम् ।
अपश्यतस्तु मे रामं नष्टं भवति चेतनम् ॥ १२ ॥

मे	''எனது	प्रीतिः	ஆனந்தம்
अग्रजं	மூத்த	भवति	உண்டாகிறது.
तनयं	குமாரனாகிய	अपश्यतः तु	காணாமல் பிரிந்தாலோ [வென்றால்
रामं	ராமனை	मे	என்
दृष्ट्वा	எதிரில்காண்டால்	चेतनं	அறிவு
परा	மிக்க	नष्टं भवति	கலங்கிவிடுகிறது.

तिष्ठेल्लोको विना सूर्यं सस्यं वा सलिलं विना । न तु रामं विना देहे तिष्ठेत्तु मम जीवितम् ॥

सूर्यं विना	"சூரியனில்லாமல்	विना तु	விட்டுப்பிரிந்தேனென்
लोकः	உலகமும்	मम	எனது [ருல்
सलिलं विना	ஜலமில்லாமலே	देहे	தேகத்தில்
सस्यं वा	பயிரும்	जीवितं	உயிர்
तिष्ठेत्	ஒருக்கால் வாழக்கூடும்.	तु	ஒருக்காலும்
रामं	ராமனை	तिष्ठेत् न	தங்காது.

तदलं त्यज्यतामेष निश्चयः पापनिश्चये । अपि ते चरणौ मूर्ध्ना स्पृशाम्येष प्रसीद मे ॥

पापनिश्चये	"கெடுதிசெய்வதில் புத்தியைச் செலுத்தி விட்டவளே!	एषः	இந்த நான்
		ते	உனது
		चरणौ	பாதங்களை
तत् अलं	இப்பொழுது இத்தோடி	मूर्ध्ना	தலையால்
एषः	இந்த [ருக்கட்டும்.	अपि स्पृशामि	தொடட்டுமா?
निश्चयः	எண்ணம்	मे	என்மீது
त्यज्यतां	விடப்படட்டும்.	प्रसीद	கருணைகொள்.

किमिदं चिन्तितं पापे त्वया परमदारुणम् ॥ १५ ॥

पापे	"அடிபாவி!	त्वया	உன்னால்
इदं	இந்த	किं	ஏன்
		चिन्तितम्	மனதில் வாங்கிக்கொள் ளப்பட்டது.
परमदारुणं	மஹா கொடுமையானது		

अथ जिज्ञाससे मां त्वं भरतस्य प्रियाप्रिये । अस्तु यत्तत्त्वया पूर्वं व्याहृतं राघवं प्रति ॥
स मे ज्येष्ठःसुतः श्रीमान् धर्मज्येष्ठ इतीव मे । तत्त्वया प्रियवादिन्या सेवार्थं कथितं भवेत् ॥
तच्छ्रुत्वा शोकसन्तप्ता सन्तापयसि मां भृशम् । आविष्टाऽसि गृहं शून्यं सा त्वं परवशं गता ॥

त्वया	"உன்னால்	प्रियवादिन्या	இனிக்கப்பேசும்
पूर्वं	முன்	त्वया	உன்னால்
राघवं	ராமனை	सेवार्थं	உன் மனதை ரஞ்சிப் பிக்க
प्रति	குறித்து		
श्रीमान्	செல்வனை	कथितं	சொல்லப்பட்டதாக
सः	அவன்	भवेत्	இருக்கக்கூடும்.
मे	எனக்கு	सा	அப்பேர்க்கொத்த
ज्येष्ठः सुतः	ஜ்யேஷ்டபுத்திரன்.	त्वं	நீ
मे	எனக்கு	परवशं	பிறர் போதனையை
धर्मज्येष्ठः	தருமநெறியாலுயர்ந்த	श्रुत्वा	சிரமேற்கொண்டு,
इति इव	இவ்வாறுக [வன்.'	गता	ஈடுபட்டுவிட்டவளாய்
यत्	எது	शोकसन्तप्ता	மனவேதனைப்படுகின்ற
व्याहृतं	சொல்லப்பட்டதோ;	शून्यं	பாழ் [வளாய்
तत्	அது	गृहं	உள்ளே

आविष्टा	புகுந்தவளாய்	अस्तु	இருக்கட்டும்.
असि	இருக்கிருய்.	भरतस्य	பரதனிடம்
तत्	ஆகையால்	प्रियाप्रिये	அன்பு அன்பில்லாமை என்கிற விஷயத்தில்,
मां	என்னை	त्वं	நீ
भृशं	மிகவும்	मां	என்னை
सन्तापयसि	வருத்துகின்ருய்.	जिज्ञाससे अथ	பரீக்ஷித்தறிய விரும்புகிருயா என்ன?
तत्	அது		

इक्ष्वाकूणां कुले देवि सम्प्राप्तस्सुमहानयम्। अनयो नयसम्पन्ने यत्र ते विकृता मतिः॥

नयसम्पन्ने	"நியாயவழியிலேயே [நின்ற	इक्ष्वाकूणां	இக்ஷ்வாகுக்களுடைய
देवि	தேவி!	कुले	வம்சத்தில்
ते	உனது	सुमहान्	பெரும்
मतिः	புத்தி	अनयः	கேடு
विकृता	கெட்டுவிட்டது	अयं	இதோ
यत्र	என்ருல்,	सम्प्राप्तः	வந்துவிட்டது.

न हि किञ्चिदयुक्तं वा विप्रियं वा पुरा मम। अकरोस्त्वं विशालाक्षि तेन न श्रद्दधाम्यहम्॥

विशालाक्षि	"மகாபுகழ்படைத்தவளே!	किञ्चित्	எதையும்
		त्वं	நீ
पुरा	இதுவரையில்	अकरोः न	செய்ததில்லை.
मम	எனக்கு	तेन हि	அதனுல்தான்
अयुक्तं वा	தீமையையாவது	अहं	நான்
विप्रियं वा	அப்ரியத்தையாவது	श्रद्दधामि न	நம்ப முடியவில்லை.

ननु ते राघवस्तुल्यो भरतेन महात्मना। बहुशो हि स्म बाले त्वं कथाः कथयसे मम॥

ननु	"அடியே!	ते	உனக்கு
बाले	நல்லது பொல்லாதது அறியாதிருக்கும் ஜடமே!	राघवः	ராமன்
		महात्मना	மஹாத்மாவான
		भरतेन	பரதனேடு
त्वं हि	நீயே	तुल्यः	துல்யன் என்று
मम	என்னிடம்	कथाः	விஷயங்களை
बहुशः	பலமுறை	कथयसे स्म	சொல்லியிருக்கின்ருய்.

तस्य धर्मात्मनो देवि वने वासं यशस्विनः। कथं रोचयसे भीरु नव वर्षाणि पञ्च च॥

भीरु	"மனத்திடமில்லாது விளங்கும்	नव	ஒன்பது
		पञ्च च	ஐந்துகூடிய
देवि	மஹிஷியே!	वर्षाणि	வருஷங்கள்
धर्मात्मनः	தருமாத்மாவென	वने वासं	காட்டில் வஸித்தலை
यशस्विनः	திருலோகப்பிரஸித்தி [பெற்ற	कथं	எப்படித்தானே
तस्य	அவனுக்கு	रोचयसे	நீமனதில்கொண்டாய்)

अत्यर्थं सुकुमारस्य तस्य धर्मे धृतात्मनः । कथं रोचयसे वासमरण्ये भृशदारुणे ॥ २३ ॥

सुकुमारस्य	"கஷ்டமின்னதென தெரியாமலிருக்கும் அதி பால்யதசையிலிருக்கின்றவனும்,	तस्य	அவனுக்கு
अत्यर्थं	அப்படியிருந்தும் இதற்குள்ளேயே	भृशदारुणे	மிக்க பயங்கரமாகிய
धर्मे	தருமமொன்றில்	अरण्ये	மனுஷ்ய சஞ்சாரமற்ற கானகத்தில்
धृतात्मनः	அசஞ்சலப்பற்றுடையவனுமாகிய	वासं	வஸித்தலை
		कथं	எப்படித்தானோ
		रोचयसे	நீ மனதில் கொண்டாய்?

रोचयस्यभिरामस्य रामस्य शुभदर्शने । तव शुश्रूषमाणस्य किमर्थं विप्रवासनम् ॥ २४ ॥

शुभदर्शने	"எதிலும் நல்லதையொன்றையே கொண்டாடுகின்றவளே!	अभिरामस्य	உலகுக்கே அபிராமனாய் விளங்கிக்கொண்டிருக்கும்
तव	உனக்கு	रामस्य	ஸ்ரீராமனுக்கு
शुश्रूषमाणस्य	சற்றும் மனங்கோணாமல் சுச்ரூஷை செய்கின்றவனும்	विप्रवासनं	அரண்யவாஸத்தை
		किमर्थं रोचयसि	ஏதுகாரணமாய் நீ மனதில் கொண்டாய்?

रामो हि भरताद्भूयस्तव शुश्रूषते सदा । विशेषं त्वयि तस्मात्तु भरतस्य न लक्षये ॥ २५ ॥

तव	"உனக்கு	तु	அதுவுமின்றி
सदा	எப்பொழுதும்	त्वयि	உன்னிடத்தில்
भरतात्	பரதனைக்காட்டிலும்	भरतस्य	பரதனுக்கு
रामः हि	ராமன்தான்	तस्मात्	அவனைவிட
भूयः	அதிகமாய்	विशेषं	மேன்பட்ட பற்றை
शुश्रूषते	சுச்ரூஷை செய்கின்றான்.	न लक्षये	நான் கண்டிலேன்.

शुश्रूषां गौरवं चैव प्रमाणं वचनक्रियाम् । कस्ते भूयस्तरं कुर्यादन्यत्र मनुजर्षभात् ॥ २६ ॥

ते	"உனக்கு	वचनक्रियां एव	நியமனப்படி முடிவு பெறுகிறதுமாகிய
गौरवं च	பூஜார்ஹமாய் கொண்டாடப்பட்டதாய் விளங்குகிறதும்,	शुश्रूषां	சுச்ரூஷையை
प्रमाणं	சொன்ன காரியம் முடிவுபெறுமோ முடிவு பெறாதோ என்கிற சந்தேகத்திற்கிடமில்லாதவண்ணமாய்	मनुजर्षभात्	புருஷோத்தமனைக் காட்டிலும்
		भूयस्तरं	விசேஷமாய்
		अन्यत्र	வேறு
		कः	எவன்
		कुर्यात्	செய்வான்?

बहूनां स्त्रीसहस्राणां बहूनां चोपजीविनाम् । परिवादोऽपवादो वा राघवे नोपपद्यते ॥

राघवे	"ஸ்ரீராமனிடத்தில்	उपजीविनां च	வேலைக்காரர்களுக்குள்ளும்
बहूनां	பல	परिवादः	தீயச்செயல்தானுகட்டும்
स्त्रीसहस्राणां	ஆயிரம் பெண்களுக்குள்ளும்	अपवादः वा	தீயகுணம்தானுகட்டும்
बहूनां	பல	उपपद्यते न	ஏற்பட்டதில்லை.

सान्त्वयन् सर्वभूतानि रामः शुद्धेन चेतसा । गृह्णाति मनुजव्याघ्रः प्रियैर्विषयवासिनः ॥

मनुजव्याघ्रः	"புருஷோத்தமனுகிய	सान्त्वयन्	ஆதரித்துக்கொண்டு
रामः	ஸ்ரீராமன்	विषयवासिनः	நாட்டிலுள்ளவரை
सर्वभूतानि	எல்லாப்பிராணிகளையும்	प्रियैः	இஷ்டமாயிருக்கும் பேருதவிகளால்
शुद्धेन	பரிசுத்தமான	गृह्णाति	தன்வசமாக்கியிருக்கிருன்.
चेतसा	மனத்தினுல்		

सत्येन लोकाञ्जयति दीनान्दानेन राघवः । गुरूञ्छुश्रूषया वीरो धनुषा युधि शात्रवान् ॥

वीरः	"வீரனுகும்	दीनान्	வறுமையாளர்களை
राघवः	ஸ்ரீராமன்	दानेन	கொடையாலும்,
शात्रवान्	அபராதிகளை	लोकान्	உலகங்களை
युधि	யுத்தத்தில்	सत्येन	வாய்மையாலும்
धनुषा	கோதண்டத்தாலும்,	जयति	தன்வசமாக்கியிருக்கிருன்.
गुरून्	பெரியோர்களை		
शुश्रूषया	சொன்னசொல் தவருது நடப்பதாலும்		

सत्यं दानं तपस्त्यागो मित्रता शौचमार्जवम् । विद्या च गुरुशुश्रूषा ध्रुवाण्येतानि राघवे ॥

सत्यं	"சொன்னசொல் தவருமை,	शौचं	உள்ளும் புறமும் பரிசுத்தமாயிருத்தல்,
दानं	பகைவர்களாயிருந்தாலும் சரணுகதி செய்தவர்களையேற்றுக் கொள்ளல்	आर्जवं	அடக்கம்,
		विद्या	தத்வக்ஞானம்,
		गुरुशुश्रूषा	பெரியோர்களுக்கு மனங்கோணுது நடக்கிறது
मित्रता	அடியார்களை கார்த்தருளல்,	एतानि च	இவைகளெல்லாமும்
त्यागः	தண்ணளி	राघवे	ஸ்ரீராமனிடத்தில்
तपः	சுவர்க்கம் பெற ஒருவர் செய்யும் காயக்லேசம்,	ध्रुवाणि	குடிகொண்டிருக்கின்றன.

तस्मिन्नार्जवसम्पन्ने देवि देवोपमे कथम् । पापमाशंससे रामे महर्षिसमतेजसि ॥ ३१ ॥

देवि	"தேவி !	आर्जवसम्पन्ने	நற்குணசாலியாய்
तस्मिन्	அப்பேர்க்கொத்த	देवोपमे	தெய்வம் போன்றவனும்.

महर्षिसमतेजसि	மகரிஷிகளுக்கொத்த தேஜஸ்ஸுடன் விளங்குகிறவனுமாகிய	पापं	தீங்கை
रामे	ஸ்ரீராமனிடத்தில்	कथं	எப்படி
		आशंससे	நீ கருதுகின்றாய்?

न स्मराम्यप्रियं वाक्यं लोकस्य प्रियवादिनः । स कथं त्वत्कृते रामं वक्ष्यामि प्रियमप्रियम्॥

लोकस्य	"உலகத்திற்கு	सः	அந்த நான்
प्रियवादिनः	அன்பாகவே பேசுமவனுக்கு	त्वत्कृते	உனக்காகவும்
		प्रियं	ப்ரியனாகிய
अप्रियं	அஹிதமாயிருக்கும்	रामं	ஸ்ரீராமனிடம்
वाक्यं	நியமனத்தை	अप्रियं	அனிஷ்டத்தை
		कथं	எப்படி
न स्मरामि	நான் விதிக்கமாட்டேன்.	वक्ष्यामि	சொல்லுவேன்?

क्षमा यस्मिंस्तपस्त्यागः सत्यं धर्मः कृतज्ञता । अविहिंसा च भूतानां तमृते का गतिर्मम॥

त्यागः	"ஸ்வார்த்தமின்றி	यस्मिन्	எவனொருவனிடத்திலோ
तपः	பிறர் நன்மைக்குப் பாடுபடுதல்,	तं	அந்த
भूतानां	உயிர்ப்ராணிகளுக்கு	सत्यं	ஸத்யனென ஒரு பெயர் கொண்டு லோகத்தாரால் அழைக்கப்படும்
अविहिंसा	யாதொரு தீங்கும் நினையாதபடி		ஸ்ரீராமனை
क्षमा	எப்படிப்பட்ட அபராதத்தையும் பொறுத்துக் கொள்ளல்,	ऋते	தவிர
		मम	எனக்கு
कृतज्ञता	நல்லொழுக்கமாகிய	गतिः	கதி
धर्मः च	தருமமும்	का	எது?

मम वृद्धस्य कैकेयि गतान्तस्य तपस्विनः । दीनं लालप्यमानस्य कारुण्यं कर्तुमर्हसि॥

कैकेयि	"கைகேயி!	लालप्यमानस्य	பலவாறாய் வேண்டிக் கொள்ளும்
गतान्तस्य	லோகவாழ்வின் முடிவு தசையாகிற	मम	என் விஷயத்தில்
वृद्धस्य	கிழவயதிலிருப்பவனும்	कारुण्यं	கருணையை
तपस्विनः	மனம் நொந்தவனாய்	कर्तुं	செய்ய
दीनं	தீனமாய்	अर्हसि	நீ நிச்சயிக்கவேண்டும்.

पृथिव्यां सागरान्तायां यत्किञ्चिदधिगम्यते । तत्सर्वं तव दास्यामि मा च त्वां मन्युराविशेत्॥

सागरान्तायां	"கடல்சூழ்ந்த	तव	உனக்கு
पृथिव्यां	உலகத்தில்	दास्यामि	நான் கொடுக்கிறேன்.
यत्किञ्चित्	எப்படிப்பட்டதாகிய எது	त्वां च	உனக்கும்
अधिगम्यते	கிடைக்கிறதோ,	मन्युः	ஆசாபங்கம்
तत् सर्वं	அதெல்லாவற்றையும்	मा आविशेत्	இருக்கவேண்டாம்.

अञ्जलिं कुर्मि कैकेयि पादौ चापि स्पृशामि ते । शरणं भव रामस्य माऽधर्मो मामिह स्पृशेत् ॥

कैकेयि	"கைகேயி,	शरणं	புகலிடமாக
ते	உனக்கு	भव	நீ ஆகுவாயாக.
अञ्जलिं	அஞ்சலியை	इह	இவ்விஷயத்தில்
कुर्मि	செய்கிறேன்.	मां	என்னை
पादौ च	இருபாதங்களிலும்,	अधर्मः	தருமவிருத்தமானது
अपि स्पृशामि	விழட்டுமா? என்ன?	मा स्पृशेत्	பற்றுதிருக்கவேண்டும்."
रामस्य	ஸ்ரீராமனுக்கு		

इति दुःखाभिसन्तप्तं विलपन्तमचेतनम् । घूर्णमानं महाराजं शोकेन समभिप्लुतम् ॥
पारं शोकार्णवस्याशु प्रार्थयन्तं पुनः पुनः । प्रत्युवाचाथ कैकेयी रौद्रा रौद्रतरं वचः ॥

रौद्रा	விபத்துக்கே காரணபூதமாய் விளங்கிய	शोकार्णवस्य	சோகக்கடலின்
कैकेयी	கைகேயிதேவியார்,	पारं	முடிவை
अचेतनं	மெய்மறந்தவராய்	पुनः पुनः	பலவாருய்
दुःखाभिसंतप्तं	துர்ப்பாக்யத்தால்மிகவும் பரிதபித்துக்கொண்டு	इति	மேற்கண்டவண்ணமாய்
विलपन्तं	கண்ணீர் சொரிகின்றவராய்	प्रार्थयन्तं	வேண்டுகின்ற
घूर्णमानं	இங்குமங்கும் புரண்டு கொண்டிருக்கிறவராய்	महाराजं	சக்கிரவர்த்தியாரைப் [பார்த்து
शोकेन	மனவிசாரத்தால்	आशु	தக்ஷணமே
समभिप्लुतं	புண்பட்டவராய்	रौद्रतरं	இன்னும் கொடியதா [யிருக்கும்
		वचः	சொல்லை
		अथ	பின்வருமாறு
		प्रत्युवाच	பதிலாகச்சொன்னுள்.

यदि दत्त्वा वरौ राजन् पुनः प्रत्यनुतप्यसे । धार्मिकत्वं कथं वीर पृथिव्यां कथयिष्यसि ॥

वीर	"எனது கணவனுகிய	प्रत्यनुतप्यसे	பச்சாத்தாபப்படுகின்றீர்.
राजन्	சக்கிரவர்த்தியாரே!	यदि	என்கிறபடியால்
वरौ	இரண்டு வரங்களை	पृथिव्यां	உலகில்
दत्त्वा	வாக்களித்துவிட்டு,	धार्मिकत्वं	தருமநெறி வழுவாது நடந்தீரென்பதை
पुनः	அதன்பின்னர்	कथं	எங்ஙனம்
		कथयिष्यसि	சொல்லிக்கொள்வீர்.

यदा समेता बहवस्त्वया राजर्षयः सह । कथयिष्यन्ति धर्मज्ञास्तत्र किं प्रतिवक्ष्यसि ॥

त्वया सह	"உம்மோடுகூட	कथयिष्यन्ति यदा	இகழ்ந்து விசாரிப்பார்களாகில்
समेताः	சபையில் கூடிய	तत्र	அப்பொழுது
धर्मज्ञाः	தர்மமறிந்தவர்களும்	किं	எவ்வாறு
राजर्षयः	ராஜரிஷிகளும்	प्रतिवक्ष्यसि	விடைசொல்லுவீர்?
बहवः	மற்ற பலரும்		

यस्याः प्रयत्ने जीवामि या च मामभ्यपालयत् ।
तस्याः कृता मया मिथ्या कैकेय्या इति वक्ष्यसि ॥ ४१ ॥

यस्याः	''எவளுடைய	कैकेय्याः	கைகேயிக்கு
प्रयत्ने	ஊக்கத்தால்	मया	என்னால்
जीवामि	நான் பிழைத்திருக்கிறேனோ,	मिथ्या कृता	வாக்தத்தம் பண்ணி செய்யாமல் பொய்யாக்கப்பட்டது
मां	என்னை	इति	என்று
या	எவள்	वक्ष्यसि च	சொல்லவேண்டியிருக்குமே.
अभ्यपालयत्	பாதுகாத்தனளோ,		
तस्याः	அந்த		

किल्बिषत्वं नरेन्द्राणां करिष्यसि नराधिप । यं दत्त्वा वरमद्यैव पुनरन्यानि भाषसे ॥

नराधिप	''சக்கிரவர்த்தியாரே!	अन्यानि	மாறான மொழிகளை
यं	ஏதோ ஒரு	भाषसे	உரைக்கின்றீர்.
वरं	வரத்தை	नरेन्द्राणां एव	மன்னவர்களுக்கே
दत्त्वा	வாக்தத்தம் பண்ணிவிட்டு,	किल्बिषत्वं	ஒரு குறையை
अद्य	இப்பொழுது	करिष्यसि पुनः	விளைவிக்கப்போகிறீரா என்ன?

शैब्यः श्येनकपोतीये स्वमांसं पक्षिणे ददौ । अलर्कश्चक्षुषी दत्त्वा जगाम गतिमुत्तमाम् ॥

शैब्यः	''சிபிசக்கிரவர்த்தியானவர்	पक्षिणे	பருந்தாயிருந்த இந்திரனுக்கு
श्येन-कपोतीये	இந்திரன் பருந்தாகவும் அக்னிபகவான் புறவாகவும் உருவம் தரித்து சண்டை போடுவதாய் நடனம்செய்துகொண்டு வந்தபொழுது	ददौ	*கொடுத்தருளினார்.
		अलर्कः	அலர்க்கனெனும் ஓர் ராஜரிஷி
		चक्षुषी	தனது இருகண்களையும்
		दत्त्वा	§பிடுங்கிக்கொடுத்துவிட்டு,
		उत्तमां	உத்தம
स्वमांसं	தனது மாம்சத்தை	गतिं जगाम	கதியை அடைந்தார்.

[*புறவாயிருந்த அக்னிதேவனுக்கு வாக்தத்தம் முன்னமேயே பண்ணியிருந்ததினால்]

[§இருகண்களையும் இழந்த ஓர் பிராமணனுக்கு முன்னமேயே வாக்தத்தம் பண்ணிவிட்ட காரணத்தால்]

सागरः समयं कृत्वा न वेलामतिवर्तते । समयं माऽनृतं कार्षीः पूर्ववृत्तमनुस्मरन् ॥

सागरः	''சமுத்திரம்	अतिवर्तते न	கடக்காதிருக்கிறது.
समयं	தேவர்கள் கரையை தாண்டிவராமல் இருக்கவேண்டுமென பிரார்த்தித்ததற்கு அப்படியே செய்வதாய்	पूर्व	இதுவரையில்இருக்கின்ற
		वृत्तं	தருமநெறியை
		अनुस्मरन्	மனதில் வாங்கிக்கொண்டு,
		समयं	வாக்குதத்தத்தை
कृत्वा	ஏற்றுக்கொண்டுவிட்டு,	अनृतं	பொய்யாக
वेलां	கரையை	मा कार्षीः	செய்யாதேயும்.

सत्यं धर्मं परित्यज्य रामं राज्येऽभिषिच्य च । सह कौसल्यया नित्यं रन्तुमिच्छसि दुर्मते ॥

दुर्मते	"அதர்மத்தில் புத்தியை செலுத்தியிருக்கின்றவரே !
सत्यं	சொன்னசொல் தவறுமையாகிற
धर्मं	தருமத்தை
परित्यज्य	கைநழுவவிட்டு,
राज्ये	ராஜ்யத்தில்
रामं	ராமனை
अभिषिच्य	முடிசூட்டிவைத்து,
कौसल्यया सह	கௌஸல்யையோடு கூட
नित्यं	எக்காலத்திலும்
रन्तुं	வாழ
इच्छसि च	உத்தேசிக்கின்றீரே.

भवत्वधर्मो धर्मो वा सत्यं वा यदि वाऽनृतम् ।
यत्त्वया संश्रुतं मह्यं तस्य नास्ति व्यतिक्रमः ॥ ४६ ॥

अधर्मः	அதர்மமாகவாவது
धर्मः वा	தருமமாகவாவது
सत्यं वा	ஹேது பூர்வமான நிபந்தனையாகவாவது
अनृतं वा	ஹேதுபூர்வத்திற்கு ஒவ்வாத அபிப்பிராயமாகவாவது
भवतु	இருக்கட்டும்.
यदि	எப்படியாகுலுஞ்சரி
त्वया	உம்மால்
मह्यं	எனக்கு
संश्रुतं	வாக்களிக்கப்பட்டது
यत्	ஒன்றுண்டென்றால்
तस्य	அதற்கு
व्यतिक्रमः	தவறுதல்
अस्ति न	வேண்டாம்.

अहं हि विषमद्यैव पीत्वा बहु तवाग्रतः । पश्यतस्ते मरिष्यामि रामो यद्यभिषिच्यते ॥

रामः	"ராமன்
अभिषिच्यते यदि	அபிஷேகம் பண்ணப்படுவானாகில்
अहं	நான்
अद्य एव	உடனேயே
ते	உமது
पश्यतः	கண்முன்பாகவே
बहु	கடும்
विषं	விஷத்தை
पीत्वा	குடித்து,
तव	உமது
अग्रतः	முன்னிலையிலேயே
मरिष्यामि	உயிரை மாய்த்துவிடுவேன்;
हि	நிச்சயம்.

एकाहमपि पश्येयं यद्यहं राममातरम् । अञ्जलिं प्रतिगृह्णन्तीं श्रेयो ननु मृतिर्मम ॥ ४८ ॥

एकाहं अपि	"ஒருநாள்கூட
राममातरं	ராமனது தாயை
अञ्जलिं	மரியாதையை
प्रतिगृह्णन्तीं	பெற்றுக்கொள்பவளாய்
अहं	நான்
पश्येयं यदि	பார்ப்பதைக்காட்டிலும்
मम	எனக்கு
मृतिः	சாவு
श्रेयः ननु	உத்தமமன்றோ ?

भरतेनात्मना चाहं शपे ते मनुजाधिप । यथा नान्येन तुष्येयमृते रामविवासनात् ॥

भरतेन	"பரதன்மீதும்
आत्मना च	என்மீதும்
अहं	நான்
ते	உமக்கு
शपे	ஆணையிட்டுச்சொல்லுகின்றேன்.
मनुजाधिप	சக்கிரவர்த்தியாரே !
रामविवासनात् ऋते	ராமன் காட்டிற்குப் போவதாலன்றி
अन्येन यथा	வேறு எதாலும்
तुष्येयं न	நான் திருப்தியடையமாட்டேன்.

एतावदुक्त्वा वचनं कैकेयी विरराम ह । विलपन्तं च राजानं न प्रतिव्याजहार सा ॥

एतावत्	இவ்வளவு
वचनं	சொல்லை
उक्त्वा	சொல்லிவிட்டு,
कैकेयी	கைகேயீதேவியார்
विरराम	ஓய்ந்தாள்.
ह	என்ன கஷ்டம்!
सा	அவள்
विलपन्तं	கண்ணீர் சொரிந்து கதறும்
राजानं	சக்கிரவர்த்தியாரை
न प्रतिव्याजहार च	ஆச்வாசப்படுத்திப் பேசாமலிருந்துவிட்டாள்.

श्रुत्वा तु राजा कैकेय्या वृत्तं परमदारुणम् । रामस्य च वने वासमैश्वर्यं भरतस्य च॥
नाभ्यभाषत कैकेयीं मुहूर्तं व्याकुलेन्द्रियः । प्रैक्षतानिमिषो देवीं प्रियामप्रियवादिनीम् ॥

कैकेय्याः	கைகேயியினது
भरतस्य	பரதனுக்கு
ऐश्वर्यं च	பட்டம்சூட்டி வைப்பதைப்பற்றியும்,
रामस्य	ஸ்ரீராமனுக்கு
वने	காட்டில்
परमदारुणं	மஹா கஷ்டமாயிருக்கும்
वासं च	வஸித்தலைப்பற்றியதுமாகிய
वृत्तं	வேண்டுகோளுக்கு
श्रुत्वा	திருச்செவி சாத்தியருளிய
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
तु	அப்பொழுது
मुहूर्तं	ஒரு முஹூர்த்தகாலம்
व्याकुलेन्द्रियः	ஐம்புலங்களும் கலங்கப்பெற்றார்.
अप्रियवादिनीं	தீயச்சொல்லைத்திடமாயுரைத்த
प्रियां	பிரியையாயிருந்த
देवीं	மனையாட்டியாகிய
कैकेयीं	கைகேயிதேவியாரை
अनिमिषः	இமைகொட்டாமல்
प्रैक्षत	விழித்துப்பார்த்தார்.
अभ्यभाषत न	வாய்திறந்து பேசாமலிருந்துவிட்டார்.

तां हि वज्रसमां वाचमाकर्ण्य हृदयाप्रियाम् ।
दुःखशोकमयीं श्रुत्वा राजा न सुखितोऽभवत् ॥ ॥ ५३ ॥

राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
तां	அந்த
वज्रसमां	இடியை ஒத்தவண்ணமாய்
हृदयाप्रियां	நெஞ்சைப்பிளக்கிறதாயிருக்கின்ற
वाचं	சொல்லுக்கு
आकर्ण्य	செவிசாய்த்துவிட்டு,
दुःख-शोकमयीं	தருமநெறி வழுவாதிருக்கவேண்டுமென்கிற கஷ்டத்தால் மனம் புண்பட்டிருப்பதை
श्रुत्वा हि	நினைத்துக்கொண்டிருந்தவண்ணமே
सुखितः	ஏதோ ஒரு சமாதானத்தை கண்டுவிட்டவராக
अभवत् न	ஆகவில்லை.

स देव्या व्यवसायं च घोरं च शपथं कृतम्। ध्यात्वा रामेति निश्वस्य छिन्नस्तरुरिवापतत्॥

सः	அவர்	राम	'ராம'
देव्याः	தேவியாரின்	इति	என்று
व्यवसायं च	குயுக்தியையும்	निश्वस्य	வாய்விட்டுச் சொல்லி
घोरं	கோரமாய்	छिन्नः	வெட்டுண்ட [விட்டு,
कृतं	செய்த	तरुः	விருக்ஷம்
शपथं च	சபதத்தையும்	इव	போல்
ध्यात्वा	நினைத்து,	अपतत्	கீழேவிழுந்தார்.

नष्टचित्तो यथोन्मत्तो विपरीतो यथाऽऽतुरः। हृततेजा यथा सर्पो बभूव जगतीपतिः॥

जगतीपतिः	சக்கிரவர்த்தியார்	आतुरः यथा	நோயாளிபோலவும்
उन्मत्तः	பைத்தியம் பிடித்தவன்	हृततेजाः	மந்திரத்தினால் கொட்ட மடக்கப்பட்ட
यथा	போலவும்		
विपरीतः	தாறுமாறாக	सर्पः यथा	அரவம்போலவும்
नष्टचित्तः	பிதற்றுகிற	बभूव	இருந்தார்.

दीनया तु गिरा राजा इति होवाच कैकयीम्॥ ५६ ॥

राजा	சக்கிரவர்த்தியார்	ह	மிகக் கஷ்டமாய்
दीनया	திடனிழந்த	तु	இதுவிஷயத்தில்
गिरा	குரலோடு,	इति	பின்வருமாறு
कैकयीं	கைகேயியைப்பார்த்து	उवाच	மொழிந்தார்.

अनर्थमिममर्थाभं केन त्वमुपदर्शिता। भूतोपहतचित्तेव ब्रुवन्ती त्वं न लज्जसे॥ ५७ ॥

केन	"எவனால்	त्वं	நீ
त्वं	நீ	भूतोपहतचित्ता	பிசாசம் பிடித்த மனதுற்
इमं	இந்த	इव	போல், [றவள்
अर्थाभं	நல்லதுபோலிருக்கிற	ब्रुवन्ती	பேசுகிறவளாய்
अनर्थं	அனர்த்தத்தை [தாகிய	लज्जसे न	வெட்கப்படாதிருக்கின் றாய்.
उपदर्शिता	உபதேசிக்கப்பட்டனை.		

शीलव्यसनमेतत्ते नाभिजानाम्यहं पुरा। बालायास्तत्त्विदानीं ते लक्षये विपरीतवत्॥

पुरा	"இதுவரைக்கும்	अभिजानामि न	அறிந்திலேன்.
बालायाः	பால்ய தசையிலிருந்த	तु	ஆனபடியால்
ते	உன்னிடத்தில்,	इदानीं	இப்பொழுது
एतत्	இப்படிப்பட்டதாகிய	ते	உன்னிடத்தில்
शीलव्यसनं	சீலக்குறை என்பதை	तत्	அதை
अहं	நான்	विपरीतवत्	புதிதாய்
		लक्षये	நான் காண்கிறேன்.

कुतो वा ते भयं जातं या त्वमेवंविधं वरम् । राष्ट्रे भरतमासीनं वृणीषे राघवं वने ॥

या	"எந்த அந்த
त्वं	நீ
भरतं	பரதனை
राष्ट्रे	ராஜ்யத்திலும்
राघवं	ஸ்ரீராமனை
वने	காட்டிலும்
आसीनं	இருப்பதுமாகிற
एवंविधं	இப்படிப்பட்ட
वरं	மனோரதத்தை
वृणीषे	பிரார்த்திக்கின்றாய்,
ते	உனக்கு
भयं	மனந்தடுமாறுதல்
जातं	ஏற்பட்டிருப்பதற்கு
कुतः वा	என்னதான் காரணமோ தெரிகிறதில்லை.

विरमैतेन भावेन त्वमेतेनानृतेन वा । यदि भर्तुः प्रियं कार्यं लोकस्य भरतस्य च ॥

भर्तुः	"கணவனுக்கும்
लोकस्य	உலகனுக்கும்
भरतस्य च	பரதனுக்கும்
प्रियं	ஹிதமாயிருப்பதை
त्वं	நீ
कार्यं यदि	செய்ய விரும்புவாயாகில்
एतेन	இந்த
भावेन	மனவிகாரத்தினாலேயும்
एतेन अनृतेन वा	இந்த குயுக்தியினாலேயும்
विरम	அணுக விடாது விலகிப் போவாயாக.

नृशंसे पापसङ्कल्पे क्षुद्रे दुष्कृतकारिणि । किं नु दुःखमलीकं वा मयि रामे च पश्यसि ॥

दुष्कृतकारिणि	"முற்பிறப்பில் செய்த பாபங்களின் பயனாய் மகாபாபியாய்
क्षुद्रे	தீங்கு விளைவிக்கிறதற்கென்றே உத்பவித்தவளாய்
पापसंकल्पे	தீயத்தொழிலுக்கு சங்கல்பம் செய்துகொண்டு விட்ட
नृशंसे	துஷ்டையே!
मयि	என்னிடத்தில்தானாகட்டும்
रामे वा	ஸ்ரீராமனிடத்தில் தானாகட்டும்
अलीकं	இஷ்டத்திற்கு விருத்தமாயிருக்கிற
दुःखं च	அனிஷ்டமாயிருக்கிறது
किं नु	என்னதான்
पश्यसि	நீ கண்டிருக்கிறாய்?

न कथंचिदृते रामाद्भरतो राज्यमावसेत् । रामादपि हि तं मन्ये धर्मतो बलवत्तरम् ॥

भरतः	"பரதன்
रामात् ऋते	ராமனன்னியில்
कथञ्चित्	ஒருபொழுதும்
राज्यं	ராஜ்யத்தில்
आवसेत् न	வஸிக்கமாட்டான்.
हि	ஏனென்றால்
तं	அவனை
रामात् अपि	ராமனையும் காட்டிலும்
धर्मतः	தருமநெறியில்
बलवत्तरं	மேம்பட்டவனாக
मन्ये	நான் அறிவேன்.

कथं द्रक्ष्यामि रामस्य वनं गच्छेति भाषिते । मुखवर्णं विवर्णं तं यथैवेन्दुमुपप्लुतम् ॥

वनं	“காட்டிற்கு
गच्छ	போ’
इति	என்று
भाषिते	சொல்லும்பொழுது
रामस्य	ராமனது
तं	அந்த
मुखवर्णं	முகசௌந்தரியத்தை
उपप्लुतं	ராகுவால்பற்றப்பட்ட
इन्दुं	சந்திரனை
यथा	போன்றதாய்
विवर्णं	வாடிக்கிடப்பதை
कथं एव द्रक्ष्यामि	எப்படித்தான் நான் பார்த்து சகிப்பேன்?

तां हि मे सुकृतां बुद्धिं सुहृद्भिः सह निश्चिताम् । कथं द्रक्ष्याम्यपावृत्तां परैरिव हतां चमूम् ॥

सुहृद्भिः	“அன்பர்களோடு
सह	கூட
निश्चितां	ஆலோசித்து நிச்சயிக்கப்பட்டதும்
मे	எனது
सुकृतां	தருமநெறிக்கு ஒத்திருக்கிறதுமான
तां	அந்த
बुद्धिं	தீர்மானத்தை
परैः	சத்ருக்களால்
चमूं	சைன்யத்தை
हतां	அடியுண்டுகிடப்பதை
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
अपावृत्तां	தலைகீழாய் தடுமாறிவிட்டதை
कथं हि	எப்படித்தான்
द्रक्ष्यामि	நான் சஹிப்பேன்?

किं मां वक्ष्यन्ति राजानो नानादिग्भ्यः समागताः ।
बालो बतायमैक्ष्वाकश्चिरं राज्यमकारयत् ॥ ६५ ॥

ऐक्ष्वाकः	“இக்ஷ்வாகு வம்சத்தில் பிறந்தவனும்
बालः	அவிவேகியாயுமிருக்கும்
अयं	இவன்
चिरं	இத்தனை நாள்வரையில்
किं	எப்படித்தானோ
राज्यं	ராஜ்யத்தை
अकारयत्	ஆண்டுவந்தான் என்று
मां	என்னைப்பற்றி
नानादिग्भ्यः	நானாதிக்குகளிலிருந்தும்
समागताः	வந்திருக்கின்ற
राजानः	அரசர்கள்
वक्ष्यन्ति	இகழ்ந்து பேசிக்கொள்வார்கள்.
बत	ஐயோ! இதைவிட வேறு அவமானம் வேண்டுமா?

यदा तु बहवो वृद्धा गुणवन्तो बहुश्रुताः । परिप्रक्ष्यन्ति काकुत्स्थं वक्ष्यामि किमहं तदा ॥

गुणवन्तः	“நற்குணசாலிகளென்றும்,
बहुश्रुताः	வேத வித்துக்களென்றும்
बहवः	பிரசித்திபெற்று விளங்கும்
वृद्धाः	பெரியோர்கள்
काकुत्स्थं तु	ஸ்ரீராமனைப்பற்றி
परिप्रक्ष्यन्ति यदा	விசாரிக்கின்றார்கள் என்கிறபக்ஷத்தில்
तदा	அதற்கு
किं	ஏற்றுக்கொள்ளக்கூடியதாயிருக்கிற எதை
अहं	நான்
वक्ष्यामि	மறுமொழியாய்க் கூறுவேன்?

कैकेय्या क्लिश्यमानेन रामः प्रव्राजितो मया । यदि सत्यं ब्रवीम्येतत्तदसत्यं भविष्यति ॥

कैकेय्या	"கைகேயியினுல்	सत्यं	யதார்த்தத்தை
क्लिश्यमानेन	உபத்திரவிக்கப்பட்ட	ब्रवीमि यदि	பதிலாய் சொல்லுகிறேனென் றிறபக்ஷத்தில்,
मया	என்னுல்	तत्	அது
रामः	ஸ்ரீராமன்,	असत्यं	மகா சபையில் வாக்கு தத்தம் செய்ததற்கு விருத்தமாக
प्रव्राजितः	காட்டிற்கு அனுப்பப்பட்டானென்கிற	भविष्यति	ஆகும்.
एतत्	இந்த		

किं मां वक्ष्यति कौसल्या राघवे वनमास्थिते ।
किं चैनां प्रतिवक्ष्यामि कृत्वा विप्रियमीदृशम् ॥ ६८ ॥

च	"இதுஇப்படியிருக்கட்டும்;	ईदृशं	இப்படிப்பட்டதாயிருக்கின்ற
कौसल्या	கௌசல்யை	विप्रियं	நெஞ்சைப்பிளக்கும் அபசாரத்தை
राघवे	ஸ்ரீராமன்	कृत्वा	செய்துவிட்டு,
वनं	காட்டிற்கு	किं	ஏற்றுக்கொள்ளக்கூடிய தாயிருக்குமெதை
आस्थिते	ஏகும்போது	प्रतिवक्ष्यामि	சமாதானமாய்ச் சொல்லுவேன்?
मां	என்னை		
किं	எப்படியும்		
वक्ष्यति	ஏசுவாள்.		
एनां	இவளுக்கு		

यदा यदा हि कौसल्या दासीवच्च सखीव च । भार्यावद्भगिनीवच्च मातृवच्चोपतिष्ठति ॥

यदा यदा	"அந்தந்த சமயத்திற்கேற்றவண்ணமாய்	भार्यावत्	பத்தினியாகவும்
कौसल्या हि	கௌஸல்யயோ	भगिनीवत् च	உடன்பிறந்தாள்போலவும்
दासीवत् च	வேலைக்காரி போலவும்	मातृवत् च	பெற்ற தாய் போலவும்
सखी इव च	தோழிபோலவும்	उपतिष्ठति	நடந்துவந்திருக்கிருள்.

सततं प्रियकामा मे प्रियपुत्रा प्रियंवदा । न मया सत्कृता देवी सत्कारार्हा कृते तव ॥

प्रियपुत्रा	"பெறலரிய புதல்வனைப் பெற்றவளும்,	सत्कारार्हा	கொண்டாடுவதற்குரிமை பெற்றவளுமாகிய
मे	எனக்கு	देवी	பட்டமஹிஷி
सततं	எக்காலத்திலும்	तव कृते	உன் நிமித்தமாய்
प्रियकामा	மனதிற்கொத்தபடி பேசுகிறவளாய்	मया	என்னுல்
प्रियंवदा	மனங்கோணமல் நடப்பவளும்	सत्कृता न	ஸத்கரிக்கப்படவில்லை,

इदानीं तत्तपति मां यन्मया सुकृतं त्वयि । अपथ्यव्यञ्जनोपेतं भुक्तमन्नमिवातुरम् ॥

मया	"என்னால்
त्वयि	உன்னிடத்தில்
सुकृतं	வைத்திருந்த ப்ரீதியா
यत्	எதுவோ, [னது
तत्	அது
मां	என்னை
इदानीं	இப்பொழுது
आतुरं	ஓர் நோயாளியை
भुक्तं	புஜித்துவிட்ட
अपथ्य-व्यञ्जनोपेतं	உடம்பிற்கொவ்வாதவ்யஞ்சனங்களோடு கூடிய
अन्नं	உணவு
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
तपति	பாதிக்கிறது.

विप्रकारं च रामस्य संप्रयाणं वनस्य च । सुमित्रा प्रेक्ष्य वै भीता कथं मे विश्वसिष्यति ॥

रामस्य च	"ஸ்ரீராமனுக்கே
वनस्य	காட்டிற்கு
संप्रयाणं	போய்விடுகிறதாகிய
विप्रकारं च	தீச்செயலை
प्रेक्ष्य वै	கண்டதுமே,
सुमित्रा	ஸுமித்திரை
भीता	உள்ளம் கலக்கமுற்றவளாகி
कथं	எப்படித்தான்
मे	என்னிடத்தில்
विश्वसिष्यति	இனிமேலும் அன்புவைப்பாள்?

कृपणं बत वैदेही श्रोष्यति द्वयमप्रियम् । मां च पञ्चत्वमापन्नं रामं च वनमाश्रितम् ॥

वैदेही	வைதேஹி
रामं	ராமனை
वनं	வனத்தில்
आश्रितं	வசித்தவனாகவும்
च	அதனால்
मां	என்னை
पञ्चत्वं आपन्नं	மரணமடைந்தவனாகவும்
अप्रियं	நெஞ்சைப்பிளக்கிறதாயிருக்கின்ற
द्वयं	இவ்விரண்டையும்
श्रोष्यति	செவிக்கொள்வாள்.
बत	ஐய்யோ !
कृपणम्	அவளுக்கா இந்தக் கஷ்டம்.

वैदेही बत मे प्राणाञ्छोचन्ती क्षपयिष्यति । हीना हिमवतः पार्श्वे किन्नरेणेव किन्नरी ॥

मे	"எனக்கு
बत	என்ன தௌர்ப்பாக்யம் !
वैदेही	வைதேஹி
हिमवतः	இமயமலையின்
पार्श्वे	சாரலில்
किन्नरेण	கின்னரனால்
हीना	கைவிடப்பட்ட
किन्नरी इव	கின்னரபேடுபோலாகி
शोचन्ती	சோகத்தால் புலம்புபவளாய்
प्राणान्	உயிரை
क्षपयिष्यति	மாய்த்துவிடுவாள்.

न हि राममहं दृष्ट्वा प्रवसन्तं महावने । चिरं जीवितुमाशंसे रुदन्तीं चापि मैथिलीम् ॥

रामं	"ஸ்ரீராமனை
महावने	பெரும் கானகத்திற்கு
प्रवसन्तं च	ஏகிவிட்டவனாகவும்,
मैथिलीं हि	மைதிலியையும்
रुदन्तीं	மனம்நொந்து கண்ணீர் பெருகவிட்டுக்கொண்டிருப்பவளாயும்
दृष्ट्वा	கண்டு,
अहं	நான்
चिरं अपि	அதற்குமேலும்
जीवितुं	பிழைத்திருக்க
आशंसे न	விரும்பேன்.

सा नूनं विधवा राज्यं सपुत्रा कारयिष्यसि । रामे प्रव्राजिते देवि नाहं जीवितुमुत्सहे ॥

रामे	``ஸ்ரீராமன்
प्रव्राजिते	காட்டிற்கு ஏகிவிடுவான் என்றால்
अहं	நான்
जीवितुं	உயிருடனிருக்க
उत्सहे न	பொறேன்.
नूनं	ஆகையால்
सा	அந்த நீ
विधवा	கைம்பெண்ணாகி
सपुत्रा	உனது புத்திரனுடனிருந்து
राज्यं	ராஜ்யத்தை
कारयिष्यसि	ஆண்டுவரலாம்.
देवि	அம்மா !

सतीं त्वामहमत्यन्तं व्यवस्याम्यसतीं सतीम् । रूपिणीं विषसंयुक्तां पीत्वेव मदिरां नरः ॥

अहं	``நான்
त्वां	``உன்னை
अत्यन्तं	முற்றிலும்
सतीं	கொண்டாடத்தக்க
रूपिणीं	சுசீலமுற்றிருந்தவளாகவும்
असतीं सतीं	மானிட உருவமெடுத்து வந்த பேயெனவும்
नरः	ஓர் மனிதன்
मदिरां	வாய்க்கு ருசியாயிருக்கிற ஓர் பானத்தை
पीत्वा	குடித்துவிட்டு,
विषसंयुक्तां	அதன் பின்னர் விஷம் கலர்ந்திருப்பதை
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
व्यवस्यामि	நான் இப்பொழுது கண்டுகொண்டேன்.

अनृतैर्बत मां सान्त्वैः सान्त्वयन्ती स्म भाषसे । गीतशब्देन संरुद्ध्य लुब्धो मृगमिवावधीः ॥

अनृतैः	``வஞ்சனையான
सान्त्वैः	தேனொழுகும் சொற்களால்
मां	என்னை
सान्त्वयन्ती	உத்ஸாஹப்படுத்துகின்றவளாய்
भाषसे स्म	நீ பேசிவந்தாய்.
गीतशब्देन	இனிய குழலோசையினால்
संरुद्ध्य	சிக்கிக்கொண்டுவிட்ட
मृगं	ஓர் மானை
लुब्धः	ஓர் வேடன்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
अवधीः	நீ சவமாக்கிவிட்டாய்.
बत	ஐயோ ! எனக்குமென்ன மானக்கேடு !

अनार्य इति मामार्याः पुत्रविक्रायिकं ध्रुवम् । धिक्करिष्यन्ति रथ्यासु सुरापं ब्राह्मणं यथा ॥

आर्याः	மஹான்கள்
पुत्रविक्रायिकं	புத்திரனை துறந்துவிட்ட
मां	என்னைப்பற்றி
सुरापं	கள்ளுண்ட
ब्राह्मणं	அந்தணனை
रथ्यासु	தெருச்சந்துகளில்
यथा	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
अनार्यः	‘ஈனன்’
इति	என்று
ध्रुवं	நிச்சயமாய்
धिक्करिष्यन्ति	இகழ்ந்து பேசுவார்கள்.

अहो दुःखमहो कृच्छ्रं यत्र वाचः क्षमे तव । दुःखमेवंविधं प्राप्तं पुराकृतमिवाशुभम् ॥

तव	"உன்னுடைய	प्राप्तं	இப்பொழுது பிரத்யக்ஷத்தில் அனுபவிக்கப்படுகிறது.
वाचः	துஷ்ட மொழிகளை	अहो	அந்தோ!
क्षमे	செவிகொண்டு பொறுத்துவருகிறேன்.	दुःखं	கஷ்டமென்றாலும் இப்படியாயிருக்கும்.
यत्र	என்கிற காரணத்தால்	अहो	அந்தோ!
एवंविधं	இப்படிப்பட்டதாகிய	कृछ्रम्	சித்திரவதையாயிருக்கிறதே.
पुराकृतं	முற்பவத்தில் செய்த		
अशुभं	அதர்மத்தின் பயனாய்		
दुःखं इव	கஷ்டமே [விளைந்த		

चिरं खलु मया पापे त्वं पापेनाभिरक्षिता । अज्ञानादुपसंपन्ना रज्जुरुद्बन्धिनी यथा ॥

पापे	"அடி பாவி!	मया खलु	என்றாலேயும்
त्वं	நீ	अज्ञानात्	உண்மைதெரியாமையினால்
उद्बन्धिनी	கழுத்தில் சுருக்கிட்டுக்	चिरं	இக்காலம் வரைக்கும்
रज्जुः यथा	கயிறாய் [கொல்லும்	अभिरक्षिता	கொண்டாடப்பட்டு வந்தனை.
उपसंपन्ना	வந்துசேர்ந்தனை.		
पापेन	முற்பவத்தில் செய்த அதர்மங்களின் பயனாய் இந்த ஜன்மத்தில் கஷ்டங்களை அனுபவிக்க வேண்டியவனாகிய		

रममाणस्त्वया सार्धं मृत्युं त्वां नाभिलक्षये । बालो रहसि हस्तेन कृष्णसर्पमिवास्पृशम् ॥

त्वया	"உன்னோடு	रहसि	ஒருவருமில்லாத இடத்[தில்
सार्धं	கூட	हस्तेन	கையினால்
त्वां	உன்னை	कृष्णसर्पं	மருந்து, மந்திரம் இவைகளுக்குமசியாத விஷமுடைய சர்ப்பத்தை
रममाणः	வாழ்க்கையாய் பெற்று விளங்கிய நான்	इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே,
मृत्युं	மிருத்யுவாக	अस्पृशम्	நான் பற்றிவிட்டேன்.
अभिलक्षये न	அறிந்திலேன்.		
बालः	ஓர் சிசு		

तं तु मां जीवलोकोऽयं नूनमाक्रोष्टुमर्हति । मया ह्यपितृकः पुत्रः स महात्मा दुरात्मना ॥
बालिशो बत कामात्मा राजा दशरथो भृशम् । स्त्रीकृते यः प्रियं पुत्रं वनं प्रस्थापयिष्यति ॥

तं	"அப்படிப்பட்ட	सः	அந்த
मां	என்னைப்பற்றி	महात्मा	மகாத்மாவாகிய
अयं	இந்த	पुत्रः	புதல்வன்
जीवलोकः	உலகஜனம்,	दुरात्मना	மஹாபாவியாகிய

मया	என்னால்
अपितृकः	தந்தையினது பாதுகாப்பை இழந்தவனாக ஆகிறான்
हि	என்கிற காரணத்தால்
यः	எந்த
दशरथः राजा	தசரதமன்னன்
प्रियं	பெறலரிய
पुत्रं	குமாரனை
वनं	காட்டிற்கு
स्त्रीकृते	பெண்சாதியின் சொல்லுக்கிணங்கி
प्रस्थापयिष्यति	அனுப்புகிறானோ அவன்
भृशं	பெரும்
बालिशः	மூடனெனவும்
कामात्मा तु	பார்யாஸக்தனெனவும்
नूनं	நிச்சயமாய்
आक्रोष्टुं	தூஷிக்க
अर्हति	உரிமையுள்ளதாகிறது.
बत	ஐயோ! இப்படிப்பட்ட அவமானமும் எனக்கா!

व्रतैश्च ब्रह्मचर्यैश्च गुरुभिश्चोपकर्शितः। भोगकाले महत्कृच्छ्रं पुनरेव प्रपत्स्यते ॥८५॥

गुरुभिः च	உபாத்தியாயர்களாலும்
ब्रह्मचर्यैः च	தெய்வபக்தியை விளைவிக்கின்ற வித்யாப்பியாசங்களாலும்
व्रतैः च	வைதீகானுஷ்டானங்களாலும்
उपकर्शितः	அதிகச்ரமப்பட்டவனிவன்.
भोगकाले	சுகப்படவேண்டிய காலத்தில்
पुनः	அப்படியில்லாமல்
महत् कृच्छ्रं	பெரும் கஷ்டத்தை
प्रपत्स्यते एव	அனுபவிக்கப்போகிறானே!

नालं द्वितीयं वचनं पुत्रो मां प्रति भाषितुम्। स वनं प्रव्रजेत्युक्तो बाढमित्येव वक्ष्यति॥

सः	அந்த
पुत्रः एव	புத்திரன் மாத்திரம்
वनं	"காட்டிற்கு
प्रव्रज	போய்விடு"
इति	என்று
उक्तः	நியமனம் பெற்றவனானதும்,
मां प्रति	என்னைப் பார்த்து
बाढं इति	திருவுளமெப்படியோ அப்படி நடப்பதுதானெனது கடமை; அங்ஙனமே செய்கிறேனென்று
वक्ष्यति	பதிலுரைப்பான்.
द्वितीयं वचनं	வேறு சொல்லை
भाषितुं	சொல்ல
अलं न	இஷ்டப்படமாட்டான்.

यदि मे राघवः कुर्याद्वनं गच्छेति चोदितः। प्रतिकूलं प्रियं मे स्यान्न तु वत्सः करिष्यति॥

वनं	"காட்டிற்கு
गच्छ	போ"
इति	என்கிற
मे	எனது
चोदितः	நியமனம் பெற்ற
राघवः	ஸ்ரீராமன்
प्रतिकूलं	முரட்டுத்தனமாய்மாட்டேனென்று
कुर्यात् यदि	நடந்துகொண்டானென்[றால் அது
मे	எனக்கு
प्रियं	தத்ஸமயத்திற்கு ஏற்ற
स्यात्	ஆகும். [தாய்
तु	அப்படியிருந்தும்
वत्सः	என் வயற்றில் பிறந்த அவன்
करिष्यति न	அவ்வாறு செய்யமாட்டான்.

शुद्धभावो हि भावं मे न तु ज्ञास्यति राघवः। स वनं प्रव्रजेत्युक्तो बाढमित्येव वक्ष्यति॥

राघवः तु	ஸ்ரீராமனோ
शुद्धभावः	நிர்மல மனமுடையவன்.
हि	ஆனபடியால்
मे	எனது
भावं	வாய்விட்டுச் சொல்லாது மனதிலேயே வைத்திருக்கும் கருத்தை
ज्ञास्यति न	அறியான்.
सः	அவன்
वनं	"காட்டிற்கு
प्रव्रज	போ"
इति	என்கிற
उक्तः	நியமனம் பெற்றவனாதுமே
बाढं इति एव	நியமனத்தைச்சிரமேல் கொண்டு அங்ஙனமே செய்கிறேனென்றுதான்
वक्ष्यति	பதிலுரைப்பான்.

राघवे हि वनं प्राप्ते सर्वलोकस्य धिक्कृतम् । मृत्युरक्षमणीयं मां नयिष्यति यमक्षयम्॥

राघवे	"ஸ்ரீராமன்
वनं	காட்டிற்கு
प्राप्ते	சென்றவளவில்
मृत्युः	யமதர்மராஜா
यमक्षयं	யமலோகத்திற்கு
सर्वलोकस्य	எல்லா உலகத்தாருடைய
धिक्कृतं	வைதலுக்குப் பாத்திரனாகிவிட்டவனும்
अक्षमणीयं	நான் செய்த குற்றத்திற்கு மன்னிப்பு என்பதற்கே அனர்ஹனாகிவிட்டவனுமான
मां	என்னை
नयिष्यति हि	கொண்டுபோய்விடுவான்.

मृते मयि गते रामे वनं मनुजपुङ्गवे। इष्टे मम जने शेषे किं पापं प्रतिपत्स्यसे॥ ९०॥

मनुजपुङ्गवे	"புருஷோத்தமனான
रामे	ஸ்ரீராமன்
वनं	காட்டிற்கு
गते	போனபின்னர்
मयि	நான்
मृते	மரணமடைந்தபின்னர்
मम	எனது
इष्टे	இஷ்டமான
शेषे	இதர
जने	ஜனத்தினிடத்தில்
किं	என்ன
पापं	கொடுமையை
प्रतिपत्स्यसे	விளைவிக்கப்போகின்றாயோ.

कौसल्यां मां च रामं च पुत्रौ च यदि हास्यति। दुःखान्यसहती देवी मामेवानुमरिष्यति॥

देवी	"மற்றொரு ராணி சுமித்திரை
मां	என்னையும்
रामं च	ஸ்ரீராமனையும்
हास्यति यदि	விட்டுப்பிரிவாளாகில்
दुःखानि एव	துக்கங்களுக்கும்
कौसल्यां च	கௌஸல்யைக்கும்
पुत्रौ च	புதல்வர்கள் இருவர்களுக்கும்
असहती	ஸமாதானம் காணப்பெறாதவளாகி
मां अनुमरिष्यति	என்னுடன் உடன்கட்டை ஏறிவிடுவாள்.

कौसल्यां च सुमित्रां च मां च पुत्रैस्त्रिभिः सह। प्रक्षिप्य नरके सा त्वं कैकेयि सुखिता भव॥

कैकेयि	‘கைகேயி!
कौसल्यां च	கௌஸல்யையையும்
सुमित्रां च	ஸுமித்ரையையும்
त्रिभिः	மூன்று
पुत्रैः	புதல்வர்களோடு
सह	கூட
मां च	என்னையும்
नरके	பெருமாபத்தில்
प्रक्षिप्य	தள்ளிவிட்டு,
सा	அப்படிப்பட்டவளாகிய
त्वं	நீ ஒருவள் மாத்திரம்
सुखिता	சுகமாய்
भव	வாழ்ந்துவா.

मया रामेण च त्यक्तं शाश्वतं सत्कृतं गुणैः। इक्ष्वाकुकुलमक्षोभ्यमाकुलं पालयिष्यसि॥

शाश्वतं	“அனாதிகாலமாய்
अक्षोभ्यं	பிறரால் வெல்ல ஒண்ணாததும்,
मया	என்னால்
गुणैः	உத்தமகுணங்களால்
सत्कृतं	ஸத்கரிக்கப்பட்டு வந்தது மான
इक्ष्वाकुकुलं	இக்ஷ்வாகுவம்சத்தவர்களால் பரிபாலித்து வரப்பட்டதுமாகிய தேசத்தை
रामेण च	ஸ்ரீராமனாலேயும்
त्यक्तं	துறந்துவிடப்பட்டு
आकुलं	குழப்பமடைந்ததாய்
पालयिष्यसि	நீயே காப்பாற்றிவா.

प्रियं चेद्भरतस्यैतद्रामप्रव्राजनं भवेत्। मा स्म मे भरतः कार्षीत्प्रेतकृत्यं गतायुषः॥

एतत्	“இந்த
रामप्रव्राजनं	ஸ்ரீராமன் காட்டிற்கு [ஏகுதல்
भरतस्य	பரதனுக்கு
प्रियं	குலத்திற்கேற்றதாய்
भवेत् चेत्	தோன்றுமாகில்
गतायुषः	லோகாந்தரமடைந்த
मे	எனக்கு
भरतः	பரதன்
प्रेतकृत्यं	சரமகைங்கர்யத்தை
मा स्म कार्षीत्	செய்யக்கூடாது.

हन्ताऽनार्ये ममामित्रे सकामा भव कैकयि। मृते मयि गते रामे वनं पुरुषपुङ्गवे।

अनार्ये	“தீயஒழுக்கமுடையாய்!
मम	எனக்கு
अमित्रे	பகையானவளே!
पुरुषपुङ्गवे	புருஷோத்தமனான
रामे	ஸ்ரீராமன்
वनं	காட்டிற்கு
गते	ஏகிவிடவும்
मयि	நான்
मृते	இறந்தபின்னர்
कैकयि	கேகயராஜன்மகளே!
सकामा	மனோரதம் கைகூடப் பெற்றவளாய்
हन्त	பாராண்டுமனம் களித்து
भव	நீ வாழ்க.

सेदानीं विधवा राज्यं सपुत्रा कारयिष्यसि ॥ ९६ ॥

विधवा	“கைம்பெண்ணாகி
इदानीं	அப்படியாகியும்
सा	அந்த நீ
सपुत्रा	உன் பிள்ளையுடன்
राज्यं	ராஜ்யபரிபாலனத்தை
कारयिष्यसि	செய்துவருவாயாக.

त्वं राजपुत्रीवादेन न्यवसेर्मम वेश्मनि। अकीर्तिश्चातुला लोके ध्रुवः परिभवश्च मे ॥
सर्वभूतेषु चावज्ञा यथा पापकृतस्तथा ॥ ९७ ॥

लोके	"உலகில்
अतुला	ஒப்புயர்வில்லாத
अकीर्तिः	அபகீர்த்திபெற்றவளாயும்
पापकृतः	பாபியாயிருக்கிற ஒருவனுக்கு
यथा	எவ்வண்ணமோ
	அவ்வண்ணமே
सर्वभूतेषु	மனிதர்களெல்லோரிடத்திலும்
अवज्ञा च	நிந்தைக்குப் பாத்திரமாகிவிட்டவளுமாகிய
त्वं	நீ,
मे च	எனக்கே
ध्रुवः	எக்காலத்திலும் வழங்கப்போகிறதான
परिभवः तथा च	அபயசஸ் விளைவிப்பதற்கென்றே
मम	எனது
वेश्मनि	அரண்மனையில்
राजपुत्रीवादेन	ராஜபுத்திரியெனும் வ்யாஜத்தால்
न्यवसेः	வாழ்ந்துவந்தனை.

कथं रथैर्विभुर्यात्वा गजाश्वैश्च मुहुर्मुहुः। पद्भ्यां रामो महारण्ये वत्सो मे विचरिष्यति॥

मे	"எனது
वत्सः रामः	வத்ஸனுன ஸ்ரீராமன்
विभुः	பெருமையாய்
मुहुः मुहुः	இதுவரையிலெக்காலத்திலும்
रथैः	ரதங்களின்மீதும்
गजाश्वैः च	யானைகளின்மீதும் குதிரைகளின் மீதும்
यात्वा	சவாரிசெய்துவிட்டு,
महारण्ये	மஹாரண்யத்தை
पद्भ्यां	இரு கால்களால்
कथं विचरिष्यसि	எவ்வாறு நடப்பான்?

यस्य त्वाहारसमये सूदाः कुण्डलधारिणः। अहंपूर्वाः पचन्ति स्म प्रशस्तं पानभोजनम्॥
स कथं नु कषायाणि तिक्तानि कटुकानि च। भक्षयन्वन्यमाहारं सुतो मे वर्तयिष्यति॥

कुण्डलधारिणः	கைவளைகள் குண்டலங்கள் முதலானவைகளைப் பரிசாகப்பெற்று தரித்துக்கொண்டு விளங்குபவரான
सूदाः	பாசகர்கள்
आहारसमये	போஜனகாலத்தில்
अहंपूर्वाः तु	"நான் செய்ததை மெச்ச வேண்டும் நான் செய்ததை மெச்சவேண்டும்" என்கிற போட்டிபோடுகின்றவர்களாய்
प्रशस्तं	நாவிற்கு ருசிகரமாயிருக்கும்
पानभोजनं	உணவை
यस्य	எவனுக்கு
पचन्ति स्म	சமைக்கின்றார்களோ,
मे	எனது
सुतः सः	புதல்வனுகிய அவன்
वन्यं	காட்டிலகப்படுகிற
आहारं च	உணவையும்
कषायाणि	துவர்ப்பானவைகளையும்
तिक्तानि	கசப்பானவைகளையும்
कटुकानि	காரமானவைகளையும்
तु	இனிமேலாக
भक्षयन्	புசித்துக்கொண்டு
कथं	எங்ஙனம்
वर्तयिष्यति	உயிர்வாழ்வான்?

महार्हवस्त्रसंवीतो भूत्वा चिरसुखोषितः । काषायपरिधानस्तु कथं भूमौ निवत्स्यति ॥

महार्हवस्त्रसंवीत:	''விலையுயர்ந்த ஆடைகளை தரித்தவனாய்	तु	இப்பொழுது
चिरसुखोषित:	இவ்வளவு நாளாய் செல்வமாய் வாழ்ந்து விட்டவனாய்	काषायपरिधान:	காவியுடையுடுத்துக் கொண்டவனாய்
भूत्वा	இருந்துவிட்டு,	भूमौ	உலகில்
		कथं	எங்ஙனம்
		निवत्स्यति	வாழ்வான்?

कस्यैतद्दारुणं वाक्यमेवंविधमचिन्तितम् । रामस्यारण्यगमनं भरतस्याभिषेचनम् ॥ १०२ ॥

भरतस्य	''பரதனுக்கு	दारुणं	மகா கொடுமையாயுமிருக்கிற
अभिषेचनं	முடிசூட்டுதலென்பது		
एवंविधं	அப்படியேயிருக்கட்டும்.	अरण्यगमनं	அரண்யவாசமான சிக்ஷையாகிற
रामस्य	ஸ்ரீராமனுக்கு		
एतत्	இந்த		
अचिन्तितं	இதுவரையில் நேர்ந்த கார்யங்களுக்கு விரோதமாயிருக்கிறதும்	वाक्यं	உபதேசமானது
		कस्य	யார் உனக்குச் செய்தது?

धिगस्तु योषितो नाम शठाः स्वार्थपरायणाः ।
न ब्रवीमि स्त्रियः सर्वा भरतस्यैव मातरम् ॥ १०३ ॥
अनर्थभावेऽर्थपरे नृशंसे ममानुतापाय निविष्टभावे ।
किमप्रियं पश्यसि मन्निमित्तं हितानुकारिण्यथवापि रामे ॥ १०४ ॥

योषित: नाम	''பெண்பிள்ளைகளென்றால்	ब्रवीमि	நான் திடமாய்ச்சொல்லுவேன்.
शठा:	வெகு துஷ்டகுணமுடையவர்கள் அல்லது விச்வாசகாதகர்கள்.	अनर्थभावे	அதர்மத்தில் புத்தியை செலுத்திவிட்டவளே!
स्वार्थपरायणा:	தங்கள் காரியங்களையே எப்பொழுதும் முடித்துக்கொள்ள ஊக்கமுடையவர்கள்.	अर्थपरे	பொருளொன்றுதான் ஸர்வமுமென்பதாய் அதற்கு ஈடுபட்டவளே!
सर्वा:	எல்லா	मम	எனக்கு
स्त्रिय:	ஸ்திரீகளைப்பற்றியும்		
धिगस्तु न	இப்படியிகழ்ந்துபேசுவது நியாயமன்று.	अनुतापाय	மனவேதனை உண்டாக்குவதற்காக
भरतस्य	பரதனது		
मातरं एव	தாய் ஒருத்தியை குறித்துமாத்திரம்	निविष्टभावे	உபதேசம் பெற்று விளங்கும் உள்ளமுடையவளே!

नृशंसे	ஈவுஇரக்கமில்லாத சண்டாளி!	रामे अपि	ஸ்ரீராமனிடத்தில் தானுகட்டும்
मन्निमित्तं	என்னிடத்தில் தானுகட்		
अथ वा	அல்லது [டும்	अप्रियं	குற்றமாகிறது
हितानु-कारिणि	யாவருக்கும் ஹிதமொன்றையே செய்வதையே சர்வமாய்க் கொண்டு விளங்குகிறவனுமான	किं	எதை
		पश्यसि	நீ கண்டிருக்கின்றனை?

परित्यजेयुः पितरो हि पुत्रान् भार्याः पतींश्चापि कृतानुरागाः ।
कृत्स्नं हि सर्वं कुपितं जगत्स्याद्दृष्ट्वैव रामं व्यसने निमग्नम् ॥ १०५ ॥

रामं	"ஸ்ரீராமனை	परित्यजेयुः	பந்துத்வங்களை ஒழித்து தங்களது அல்லவெனத் துறந்துவிடுவார்கள்.
व्यसने	கானகத்திற்கு துரத்தி விட்டதில்		
निमग्नं	இழந்தவனாக	हि	இது நிச்சயம்.
दृष्ट्वा एव	அறிந்ததுமே,	कृत्स्नं	எல்லாமும்
कृतानुरागाः	பரசமர்ப்பணம் செய்துள்ள	सर्वं	மற்று அசையாப்பொருள் அசை பொருள் இவைகளை உள்ளிட்ட
पितरः	தந்தையர்கள்		
पुत्रान् च	புதல்வர்களையும்,	जगत् हि	உலகமே
भार्याः	மனைவியர்கள்	कुपितं	அல்லல்கல்லோலமடைந்
पतीन् अपि	கணவர்களையும்	स्यात्	ஆகும். [ததாய்

अहं पुनर्देवकुमाररूपमलंकृतं तं सुतमाव्रजन्तम् ।
नन्दामि पश्यन्नपि दर्शनेन भवामि दृष्ट्वा च पुनर्युवेव ॥ १०६ ॥

अहं पुनः	"நானே	पश्यन् अपि च	நினைக்கும்பொழுதெல்லாம்
तं सुतं	அந்த புதல்வனை		
अलंकृतं	ஸௌந்தர்யமே உருவெடுத்துவந்தவனாய்	नन्दामि	உள்ளம் பூரிக்கின்றேன்.
		दर्शनेन	கண்முன்
देवकुमाररूपं	தெய்வமே திருக்குமாரனாய் உருக்கொண்டவனாய்	दृष्ट्वा पुनः च	கண்டுவிட்டேனென்றால்
		युवा इव	யௌவனபுருஷன் போல்
आव्रजन्तं	கிடைத்திருப்பதை	भवामि	ஆய்விடுகிறேன்.

विना हि सूर्येण भवेत्प्रवृत्तिरवर्षता वज्रधरेण वाऽपि ।
रामं तु गच्छन्तमितः समीक्ष्य जीवेन्न कश्चित्त्विति चेतना मे ॥ १०७ ॥

सूर्येण विना	"ஸூர்யன் தோற்றம் செய்யாவிடினும்
वज्रधरेण	இந்திரபகவானால்
अवर्षता अपि	மழைபொழியாவிடினும்
वा	ஒருக்கால்
प्रवृत्तिः	ஜனங்கள் அவரவர்கள் தொழில்களைச்செய்வது என்பது
भवेत्	இருந்தாயிலும் இருக்கலாம்.
रामं हि	ஸ்ரீராமனையோவென்றால்
इतः	இங்கிருந்து
गच्छन्तं	போய்விட்டவனாக
समीक्ष्य तु	அறிந்ததுமே,
कश्चित्	எந்த ஒரு மனிதனும்
जीवेत् न	அவனவன் தொழிலிலிரான்.
इति	என்பது
मे	எனக்கு
चेतना तु	தெரிந்தவிஷயம்.

विनाशकामामहिताममित्रामावासयं मृत्युमिवात्मनस्त्वाम् ।
चिरं बताङ्केन धृता हि सर्पी महाविषा तेन हतोऽस्मि मोहात् ॥ १०८ ॥

महाविषा	"கொடிய விஷமுள்ள
सर्पी	ஸர்ப்பமாகிற நீ
मोहात् हि	உண்மை தெரியாமையினாலேயே
चिरं	இவ்வளவு காலமாய்
अङ्केन	பக்கலில்
धृता	போஷித்துவைக்கப்பட்டிருந்தனை.
आत्मनः	எனக்கு
मृत्युं इव	யமனாகிவிட்டவளும்,
विनाशकामां	அழிவை சங்கல்பித்துவிட்டவளும்
अहितां	தருமநெறி நழுவியவளாய்
अमित्रां	சத்ருவாய் விளங்கும்
त्वां	உன்னிடத்தில்
आवासयं	நான் அன்பாயிருந்து வந்துவிட்டேன்.
तेन	அதனால்
बत	ஐயோ!
हतः अस्मि	நான் ஒழிந்தேன்.

मया तु रामेण सलक्ष्मणेन प्रशास्तु हीनो भरतस्सह त्वया ।
पुरं च राष्ट्रं च निहत्य बान्धवान् ममाहितानां च भवाभिहर्षिणी ॥ १०९ ॥

भरतः	"பரதன்
मया	என்னாலும்
सलक्ष्मणेन	லக்ஷ்மணனுடன் கூடிய
रामेण तु	ஸ்ரீராமனாலேயும்
हीनः	கைவிடப்பட்டவனாய்
त्वया सह	உன்னோடுகூட
पुरं च	பட்டணத்தையும்
राष्ट्रं	நாட்டையும்
बान्धवान् च	நண்பர்களையும்
निहत्य	ஒடுக்கித் தன்வசமாக்கிக் கொண்டு,
प्रशास्तु	அரசுபுரிந்துவரட்டும்.
मम	எனது
अहितानां	விரோதிகளுக்கு
अभिहर्षिणी च	ஸந்தோஷம் விளைவிப்பவளாயே
भव	வாழ்ந்து வா.

नृशंसवृत्ते व्यसनप्रहारिणि प्रसह्य वाक्यं यदिहाद्य भाषसे ।
न नाम ते केन मुखात्पतन्त्यधो विशीर्यमाणा दशनाः सहस्रधा ॥ ११० ॥

व्यसन-प्रहारिणि	"தருமநெறியை எப்படியும்நழுவவிடமாட்டான் என்கிறதால் மேன்மேலும் என்னை துன்புறுத்தும்
नृशंसवृत्ते	கொடிய சண்டாளியே!
अद्य	இப்பொழுது
इह	இவ்விஷயத்தில்
यत्	எந்த
वाक्यं	கற்பனையை
भाषसे	நீ சொல்லுகிறுயோ அது
प्रसह्य	துராக்கிருதமானது.
नाम	அப்படியிருந்தும்
ते	உனது
मुखात्	வாயினின்று
दशनाः	பற்கள்
सहस्रधा	ஆயிரம்
विशीर्यमाणाः	பொடிகளாகச்சிதறுண்டு
केन	ஏனோ
अधः	கீழே
पतन्ति न	உதிர்ந்துவிழாமலிருக்கின்றன.

न किञ्चिदाहाहितमप्रियं वचो न वेत्ति रामः परुषाणि भाषितुम् ।
कथं नु रामे ह्यभिरामवादिनि ब्रवीषि दोषान् गुणनित्यसंमते ॥ १११ ॥

रामः	"ஸ்ரீராமன்
अहितं	தருமநெறிக்கு விருத்தமாயிருக்கிறதும்
अप्रियं	நன்மைவிளைவிக்காததுமாகிய
किंचित्	ஏதேனுமொரு
वचः	சொல்லை
आह न	சொன்னதே இல்லை.
परुषाणि भाषितुं	கடும்சொற்களை பேச
वेत्ति न	அவன் நினையான்:
अभिराम-वादिनि	எப்படிப்பட்டவனுடையவும் மனம் கோணுது பேசுபவனும்
गुणनित्य-संमते	நிரந்தரமாய் ஆச்ரயித்த உத்தம குணங்களைக் கொண்டே லோகத்தாரெல்லாராலும் கொண்டாடப்பட்டவனுமாகிய
रामे	ஸ்ரீராமனிடத்தில்
दोषान्	ஆபத்துகளை
कथं नु हि	ஏனோ இவ்வண்ணமாய்
ब्रवीषि	நீ குறிப்பிடுகின்றனை.

प्रताम्य वा प्रज्वल वा प्रणश्य वा सहस्रशो वा स्फुटिता महीं व्रज ।
न ते करिष्यामि वचः सुदारुणं ममाहितं केकयराजपांसनि ॥ ११२ ॥

प्रताम्य वा	"நீ எவ்வளவு வேண்டுமென்ருலும் துன்பமுற்றே இரு.
प्रज्वल वा	தீயில்பற்றி எரிந்துதான் போ.
प्रणश्य वा	வேறு எப்படியாகிலும் செத்துத்தான்போ.
सहस्रशः	ஆயிரம்
स्फुटिता	சிறு துண்டுகளாகி
महीं	பூமியில்
व्रज वा	நீ விழுந்துதான் கிட.
केकयराज-पांसनि	கேகயமன்னர்கள் குலத்தில் பிறந்த கொடும் பாபியே!
मम	எனக்கு
अहितं	அப்ரியமாயிருக்கிறதும்
सुदारुणं	யாவருக்குமஹிதமாயிருக்கிறதுமான
ते	உனது
वचः	விண்ணப்பத்தை
करिष्यामि न	நான் செய்யமாட்டேன்.

क्षुरोपमां नित्यमसत्प्रियंवदां प्रदुष्टभावां स्वकुलोपघातिनीम् ।
न जीवतीं त्वां विषहेऽमनोरमां दिधक्षमाणां हृदयं सबन्धनम् ॥ ११३ ॥

नित्यं	"எப்பொழுதுமே
असत्प्रियंवदां	வஞ்சனையாய் நயமாய்ப் பேசிவந்தவளும்,
प्रदुष्टभावां	துஷ்ட ஹ்ருதயமுடையவளும்,
स्वकुलोपघातिनीं	எனது குலத்தைக்கெடுக்கவந்த கோடரிக்காம்பாய் ஏற்பட்டுவிட்டவளும்,
सबन्धनं	உயிர் எதிலிருக்கிறதோ
हृदयं	ஹ்ருதயத்தை [அதாகிற
क्षुरोपमां	கூரிய பாணத்திற்கொப்பானவளாகி
दिधक्षमाणां	குத்திப்பிளக்க
अमनोरमां	கணவனிடத்தில் அன்பு என்பதையே ஒழித்துவிட்டமனையாட்டியாகிய
त्वां	உன்னை
जीवतीं	உயிருடனிருக்கின்றவளாய்
विषहे न	நான் பார்க்கமாட்டேன்.

न जीवितं मेऽस्ति कुतः पुनः सुखं विनात्मजेनात्मवतः कुतो रतिः ।
ममाहितं देवि न कर्तुमर्हसि स्पृशामि पादावपि ते प्रसीद मे ॥ ११४ ॥

आत्मजेन विना	"எனது புதல்வன் என்னிடமில்லாமல் போய்விடும் பக்ஷத்தில்
पुनः	அதன்மேல்
सुखं	மனஸ்ஸந்துஷ்டி என்பது
कुतः	இனி எது?
रतिः	வாத்ஸல்யமென்பது
कुतः	இனி யாரிடமிருந்து?
मे	எனது
जीवितं	உயிர்.
अस्ति न	நில்லாது.
देवि	தேவியே!
आत्मवतः	கெடுதி வருவதற்கு இடங்கொடாமல் முன்னமேயே ஆராய்ந்து தருமநெறி நழுவாதுநடக்கும்
मम	எனக்கு
अहितं	ப்ரியமில்லாதிருக்கிறதை
कर्तुं	பெற
अर्हसि न	நீ முயல்வது நியாயமன்று
ते	உனது
पादौ	பாதங்களில்
अपि स्पृशामि	விழுந்து கும்பிடட்டுமா?
मे	என்மீது
प्रसीद	மனமிரங்கு."

स भूमिपालो विलपन्ननाथवत्स्त्रिया गृहीतो हृदयेऽतिमात्रया ।
पपात देव्याश्चरणौ प्रसारितावुभावसंस्पृश्य यथाऽऽतुरस्तथा ॥ ११५ ॥

सः	அந்த
भूमिपालः	சக்கிரவர்த்தியானவர்
हृदये गृहीतः	வாத்ஸல்யத்தினதிசயத்தால் வாக்தத்தம் செய்துவிட்டவராய்
अतिमात्रया	வரம்புகடந்துவிட்ட
स्त्रिया	மனைவியால்
अनाथवत्	கைவிடப்பட்டவராய்
आतुरः	பயித்தியம்பிடித்தவன்
यथा तथा	போலாகி
विलपन्	பலவாறாய் பேசிக்கொண்டு
देव्याः	மனைவியினுடைய
प्रसारितौ	நீட்டியவண்ணமே கிடந்த
उभौ	இரண்டு
चरणौ	பாதங்களையும்
असंस्पृश्य	தொடாமலே
पपात	தரையில் வீழ்ந்துவிட்டார்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे द्वादशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 2935. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 580.

त्रयोदशः सर्गः—பதிமூன்றுவது ஸர்க்கம் ॥ १३ ॥

पुनः कैकेयीप्रसादनम्—மறுபடியும் கைகேயியை ஸமாதானம் செய்வது.

अतदर्हं महाराजं शयानमतथोचितम् । ययातिमिव पुण्यान्ते देवलोकात्परिच्युतम् ॥ १ ॥
अनर्थरूपाऽसिद्धार्था ह्यभीता भयदर्शिनी । पुनराकारयामास तमेव वरमङ्गना ॥ २ ॥

अनर्थरूपा	ஆபத்துக்கென்றே உருவு எடுத்துவந்த வளும்,
असिद्धार्था	நியாயமில்லாததை நியாயமாய் ஸ்தாபிக்க வல்லவளும்,
अभीता	நாணமென்பதையே விட்டொழிந்தவளும்
भयदर्शिनी	மனமிரங்கும்படி செய்ய வல்லவளுமாகிய
अङ्गना	பெண்பிள்ளையாகுமவள்
पुण्यान्ते	புண்ணியத்தின் முடிவில்
देवलोकात्	தேவலோகத்தினின்று
परिच्युतं	தள்ளப்பட்ட
ययातिं इव	யயாதியைப்போலவே
शयानं	தரையில் விழுந்துகிடக்கிறவரும்
अतथोचितं	அப்படியிருக்கத்தகாதவருமான
तं	அந்த
वरं	உத்தம
महाराजं हि	சக்கிரவர்த்தியாரையே
पुनः एव	முன்னிலுமதிகமாய்
अतदर्हं	வரம்புகடந்து
आकारयामास	பின்வருமாறு நிர்பந்தித்தாள்.

त्वं कथ्यसे महाराज सत्यवादी दृढव्रतः । मम चेमं वरं कस्माद्विधारयितुमिच्छसि ॥

महाराज	"சக்கிரவர்த்தியாரே !
त्वं	நீர்,
सत्यवादी	வாய்மெயாளரெனவும்
दृढव्रतः	தருமநெறி நழுவவிடாதவரெனவும்
कथ्यसे	புகழ்ப்படுகிறீர்.
च	அப்படியிருந்தும்
मम	எனக்கு
वरं	ஏற்கனவே தானம் செய்துவிட்டதாகிய
इमं	இதை
कस्मात्	எக்காரணத்தைக் கொண்டு
विधारयितुं	கொடுக்கமாலிருக்க
इच्छसि	நீர் நினைக்கின்றீர் ?"

एवमुक्तस्तु कैकेय्या राजा दशरथस्तदा । प्रत्युवाच ततः क्रुद्धो मुहूर्तं विह्वलन्निव ॥ ४ ॥

कैकेय्या	கைகேயிதேவியாரால்
एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்
उक्तः	சொல்லியதற்குத் திருச்செவிசாற்றிய
दशरथः	தசரத
तदा	சக்கிரவர்த்தியார்
राजा	அதனால்
मुहूर्तं इव	சற்றுநேரம் மாத்திரம்
विह्वलन्	ஒன்றும்சொல்லத்தெரியாதவராகி
ततः	அதன்மேல்
क्रुद्धः	மனதில் பயம் விளைவிக்கின்றவராகி
तु	இவ்விஷயத்தில்
प्रत्युवाच	பின்வருமாறு மொழிந்தார்.

मृते मयि गते रामे वनं मनुजपुङ्गवे । हन्तानार्ये ममामित्रे सकामा सुखिनी भव ॥ ५ ॥

अनार्ये	"தீயஒழுக்கமுடையாய்!	मयि	நான்
मम	எனக்கு	मृते	இறந்தபின்னர்
अमित्रे	பகையானவளே!	सकामा	மனோரதம்மைகூடப் பெற்றவளாய்
मनुजपुङ्गवे	புருஷோத்தமனான		
रामे	ஸ்ரீராமன்	हन्त	அளவுகடந்து
वनं	காட்டிற்கு	सुखिनी	உள்ளம்பூரித்தவளாய்
गते	ஏகிவிடவும்	भव	நீ வாழ்க.

स्वर्गेऽपि खलु रामस्य कुशलं दैवतैरहम् । प्रत्यादेशादभिहितं धारयिष्ये कथं बत ॥ ६ ॥

स्वर्गे अपि	சுவர்க்கத்திலும்	अहं	நான்
दैवतैः	தேவர்களால்	कथं	தருமவிருத்தமில்லாத படியாயிருக்குமெதை
प्रत्यदेशात्	தெய்வசக்தியால்		
रामस्य	ஸ்ரீராமனது	धारयिष्ये	பதிலாய்சொல்லமுடியும்?
कुशलं खलु	குசலத்தைப்பற்றிய	बत	ஐயோ ! அங்கும் கஷ்டமே !
अभिहितं	கேழ்வைக்கு		

कैकेय्या प्रियकामेन रामः प्रव्राजितो वनम् । यदि सत्यं ब्रवीम्येतत्तदसत्यं भविष्यति ॥

कैकेय्याः	"கைகேயிக்கு	प्रव्राजितः	அனுப்பப்பட்டான் என்று
सत्यं	செய்திருந்த வாக்குதத்தத்தை	ब्रवीमि यदि	நான் பதில்சொல்லுகின்றேன் என்றால்
		एतत्	இந்த
प्रियकामेन	கேட்டபடியே செய்ய வேண்டியவனான என்றால்	तत्	அது
		असत्यं	ஸதஸ்ஸில் மொழியப் பட்ட சொல்லுக்கு விரோதமாக
रामः	ஸ்ரீராமன்		
वनं	அரண்யத்திற்கு	भविष्यति	ஆகும்.

अपुत्रेण मया पुत्रः श्रमेण महता महान् । रामो लब्धो महाबाहुः स कथं त्यज्यते मया ॥

सः	"அந்த	श्रमेण	யாகத்தால்
महान्	மஹானும்	पुत्रः	திருக்குமாரனைய்
महाबाहुः	மஹாபாகுவுமாகிய	लब्धः	அடையப்பட்டான்.
रामः	ஸ்ரீராமன்	मया	என்றால்
अपुत्रेण	மக்கட்பேறில்லாத	कथं	எப்படி
मया	என்றால்	त्यज्यते	தூரத்தில் செல்ல விடை கொடுக்கமுடியும்?
महता	மஹத்தான		

शूरश्च कृतविद्यश्च जितक्रोधः क्षमापरः । कथं कमलपत्राक्षो मया रामो विवास्यते ॥

कमलपत्राक्षः	''தாமரை இதழ்போன்ற கண்களுற்றவனும்
कृतविद्यः	ஸகலவித்யைகளின் கரைகளைக்கண்டவனும்
शूरः	சூரனும்
च	அப்படியிருந்தும்
जितक्रोधः	பிறர்மீதெப்பவும் கோபம் பாராட்டாதவனுய்
क्षमापरः च	பிறர்கள் செய்யு மபசாரங்களையெல்லாம் மன்னிப்பதையே விரதமாகக்கொண்ட
रामः	ஸ்ரீராமன்
मया	என்னுல்
कथं	எப்படி
विवास्यते	வனவாசத்திற்கனுப்பப் படுவான்?

कथमिन्दीवरश्यामं दीर्घबाहुं महाबलम् । अभिराममहं रामं प्रेषयिष्यामि दण्डकान् ।

इन्दीवरश्यामं	''கருநெய்தல் போன்ற ச்யாமளவர்ணத் திருமேனியாலும்,
दीर्घबाहुं	முழங்காலளவு நீண்ட திருத்தோள்களையுடையவனும்,
महाबलं	தனிவீரனும்,
अभिरामं	ஒப்புயர்வில்லாத ஸௌந்தர்யமுடையவனுமாகிய
रामं	ஸ்ரீராமனை
अहं	நான்
कथं	எப்படி
दण्डकान्	தண்டகாரண்யங்களுக்கு
प्रेषयिष्यामि	துரத்திவிடுவேன்?

सुखानामुचितस्यैव दुःखैरनुचितस्य च । दुःखं नामानुपश्येयं कथं रामस्य धीमतः ॥

दुःखैः	''கஷ்டங்களால்
अनुचितस्य	அனுகப்படாமலிருந்தவனும்,
सुखानामेव	ஸுகங்களுக்குமாத்திரம்
उचितस्य	உரியவனும்
धीमतः	தீமானுமான
रामस्य च	ஸ்ரீராமனுக்கும்
दुःखं	கஷ்டமென்பதை
कथं नाम	எப்படித்தான்
अनुपश्येयम्	நான் மனதில் நினைத்து சஹிப்பேன்?

यदि दुःखमकृत्वाऽद्य मम संक्रमणं भवेत् । अदुःखार्हस्य रामस्य ततः सुखमवाप्नुयाम् ॥

अदुःखार्हस्य	''கஷ்டங்களுக்கு அனர்ஹனான
रामस्य	ஸ்ரீராமனுக்கு
दुःखं	கஷ்டத்தை
अकृत्वा	நியமிக்காமலே
अद्य	இப்பொழுதே
मम	எனக்கு
संक्रमणं	பரலோகப்ராப்தி
भवेत् यदि	கிடைத்துவிடுமாகில்
ततः	அப்பொழுது
सुखं	மனத்திருப்தியை
अवाप्नुयाम्	நான் பெறுவேன்.

नृशंसे पापसङ्कल्पे रामं सत्यपराक्रमम् । किं विप्रियेण कैकेयि प्रियं योजयसे मम ॥

पापसङ्कल्पे	''தீயத்தொழிலுக்கு சங்கல்ப்பம் செய்துவிட்ட
नृशंसे	ஈவுஇரக்கமில்லாத மஹாசண்டாளியாகிய
कैकेयि	கைகேயி!
मम	எனக்கு
प्रियं	அருமையானவனும்
सत्यपराक्रमं	எங்குமெக்காலத்திலும் வீண்போகாத பராக்கிரமசாலியுமான
रामं	ஸ்ரீராமனை
विप्रियेण	மஹாகஷ்டத்துடன்
किं	ஏன்
योजयसे	பிணைத்துவைக்கிறுய்?

अकीर्तिरतुला लोके ध्रुवः परिभवश्च मे ॥ १४ ॥

मे च	''எனக்குமே	अकीर्तिः	அபகீர்த்தியும்
लोके	உலகில்	परिभवः	பரிபவமும்
अतुला	மகத்தான	ध्रुवः	இனி எப்பவும் வழங்கும்''

तथा विलपतस्तस्य परिश्रमितचेतसः । अस्तमभ्यागमत्सूर्यो रजनी चाभ्यवर्तत ॥ १५ ॥

तथा	அவ்வண்ணமாய்	तस्य च	அவருக்கும்
परिश्रमितचेतसः	கலங்கிய மனமுடைய வராய்	सूर्यः	சூரியபகவான்
		अस्त	அஸ்தகிரியை
विलपतः	ஒரு விஷயத்தையே பலவாருய் பேசிக் கொண்டிருந்த	अभ्यागमत्	அடைந்தான்.
		रजनी	இரவு
		अभ्यवर्तत	வந்தது.

साऽत्रियामा तथार्तस्य चन्द्रमण्डलमण्डिता । राज्ञो विलपमानस्य न व्यभासत शर्वरी ॥

तथा	அப்படியே	चन्द्रमण्डल-मण्डिता	சந்திரமண்டலத்தால் விளக்கப்பட்ட
आर्तस्य	கஷ்டப்படும் மனத்த ராய்	सा शर्वरी	அந்த இரவு
विलपमानस्य	கண்ணீர்பெருகவிட்டு அழுதுகொண்டிருந்த	अत्रियामा	பலயாமங்களையுடைய தாம்
राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாருக்கு	व्यभासत न	முடிவையுடையதாயில்லை.

तथैवोष्णं विनिश्वस्य वृद्धो दशरथो नृपः । विललापार्तवद्दुःखं गगनासक्तलोचनः ॥ १७ ॥

वृद्धः	வயது முதிர்ந்தவராகிய	गगनासक्तलोचनः तथा एव	ஆகாசத்தைப் பார்த் தவண்ணமேயிருப் பவராய்
दशरथः	தசரத		
नृपः	சக்கிரவர்த்தியார்		
आर्तवत्	மிக்க மனம் நொந்தவ [ராய்	दुःखं	மஹாகஷ்டமாய்
उष्णं	உஷ்ணமாக		
विनिश्वस्य	பெருமூச்சு விட்டுக் கொண்டே,	विललाप	பின்வருமாறு பிதற்றி னர்.

न प्रभातं तवेच्छामि निशे नक्षत्रभूषणे । क्रियतां मे दया भद्रे मयाऽयं रचितोऽञ्जलिः ॥

नक्षत्रभूषणे	''நக்ஷத்திரங்களை அணிந்து விளங்குகின்ற	मया	என்னால்
		अयं	இந்த
निशे	இரவே !	अञ्जलिः	ப்ரார்த்தனையானது
तव	உனக்கு	रचितः	செய்யப்படுகிறது.
प्रभातं	அருணோதயத்தை	मे	என் விஷயத்தில்
इच्छामि न	நான் வேண்டவில்லை.	दया	அனுக்கிரஹமானது
भद्रे	சுகத்தை அளிக்கின் றவளே !	क्रियताम्	செய்யப்படட்டும்.

अथवा गम्यतां शीघ्रं नाहमिच्छामि निर्घृणाम् । नृशंसां कैकयीं द्रष्टुं यत्कृते व्यसनं महत् ॥

अथवा	''அல்லாவிட்டால்
शीघ्रं	சீக்கிரமே
गम्यतां	கழிந்துவிடுவாயாக.
महत्	ஸஹிக்கமுடியாத
व्यसनं	மனவருத்தம்
यत्कृते	எவளாலோ அந்த
निर्घृणां	கடினசித்தமுடையவளும்
नृशंसां	சண்டாளியுமாகிய
कैकयीं	கைகேயியை
द्रष्टुं	கண்முன்பார்த்துக்
अहं	நான் [கொண்டிருக்க
इच्छामि न	பொறேன்.''

एवमुक्त्वा ततो राजा कैकेयीं संयताञ्जलिः । प्रसादयामास पुनः कैकेयीं चेदमब्रवीत् ॥

राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்
उक्त्वा	சொல்லிவிட்டு,
ततः	அதன்மேல்
कैकेयीं	கைகேயியைப்பார்த்து
पुनः	அப்படியிருந்தும்
संयताञ्जलिः	கைகூப்பியவண்ணமே பிரார்த்திக்கின்றவாராய்
प्रसादयामास	நல்லவார்த்தைகளைச் சொல்லி மனமிரங்க வேண்டினார்.
च	அன்றியும்
कैकेयीं	கைகேயியைப்பார்த்து
इदं	பின்வருமாறு
अब्रवीत्	மொழிந்தார்.

साधुवृत्तस्य दीनस्य त्वद्गतस्य गतायुषः । प्रसादः क्रियतां देवि भद्रे राज्ञो विशेषतः ॥

भद्रे	''எப்பவும் நன்மையே
देवि	மனையாட்டியே [நாடிய
साधुवृत्तस्य	ஸத்தியஸந்தனும்
गतायुषः	வயதுசாய்ந்தவனும்
दीनस्य	கஷ்டதசையிலிருப்பவனாய்
विशेषतः	முக்கியமாய்
त्वद्गतस्य	உன்னையே கதியாயடைந்தவனும்
राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாயிருக்குமெனக்கு
प्रसादः	அனுக்கிரஹமானது
क्रियताम्	செய்யப்படட்டும்.

शून्ये न खलु सुश्रोणि मयेदं समुदाहृतम् । कुरु साधु प्रसादं मे बाले सहृदया ह्यसि ॥

सुश्रोणि	''நல்லவழிநாடும்
बाले	நல்லது பொல்லாது அறியாத பெண்மணியே !
मया	என்னால்
इदं	இது
शून्ये	சொன்னபடி செய்து முடிக்கிறதில்லை என்கிற உத்தேசத்தில்
समुदाहृतं न	வாக்களிக்கப்படவில்லை.
खलु	அப்படியிருந்தாலும்
मे	என்விஷயத்தில்
प्रसादं	அனுக்கிரஹத்தை
साधु	எனக்கு வேண்டியிருக்கின்றபடியால்
कुरु	நீ செய்யக்கடவாய்.
हि	என்றால்
सहृदया	நான்படும் தருமசங்கடத்தை உள்ளபடி அறிகின்றவளாக
असि	நீ இருக்கின்றனை.

प्रसीद देवि रामो मे त्वद्दत्तं राज्यमव्ययम् । लभतामसितापाङ्गे यशः परमवाप्नुहि ॥

असितापाङ्गे	"நல்ல மனம் இருளுற்றதாய் சற்று கடுமாறி விடப்பட்ட	राज्यं	ராஜ்யத்தை
देवि	மணியாட்டியே!	अव्ययं	சாச்வதமாயும்
मे	என் விஷயத்தில்	त्वद्दत्तं	உன்னாலேயே அளிந்தருளப்பட்டதாயும்
प्रसीद	நீ மனமிரங்கு;	लभतां	அடையட்டும்.
रामः	ஸ்ரீராமன்	परं	ஒப்புயர்வில்லாத
		यशः अवाप्नुहि	புகழை நீ பெறுவாய்.

मम रामस्य लोकस्य गुरूणां भरतस्य च । प्रियमेतद्गुरुश्रोणि कुरु चारुमुखेक्षणे ॥ २४ ॥

चारुमुखेक्षणे	"பிரசன்னமுகமுடையவளாய் சுச்ருஷை செய்து வந்தவளே!	गुरूणां	பெரியோர்களுக்கும்
		भरतस्य	பரதனுக்கும்
		रामस्य	ஸ்ரீராமனுக்கும்
गुरुश्रोणि	யாவராலும் மெச்சப்பட்ட சன்மார்க்கமுடையவளே!	लोकस्य च	உலகுக்குமே
		प्रियं	ஹிதகரமாயிருக்கிற
		एतत्	இதை
मम	எனக்கும்	कुरु	நீ செய்யக்கடவை".

विशुद्धभावस्य हि दुष्टभावा ताम्रेक्षणस्याश्रुकलस्य राज्ञः ।
श्रुत्वा विचित्रं करुणं विलापं भर्तुर्नृशंसा न चकार वाक्यम् ॥ २५ ॥

विशुद्धभावस्य	தருமநெறி நழுவவிடக்கூடாதெனும் சித்தமுடையவனும்	करुणं	மனதைக் கவரும் வண்ணமாயிருக்கிற
		विलापं	சொல்லுக்கு
राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாருமாகிய	श्रुत्वा	காதுகொடுத்த
भर्तुः	கணவனுருடைய	दुष्टभावा	தீமையில் மனத்தை நாட்டிவிட்ட
ताम्रेक्षणस्य	கண்கள் சிவந்து		
अश्रुकलस्य	கண்ணீர் பெருகவிட்டவராய்	नृशंसा	காருண்யமற்றவளாகிய அவள்
विचित्रं	நல்வார்த்தையாயிருக்கிறதும்	वाक्ये हि	யாதொரு பதிலையும்
		चकार न	விடுத்தாளில்லை.

ततः स राजा पुनरेव मूर्च्छितः प्रियामदुष्टां प्रतिकूलभाषिणीम् ।
समीक्ष्य पुत्रस्य विवासनं प्रति क्षितौ विसंज्ञो निपपात दुःखितः ॥ २६ ॥

ततः एव	அதனாலும்	पुत्रस्य	புதல்வனுக்கு
सः राजा	அந்த சக்கிரவர்த்தியார்	विवासनं प्रति	வனவாஸத்தையும்
अदुष्टां	துஷ்டஸ்வபாவம் தன்னிடத்திலுண்டென்பதை இதுவரையிலும் எக்காலத்திலும்காட்டியிராதவளும்	पुनः समीक्ष्य	எண்ணிஎண்ணி
		दुःखितः	மனவேதனைப்படுகின்றவராய்
प्रियां	மனங்கோணாது இதுவரையில் நடந்துவந்தவளுமாகிய இவளை	मूर्च्छितः	இனி என்ன செய்கிறதென்றுதெரியாதவராயி
		विसंज्ञः	மூர்ச்சையடைதவராகி
प्रतिकूलभाषिणीं	அப்ரியமானதை வற்புறுத்தி வாதிக்கின்றவளாயிருப்பதையும்	क्षितौ	வெறும் தரையிம்
		निपपात	படுத்துக்கிடந்தார்.

इतीव राज्ञो व्यथितस्य सा निशा जगाम घोरं श्वसतो मनस्विनः ।
विबोध्यमानः प्रतिबोधनं तदा निवारयामास स राजसत्तमः ॥ २७ ॥

मनस्विनः	எப்படியானுலும் தருமக் குறை ஏற்படக்கூடா தெனும் நிச்சயமுடை யவரும்	निशा इव	இரவு எல்லாமும்
इति	மேற்கண்டவண்ணமாய்	घोरं जगाम	வெகுகஷ்டமாய் கழிந் [தது.
श्वसतः	பெருமூச்செறிந்து	तदा	அப்பொழுது
व्यथितस्य	துயரப்பட்டுக்கொண்டி ருந்தவருமான	विबोध्यमानः	துயிலெழுப்பும் வந்திக ளின் முழக்கம் காதில் விழுந்த
राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாருக்கு	सः	அந்த
सा	அந்த	राजसत्तमः	ராஜோத்தமர்
		प्रतिबोधनं	வந்திகளின் புகழை
		निवारयामास	வேண்டாமென்று நிறுத்தச்செய்தார்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे त्रयोदशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 2962. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 607.

चतुर्दशः सर्गः—பதினாலாவது ஸர்க்கம் ॥ १४ ॥

श्रीरामानयनाय सुमन्त्रप्रेषणम्—ஸ்ரீராமரையழைக்க சுமந்திரரையனுப்புவது.

पुत्रशोकार्दितं पापा विसंज्ञं पतितं भुवि । विवेष्टमानमुद्वीक्ष्य सैक्ष्वाकमिदमब्रवीत् ॥ १ ॥

पापा	ஆபத்திற்கென்றே அக்ஷதைபோட்டுக் கொண்டுவிட்டவளாகிய	विसंज्ञं	மெய்மறந்தவராய்
सा	அவள்	भुवि	பூமியில்
उद्वीक्ष्य	தீர்க்காலோசனைசெய்து,	विवेष्टमानं	சுருண்டு
पुत्रशोकार्तितं	புத்திரனுக்கேற்பட்டி ருக்கும் கஷ்டத்தால் துயரமுற்றிருந்தவராய்	पतितं	படுத்துக்கிடந்த
		ऐक्ष्वाकं	இக்ஷ்வாகுவம்சசக்கிரவர் த்தியாரைப் பார்த்து
		इदं	பின்வருமாறு
		अब्रवीत्	பேசினுள்.

पापं कृत्वेव किमिदं मम संश्रुत्य संश्रवम् । शेषे क्षितितले सन्नः स्थित्यां स्थातुं त्वमर्हसि ॥

मम	''எனக்கு	सन्नः	அசைவற்றவராய்
संश्रवं	கொடுப்பதாகவாக்குதத் தத்தை	शेषे	நீர் படுத்துக்கிடக்கின் றீர்.
संश्रुत्य	பிரதிக்ஞைசெய்துவிட்டு,	किं इदं	இது என்ன நியாயம்?
क्षितितले	தரையில்	त्वं	நீர்
पापं	அல்பமானதை	स्थित्यां	தருமமொன்றில்
कृत्वा इव	பெரிதாய் பாராட்டிய வண்ணமே,	स्थातुं	நிலையாய் நிற்க
		अर्हसि	மனதைச் செலுத்து வீராக.

आहुः सत्यं हि परमं धर्मं धर्मविदो जनाः । सत्यमाश्रित्य हि मया त्वं च धर्मे प्रचोदितः ॥

धर्मविदः	''தருமத்தில் நிபுணர்களாகிய	मया च	என்னாலும்
जनाः	ஜனங்கள்	सत्यं	வாக்குதத்தம் செய்ததை
सत्यं हि	சொன்னசொல்தவறுமை ஒன்றையே	आश्रित्य हि	பெறவேண்டித்தான்
परमं	எதற்கும் மேம்பட்டதான	धर्मे	தருமவிருத்தமில்லாதபடியே
धर्मं	தருமமென்று	प्रचोदितः	வேண்டிக்கொள்ளப்படுகின்றீர்.
आहुः	சொல்லுகின்றார்கள்.		
त्वं	நீர்		

संश्रुत्य शैब्यः श्येनाय स्वां तनुं जगतीपतिः । प्रदाय पक्षिणे राजा जगाम गतिमुत्तमाम् ॥

जगतीपतिः	''லோகரக்ஷக	स्वां	தனது
राजा	சக்கிரவர்த்தியான	तनुं	தேகத்தை
शैब्यः	சிபி என்பவர்	प्रदाय	கொடுத்து,
श्येनाय	பருந்தென்னும்	उत्तमां	உத்தம
पक्षिणे	பறவைக்கு	गतिं	கதியை
संश्रुत्य	வாக்களித்து,	जगाम	அடைந்தார்.

तथा ह्यलर्कस्तेजस्वी ब्राह्मणे वेदपारगे । याच्यमानः स्वके नेत्रे उद्धृत्याविमना ददौ ॥

तथा	''அதேவண்ணமாய்	याच्यमानः	பிரார்த்திக்கப்பட்டு வாக்குதத்தம் செய்தவராய்
तेजस्वी	மஹாதேஜஸ்வியாகிய	अविमनाः	அகமகிழ்சியுடையவராய்
अलर्कः	அலர்க்கரென்ற ராஜரிஷி	स्वके	தனது
वेदपारगे	வேதங்களின் கரைகளைக்கண்ட	नेत्रे हि	இருகண்களையே
		उद्धृत्य	படுங்கி,
ब्राह्मणे	ஓரந்தணனுக்கு	ददौ	அளித்தார்.

सरितां तु पतिः स्वल्पां मर्यादां सत्यमन्वितः । सत्यानुरोधात्समये वेलां स्वां नातिवर्तते ॥

सरितां पतिः	''ஸமுத்திரம்	समये तु	அமாவாசை, பௌர்ணமி ஆகிய இந்த ஒரு சமயத்திலும்கூட
सत्यं	தான் செய்த வாக்குதத்தத்தை	स्वां	தனது
अन्वितः	அனுஷ்டிக்கின்றதாய்	मर्यादां	எல்லையாகிய
सत्यानुरोधात्	சொன்னசொல்தவறக் கூடாதெனும் தருமவிதியால்	स्वल्पां	அல்பமான
		वेलां	கரையை
		अतिवर्तते न	கடக்கிறதில்லை.

सत्यमेकपदं ब्रह्म सत्ये धर्मः प्रतिष्ठितः । सत्यमेवाक्षया वेदाः सत्येनावाप्यते परम् ॥

सत्यं	"ஸத்யமென்பது	प्रतिष्ठितः	நிலைபெற்றிருக்கின்றது.
एकपदं	ஏகாக்ஷரமாகிய	सत्यं	ஸத்தியம்
ब्रह्म	'ஓ'மென்பது.	अक्षयाः	ஒருநாளுமழியாத
सत्ये	ஸத்யமொன்றில்	वेदाः	வேதங்கள்.
धर्मः	நான்கு புருஷார்த்தங்களைத்தரும் தருமமானது	सत्येन एव	ஸத்யமொன்றுலேதான்
		परं	மோக்ஷம்
		अवाप्यते	வாய்க்கின்றது.

सत्यं समनुवर्तस्व यदि धर्मे धृता मतिः । स वरः सफलो मेऽस्तु वरदो ह्यसि सत्तम ॥

सत्तम	"தருமோத்தமரே!	यदि	ஆகில்,
वरदः	வாக்குதத்தம் செய்துவிட்டதை தந்தருளவேண்டியவராக	सत्यं	சத்தியத்தை
		समनुवर्तस्व	நீர் தவறவிடாதனுஷ்டிக்கக்கடவீர்.
		सः	அந்த
असि	நீர் இருக்கின்றீர்.	वरः	வாக்குதத்தமானது
धर्मे	தருமத்தில்	मे	எனக்கு
मतिः	மனம்	सफलः हि	கைகூடினதாகவும்
धृता	நிலையுள்ளதாக	अस्तु	ஆகட்டும்.

स्वधर्मस्याभिकामार्थं मम चैवाभिचोदनात् । प्रव्राजय सुतं रामं त्रिः खलु त्वां ब्रवीम्यहम् ॥

स्वधर्मस्य	"உமது தருமத்திற்கு	अभिचोदनात् एव	சரியான விதியாயிருக்கின்றபடியாலும்
अभिकामार्थं च	அசஞ்சலப்பற்று வைத்திருக்கின்றீரென்கிறபடியாலும்	प्रव्राजय	நீர் காட்டிற்கனுப்பிவிடக்கடவீர்.
		अहं	நான்
		त्वां	உம்மை
सुतं	புதல்வனுகிய	त्रिः खलु	மூன்றுதரம்
रामं	ஸ்ரீராமனை	ब्रवीमि	நிச்சயமாய் எச்சரிக்கின்றேன்.
मम	எனக்கு		

समयं च ममार्येमं यदि त्वं न करिष्यसि । अग्रतस्ते परित्यक्ता परित्यक्ष्यामि जीवितम् ॥

आर्य	"பூஜ்யரே!	यदि	என்கிறபக்ஷத்தில்
मम	எனது	ते	உமது
इमं	இந்த	अग्रतः	எதிரிலேயே
समयं	வேண்டுகோளை	परित्यक्ता	உபேக்ஷிக்கப்பட்டவளாகிய நான்
त्वं	நீர்	जीवितं	உயிரை
करिष्यसि न	செய்துமுடிக்கிறீரில்லை	परित्यक्ष्यामि	மாய்த்துக்கொள்ளுவேன்."

एवं प्रचोदितो राजा कैकेय्या निर्विशङ्कया । नाशकत्पाशमुन्मोक्तुं बलिरिन्द्रकृतं यथा ॥

कैकेय्या	கைகேயிதேவியாரால்
निर्विशङ्कया	உள்ளத்தில் நாணமென்பதையே கொள்ளாமல்
एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்
प्रचोदितः	நிர்பந்திக்கப்பட்டவராகிய
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்,
बलिः	மஹாபலிசக்கிரவர்த்தி
इन्द्रकृतं	ஸ்ரீ கிருஷ்ணபகவானது வாமனவதாரத்தில் உபேந்திரனாய் விளங்கியவரால் ஏற்பட்ட
पाशं	தருமசங்கடத்தில்
यथा	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
उन्मोक्तुं	செய்யாது மறுத்துவிட
अशकत् न	முடியாதிருந்தார்.

उद्भ्रान्तहृदयश्चापि विवर्णवदनोऽभवत् । स धुर्यो वै परिस्पन्दन्युगचक्रान्तरं यथा ॥१२॥

सः वै	அவரும்
धुर्यः	ஓர் எருது
युगचक्रान्तरं	நுகத்தடியில் கட்டப்பட்டு நுனியில் இருப்புமுள் பதிக்கப்பட்ட மாடோட்டும் தார்க்குச்சியால் குத்தப்படுகையில்
परिस्पन्दन्	தபிக்கின்றது
यथा	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
विवर्णवदनः च	முககாந்திகுன்றியவராயும்
उद्भ्रान्तहृदयः अपि	குழம்பியமனத்தராயும்
अभवत्	துன்புற்றார்.

विह्वलाभ्यां च नेत्राभ्यामपश्यन्निव भूमिपः । कृच्छ्राद्धैर्येण संस्तभ्य कैकेयीमिदमब्रवीत् ॥

कृच्छ्रात्	"அஸஹ்யமாயிருக்கும் மனவேதனையால்
विह्वलाभ्यां	கண்ணீர் தாரைதாரையாய் பெருகவிட்டுக் கொண்டிருந்த
नेत्राभ्यां च	இருகண்களாலும்
अपश्यन्	விழித்துப்பார்க்கமுடியாமலிருந்த
भूमिपः	சக்கிரவர்த்தியார்
धैर्येण	பராக்கிரமத்தால்
इव	ஒருவாறாய்
संस्तभ्य	மனதை தேற்றிக்கொண்டு
कैकेयीं	கைகேயியைப்பார்த்து
इदं	பின்வருமாறு
अब्रवीत्	மொழிந்தார்.

यस्ते मन्त्रकृतः पाणिरग्नौ पापे मया धृतः । तं त्यजामि स्वजं चैव तव पुत्रं सह त्वया ॥

पापे	"அடிபாவி!
अग्नौ	அக்னிமுன்
मन्त्रकृतः	மந்திரபூர்வமாய்
यः	எந்த
ते पाणिः	உனது கரம்
मया	என்னால்
धृतः	பற்றப்பட்டதோ;
तं च	அதையும்
तव	உன்னிடத்திலும்
स्वजं	எனக்குப்பிறந்த
पुत्रं एव	புதல்வனையும்
त्वया सह	உன்னோடுகூடவே
त्यजामि	நான் விட்டுவிடுகிறேன்.

प्रयाता रजनी देवि सूर्यस्योदयनं प्रति । अभिषेकं गुरुजनस्त्वरयिष्यति मां ध्रुवम् ॥

देवि "தேவி!
रजनी இரவு
प्रयाता கழிந்தது.
सूर्यस्य சூரியபகவானின்
उदयनं உதயமாகும் வேளை
गुरुजनः குலகுரு [வந்ததும்
ध्रुवं ஏற்கனவே நிச்சயிக்கப்பட்டு நியமனம் பெற்றதாயிருக்கின்ற
अभिषेकं प्रति பட்டாபிஷேகத்திற்காக
मां என்னை
त्वरयिष्यति விரைவுபடுத்துவார்.

रामाभिषेकसंभारैस्तदर्थमुपकल्पितैः । रामः कारयितव्यो मे मृतस्य सलिलक्रियाम् ॥

रामाभिषेक-संभारैः "ஸ்ரீராமனது பட்டாபிஷேகத்திற்கென்ற சாமான்களைகொண்டு
मृतस्य இறந்துபோன
मे எனக்கு
रामः ஸ்ரீராமன்
तदर्थं அதற்கு பதிலாய்
उपकल्पितैः இப்பொழுது ஆகவேண்டிய காரியத்திற்கு வேண்டியவைகளாய்க் கொண்டு
सलिलक्रियां சரமகைங்கரியத்தை
कारयितव्यः செய்விக்கப்படவேண்டியது.

सपुत्रया त्वया नैव कर्तव्या सलिलक्रिया । व्याहन्तास्यशुभाचारे यदि रामाभिषेचनम् ॥

अशुभाचारे "கூடாஒழுக்கமுடையாய்!
रामाभिषेचनं ஸ்ரீராமரது பட்டாபிஷேகத்தை
व्याहन्तासि यदि தடுத்துவிட்டவளாக நீ ஆகின்றுயென்கிற காரணத்தால்
सपुत्रया உன் புதல்வனேடுகூடிய
त्वया உன்னுலே
सलिलक्रिया एव பிரேதத்தை தொடுதல் ஆசௌசம் முதலிய பிரேதகிருத்யமென்பதே
कर्तव्या न அனுஷ்டிக்கத்தக்கதில்லை.

न शक्तोऽद्यास्म्यहं द्रष्टुं दृष्ट्वा पूर्वं तथासुखम् । हतहर्षं निरानन्दं पुनर्जनमवाङ्मुखम् ॥

पूर्वं "இதுவரையில்
जनं ஜனத்தை
तथासुखं அப்படி ஸந்தோஷக்களையுடையதாய்
दृष्ट्वा பார்த்துவிட்டு,
पुनः அதற்கு விரோதமாய்
अद्य இப்பொழுது
हतहर्षं ஆசை ஒழிந்ததாய்
निरानन्दं உத்ஸாஹமொழிந்ததாய்
अवाङ्मुखं முகம்வாடியதாய்
द्रष्टुं பார்க்க
अहं நான்
शक्तः अस्मि न சக்தனுக இல்லை."

तां तथा ब्रुवतस्तस्य भूमिपस्य महात्मनः । प्रभाता शर्वरी पुण्या चन्द्रनक्षत्रशालिनी ॥

तथा அவ்வண்ணமாய்
तां அவளுடன்
ब्रुवतः பேசிக்கொண்டிருந்த
तस्य அந்த
महात्मनः மஹாத்மாவான
भूमिपस्य சக்கிரவர்த்தியாருக்கு
चन्द्रनक्षत्र-शालिनी சந்திரனையும் நக்ஷத்திரங்களையுமணிந்து விளங்கிய
शर्वरी இரவு
पुण्या நல்லவேளையாய்
प्रभाता பொழுது விடிந்தது.

ततः पापसमाचारा कैकेयी पार्थिवं पुनः । उवाच परुषं वाक्यं वाक्यज्ञा रोषमूर्च्छिता ॥

ततः	அதன்மேல்
पापसमाचारा	பாவத்திற்கிடம் கொடுத்துவிட்ட மனமுடையவளும்,
वाक्यज्ञा	பேசுவதில் மகாசாமார்த்தியசாலியுமாகிய
कैकेयी	கைகேயிதேவியார்
रोषमूर्छिता	கோபம் தலைக்கேறியவளாய்
पार्थिवं	சக்கிரவர்த்தியாரைப் பார்த்து
पुनः	முன்னிலுமதிகமாய்
परुषं	பின்வரும் கடுமையாயிருக்கும்
वाक्यं	சொல்லை
उवाच	சொன்னாள்.

किमिदं भाषसे राजन्वाक्यमङ्गरुजोपमम् । आनाययितुमक्लिष्टं पुत्रं राममिहार्हसि ॥ २१

राजन्	"சக்கிரவர்த்தியாரே!
इदं किं	என்ன இது?
अङ्गरुजोपमं	உடலையே பிளக்கும் வண்ணமாயிருக்கும்
वाक्यं	மறுமொழியை
भाषसे	நீர் சொல்லிக்கொண்டிருக்கிறீர்.
अक्लिष्टं	எதற்கும் சலியாத
पुत्रं	புதல்வனாகிய
रामं	ஸ்ரீராமனை
इह	இங்கு
आनाययितुं	அழைப்பிக்க
अर्हसि	கடவீர்.

स्थाप्य राज्ये मम सुतं कृत्वा रामं वनेचरम् । निःसपत्नां च मां कृत्वा कृतकृत्यो भविष्यसि ॥

रामं	"ஸ்ரீராமனை
वनेचरं	வனவாஸியாக
कृत्वा	செய்துவிட்டு,
च	அதன்மேல்
मम	எனது
सुतं	குமாரனை
राज्ये	ராஜ்யத்தில்
स्थाप्य	பட்டம்கட்டிவிட்டு,
मां	எனக்கு
निःसपत्नां	நிகரானவர் ஒருவருமில்லாதவண்ணமாய்
कृत्वा	செய்து,
कृतकृत्यः	தருமநெறி நழுவாதவண்ணமே எப்பவும் நடந்துகொண்டவராய்
भविष्यसि	நீர் விளங்கும்."

स नुन्न इव तीक्ष्णेन प्रतोदेन हयोत्तमः । राजा प्रचोदितोऽभीक्ष्णं कैकेयीमिदमब्रवीत् ॥

सः	அந்த
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
तीक्ष्णेन	சுருக்குண்டாக்கக் கூடிய
प्रतोदेन	நீண்ட சவுக்கால்
नुन्नः	இரக்கமின்றியடிக்கப்பட்டதும்
अभीक्ष्णं	விட்டுவிட்டு
प्रचोदितः	தூண்டப்பட்டதுமாகிய
हयोत्तमः इव	உயர்ந்த குதிரை போன்றவராகி
कैकेयीं	கைகேயியைப்பார்த்து
इदं	பின்வருமாறு
अब्रवीत्	சொன்னார்.

धर्मबन्धेन बद्धोऽस्मि नष्टा च मम चेतना । ज्येष्ठं पुत्रं प्रियं रामं द्रष्टुमिच्छामि धार्मिकम् ॥

धर्मबन्धेन	"தருமமாகிறகயற்றால்	च	ஆனபடியால்
बद्धः	கட்டுண்டவனாக	ज्येष्ठं	மஹா உத்தமனும்
अस्मि	நானிருக்கிறேன்.	धार्मिकं	தருமிஷ்டனும்
मम	எனக்கு	प्रियं	அருமை
चेतना	உயிர்வைத்துக்கொண்டு வாழ்ந்துகொண்டிருப் பது என்பது	पुत्रं	திருக்குமாரனுமாகிய
		रामं	ஸ்ரீராமனை
		द्रष्टुं	நேரில் பார்க்க
नष्टा	இதோடு ஒழிந்தது	इच्छामि	நான் விரும்புகிறேன்."

ततः प्रभातां रजनीमुदिते च दिवाकरे। पुण्ये नक्षत्रयोगे च मुहूर्ते च समागते॥ २५
वसिष्ठो गुणसम्पन्नः शिष्यैः परिसमावृतः । उपसंगृह्य संभारान्प्रविवेश पुरोत्तमम् ॥ २६
सिक्तसंमार्जितपथां पताकोत्तमभूषिताम्। विचित्रकुसुमाकीर्णां नानास्रग्भिर्विभूषिताम्॥
संहृष्टमनुजोपेतां समृद्धविपणापणाम् । महोत्सवसमाकीर्णां राघवार्थे समुत्सुकाम् २८
चन्दनागरुधूपैश्च सर्वतः परिधूपिताम् । तां पुरीं समतिक्रम्य पुरन्दरपुरोपमाम् ॥ २९ ॥
ददर्शान्तःपुरं श्रेष्ठं नानाद्विजगणायुतम् । पौरजानपदाकीर्णं ब्राह्मणैरुपशोभितम् ॥
यज्ञविद्भिः सुसंपूर्णं सदस्यैः परमद्विजैः ॥ ३० ॥

ततः	அப்பொழுது
रजनीं	இரவுகழிந்து
प्रभातां	பொழுதுவிடிந்ததும்
दिवाकरे च	சூரியபகவானும்
उदिते	உதயமாகுகையில்
नक्षत्रयोगे	நல்ல நக்ஷத்திரத்தோடு
पुण्ये	சுப [கூடிய
मुहूर्ते	லக்னம்
समागते च	சமீபிக்கையில்
गुणसंपन्नः	குணங்களில் ச்ரேஷ்டரா
वसिष्ठः	வஸிஷ்டர், [கிய
शिष्यैः	மாணுக்கர்களால்
परिसमावृतः च	சூழப்பெற்றவராயும்
संभारान्	அபிஷேக ஸாமக்கிரிகளை
उपसंगृह्य	கூடவே எடுப்பித்துக் கொண்டு
सिक्तसंमार्जित-पथां	ஜலம் தெளித்து விளக்கி சோதிக்கப்பட்ட வீதி களையுடையதும்,
पताकोत्तमभूषितां	சிறந்த பதாகைகளை கட்டப்பட்டதும்,
विचित्र-कुसुमाकीर्णां	பலவகை மலர்களால் துவப்பெற்று விளங்கு கிறதும்,
नानास्रग्भिः	நானாவித பூமாலைதோர ணங்களால்
विभूषितां	அலங்கரிக்கப்பட்டு விளங்குகிறதும்,
संहृष्ट-मनुजोपेतां	உள்ளம் பூரித்த மனிதர் களால் நிறைந்து விளங்குகிறதும்,
समृद्ध-विपणापणां	சிறந்த பண்டங்களை யுடைய கடைகளால் விளங்குகிறதும்,
महोत्सव-समाकीर्णां	பாட்டுக்கோஷ்டிகள், பஜனைகோஷ்டிகள் முத லிய மஹோத்ஸவ கோஷ்டிகளால் எங்கும் நிறைந்து விளங்குகிற தும்,

राघवार्थे — ஸ்ரீராமர் விஷயத்தில்
सर्वत: — எங்கும்
समुत्सुकां — பக்தியுடையவர்களையுடையதும்,
चन्दनागरुधूपैः — சந்தனம், அகில் இவைகளின் தூபங்களால்
परिधूपितां — செம்மையாய் பரிமளிக்கப்பெற்று விளங்குகின்றதும்,
पुरन्दर-पुरोपमां च — இந்திரனது பட்டணத்திற்கு ஸமானமாயிருக்கிறதுமான
तां — அந்த
पुरीं — பட்டணத்தை
समतिक्रम्य — கடந்து,
पुरोत्तमं — சிறந்த திருமாளிகைக்குள்
प्रविवेश — பிரவேசித்தார்.
श्रेष्ठं — உத்கிருஷ்டமாய் விளங்குகின்ற
अन्तःपुरं — திருக்கல்யாணமண்டபத்தை
पौरजान-पदाकीर्णं — நகரத்தார்கள், நாட்டார்கள் இவர்களால் நிறையப்பெற்று விளங்குகிறதாயும்
नानाद्विज-गणायुतं — பலவகை பிராம்மணக்ஷத்திரிய வைசியகோஷ்டிகளால் நிறையப்பெற்று விளங்குகிறதாயும்
ब्राह्मणैः — வைதிகக்கிரியைகளை பண்ணிவைக்கத்தெரிந்த வேதவித்துக்களான பிராமணர்களாலும்
सदस्यैः — ஸதஸுக்கு வருவதற்கு சுதந்திரமுடைய
परमद्विजैः — பிராமணோத்தமர்களாலும்
सुसंपूर्णं — மிக்கநிறையப்பெற்றதாயும்
यज्ञविद्भिः — தீக்ஷிதர்களால்
उपशोभितं — அழகுவாய்ந்து விளங்கப்பெற்றதாயும்
ददर्श — கவனித்தார்.

तदन्तःपुरमासाद्य व्यतिचक्राम तं जनम् । वसिष्ठः परमप्रीतः परमर्षिर्विवेश च ॥ ३१ ॥

परमप्रीतः — அத்யந்தமனஸந்துஷ்டிகொண்டிருந்த
परमर्षिः च — முனிவர்பெருமானும்
वसिष्ठः — வஸிஷ்டர்
तं — அந்த
जनं — ஜனஸமூகத்தினுள்
आसाद्य — புகுந்து,
व्यतिचक्राम — கடந்தார்.
तत् — அந்த
अतःपुरं — கல்யாணமண்டபத்தில்
विवेश — நடந்துசென்றார்.

स त्वपश्यद्विनिष्क्रान्तं सुमन्त्रं नाम सारथिम् । द्वारे मनुजसिंहस्य सचिवं प्रियदर्शनम् ॥

सः — அவர்
तु — அப்பொழுது
द्वारे — எதிரில்போய்க்கொண்டிருக்கும் வழியில்
विनिष्क्रान्तं — வெளிப்புறப்பட்டுவந்துகொண்டிருக்கின்றவரும்
मनुजसिंहस्य — சக்கிரவர்த்தியாருக்கு
प्रियदर्शनं — நல்லதையே செய்யும்
सचिवं — மந்திரியும்
सारथिं — ஸாரதியுமான
सुमन्त्रं नाम — சுமந்திரரென்பவரை
अपश्यत् — கண்டார்.

तमुवाच महातेजाः सूतपुत्रं विशारदम् । वसिष्ठः क्षिप्रमाचक्ष्व नृपतेर्मामिहागतम् ॥
इमे गङ्गोदकघटाः समुद्रेभ्यश्च काञ्चनाः । औदुम्बरं भद्रपीठमभिषेकार्थमाहृतम् ॥ ३४
सर्वबीजानि गन्धाश्च रत्नानि विविधानि च । क्षौद्रं दधि घृतं लाजा दर्भाः सुमनसः पयः ॥
अष्टौ च कन्या रुचिरा मत्तश्च वरवारणः । चतुरश्वो रथः श्रीमान्निस्त्रिंशो धनुरुत्तमम् ॥
वाहनं नरसंयुक्तं छत्रं च शशिसन्निभम् । श्वेते च व्यालव्यजने भृङ्गारश्च हिरण्मयः ॥
हेमदामपिनद्धश्च ककुद्मान्पाण्डुरो वृषः । केसरी च चतुर्दंष्ट्रो हरिश्रेष्ठो महाबलः ॥ ३८ ॥
सिंहासनं व्याघ्रतनुः समिद्धश्च हुताशनः । सर्ववादित्रसङ्घाश्च वेश्याश्चालंकृताः स्त्रियः ॥
आचार्या ब्राह्मणा गावः पुण्याश्च मृगपक्षिणः । पौरजानपदश्रेष्ठा नैगमाश्च गणैः सह ॥
एते चान्ये च बहवः प्रीयमाणाः प्रियंवदाः । अभिषेकाय रामस्य सह तिष्ठन्ति पार्थिवैः ॥

महातेजाः	மகா தேஜஸ்வியாகிய
वसिष्ठः	வஸிஷ்டர்
विशारदं	உலகப்பிரசித்திபெற்றவரும்
सूतपुत्रं	அரண்மனையில் ஸாரதியாயிருந்தவரின் புதல்வருமாகிய
तं	அவரைப்பார்த்து
उवाच	பின்வருமாறு ஆக்ஞாபித்தருளினார்.
औदुम्बरं	"அத்திக்கட்டையால் செய்யப்பட்ட
भद्रपीठं	ராஜதுரைத்தனம் செய்கையில் வீற்றிருக்கும் நாற்காலியும்
काञ्चनाः	தங்கத்தால் செய்யப்பட்ட
समुद्रेभ्यः च	ஸமுத்திரங்களிலிருந்தும்
गङ्गोदक-घटाः	கங்கா தீர்த்தம் முதலிய புண்ய தீர்த்தங்களால் நிறையப்பெற்ற குடங்களும்
गन्धाः च	எல்லா நவதான்யங்களும்
सर्वबीजानि	வாஸனை த்ரவ்யங்களும்

विविधानि	பலவகை
रत्नानि च	இரத்தினங்களும்
क्षौद्रं	தேனும்
दधि	தயிரும்
घृतं	நெய்யும்
लाजाः	பொரிகளும்
दर्भाः	தர்பைகளும்
सुमनसः	புஷ்பங்களும்
पयः	பாலும்
अष्टौ	எட்டு
रुचिराः	அழகுவாய்ந்த
कन्याः च	கன்னிப்பெண்களும்
श्रीमान्	பட்டத்து அதாவது பட்டாபிஷேகமான பின்னர் ஊர்கோலமாய் ஏறிவரும்
मत्तः	அதி உத்ஸாஹமாயிருக்கிற
वरवारणः च	எல்லா சுப லக்ஷணங்களும் பொருந்திய யானையும்
चतुरश्वः	நான்கு குதிரைகள் பூட்டிய
रथः	தேரும்
निस्त्रिंशः	பட்டாக்கத்தியும்
उत्तमं	உத்தமமான
धनुः	கோதண்டமும்

नरसंयुक्तं	மனிதர்களால் தூக்கிக் கொண்டுபோகப்படும்
वाहनं	பல்லக்கும்
शशिसन्निभं	சந்திரனையொத்த
छत्रं च	வெண்குடையும்
श्वेते वालव्यजने च	இரண்டு வெண்சாமரங்களும்
हिरण्मयः	பொன்னால் செய்த
भृङ्गारः च	பட்டாபிஷேகங்களில் உபயோகிக்கும் அர்க்கியபாத்திரமும்
हेमदामपिनद्धः	தங்கஹாரங்களால் அலங்கரிக்கப்பட்டதும்
ककुद्मान्	முசுப்பையுடையதும்
पाण्डुरः	வெண்மைநிறமுமான
वृषः च	விருஷபமும்
महाबलः	மஹாபலமுள்ளதும்
चतुर्दंष्ट्रः	நான்கு கோரை பல்களையுடையதுமான
केसरी च	சிம்மமும்
हरिश्रेष्ठः	ஊர்க்கோலத்தில் முதலில் சொல்லுமழகு வாய்ந்த குதிரையும்
व्याघ्रतनुः	புலித்தோலும்
सिंहासनं	சிங்காசனமும்
मृगपक्षिणः च	மான்களும்பறவைகளும்
पुण्याः	புண்ணிய
गावः	பசுக்களும்
सर्ववादित्रसंघाः च	எல்லாவிதமானமங்கள வாத்தியங்களும்
अभिषेकार्थं	பட்டாபிஷேகத்திற்காக
आहृतं	சேர்த்துவைக்கப்பட்டிருக்கிறதென்றும்
अलंकृताः	அழகிய
वेश्याः	பொது
स्त्रियः च	மடந்தையர்களும்
आचार्याः	ஆசாரியர்களும்
इमे ब्राह्मणाः	இந்த அந்தணர்களும்
नैगमाः	வியாபாரிகளும்
पौरजानपदश्रेष्ठाः	நகரத்தார்கள் நாட்டார்கள் இவர்களும் தலைவர்களும்,
प्रीयमाणाः	ப்ரீதிவைத்தவர்களாய்
प्रियंवदाः	புகழைப்பேசிக்கொண்டிருக்கின்றவர்களாகிய
एते च	இவர்களும்
गणैः	பரிவாரஜனங்களுடன்
सह	கூடியவர்களும்
पार्थिवैः	மன்னர்களோடு
सह	கூடியவர்களுமான
अन्ये	மற்ற
बहवः च	பலரும்
रामस्य	ஸ்ரீராமருடைய
अभिषेकाय	பட்டாபிஷேகத்திற்கு
तिष्ठन्ति	காத்துக்கொண்டிருக்கிறார்களென்றும்
इह	இங்கு
मां आगतं	நான் வந்திருக்கிற செய்தியையும்
हुताशनः	ஹோமத்தீ
समिद्धः च	வளர்த்தி கொழுந்துவிட்டு எரிகின்றதெனவும்
नृपतेः	சக்கிரவர்த்தியாருக்கு
क्षिप्रं	காலதாமதமின்றி
आचक्ष्व	தெரிவியும்.

त्वरयस्व महाराजं यथा समुदितेऽहनि । पुण्ये नक्षत्रयोगे च रामो राज्यमवाप्नुयात् ॥

समुदिते	"பார்த்துவைக்கப்பட்டிருக்கின்ற
नक्षत्रयोगे	நக்ஷத்திரத்துடன்கூடிய
पुण्ये	நல்ல
अहनि	முகூர்த்தத்தில்
रामः	ஸ்ரீராமன்
राज्यं	ராஜ்யத்தை
अवाप्नुयात्	அடையவேண்டும்.
यथा च	என்கிறபடியால்
महाराजं	சக்கிரவர்த்தியாரை
त्वरयस्व	துரிதப்படுத்தும்".

इति तस्य वचः श्रुत्वा सूतपुत्रो महात्मनः । स्तुवन्नृपतिशार्दूलं प्रविवेश निवेशनम् ॥

तस्य	அந்த	सूतपुत्रः	ஸுமந்திரர்
महात्मनः	மஹாத்மாவினது	नृपतिशार्दूलं	சக்கிரவர்த்தியாரை
इति	மேற்கண்ட	स्तुवन्	புகழ்ந்துகொண்டே
वचः	ஆக்ஞையை	निवेशनं	திருமாளிகைக்கு
श्रुत्वा	சிரமேற்கொண்டு,	प्रविवेश	போய்ச்சேர்ந்தார்.

तं तु पूर्वोदितं वृद्धं द्वारस्था राजसम्मतम् । न शेकुरभिसंरोद्धुं राज्ञः प्रियचिकीर्षवः ॥

राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாரின்	पूर्वोदितं	எப்பொழுதும் உள்ளே விட்டுவிடும்படி முன்னமேயே உத்திரவுபெற்று இருக்கிறவருமாகிய
प्रियचिकीर्षवः	ஆக்கிணைப்படியே நடக்கும்	तं	அவரை
द्वारस्थाः	வாயில்காப்பவர்கள்	तु	இப்பொழுது
वृद्धं	பெரியவரும்	अभिसंरोद्धुं	தடைசெய்ய
राजसम्मतं	சக்கிரவர்த்தியாருடைய அன்புபடைத்தவரும்	शेकुः न	அதிகாரமில்லாதிருந்தார்கள்.

स समीपस्थितो राज्ञस्तामवस्थामजज्ञिवान् । वाग्भिः परमतुष्टाभिरभिष्टोतुं प्रचक्रमे ॥

राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாரது	परमतुष्टाभिः	மிக்க ச்ரோத்ரேந்திரியத்திற்கு இன்பம் விளைவிக்கிற
तां	அந்த	वाग्भिः	வழக்கமாய் சொல்லும் ஸ்தோத்திரங்களால்
अवस्थां	கஷ்டதசையை	अभिष्टोतुं	ஸ்தோத்திரம் செய்ய
अजज्ञिवान्	அறியாத	प्रचक्रमे	சமயம்பார்த்து காத்து நின்றனர்.
सः	அவர்		
समीपस्थितः	கிட்டி நின்றுகொண்டு		

ततः सूतो यथाकालं पार्थिवस्य निवेशने । सुमन्त्रः प्राञ्जलिर्भूत्वा तुष्टाव जगतीपतिम् ॥

ततः	அப்பொழுது	प्राञ्जलिः भूत्वा	அஞ்சலிஹஸ்தராகி
सूतः	ஸாரதியாகும்	यथाकालं	ஸரியான ஸமயத்தில்
सुमन्त्रः	ஸுமந்திரர்	जगतीपतिं	சக்கிரவர்த்தியாரை
पार्थिवस्य	சக்கிரவர்த்தியாரின்	तुष्टाव	பின்வருமாறு ஸ்தோத்திரம் செய்தார்.
निवेशने	ஸன்னிதியில்		

यथा नन्दति तेजस्वी सागरो भास्करोदये । प्रीतः प्रीतेन मनसा तथाऽऽनन्दघनः स्वतः ॥

तेजस्वी	"தேஜஸ்வியான	प्रीतेन	திருப்திகொண்ட
सागरः	சமுத்திரம்	मनसा	மனதால்
भास्करोदये	ஸூர்யாஸ்தமனத்தில் அதாவதுபூர்ணசந்திரன் உதிக்கையில்	स्वतः	தாமே
नन्दति	களிக்கிறது	प्रीतः	மனசந்துஷ்டிகொண்டவராய்
यथा तथा	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே	आनन्दघनः	ஆனந்தபரிபூர்ணமாய் விளங்குகின்றீர்.

इन्द्रमस्यां तु वेलायामभितुष्टाव मातलिः ।
सोऽजयद्दानवान् सर्वांस्तथा त्वां बोधयाम्यहम् ॥ ४८ ॥

अस्यां	"இந்த	दानवान्	அஸுரர்கள்
वेलायां तु	வேளையில்தான்	सर्वान्	எல்லோரையும்
मातलिः	இந்திரனது சாரதியாகிய மாதலி என்பவன்	अजयत्	வென்று ஜயங்கொண்டனர்.
इन्द्रं	இந்திரபகவானை	तथा	அவ்வண்ணமே
अभितुष्टाव	ஸ்தோத்திரம்செய்தான்.	त्वां	தேவரீரை
सः	அவர்	अहं	அடியேன்
		बोधयामि	துதித்து எழுப்புகின்றேன்.

वेदाः सहाङ्गविद्याश्च यथा ह्यात्मभुवं प्रभुम् ।
ब्रह्माणं बोधयन्त्यद्य तथा त्वां बोधयाम्यहम् ॥ ४९ ॥

सहाङ्गविद्याः	"வேதாங்கங்களோடு உள்ளிட்ட	यथा तथा हि	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
वेदाः	வேதங்கள்	अद्य	இப்பொழுது
आत्मभुवं	ஸ்வயம்புவும்	त्वां	தேவரீரை
प्रभुं च	ப்ரபுவுமான	अहं	அடியேன்
ब्रह्माणं	ப்ரம்மதேவரை	बोधयामि	துதித்து எழுப்புகின்றேன்.
बोधयन्ति	துதித்து எழுப்புகின்றன		

आदित्यः सह चन्द्रेण यथा भूतधरां शुभां । बोधयत्यद्य पृथिवीं तथा त्वां बोधयाम्यहम् ॥

चन्द्रेण सह	"சந்திரனோடுகூட	बोधयति	எழுப்புகிறார்.
आदित्यः	ஸூரியன்	यथा तथा	அவ்வண்ணமே
भूतधरां	ப்ராணிகள் நிறைந்த	त्वां	தேவரீரை
शुभां	சுபமான	अहं	அடியேன்
पृथिवीं	பூமியை	बोधयामि	துயிலுணரப்ப்ரார்த்திக்கின்றேன்.
अद्य	இப்பொழுது		

उत्तिष्ठाशु महाराज कृतकौतुकमङ्गलः । विराजमानो वपुषा मेरोरिव दिवाकरः ॥ ५१ ॥

महाराज	"சக்கிரவர்த்தியாரே !	वपुषा	அலங்காரத்தால்
आशु	விரைவில்	मेरोः	மேருமலையில் இருக்கும்
उत्तिष्ठ	எழுந்திரும்.	दिवाकरः इव	சூரியபகவான் எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
कृतकौतुकमङ्गलः	மஹோத்ஸவம் நிமித்தம் நல்ல ஆடையாபரணங்களை அணிந்தவராகி	विराजमानः	ஒளிபெற்றுவிளங்குவீராக.

सोमसूर्यौ च काकुत्स्थ शिववैश्रवणावपि । वरुणश्चाग्निरिन्द्रश्च विजयं प्रदिशन्तु ते ॥

काकुत्स्थ	"தசரதசக்கிரவர்த்தியாரே !	अग्निः	அக்னிபகவானும்
सोमसूर्यौ च	சந்திரனும் சூரியனும்	इन्द्रः च	தேவேந்திரனும்
शिववैश्रवणौ	சிவபெருமானும் குபேரனும்	ते	தேவரீருக்கு
		विजयं	வெற்றியை
वरुणः च	வருணபகவானும்	प्रदिशन्तु	அளிக்கக்கடவார்கள்.

गता भगवती रात्रिरहः शिवमुपस्थितम् । प्रतिबुध्यस्व राजर्षे कुरु कार्यमनन्तरम् ॥ ५३

रात्रिः	இரவு	राजर्षे	ராஜரிஷியே!
भगवती	நல்லதாய்	प्रतिबुध्यस्व	தேவரீர் துயிலுணர்வீ
गता	கழிந்தது.	अनन्तरं	இனி [ராக.
शिवं	சுபமுகூர்த்த	कार्यं	ஆகவேண்டிய கார்யத்தை
अहः	தினமானது		
उपस्थितं	உதயமாகிவிட்டது.	कुरु	செய்தருளும்.

उपतिष्ठति रामस्य समग्रमभिषेचनम् । पौरजानपदैश्चापि नैगमैश्च कृतात्मभिः ॥ ५४ ॥

पौरजानपदैः च	நகரத்தார்களோடும் நாட்டார்களோடும்	रामस्य	ஸ்ரீராமரது
कृतात्मभिः	புண்யாத்மாக்களான	अभिषेचनं	பட்டாபிஷேகத்திற்கு
नैगमैः च	வேதவித்துக்களோடும்	समग्रं अपि	ஸர்வமும்
		उपतिष्ठति	சித்தமாக இருக்கிறது.

अयं वसिष्ठो भगवान् ब्राह्मणैः सह तिष्ठति । क्षिप्रमाज्ञाप्यतां राजन् राघवस्याभिषेचनम् ॥

वसिष्ठः	வஸிஷ்ட-	राजन्	சக்கிரவர்த்தியாரே!
भगवान्	பகவான்	राघवस्य	ஸ்ரீராமரது
ब्राह्मणैः सह	பிராம்மணர்களோடுகூட	अभिषेचनं	பட்டாபிஷேகமானது
अयं	இதோ	क्षिप्रं	இப்பவே
तिष्ठति	எழுந்தருளியிருக்கின்றனர்.	आज्ञाप्यताम्	ஆக்ஞாபிக்கப்படட்டும்.

यथा ह्यपालाः पशवो यथा सेना ह्यनायका । यथा चन्द्रं विना रात्रिर्यथा गावो विना वृषम् ॥
एवं हि भविता राष्ट्रं यत्र राजा न दृश्यते ॥ ५७ ॥

राजा हि	"அரசன் ஒருவன்	सेना यथा	ஸேனைபோலவும்
दृश्यते न	இல்லாதிருக்கிறது	चन्द्रं विना	சந்திரனில்லாத
यत्र एवं	எதுவோ இப்படிப்பட்ட	रात्रिः यथा	இரவுபோலவும்
राष्ट्रं हि	நாடும்	वृषं विना	விருஷபத்தை இழந்த
अपालाः	இடையனில்லாத	गावः यथा	பசுக்கள்போலவும்
पशवः यथा	பசுக்குழாம்போலவும்	भविता	ஆய்விடும்;
अनायका	நாயகனில்லாத	हि	இது நிச்சயம்."

इति तस्य वचः श्रुत्वा सान्त्वपूर्वमिवार्थवत् । अभ्यकीर्यत शोकेन भूय एव महीपतिः ॥

तस्य	அவருடைய	वचः	நல்ல சொல்லுக்கு
सान्त्वपूर्वं	ச்ரோத்ரேந்திரியத்திற்கு இனிமையாயிருக்கிறதும்	श्रुत्वा	திருச்செவி சாற்றியருளிய
		महीपतिः	சக்கிரவர்த்தியார்
अर्थवत् इव	ஜயகரமாயுள்ளதுமான	भूयः एव	இன்னுமதிகமாய்
इति	மேற்கண்ட	शोकेन	சோகத்தால்
		अभ्यकीर्यत	பிடுங்குண்டார்.

ततः स राजा तं सूतं सन्नहर्षः सुतं प्रति । शोकरक्तेक्षणः श्रीमानुद्वीक्ष्योवाच धार्मिकः ॥

धार्मिकः — தருமசீலரான
श्रीमान् — திரிலோகப்ரசித்தி பெற்றவராகிய
सः — அந்த
राजा — சக்கிரவர்த்தியார்
सुतं प्रति — புதல்வனைப்பற்றி
उद्वीक्ष्य — மனதினுள்ளேயே சிந்தித்து
शोकरक्तेक्षणः — சோகத்தால் சிவந்த கண்களுற்றவராய்
सन्नहर्षः — உலகவாழ்கையினுசையைவிட்டுவிட்டவராய்
तं — அந்த
सूतं — ஸாரதியை பார்த்து
ततः — அப்பொழுது
उवाच — பின்வரும் ஒருசொல்லை சென்னார்.

वाक्यैस्तु खलु मर्माणि मम भूयो निकृन्तसि ॥ ६० ॥

तु — "இப்பொழுது
मम — எனது
मर्माणि — மனம்படும் துன்பங்களை
वाक्यैः खलु — ஸ்தோத்திரங்களாலே
भूयः — இன்னுமதிகமாய் [யே
निकृन्तसि — நீர் பெருக்குகின்றீர்."

सुमन्त्रः करुणं श्रुत्वा दृष्ट्वा दीनं च पार्थिवम् ।
प्रगृहीताञ्जलिः किञ्चित्तस्माद्देशादपाक्रमत् ॥ ६१ ॥

सुमन्त्रः — ஸுமந்திரர்
करुणं — துக்ககரமான சொல்லுக்கு
श्रुत्वा — காதுகொடுத்து,
च — அதன்மேல்
पार्थिवं — சக்கிரவர்த்தியாரை
दीनं — மனவ்யாகுலப்பட்டுக் கொண்டிருக்கின்றவராய்
दृष्ट्वा — கண்டு,
प्रगृहीताञ्जलिः — குவித்திருந்தகைகளை எடுத்துவிட்டவராகி
तस्मात् — அந்த
देशात् — இருந்த இடத்தினின்றும்
किञ्चित् — சற்று
अपाक्रमत् — ஒதுங்கி நின்றுவிட்டார்.

यदा वक्तुं स्वयं दैन्यान्न शशाक महीपतिः । तदा सुमन्त्रं मन्त्रज्ञा कैकेयी प्रत्युवाच ह ॥

महीपतिः — சக்கிரவர்த்தியார்
दैन्यात् — மனம் படும் துன்பத்தின் மிகுதியால்
स्वयं — தான்
वक्तुं — வாய் திறந்து பேச
शशाक न — முடியாதிருந்தனர்.
ह — என்ன கஷ்டம்.
मन्त्रज्ञा — மனோபாவத்தையறிந்தவளாகிய
कैकेयी — கைகேயிதேவியார்
यदा — இக்காரணத்தால்
तदा — அப்பொழுது
सुमन्त्रं — சுமந்திரரை
प्रति — பார்த்து
उवाच — பின்வருமாறு ஆக்ஞாபித்தாள்.

सुमन्त्र राजा रजनीं रामहर्षसमुत्सुकः । प्रजागरपरिश्रान्तो निद्राया वशमेयिवान् ॥

सुमन्त्र — "சுமந்திரரே !
राजा — சக்கிரவர்த்தியார்
रजनीं — இரவுமுழுவதும்
रामहर्ष-समुत्सुकः — ராமனிடத்திலுள்ள அபிமானத்தால் கவலையுற்ற மனத்தராகி
प्रजागर-परिश्रान्तः — சற்றும் துயிலின்றி ஆயாஸமடைந்தவராகி
निद्रायाः — அசதியால்
वशं एयिवान् — மெய்மறந்திருக்கின்றனர்.

तद्गच्छ त्वरितं सूत राजपुत्रं यशस्विनम् । राममानय भद्रं ते नात्र कार्या विचारणा ॥

सूत — "ஸாரதியே !
तत् — ஆதலால்
यशस्विनं — மகா புகழ்படைத்த
राजपुत्रं — சக்கிரவர்த்தியாரின் திருக்குமாரனை
रामं — ஸ்ரீராமனை
त्वरितं — உடனே
आनय — அழைத்துவாரும்.
अत्र — இந்த விஷயத்தில்
विचारणा — முன்பின் ஆலோசித்தலென்பது
कार्या न — செய்யக்கூடாது
ते भद्रं — உம்முடைய இந்த காரியத்திற்கு மெச்சப்படுவீர்.
गच्छ — போய்வாரும்."

स मन्यमानः कल्याणं हृदयेन ननन्द च । निर्जगाम च संप्रीत्या त्वरितो राजशासनात् ॥

सः — அவர்
राजशासनात् च — சக்கிரவர்த்தியாரின் ஆக்ஞையின்பேரில் தானென்னும்
कल्याणं च — நல்ல செய்தியாகவும்
मन्यमानः — மனதில்கொண்டு
ननन्द — உள்ளம் மகிழ்ந்தார்.
हृदयेन — அந்தக் காரணமாய்
संप्रीत्या — பரிபூர்ண பக்தியால்
त्वरितः — காலதாமதம் செய்யாதவராகி
निर्जगाम — அவ்விடம்விட்டு புறப்பட்டார்.

सुमन्त्रश्चिन्तयामास त्वरितं चोदितस्तया । व्यक्तं रामाभिषेकार्थमिहायास्यति धर्मभाक् ॥

तया — அவளால்
चोदितः — ஆக்ஞாபிக்கப்பட்டவராகி
सुमन्त्रः — சுமந்திரர்
धर्मभाक् — தருமத்தில் அசஞ்சல பக்தியுடையவர், ஸ்ரீராமர்
व्यक्तं — நிச்சயிக்கப்பட்டுவிட்டதாகிய
रामाभिषेकार्थं — ஸ்ரீராமனது பட்டாபிஷேகத்திற்காக
इह — இவ்விடத்திற்கு
त्वरितं — இப்பவே
आयास्यति — எழுந்தருளப்போகிறரென்கிற
चिन्तयामास — அபிப்ருயம் கொண்டார்.

इति सूतो मतिं कृत्वा हर्षेण महता वृतः । निर्जगाम महाबाहू राघवस्य दिदृक्षया ॥

महाबाहुः — மகாபாகுவாகிய
सूतः — ஸாரதி
इति — மேற்கண்டவண்ணமாய்
मतिं कृत्वा — அபிப்ருயம்கொண்டு
राघवस्य — ஸ்ரீராமனுடைய
दिदृक्षया — ஸேவையை ஸேவிக்க வேண்டுமென்கிற ஆசையால்
महता — பரம
हर्षेण — உத்ஸாஹத்துடன்
वृतः — இருப்பவராய்
निर्जगाम — வெளியில் நடந்து சென்றார்.

सागरह्रदसङ्काशात् सुमन्त्रोऽन्तःपुराच्छुभात् । निष्क्रम्य जनसंबाधं ददर्श द्वारमग्रतः ॥

सुमन्त्रः	சுமந்திரர்	निष्क्रम्य	வெளியில்வந்து
सागरह्रद-सङ्काशात्	சமுத்திரத்தில் தனிப் பட்டு விளங்கும் ஜலாச யத்திற்கீடாய்	द्वारं	வழியில்
		अग्रतः	அவருக்கெதிரில்
		जनसंबाधं	ஜனசமூஹம் இடை வெளியில் கூடியிருப் பதாய்
शुभात्	அழகுவாய்ந்து விளங்கும்		
अन्तःपुरात्	அந்தப்புரத்திநின்று	ददर्श	கவனித்தார்.

ततः पुरस्तात् सहसा विनिःसृतो महीपतीन्द्वारगतान् विलोकयन् ।
ददर्श पौरान् विविधान् महाधनानुपस्थितान्द्वारमुपेत्य निष्ठितान् ॥ ६९ ॥

विनिस्सृतः	''வெளியில்வந்த அவர்	सहसा	புன்னகையுடன்
		विलोकयन्	கவனித்தார்.
महाधनान्	மஹாசெல்வவான்களும்	ततः	அதன்மேல்
उपस्थितान्	மஹாப்பிரசித்தி பெற்ற வர்களுமான	उपेत्य	நடந்துகொண்டே,
		द्वारं	வழியில்
महीपतीन्	அரசர்களை	निष्ठितान्	பக்திமான்களான
पुरस्तात्	முதலில்	विविधान्	பல
द्वारगतान्	திருமாளிகையின் வா யிலிலிருக்கின்றவர்க ளாய்	पौरान्	பட்டணத்துஜனங்களை யும்
		ददर्श	கண்முன் கண்டார்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे चतुर्दशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 3031. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 676.

पञ्चदशः सर्गः—பதினைந்தாவது ஸர்க்கம் ॥ १५ ॥

सुमन्त्रस्य रामगृहप्रवेशः—சுமந்திரர் ஸ்ரீராமரது மாளிகையில் போவது.

ते तु तां रजनीमुष्य ब्राह्मणा वेदपारगाः । उपतस्थुरुपस्थानं सहराजपुरोहिताः ॥ १ ॥

ते	அந்த	तां	அந்த
वेदपारगाः	வேதங்களின் கரைகளைக் கண்டவர்களும்	रजनीं	இரவை
		उष्य	கழித்து,
सहराज-पुरोहिताः	சக்கிரவர்த்தியாரின் குலகுருவின் கூட்டாளி களுமான	तु	இதேசமயத்தில்
		उपस्थानं तु	சபாமண்டபத்தில்
ब्राह्मणाः	அந்தணார்கள்	उपतस्थुः	வந்துசேர்ந்தார்கள்.

अमात्या बलमुख्याश्च मुख्या ये निगमस्य च। राघवस्याभिषेकार्थे प्रीयमाणास्तु सङ्गताः ॥

अमात्याः	மந்திரிகளும்
बलमुख्याः	படைத்தலைவர்களும்
निगमस्य	நகரத்தினுடைய
मुख्याः च	பிரதானமானவர்களும்
ये च	எவர்களோ அவர்களெல்லாரும்
राघवस्य	ஸ்ரீராமனது
अभिषेकार्थे	பட்டாபிஷேகத்தில்
प्रीयमाणाः	அத்யந்தம் ஆசை கொண்டவர்களாய்
तु	இதேஸமயத்தில்
सङ्गताः	வந்துகூடினர்கள்.

उदिते विमले सूर्ये पुष्ये चाभ्यागतेऽहनि । लग्ने कर्कटके जन्म रामस्य समुपस्थिते ॥
अभिषेकाय रामस्य द्विजेन्द्रैरुपकल्पितम् ॥ ३ ॥
काञ्चना जलकुंभाश्च भद्रपीठं स्वलंकृतम् । रथश्च सम्यगास्तीर्णो भास्वता व्याघ्रचर्मणा ॥

विमले	தூயதாகிய
सूर्ये	சூர்யபகவான்
उदिते	உதிக்கையில்
द्विजेन्द्रैः च	பிராமணோத்தமர்களாலேயே
रामस्य	ஸ்ரீராமனது
अभिषेकाय	பட்டாபிஷேகத்திற்காக
समुपस्थिते	நிஷ்கர்ஷித்துவைக்கப் [பட்ட
अहनि	தினத்தில்
पुष्ये	புஷ்ய நக்ஷத்திரத்தில்
रामस्य	ஸ்ரீராமனது
जन्मलग्ने	திருவவதார லக்னமாமாகிய
कर्कटके	கடக லக்னம்
अभ्यागते	ஸமீபித்துக்கொண்டிருக்கையில்
काञ्चनाः	பொன்னால் செய்யப்பட்ட
जलकुंभाः च	தீர்த்தகும்பங்களும்
स्वलंकृतं	நன்கு அலங்கரிக்கப்பெற்ற
भद्रपीठं	ராஜ்யதுரைத்தனம் செய்யும்போது வீற்றிருக்கும் நாற்காலியும்
भास्वता	ஒளிபெற்று விளங்கும்
व्याघ्रचर्मणा	புலித்தோலால்
सम्यक्	அழகாய்
आस्तीर्णः	பரப்பப்பெற்று விளங்கும்
रथः च	ரதமும்
उपकल्पितम्	ஆயத்தம் செய்யப்பட்டது.

गङ्गायमुनयोः पुण्यात् सङ्गमादाहृतं जलम् ।
याश्चान्याः सरितः पुण्या ह्रदाः कूपाः सरांसि च ॥ ५ ॥

गङ्गायमुनयोः	கங்கை யமுனை இவ்விரு நதிகளினுடைய
पुण्यात्	புண்ணிய
सङ्गमात्	சங்கமத்தினின்றும்
अन्याः	மற்றுள்ள வேறு
पुण्याः	பாவனமாகிய
सरितः	நதிகளும்
ह्रदाः	சுனைகளும்
कूपाः	கிணறுகளும்
सरांसि च	பொய்கைகளும்
याः च	எவைகளோ அவைகளிலிருந்தும்
जलं	தீர்த்தமானது
आहृतम्	கொண்டுவந்து வைக்கப்பட்டிருக்கிறது.

प्राग्वाहाश्चोर्ध्ववाहाश्च तिर्यग्वाहाश्च सङ्गताः । ताभ्यश्चैवाहृतं तोयं समुद्रेभ्यश्च सर्वशः ॥

सर्वशः	எல்லா
समुद्रेभ्यः च	ஸமுத்திரங்களினின்றும்
सङ्गताः	ஸங்கமங்கள்
प्राग्वाहाः च	கிழக்குமுகம் ஓடும் நதிகளும்
ऊर्ध्ववाहाः च	மேற்குமுகம் ஓடும் நதிகளும்
तिर्यग्वाहाः च	மத்யப்ரதேசங்களில் தெற்காகவும் வடக்காகவுமோடும் நதிகளும்
ताभ्यः एव च	எவைகளோ அவைகளிலிருந்தும்
तोयं	தீர்த்தமானது
आहृतम्	கொண்டுவந்து வைக்கப் பட்டிருக்கிறது.

सजलाः क्षीरिभिश्छन्ना घटाः काञ्चनराजताः । पद्मोत्पलयुता भान्ति पूर्णाः परमवारिणा ॥

काञ्चन-राजताः	பொன்னாலும் வெள்ளியி னாலும் செய்யப்பட்ட
घटाः	கும்பங்கள்
सजलाः	தீர்த்தம் நிறைந்தவைகளாகவும்
पद्मोत्पलयुताः	தாமரை, நீலோத்பலம் இவைகள் போடப்பட்டவைகளாகவும்
परमवारिणा	அதிக வாசனைத்ரவ்யத்தால்
पूर्णाः	பரிமளிக்கின்றவைகளாகவும்
क्षीरिभिः	அரசு ஔதும்பரம் முதலியவைகளால்
छन्नाः	மூடப்பெற்றவைகளாயும்
भान्ति	விளங்குகின்றன.

क्षौद्रं दधि घृतं लाजा दर्भाः सुमनसः पयः । वेश्याश्चैव शुभाचाराः सर्वाभरणभूषिताः ॥
चन्द्रांशुविकचप्रख्यं काञ्चनं रत्नभूषितं । सज्जं तिष्ठति रामस्य वालव्यजनमुत्तमम् ॥

क्षौद्रं	தேனும்,
दधि	தயிரும்,
घृतं	நெய்யும்,
लाजाः	பொரிகளும்,
दर्भाः	தர்ப்பைகளும்,
सुमनसः	புஷ்பங்களும்,
पयः	பாலும்,
शुभाचाराः	தருமநெறி வழுவாதவர்களும்
सर्वाभरण-भूषिताः	சகலவித ஆபரணங்களையும் பூண்டு விளங்குகின்றவர்களுமான
वेश्याः	ஆலயதாஸிகளும்,
चन्द्रांशु-विकचप्रख्यं	சந்திரனுடைய கிரணங்ங்கள்போல் பரவி விளங்கியதாய்
रत्नभूषितं	ரத்னங்களாலிழைக்கப் பெற்ற
काञ्चनं	தங்கப்பிடியையுடையதும்
उत्तमं	சிறந்ததுமான
वालव्यजनं	சாமரமும்
रामस्य एव	ஸ்ரீராமருக்கென்றே
च	இவையெல்லாமும்
सज्जं	சித்தமாய்
तिष्ठति	சேர்த்துவைக்கப்பட்டன

चन्द्रमण्डलसङ्काशमातपत्रं च पाण्डुरम्। सज्जं द्युतिकरं श्रीमदभिषेकपुरस्कृतम् ॥१०॥

अभिषेकपुरस्कृतं	பட்டாபிஷேகத்திற்காகச் செய்யப்பட்டதும்	श्रीमत्	பெருந்தன்மையை நன்குவிளங்கக் காட்டுகிறதுமாகிய
चन्द्रमण्डलसङ्काशं	சந்திரமண்டலத்தை ஒத்து,	पाण्डुरं आतपत्रं च	வெண்குடையும்
द्युतिकरं	தேஜோமயமாய் விளங்குகிறதும்	सज्जम्	சித்தமாய் கொண்டு வைக்கப்பட்டிருக்கிறது.

पाण्डुरश्च वृषः सज्जः पाण्डुरोऽश्वश्च संस्थितः। प्रसृतश्च गजः श्रीमानौपवाह्यः प्रतीक्षते ॥

पाण्डुरः	வெண்மை நிறமுள்ள	प्रसृतः	ஹஸ்திபனுக்கு அடங்கி நடக்கும்
वृषः च	வ்ருஷபமும்	औपवाह्यः	பட்டத்து
सज्जः	சித்தமாய்கொண்டுவந்துவைக்கப்பட்டிருந்தது.	श्रीमान्	சுபலக்ஷணங்களையுடைய
पाण्डुरः	வெள்ளை	गजः च	யானையும்
अश्वः च	குதிரையும்	प्रतीक्षते	எதிரில் நின்றுகொண்டிருக்கிறது.
संस्थितः	நிறுத்திவைக்கப்பட்டிருந்தது.		

अष्टौ च कन्या माङ्गल्याः सर्वाभरणभूषिताः। वादित्राणि च सर्वाणि वन्दिनश्च तथाऽपरे ॥

सर्वाभरणभूषिताः	பலவகை ஆபரணங்களை அணிந்த	सर्वाणि	சகலவித
अष्टौ	எட்டு	वादित्राणि च	வாத்யகணங்களும்,
माङ्गल्याः	சுமங்கலி	वन्दिनः च	வந்திகளும்,
कन्याः च	ஸ்த்ரீகளும்,	अपरे	மற்றவர்களும்
		तथा	இருந்தார்கள்.

इक्ष्वाकूणां यथा राज्ये संभ्रियेताभिषेचनम्। तथाजातीयमादाय राजपुत्राभिषेचनम् ॥

ते राजवचनात्तत्र समवेता महीपतिम्। अपश्यन्तोऽब्रुवन् को नु राज्ञो नः प्रतिवेदयेत् ॥

न पश्यामश्च राजानमुदितश्च दिवाकरः। यौवराज्याभिषेकश्च सज्जो रामस्य धीमतः ॥

इक्ष्वाकूणां	இக்ஷ்வாகுவம்சத்தார்களுடைய	आदाय	எடுத்துக்கொண்டு,
राज्ये	ராஜ்ரீகத்தில்	राजवचनात्	சக்கிரவர்த்தியார் செய்திருந்த பிரகடனையைக் கொண்டு
अभिषेचनं	பட்டாபிஷேகத்திற்கு	राजपुत्राभिषेचनं	சக்கிரவர்த்தியாரின் திருக்குமாரனின் அபிஷேகத்திற்கு
यथा संभ्रियेत	எதை மன்னர்கள் நஜராய் அளிக்கவேண்டுமோ ;	तत्र	அப்பொழுது
तथाजातीयं	மன்னர்கள் அளிக்கும் அந்த காணிக்கையை	समवेताः	வந்துகூடிய

ते	அவர்கள்
महीपतिं	சக்கிரவர்த்தியாரை
अपश्यन्तः	காணுதவர்களாய்
अब्रुवन्	பின்கண்டவாறு ஒருவருக்கொருவர் பேசிக்கொண்டிருந்தார்கள்.
राजानं च	"சக்கிரவர்த்தியாரை
पश्यामः न	இன்னும் தாம் பார்க்கவில்லை.
दिवाकरः च	சூரியனே
उदितः	உதயமாய்விட்டான்.
धीमतः	தீமானுகிய
रामस्य	ஸ்ரீராமனுக்கு
यौवराज्याभिषेकः च	இளவரசுபட்டாபிஷேகமுகூர்த்தமோ
सज्जः	ரொம்பவும் சமீபித்துவிட்டது.
राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாருக்கு
नु	இப்பொழுது காலதாமதமின்றி
कः	எவன்
नः	நம்மை
प्रतिवेदयेत्	அறிக்கைசெய்வான்?"

इति तेषु ब्रुवाणेषु सार्वभौमान्महीपतीन् । अब्रवीत्तानिदं वाक्यं सुमन्त्रो राजसत्कृतः ॥

इति	மேற்கண்டவண்ணமாய்
तेषु	அவர்கள்
ब्रुवाणेषु	ஒருவரோடொருவர் பேசிக்கொண்டிருக்கையில்
राजसत्कृतः	சக்கிரவர்த்தியாரிடம் தடையின்றி செல்ல அதிகாரமுடையவராகிய
सुमन्त्रः	ஸுமந்திரர்
तान्	அந்த
महीपतीन्	மன்னர்களையும்
सार्वभौमान्	மன்னர்களின் மன்னர்களையும் பார்த்து
इदं	பின்வரும்
वाक्यं	மொழியை
अब्रवीत्	மொழிந்தார்.

रामं राज्ञो नियोगेन त्वरया प्रस्थितोऽस्म्यहम् । पूज्या राज्ञो भवन्तस्तु रामस्य च विशेषतः ।

अहं	"நான்
राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாரின்
नियोगेन	நியமனத்தால்
रामं	ஸ்ரீராமரது சன்னிதிக்கு
त्वरया	அவசரமாய்
प्रस्थितः अस्मि	போய்க்கொண்டிருக்கின்றேன்.
तु	அப்படியிருந்தும்
भवन्तः	தேவரீர்கள்
रामस्य च	ஸ்ரீராமருடையவும்
विशेषतः	இன்னுமதிகமாய்
राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாருடையவும்
पूज्याः	மரியாதைக்குரியவர்கள்.

अयं पृच्छामि वचनात् सुखमायुष्मतामहम् । राज्ञः संप्रतिबुद्धस्य यच्चागमनकारणम् ॥

च	"ஆனபடியால்
आयुष्मतां	மகான்களாகிய தேவரீர்களுடைய
वचनात्	வேண்டுகோளென்கிற காரணத்தால்
सुखं	சிரமேற்கொண்டு
अहं	நான்
अयं	இதோ
संप्रतिबुद्धस्य	துயிலுணர்ந்திருக்கும்
राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாருடைய
अगमन-कारणं	இங்கு எழுந்தருளியிருக்காததற்குக் காரணம்
यत्	எதுவோ அதை
पृच्छामि	கேட்டுவருகிறேன்.

इत्युक्त्वाऽन्तःपुरद्वारमाजगाम पुराणवित् । सदासक्तं च तद्वेश्म सुमन्त्रः प्रविवेश ह ॥

पुराणवित् ''வம்சபூர்வவிருத்தாந் தங்களை நன்கறிந்த
सुमन्त्रः சுமந்திரர்
इति மேற்கண்டவண்ணமாய்
उक्त्वा சொல்லிவிட்டு,
अन्तःपुरद्वारं அந்தப்புரத்தின் மாளிகையின் வாயிலை
आजगाम அடைந்தார்.
सदा எப்பொழுதும்
आसक्तं அனுமதிக்குக் காத்து ஸ்வேச்சையாயுள்ளே செல்லக்கூடிய
तद्वेश्म அவரது திருமாளிகைக்குள்ளே
प्रविवेश போய்சேர்ந்தார்.

तुष्टावास्य तदा वंशं प्रविश्य स विशां पतेः । शयनीयं नरेन्द्रस्य तदासाद्य व्यतिष्ठत ॥

सः அவர்
तदा அப்பொழுது
अस्य அந்த
नरेन्द्रस्य சக்கிரவர்த்தியாருடைய
शयनीयं படுக்கையறைக்கு
प्रविश्य வந்துசேர்ந்து,
आसाद्य அருகில் சென்று,
व्यतिष्ठत வெளியில் நின்றார்.
तत् அப்பொழுது
विशां पतेः சக்கிரவர்த்தியாருடைய
वंशं வம்சபரம்பரையை
तुष्टाव சொல்லித் துதித்தார்.

सोऽत्यासाद्य तु तद्वेश्म तिरस्करणिमन्तरा । आशीर्भिर्गुणयुक्ताभिरभितुष्टाव राघवम् ॥

तु அதன்மேல்
सः அவர்
तद्वेश्म அந்த அறையில்
तिरस्करणिं திரைக்கு
अन्तरा வெளிவரைக்கும்
अत्यासाद्य முன்னிலுமதிகமாய் ஸமீபித்து,
राघवं தசரதரை
गुणयुक्ताभिः பெருமையாய்க்கொண்டாடப்படுகின்ற
आशीर्भिः வாழ்த்துக்களால்
अभितुष्टाव மறுபடியும் பின்கண்டவாறு துதித்தார்.

सोमसूर्यौ च काकुत्स्थ शिववैश्रवणावपि । वरुणश्चाग्निरिन्द्रश्च विजयं प्रदिशन्तु ते ॥

काकुत्स्थ ''தசரத சக்கிரவர்த்தியாரே!
सोमसूर्यौ च சந்திரனும் சூரியனும்
शिववैश्रवणौ अपि சிவபெருமானும் குபேரனும்
वरुणः च வருணபகவானும்
अग्निः அக்கினிபகவானும்
इन्द्रः च தேவேந்திரனும்
ते தேவரீருக்கு
विजयं வெற்றியை
प्रदिशन्तु அளிக்கக்கடவர்கள்.

यथा साङ्गाश्च वेदा वै ब्रह्माणं बोधयन्ति ते । तथा त्वां धीर बोधयामि ह्युत्तिष्ठ पुरुषर्षभ ॥

सङ्गाः च ''வேதாங்கங்களோடு கூடிய
ते அந்த
वेदाः வேதங்கள்
ब्रह्माणं பிரம்மதேவரை
बोधयन्ति वै துதித்தெழுப்புகின்றன.
यथा तथा हि அவ்வண்ணமே
धीर புண்யாத்மாவே!
त्वां தேவரீரை
बोधयामि துயிலுணர நான் துதிக்கின்றேன்.
पुरुषर्षभ புருஷோத்தமா!
उत्तिष्ठ எழுந்திரும்.

गता भगवती रात्रिरहः शिवमुपस्थितम् । बुध्यस्व नरशार्दूल कुरु कार्यमनन्तरम् ॥

रात्रिः	“இரவு
भगवती	நல்லதாய்
गता	கழிந்தது
शिवं	சுபமுகூர்த்த
अहः	தினமானது
उपस्थितं	உதயமாகிவிட்டது.
नरशार्दूल	புருஷோத்தமரே !
बुध्यस्व	தேவரீர் துயிலுணர்வீராக.
अनन्तरं	இனி
कार्यं	செய்தருளவேண்டிய காரியத்தை
कुरु	செய்தருளும்.

ब्राह्मणा बलमुख्याश्च नैगमाश्चागता नृपाः । दर्शनं तेऽभिकाङ्क्षन्ते प्रतिबुध्यस्व राघव ॥

राघव	“தசரதசக்கிரவர்த்தியாரே !
नृपाः	மன்னர்களும்
ब्राह्मणाः	அந்தணர்களும்
बलमुख्याः च	ஸேனைத்தலைவர்களும்
नैगमाः च	நகரவாஸிகளும்
आगताः	வந்துசேர்ந்தவர்களாய்
ते	தேவரீரது
दर्शनं	ஸேவையை
अभिकाङ्क्षन्ते	பிரார்த்திக்கின்றுர்கள்.
प्रतिबुध्यस्व	துயிலுணர்வீராக.”

संस्तुवन्तं तदा सूतं सुमन्त्रं मन्त्रकोविदम् । प्रतिबुध्य ततो राजा इदं वचनमब्रवीत् ॥

तदा	அப்பொழுது
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
संस्तुवन्तं	புகழ்ந்துகொண்டிருப்பவரை
मन्त्रकोविदं	ராஜாங்கமுறையில் நிபுணரான
सूतं	ஸாரதியென
ततः	இருந்த இடத்திலிருந்து
प्रतिबुध्य	கவனித்து,
सुमन्त्रं	ஸுமந்திரரிடம்
इदं	பின்வரும்
वचनं	கேள்வியை
अब्रवीत्	கேட்டருளினுர்.

राममानय सूतेति यदस्यभिहितो मया । किमिदं कारणं येन ममाज्ञा प्रतिहन्यते ॥

सूत	“ஸாரதியே, ஸுமந்திரரே !
रामं	‘ஸ்ரீராமனை
आनय	இவ்விடமழைத்துவாரும்
इति	என்று
मया	என்னால்
अभिहितः असि	நீர் ஆக்ஞாபிக்கப்பட்டீர்
यत्	அப்படியிருக்கையில்
मम	எனது
आज्ञा	ஆக்கினை
येन	என்ன காரணத்தைக் கொண்டு
प्रतिहन्यते	மீறி நடக்கப்பட்டது.
इदं कारणं	இதற்கு அபிப்பிராயம்
किम्	என்ன ?”

न चैव संप्रसुप्तोऽहमानयेहाशु राघवम् । इति राजा दशरथः सूतं तत्रान्वशात्पुनः ॥

दशरथः राजा	தசரதசக்கிரவர்த்தியார்
तत्र	அப்பொழுது
सूतं	ஸுமந்திரரைப் பார்த்து
पुनः	இன்னொருதரம்
इति	பின்வருமாறு
अन्वशात्	வற்புறுத்தி ஆக்ஞாபித்தருளினுர்.
अहं	“நான்
संप्रसुप्तः एव न	கொஞ்சமுந்துயில்கொண்டிருக்கிறேனில்லை.
राघवं	ஸ்ரீராமனை
आशु च	தத்க்ஷணமே
इह	இவ்விடத்திற்கு
आनय	அழைத்துவாரும்.”

स राजवचनं श्रुत्वा शिरसा प्रतिपूज्य तम् । निर्जगाम नृपावासान्मन्यमानः प्रियं महत् ॥

सः அவர்
राजवचनं சக்கிரவர்த்தியாரின் நியமனத்தை
श्रुत्वा சிரமேற்கொண்டு,
महत् மஹத்தான
प्रियं க்ஷேமசமாசாரமாய்
मन्यमानः எண்ணியவராய்
तं அவரை
शिरसा முடிதாழ்த்தி
प्रतिपूज्य நமஸ்கரித்துவிட்டு,
नृपावासात् சக்கிரவர்த்தியாரின் திருமாளிகையினின்று
निर्जगाम வெளிப்புறப்பட்டார்.

प्रपन्नो राजमार्गं च पताकाध्वजशोभितम् । हृष्टः प्रमुदितः सूतो जगामाशु विलोकयन् ॥

सूतः ஸாரதி, ஸுமந்திரர்
राजमार्गं ராஜவீதிக்கு
प्रपन्नः च வந்துசேர்ந்தவராயும்
पताकाध्वज-शोभितं பதாகைகள், த்வஜங்கள் இவைகளால் அலங்கரிக்கப்பெற்று விளங்குகிறதாக
विलोकयन् கவனித்து
हृष्टः உடல்புளகித்து
प्रमुदितः உள்ளம்பூரித்தவராய்
आशु வேகமாய்
जगाम நடந்துசென்றனர்.

स सूतस्तत्र शुश्राव रामाधिकरणाः कथाः । अभिषेचनसंयुक्ताः सर्वलोकस्य हृष्टवत् ॥

सः அந்த
सूतः ஸாரதி, ஸுமந்திரர்
तत्र அப்பொழுது
सर्वलोकस्य லோகஜனசமூகத்தின்
रामाधि-करणाः ஸ்ரீராமரது திருக்கல்லியாணகுணங்களைப் பற்றியவைகளாயிருக்கின்றவைகளும்
अभिषेचनसंयुक्ताः பட்டாபிஷேகத்தைப் பற்றியவைகளுமான
कथाः புகழ்பேச்சுக்களை
हृष्टवत् மகிழ்ச்சியுற்றவராய்
शुश्राव செவியுற்றார்.

ततो ददर्श रुचिरं कैलासशिखरप्रभम् । रामवेश्म सुमन्त्रस्तु शक्रवेश्मसमप्रभम् ॥

सुमन्त्रः ஸுமந்திரர்
ततः तु அவ்விடத்திலிருந்தே
रुचिरं மிக்க அழகுவாய்ந்ததாய்
कैलास-शिखरप्रभं கைலாஸமலையின் சிகரம்போல் விளங்குகின்றதாய்
शक्रवेश्म-समप्रभं தேவேந்திரனது திருமாளிகைபோல் விளங்குகின்றதுமான
रामवेश्म ஸ்ரீராமரது திருமாளிகையை
ददर्श கண்டார்.

महाकवाटविहितं वितर्दिशतशोभितम् । काञ्चनप्रतिमैकाग्रं मणिविद्रुमतोरणम् ॥ ३३ ॥
शारदाभ्रघनप्रख्यं दीप्तमेरुगुहोपमम् । मणिभिर्वरमाल्यानां सुमहद्भिरलंकृतम् ॥ ३४ ॥
मुक्तामणिभिराकीर्णं चन्दनागरुधूपितम् । गन्धान्मनोज्ञान्विसृजद्दार्दुरं शिखरं यथा ॥
सारसैश्च मयूरैश्च विनदद्भिर्विराजितम् । सुकृतेहामृगाकीर्णं सुकीर्णं भक्तिभिस्तथा ॥
मनश्चक्षुश्च भूतानामाददत्तिग्मतेजसा । चन्द्रभास्करसङ्काशं कुबेरभवनोपमम् ॥ ३७ ॥

महेन्द्रधामप्रतिमं नानापक्षिसमाकुलम् । मेरुशृङ्गसमं सूतो रामवेश्म ददर्श ह ॥ ३८ ॥
उपस्थितैः समाकीर्णं जनैरञ्जलिकारिभिः । उपादाय समाक्रान्तैस्तथा जानपदैर्जनैः ॥
रामाभिषेकसुमुखैरुन्मुखैः समलंकृतम् । महामेघसमप्रख्यमुदग्रं सुविभूषितम् ॥ ४० ॥
नानारत्नसमाकीर्णं कुब्जकैरातकावृतम् ॥ ४१ ॥

सूतः — ஸாரதி, ஸுமந்திரர்,
रामवेश्म — ஸ்ரீராமரது திருமாளிகையை
चन्द्रभास्करसङ्काशं च — சந்திரன், சூரியன் இவர்களை ஒத்ததாய்
मेरुशृङ्गसमं — மேருவின் சிகரத்தைப் போல்
उदग्रं — ஓங்கி உயர்ந்துவளர்ந்திருக்கிறதாயும்,
महाकवाटविहितं — பெரிய கதவுகள் அமையப்பெற்று விளங்குகிறதாயும்
वितर्दिशतशोभितं — நூற்றுக்கணக்கான வீட்டு முகப்புகளால் விளங்குகின்றதாயும்
काञ्चनप्रतिमैकाग्रं — பொற்பதுமைகள் அங்கங்கு வைக்கப்பெற்று விளங்குகிறதாயும்
मणिविद्रुमतोरणं — ரத்தினங்களாலும் பவழங்களாலும் செய்யப்பட்ட தோரண வாயில்களால் விளங்குகிறதாயும்
शारदाभ्रघनप्रख्यं — சரத்காலமேகம்போல் விளங்குகிறதாயும்
दीप्तमेरुगुहोपमं — மேருமலையின் குகைக்கீடாய் தேஜோமயமாய் விளங்குகிறதாயும்
वरमाल्यानां — விலையுயர்ந்த மாலைகளின்
सुमहद्भिः — மிக அழகுவாய்ந்த
मणिभिः — ரத்தினங்களால்
अलंकृतं — அலங்கரிக்கப்பட்டு விளங்குகிறதாயும்
मुक्तामणिभिः — முத்துக்களாலும் ரத்தினங்களாலும்
आकीर्णं — நிறையப்பெற்று விளங்குகிறதாயும்
चन्दनागरुधूपितं — சந்தனம் அகில் இவைகளின் தூபங்களால் கமழப்பெற்று விளங்குகிறதாயும்
दार्दुरं — வாஸனைச்சந்தனம் உண்டாக்குமிடமாகிய தார்த்தூர மலையைச் சேர்ந்த
शिखरं — சிகரத்தை
यथा — போன்றதாய்
मनोज्ञान् — மனோக்ஞமான
गन्धान् — வாஸனைகளை
विसृजत् — வீசிக்கொண்டு விளங்குகின்றதாயும்
विनदद्भिः — மதுரமாய்க் கூவுகின்ற
सारसैः च — அன்னப்பறவைகளாலும்
मयूरैः च — மயில்களாலும்
विराजितं — ஒளிபெற்று விளங்குகிறதாயும்
सुकृतेहामृगाकीर्णं — விசித்திரமாய் வேலை செய்யப்பட்ட மான் பதுமைகளால் விளங்கப்பெற்றதாயும்
तथा — அப்படியே
भक्तिभिः — கோலம் முதலிய அலங்காரங்களால்
सुकीर्णं — அழகாய் இடப்பெற்று விளங்குகிறதாயும்

तिग्मतेजसा	தீவ்ரதேஜஸ்ஸால்
भूतानां	ஜனங்களுடைய
मनः	மனத்தையும்
चक्षुः च	கண்களேயும்
आददत्	கவருகின்றவண்ணமாய்
सुविभूषितं	நன்ருய் அலங்கரிக்கப் பட்டதாய்
कुबेरभवनोपमं	குபேரனது திருமாளிகையைப்போலென ஸந்தேகிக்கத் தக்கதாயும்
महेन्द्रधामप्रतिमं	மஹேந்திரனது திருமாளிகைபோலென ஸந்தேகிக்கத்தக்கதாயும்
समलंकृतं	அழகுவாய்ந்து விளங்குகிறதாயும்
रामाभिषेकसुमुखैः	ஸ்ரீராமாபிஷேகத்தைக் கண்டுகளிக்க அவாக் கொண்டவர்களாய்
उन्मुखैः	உத்ஸாஹமுடையவர்களாய்
उपादाय	காணிக்கைகளே எடுத்துக்கொண்டு
उपस्थितैः	வந்திருக்கிற
जनैः	ஜனங்களாலும்
तथा	அவ்வண்ணமே
समाक्रान्तैः	வந்திருக்கின்ற
अञ्जलिकारिभिः	அஞ்சலிபந்தம் பண்ணிக் கொண்டிருக்கின்ற
जानपदैः	நாட்டுப்புறத்து
जनैः	ஜனங்களாலும்
समाकीर्णं	எங்குபார்த்தாலும் நிறையப்பெற்று விளங்குகிறதாயும்
नानापक्षिसमाकुलं	அநேக பக்ஷிகளின் ஒளிபெற்று விளங்குகிறதாயும்
महामेघसमप्रख्यं	மஹாமேகத்திற்கு ஸமான காந்தியுடையதாய்
नानारत्नसमाकीर्णं	அநேகவித ரத்தினங்களால் நிறையப்பெற்று விளங்குகிறதாயும்
कुब्जकैरातकावृतं	குள்ளர்கள் கூனர்கள் இவர்களால் நிறையப் பெற்றுவிளங்குகிறதாயும்
ददर्श	கவனித்தார்.

स वाजियुक्तेन रथेन सारथिर्नराकुलं राजकुलं विराजयन् ।
वरूथिना राजगृहाभिपातिना पुरस्य सर्वस्य मनांसि हर्षयन् ॥ ४२ ॥

सः	அந்த
सारथिः	ஸாரதி, ஸுமந்திரர்
राजगृहाभिपातिना	ஸர்வஸ்வாமியின் திருமாளிகையை நோக்கிச் செல்லுகிறதும்
वरूथिना	வெய்யில், மழை, அலங்காரம் இவைகளுக்காய் அமையப்பெற்ற உபரிபாகத்தையுடையதும்
वाजियुक्तेन	குதிரைகள் பூட்டப் பெற்றதுமான
रथेन	தேரின்மீது ஏறிக் கொண்டு
विराजयन्	வழியெல்லாம் ஒளிவிளங்கச் செய்துகொண்டு
नराकुलं	ஜனங்களால் நிறைந்த
राजकुलं	மன்னர்களின் சமூகத்தையும்
सर्वस्य	ஸகல
पुरस्य	ஜனத்தின்
मनांसि	மனங்களேயும்
हर्षयन्	ஸந்தோஷப்படுத்தினர்.

ततः समासाद्य महाधनं महत्प्रहृष्टरोमा स बभूव सारथिः ।
मृगैर्मयूरैश्च समाकुलोल्बणं गृहं वराहस्य शचीपतेरिव ॥ ४३ ॥

ततः	அப்பொழுது
सः	அந்த
सारथिः	ஸாரதி, (ஸுமந்திரர்),
मृगैः	மான்களாலும்
मयूरैः च	மயில்களாலும்
समाकुलोल्बणं	இங்குமெங்கும் விளங்குகின்றதாயும்
शचीपतेः	தேவேந்திரனுடையது
इव	போன்றதாய்
महाधनं	மஹாவிலையுயர்ந்ததாயிருக்கிறதுமான
वराहस्य	ஸர்வஸ்வாமியினது
महत्	மஹத்தான
गृहं	திருமாளிகைக்கு
समासाद्य	வந்துசேர்ந்து,
प्रहृष्टरोमा	ஸந்தோஷத்தால் மயிர் கூச்சலை அடைந்தவராய்
बभूव	விளங்கினர்.

स तत्र कैलासनिभाः स्वलंकृताः प्रविश्य कक्ष्यास्त्रिदशालयोपमाः ।
प्रियान्नरान् राममते स्थितान्बहूनपोह्य शुद्धान्तमुपस्थितो रथी ॥ ४४ ॥

सः	அந்த
रथी	ஸாரதி, (ஸுமந்திரர்,)
तत्र	அப்பொழுது
कैलासनिभाः	கைலாஸபர்வதத்தைப் போன்றவைகளாய்
स्वलंकृताः	நன்கு அழகு வாய்ந்தவைகளும்
त्रिदशालयोपमाः	தேவர்களின் திருமாளிகைகளுக்கு சமானமாய் இருக்கின்றவைகளுமான
कक्ष्याः	மணைகளை
प्रविश्य	கடந்து,
राममते	ஸ்ரீராமரது கடாக்ஷத்தில்
स्थितान्	பற்றுள்ள
प्रियान्	அடியார்களான
बहून्	பல
नरान्	மனிதர்களையும்
अपोह्य	கடந்து,
शुद्धान्तं	உள்ளேயிருக்கும் திருமாளிகைக்கு
उपस्थितः	வந்துசேர்ந்தார்.

स तत्र शुश्राव च हर्षयुक्ता रामाभिषेकार्थकृता जनानाम् ।
नरेन्द्रसूनोरभिमङ्गलार्थाः सर्वस्य लोकस्य गिरः प्रहृष्टः ॥ ४५ ॥

सः	அவர்
तत्र	அவ்விடத்தில்
सर्वस्य लोकस्य	ஸகல உலகத்தினது
जनानां	வந்துகூடியிருக்கும் மானிடர்களுடைய
रामाभिषेकार्थ-कृताः	ஸ்ரீராமரது அபிஷேகத்தைப்பற்றியவைகளும்
नरेन्द्रसूनोः	சக்கிரவர்த்தியாரின் திருக்குமாரனுக்கு
अभि-मङ्गलार्थाः	எப்பொழுதுமே நன்மை விளையவேண்டியதாய் தெய்வப்ப்ரார்த்தனைகளாயிருக்கின்றவைகளும்
हर्षयुक्ताः च	உள்ளம் பூரித்திருப்பதை நன்கு விளங்கக்காட்டுகிறவைகளுமான
गिरः	புகழ்சொற்களை
प्रहृष्टः	உள்ளம்பூரித்தவராய்
शुश्राव	செவியுற்றார்.

महेन्द्रसद्मप्रतिमं तु वेश्म रामस्य रम्यं मृगपक्षिजुष्टम् ।
ददर्श मेरोरिव शृङ्गमुच्चं विभ्राजमानं प्रभया सुमन्त्रः ॥ ४६ ॥

सुमन्त्रः	ஸுமந்திரர்	उच्चं	ஓங்கி உயர்ந்ததாய்
रामस्य	ஸ்ரீராமரது	विभ्राजमानं	ஒளிபெற்று விளங்குகிறதாய்
वेश्म	திருமாளிகையை		
प्रभया	காந்தியால்	मृगपक्षिजुष्टं	மான்களாலும் பக்ஷிகளாலும் நிறைந்து விளங்குகிறதாய்
महेन्द्र-सद्मप्रतिमं	தேவேந்திரனது திருமாளிகைபோல் விளங்குகிறதாய்	रम्यं तु	மனோஹரமாயும் விளங்குகிறதாய்
मेरो शृङ्गः	மேருவின் சிகரம்		
इव	போன்றதாய்	ददर्श	கவனித்தார்.

उपस्थितैरञ्जलिकारकैश्च सोपायनैर्जानपदैश्च मर्त्यैः ।
कोट्या परार्द्धैश्च विमुक्तयानैः समाकुलं द्वारपथं ददर्श ॥ ४७ ॥

द्वारपथं	திருமாளிகையின் தோரணவாயிலின் முன் பிரதேசத்தை	जानपदैः च	கிராமவாஸிகளாலும்
		सोपायनैः	நஜர்களை கையிலேந்திக் கொண்டிருக்கின்ற
उपस्थितैः	ஸேவைக்கு வந்திருக்கின்றவர்களும்	मर्त्यैः	மானிடர்களாலும்
अञ्जलिकारकैः	அஞ்சலிபந்தம் பண்ணிக்கொண்டிருக்கின்ற	विमुक्तयानैः	அவிழ்த்து தூரத்தில் நிறுத்திவைக்கப்பட்டிருந்த வாஹனங்களாலும்
कोट्या	கோடிக்கணக்காகவும்		
परार्द्धैः च	எண்ணமுடியாத பரார்த்தமென்கிற கணக்காகவுமிருக்கின்ற	समाकुलं	இடைவெளியின்றி நெருக்கமுற்று விளங்குகிறதாய்
		ददर्श	கவனித்தார்.

ततो महामेघमहीधराभं प्रभिन्नमत्यङ्कुशमप्रसह्यम् ।
रामौपवाह्यं रुचिरं ददर्श शत्रुञ्जयं नागमुदग्रकायम् ॥ ४८ ॥

ततः	அவ்விடத்தில்	प्रभिन्नं	ஒப்புயர்வில்லாததாய்
महामेघ-महीधराभं	மஹாமேகம் போலவும் பர்வதம்போலவும்	रुचिरं	தேஜோமயமாய் விளங்குகிறதும்
उदग्रकायं	விசாலமான சரீரமுடையதும்	रामौपवाह्यं	ஸ்ரீராமரொருவருக்கே வாஹனமாகிய
अप्रसह्यं	துன்பத்திற்கு ஆளாகாதவண்ணமாய்	शत्रुंजयं	சத்ருஞ்ஜயமென்கிற
		नाग	யானையை
अत्यङ्कुशं	அங்குசப்ரயோகத்தை வேண்டாததாய்	ददर्श	கண்முன் கண்டு களித்தார்.

स्वलङ्कृतान्साश्वरथान्सकुञ्जरानमात्यमुख्याच्छतशश्च वल्लभान् ।
व्यापोह्य सूतः सहितान्समंततः समृद्धमन्तःपुरमाविवेश ॥ ४९ ॥

सूतः	ஸாரதி, (ஸுமந்திரர்),	शतशः	நூற்றுக்கணக்காய்
साश्वरथान्	குதிரைகள் பூட்டிய ரதங்களோடும்	स्वलंकृतान्	செம்மைக்கு சிங்காரித்துக்கொண்டிருக்கின்ற
सकुञ्जरान्	யானைகளோடும்	वल्लभान् च	அன்பர்களையும்
समंततः	எல்லாப் பக்கங்களிலிருந்[து]	व्यपोह्य	கடந்து,
सहितान्	வந்திருக்கின்ற	समृद्धं	சுபகரமான
अमात्यमुख्यान्	மன்னரின் பிரதான அனுசரர்களையும்	अन्तःपुरं	திருமாளிகையினுள்கட்டிற்கு
		आविवेश	வந்துசேர்ந்தார்.

तदद्रिकूटाचलमेघसन्निभं महाविमानोत्तमवेश्मसंघवत् ।
अवार्यमाणः प्रविवेश सारथिः प्रभूतरत्नं मकरो यथार्णवम् ॥ ५० ॥

सारथिः	ஸாரதி, (ஸுமந்திரர்)	महाविमानोत्तम-वेश्मसंघवत्	உயர்ந்த விமானங்களைக்காட்டிலும் சிறந்த மாடங்களினனேகங்களால் விளங்குகிறதுமான
प्रभूतरत्नं	ரத்தினங்களை அடக்கிக்கொண்டிருக்கின்ற		
अर्णवं	ஸமுத்திரத்தில்		
मकरः यथा	மகரமீன் எவ்வண்ணமோ, அவ்வண்ணமே		
अद्रिकूटाचल-मेघसन्निभं	மலைகளினுச்சியிலிருக்கும் சிகரங்களையும் மேகங்களையும் ஒத்ததாயிருக்கிறதும்	तत्	அதில்
		अवार्यमाणः	ஸ்வேச்சையாய்
		प्रविवेश	புகுந்தார்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे पञ्चदशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 3081. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 726.

षोडशः सर्गः—பதினாறுவது ஸர்க்கம் ॥ १६ ॥

श्रीरामप्रस्थानम्—ஸ்ரீராமர் புறப்படுவது

स तदन्तःपुरद्वारं समतीत्य जनाकुलम् । प्रविभक्तां ततः कक्ष्यामाससाद पुराणवित् ॥
प्रासकार्मुकबिभ्रद्भिर्युवभिर्मृष्टकुण्डलैः । अप्रमादिभिरेकाग्रैरनुरक्तैरधिष्ठिताम् ॥ २ ॥

पुराणवित्	அரண்மனையின் பூர்வவிருத்தாந்தங்களையறிந்[தவராகிய]	मृष्ट-कुण्डलैः	நன்கு துளக்கப்பெற்ற குண்டலங்களைதரித்துக்கொண்டிருந்தவர்களும்
सः	அவர்,		
तत्	அந்த	अप्रमादिभिः	வெகு ஜாக்கிரதையுடையவர்களுமான
जनाकुलं	ஜனங்களால் நிறைந்து விளங்குகின்ற		
अन्तः-पुरद्वारं	திருமாளிகையினுட்கட்டின் கோபுரவாயிலின் முன்பிரதேசத்தை	एकाग्रैः	மஹா பிரசித்திபெற்ற
		अनुरक्तैः	அசஞ்சலபக்தியுடையவர்களுமான
समतीत्य	கடந்து	युवभिः	புண்யாத்மாக்களால்
ततः	அதன்மேல்	अधिष्ठितां	காவல்காக்கப்பட்ட
प्रासकार्मुक-बिभ्रद्भिः	பாணம், வில்லு இவைகளை கையில் வைத்துக்கொண்டிருந்தவர்களும்	प्रविभक्तां	ஏகாந்தமாயிருக்கின்ற
		कक्ष्यां आससाद	கட்டை. அடைந்தார்.

तत्र काषायिणो वृद्धान् वेत्रपाणीन् स्वलंकृतान् ।
ददर्श विष्ठितान्द्वारि स्त्र्यध्यक्षान्सुसमाहितान् ॥ ३ ॥

तत्र	அந்த	स्वलंकृतान्	நன்கு அலங்கரிக்கப் பெற்றவர்களும்
द्वारि	தோரணவாயிலின் முன்பிரதேசத்தில்	सुसमाहितान्	மஹாபுண்யம் செய்தவர்களும்
काषायिणः	காவிவஸ்திரங்களை தரித்திருந்தவர்களும்	वृद्धान्	முதியவர்களுமான
वेत्रपाणीन्	வாயில் காப்பவர்கள் கையில் வைத்துக் கொண்டிருக்கும் கோல்களை கையில் பிடித்துக் கொண்டிருந்தவர்களும்	स्त्र्यध्यक्षान्	மாதர்களைக்காப்பவர்களை
		विष्ठितान्	உட்கார்ந்துகொண்டிருப்பவர்களாய்
		ददर्श	கண்டார்.

ते समीक्ष्य समायान्तं रामप्रियचिकीर्षवः । सहसोत्पतिताः सर्वे ह्यासनेभ्यः सुसंभ्रमाः ॥

रामप्रियचिकीर्षवः	ஸ்ரீராமருக்கு மனம் கோணாதிருக்கும் விஷயத்தில் ஆசக்தியுடையவர்களும்	सर्वे	எல்லோரும்
		समायान्तं	அவரை எதிரில் வந்திருக்கின்றவராய்
		समीक्ष्य	கவனித்து,
सुसंभ्रमाः हि	அத்யந்தமரியாதைக்குப் பாத்திரர்களுமான	आसनेभ्यः	உட்கார்ந்திருந்த இடங்களினின்று
		सहसा	சடக்கென
ते	அவர்கள்	उत्पतिताः	எழுந்துநின்றார்கள்.

तानुवाच विनीतात्मा सूतपुत्रः प्रदक्षिणः । क्षिप्रमाख्यात रामाय सुमन्त्रो द्वारि तिष्ठति ॥

विनीतात्मा	விதேயரும்	तिष्ठति	வந்து ஸேவைக்குக்காத்துநிற்கிறான் என்று
प्रदक्षिणः	பூஜார்ஹருமான		
सूतपुत्रः	ஸௌதரின் புதல்வர், (ஸுமந்திரர்)	रामाय	ஸ்ரீராமருக்கு
		क्षिप्रं	உடனே
तान्	அவர்களைப்பார்த்து	आख्यात	நீங்கள் விண்ணப்பம் செய்யுங்கள்'' என்று
सुमन्त्रः	''ஸுமந்திரன்		
द्वारि	வாயிலில்	उवाच	சொன்னார்.

ते राममुपसंगम्य भर्तुः प्रियचिकीर्षवः । सहभार्याय रामाय क्षिप्रमेवाचचक्षिरे ॥ ६ ॥

भर्तुः	பிரபுவுக்கு	रामं	ஸ்ரீராமரை
प्रियचिकीर्षवः	மனம் கோணாது நடக்கும் விஷயத்தில் ஆஸக்தியுள்ள	उपसंगम्य	கிட்டி,
		सहभार्याय	தேவியாருடனிருக்கின்ற
ते	அவர்கள்	रामाय	ஸ்ரீராமருக்கு
क्षिप्रं एव	தத்க்ஷணமே	आचचक्षिरे	விஷயத்தை அறிக்கை செய்தார்கள்.

प्रतिवेदितमाज्ञाय सूतमभ्यन्तरं पितुः । तत्रैवानाययामास राघवः प्रियकाम्यया ॥ ७ ॥

राघवः	ஸ்ரீராமர்
अभ्यन्तरं	அந்தரங்கரான
सूतं	ஸாரதியை
प्रतिवेदितं	வந்து காத்திருக்கின்ற
आज्ञाय एव	கேட்டவுடன் [வராய்
तत्र	அவ்விடத்திற்கு
पितुः	தந்தைக்கு
प्रियकाम्यया	மனம் கோணாது நடக்கும் விஷயத்தில் ஆஸக்தியினால்
आनाययामास	அழைப்பித்துக்கொண்டனர்.

तं वैश्रवणसङ्काशमुपविष्टं स्वलंकृतम् । ददर्श सूतः पर्यङ्के सौवर्णे सोत्तरच्छदे ॥ ८ ॥
वराहरुधिराभेण शुचिना च सुगन्धिना । अनुलिप्तं परार्ध्येन चन्दनेन परंतपम् ॥ ९ ॥
स्थितया पार्श्वतश्चापि वालव्यजनहस्तया । उपेतं सीतया भूयश्चित्रया शशिनं यथा ॥

सूतः	ஸூதர் (ஸுமந்திரர்)
परंतपं	சத்ருசம்ஹாரகராகிய
तं	அவரை
सोत्तरच्छदे	நல்ல சித்ராசனம்
सौवर्णे	பொன் [போட்ட
पर्यङ्के	ஸோபாவில்
वैश्रवणसंकाशं	குபேரனையொத்த
स्वलंकृतं	பிறவியழகு பெற்றவராய்
उपविष्टं	எழுந்தருளியிருக்கிறவராகவும்
वराहरुधिराभेण	சிவந்த மேகம் போன்றதாய்
शुचिना	பரிசுத்தமுடையதாய்
सुगन्धिना च	இயற்கை மணம் பொருந்தியதுமான
परार्ध्येन	சிறந்த
चन्दनेन	சந்தனத்தால்
अनुलिप्तं	பூசப்பெற்று விளங்குகிறதாகவும்
पार्श्वतः	பக்கத்தில்
भूयः	வழக்கம்போல்
वालव्यजनहस्तया	கையில் சாமரமேந்திக்
स्थितया	நிற்கின்ற [கொண்டு
सीतया अपि	ஸீதாதேவியாரோடு
चित्रया	சித்திரநக்ஷத்திரத்
उपेतं	கூடிய [தோடு
शशिनं	சந்திரனை
यथा च	போலிருப்பவராயும்
ददर्श	கவனித்தார்.

तं तपन्तमिवादित्यमुपपन्नं स्वतेजसा । ववन्दे वरदं वन्दी विनयज्ञो विनीतवत् ॥ ११ ॥

विनयज्ञः	தனது கடமைகளை நன்கறிந்தவராகிய
वन्दी	வம்சவிருத்தாந்தங்களைச் சொல்லிப் புகழுமவர்
स्वतेजसा	தமது ஒளியினால்
तपन्तं	ஜ்வலிக்கின்ற
आदित्यं इव	ஸூர்யனைப்போல்
उपपन्नं	விளங்கிக்கொண்டிருக்கின்றவரும்
वरदं	லோகோபகாரியுமாகிய
तं	அவரை
विनीतवत्	ஸாஷ்டாங்கமாய் நமஸ்காரம் செய்பவராய்
ववन्दे	திருவடித்தாமரைகளில் தண்டம் சமர்ப்பித்தார்.

प्राञ्जलिस्तु सुखं पृष्ट्वा विहारशयनासने । राजपुत्रमुवाचेदं सुमन्त्रो राजसत्कृतः ॥१२॥

सुमन्त्रः	சுமந்திரர்
राजसत्कृतः तु	அரசனுல் வந்தவனுக்கு சந்தோஷத்துடன் செய்யும் ஆதாணையைப் பெற்றவராகி
राजपुत्रं	சக்கிரவர்த்தியாரின் திருக்குமாரனைப் பார்த்து,
प्राञ्जलिः	அஞ்சலிஹஸ்தராய்
विहारशयनासने	விஹாரசயனசனதிகளில்
सुखं	குசலம்
पृष्ट्वा	வினவி,
इदं	பின்வருமாறு
उवाच	விக்ஞாபனம்செய்தார்.

कौसल्यासुप्रजा राम पिता त्वां द्रष्टुमिच्छति । महिष्या सह कैकेय्या गम्यतां तत्र मा चिरम्

कौसल्यासुप्रजः	"கௌஸல்யாதேவியார் பெற்ற நற்புதல்வராகிய
राम	ஸ்ரீராம !
कैकेय्या	கைகேயி
महिष्या	ராணியோடு
सह	வீற்றிருக்கும்
पिता	திருத்தகப்பனுர்
त्वां	தேவரீரை
द्रष्टुं	காண
इच्छति	ஆக்ஞாபித்திருக்கின்ருர்.
तत्र	அவ்விடத்திற்கு
गम्यतां	எழுந்தருளவேண்டும்.
चिरं मा	காலதாமதம் செய்யலாகாது."

एवमुक्तस्तु संहृष्टो नरसिंहो महाद्युतिः । ततः संमानयामास सीतामिदमुवाच ह ॥ १४ ॥

एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்
उक्तः	விக்ஞாபனம் பண்ணப்பட்டதற்கு திருச்செவி சாற்றியருளிய
महाद्युतिः	மஹாதேஜோவானுகிய
नरसिंहः	புருஷோத்தமர்
तु	இதுவிஷயத்தில்
संहृष्टः	உள்ளம் மகிழ்ந்தவராகி
समानयामास	தனக்குள்ளேயேசற்று ஆலோசனை செய்தருளினுர்.
ततः	அதன்பின்னர்
सीतां	ஸீதாதேவியாரைப்பர்த்து
इदं ह	பின்வருமாறே
उवाच	சொல்லியருளினுர்.

देवि देवश्च देवी च समागम्य मदन्तरे । मन्त्रयेते ध्रुवं किञ्चिदभिषेचनसंहितम् ॥ १५ ॥

देवि	"தேவியே !
देवः च	சக்கிரவர்த்தியாரும்
देवी च	ராணியாரும்
समागम्य	கலந்து,
ध्रुवं	முகூர்த்தம் வைக்கப்பட்டிருக்கின்ற
अभिषेचनसहितं	பட்டாபிஷேகவிஷயமாய்
किञ्चित्	ஏதோ,
मदन्तरे	என்னிடத்தில்
मन्त्रयेते	நியமனமளிக்க இப்போது உத்தேசித்திருக்கின்ருர்கள்.

लक्षयित्वा ह्यभिप्रायं प्रियकामा सुदक्षिणा । सञ्चोदयति राजानं मदर्थं मदिरेक्षणे ॥

मदिरेक्षणे	"யாவரையும் ப்ரமிப்பிக்கச்செய்யும் அழகு வாய்ந்த கண்களுற்றவளே !
सुदक्षिणा	பெயர்பெற்ற புண்யாத்மாவானவளும்
प्रियकामा	யாவருக்குமுபகாரம் செய்வதிலேயே நோக்கமுடையவளுமான அவள்
मदर्थं	எனக்காக
अभिप्रायं	உத்தேசித்திருக்கிறதைப்பற்றி
लक्षयित्वा	தீர்க்காலோசனைசெய்து,
हि	அதனால்
राजानं	சக்கிரவர்த்தியாரை
सञ्चोदयति	இப்பொழுது ஏதோ வேண்டிக்கொண்டிருக்கின்ருள்.

सा प्रहृष्टा महाराजं हितकामाऽनुवर्तिनी । जननी चार्थकामा मे केकयाधिपतेः सुता ॥

सा	"அவள்
केकयाधिपतेः	கேகயராஜனின்
सुता	திருக்குமாரி
महाराजं	சக்கிரவர்த்தியாருக்கு
अनुवर्तिनी	மனம் கோணுது நடக்கின்றவள்.
मे	எனக்கு
प्रहृष्टा	முகமலர்ந்தவளாய்
हितकामा	எக்காலத்திலுமுதவி புரிபவளும்
अर्थकामा च	க்ஷேமத்திலேயே நோக்கமுடையவளுமாகிய
जननी	தாயார்.

दिष्टया खलु महाराजो महिष्या प्रियया सह । सुमन्त्रं प्राहिणोद्दूतमर्थकामकरं मम ॥

प्रियया	"இஷ்டமான
महिष्या	ராணியோடு
सह	இருக்கும்
महाराजः	சக்கிரவர்த்தியார்
अर्थकामकरं	மனோபாவப்படியே எதையும் செய்து முடிக்கின்ற
सुमन्त्रं	சுமந்திரரை
मम	எனக்கு
दूतं	சமாசாரத்தைச் சொல்லுபவராய்
प्राहिणोत्	அனுப்பியிருக்கின்ருர்.
दिष्ट्या	நல்ல செய்தியே இது.
खलु	சந்தேகமென்ன !

यादृशी परिषत्तत्र तादृशो दूत आगतः । ध्रुवमद्यैव मां राजा यौवराज्येऽभिषेक्ष्यति ॥

तत्र	"அவ்விடத்தில்
परिषत् एव	கூடிப்பேசும் சங்கமோ
यादृशी	அப்படிப்பட்டது;
आगतः	இங்கு வந்திருக்கும்
दूतः	சமாசாரம் கொண்டு வந்திருக்கின்றவர்
तादृशः	அப்படிப்பட்டவர்;
अद्य	இன்று
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
मां	என்னை
यौवराज्ये	இளவரசில்
ध्रुवं	நிச்சயமாய்
अभिषेक्ष्यति	பட்டம்கட்டப்போகின்ருர்.

हन्त शीघ्रमितो गत्वा द्रक्ष्यामि च महीपतिम् । सह त्वं परिवारेण सुखमास्व रमस्व च ॥

इतः	''இங்கிருந்து	हन्त च	உன் அதிருஷ்டமே
शीघ्रं	இப்பவே	त्वं	நீ [அதிருஷ்டம்;
गत्वा	சென்று,	परिवारेण	பரிவாரஜனத்தோடு
महीपतिं	சக்கிரவர்த்தியாரை	सह	கூட
द्रक्ष्यामि	நான் கண்டு சேவிக்கப் போகிறேன்.	सुखं	மனச்சஞ்சலமின்றி
		आस्व	இரு.
		रमस्व च	சற்று காத்திரு.''

पतिसंमानिता सीता भर्तारमसितेक्षणा । आद्वारमनुवव्राज मङ्गलान्यभिदध्युषी ॥ २१ ॥
राज्यं द्विजातिभिर्जुष्टं राजसूयाभिषेचनम् । कर्तुमर्हति ते राजा वासवस्येव लोककृत् ॥
दीक्षितं व्रतसंपन्नं वराजिनधरं शुचिम् । कुरङ्गशृङ्गपाणिं च पश्यन्ती त्वां भजाम्यहम् ॥
पूर्वां दिशं वज्रधरो दक्षिणां पातु ते यमः । वरुणः पश्चिमामाशां धनेशस्तूत्तरां दिशम् ॥

पतिसंमानिता	கணவனால் கொண்டாடப்பட்டவளும்	दिशं	திசையையும்
असितेक्षणा	கறுத்த கண்களையுடையவளுமான	यमः	யமன்
सीता	ஸீதாப்பிராட்டியார்	दक्षिणां	தென்திசையையும்
मङ्गलानि	''இந்த மங்களங்களை	वरुणः	வருணன்
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்	पश्चिमां	மேற்கு
ते	தேவரீருக்கு	आशां	திசையையும்
लोककृत्	பிரம்மதேவர்	धनेशः	குபேரன்
वासवस्य	இந்திரனுக்கு	उत्तरां	வடக்கு
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே	दिशं	திசையையும்
द्विजातिभिः	அந்தணர்களால்	ते तु	தேவரீருக்காக
जुष्टं	மங்களமாய் செய்யப்பட்டதும்	पातु	தனித்தனியே ரக்ஷிக்க [வேண்டும்.
राजसूयाभिषेचनं	சக்ரவர்த்தியாய் விளங்குமபிஷேகத்தை	अहं	நான்
राज्यं	லோகபரிபாலனத்திற்கு	त्वां	தேவரீரை
कर्तुं	செய்துவைக்க	दीक्षितं	தீக்ஷைகொண்டவராய்
अर्हति	திருவுளமுவக்கக்கடவர்.	व्रतसम्पन्नं	விரதானுஷ்டானமுடையவராய்
वज्रधरः	இந்திரன்	वराजिनधरं	சிறந்தமான்தோலை தரித்தவராய்
पूर्वां	கிழக்கு	शुचिं	பரிசுத்தமூர்த்தியாய்
		कुरङ्गशृङ्ग-पाणिं च	மான்கொம்பை கையில் பிடித்துக்கொண்டிருப்பவராயும்

पश्यन्ती	தரிசித்து
भजामि	தொண்டுசெய்வேன்'' என்று
अभिदध्युषी	மனதிலுள்ளேயே பிரார்த்திக்கின்றவளாய்
आद्वारं	வாயில்வரை
भर्तारं	கணவனை
अनुवव्राज	பின்சென்றாள்.

अथ सीतामनुज्ञाप्य कृतकौतुकमङ्गलः । निश्चक्राम सुमन्त्रेण सह रामो निवेशनात् ॥

अथ	அப்பொழுது
कृतकौतुक-मङ्गलः	பட்டாபிஷேகத்திற்கு வேண்டிய வைதீக பூர்வாங்கங்களை செய்து முடித்தவரான
रामः	ஸ்ரீராமர்
सीतां	சீதாப்பிராட்டியாருக்கு
अनुज्ञाप्य	உள்ளேசெல்ல விடைதந்தருளி
सुमन्त्रेण	ஸுமந்திரரோடு
सह	கூட
निवेशनात्	திருமாளிகையினின்று
निश्चक्राम	எழுந்தருளினார்.

पर्वतादिव निष्क्रम्य सिंहो गिरिगुहाशयः । लक्ष्मणं द्वारि सोऽपश्यत्प्रह्वाञ्जलिपुटं स्थितम्

सः	''அவர்
पर्वतात्	ஓர் மலையினின்று
गिरिगुहाशयः	மலையினது குஹையில் வசிக்கும்
सिंहः	ஓர் சிங்கம்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
निष्क्रम्य	வெளியில் வந்து,
द्वारि	வாயிலில்
प्रह्वाञ्जलिपुटं	அஞ்சலிபந்தராய்
स्थितं	நிற்கின்ற
लक्ष्मणं	லக்ஷ்மணரை
अपश्यत्	கடாக்ஷித்தருளினார்.

अथ मध्यमकक्ष्यायां समागच्छत्सुहृज्जनैः । स सर्वानर्थिनो दृष्ट्वा समेत्य प्रतिनन्द्य च ॥
ततः पावकसङ्काशमारुरोह रथोत्तमम् । वैयाघ्रं पुरुषव्याघ्रो राजन्तं राजनन्दनः ॥ २८ ॥

सः	அந்த
राजनन्दनः	சக்கிரவர்த்தியாரின் திருக்குமாரராகிய
पुरुषव्याघ्रः	புருஷோத்தமர்
अथ	அப்பொழுது
मध्यमकक्ष्यायां	நடுக்கட்டில்
अर्थिनः	ஸேவைக்கு காத்துக்கொண்டிருக்கும்
सर्वान्	எல்லோரையும்
समेत्य	கிட்டி,
दृष्ट्वा	கடாக்ஷித்து,
सुहृज्जनैः	அன்பர்களோடு
समागच्छत्	சம்பாஷித்தருளினார்.
च	அதனால்
प्रतिनन्द्य	மனம்குளிரச்செய்து,
ततः	அதன்மேல்
वैयाघ्रं	புலித்தோல் பரப்பப்பட்டுவிளங்குகிறதும்
पावकसङ्काशं	அக்னிக்குச்சமானமாய்
राजन्तं	தேஜோமயமாய் விளங்குகிறதுமான
रथोत्तमं	உத்தமமான தேரில்
आरुरोह	ஏறினார்.

मेघनादमसंबाधं मणिहेमविभूषितम् । मुष्णन्तमिव चक्षूंषि प्रभया सूर्यवर्चसम् ॥ २९ ॥
करेणुशिशुकल्पैश्च युक्तं परमवाजिभिः । हरियुक्तं सहस्राक्षो रथमिन्द्र इवाशुगम् ॥
प्रययौ तूर्णमास्थाय राघवो ज्वलितः श्रिया ॥ ३१ ॥

मेघनादं	மேகம்போல் கம்பீரத் வனியுடன் விளங்கு கிறதும்
असंबाधं	விசாலமானதும்
मणिहेम-विभूषितं	ரத்னம், பொன் இவை களால் அலங்கரிக்கப் பெற்று விளங்குகிறதும்
प्रभया	காந்தியால்
सूर्यवर्चसं	சூர்யனது காந்திக்கு
इव	சமமாய்
चक्षूंषि	பார்ப்பவர்களுடைய கண்களை
मुष्णन्तं	கூசும்படி செய்கிறதும்
करेणुशिशुकल्पैः	யானைக்குட்டிகள் போன்ற
परमवाजिभिः	சிறந்த குதிரைகளால்
युक्तं	பூட்டப்பெற்று விளங்கு கிறதும்
हरियुक्तं	கபிலவர்ணமமைந்ததாய்
आशुगं च	விரைவாகச்செல்ல வல்லதுமான
रथं	திருத்தேரின்மீது
सहस्राक्षः	ஆயிரம் கண்ணனை
इन्द्रः	இந்திரன்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
श्रिया	அமானுஷ்ய சக்தியால்
ज्वलितः	தேஜோமயமாய் விளங்கும்
राघवः	ஸ்ரீராமர்
तूर्णं	விரைவாய்
आस्थाय	ஏறி,
प्रययौ	எழுந்தருளினர்.

स पर्जन्य इवाकाशे स्वनवानभिनादयन् । निकेतान्निर्ययौ श्रीमान्महाभ्रादिव चन्द्रमाः ॥

सः श्रीमान्	அந்த ஸ்ரீராமன்
आकाशे	ஆகாசத்தில்
स्वनवान्	சப்திக்கின்ற
पर्जन्यः	மேகம்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
अभिनादयन्	எல்லாப்பக்கங்களிலும் சப்தமுண்டாகும்படி செய்துகொண்டு
महाभ्रात्	மகாமேகத்தினின்று
चन्द्रमाः	சந்திரன்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
मिकेतात्	திருமாளிகையினின்று
निर्ययौ	உதயமானர்.

छत्रचामरपाणिस्तु लक्ष्मणो राघवानुजः । जुगोप भ्रातरं भ्राता रथमास्थाय पृष्ठतः ॥

राघवानुजः	ஸ்ரீராமரது இளைய
भ्राता	பிராதாவான
लक्ष्मणः तु	லக்ஷ்மணரும்
रथं	ரதத்தின்மீது
आस्थाय	ஏறி,
पृष्ठतः	பின்பக்கலில்
छत्रचामर-पाणिः	வெண்குடை, சாமரம் இவைகளைக் கைகளில் பிடித்தவராய்
भ्रातरं	தமயனை
जुगोप	வெயில் படாமல் காத்து வந்தார்.

ततो हलहलाशब्दस्तुमुलः समजायत । तस्य निष्क्रममाणस्य जनौघस्य समन्ततः ॥

तस्य — அவர்
निष्क्रममाणस्य — எழுந்தருளுகையில்
ततः — அதனால்
समन्ततः — எங்கும்
जनौघस्य — ஜனக்கூட்டத்தின்
तुमुलः — உத்ஸாகத்தாலுண்டாகும்
हलहलाशब्दः — ஹலஹலாசப்தமானது
समजायत — உண்டாயிற்று.

ततो हयवरा मुख्या नागाश्च गिरिसन्निभाः । अनुजग्मुस्तदा रामं शतशोऽथ सहस्रशः ॥

तदा — அப்பொழுது
ततः — அவ்விடத்திலிருந்து
शतशः — நூற்றுக்கணக்காகவும்
अथ — அவ்வாறே
सहस्रशः — ஆயிரக்கணக்காகவும்
मुख्याः — பெயர்போன
हयवराः — சிறந்த குதிரைகளும்
गिरिसन्निभाः — மலைக்குன்றுகள்போன்ற
नागाः च — யானைகளும்
रामं — ஸ்ரீராமருக்கு
अनुजग्मुः — பின் சென்றன.

अग्रतश्चास्य सन्नद्धाश्चन्दनागरुरूषिताः । खड्गचापधराः शूरा जग्मुराशंसवो जनाः ॥

अस्य — அவருக்கு
अग्रतः — முன்பாய்
सन्नद्धाः — பலவித ஆயுதபாணிகளும்
खड्गचापधराः — வாள், வில் இவைகளை கையில் பிடித்தவர்களுமான
शूराः — போர்வீரர்களும்
चन्दनागरुरूषिताः — சந்தனம் அகில் இவைகளை பூசிக்கொண்டவர்களாய்
आशंसवः — மஹோத்ஸவத்தைக் கண்டுகளிக்க அவாவுடனிருக்கும்
जनाः च — ஜனங்களும்
जग्मुः — சென்றார்கள்.

ततो वादित्रशब्दाश्च स्तुतिशब्दाश्च वन्दिनाम् । सिंहनादाश्च शूराणां तदा शुश्रुविरे पथि ॥

ततः — அவ்விடத்தில்
तदा — அப்பொழுது
पथि — வழியில்
वादित्रशब्दाः च — மங்களவாத்யங்களின் கோஷங்களும்
वन्दिनां — வந்திகளின்
स्तुतिशब्दाः च — புகழ்பாட்டுகோஷங்களும்
शूराणां — சூரர்களுடைய
सिंहनादाः च — சிங்கநாதங்களும்
शुश्रुविरे — கேழ்க்கப்பட்டன.

हर्म्यवातायनस्थाभिर्भूषिताभिः समन्ततः । कीर्यमाणः सुपुष्पौघैर्ययौ स्त्रीभिररिंदमः ॥

हर्म्यवातायनस्थाभिः — உப்பரிகைகளின் சாளரங்களில் நின்றுகொண்டிருந்தவர்களும்
भूषिताभिः — நன்கு அலங்காரம் செய்துகொண்டிருந்தவர்களுமான
स्त्रीभिः — மகளிர்களால்
सुपुष्पौघैः — நல்லவாஸனைமலர் குவியல்களால்
समन्ततः — எங்கும்
कीर्यमाणः — வர்ஷிக்கப்பெற்றவராய்
अरिन्दमः — எக்காலத்திலும் எதிலும் வெற்றியே பெறும் ஜயசாலியாகுமவர்
ययौ — எழுந்தருளிக்கொண்டிருந்தார்.

रामं सर्वानवद्याङ्ग्यो रामप्रियचिकीर्षवः। वचोभिरग्र्यैर्हर्म्यस्थाः क्षितिस्थाश्च ववन्दिरे॥

हर्म्यस्थाः	மேல் உப்பரிகைகளிலிருந்தவர்களும்
क्षितिस्थाः	கீழே பூமிப்ரதேசத்திலிருந்தவர்களும்
रामप्रिय-चिकीर्षवः	ஸ்ரீராமரது அருளை பிரார்த்தித்து வேண்டுகிறவர்களும்
सर्वानवद्याङ्ग्यः च	அந்தக்கரணசுத்தியுள்ள ஸ்த்ரீகள் எல்லோரும்
अग्र्यैः	சிறந்த
वचोभिः	பின் கண்டஸ்தோத்திரங்களால்
रामं	ஸ்ரீராமரை
ववन्दिरे	புகழ்ந்துஸேவித்தார்கள்.

नूनं नन्दति ते माता कौसल्या मातृनन्दन। पश्यन्ती सिद्धयात्रं त्वां पित्र्यं राज्यमवस्थितम्

मातृनन्दन	"பெற்ற தாய்மனம் கோணுது நடக்கும் செல்வத்திருக்குமார!
ते माता	தேவரீரது தாயாகிய
कौसल्या	கௌஸல்யா தேவியார்
पित्र्यं	முன்னேர்களனுஷ்டானமாகின்ற
राज्यं	அரசாளுமதிகாரத்தில்
अवस्थितं	ஸ்தாபிக்கப்பட்டவராய்
त्वां	தேவரீரையும்
सिद्धयात्रं	மஹாபாவனமானமஹோத்ஸவத்தையும்
नूनं	இப்பவே
पश्यन्ती	கண்குளிரக்கண்டு
नन्दति	ஆனந்தக்கடலில் மூழ்குவாள்."

सर्वसीमन्तिनीभ्यश्च सीतां सीमन्तिनीं वराम्। अमन्यन्त हि ता नार्यो रामस्य हृदयप्रियाम्
तया सुचरितं देव्या पुरा नूनं महत्तपः। रोहिणीव शशाङ्केन रामसंयोगमाप या॥

च	அதன்மேல்
ताः नार्यः	அந்த மங்கையர்கள்
नूनं	இப்பொழுது
रामस्य	ஸ்ரீராமருடைய
हृदयप्रियां	மனம்கோணுது நடக்கின்றவளும்
सर्वसीमन्तिनीभ्यः	எல்லாமாதர்களில்
वरां	உத்தம
सीमन्तिनीं	மடந்தையாகிய
सीतां हि	ஸீதாபிராட்டியாரைப் பற்றியும்
अमन्यन्त	இப்படிவாய்விட்டுப் புகழ்ந்தார்கள்.
या	"எவள்
रामसंयोगं	ஸ்ரீராமரது சம்பந்தத்தை
रोहिणी	ரோஹிணி
शशाङ्केन	சந்திரனேடு
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
आप	அடைந்தாளோ,
तया देव्या	அந்த தேவியால்
पुरा	முன்ஜன்மத்தில்
महत्	எவ்வளவோ
तपः	தவம்
सुचरितम्	நன்குபுரிந்திருக்கப்படவேண்டும்."

इति प्रासादशृङ्गेषु प्रमदाभिर्नरोत्तमः। शुश्राव राजमार्गस्थः प्रिया वाच उदाहृताः॥

राजमार्गस्थः	ராஜவீதியில் எழுந்தருளிக்கொண்டிருந்த
नरोत्तमः	புருஷோத்தமர்
प्रासादशृङ्गेषु	உப்பரிகைகளின் உச்சிகளில்
प्रमदाभिः	மடந்தையர்களால்
इति	மேற்கண்டவண்ணமாய்
उदाहृताः	சொல்லப்பட்ட
प्रियाः	இனிய
वाचः	மொழிகளை
शुश्राव	செவியுற்றுர்.

स राघवस्तत्र कथाप्रलापाञ्च्छुश्राव लोकस्य समागतस्य ।
आत्माधिकारा विविधाश्च वाचः प्रहृष्टरूपस्य पुरो जनस्य ॥ ४४ ॥

सः	அந்த
राघवः	ஸ்ரீராமர்
तत्र	அப்பொழுது
प्रहृष्टरूपस्य	அத்தியந்தமானந்தப் பெருக்குடைய
पुरः	பட்டணத்து
जनस्य	ஜனத்தினுடையவும்
समागतस्य	வந்துகூடியிருக்கின்ற
लोकस्य	நாட்டாருடையவும்

आत्माधिकाराः	தன்னைப்பற்றியதாகிய
विविधाः	பற்பல
वाचः	பின்வரும் புகழ்சொற்களையும்
कथा-प्रलापान् च	ஒருவரோடொருவர் பேசிக்கொள்ளும் பின்வரும் ஸம்பாஷணைகளையும்
शुश्राव	செவியுற்றார்.

एष श्रियं गच्छति राघवोऽद्य राजप्रसादाद्विपुलां गमिष्यन् ।
एते वयं सर्वसमृद्धकामा एषामयं नो भविता प्रशास्ता ॥ ४५ ॥

एषः	"இந்த
राघवः	ஸ்ரீராமர்
राजप्रासादात्	சக்கிரவர்த்தியாரின் அனுக்கிரஹத்தால்
अद्य	இன்றைக்கு
विपुलां	மகத்தான
श्रियं	பாக்கியத்தை
गमिष्यन्	அடைபவராய்
गच्छति	ஆகப்போகின்றார்.

येषां	எந்த
नः	நமக்கு
अयं	இவர்
प्रशास्ता	மன்னராக
भविता	ஆகப்போகிறாரோ
एते	இந்த
वयं	நாம்
सर्वसमृद्धकामाः	மனோரதமெல்லாம் கைகூடப்பெற்றவர்களானோம்.

लाभो जनस्यास्य यदेष सर्वं प्रपत्स्यते राष्ट्रमिदं चिराय ।
न ह्यप्रियं किञ्चन जातु कश्चित्पश्येन्न दुःखं मनुजाधिपेऽस्मिन् ॥ ४६ ॥

एषः	"இவர்
इदं	இந்த
सर्वं	எல்லா
राष्ट्रं हि	ராஜ்யத்தையும்
चिराय	வெகுகாலம்
प्रपत्स्यते	காப்பாற்றப்போகின்றார்.
यत्	என்கிறது யாதொன்றுண்டோ அதுவே
अस्य	இந்த
जनस्य	ஜனத்திற்கு
लाभः	பாக்கியம்.

अस्मिन्	இவர்
मनुजाधिपे	மஹாராஜராயிருக்கையில்
कश्चित्	எவனேனுமொருவனும்
किञ्चन	கொஞ்சமும்
जातु	ஏதோவொரு ப்ரஸக்தியிலும்
दुःखं	கஷ்டத்தை
पश्येत् न	அனுபவியான்.
अप्रियं	மனதிற்கிஷ்டமில்லாத தொன்றையும்
न	அனுபவிக்கமாட்டான்.

स घोषवद्भिश्च हयैश्च नागैः पुरःसरैः स्वस्तिकसूतमागधैः ।
महीयमानः प्रवरैश्च वादकैरभिष्टुतो वैश्रवणो यथा ययौ ॥ ४७ ॥

घोषवद्भिः	சத்தமிட்டுக்கொண்டிருக்கின்ற	महीयमानः	கௌரவிக்கப்பட்டவராயும்
हयैः च	குதிரைகளாலும்	प्रवरैः	சிறந்த
नागैः च	யானைகளாலும்	वादकैः च	பாடகர்களாலும்
पुरस्सरैः	முன் சென்றுகொண்டிருந்த	अभिष्टुतः	புகழப்பட்டவராயும்
स्वस्तिक-सूतमागधैः	மங்கள வார்த்தைகளைக் கூறும் ஸூதர்கள், மாகதர்களென்கிற வந்திகள் இவர்ளால்	सः	அவர்
		वैश्रवणः यथा	குபேரன்போல்
		ययौ	சென்றார்.

करेणुमातङ्गरथाश्वसंकुलं महाजनौघप्रतिपूर्णचत्वरम् ।
प्रभूतरत्नं बहुपण्यसञ्चयं ददर्श रामो रुचिरं महापथम् ॥ ४८ ॥

रामः	ஸ்ரீராமர்	प्रभूतरत्नं	நவரத்தினங்கள் நிறையப்பெற்று விளங்குகிறதாயும்,
महापथं	பெரிய ராஜவீதியை	बहुपण्य-सञ्चयं	பலவகை விலைப்பண்டங்களின் குவியல்களால் நிறையப்பெற்று விளங்குகிறதாயும்,
करेणुमातङ्ग-रथाश्वसंकुलं	பெண்யானைகள், ஆண்யானைகள், ரதங்கள், குதிரைகளிவைகளால் நிறையப்பெற்று விளங்குகிறதாயும்,	रुचिरं	கண்களைப்பறிக்கும் வண்ணமாயழகுவாய்ந்துவிளங்குகிறதாய்
महाजनौघ-प्रतिपूर्णचत्वरं	மஹா ஜனக்கூட்டங்களால் நிறையப்பெற்று விளங்கும் சதுக்கங்களையுடையதாயும்,	ददर्श	கவனித்துக் கடைக்கண் தந்தருளினார்

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे षोडशः सर्गः

आदितः श्लोकाः 3129 — अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 774

सप्तदशः सर्गः— பதினேழாவது ஸர்க்கம் ॥ १७ ॥

श्रीरामागमनम्—ஸ்ரீராமரது வரவு.

स रामो रथमास्थाय संप्रहृष्टसुहृज्जनः । पताकाध्वजसंपन्नं महार्हागरुधूपितम् ॥
अपश्यन्नगरं श्रीमान्नानाजनसमाकुलम् ॥ १ ॥

रथं	ரதத்தின்மீது	संप्रहृष्टसुहृज्जनः	ஸர்வ ப்ரகாரத்தாலுமுள்ள முகந்த நல்ல ஜனங்களையுடைய
आस्थाय	எழுந்தருளிச்செல்லும்		
सः	அந்த		

श्रीमान् ஸ்ரீமானாகிய
रामः ஸ்ரீராமர்
नगरं நகரத்தை
पताकाध्वज-संपन्नं } பதாகைகள், த்வஜங்கள் நாட்டப்பெற்று விளங்குகிறதாயும்
महार्हागरु-धूपितं } சிறந்த அகிற்புகை கமழ்வித்து விளங்குகிறதாயும்,
नानाजन-समाकुलं } நானா ஜனங்களால் நிறைந்து விளங்குகிறதாயும்,
अपश्यत् கவனித்தார்.

स गृहैरभ्रसङ्काशैः पाण्डुरैरुपशोभितम् । राजमार्गं ययौ रामो मध्येनागरुधूपितम् ॥

सः रामः அந்த ஸ்ரீராமர்
अभ्रसंङ्काशैः மேகத்தை நிகர்த்த
पाण्डुरैः गृहैः வெண்மாளிகைகளால்
उपशोभितं { இருபக்கங்களிலுமழகு வாய்ந்து விளங்கப்பெற்றதாயிருக்கிறதும்,
अगरुधूपितं { அகிற்புகை கமழ்விக்கப் பெற்று விளங்குகிறதுமான
राजमार्गं ராஜவீதியில்
मध्येन நடுவழியாக
ययौ எழுந்தருளினார்.

चन्दनानां च मुख्यानामगरूणां च सञ्चयैः । उत्तमानां च गन्धानां क्षौमकौशाम्बरस्य च ।
अविद्धाभिश्च मुक्ताभिरुत्तमैः स्फाटिकैरपि । शोभमानमसंबाधं तं राजपथमुत्तमम् ॥
संवृतं विविधैः पण्यैर्भक्ष्यैरुच्चावचैरपि । ददर्श तं राजपथं दिवि देवपथं यथा ॥ ५ ॥
दध्यक्षतहविर्लाजैर्धूपैरगरुचन्दनैः । नानामाल्योपगन्धैश्च सदाऽभ्यर्चितचत्वरम् ॥ ६ ॥

दिवि தேவலோகத்தில்
तं அந்த
सदा எக்காலத்திலும்
देवपथं தேவர்கள்போகும் வீதி
यथा போன்றதாய்
राजपथं { புரியிலுள்ள வீதிகளில் முதன்மைபெற்று விளங்குகிறதும்,
उत्तमं சிறந்ததும்
असंबाधं விஸ்தாரமுமான
तं राजपथं அந்த ராஜவீதியை
मुख्यानां உயர்ந்த
चन्दनानां च சந்தனங்களுடையவும்
अगरूणां च அகருக்கட்டைகளுடையவும்,
उत्तमानां உத்தமமான
गन्धानां च பரிமளத்ரவ்யங்களுடையவும்,
क्षौमकौशांबरस्य च { சுத்தப்பட்டு, பட்டு சம்மந்தமான வஸ்திரங்களுடையவும்,
सञ्चयैः சமூகங்களாலும்,
अविद्धाभिः முழு
मुक्ताभिः நல்ல முத்துக்களினாலும்
उत्तमैः சிறந்த
स्फाटिकैः अपि படிகங்களினாலும்
शोभमानं அழகுவாய்ந்து விளங்குகிறதாகவும்,
विविधैः விதம்விதமான
पण्यैः பண்டங்களாலும்
उच्चावचैः அனேக விதங்களான
भक्ष्यैः अपि பக்ஷ்யங்களாலும்,
दध्यक्षतहविर्लाजैः தயிர், அக்ஷதை, நெய், பொரியிவைகளாலும்
संवृतं நிறையப்பெற்றுவிளங்குகிறதாயும்,
धूपैः பரிமளத்ரவ்யங்களாலும்
अगरुचन्दनैः அகரு, சந்தனமிவைகளாலும்
नानामाल्योपगन्धैः நானாவித வாசனைதரும் மாலைகளாலும்,
अभ्यर्चित-चत्वरं च } பூஜிக்கப்பெற்ற சதுக்கங்களையுடையதாயும்
ददर्श கவனித்தார்.

आशीर्वादान्बहूञ्छृण्वन्सुहृद्भिः समुदीरितान्। यथार्हं चापि संपूज्य सर्वानेव नरान्ययौ ॥

सुहृद्भिः	புண்யாத்மாக்களால்	यथार्हं एव	எவரெவர்களுக்கு எந்தெந்தவிதமாய் மரியாதை செய்யவேண்டுமோ,
समुदीरितान्	கூறப்பட்ட	च	அவ்வாறே
बहून्	அனேக	संपूज्य	கடாக்ஷித்தருளி
आशीर्वादान्	ஆசிகளை,	ययौ	எழுந்தருளினார்.
शृण्वन्	செவியுற்ற அவர்,		
नरान्	மனிதர்கள்		
सर्वान् अपि	எல்லோரையும்,		

पितामहैराचरितं तथैव प्रपितामहैः। अद्योपादाय तं मार्गमभिषिक्तोऽनुपालय ॥ ८ ॥
यथा स्म लालितः पित्रा यथा पूर्वैः पितामहैः। ततः सुखतरं सर्वे रामे वत्स्याम राजनि ।
अलमद्य हि भुक्तेन परमार्थैरलं च नः। यथा पश्याम निर्यान्तं रामं राज्ये प्रतिष्ठितम् ॥
अतो हि नः प्रियतरं नान्यत्किञ्चिद्भविष्यति। यथाऽभिषेको रामस्य राज्येनामिततेजसः॥
एताश्चान्याश्च सुहृदामुदासीनः कथाः शुभाः। आत्मसम्पूजनीः शृण्वन्ययौ रामो महापथम्

रामः	ஸ்ரீராமர்	पित्रा	திருத்தந்தையால்,
एताः च	பின்கண்டவைகளும்,	यथा	எவ்வண்ணமாய்,
अन्याः च	இதரங்களான	पूर्वैः	முன்னோர்களான
आत्मसंपूजनीः	தம்மை கௌரவிக்கின்றவைகளுமான	पितामहैः	பாட்டன்மார்களாலும்
शुभाः	மங்களகரங்களாயிருக்கின்றவைகளும்,	यथा	எவ்வண்ணமாய்
सुहृदां	புண்யாத்மாக்களுடைய	लालिताः	குலாவப்பெற்றவர்களாய்
कथाः	மொழிகளை	स्म	விளங்கினோமோ,
शृण्वन्	செவியுற்றவராய்	ततः	அதிலும்
अद्य	"இன்றையதினம்	सुखतरं	அதிகசுகமாய்
अभिषिक्तः	அபிஷேகம்பெற்றவராய்	सर्वे	நாங்களெல்லோரும்
पितामहैः	பாட்டன்மார்களாலும்	रामे	ஸ்ரீராமர்
प्रपितामहैः	முப்பாட்டன்மார்களாலும்	राजनि	அரசராயிருக்கையில்
आचरितं	அனுஷ்டிக்கப்பட்ட	वत्स्यामः	வஸிப்போம்.
तं	அந்த	राज्ये	ராஜ்யபரிபாலனத்தில்
मार्गमेव	முறையையே	प्रतिष्ठितं	திருவபிஷேகம் பெற்றவராய்
उपादाय	அனுஸரித்து,	निर्यान्तं	ஊர்கோலமாய் எழுந்தருளிவரும்
तथा	அவ்வண்ணமே	रामं	ஸ்ரீராமரை
अनुपालय	தேவரீர் காத்தருளக்கடவீராக.	अद्य	இப்பொழுது
		पश्यामः	கண்குளிர ப்ரத்யக்ஷத்தில் நாங்கள் பார்க்கிறோம்.

यथा ஆனதுபற்றி
नः எங்களுக்கு
भुक्तेन ஐஹிகசுகத்தில்,
अलं விருப்பமில்லை.
परमार्थैः च हि अलं } ஸ்வர்க்கம் முதலிய போகங்களிலும்கூட விருப்பமில்லை.
अमिततेजसः எண்ணுதற்கரிய தேஜஸ்வியான
रामस्य ஸ்ரீராமருடைய
राज्येन இளவரசு
अभिषेकः அபிஷேகமானது
यथा { எப்படிப்பட்டதாயிருக்குமோ அப்படிப்பட்டதாயிருக்கிறதும்
अतः அதற்கு மேற்பட்டதாயிருக்கிறதுமான
नः எங்களுக்கு
प्रियतरं இஷ்டமாயுள்ளது,
अन्यत् किञ्चित् வேறொன்றும்
भविष्यति न हि உண்டாகப்போகிறதே இல்லை.”
उदासीनः விருப்பும் வெறுப்புமில்லாதவராய்,
महापथं ராஜவீதியில்
ययौ எழுந்தருளினார்.

न हि तस्मान्मनः कश्चिच्चक्षुषी वा नरोत्तमात्। नरः शक्नोत्यपाक्रष्टुमतिक्रान्तेऽपि राघवे॥

राघवे ஸ்ரீராமர்,
अतिक्रान्ते अपि வெகுதூரம் போய்விட்டாலும்கூட
नरोत्तमात् புருஷோத்தமராகும்
तस्मात् அவரைவிட்டு
कश्चित् ஏதேனுமொரு
नरः हि மானிடனும்
मनः மனதைத்தானாகட்டும்
चक्षुषी वा இருகண்களைத்தானாகட்டும்,
अपाक्रष्टुं பெயர்த்திழுத்துக்கொள்ள
शक्नोति न முடியாதிருந்தான்.

यश्च रामं न पश्येत्तु यं च रामो न पश्यति। निन्दितः स वसेल्लोके स्वात्माऽप्येनं विगर्हते॥

यः எவனொருவன்
रामं ஸ்ரீராமரை
तु உள்ளபடி
पश्येत् न च அறியாதிருக்கின்றானோ
रामः ஸ்ரீராமர்
यं எவனொருவனை
पश्यति न च அனுக்கிரகிக்கவில்லை
सः அவன் [யோ
लोके உலகில்
निन्दितः அல்பனாய்
वसेत् காலங்கழிப்பான்.
स्वात्मा தனது ஆத்மா
एनं இவனை
अपि காலக்ரமத்தில்
विगर्हते கண்டிக்கும்.

सर्वेषां हि स धर्मात्मा वर्णानां कुरुते दयाम्। चतुर्णां हि वयःस्थानां तेन ते तमनुव्रताः॥

धर्मात्मा हि { தண்ணளிபுரிவதே விரதமாய் பூண்டிருக்கும் புருஷோத்தமராகும்
सः அவர்,
चतुर्णां நான்கு
वर्णानां ஜாதியர்களுக்கும்
वयस्थानां { எந்த வயதிலுள்ளவர்களான, அதாவது சிசுதசை முதல் வார்த்திகதசை வரையிலுமுள்ள
सर्वेषां ஸகலருக்கும்
दयां தண்ணளியை
कुरुते புரிந்துவருகின்றார்.
तेन हि அக்காரணமொன்றாலே
ते அவர்கள் [யே
तं அவரிடத்தில்
अनुव्रताः அசஞ்சலாபக்தி பாராட்டிவருகின்றார்கள்.

चतुष्पथान्देवपथांश्चैत्यान्यायतनानि च । प्रदक्षिणं परिहरञ्जगाम नृपतेः सुतः ॥ १६ ॥

नृपतेः	சக்கிரவர்த்தியாரின்
सुतः	திருக்குமாரர்
चतुष्पथान्	அந்தணர்களையும்,
चैत्यानि	அரசமரங்களையும்,
देवपथान्	தேவாலயங்களையும்,
आयतनानि च	யாகசாலைகளையும்,
प्रदक्षिणं	வலமாய்
परिहरन्	கடந்து,
जगाम	எழுந்தருளினார்.

स राजकुलमासाद्य मेघसङ्घोपमैः शुभैः । प्रासादशृङ्गैर्विविधैः कैलासशिखरोपमैः ॥ १७ ॥
आवारयद्भिर्गगनं विमानैरिव पाण्डुरैः । वर्धमानगृहैश्चापि रत्नजालपरिष्कृतैः ॥ १८ ॥
तत्पृथिव्यां गृहवरं महेन्द्रसदनोपमम् । राजपुत्रः पितुर्वेश्म प्रविवेश श्रिया ज्वलन् ॥

श्रिया	பிறவிதேஜஸ்ஸால்
ज्वलन्	தேஜோமயமாய் விளங்கும்
राजपुत्रः	சக்கிரவர்த்தியாரின் திருமகனாராகும்
सः	அவர்,
मेघसंघोपमैः	மேகக்கூட்டங்களை போன்றவைகளும்,
शुभैः	அழகுவாய்ந்தவைகளும்
कैलासशिखरोपमैः	கைலாசமலையின் உச்சி போன்றவைகளும்,
पाण्डुरैः	வெண்மைநிறமுள்ளவைகளும்
गगनं इव	ஆகாயத்தையே
आवारयद्भिः	அளாவிய
विमानैः	பல உப்பரிகைகள் அடங்கிய திருமாளிகைகளாலும்,
विविधैः	அனேகவித
प्रासादशृङ्गैः	உப்பரிகைகளின் சிகரங்களாலும்,
रत्नजाल-परिष्कृतैः	ரத்தினங்களின் ஸமூஹத்தாலிழைத்து கட்டப்பட்டுள்ள
वर्धमान-गृहैः	சில்பசாஸ்திரப்படி நன்மையே விளைவிக்கும் ரஹஸ்யங்களை அமைத்து கட்டப்பட்ட திருமாளிகைகளாலும்
महेन्द्रसदनोपमं	இந்திரனது திருமாளிகைபோன்றதாயிருக்கிறதும்,
पृथिव्यां	மண்ணுலகில்
गृहवरं	கிருகங்களில் சிறந்ததும்,
पितुः	தந்தையின்
वेश्म च	திருமாளிகையாகிறதும்,
राजकुलं अपि	வம்சமுன்னோர்களான சக்கிரவர்த்திகளின் திருமாளிகையுமான
तत्	அதை
आसाद्य	நோக்கி
प्रविवेश	எழுந்தருளினார்.

स कक्ष्या धन्विभिर्गुप्तास्तिस्रोऽतिक्रम्य वाजिभिः । पदातिरपरे कक्ष्ये द्वे जगाम नरोत्तमः ॥

नरोत्तमः	புருஷோத்தமராகும்
सः	அவர்
धन्विभिः	வில்லேந்திய போர்வீரர்களால்
गुप्ताः	காக்கப்பட்ட
तिस्रः	மூன்று
कक्ष्याः	கட்டுகளை,

वाजिभिः	தேர்பூட்டியிருந்த குதிரைகளுடன்	अपरे	மற்ற
अतिक्रम्य	கடந்து,	द्वे कक्ष्ये	இரண்டு கட்டுகளையும்
		पदातिः	கால்நடையாய்
		जगाम	கடந்தார்.

स सर्वाः समतिक्रम्य कक्ष्या नरवरात्मजः । सन्निवर्त्य जनं सर्वं शुद्धान्तःपुरमभ्यगात् ॥

नरवरात्मजः	சக்கிரவர்த்தியாரின் திருக்குமாரராகிய	जनं	ஜனம்
सः	அவர்;	सर्वं	எல்லாவற்றையும்,
कक्ष्याः	கட்டுகள்	संनिवर्त्य	சுகமாய் விலக்கிக் கொண்டு,
सर्वाः	எல்லாவற்றையும்,	शुद्धान्तःपुरं	ராணியார் இருக்கும் திருமாளிகையில்,
समतिक्रम्य	கடந்து,	अभ्यगात्	விஜயம் செய்தார்.

ततः प्रविष्टे पितुरन्तिकं तदा जनः स सर्वो मुदितो नृपात्मजे ।
प्रतीक्षते तस्य पुनश्च निर्गमं यथोदयं चन्द्रमसः सरित्पतिः ॥ २२ ॥

नृपात्मजे	சக்கிரவர்த்தியாரின் திருக்குமாரர்	चन्द्रमसः	சந்திரபகவானது
पितुः	திருத்தந்தையின்	उदयं	உதயத்திற்கு
अन्तिकं	அருகில்	यथा	எவ்வண்ணமோ, அவ் வண்ணமே
प्रविष्टे तदा	சென்றருளியபோது	तस्य	அவருடைய
सः	அந்த	पुनः	மீளவும்
मुदितः	பெருமகிழ்வுகொண்டி [ருந்த	निर्गमं	வெளியே எழுந்தருளி வருவதற்கு
जनः	ஜனம்	ततः च	அவ்விடத்திலேயே
सर्वः	எல்லாமும்,	प्रतीक्षते	ஆவலுடன் காத்திருந் தது.
सरित्पतिः	ஸமுத்திரம்		

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे सप्तदशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 315। अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 796

अष्टादशः सर्गः—பதினெட்டாவது ஸர்க்கம் ॥ १८ ॥

वनवासनिर्देशः–காட்டிற்குப் போக உத்தரவு.

स ददर्शासने रामो निषण्णं पितरं शुभे । कैकेयीसहितं दीनं मुखेन परिशुष्यता ॥ १ ॥

सः	அந்த	परिशुष्यता	வாடிய
रामः	ஸ்ரீராமர்,	मुखेन	திருமுகமண்டலத்தோடு
कैकेयीसहितं	கைகேயியுடனிருக்கின் [றவரும்,	दीनं	ஏதோ மனவேதனைப் பட்டுக்கொண்டிருக் கிறவராய்
शुभे	சிறந்த		
आसने	ஆஸனத்தில்	ददर्श	திருவுளத்தில் கொண் டார்.
निषण्णं	வீற்றிருக்கிறவருமாகிய		
पितरं	திருத்தந்தையை		

स पितुश्चरणौ पूर्वमभिवाद्य विनीतवान् । ततो ववन्दे चरणौ कैकेय्याः सुसमाहितः ॥

विनीतवान्	மேன்மக்களுக்கேற்ற ஒழுக்கமுடையவராகிய	अभिवाद्य	முடிதாழ்த்தி நமஸ்கரித்து அபிவாதனம் பண்ணி
सः	அவர்	ततः	அதன்மேல்
सुसमाहितः	சற்றேனும் மனதைச் சிதறவிடாதவராய்	कैकेय्याः	கைகேயிதேவியாரின்
पूर्वं	முதலில்	चरणौ	திருவடிகளில்
पितुः	தந்தையின்	ववन्दे	விழுந்து தண்டம் ஸமர்ப்பித்தருளினர்.
चरणौ	திருவடிகளில்,		

रामेत्युवाच वचनं बाष्पपर्याकुलेक्षणः । शशाक नृपतिर्दीनो नेक्षितुं नाभिभाषितुम् ॥

नृपतिः	சக்கிரவர்த்தியார்,	वचनं	ஓர் சொல்லை
दीनः	கடுந்துயரம் கொண்டவராய்,	उवाच	சொன்னர்.
बाष्प-पर्याकुलेक्षणः	கண்ணீர் தேம்பிய கண்களுடையவராய்	ईक्षितुं	கண்களை திறந்துபார்க்கவும்
राम	"ராம"	शशाक न	திறமையற்றிருந்தார்.
इति	என்ற	अभिभाषितुं	வாய்திறந்து பேசவும்
		न	திறமையற்றிருந்தார்.

तदपूर्वं नरपतेर्दृष्ट्वा रूपं भयावहम् । रामोऽपि भयमापन्नः पदा स्पृष्ट्वेव पन्नगम् ॥
इन्द्रियैरप्रहृष्टैस्तं शोकसंतापकर्शितम् । निःश्वसन्तं महाराजं व्यथिताकुलचेतसम् ॥ ५ ॥
ऊर्मिमालिनमक्षोभ्यं क्षुभ्यन्तमिव सागरम् । उपप्लुतमिवादित्यमुक्तानृतमृषिं यथा ॥ ६ ॥

रामः	ஸ்ரீராமர்,	व्यथिताकुलचेतसं	நொந்துகுழம்பிய மனத்துடன் கூடியவராய்
नरपतेः	சக்கிரவர்த்தியாரின்	निश्वसन्तं	பெருமூச்செறிந்து கொண்டிருக்கிறவராகவும்,
रूपं	திருமேனியை	ऊर्मिमालिनं	அலைகளின் வரிசைகளையுடையதும்,
अप्रहृष्टैः	துன்பமடைந்த	अक्षोभ्यं	கலங்கும் தன்மையற்றதும்,
इन्द्रियैः	இந்திரியங்களினால்	क्षुभ्यन्तं	கலக்கமடைந்திருக்கின்றதுமான
शोकसन्ताप-कर्शितं	ஸஹிக்கவொண்ணத சோகத்தால் துவண்டு கடப்பதாகவும்,	सागरं	கடலை
तत्	அதை	इव	போலிருக்கிறவராகவும்
अपूर्वं	ஒருநாளும் இதுவரையில் அவ்வாறிராத வண்ணமாய்	उपप्लुतं	ராகுவினால் பிடிக்கப்பட்ட
भयावहं	மனதில் பயத்தையுண்டாக்கும்வண்ணமாயிருப்பதாகவும்	आदित्यं	சூரியனை
तं	அந்த	इव	போலிருக்கிறவராகவும்
महाराजं अपि	சக்கிரவர்த்தியாரையும்		

उक्तानृतं	பொய்மொழி சொல்லிவிட்ட
ऋषिं	ரிஷியை
यथा	போலிருக்கிறவராகவும்,
दृष्ट्वा	திருவுளத்தில் கொண்டு
पन्नगं	ஸர்ப்பத்தை
पदा	காலினால்
स्पृष्ट्वा	மிதித்தவன்
इव	போல்
भयं	மனச்சஞ்சலத்தை
आपन्नः	அடைந்தார்.

अचिन्त्यकल्पं हि पितुस्तं शोकमुपधारयन् । बभूव संरब्धतरः समुद्र इव पर्वणि ॥७॥

पितुः	தந்தையினது
तं	அந்த
शोकं	சோகத்திற்கு
अचिन्त्यकल्पं हि	காரணமின்னதென தெரியாத காரணத்தால்
उपधारयन्	என்னதானிருக்கக்கூடுமோ என்று தனக்குள்ளேயே சிந்திப்பவராய்,
पर्वणि	பர்வகாலத்தில்
समुद्रः	கடல்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
संरब्धतरः	மனம் மிக்க தத்தளிப்பவராய்
बभूव	இருந்தார்.

चिन्तयामास च ततो रामः पितृहिते रतः । किं स्विदद्यैव नृपतिर्न मां प्रत्यभिनन्दति ॥
अन्यदा मां पिता दृष्ट्वा कुपितोऽपि प्रसीदति । तस्य मामद्य संप्रेक्ष्य किमायासः प्रवर्तते ॥

पितृहिते	தந்தையின் மனம் கோணாது நடக்கும் விஷயத்தில்
रतः	நோன்புடையவராகிய
रामः	ஸ்ரீராமர்
ततः	அக்காரணத்தால்
किंस्वित्	"என்னமோ
अद्य एव	இன்றைக்குமட்டும்
नृपतिः	சக்கிரவர்த்தியார்
मां	என்னிடத்தில்
प्रत्यभिनन्दति न	சந்தோஷியாதிருக்கின்றாரென்றும்
पिता	தந்தயர்
अन्यदा	இதற்குமுன்னெல்லாம்
कुपितः अपि	கோபமாயிருந்தபோதிலும்
मां	என்னை
दृष्ट्वा	கண்டு,
प्रसीदति	கோபத்தை மறந்துவிடுவாரே" என்றும்,
अद्य	"இன்றைக்கு
मां	என்னை
सम्प्रेक्ष्य च	பார்த்தும்,
तस्य	அவருக்கு
आयासः	மனோவருத்தம்
किं	ஏனோ
प्रवर्तते	இன்னுமிருக்கிறது" என்றும்
चिन्तयामास	தனக்குள்ளேயே சிந்தை செய்தருளினார்.

स दीन इव शोकार्तो विषण्णवदनद्युतिः । कैकेयीमभिवाद्यैव रामो वचनमब्रवीत् ॥

सः "அந்த
रामः ஸ்ரீராமர்,
दीनः அபசாரப்பட்டவர்
इव போலாகி
शोकार्तः மனவேதனையால் உத்ஸாஹமொழிந்தவராய்
विषण्णवदनद्युतिः திருமுகமண்டல ஒளிமழுங்கப்பெற்றவராகி
कैकेयीं एव கைகேயீதேவியாரை
अभिवाद्य நோக்கி, [மட்டும்
वचनं இனி வருகிற வாக்கை
अब्रवीत् திருவாய்மலர்ந்தருளினார்.

कच्चिन्मया नापराद्धमज्ञानाद्येन मे पिता । कुपितस्तन्ममाचक्ष्व त्वं चैवैनं प्रसादय ॥

येन "என்னகாரணத்தால்
मे எனது
पिता திருதாதை
कुपितः சினம்கொண்டிருக்கின்
तत् அதை [றனர்?
मम எனக்கு
आचक्ष्व தேவரீர் அருள்செய்தருளிச்செய்வீர்.
मया என்னால்
अज्ञानात् एव அறியாமையாலும்கூட
अपराद्धं न அபராதம் செய்யப்படவில்லை என்று
कच्चित् நான் எண்ணுகிறேன்.
च எதுவாயிருந்தாலும்
त्वं தேவரீர்
एनं இவரை
प्रसादय ஸமாதானம் செய்து சீற்றத்தை தணித்தருள்வீராக.

अप्रसन्नमनाः किं नु सदा मां प्रति वत्सलः । विषण्णवदनो दीनो न हि मामभिभाषते ॥

सदा "எப்பொழுதும்,
मां என்னிடத்தில்
वत्सलः புத்திரவாத்ஸல்யத்துடனிருப்பவர்
दीनः கடுந்துயரங்கொண்டவராய்,
विषण्णवदनः திருமுகம் வாடினவராய்
अप्रसन्नमनाः அதிருப்திப்பட்டிருக்கும் தசையிலிருக்கின்ற
मां என்னை [வராய்
प्रति हि பார்த்தும்
किं ஏன்
नु இப்பொழுது
अभिभाषते न இனிமொழி அருளிச்செய்யாதிருக்கின்றனர்?

शारीरो मानसो वाऽपि कच्चिदेनं न बाधते । सन्तापो वाऽभितापो वा दुर्लभं हि सदासुखम् ॥

शारीरः "தேஹசம்பந்தமான
संतापः वा நோய்தானுகட்டும்
मानसः மனதைச்சேர்ந்ததாகிய
अभितापः वा வருத்தம் தானுகட்டும்
दुर्लभं பிராகிருதஜனங்களால் அடைவதற்கரிதான
सदासुखं நித்யானந்தமுடைய
एनं वा இவரைமட்டும்
बाधते न हि பாதிக்கமாட்டாதென
कच्चित् अपि நான் எண்ணுகிறேன்.

कच्चिन्न किञ्चिद्भरते कुमारे प्रियदर्शने । शत्रुघ्ने वा महासत्त्वे मातॄणां वा ममाशुभम् ॥

प्रियदर्शने	"யாவருக்கும் எக்காலத்திலும் ஹிதத்தையே புரியும்.
कुमारे	திருக்குமாரனாகிய
भरते	பரதன்விஷயத்தில் தானாகட்டும்
महासत्त्वे	பிரசித்திபெற்ற மேன்மைகளுக்கேற்ற ஒழுக்கமுடையவனாகிய
शत्रुघ्ने वा	சத்ருக்னன் விஷயத்தில் தானாகட்டும்
मम	எனது
मातॄणां वा	தாய்மார்களுக்குத் தானாகட்டும்
अशुभं	நித்யானந்தத்தின் [குறைவு
किञ्चित्	ஏதுவும்
न कच्चित्	உண்டாகாதென நான் எண்ணுகிறேன்.

अतोषयन्महाराजमकुर्वन्वा पितुर्वचः । मुहूर्तमपि नेच्छेयं जीवितुं कुपिते नृपे ॥१५॥

नृपे	"சக்கிரவர்த்தியார்
कुपिते	மனக்குழப்பத்திலிருக்கையில்
पितुः	திருத்தந்தையினது
वचः	நியமனத்தை
अपि	எதுவாயிருந்தாலும்
अकुर्वन्	செய்துமுடிக்காதவனாய்
महाराजं	சக்கிரவர்த்தியாருக்கு
अतोषयन्	மனசந்துஷ்டி விளைவிக்காதவனாய்
मुहूर्तं वा	ஒருஇமைப்பொழுதென்றாலும்
जीवितुं	பிழைத்திருக்க
इच्छेयं न	நான் ஒப்பேன்.

यतोमूलं नरः पश्येत्प्रादुर्भावमिहात्मनः । कथं तस्मिन्न वर्तेत प्रत्यक्षे सति दैवते ॥ १६ ॥

इह	"இவ்வுலகில்
नरः	ஓர் மனிதன்
आत्मनः	தனது
प्रादुर्भावं	பிறப்பிற்கு
यतोमूलं	காரணபூதரானவரை
पश्येत्	உள்ளபடியறியவேண்டுமோ
प्रत्यक्षे	பிரத்யக்ஷமான (அதாவது கட்புலனாய் விளங்கும்),
दैवते सति	தெய்வமாகிய
तस्मिन्	அவர் விஷயத்தில்
कथं	எப்படி
न वर्तेत	மீறி நடக்க முடியும்?

कच्चित्ते परुषं किञ्चिदभिमानात्पिता मम । उक्तो भवत्या कोपेन यत्रास्य लुलितं मनः ॥

अस्य	"இவரது
मनः	மனம்
लुलितं	குழப்பமடைந்திருக்கிறதற்கு
यत्र	காரணம் யாது?
मम	எனது
पिता	திருத்தந்தை
ते	தேவரீரின்
अभिमानात्	செல்வாக்கினாலோ
कोपेन	ரோஷத்தாலோ
भवत्या	தேவரீரால்
किञ्चित्	ஏதேனும்
परुषं	வன்மொழியாய்
उक्तः कच्चित्	உரைக்கப்பட்டனரா என்ன?

एतदाचक्ष्व मे देवि तत्त्वेन परिपृच्छतः । किन्निमित्तमपूर्वोऽयं विकारो मनुजाधिपे ॥

देवि	"தாயே!
मनुजाधिपे	சக்கிரவர்த்தியாரிடத்
अयं	இந்த [தில்
विकारः	மனக்குழப்பமானது
अपूर्वः	இதுவரையிலுமெக்காலத்திலுமில்லாதது.
एतत्	இதற்கு
किं निमित्तं	காரணம் யாது?
परिपृच्छतः	விஷயமவச்யமாயறிய வேண்டி வினவும்
मे	அடியேனுக்கு
तत्त्वेन	உள்ளதுள்ளபடி
आचक्ष्व	தேவரீர் அருள்செய்வீராக."

एवमुक्ता तु कैकेयी राघवेण महात्मना । उवाचेदं सुनिर्लज्जा धृष्टमात्महितं वचः ॥

एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்
तु	இவ்விஷயத்தில்
महात्मना	மஹாத்மாவான
राघवेण	ஸ்ரீராமரால்
उक्ता	வினவியதற்குச் செவிகொடுத்தருளிய
कैकेयी	கைகேயி தேவியார்
सुनिर्लज्जा	அடாத கார்யத்தைச் செய்கிறேனே உலகநிந்தைக்காளாகிறேனே என்கிற அந்தக்காரண நிந்தையாவது சற்றேனுமில்லாதவளாகி
धृष्टं	மஹா கொடுமையாயிருக்கின்றதும்,
आत्महितं	தனது மனோபீஷ்டத்தை நன்கு விளங்கக்காட்டுகிறதுமான
इदं	பின்வரும்
वचः	பதிலை
उवाच	மொழிந்தாள்.

न राजा कुपितो राम व्यसनं नास्य किञ्चन । किञ्चिन्मनोगतं त्वस्य त्वद्भयान्नाभिभाषते ॥

राम	"ஸ்ரீராம!
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
कुपितः न	கோபங்கொண்டவராக [வுமில்லை
अस्य	இவருக்கு
व्यसनं तु	பாக்யக்குறைஎன்பது
किञ्चित् न	எதுவும் இல்லை.
किञ्चित्	ஒரு விஷயம்
मनोगतं	இவருடைய உள்ளத்தில் இச்சமயம் சுழன்று கொண்டிருக்கிறது.
त्वद्भयात्	உனக்கு கஷ்டமாகிறது என்கிற காரணத்தால்
अभिभाषते न	சொல்லமுடியாதிருக்கின்றனர்.

प्रियं त्वामप्रियं वक्तुं वाणी नास्योपवर्तते । तदवश्यं त्वया कार्यं यदनेनाश्रुतं मम ॥

प्रियं	"புத்திரவாத்ஸல்யத்திற்கு பாத்திரனாகிய
त्वां	உன்னிடத்தில்
अप्रियं	அன்பற்ற சொல்லை
वक्तुं	சொல்லுவதற்கு
अस्य	இவருக்கு
वाणी	வாய்திறந்து பேசும்சக்தி
न	இல்லாமல்
उपवर्तते	இருக்கிறது.
मम	எனக்கு
यत्	எது
अनेन	இவரால்
आश्रुतं	வாக்களிக்கப்பட்டதோ,
तत्	அது
त्वया	உன்னால்
अवश्यं	அவசியம்
कार्यम्	முடியவேண்டியது.

एष मह्यं वरं दत्त्वा पुरा मामभिपूज्य च । स पश्चात्तप्यते राजा यथाऽन्यः प्राकृतस्तथा ॥

सः	"அவர்	एषः च	அதே இந்த
पुरा	முன்னொருகால்	राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
मां	என்னை	प्राकृतः	நிரக்ஷரகுக்ஷியான
अभिपूज्य	மெச்சி,	अन्यः	ஏதோ ஒரு சாதாரண
मह्यं	எனக்கு	यथा तथा	போல் [மானிடன்
वरं	ஓர் வாக்குதத்தத்தை	पश्चात् तप्यते	பச்சாத்தாபப்படுகின்றார்.
दत्त्वा	செய்தருளிவிட்டு,		

प्रतिश्रुत्य ददामीति वरं मम विशां पतिः । स निरर्थं गतजले सेतुं बन्धितुमिच्छति ॥

विशां पतिः	"சக்கிரவர்த்தியார்	सः	அவர்
मम	என்னுடைய	गतजले	புத்ரவாத்ஸல்யமாகிற அசட்டுத்தனத்தில் ஈடுபட்டுவிட்டதில்
वरं	மனோரதத்தை	सेतुं	தருமவிதியை
ददामि	'வேண்டும்பொழுது நான் வசமாக்குகின்றேன்'	निरर्थं	பயனற்றதாய்
इति	என்று [ளிவிட்டு	बन्धितुं	செய்ய
प्रतिश्रुत्य	வாக்குதத்தம் செய்தரு-	इच्छति	உத்தேசிக்கின்றனர்.

धर्ममूलमिदं राम विदितं च सतामपि । तत्सत्यं न त्यजेद्राजा कुपितस्त्वत्कृते यथा ॥

राम	"ஸ்ரீராம!	यथा	அப்படியிருப்பதால்
इदं	இது	कुपितः	சினங்கொண்டிருக்கும்
विदितं	ஏற்கனவே வாக்களிக்கப்பட்ட ஒப்பந்தம்.	राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
सत्यं अपि	சொன்ன சொல் தவறாமை ஒன்றுதான்	त्वत्कृते च	உனக்கு நன்மைசெய்ய வேண்டுமென்னும் காரணத்தாலும்கூட
सतां	புண்யாத்மாக்களுக்கு	तत्	அதை
धर्ममूलं	மோக்ஷமாகும் மேல் வீட்டிற்கு அஸ்திவாரம்	त्यजेत् न	மீறி நடக்கலாகாது.

यदि तद्वक्ष्यते राजा शुभं वा यदि वाऽशुभम् ।
करिष्यसि ततः सर्वमाख्यास्यामि पुनस्त्वहम् ॥ २५ ॥

राजा	"சக்கிரவர்த்தியார்	करिष्यसि यदि	நீ இப்பவே செய்துமுடிக்க உடன்படுகிறயென்கிற பக்ஷத்தில்
तत्	அதை		
पुनः	மீளவும்		
वक्ष्यते	இப்பொழுது மனதினுள் உத்தேசித்திருக்கின்னர்.	सर्वं	எல்லாவற்றையும்
शुभं वा	மனோபீஷ்டத்திற்கு ஒத்ததாயிருந்தாலும் சரி	ततः	அதன்மேல்
		अहं तु	நானே
अशुभं यदि वा	மனோபீஷ்டத்திற்கு விருத்தமாயிருந்தாலும் சரி	आख्यास्यामि	விளங்கச் சொல்லுகின்றேன்.

यदि त्वभिहितं राज्ञा त्वयि तन्न विपत्स्यते । ततोऽहमभिधास्यामि न ह्येष त्वयि वक्ष्यति ॥

त्वयि	"உன்னிடத்தில்	तत्	அது
एषः	இவர்	त्वयि	உன்னிடத்தில்
वक्ष्यति न	உரைசெய்யமாட்டார்.	विपत्स्यते	நிஷ்ப்ரயோஜனமாகப் போகிறது
ततः	ஆனபடியால்	न	இல்லை
अहं हि	நானே	यदि	என்கிறதாயிருந்தால்
राज्ञा तु	சக்கிரவர்த்தியாராலேயே	अभिधास्यामि	விளங்கச்சொல்வேன்".
अभिहितं	வாக்குதத்தம் செய்தருளிவிடப்பட்டதாகிய		

एतत्तु वचनं श्रुत्वा कैकेय्या समुदाहृतम् । उवाच व्यथितो रामस्तां देवीं नृपसन्निधौ ॥

नृपसन्निधौ	சக்கிரவர்த்தியாரின் முன்னிலையில்	रामः	ஸ்ரீராமர்
कैकेय्या	கைகேயீதேவியால்	व्यथितः	கலவரமடைந்த மனத்தினராய்
समुदाहृतं	மொழியப்பட்ட	तां	அந்த
एतत्	இந்த	देवीं	தாயாரைப்பார்த்து
वचनं श्रुत्वा	மொழிக்குத்திருச்செவிசாற்றிய	तु	இதுவிஷயத்திலிப்படி
		उवाच	திருவாய்மலர்ந்தருளினர்.

अहो धिङ्नार्हसे देवि वक्तुं मामीदृशं वचः । अहं हि वचनाद्राज्ञः पतेयमपि पावके ॥
भक्षयेयं विषं तीक्ष्णं मज्जेयमपि चार्णवे ॥ २८ ॥

राज्ञः	"சக்கிரவர்த்தியாருடைய	देवि	அம்மா!
वचनात्	நியமனமென்றால்	मां	என்னைப்பார்த்து,
अहं	நான்	ईदृशं	இப்படிப்பட்டதாகிய
पावके अपि	நெருப்பிலும்கூட	वचः	மொழியை
पतेयं	குதிப்பேன்.	वक्तुं	சொல்ல
तीक्ष्णं	கொடிய	अर्हसे न	தேவரீர் அருளிச்செய்யலாகாது.
विषं अपि	விஷத்தையும்		
भक्षयेयं	உண்பேன்	अहो	திருவுளத்தில் சந்தேகம் வைக்கலாமோ!
अर्णवे च	ஸமுத்திரத்திலும்		
मज्जेयं	முழுகிவிடுவேன்.	धिक्	எனக்கு மானக்கேடு ஆகாதோ!
हि	ஆனபடியால்		

नियुक्तो गुरुणा पित्रा नृपेण च हितेन च ॥ २९ ॥

हितेन च	"எக்காலத்திலும் க்ஷேமத்தையே விரும்புகின்றவராய்	पित्रा च	திருத்தந்தையாகிய
		नृपेण	சக்கிரவர்த்தியாரால்
गुरुणा	அக்ஞானத்தைப் போக்கி பிரம்மோபதேசம் செய்தருளிய	नियुक्तः	ஆக்ஞாபிக்கப்படவேண்டிய அடிமை யான்.

तद्ब्रूहि वचनं देवि राज्ञो यदभिकाङ्क्षितम् । करिष्ये प्रतिजाने च रामो द्विर्नाभिभाषते ।।

रामः	"ராமன்	वचनं	நியமனம்
द्विः	முன்பு ஓர் உரை, பின்பு அதற்கு மாறாய்வேறொரு உரை	यत्	எதுவோ
अभिभाषते न	உரையான்.	तत्	அதை
देवि	தாயே!	ब्रूहि	தேவரீர் அருளிச்செய்யும்
राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாருடைய	करिष्ये	நான் செய்துமுடிக்கின்றேன்.
अभिकांक्षितं	திருவுளத்திலிருக்கிறதாகிய	प्रतिजाने च	பிரதிக்ஞையும் செய்கின்றேன்."

तमार्जवसमायुक्तमनार्या सत्यवादिनम् । उवाच रामं कैकेयी वचनं भृशदारुणम् ।।

आर्जवसमायुक्तं	எக்காலத்திலும் எப்படியும் தருமநெறி ஒன்றிலேயே சலியாபற்றுடைய	रामं	ஸ்ரீராமரைப்பார்த்து
सत्यवादिनं	ஸத்யவாதியாகிய அதாவது திருவுளத்திலெதிருக்கிறதோ அதையே வெளியிட்டுரைக்கின்றவராகிய	अनार्या	லோகமரியாதைகளுக்கு மாறுபட்டு விளங்கினவளாகிய
तं	அந்த	कैकेयी	கைகேயீதேவியார்
		भृशदारुणं	மிகக் கஷ்டமாயிருக்கின்ற
		वचनं	நியமனத்தை
		उवाच	பின்வருமாறு ஆக்ஞாபித்தருளினாள்.

पुरा देवासुरे युद्धे पित्रा ते मम राघव । रक्षितेन वरौ दत्तौ सशल्येन महारणे ।। ३२ ।।

राघव	"ஸ்ரீராம!	रक्षितेन	உபசரித்துப் பாதுகாக்கப்பட்டவருமான
पुरा	முன்னொருகால்	ते	உனது
देवासुरे	தேவர்களுக்குமசுரர்களுக்கும் நடந்த	पित्रा	திருத்தந்தையால்
युद्धे	போரில்	मम	எனக்கு
सशल्येन	பாணங்களால் புண்பட்டு கஷ்டத்திலிருந்தவராய்	महारणे	பெரும் போர்க்களத்தில்
		वरौ	இரண்டுவரங்கள்
		दत्तौ	அளிக்கப்பட்டன.

तत्र मे याचितो राजा भरतस्याभिषेचनम् । गमनं दण्डकारण्ये तव चाद्यैव राघव ।।

राघव	"ஸ்ரீராம!	मे	எனது
तत्र	ஆனதுபற்றி	भरतस्य	பரதனுக்கு
अद्य एव	தற்காலம்மட்டும்	अभिषेचनं च	பட்டாபிஷேகத்தையும்
तव	உனக்கு	राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
दण्डकारण्ये	தண்டகாரண்யத்தில்	याचितः	கேட்டுக்கொள்ளப்பட்டார்.
गमनं	வஸித்தலையும்		

यदि सत्यप्रतिज्ञं त्वं पितरं कर्तुमिच्छसि । आत्मानं च नरश्रेष्ठ मम वाक्यमिदं शृणु ॥

नरश्रेष्ठ	"புருஷோத்தம!	इच्छसि यदि	கருதுகின்றுயென்கிற
त्वं	நீ	मम	எனது [பக்ஷத்தில்
आत्मानं	மனக்கவலைபட்டுக் கொண்டிருக்கும்	इदं	இந்த
पितरं	திருத்தாதையை	वाक्यं	நியமனத்தை
सत्यप्रतिज्ञं	ஸத்யஸந்தராக	शृणु च	சிரமேற்கொண்டு அப்ப
कर्तुं	செய்ய		டியே செய்யக்கடவாய்.

सन्निदेशे पितुस्तिष्ठ यथा तेन प्रतिश्रुतम् । त्वयाऽरण्यं प्रवेष्टव्यं नव वर्षाणि पञ्च च ॥

पितुः	திருத்தாதையின்	त्वया	உன்ஞல்
सन्निदेशे	ஆக்கிஞையில்	नव च	ஒன்பதோடு கூடிய
तिष्ठ	சிரத்தையுடனிரு.	पञ्च	ஐந்து
तेन	அவரால்	वर्षाणि	வர்ஷங்கள்
प्रतिश्रुतं	வாக்களித்துவிடப்பட்டது	अरण्यं	அரண்யத்தில்
यथा	என்கிற காரணத்தால்	प्रवेष्टव्यम्	வாஸம்செய்யப்பட வேண்டியது

भरतश्चाभिषिच्येत यदेतदभिषेचनम् । त्वदर्थे विहितं राज्ञा तेन सर्वेण राघव ॥ ३६ ॥

राघव	"ஸ்ரீராம!	अभिषेचनं	இளவரசுபட்டாபிஷே
सर्वेण	எல்லாமுமாகிய	यत्	எதுவோ [கம்
तेन	அக்காரணத்தால்	एतत् च	இதையே
राज्ञा	சக்கிரவர்த்தியாரால்	भरतः	பரதன்
त्वदर्थे	உனக்கென்று	अभिषिच्येत	உனக்கு பதிலாய் அபிஷேகம் செய்விக்கப்படட்டும்.
विहितं	ஆக்ஞாபித்தருளப்பட்டதாகிய		

सप्त सप्त च वर्षाणि दण्डकारण्यमाश्रितः । अभिषेकमिमं त्यक्त्वा जटाजिनधरो वस ॥

इमं	"இந்த	सप्त	ஏழு
अभिषेकं	அபிஷேகத்தை	वर्षाणि	வருஷங்கள்
त्यक्त्वा	திரஸ்கரித்துவிட்டு,	दण्डकारण्यं	தண்டகாரண்யத்தில்
जटाजिनधरः	ஜடைதரித்து மான் தோல் உடுத்தவஞகி	आश्रितः	வாஸம் செய்பவஞய்
सप्त च	ஏழோடுகூடிய	वस	நீ காலம்கழித்துவருவாயாக.

भरतः कोसलपुरे प्रशास्तु वसुधामिमाम् । नानारत्नसमाकीर्णां सवाजिरथकुञ्जराम् ॥

कोसलपुरे	"அயோத்திமாநகரில்	सवाजिरथकुञ्जरां	குதிரைகள், ரதங்கள் யானைகள் இவைகளோடுகூடியதுமான
भरतः	பரதன்	इमां वसुधां	இந்த பூமியை
नानारत्नसमाकीर्णां	எல்லாபொருள்களிலும் சிறந்தவைகளால் நிறைந்ததும்	प्रशास्तु	ஆண்டுவரட்டும்.

एतेन त्वं नरेन्द्रोऽयं कारुण्येन समाप्लुतः । शोकसंक्लिष्टवदनो न शक्नोति निरीक्षितुम् ॥

अयं　"இந்த
नरेन्द्रः　சக்கிரவர்த்தியார்
एतेन　இந்த
कारुण्येन　தண்ணளியால்
समाप्लुतः　பெருகியவராய்
शोकसंक्लिष्टवदनः　சோகத்தால் முககாந்தி குன்றியவராய்
त्वां　உன்னை
निरीक्षितुं　கண்ணெடுத்துப்பார்க்கவும்
शक्नोति न　முடியாதிருக்கின்றார்.

एतत्कुरु नरेन्द्रस्य वचनं रघुनन्दन । सत्येन महता राम तारयस्व नरेश्वरम् ॥ ४० ॥

रघुनन्दन　"ரகுகுலதிலகனாகிய
राम　ஸ்ரீராம!
नरेन्द्रस्य　சக்கிரவர்த்தியாருடைய
एतत्　இந்த
वचनं　நியமனத்தை
कुरु　செய்துமுடி.
महता　மஹத்தான
सत्येन　தருமானுஷ்டானத்தில்
नरेश्वरं　சக்கிரவர்த்தியாரை
तारयस्व　கஷ்டத்தினின்று விளக்கக்கடவாயாக."

इतीव तस्यां परुषं वदन्त्यां न चैव रामः प्रविवेश शोकम् ।
प्रविव्यथे चापि महानुभावो राजा स पुत्रव्यसनाभितप्तः ॥ ४१ ॥

इति　இந்தப்படி
तस्यां　அவள்
परुषं　கண்டிப்பாய்
वदन्त्यां　விதித்தருளுகையில்
महानुभावः　ஸச்சிதானந்தஸ்வரூபியான
रामः　ஸ்ரீராமர்
शोकं एव　மனச்சஞ்சலத்தையும்கூட
प्रविवेश न　திருவுளத்தில் கொள்ளாதிருந்தனர்.
अपि च　ஆனாலோ,
सः　அந்த
राजा च　சக்கிரவர்த்தியார்மட்டும்
पुत्रव्यसनाभितप्तः　புத்திரவாத்ஸல்யத்தின் கவலையால் பீடிக்கப்பட்டவராகி
इव　முன்னிலுமதிகமாய்
प्रविव्यथे　வருந்தினர்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे अष्टादशः सर्गः

आदितः श्लोकाः 3192.　　अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 837.

एकोनविंशः सर्गः— பத்தொன்பதாவது ஸர்க்கம் ॥ १९ ॥

वनवासप्रतिज्ञा-காட்டிற்கு போகப் பிரதிக்ஞை செய்வது.

तदप्रियममित्रघ्नो वचनं मरणोपमम् । श्रुत्वा न विव्यथे रामः कैकेयीं चेदमब्रवीत् ॥ १ ॥

अमित्रघ्नः　எப்படிப்பட்ட சத்ருக்களையும் ஸம்ஹரிக்க வல்லவராகிய
रामः च　ஸ்ரீராமரும்,
मरणोपमं　"மரணமென்கிற" கடும் விஷத்திற்கு ஈடாயிருக்கிறதும்
अप्रियं　பிரதிகூலமாயிருக்கிறதுமான
तत्　அந்த
वचनं　நியமனத்தை
श्रुत्वा　சிரமேற்கொண்டு,
विव्यथे न　மனக்கவலை கொள்ளாதிருந்தனர்.
कैकेयीं　கைகேயியைப் பார்த்து,
इदं　பின்வருமாறு
अब्रवीत्　பதிலுரைத்தார்.

एवमस्तु गमिष्यामि वनं वस्तुमहं त्वितः । जटाजिनधरो राज्ञः प्रतिज्ञामनुपालयन् ॥

एवं	"திருவுள்ளப்படியே
अस्तु	நடைபெறட்டும்
अहं	நான்
जटाजिनधरः	ஜடைதரித்து மான் தோலுடுத்துக்கொண்டவனாய்,
राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாரின்
प्रतिज्ञां	ப்ரதிக்ஞையை
अनुपालयन्	சிரமேற்கொண்டு நடைபெறச்செய்கின்றவனாய்,
तु	இதோ
इतः	இங்கிருந்தே
वनं	வனத்தில்
वस्तुं	காலங்கழிக்க
गमिष्यामि	போகிறேன்.

इदं तु ज्ञातुमिच्छामि किमर्थं मां महीपतिः । नाभिनन्दति दुर्धर्षो यथापुरमरिंदमः ॥

दुर्धर्षः	"எதற்கும் சலியாத
अरिन्दमः	ஜயசாலியாகிய
महीपतिः	சக்கிரவர்த்தியார்
यथापुरं	எப்பொழுதும்போல்
मां	என்னை
किमर्थं	ஏன்
अभिनन्दति न	கடாக்ஷித்தருளாதிருக்கின்றனர்?
इदं तु	இது ஒன்றை மட்டும்
ज्ञातुं	தெரிந்துகொள்ள
इच्छामि	நான் ப்ரார்த்திக்கின்றேன்.

मन्युर्न च त्वया कार्यो देवि ब्रूमि तवाग्रतः । यास्यामि भव सुप्रीता वनं चीरजटाधरः ॥

देवि	"தாயே!
चीरजटाधरः	மரவுரியுடுத்து சடைதரித்தவனாய்
वनं	வனவாஸத்திற்கு
यास्यामि	இதோ நான் சென்றுவிடுகிறேன்.
तव	தேவரீரது
अग्रतः	ஸன்னிதியில்
ब्रूमि	நான் ஸத்தியமாய் சொல்லுகின்றேன். (ஆர்ஷம்)
त्वया	தேவரீரால்
मन्युः च	மனக்கவலையென்பதே
कार्यः न	திருவுளத்தில் கொள்ளலாகாது.
सुप्रीता	மனோரதம் கைகூடப்பெற்றவராய்
भव	இரும்.

हितेन गुरुणा पित्रा कृतज्ञेन नृपेण च । नियुज्यमानो विस्रब्धः किं न कुर्यामहं प्रियम् ॥

हितेन	"எப்போதும் க்ஷேமத்தையேகோருகிறவரும்
गुरुणा	அக்ஞானத்தைப் போக்கி ப்ரம்மோபதேசம் செய்தருளியவரும்,
कृतज्ञेन	தருமநெறிவழுவாதவரும்
पित्रा	திருத்தாதையுமான
नृपेण	சக்கிரவர்த்தியாரால்
नियुज्यमानः	நியமனம் பெற்ற
अहं	நான்
विस्रब्धः	முன்பின் ஆலோசியாதவனாய்
प्रियं	மனோரதத்தை
किं च	எதைத்தான்
कुर्यां न	செய்யாதிருப்பேன்?

अलीकं मानसं त्वेकं हृदयं दहतीव मे । स्वयं यन्नाह मां राजा भरतस्याभिषेचनम् ॥

राजा	“சக்கிரவர்த்தியார்
मानसं	திருவுளத்தில் சுழன்று கொண்டிருக்கிறதாகிய
भरतस्य	பரதனுக்கு
अभिषेचनं	முடிசூட்டிவைத்தலை
स्वयं	திருவுளத்தில் எப்படிப் பட்ட சந்தேகத்திற்கும் இடங்கொடாதவண்ணமாய்
मां आह न	எனக்கு ஆக்ஞாபித்தருளவில்லை என்ற
यत्	எதுவோ
एकं तु	அந்த இது ஒன்றுதான்
मे	எனது
हृदयं	ஹிருதயத்தை
अलीकं इव	சகிக்கமுடியாதவண்ணமாய்
दहति	வருத்துகின்றது.

अहं हि सीतां राज्यं च प्राणानिष्टान्धनानि च । हृष्टो भ्रात्रे स्वयं दद्यां भरतायाप्रचोदितः ॥

भ्रात्रे	“உடன்பிறந்தவனாகிய
भरताय हि	பரதனுக்கோவென்றால்
सीतां	ஸீதையையும்
राज्यं	ராஜ்யத்தையும்
धनानि	அன்புடன் பாராட்டப் பட்டதாகிய எப்படிப் பட்டதான ஆஸ்திகளையும்,
इष्टान्	பக்தியுடையவர்களாய்
प्राणान् च	பரஸமர்ப்பணம் செய்துள்ள ப்ரஜைகளையும்
अप्रचोदितः	பிறர்களின் நிபந்தனைகளுக்கு ஆளாகாதவனாயும்,
स्वयं	முன்பின் ஆலோசியாதவண்ணமாய்
हृष्टः च	மனமுவந்தவனாயும்,
अहं	நான்
दद्याम्	பாதுகாக்கஒப்புவிப்பேன்

किं पुनर्मनुजेन्द्रेण स्वयं पित्रा प्रचोदितः । तव च प्रियकामार्थं प्रतिज्ञामनुपालयन् ॥

च	“அப்படியிருப்பதால்
तव	தேவரீருக்கு
प्रियकामार्थं	மனோரதத்தை கைகூடும்வண்ணம் செய்வதற்காக
प्रतिज्ञां	ப்ரதிக்ஞையை
अनुपालयन्	சிரமேற்கொண்டு நடைபெறச்செய்கின்றவனாய்
पित्रा	தந்தையாகிய
मनुजेन्द्रेण	சக்கிரவர்த்தியாரால்
प्रचोदितः	நியமனம் பெற்றநான்,
स्वयं	“திருவுள்ளப்படியே நடப்பேன் என்பதை”
किं पुनः	சொல்லவும் வேண்டுமோ?

तदाश्वासय भीतं त्वं किं न्विदं यन्महीपतिः । वसुधासक्तनयनो मन्दमश्रूणि मुञ्चति ॥

महीपतिः	“சக்கிரவர்த்தியார்,
वसुधासक्तनयनः	பூமியையே பார்த்தவண்ணமாயிருந்துகொண்டு,
अश्रूणि	கண்ணீரை
मन्दं	சொட்டுச்சொட்டாய்,
भीतं	கோழை மனத்தராய்
मुञ्चति	வடிக்கின்றார்.
यत् इदं	எதுவோ இது
किं	என்ன காரியம்?
त्वं	தேவரீர்
तत् नु	இனிமேலாவது
आश्वासय	சமாதானம் செய்தருள்வீராக.

गच्छन्तु चैवानयितुं दूताः शीघ्रजवैर्हयैः । भरतं मातुलकुलादद्यैव नृपशासनात् ॥ १० ॥

दूताः	"தூதர்கள்
नृपशासनात् एव	சக்கிரவர்த்தியாரின் நியமனத்தை பெற்றுக் கொண்டும்
शीघ्रजवैः	வேகமாய் செல்லும்
हयैः च	குதிரைகளில் ஏறிக்கொண்டும்,
मातुलकुलात्	மாமன்வீட்டிலிருந்து
भरतं	பரதனை,
आनयितुं	அழைத்துவர
अद्य एव	இப்பொழுதே
गच्छन्तु	பிரயாணமாகட்டும்.

दण्डकारण्यमेषोऽहमितो गच्छामि सत्वरः । अविचार्य पितुर्वाक्यं समा वस्तुं चतुर्दश ॥

पितुः	"திருத்தாதையினது
वाक्यं	நியமனத்தை
अविचार्य	யாதொரு ஆலோசனைக் குமுட்படுத்தாது
सत्वरः	எதற்கும் முந்தி செய்ய வேண்டிய கார்யமாய் சிரமேற்கொண்டவனாகி
अहं	நான்
एषः	இதோ
इतः	இங்கிருந்தே
दण्डकारण्यं	தண்டகாரண்யத்தில்
चतुर्दश समाः	பதினான்குவருஷங்கள்
वस्तुं	வஸிக்க
गच्छामि	பிரயாணமாகின்றேன்"

सा हृष्टा तस्य तद्वाक्यं श्रुत्वा रामस्य कैकयी । प्रस्थानं श्रद्दधाना हि त्वरयामास राघवम् ॥

तस्य रामस्य	அந்த ஸ்ரீராமரது
तत् वाक्यं	அந்த திருவாய் மொழி[யை
श्रुत्वा	கேட்டருளிய
सा	அந்த
कैकयी	கைகேயிதேவியார்,
श्रद्दधाना	கார்யம் கைக்கூடிவிட்டதென்னும் நம்பிக்கை கொண்டவளாகி
हि	அதனால்
हृष्टा	மகிழ்வுகொண்டவளாய்
राघवं	ஸ்ரீராமனை
प्रस्थाने	பிரயாணமாகும் விஷயத்தில்
त्वरयामास	பின்வருமாறு அவஸரப் படுத்தினாள்.

एवं भवतु यास्यन्ति दूताः शीघ्रजवैर्हयैः । भरतं मातुलकुलादुपावर्तयितुं नराः ॥ १३ ॥

दूताः नराः	"ஸமாசாரம் கொண்டு செல்லும் மனிதர்கள்
भरतं	பரதனை
मातुलकुलात्	மாமன் வீட்டிலிருந்து
उपावर्तयितुं	திரும்பியழைத்துவர
शीघ्रजवैः	வேகமாய் ஓடும்
हयैः	குதிரைகளில் ஏறிக் கொண்டு
यास्यन्ति	போவார்கள்.
एवं भवतु	இது இருக்கட்டும்.

तव त्वहं क्षमं मन्ये नोत्सुकस्य विलम्बनम् । राम तस्मादितः शीघ्रं वनं त्वं गन्तुमर्हसि ॥

राम	"ஸ்ரீராம!
उत्सुकस्य	பக்திமானாகிய
तव	உனக்கு
तु	அதுநிமித்தமாய்
विलंबनं	காலதாமதம்
क्षमं	அவச்யமென,
अहं मन्ये न	நான் நினைக்கவில்லை
तस्मात्	ஆனபடியால்
त्वं इतः	நீ இதுமுதல்கொண்டு
शीघ्रं	காலக்கழிவு செய்யாது
वनं गन्तुं	காட்டிற்கு போக
अर्हसि	ஸித்தப்படுவாயாக.

व्रीडान्वितः स्वयं यच्च नृपस्त्वां नाभिभाषते । नैतत्किञ्चिन्नरश्रेष्ठ मन्युरेषोऽपनीयताम् ॥

नरश्रेष्ठ	"புருஷோத்தம!
नृपः	சக்கிரவர்த்தியார்
व्रीडान्वितः	புத்திரவாத்ஸல்யத்தால் விளையும் மனத்தளர்ச்சி அடைந்திருக்கின்றனர்.
यत्	ஆனதுபற்றியே
त्वां	உன்னைப் பார்த்து,
स्वयं	தானே
अभिभाषते न	பேசமுடியாதிருக்கின்றனர்.
एतत्	இதற்கு
किञ्चित्	வேறுகாரணமெதுவும் சிறிதும்
न	இல்லை.
एषः मन्युः च	இந்த மனக்குறையும்
अपनीयताम्	விலக்கிவிடப்படவேண்டும்.

यावत्त्वं न वनं यातः पुरादस्मादभित्वरन् । पिता तावन्न ते राम स्नास्यते भोक्ष्यतेऽपि वा ॥

राम	"ஸ்ரீராம!
त्वं	நீ
अस्मात् पुरात्	இந்த நகரிலிருந்து,
अभित्वरन्	சுறுசுறுப்புடையவனாகி
वनं	காட்டிற்கு
यातः	பிரயாணமாகிறது
यावत् तावत्	எப்பவோ அதுவரைக்கும்
ते	உனது
पिता	திருத்தாதை
स्नास्यते न	நீராடார்.
अपि वा	இதுமட்டுமல்ல
भोक्ष्यते न	உண்ணவும் மாட்டார்".

धिक्कष्टमिति निःश्वस्य राजा शोकपरिप्लुतः । मूर्च्छितो न्यपतत्तस्मिन्पर्यङ्के हेमभूषिते ॥

राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
धिक् कष्टं	"ஐயோ என்ன மானக்கேடு! இந்த சத்ருவை மட்டும் வெல்லமுடியாதாயினேனே
इति	என்று திருவுளத்தில் நினைத்து
शोकपरिप्लुतः	அளவுகடந்த துயரத்தில் மூழ்கினவராகி
निःश्वस्य	பெருமூச்செறிந்து,
मूर्च्छितः	மூர்ச்சையடைந்தவராய்
हेमभूषिते	பொன்னாலலங்கரிக்கப்பட்டதாகிய
तस्मिन्	அந்த
पर्यङ्के	மஞ்சத்தில்
न्यपतत्	படுத்துவிட்டனர்.

रामोऽप्युत्थाप्य राजानं कैकेय्याऽभिप्रचोदितः । कशयेवाहतो वाजी वनं गन्तुं कृतत्वरः ॥

रामः	ஸ்ரீராமர்
राजानं	சக்கிரவர்த்தியாரை
उत्थाप्य अपि	உபசரித்தெடுத்து உட்காரவைக்கயிலும்
वाजी	ஓர் குதிரை
कशया	சவுக்கால்
आहतः	அடிக்கப்படுகிறது
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
वनं	காட்டிற்கு
गन्तुं	பிரயாணமாக
कृतत्वरः	அவசரமேற்படும்வண்ணமாய்
कैकेय्या	கைகேயிதேவியாரால்
अभिप्रचोदितः	பலவாறாய் தூண்டப்பட்டார்.

तदप्रियमनार्याया वचनं दारुणोदयम् । श्रुत्वा गतव्यथो रामः कैकेयीं वाक्यमब्रवीत् ॥

अनार्यायाः	உலகசம்பிரதாய மரியாதைகளுக்கு அப்புறப்பட்டு நடந்துகொண்டிருந்தவளாகிய அவளுடைய
तत् अप्रियं	அந்த செவிகொடுத்து கேட்கவொண்ணுததாயிருக்கிறதும்,
दारुणोदयं	நெஞ்சில் பெருந்துயரத்தை விளைவிக்கிறதுமாகிய
वचनं	மொழிக்கு
श्रुत्वा	செவிகொடுத்தருளிய
रामः	ஸ்ரீராமர்
गतव्यथः	சலியா மனத்தராய்,
कैकेयीं	கைகேயிதேவியாரைப் பார்த்து
वाक्यं	பின்வரும் திருவாய்மொழியை
अब्रवीत्	திருவாய்மலர்ந்தருளினுர்

नाहमर्थपरो देवि लोकमावस्तुमुत्सहे । विद्धि मामृषिभिस्तुल्यं केवलं धर्ममास्थितम् ॥
यदत्रभवतः किञ्चिच्छक्यं कर्तुं प्रियं मया । प्राणानपि परित्यज्य सर्वथा कृतमेव तत् ॥

देवि	''அன்னையாரே !
अहं	நான்
लोकं	உலகில்
अर्थपरः	புருஷார்த்தங்களில் அர்த்தமொன்றுக்கு மட்டுமீடுபட்டவனுய்
आवस्तुं	வஸிக்க
उत्सहे न	ஒப்பேன்.
मां	என்னை
धर्मं केवलं	தருமமொன்றைமட்டும்
आस्थितं	எப்பொழுதும் கைப்பற்றினவனுய்
ऋषिभिः	முனிவர்களோடு
तुल्यं	ஒப்பானவனுயும்
अत्रभवतः	இதோவிருக்கும் பூஜ்யருடைய
प्रियं	மனோரதமானது
किञ्चिदपि	எதுவாயினும்
कर्तुं	செய்துமுடிக்க
शक्यं	மானிடர்களால் சாத்யமாயிருக்கிறதுமாகிய
यत्	எதுவோ
तत्	அது
मया	என்னுல்
प्राणान्	உயிரை
परित्यज्य अपि	கொடுத்தாகிலும்
सर्वथा	எப்படியும்
कृतं एव	செய்துமுடித்துவிடப்படுமென்பதையும்
विद्धि	தேவரீர் திருவுளத்தில் நன்குணர்ந்தருளக்கடவீர்.

न ह्यतो धर्मचरणं किञ्चिदस्ति महत्तरम् । यथा पितरि शुश्रूषा तस्य वा वचनक्रिया ॥

हि	''ஏனென்றுல்
पितरि	தந்தை விஷயத்தில்,
शुश्रूषा	சுச்ரூஷை செய்தல்,
तस्य	அவரது
वचनक्रिया	ஏவல்களை தவருது செய்துமுடித்தல்
यथा वा	எதுவோ
अतः	அதைக்காட்டிலும்
महत्तरं	மேலான பலனை அளிக்கவல்லதாகிய
धर्मचरणं	தர்மானுஷ்டானம்
किञ्चित्	வேறென்றும்
अस्ति न	இல்லை.

अनुक्तोऽप्यत्रभवता भवत्या वचनादहम् । वने वत्स्यामि विजने वर्षाणीह चतुर्दश ॥

अहं	"நான்
इह	இப்பொழுது
अत्रभवता	இதோவிருக்கும் பூஜ்யரால்
अनुक्तः अपि	நேரில் கட்டளை பெருதவனுக இருந்தபோதிலும்கூட
भवत्याः	தேவரீரது
वचनात्	நியமனமென்கிற காரணத்தால்
विजने वने	ஜனசஞ்சாரமற்ற காட்டில்,
चतुर्दश	பதினுன்கு
वर्षाणि	வருஷங்கள்
वत्स्यामि	வாஸம்செய்வேன்.

न नूनं मयि कैकेयि किञ्चिदाशंससे गुणम् । यद्राजानमवोचस्त्वं ममेश्वरतरा सती ॥

कैकेयि	"கேகயமஹாராஜரின் திருக்குமாரியே !
मम	எனக்கு
ईश्वरतरा	கட்டளையிட உரிமை பெற்றவராய்
सती	விளங்கும்
त्वं	தேவரீர்
मयि	என்னிடத்தில்
गुणं	பெருமைகுணமுண்டென்பதை
किञ्चित्	கொஞ்சமேனும்,
आशंससे न	எதிர்பாராதிருந்துவிட்டீர்.
यत् नूनं	இக்காரணத்தால்தான்
	சக்கிரவர்த்தியாரை
अवोचः	தேவரீர் ப்ரார்த்தித்தருளினீர்.

यावन्मातरमापृच्छे सीतां चानुनयाम्यहम् । ततोऽद्यैव गमिष्यामि दण्डकानां महद्वनम् ॥

अहं	"நான்
मातरं	தாயாரை
आपृच्छे	திருவடிகளில் சேவித்து இதோ விடைபெற்றுக் கொள்ளுகின்றேன்.
च	அதன்மேல்
सीतां	ஸீதையை
अनुनयामि	நல்லவார்த்தைகள் சொல்லி, மனமுவந்திருக்கச்செய்கின்றேன்.
यावत्	இது ஆனதும்
ततः	அதன்மேல்
अद्य एव	இன்றைக்கும்
दण्डकानां	(நர்மதை, கோதாவரி இவ்விரண்டுநதிகளுக்குமிடையிலுமுள்ள) இக்ஷ்வாகுபிள்ளையாகிய தண்டகனின்ப்ரதேசங்களுடைய
महत् वनं	அடர்ந்த காட்டிற்கு
गमिष्यामि	பிரயாணமாகிவிடுகின்றேன்.

भरतः पालयेद्राज्यं शुश्रूषेच्च पितुर्यथा । तथा भवत्या कर्तव्यं स हि धर्मस्सनातनः ॥

भरतः	பரதன்
पितुः	திருத்தாதையாருக்கு
शुश्रूषेत्	திருப்பணிகள் செய்து [வரட்டும்.
स हि	அதுதான்
सनातनः	சதுர்விதபுருஷார்த்தங்களில்* முதலில் கூறப்பட்டதாகிய
धर्मः	தருமம்
यथा तथा	இது அப்படிநடைபெறும் வண்ணமாய்
भवत्या च	தேவரீராலும்,
कर्तव्यं	கவனித்து அருளப்பட வேண்டிய கடமை.
राज्यं	ராஜ்யத்தை
पालयेत्	அரசாக்ஷி செய்து வரட்டும்."

[*தருமம், அர்த்தம், காமம் மோக்ஷம் என்ற நான்கும் எந்த ஒரு தர்மத்தால் கிடைக்கிறதோ அதில் முதன்மையாய் முதலில் கூறப்பட்டதாகிய]

स रामस्य वचः श्रुत्वा भृशं दुःखहतः पिता । शोकादशक्नुवन् बाष्पं प्ररुरोद महास्वनम् ॥

रामस्य	ஸ்ரீராமரது	शोकात्	தற்காலமுணேவேதனை[யால்
पिता	திருதாதையும்,	बाष्पं	கண்ணீரை
वचः श्रुत्वा	திருவாய்மொழிக்கு திருச்செவிசாற்றியருளியவருமாகிய	अशक्नुवन्	அடக்கமுடியாதவராகி
सः	அவர்	महास्वनं	உரத்த குரலுடன்
भृशं	முன்னிலுமதிகமாய்,	प्ररुरोद	வாய்விட்டு புலம்பி அழுதார்.
दुःखहतः	துக்கத்தால் மெய்மறந்தவராகி,		

वन्दित्वा चरणौ रामो विसंज्ञस्य पितुस्तदा । कैकेय्याश्चाप्यनार्याया निष्पपात महाद्युतिः ॥

महाद्युतिः	"மஹாதேஜோவானும்	अनार्यायाः	லோகசம்பிரதாயமரியாதைகளுக்கு அப்புறப்பட்டு விளங்கிக்கொண்டிருந்தவளுமாகிய
रामः	ஸ்ரீராமர்,	कैकेय्याः अपि	கைகேயிதேவியாருடை[யவும்
तदा	அப்பொழுது	चरणौ	திருவடிகளில்
विसंज्ञस्य	ப்ரக்ஞையற்றிருந்த	वन्दित्वा	ஸேவித்தருளிவிட்டு
पितुः च	திருதாதையாருடையவும்,	निष्पपात	வெளிப்புறப்பட்டார்.

स रामः पितरं कृत्वा कैकेयीं च प्रदक्षिणम् । निष्क्रम्यान्तःपुरात्तस्मात्स्वं ददर्श सुहृज्जनम् ॥

पितरं	திருதாதையாரையும்	निष्क्रम्य	வெளியில் எழுந்தருளிய
कैकेयीं च	கைகேயிதேவியாரையும்	स रामः	அந்த ஸ்ரீராமர்
प्रदक्षिणं	ப்ரதக்ஷிணம்	स्वं सुहृज्जनं	தனக்கு சதாகூடயிருந்து திருப்பணிகள் செய்யும் புண்ணியாத்மாவை (லக்ஷ்மணனை)
कृत्वा	செய்துவிட்டு,	ददर्श	கண்டார்.
तस्मात्	அந்த		
अन्तःपुरात्	அந்தப்புரத்திலிருந்து		

तं बाष्पपरिपूर्णाक्षः पृष्ठतोऽनुजगाम ह । लक्ष्मणः परमक्रुद्धस्सुमित्रानन्दवर्धनः ॥ ३० ॥

सुमित्रानन्दवर्धनः	ஸுமித்திராதேவியாருக்கு திருக்குமாரனாய் அதினால் பெருமை அளித்தருளிய	बाष्पपरिपूर्णाक्षः	நீரொழுகும் கண்களையுடையவராய்
		तं	அவரை
लक्ष्मणः	லக்ஷ்மணர்,	पृष्ठतः ह	பின்பற்றியே
परमक्रुद्धः	மஹாசினங்கொண்டவராய்,	अनुजगाम	எழுந்தருளினார்.

आभिषेचनिकं भाण्डं कृत्वा रामः प्रदक्षिणम् । शनैर्जगाम सापेक्षो दृष्टिं तत्राविचालयन् ॥

रामः	ஸ்ரீராமர்,	सापेक्षः	ஒருபெரிய கார்யமாய் திருவுளத்தில்கொள்ளாதவராய்,
तत्र	இதுவிஷயத்தில்		
शनैः	ஸ்வேச்சையாய்,	दृष्टिं	மதியை

अविचालयन्	சற்றேனும் சிதறவிடா [தவராய்	प्रदक्षिणं	பிரதக்ஷிணம்
आभिषेचनिकं	அபிஷேக	कृत्वा	பண்ணிக்கொண்டு
भाण्डं	ஸாமக்ரியை	जगाम	எழுந்தருளினர்.

न चास्य महतीं लक्ष्मीं राज्यनाशोऽपकर्षति । लोककान्तस्य कान्तत्वं शीतरश्मेरिव क्षपा ॥

राज्यनाशः	அரசாட்சியினழிவு,	महतीं	அத்யற்புதமாய்விளங்கும்
लोककान्तस्य	லோகத்தாரெல்லோருக்கும் அபிராமராய் விளங்கும்	लक्ष्मीं	திருமுகமண்டலதேஜஸ்ஸையும்
अस्य	இவரது	क्षपा	இரவு
कान्तत्वं	எதுகாரணமாய் ஒருவரிடத்தில் பக்திபாராட்டுகின்றேமோ அந்த விசேஷகுணத்தையும்	शीतरश्मेः	சந்திரபகவானுக்கு
		इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
		अपकर्षति न	குறைக்கவில்லை.

न वनं गन्तुकामस्य त्यजतश्च वसुन्धराम् । सर्वलोकातिगस्येव लक्ष्यते चित्तविक्रिया ॥

वसुन्धरां च	உலகு எல்லாவற்றையும்	चित्तविक्रिया	மனத்தில் விகாரமென்பது
त्यजतः	திரஸ்கரித்தருளியவராய்	सर्वलोकातिगस्य	உலகில் எதிலும் பற்றற்ற துறவியாகிய ஒருவனுக்கு
वनं	காட்டிற்கு	इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
गन्तुकामस्य	எழுந்தருளதிருவுளத்தில் தீர்மானம்செய்தருளிவிட்ட அவருக்கு	लक्ष्यते न	உண்டாகவில்லை.

प्रतिषिध्य शुभं छत्रं व्यजने च स्वलंकृते । विसर्जयित्वा स्वजनं रथं पौरांस्तथा जनान् ॥
धारयन्मनसा दुःखमिन्द्रियाणि निगृह्य च । प्रविवेशात्मवान् वेश्म मातुरप्रियशंसिवान् ॥

आत्मवान्	பரமாத்மாவாகுமவர்	स्वलंकृते	நன்கு அலங்கரிக்கப்பட்டதாகிய
अप्रिय-शंसिवान्	வருத்தத்தை உண்டாக்கும் சமாசாரத்தை விக்ஞாபனம் செய்யப்போகின்றவராய்,	व्यजने	இரு சாமரங்களையும்
		रथं च	திருத்தேரையும்
मनसा	திருவுளத்தில்	स्वजनं तथा	தனக்கு குற்றேவல் செய்யும் பரிவார ஜனத்தையும்
मातुः	பெற்ற தாயினது	प्रतिषिध्य	அகற்றி,
दुःखं	கஷ்டத்தை	पौरान्	பட்டணத்து ஜனங்களையும்,
धारयन्	சிந்தித்துக்கொண்டே	जनान्	கிராமவாசிகளையும்,
इन्द्रियाणि च	பிரவிக்குணமாய்வந்த பராக்கிரமசக்திகளை	विसर्जयित्वा	ஒதுக்கி விலக்கிக்கொண்டு,
निगृह्य	வெளிக்காட்டாது அடக்கிவைத்து,	वेश्म	திருமாளிகைக்கு
शुभं	அழகாயிருக்கும்	प्रविवेश	எழுந்தருளினர்.
छत्रं	குடையையும்		

सर्वो ह्यभिजनः श्रीमाञ्छ्रीमतस्सत्यवादिनः । नलक्षयत रामस्य किञ्चिदाकारमानने ॥

अभिजनः	ப்ரசித்திபெற்ற	आकारं	திருவுளத்தில் முன் இல்லாததாய் இப்பொழுது புதிதாய் சுழன்றுகொண்டிருப்பதால் விளையும் முகஜாடை அல்லது விகாரமென்பதை
श्रीमान्	மஹானுகும்	किञ्चित्	கொஞ்சமும்
सर्वः हि	எவனேனுமொருவனுங் கூட	अलक्षयत न	காணவில்லை.
सत्यवादिनः	ஸத்தியவாதியும்		
श्रीमतः	ஸ்ரீமானுமாகிய		
रामस्य	ஸ்ரீராமரது		
आनने	திருமுகமண்டலத்தில்		

उचितं च महाबाहुर्न जहौ हर्षमात्मनः । शारदः समुदीर्णांशुश्चन्द्रस्तेज इवात्मजम् ॥

महाबाहुः	மகாபாகுவாகுமவர்	शारदः	சரத்கால
आत्मनः	தமக்கு	चन्द्रः	சந்திரன்
उचितं हर्षं च	இயல்பாயுள்ளதும் யாவராலும் புகழ்ந்து கொண்டாடப்பட்டதுமாகிய, பேராநந்தத்தை	आत्मजं	தனக்கு இயல்பாயுள்ள
		तेजः	தேஜஸ்ஸை,
		इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே,
समुदीर्णांशुः	நிறைந்தகிரணங்களுற்ற	जहौ न	குறைக்காதிருந்தனர்.

वाचा मधुरया रामस्सर्वं सम्मानयञ्जनम् । मातुस्समीपं धीरात्मा प्रविवेश महायशाः ॥

धीरात्मा	யாவருடைய மனதையும் கவர்ந்துகுளிரச்செய்யும் ஸ்வபாவமுடையவரென	मधुरया	குளுமையான
		वाचा	திருவாய்மொழியால்
		संमानयन्	உற்சாகப்படுத்திக் கொண்டு
महायशाः	பெரும்புகழ்படைத்தவராகிய,	मातुः	பெற்ற தாயினது
रामः	ஸ்ரீராமர்,	समीपं	சன்னிதிக்கு
सर्वं जनं	எல்லா ஜனத்தையும்,	प्रविवेश	எழுந்தருளினார்.

तं गुणैस्समतां प्राप्तो भ्राता विपुलविक्रमः । सौमित्रिरनुवव्राज धारयन्दुःखमात्मजम् ॥

गुणैः	ஸுகதுக்கம் முதலிய குணங்களால்,	सौमित्रिः	லக்ஷ்மணர்,
		आत्मजं	திருவுளத்தில் சுழன்று கொண்டிருந்த
समतां प्राप्तः	எப்பவும், எதிலும், கூடவிருந்து அதையே அனுபவிக்கும்,	दुःखं	கடுந்துயரத்தை,
		धारयन्	உள்ளடக்கிக்கொண்டு
भ्राता	ப்ராதாவும்	तं	அவரை
विपुलविक्रमः	மகத்தான பராக்ரமசாலியுமாகிய	अनुवव्राज	பின்பற்றிச் சென்றார்.

प्रविश्य वेश्मातिभृशं मुदाऽन्वितं समीक्ष्य तां चार्थविपत्तिमागताम् ।
न चैव रामोऽत्र जगाम विक्रियां सुहृज्जनस्यात्मविपत्तिशङ्कया ॥ ४० ॥

अतिभृशं	மிக
मुदाऽन्वितं	ஆனந்தகரமாய் விளங் [கிய,
वेश्म	திருமாளிகைக்கு
प्रविश्य	எழுந்தருளிய,
रामः	ஸ்ரீராமர்,
आगतां	இப்பொழுது நேரிட்டிருக் [கிறதாகிய
तां	அந்த
अर्थविपत्तिं	உத்தேசித்திருந்த கார் யத்தின் நாசத்தைப் பற்றி,
समीक्ष्य	திருவுளத்திலேயே தீர்க் காலோசனைசெய்து,
सुहृज्जनस्य	அடியார்களாகும் ஜனஸ மூகத்திற்கு
आत्मविपत्ति-शङ्कया च	மனதில் கஷ்டம் விளையு மென்கிற காரணத்தால்
अत्र च	இதில்
विक्रियां एव	தனது உள்ளத்திலும் ஏதோ ஒரு குறை உண்டாயிருக்கிற தென்பதையே
जगाम न	அடையாதிருந்தனர்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे एकोनविंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 3232. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 877.

विंशः सर्गः—இருபதாவது ஸர்க்கம் ॥ २० ॥

कौसल्यायाः प्रलापः—கௌஸல்யாதேவியின் விலாபம்.

तस्मिंस्तु पुरुषव्याघ्रे निष्क्रामति कृताञ्जलौ। आर्तशब्दो महाञ्जज्ञे स्त्रीणामन्तःपुरे तदा ॥

तस्मिन्	அந்த
पुरुषव्याघ्रे	புருஷசிகாமணி
कृताञ्जलौ	அஞ்சலிஹஸ்தராய்
निष्क्रामति तदा	கால்நடையாய் எழுந்த ருளிக்கொண்டிருக்கை யிலேயே
अन्तःपुरे	அந்தப்புரத்தில்
तु	ஒருவாறுய் விஷயம் செவிக்கெட்டிவிட்ட
स्त्रीणां	ஸ்திரீகளுடைய
आर्तशब्दः	மனவேதனையை நன்கு விளங்கக் காட்டுகிற பின்கண்ட பாஷணை
महान्	உரத்த குரலில்
जज्ञे	நடைபெற்றது.

कृत्येष्वचोदितः पित्रा सर्वस्यान्तःपुरस्य च। गतिर्यश्शरणं चापि स रामोऽद्य प्रवत्स्यति ॥

अन्तःपुरस्य	"அந்தப்புரத்தில் ராணி களாகிய ஸ்த்ரீசமூகத் தினது
सर्वस्य च	வித்தியாசமின்றி யாரா யிருந்தாலுமிந்த சமூகத் திற்கே
कृत्येषु च	மனோரதங்களைதுவாயி ருக்கையிலும்,
यः	எவனொருவன்
पित्रा	திருதாதையால்
अचोदितः अपि	ஆக்ஞாபிக்கப்படாத வனுயிருந்தபோதிலும்
गतिः	கைகொடுத்துக்காத்தரு ளுமிடமோ,
शरणं	தஞ்சமாய் புகுமிடமோ,
सः रामः	அந்த ஸ்ரீராமன்,
अद्य	இன்று
प्रवत्स्यति	நகரைவிட்டு வெளியே போகப்போகின்றான்.

कौसल्यायां यथा युक्तो जनन्यां वर्तते सदा । तथैव वर्ततेऽस्मासु जन्मप्रभृति राघवः ॥

राघवः	"ஸ்ரீராமன்	युक्तः	ஈடுபட்டிருக்கின்றவனாய்
जन्मप्रभृति	பிறந்ததுமுதல்,	वर्तते यथा	நடக்கிறானோ ;
सदा	எந்த ஸமயத்திலும்	तथा एव	அவ்வண்ணமே
जनन्यां	பெற்ற தாயாகிய	अस्मासु	நம்மிடத்திலும்
कौसल्यायां	கோசலாதேவியாரிடம்	वर्तते	நடந்துவருகிறான்.

न क्रुध्यत्यभिशप्तोऽपि क्रोधनीयानि वर्जयन् । क्रुद्धान्प्रसादयन् सर्वान्स इतोऽद्य प्रवत्स्यति ॥

क्रोधनीयानि	"கோபம் விளைவிக்கும் செய்கைகளையும், சொற்களையும்,	क्रुद्धान्	சினங்கொண்டிருக்கிறவர்கள்
वर्जयन्	எக்காலத்திலுமனுஷ்டியாதவனாகிய அவன்	सर्वान्	எப்படிப்பட்டவர்களையும்
		प्रसादयन्	நன்மொழிகூறி உள்ளம் குளிரச் செய்கின்றான்.
अभिशप्तः अपि	அநியாயமாய் கோபமாய் பேசப்பட்டவனாயிருக்கையிலும்	सः	அவன்
		अद्य	இன்று
क्रुध्यति न	சினங்கொள்ளுகிறானில்லை.	इतः प्रवत्स्यति	இங்கிருந்து வெளியே போகப்போகிறான்.

अबुद्धिर्बत नो राजा जीवलोकं चरत्ययम् । यो गतिं सर्वभूतानां परित्यजति राघवम् ॥

सर्वभूतानां	"அடியார்கள் எப்படிப்பட்டவர்களுக்கும்	राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
गतिं	சரண்யனாகும்	अबुद्धिः	அறிவிழந்தவராய்பைத்தியம்பிடித்தவராய்
राघवं	ஸ்ரீராமனை	जीवलोकं	மானிட உலகில்
यः परित्यजति	எவருபேக்ஷிக்கிறாரோ	चरति	காலங்கழிக்கப் போகின்றார்.
अयं	இந்த		
नः	நமது	बत	என்ன கஷ்டம் !"

इति सर्वा महिष्यस्ता विवत्सा इव धेनवः । पतिमाचुक्रुशुश्चैव सस्वरं चापि चुक्रुशुः ॥

ताः	அந்த	आचुक्रुशुः च	மனதிலுள்ள துயரத்தை நன்கு விளங்கக்காட்டுகிற சொற்கொண்டு ஒருவரோடொருவர் பேசிக்கொண்டார்கள்.
महिष्यः	சக்கிரவர்த்தியாரின் மனைவிமார்கள்		
सर्वाः अपि	எல்லோரும்	विवत्साः	கன்றையிழந்த
पतिं च	பதியைப்பற்றி	धेनवः इव	பசுக்கள்போல்
इति	மேற்கண்டவண்ணமாய்	सस्वरं एव	உரத்த குரலிலே
		चुक्रुशुः	கதறி அழுதார்கள்.

स हि चान्तःपुरे घोरमार्तशब्दं महीपतिः । पुत्रशोकाभिसन्तप्तः श्रुत्वा व्यालीयतासने ॥

सः	அந்த	घोरं	கஷ்டமாயிருக்கும்
पुत्रशोकाभि- सन्तप्तः	புத்திரவாத்ஸல்யத்தால் விளையும் துயரத்தால் பரிதபித்துக் கொண்டிருந்த	आर्तशब्दं	அழுகுரலை
		श्रुत्वा	கேட்டு,
		हि	அதனாலும்
महीपतिः च	சக்கிரவர்த்தியாரும்	आसने	இருந்தயிடத்திலேயே
अन्तःपुरे	அந்தப்புரத்தில்	व्यालीयत	துயரத்தால் மெழுகென உருகினார்

रामस्तु भृशमायस्तो विश्वसन्निव कुञ्जरः । जगाम सहितो भ्रात्रा मातुरन्तःपुरं वशी ॥

वशी	யாவருக்கும் ஈடுபட்டவராய்	विश्वसन्	மூச்சுக்கூட (மனதிலே ஏதோவொருதுயரத்தால் ஒருவனுக்கு விளையும் பெருமூச்சுக்கூட) விடாதவராயிருந்துகொண்டு
भृशं	மகா உத்தமமாகிய		
आयस्तः	தனக்கின்றி பிறர்களுக்கென்றே பாடுபடும்,		
रामः	ஸ்ரீராமர்	भ्रात्रा	தம்பியால்
तु	இவ்விஷயத்தில்	सहितः	பின்பற்றப்பட்டவராய்,
कुञ्जरः	அரசமரம்	मातुः	பெற்றதாயினது
इव	போன்றவராகி	अन्तःपुरं	திருமாளிகைக்கு
		जगाम	வந்துசேர்ந்தார்.

सोऽपश्यत्पुरुषं तत्र वृद्धं परमपूजितम् । उपविष्टं गृहद्वारि तिष्ठतश्चापरान्बहून् ॥ ९ ॥

सः	அவர்	पुरुषं	வாயிற்காவல்காரனை
तत्र	அந்த	उपविष्टं	உட்கார்ந்துகொண்டிருக்கிறவனாகவும்
गृहद्वारि	திருமாளிகையின் தோரணவாயிலில்	अपरान्	இதர
		बहून्	பலர்களை
परमपूजितं	அதிகமரியாதைக்குப் பாத்திரனானவனும்,	तिष्ठतः च	நின்றுகொண்டிருக்கின்றவர்களாகவும்
वृद्धं	வயதுமுதிர்ந்தவனுமான	अपश्यत्	பார்த்தார்.

दृष्ट्वैव तु तदा रामं ते सर्वे समुपस्थिताः । जयेति जयतां श्रेष्ठं वर्धयन्ति स्म राघवम् ॥

तदा	அப்பொழுது	रामं	ஸ்ரீராமரை
ते सर्वे	அந்த எல்லோரும்	दृष्ट्वा एव	கண்முன் கண்டமாத்திரத்திலேயே
जयतां	மனதைக்கவரும் தன்மைபடைத்தவர்களில்	समुपस्थिताः	விரைந்தோடி அருகில் சென்றவர்களாகி
श्रेष्ठं तु	உத்தமராகிய	जय इति	"ஜய விஜயீபவ" என்று
राघवं	ரகுப்பிள்ளையாகிய	वर्धयन्ति स्म	வாழ்த்தினார்கள்.

प्रविश्य प्रथमां कक्ष्यां द्वितीयायां ददर्श सः ।
ब्राह्मणान्वेदसम्पन्नान्वृद्धान्राज्ञाऽभिसत्कृतान् ॥ ११ ॥

सः	அவர்	वृद्धान्	மஹாபெரிய
प्रथमां कक्ष्यां	முதற்கட்டை	वेदसम्पन्नान्	வேதபாரகர்களென
प्रविश्य	கடந்து,	अभिसत्कृतान्	விசேஷமாய் ஸத்கரிக்கப்பட்டவர்களான
द्वितीयायां	இரண்டாம் கட்டில்	ब्राह्मणान्	வேதியர்களை
राज्ञा	சக்கிரவர்த்தியாரால்	ददर्श	கண்டார்.

प्रणम्य रामस्तान्वृद्धांस्तृतीयायां ददर्श सः । स्त्रियो वृद्धाश्च बालाश्च द्वाररक्षणतत्पराः ॥

सः रामः	அந்த ஸ்ரீராமர்	वृद्धाः च	வயதுமுதிர்ந்தவர்களும்
तान् वृद्धान्	அந்தப் பெரியோர்களை	बालाः च	சிறுமிகளுமான
प्रणम्य	சேவித்து	स्त्रियः	ஸ்திரீகளை
तृतीयायां	மூன்றும் கட்டில்	ददर्श	கண்டார்.
द्वाररक्षणतत्पराः	வாயில்காக்கும்வேலையில் ஊக்கமுடையவர்களான		

वर्धयित्वा प्रहृष्टास्ताः प्रविश्य च गृहं स्त्रियः । न्यवेदयन्त त्वरिता राममातुः प्रियं तदा ॥

ताः स्त्रियः	அந்த ஸ்திரீகள்	त्वरिताः	விரைந்தோடி
तदा	அதனால்	प्रविश्य	ப்ரவேசித்து,
प्रहृष्टाः	பெருமகிழ்வுகொண்டவர்களாகி	राममातुः	ஸ்ரீராமரது மாதாவுக்கு
वर्धयित्वा च	"ஜயவிஜயீபவ" என்று வாழ்த்திவிட்டு,	प्रियं	ஸந்தோஷம் விளைவிக்கும் செய்தியை
गृहं	திருமாளிகைக்குள்	न्यवेदयन्त	விண்ணப்பம் செய்தார்கள்.

कौसल्याऽपि तदा देवी रात्रिं स्थित्वा समाहिता ।
प्रभाते चाकरोत्पूजां विष्णोः पुत्रहितैषिणी ॥ १४ ॥

पुत्रहितैषिणी	திருமகனுக்கு எக்காலத்திலும் நன்மையே கருதிய	स्थित्वा	இருந்து விட்டு,
कौसल्या देवी	கோசலாதேவியார்	तदा	அப்பொழுது
रात्रिं अपि	இரவு முழுதும்	प्रभाते	காலையில்
समाहिता	பரமாத்மாவைத்யானித்துக்கொண்டு விருதநிருபமுடையவளாய்	विष्णोः	ஸ்ரீ மஹாவிஷ்ணுவுக்கு
		पूजां	பூஜையை
		अकरोत् च	செய்துகொண்டிருந்தனள்.

सा क्षौमवसना हृष्टा नित्यं व्रतपरायणा । अग्निं जुहोति स्म तदा मन्त्रवत् कृतमङ्गला ॥

नित्यं	எக்காலத்திலும்
व्रतपरायणा	தருமானுஷ்டானங்களில் ஆஸக்தியுடையவளும்
कृतमङ्गला	மஹாபுண்யாத்மாவுமா [கிய
सा	அவள்
तदा	அப்பொழுது
क्षौमवसना	சுத்த வெண்பட்டுடுத்தியவளாய்
हृष्टा	மகிழ்வுற்றவளாய்
मन्त्रवत्	சாஸ்திரவிதி ஸம்பிரதாயங்களை அனுஷ்டித்துக் [கொண்டு
अग्निं	அக்கினியில்
जुहोति स्म	ஓமம் செய்வித்தனள்.

प्रविश्य तु तदा रामो मातुरन्तःपुरं शुभम् । ददर्श मातरं तत्र हावयन्तीं हुताशनम् ॥

तदा	அப்பொழுது
रामः	ஸ்ரீராமர்
मातुः	மாதாவினது
शुभं	மங்களகரமாய் விளங்கிக்கொண்டிருந்த
अन्तःपुरं	அந்தப்புர அறையினுள்
प्रविश्य	புகுந்து,
तत्र	அவ்விடத்தில்
मातरं	அன்னையாரை
हुताशनं हावयन्तीं तु	அக்கினியில் ஓமம் செய்துகொண்டிருக்கின்றவ [ளாயும்
ददर्श	கவனித்தார்.

देवकार्यनिमित्तं च तत्रापश्यत्समुद्यतम् ॥ १७ ॥

तत्र	அப்பொழுது
देवकार्यनिमित्तं	தைவபூஜையை உத்தேசித்து,
समुद्यतं च	ஸர்வமும் சித்தமாயிருப்பதையும்
अपश्यत्	கவனித்தார்.

दध्यक्षतं घृतं चैव मोदकान् हविषस्तदा । लाजान्माल्यानि शुक्लानि पायसं कृसरं यथा ॥
समिधः पूर्णकुम्भांश्च ददर्श रघुनन्दनः ॥ १८ ॥

रघुनन्दनः	ஸ்ரீராமர்
तदा	அப்பொழுது
दधि	தயிரையும்
अक्षतं	அக்ஷதையையும்
घृतं च	நெய்யையும்
मोदकान्	மோதகங்களையும்
हविषः	ஹவிஸ்ஸுகளையும்
लाजान्	பொரிகளையும்
शुक्लानि	வெண்
माल्यानि	மலர்மாலைகளையும்
पायसं	பாயஸத்தையும்,
तथा	அப்படியே
कृसरं च	எள்ளன்னத்தையும்
समिधः	ஸமித்துக்களையும்
पूर्णकुम्भान् एव	பூர்ணகும்பங்களையும்,
ददर्श	கவனித்தார்.

तां शुक्लक्षौमसंवीतां व्रतयोगेन कर्शिताम् । तर्पयन्तीं ददर्शाद्भिर्देवतां वरवर्णिनीम् ॥

वरवर्णिनीं	திண்மைபடைத்த திருமேனியையுடைய
तां	அவளை
व्रतयोगेन	உபவாஸம் முதலிய வைதீக காயக்லேச அனுஷ்டானத்தினால்
कर्शितां	சற்று வாடியிருப்பவளாகவும்
शुक्लक्षौमसंवीतां	வெண்பட்டுடுத்தியவளா [ய்
देवतां	பரமாத்மாவுக்கு
अद्भिः	தீர்த்தங்களால்
तर्पयन्तीं	அர்க்கியம் விட்டுக்கொண்டிருக்கிறவளாகவும்
ददर्श	கவனித்தார்.

सा चिरस्यात्मजं दृष्ट्वा मातृनन्दनमागतम्। अभिचक्राम संहृष्टा किशोरं बडबा यथा॥

सा	அவள்	संहृष्टा	பெருமகிழ்வு கொண்டவளாகி
चिरस्य	எப்பொழுதும்	बडबा	பெண்குதிரை
मातृनन्दनं	தாய்மனம் கோணுது நடக்கின்றவனுகிய	किशोरं	கன்றிடம்
आत्मजं	திருமகனை	यथा	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே,
आगतं	நேரில் கண்முன் நின்று கொண்டிருக்கின்றவனுய்	अभिचक्राम	எதிர்நோக்கி அணுகிச் சென்றனள்.
दृष्ट्वा	கவனித்து,		

**स मातरमभिक्रान्तानुपसंगृह्य राघवः। पर्यष्वजत धर्मात्मा मात्रा चैव परन्तपः॥
परिष्वक्तश्च बाहुभ्यामुपाघ्रातश्च मूर्धनि ॥ २१ ॥**

सः	அந்த	पर्यष्वजत	கட்டியணைத்துக்கொண்டனர்.
परंतपः	எதிலும் ஜயசாலியாய் விளங்குகிறவரும்	मात्रा च एव	அன்னையாராலும்
धर्मात्मा च	தருமாத்மாவுமாகிய	बाहुभ्यां	இருகைகளாலும்
राघवः	ஸ்ரீராமர்	परिष्वक्तः च	கட்டியணைத்துக்கொள்ளப்பட்டனர்.
अभिक्रान्तां	எதிர்நோக்கி எழுந்தருளிக்கொண்டிருக்கும்	मूर्धनि च	உச்சியிலும்,
मातरं	அன்னையாரை,	उपाघ्रातः	முகரப்பட்டனர்.
उपसंगृह्य	பாதகமலங்களில் திருமுடிதாழ்த்தி ஸேவித்தருளிவிட்டு,		

तमुवाच दुराधर्षं राघवं सुतमात्मनः। कौसल्या पुत्रवात्सल्यादिदं प्रियहितं वचः॥

कौसल्या	கோஸலாதேவியார்,	प्रियहितं	பிரியமான செய்தியை இன்னும் திருவுளத்திலிருக்கிறதென்பதை நன்கு விளங்கக் காட்டுகிறதாகிய
आत्मनः सुतं	தனது திருமகனும்	इदं वचः	பின்வரும் சொல்லை
दुराधर्षं	எப்படிப்பட்டவனும் அசட்டை செய்ய முடியாதவருமாகிய	उवाच	திருவாய்மலர்ந்தருளினுள்.
तं	அந்த		
राघवं	ஸ்ரீராமரைப்பார்த்து,		
पुत्रवात्सल्यात्	புத்திரவாத்ஸல்யத்தால்		

वृद्धानां धर्मशीलानां राजर्षीणां महात्मनाम्। प्राप्नुह्यायुश्च कीर्तिं च धर्मं चाप्युचितं कुले॥

कुले	"இந்த உயர்குலத்தில்,	महात्मनां	மஹாத்மாக்களுடைய
वृद्धानां	பெரியோர்களுடைய	कीर्तिं च	கீர்த்தியையும்
उचितं अपि	அனுஷ்டான ஸம்பிரதாயத்தையும்	राजर्षीणां	ராஜர்ஷிகளுடைய
धर्मशीलानां	தர்மாத்மாக்களுடைய	आयुः च	ஆயுளையும்
धर्मं च	தருமத்தையும்	प्राप्नुहि	நீ பெற்று வாழ்வாயாக.

सत्यप्रतिज्ञं पितरं राजानं पश्य राघव । अद्यैव हि त्वां धर्मात्मा यौवराज्येऽभिषेक्ष्यति ॥

राघव	"ஸ்ரீராம!	हि	ஆகையால்
अद्य एव	இப்பொழுதுதான்	सत्यप्रतिज्ञं	சொன்ன சொல் தவருத வரும்,
धर्मात्मा	தர்மாத்மாவாகுமவர்	पितरं	திருதாதையுமான
त्वां	உன்னை	राजानं	சக்கிரவர்த்தியாரிடம்
यौवराज्ये	இளவரசு அதிகாரத்தில்	पश्य	ஸேவித்துக்காத்திரு."
अभिषेक्ष्यति	பட்டாபிஷேகம் செய்விக்கப்போகிருர்.		

दत्तमासनमालभ्य भोजनेन निमन्त्रितः । मातरं राघवः किञ्चिद्व्रीडात्प्राञ्जलिरब्रवीत् ॥
स स्वभावविनीतश्च गौरवाच्च तदा नतः । प्रस्थितो दण्डकारण्यमाप्रष्टुमुपचक्रमे ॥ २६ ॥

दण्डकारण्यं	தண்டகாரண்யத்திற்கு	व्रीडात् च	பெரியோர்களிடத்தில் சிறுவர்களனுஷ்டிக்க வேண்டிய மரியாதையாலும்,
प्रस्थितः	பிரயாணப்பட்டுவிட்டவரும்,	किञ्चित्	ஒருவாறுய்
स्वभावविनीतः	மேன்மக்களுக்கேற்ற ஒழுக்கத்தைபிறவிக் குணமாயுடையவரும்,	आलभ्य	ஏற்றுக்கொண்டு,
भोजनेन	அல்ப்பாஹாரத்திற்கு	आप्रष्टुं	போக விடைபெற
निमन्त्रितः	அழைக்கப்பட்டவரு[மான	उपचक्रमे	இதுதான் ஸமயமென திருவுளத்தில் கொண்டருளினுர்.
राघवः	ஸ்ரீராமர்	सः	அவர்
तदा	அதற்காக	नतः	தலைகுனிந்து கொண்டவராயும்
दत्तं	அளித்தருளப்பட்ட	प्राञ्जलिः च	அஞ்சலிஹஸ்தருமாகி,
आसनं	ஆஸனத்தை	मातरं	மாதாவைப்பார்த்து
गौरवात्	பெரியோர்களின் பெருமையாலும்	अब्रवीत्	பின்வருமாறு விண்ணப்பஞ்செய்தருளினுர்.

देवि नूनं न जानीषे महद्भयमुपस्थितम् । इदं तव च दुःखाय वैदेह्या लक्ष्मणस्य च ॥

देवि	"தாயே!	महत् भयं	மஹத்தான கஷ்டம்
तव	தேவரீருக்கும்	नूनं	இப்பொழுதுபுதிதாய்
वैदेह्याः च	வைதேஹிக்கும்	उपस्थितं	ஸம்பவித்திருக்கிறது.
लक्ष्मणस्य च	லக்ஷ்மணனுக்கும்	इदं	இதை
दुःखाय	மனவேதனையை விளைவிக்கின்றதாய்	जानीषे न	தேவரீர் அறிந்திலீர்.

गमिष्ये दण्डकारण्यं किमनेनासनेन मे । विष्टरासनयोग्यो हि कालोऽयं मामुपस्थितः ॥

दण्डकारण्यं	''தண்டகாரண்யத்திற்கு
गमिष्ये	இதோ நான் போகின்றேன்.
अयं	இந்த நான்
विष्टरासन-योग्यः	நுணியோடிருக்கிற இருபத்தைந்து தருப்பைகள் பரப்பப்பட்ட முனிவர்களின் ஆஸனத்தில் இருக்கவேண்டியவனாக இருக்கிறேன்.
मां हि	எனக்கும்
कालः	பூர்வஜன்மக்ருத்தியங்களின் பயனாய் விளையும் விதி
उपस्थितः	விதிக்கப்பட்டிருக்கிறது.
अनेन	இந்த
आसनेन	காலதாமதம் செய்து சற்றிங்கிருப்பதால்
मे	எனக்கு
किम्	என்ன ப்ரயோஜனம்?

चतुर्दश हि वर्षाणि वत्स्यामि विजने वने । मधुमूलफलैर्जीवन् हित्वा मुनिवदामिषम् ॥

चतुर्दश	''பதினான்கு
वर्षाणि	வருஷங்கள்
विजने	ஜனசஞ்சாரமற்ற
वने	காட்டில்
आमिषं	அரசருக்குரிய எப்படிப்பட்டதாகிய போகத்தையும்
हित्वा	துறந்து,
मुनिवत्	பரமாத்மாவை ஸதா த்யானிப்பவனாகி,
मधुमूल फलैः हि	சுத்தஜலம், கிழங்கு, பழம் இவைகளைக் கொண்டே
जीवन्	உயிர் வைத்துக்கொண்டிருக்கின்றவனாய்
वत्स्यामि	நான் காலங்கழிக்கப் போகின்றேன்.

भरताय महाराजो यौवराज्यं प्रयच्छति । मां पुनर्दण्डकारण्ये विवासयति तापसम् ॥

महाराजः	''சக்கிரவர்த்தியார்
भरताय	பரதனுக்கு
पुनः	இப்பொழுது
यौवराज्यं	இளவரசுபட்டத்தை
प्रयच्छति	அளித்தருளுகின்றனர்.
दण्डकारण्ये	தண்டகாரண்யத்தில்
तापसं	தபஸ்வியாய்
मां	என்னை
विवासयति	அனுப்ப ஆக்ஞாபித்தருளியிருக்கின்றனர்.

स षट् चाष्टौ च वर्षाणि वत्स्यामि विजने वने । आसेवमानो वन्यानि फलमूलैश्च वर्तयन् ॥

सः	''அந்த நான்
विजने वने	ஜனசஞ்சாரமில்லாத காட்டில்
षट् च	ஆறும்
अष्टौ च	எட்டும் கூடிய
वर्षाणि	வருஷங்கள்
वन्यानि	வானப்ரஸ்தர்களுடைய விதிகளை
आसेवमानः	''அனுஷ்டிப்பவனாய்
फलमूलैः च	பழங்களையும் கிழங்குகளையுங்கொண்டு
वर्तयन्	ஜீவிப்பவனாய்
वत्स्यामि	காலங்கழிக்கப் போகின்றேன்.''

सा निकृत्तेव सालस्य यष्टिः परशुना वने । पपात सहसा देवी देवतेव दिवश्च्युता ॥

सा देवी	அந்த தேவியார்	दिवः	ஆகாயத்தினின்று
वने	காட்டில்	च्युता	தள்ளிவிடப்பட்ட
परशुना	கோடரியால்	देवता इव	தேவதைபோலவும்
निकृत्ता	வெட்டுண்ட	सहसा	திடீரென்று
सालस्य	ஓர் மரத்தினுடைய	पपात	தரையில் விழுந்துவிட்டனள்.
यष्टिः इव	கிளைபோலவும்		

तामदुःखोचितां दृष्ट्वा पतितां कदलीमिव । रामस्तूत्थापयामास मातरं गतचेतसम् ॥

अदुःखोचितां	துக்கமென்பதையே இதுவரையிலனுபவித்திராத	कदलीं इव	கதளீயெனும் பெண்மான் போலிருக்கின்றவளாய்
तां मातरं	அந்த மாதாவை	दृष्ट्वा	பார்த்து,
पतितां	சுடப்பட்டு கீழே விழுந்துவிட்டதாய்	रामः तु	ஸ்ரீராமர் உடனே
गतचेतसं	அறிவிழந்தவளாய்	उत्थापयामास	தூக்கி எடுத்தருளினுர்.

उपावृत्योत्थितां दीनां बडबामिव वाहिताम् । पांसुकुण्डितसर्वाङ्गीं विममर्श च पाणिना ॥

वाहितां	மகத்தான கஷ்டத்தை சுமக்கின்றவர்களாய்,	पांसुकुण्डित-सर्वाङ्गीं च	தேகமெல்லாம் பூஜாத்ரவ்யமாகிறகற் பூரத்தூள் படிந்திருக்கப் பெற்றவளுமான அவளை
दीनां	தன்னறிவையிழக்கும் [தசையை		
उपावृत्य	அடைந்து		
उत्थितां	தன்னறிவை பெற்றவளும்	पाणिना	திருக்கரத்தினுல்
बडबां इव	அச்வினீதேவதையை போன்றவளும்	विममर्श	உற்சாகப்படுத்தி தட்டித் தடவிக்கொடுத்தருளினுர்.

सा राघवमुपासीनमदुःखार्हा सुखोचिता । उवाच पुरुषव्याघ्रमुपशृण्वति लक्ष्मणे ॥

सुखोचिता	எக்காலத்திலும் சுகத்தையே அனுபவிக்க வேண்டியவளும்	पुरुषव्याघ्रं	புருஷோத்தமரான
		राघवं	ஸ்ரீராமரைப்பார்த்து,
		लक्ष्मणे	லக்ஷ்மணர்
अदुःखार्हा	துக்கத்திற்கு அனர்ஹை [யுமான	उपशृण्वति	கேட்டுக்கொண்டிருக்கையில்
सा	அவள்		
उपासीनं	பக்கத்தில் காத்துநின்றுகொண்டிருக்கிற	उवाच	பின்வருமாறு திருவாய் மலர்ந்தருளினுள்.

यदि पुत्र न जायेथा मम शोकाय राघव । न स्म दुःखमतो भूयः पश्येयमहमप्रजाः ॥

पुत्र राघव	"குழந்தாய்! ஸ்ரீராம!	शोकाय	மனவேதனையை உண்டாக்கும்
मम	என்னிடம்		
जायेथाः न यदि	நீ பிறவாமலிருந்தால்	भूयः	பெரும்
अतः	அக்காரணத்தால்	दुःखं	கஷ்டத்தை
अहं	நான்	पश्येयं स्म न	நான் அனுபவியாதிருப்பேன்.
अप्रजाः	பிள்ளைபெருதமலடியாய்		

एक एव हि वन्ध्यायाश्शोको भवति मानसः । अप्रजाऽस्मीति सन्तापो न ह्यन्यः पुत्र विद्यते ॥

पुत्र	"குழந்தாய் !	एकः एव	ஒன்றுதான்
वन्ध्यायाः	புத்திரப்பேறற்றவளுக்கு	भवति	உளது
अप्रजाः अस्मि	'மலடியாயிருக்கின்	अन्यः हि	வேறெப்படிப்பட்ட தாகிய
इति	என்கிற [றேன்'		
मानसः शोकः	மனதில் சுழன்றுகொண் டிருக்கும் குறை	सन्तापः हि	மனவேதனை என்பதே
		विद्यते न	உண்டாகிறதில்லை.

न दृष्टपूर्वं कल्याणं सुखं वा पतिपौरुषे । अपि पुत्रे विपश्येयमिति रामास्थितं मया ॥

राम	"ஸ்ரீராம !	पुत्रे अपि	புதல்வனிடத்தில் தான்
पतिपौरुषे	கணவனுரின் பலத்தில்	आस्थितं वा	சதா இருக்கும்
कल्याणं	பாக்கியம்		
मया	என்னால்	सुखं	பேரானந்தத்தை
दृष्टपूर्वं न	இதற்கு மேம்பட்டதில்லை என்னும் வண்ணமாய் அனுபவிக்கப்படவில்லை	विपश्येयं इति	நானடையலாமென்று இருந்தேன்.

सा बहून्यमनोज्ञानि वाक्यानि हृदयच्छिदाम् । अहं श्रोष्ये सपत्नीनामवराणां वरा सती ॥

वरा सती	"ஜ்யேஷ்டையாயிருக் கும்	सपत्नीनां	சக்களத்திகளுடைய
		बहूनि	பலவகையான
सा अहं	அந்த நான்	अमनोज्ञानि	நிஷ்டுர
अवराणां	சிறியவர்களும்	वाक्यानि	சொற்களை
हृदयच्छिदां	உள்ளத்தை பேதிக் கின்றவளுமான	श्रोष्ये	இப்போதிருந்து கேட் கப்போகின்றேன்.

अतो दुःखतरं किं नु प्रमदानां भविष्यति । मम शोको विलापश्च यादृशोऽयमनन्तकः ॥

मम	எனக்கு	यादृशः च	எத்தன்மையதெனவும் சொல்லமுடியாதது.
विलापः	கண்ணீரைப்பெருக்கும்	प्रमदानां	ஸ்திரீகளுக்கு
अयं शोकः	இந்த மனவேதனையா னது	अतः	இதைவிட
		दुःखतरं	மேலான கஷ்டம்
		किं नु	என்னதான்
अनन्तकः	அளவிட முடியாதது.	भविष्यति	உண்டாகக்கூடும்.

त्वयि संनिहितेऽप्येवमहमासं निराकृता । किं पुनः प्रोषिते तात ध्रुवं मरणमेव मे ॥

तात	குழந்தாய் !	प्रोषिते	தேசாந்தரத்திலிருக்கை யில்
त्वयि	நீ		
संनिहिते अपि	இங்கிருக்கும்பொழுதே	किं पुनः	சொல்லவும் வேண்டு
अहं	நான்	मे	எனக்கு [மோ ?
एवं	இப்படியாய்		
निराकृता	அவமதிக்கப்பட்டவளாக	मरणं	மரணம்
आसं	இருக்கின்றேன்.	ध्रुवं एव	நிச்சயம்தான்.

अत्यन्तं निगृहीताऽस्मि भर्तुर्नित्यमसंमता। परिवारेण कैकेय्याः समा वाऽप्यथवाऽवरा॥

भर्तुः	கணவரது
असंमता	வெறுப்புக்காளானவ
नित्यं	சாச்வதமாய் [ளாய்
अत्यन्तं	முற்றிலும்
निगृहीता	பெருமையொழிந்தவளாய்
कैकेय्याः	கைகேயியின்
परिवारेण	வேலைக்காரியோடு
समा वा	சமானமானவளாகவோ
अथवा	அல்லது
अवरा अपि	தாழ்ந்தவளாகவோ
अस्मि	நான் ஆகிறேன்.

यो हि मां सेवते कश्चिदथवाऽप्यनुवर्तते। कैकेय्याः पुत्रमन्वीक्ष्य स जनो नाभिभाषते॥

अथवा	''இது இல்லை என்றாலும்
यः कश्चित्	எந்த ஒரு [கூட
जनः	ஆத்மா
मां सेवते	என்னிடத்தில் ப்ரியம் பாராட்டிவருகின்ற
हि	அதனால் [னரோ,
अनुवर्तते	உற்சாகப்படுத்தி மனமுவக்க செய்தருளிவரு
सः अपि	அவரும் [கின்றனரோ,
कैकेय्याः	கைகேயியினது
पुत्रं अन्वीक्ष्य	புதல்வனை உத்தேசித்து
अभिभाषते न	முகம்கொடுத்தும்பேசார்.

नित्यक्रोधतया तस्याः कथं नु खरवादि तत्। कैकेय्या वदनं द्रष्टुं पुत्र शक्ष्यामि दुर्गता॥

पुत्र	''குழந்தாய்
नित्यक्रोधतया	ஸதா ''சிடுசிடு'' எனும் க்ரோதச்வபாவமுடையவளாதலால்
तस्याः कैकेय्याः	அந்த கைகேயியினது
तत् खरवादि	அந்த கொடுமைத்தனத்தை நன்கு விளங்கக்காட்டிக்கொண்டிருக்கும்,
वदनं	முகத்தை
द्रष्टुं	பார்க்க
दुर्गता	பாக்யக்குறைவு அடைந்திருக்கும் நான்
कथं नु	எப்படித்தான்
शक्ष्यामि	சஹிப்பேன்?

दश सप्त च वर्षाणि तव जातस्य राघव। आसितानि प्रकाङ्क्षन्त्या मया दुःखपरिक्षयम्॥

राघव	ஸ்ரீராம!
तव जातस्य	நீ பிறந்ததுமுதல்,
सप्त च दश	இருபத்திநான்கு (7+7+10)
वर्षाणि	வருஷங்கள்;
मया	என்னால்
दुःखपरिक्षयं	எப்படிப்பட்ட கஷ்டத்திற்கும் ஈடுபடாதிருத்தல் என்பதை
प्रकांक्षन्त्या	எதிர்பாராதவளாய்
आसितानि	கழிக்கப்பட்டன,

तदक्षयं महद्दुःखं नोत्सहे सहितुं चिरम्। विप्रकारं सपत्नीनामेवं जीर्णाऽपि राघव॥

राघव	''ஸ்ரீராம!
जीर्णा	முதுமைப்பருவத்திலிருக்கும் நான்
सपत्नीनां	சக்களத்திகளுடைய
विप्रकारं	அவமதிப்பாகிறதும்,
अक्षयं	ஓய்வு ஒழிவின்றி ஸதா விளைந்துகொண்டிருக்கிறதும்,
एवं	இப்படிப்பட்டதாகிறதும்,
महत्	கொடியதாயிருக்கிறதுமான
तत् दुःखमपि	அந்த கஷ்டத்தையும்,
सहितुं	ஸஹிக்க
चिरं	அந்திகாலத்தில்
उत्सहे न	ஒப்பேன்.

अपश्यन्ती तव मुखं परिपूर्णशशिप्रभम् । कृपणा वर्तयिष्यामि कथं कृपणजीविका ॥

कृपणा	"கதியையிழந்தவளாய்	कृपण-जीविका	நிஷ்டுரசொல்லுக்கு இடங்கொடாதவண்ணமாய் ஏதொன்றையும் செய்ய முடியாதவளாய்
तव	உனது	कथं	எப்படி
परिपूर्णशशिप्रभं	முழுமதிபோன்ற சோதியுடைய	वर्तयिष्यामि	இனி காலங்கழித்து வருவேன்?
मुखं	திருமுகத்தை		
अपश्यन्ती	பார்க்காதவளாய்		

उपवासैश्च योगैश्च बहुभिश्च परिश्रमैः । दुःखं संवर्धितो मोघं त्वं हि दुर्गतया मया ॥

त्वं	"நீ	संवर्धितः	வளர்த்துவரப்பட்டனே
उपवासैः च	உபவாஸங்களாலும்,	दुर्गतया	பாக்கியக்குறைவுற்ற
बहुभिः	பல	मया	என்னால்
परिश्रमैः	ச்ரத்தையுடன்கூடிய	दुःखं च	பட்டபாடெல்லாம்
योगैः च	தேவதாப்ரார்த்தனைகளாலும்,	मोघं हि	நிஷ்ப்ரயோஜனமாய் விளங்குகிறதே.

स्थिरं तु हृदयं मन्ये ममेदं यन्न दीर्यते । प्रावृषीव महानद्याः स्पृष्टं कूलं नवाम्भसा ॥

मम	"எனது	स्पृष्टं इव	தாக்கப்பட்டதுபோல்
इदं हृदयं	இந்த ஹ்ருதயம்	दीर्यते	உடையவேண்டும்.
महानद्याः	மஹாநதியின்	न यत्	அப்படி ஆகாதிருக்கின்ற காரணத்தால்
कूलं	கரை	स्थिरं तु	சிலை எனவே
प्रावृषि	கார்காலத்தில்	मन्ये	நான் நினைக்கின்றேன்.
नवाम्भसा	புது பெரும்வெள்ளத்தால்		

ममैव नूनं मरणं न विद्यते न चावकाशोऽस्ति यमक्षये मम ।
यदन्तकोऽद्यैव न मां जिहीर्षति प्रसह्य सिंहो रुदतीं मृगीमिव ॥ ५० ॥

सिंहः	"ஓர் சிங்கமானது	यत्	என்கிற காரணத்தால்
मृगीं	மான்பேடையை	मम	எனக்கு
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே	मरणं एव	மரணமென்பதே
अन्तकः	யமன்	विद्यते न	இல்லையா என்ன?
प्रसह्य	மிக்கவும்,	मम	எனக்கு
रुदतीं	அழுதுகொண்டிருக்கும்	यमक्षये	யமலோகத்தில்
मां	என்னை	अवकाशः च	கால்வைத்துநிற்கும் இடங்கூட
अद्य एव	இப்பொழுதே	अस्ति न नूनम्	இல்லையா என்ன?
जिहीर्षति न	கொண்டுபோகாதிருக்கின்ருன்.		

स्थिरं हि नूनं हृदयं ममायसं न भिद्यते यद्भुवि नावदीर्यते ।
अनेन दुःखेन च देहमर्पितं ध्रुवं ह्यकाले मरणं न विद्यते ॥ ५१ ॥

अनेन	''இப்படிப்பட்ட
दुःखेन	துக்கத்தால்
अर्पितं	துளைக்கப்பட்ட
मम हृदयं	எனது ஹிருதயம்,
स्थिरं	சிலையென
भिद्यते न	பிளவு படாதிருக்கிறது.
देहं च	உடலும்,
आयसं	இரும்பாலானதென
भुवि	பூமியில்
अवदीर्यते न	முறிந்துவிழாதிருக்கிறது.
यत् नूनं	இதுகாரணத்தாலேயும்
अकाले हि	போகின்ற வேளை வந்தாலின்றி,
मरणं	மரணம்
विद्यते न	உண்டாகாது என்பது
ध्रुवं हि	திண்ணமே.

इदं तु दुःखं यदनर्थकानि मे व्रतानि दानानि च संयमाश्च हि ।
तपश्च तप्तं यदपत्यकारणात् सुनिष्फलं बीजमिवोप्तमूषरे ॥ ५२ ॥

इदं	''இந்த
दुःखं तु	துக்கமொன்றுதான்
हि	எல்லாவற்றிலுமதிகமா[னது.
यत्	ஆகையால்
अपत्यकारणात्	புதல்வனுக்கு பாக்கியமொன்றையே உத்தேசமாய்
मे व्रतानि	எனது விருதங்களும்,
दानानि च	தானங்களும்,
संयमाः च	தேவதாபிரார்த்தனைகளும்,
अनर्थकानि	வீணாய்விட்டன.
तप्तं तपः	பிரிந்த தபம்
यत् च	எதுவோ அதுவும்,
ऊषरे	உவர் நிலத்தில்
उप्तं बीजं इव	விதைத்த விரைபோல்
सुनिष्फलम्	பயனற்றதாய் விட்டது.

यदि ह्यकाले मरणं स्वयेच्छया लभेत कश्चिद्गुरुदुःखकर्शितः ।
गताऽहमद्यैव परेतसंसदं विना त्वया धेनुरिवात्मजेन वै ॥ ५३ ॥

गुरुदुःख-कर्शितः	''பெருந்துயரத்தால் அஸஹ்யமாய் கஷ்டப்பட்டுக்கொண்டிருக்கும்
कश्चित्	ஒருவன்,
स्वया इच्छया	தனது இஷ்டப்படி
अकाले	போகின்றவேளைவராமலே
मरणं	மரணத்தை
लभेत यदि	அடையலாமென்றால்,
त्वया हि विना	உன்னையே விட்டுப்பிரிந்தவளும்,
आत्मजेन विना	கன்றை விட்டுப்பிரிந்த
धेनुः इव	பசுபோலிருக்கிறவளு[மாகிய
अहं	நான்
अद्य एव	இக்கணமே
परेतसंसदं	மரித்தவர்களிருக்கும் ஸமாஜத்திற்கு (யமலோகத்திற்கு)
गता वै	போய்விடுவேனே.

अथापि किं जीवितमद्य मे वृथा त्वया विना चन्द्रनिभाननप्रभ।
अनुव्रजिष्यामि वनं त्वयैव गौः सुदुर्बला वत्समिवानुकांक्षया ॥ ५४ ॥

चन्द्रनिभाननप्रभ	''சந்திரனுக்கீடான சோதியுடைய திருமுகமண்டலமுடையவனே!
त्वया विना	உன்னைவிட்டுப்பிரிந்த
मे	எனக்கு
अद्य	இப்பொழுது
किं जीवितं	நிகிருஷ்டமான இங்கிருந்து காலம் கழிப்பதென்பது
वृथा	வீண்.
सुदुर्बला	எப்படிப்பட்டதாகிய உற்சாஹத்தையுமிழந்த நான்
अथापि	அப்படியிருக்கின்றமை[யால்
गौः	ஓர் பசு
अनुकांक्षया	வாத்ஸல்யத்தால்
वत्सं इव	கன்றை எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
त्वया एव	உன்னுடனேயே
वनं	காட்டிற்கு
अनुव्रजिष्यामि	பின்பற்றிவருவேன்.''

भृशमसुखममर्षिता तदा बहु विललाप समीक्ष्य राघवम्।
व्यसनमुपनिशाम्य सा महत् सुतमिव बद्धमवेक्ष्य किन्नरी ॥ ५५ ॥

बद्धं सुतं	வலையில்சிக்கிக்கொண்ட[குஞ்சை
अवेक्ष्य	பார்ந்த
किन्नरी	ஓர் பெண்கின்னரப்பக்ஷி
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே,
तदा	அப்பொழுது
राघवं	ஸ்ரீராமரை
समीक्ष्य	பார்த்து,
महत्	அளவுகடந்ததாய்
असुखं	அஸஹ்யமாயிருக்கிற
व्यसनं	ஊரைவிட்டு அகற்றிவிடுகிறதென்பதை
भृशं	திரும்பத்திரும்ப விட்டு
उपनिशाम्य	நினைத்து, [விட்டு,
अमर्षिता	சோகத்தை உள்ளடக்கமுடியாதிருந்த
सा	அவள்,
बहु विललाप	மிக்கவும் கண்ணீரைச் சொரிந்து அழுதனள்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे विंशः सर्गः

आदितः श्लोकाः 3287. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 932

एकविंशः सर्गः—இருபத்தோராவது ஸர்க்கம் ॥ २१ ॥

पितृवाक्यपरिपालनप्रतिज्ञा—தந்தையின் சொல்லை ரக்ஷிக்க பிரதிக்ஞை செய்வது.

तथा तु विलपन्तीं तां कौसल्यां राममातरम्। उवाच लक्ष्मणो दीनस्तत्कालसदृशं वचः॥

लक्ष्मणः	லக்ஷ்மணர்
तथा तु	அவ்வண்ணமாய் இவ்விஷயத்தில்
विलपन्तीं	புலம்பி அழுதுகொண்டிருக்கிறவளும்,
राममातरं	ஸ்ரீராமரதுமாதாவுமாகிய
तां कौसल्यां	அந்த கோஸலாதேவியாரைப்பார்த்து,
दीनः	மிக்கமனம் நொந்தவராகி
तत्कालसदृशं	அச்சமயத்திற்கேற்றதாயிருக்கின்ற
वचः	பின்வரும் மொழியை
उवाच	மொழிந்தார்.

न रोचते ममाप्येतदार्ये यद्राघवो वनम्। त्यक्त्वा राज्यश्रियं गच्छेत् स्त्रिया वाक्यवशं गतः॥

आर्ये	"அம்மா !	त्यक्त्वा	உதரி எறிந்துவிட்டு,
राघवः	ஸ்ரீராமர்	वनं	காட்டிற்கு [என்பது,
स्त्रियाः	ஒருபெண்பிள்ளையினது	गच्छेत्	எழுந்தருளுகின்றார் என்
वाक्यवशं गतः	நியமனத்திற்கு ஈடுபட்டவராய்,	यत् एतत्	எதுவோ இது, [பது,
		मम अपि	எனக்கும்,
राज्यश्रियं	ராஜ்யலக்ஷ்மியை,	रोचते न	ஸம்மதமில்லாதது.

विपरीतश्च वृद्धश्च विषयैश्च प्रधर्षितः। नृपः किमिव न ब्रूयाच्चोद्यमानस्समन्मथः॥ ३॥

नृपः	"சக்கிரவர்த்தியார்,	प्रधर्षितः	பாழடைந்திருக்கின்ற
वृद्धः	வயதுமுதிர்ந்தவராய் முடியாத்தனதசையிலிருக்கின்றனர்.	च	இதுவுமின்றி [னர்.
		समन्मथः	பார்யாஸக்தராய்,
विपरीतः	தடுமாற்றமடைந்திருக்கும் மனத்தராயிருக்கின்றனர்.	चोद्यमानः	கேட்டதெல்லாம்தருகின்றவராயிருக்கின்றனர்.
च	ஆனபடியால்,	च	ஆகையால்
		किं इव	எதைத்தான்
विषयैः	ராஜ்யவிஷயங்களில்*	ब्रूयात् न	கட்டளைசெய்யார்?

*[ராஜ்யவிஷயங்களில் எது தருமத்திற்கொத்திருக்கிறது எது தருமத்திற்கு விருத்தமாயிருக்கிறது, என்பதை பகுத்தறிய அவச்யமாகிய தருமவிதிகளை ஞாபகத்திற்குகொண்டுவருதல், அவைகளை ஆராய்ச்சிசெய்து உள்ளபடி அறிதல், இவைகளை மாருது அனுஷ்டித்தல் என்கிற அங்கங்களில், (ஆர்ஷம்)]

नास्यापराधं पश्यामि नापि दोषं तथाविधम्। येन निर्वास्यते राष्ट्राद्वनवासाय राघवः॥

राघवः	"ஸ்ரீராமர்,	अस्य	இவருக்கு
येन	எந்தக்காரணத்தைக்கொண்டு	तथाविधं	இப்படி விதிக்கவேண்டி
		अपराधं	தீயச்செயலை [யதான
वनवासाय	வனத்தில் வாஸம்செய்ய	पश्यामि न	நான் கண்டிலேன்.
राष्ट्रात्	ராஜ்யத்திநின்று	दोषं अपि	பிறருக்கு அஹிதமானதை சிந்தையில் நினைத்தலென்பதையும்
निर्वास्यते	அனுப்பிவிடப்படுகின்ருர்?	न	நான் கண்டிலேன்.

अहं हनिष्ये पितरं वृद्धं कामवशं गतम्। स्त्रिया युक्तं च निर्लज्जं धर्मायुक्तं नृपं यथा॥

पितरं	"திருதாதையாகிய	गतं	தன்னறிவையிழந்தவராய்
वृद्धं	முதிர்ந்த வயதிலிருக்கும்		
नृपं	சக்கிரவர்த்தியாரை	निर्लज्जं	லோகாபவாதத்தை ஒருபொருட்டாய் நினையாதவராய்
स्त्रिया	ஒரு மனைவியால்		
युक्तं	ஆளப்பட்டுவருகின்றவராகவும்	धर्मायुक्तं च	தருமத்திற்கு விருத்தமானதைச் செய்கின்றவராயும்,
कामवशं	மனையாட்டியென்னும் காரணத்தால் ஒருவன் வைக்கும் அன்புக்கீடுபட்டவராய்	यथा	இருக்கின்றமையால்
		अहं हनिष्ये	நான் கொல்லலாமே.

न तं पश्याम्यहं लोके परोक्षमपि यो नरः। स्वमित्रोऽपि निरस्तोऽपि योऽस्य दोषमुदाहरेत् ॥

यः ‘‘எவனேனுமொருவன்
स्वमित्रः பரமசத்ருவாகியவனும்,
यः नरः எந்த மனிதன் அந்த
निरस्तः अपि } பாணம்தைத்து கஷ்டப்படுகின்றவனுயிருக்கையிலும்
अस्य இவருக்கு
दोषं ஓர் அபசாரமிருப்பதாய்.
परोक्षमपि அவரில்லாதவிடத்திலுங் [கூட
उदाहरेत् சொல்லலாமோ;
तं अपि அப்படிப்பட்ட ஒருவனை
लोके உலகில் [யுங்கூட
अहं நான்
पश्यामि न கண்டிலேன்.

देवकल्पमृजुं दान्तं रिपूणामपि वत्सलम्। अवेक्षमाणः को धर्मं त्यजेत्पुत्रमकारणात् ॥

धर्मं ‘‘தருமத்தை
अवेक्षमाणः நழுவவிடாதிருக்கும்
कः எவன்
देवकल्पं தைவத்திற்கொப்பானவரும்,
ऋजुं ஸன்மார்க்கசாலியும்
रिपूणां अपि சத்ருக்களுக்கும்
दान्तं தண்ணளியுடையவராய்
वत्सलं நன்மைபுரியும்,
पुत्रं புத்திரனை
अकारणात् காரணமின்றி
त्यजेत् வெளியில் துரத்திவிடுவான்.

तदिदं वचनं राज्ञः पुनर्बाल्यमुपेयुषः। पुत्रः को हृदये कुर्याद्राजवृत्तमनुस्मरन् ॥ ८ ॥

तत् ஆகையால்
बाल्यं { தருமம், அதருமம், இவ்விரண்டையும் பகுத்தறியும் அறிவை இழந்த தசையை
उपेयुषः அடைந்திருக்கின்ற
राज्ञः சக்கிரவர்த்தியாரது
इदं वचनं இந்த நியமனத்தை,
राजवृत्तं சக்கிரவர்த்தியாரதுதற்கால நடவடிக்கையை,
अनुस्मरन् { உள்ளபடி அறியும் தன்மை படைத்தவனுயிருக்கும்
पुत्रः पुनः புதல்வனுயிருந்தாலும்
कः எவன்
हृदये कुर्यात् ஹிருதயத்தில் ஏற்றுக்கொள்வான்.

यावदेव न जानाति कश्चिदर्थमिमं नरः। तावदेव मया सार्धमात्मस्थं कुरु शासनम् ॥
मया पार्श्वे सधनुषा तव गुप्तस्य राघव। कस्समर्थोऽधिकं कर्तुं कृतान्तस्येव तिष्ठतः ॥

राघव ‘‘ஸ்ரீராம!
कश्चित् உரிமைஇல்லாதவனுகிய
नरः एव ஆத்மாவும்,
यावत् எதற்குள்
अर्थं சபலார்த்தமாய் விளங்குகிற*

*[சரியான வழியில் கிடைத்தது சுக்லார்த்தம் என்பது, அப்படிமிப்படியுமாய் நியாயத்திலும் அநியாயத்திலும் கிடைத்தது சபலார்த்தமென்பது, அதருமத்தாலேயே கிடைத்தது க்ருஷ்ணார்த்தமென்பது. இப்படி மூவகைப்பட்ட அர்த்தங்களில் சபலார்த்மாய் விளங்குகிற,]

शासनं	அரசாளுகையை,
जानाति न	தன்னுடையதாய் உரிமை கொண்டாடாதிருக்கின்றேனே,
तावदेव	அதற்குள்ளேயே
इमं	இதை,
आत्मस्थं	தேவரீருடையதாய்
मया सार्धं	என்னோடுகூடி
कुरु	செய்துகொள்வீராக
तिष्ठतः	உரிமையால் அனுபவித்து வருகின்றவராய்,
कृतान्तस्य	எடுத்துக்கொண்ட எப்படிப்பட்ட கார்யத்தையும் ஸரியாய் முடிக்கின்றவராய்,
सधनुषा	கையில் வில்பிடித்த
मया	என்னால்
पार्श्वे	பக்கலில்
गुप्तस्य	பாதுகாக்கப்பட்டவருமான
तव	தேவரீருக்கு
कः इव	எவன்தான்
अधिकं	இடையூறை
कर्तुं समर्थः	செய்யவல்லவன்?

निर्मनुष्यामिमां सर्वामयोध्यां मनुजर्षभ । करिष्यामि शरैस्तीक्ष्णैर्यदि स्थास्यति विप्रिये ॥

मनुजर्षभ	"புருஷோத்தமா!
विप्रिये	அநியாயமான கார்யத்தில்
अयोध्यां	அயோத்தியை
स्थास्यति	தனக்குதவிபுரியும் வண்ணமாய் தன்பக்கலிலே சேர்ந்ததாய் செய்துவிடுவான்,
यदि	என்கிற விஷயத்தில்
इमां सर्वां	இதுமுழுதையும்,
तीक्ष्णैः	கூர்மையான
शरैः	பாணங்களால்,
निर्मनुष्यां	மனிதப்பூண்டே இல்லாததாக
करिष्यामि	நான் செய்வேன்.

भरतस्याथ पक्ष्यो वा यो वास्य हितमिच्छति । सर्वानेतान्वधिष्यामि मृदुर्हि परिभूयते ॥

मृदुः वा	"ஆண்மையையுள்ளடக்கி பொறுமை பூண்டு எளிதிலிணங்கும் ஸாதுவாய் மட்டும் ஒருவனிருந்தாலவன்
अथ	முழுமையும்
परिभूयते	அவமதிசெய்யப்படுகின்றான்.
हि	ஆனபடியால்
अस्य	இந்த
भरतस्य	பரதனுக்கு
हितं	பெருமையை
इच्छति वा	தேடுகிறதாய்
पक्ष्यः	பக்கலிலிருந்து உதவிபுரிகிறதாயாகிறது
यः	எந்த ஜனஸமூஹமோ
एतान् सर्वान्	இந்த எல்லோரையும்,
वधिष्यामि	நான் கொன்றுவிடுவேன்.

प्रोत्साहितोऽयं कैकेय्या स दुष्टो यदि नः पिता । अमित्रभूतो निस्सङ्गं वध्यतां वध्यतामपि ॥

नः	"நமது
अयं पिता	இந்த திருதாதை,
कैकेय्या	கைகேயியால்
प्रोत्साहितः	துர்போதிக்கப்பட்டவராய்
दुष्टः	நீதி இழந்தவராய்,
यदि	இருக்கும் பக்ஷத்தில்,
वध्यतां	சிறையில் வைக்கப்படட்டும்.
सः अमित्रभूतः अपि	அவர் சத்ருவுக்கு உதவிபுரிகிறவராகவுமிருந்தால்,
निस्सङ्गं	தந்தையெனும் வாத்ஸல்யத்தை விட்டொழித்து
वध्यताम्	கொன்றுவிடப்படட்டும்.

गुरोरप्यवलिप्तस्य कार्याकार्यमजानतः । उत्पथं प्रतिपन्नस्य कार्यं भवति शासनम् ॥

कार्याकार्यं	"ஒரு கார்யம் தருமம தருமமென்பதை
अजानतः	பகுத்தறியும்தன்மையை இழந்தவராய்
अवलिप्तस्य	அறிவுமயங்கினவராய்
उत्पथं	அதருமத்தில்
प्रतिपन्नस्य	ப்ரவருத்திக்கின்ற
गुरोः अपि	தாதைக்குங்கூட
शासनं	தண்டனை
कार्यं	செய்யவேண்டியதாய்
भवति	இருக்கிறது.

बलमेष किमाश्रित्य हेतुं वा पुरुषोत्तम । दातुमिच्छति कैकेय्यै राज्यं स्फीतमिदं तव ॥

पुरुषोत्तम	"புருஷோத்தமா !
एषः	இவர்
किं बलं	எந்த பலத்தைத்தானு கட்டும்,
हेतुं वा	ஹேதுவைத்தானுகட்டும்,
आश्रित्य	அவலம்பித்து
तव	தேவரீருடையதாகிய
स्फीतं	மஹத்தான
राज्यं	ராஜ்யத்தை
कैकेय्यै	கைகேயி அம்மாளுக்கு
दातुं	பரிசாய் அளிக்க
इदं	இப்பொழுது
इच्छति	நினைக்கின்றனர்?

त्वया चैव मया चैव कृत्वा वैरमनुत्तमम् । काऽस्य शक्तिः श्रियं दातुं भरतायारिशासन ॥

अरिशासन	"எப்படிப்பட்ட அபராதியையும் சிக்ஷிக்கின்றவரே !
त्वया एव च	தேவரீருடனும்,
मया एव च	அடியேனுடனும்,
अनुत्तमं वैरं	பரமவைரத்தை
कृत्वा	செய்துகொண்டு
भरताय	பரதனுக்கு
श्रियं	ராஜ்யாதிகாரத்தை
दातुं	ஒப்புவிக்க
अस्य	இவருக்கு
शक्तिः का	சக்தி எது?*

[*1. ப்ரபுசக்தி—प्रभुशक्ति என்ற மன்னர்களாயிருக்குமந்தஸ்தால் ஏற்படும் தருமவிருத்தமின்றி அதிகாரம் செலுத்துதற்குரிய சக்தி. 2.—प्रभावशक्ति தரும விருத்தமின்றி ஸதா நியாயவழிகளாலேயே ஆலோசனைகள் செய்யும் மந்திரிமார்களின் ஆலோசனைக்கீடுபட்டு, அதனால் அதிகாரம் கொண்டு செய்யும் சக்தி. 3. உத்ஸாஹசக்தி—उत्साहशक्ति. திமிர் பிடித்து, ஒரு கார்யத்தில் நியாயப்படி புகக் கூடாததாயிருக்கையில், தலைக்கொழுப்பால் புகுவோமெனும் நினைக்கும் சக்தி.

இப்படி மூவகைப்பட்ட மன்னர்களுக்கு உரிய சக்திகளில் எந்தசக்தி ?]

अनुरक्तोऽस्मि भावेन भ्रातरं देवि तत्त्वतः । सत्येन धनुषा चैव दत्तेनेष्टेन ते शपे ॥

देवि	"அம்மா !
भ्रातरं	'தமயனுரிடம்
तत्त्वतः	உள்ளூர
भावेन	பக்தி ஒன்றையே ஸர்வமாய்க்கொண்டு,
अनुरक्तः अस्मि	திருவுளம் கோணுது நடக்கும் தாஸனடியேன்' என்பதை
सत्येन	ஸத்தியத்தின் மீதும்,
धनुषा	வில்லின்மீதும்,
दत्तेन च	தானத்தின்மீதும்
ते	தேவரீருக்கு
इष्टेन एव	இஷ்டமானது எதுவோ அதன்மீதும்,
शपे	உறுதிசெய்து கொடுக்கின்றேன்.

दीप्तमग्निमरण्यं वा यदि रामः प्रवेक्ष्यति । प्रविष्टं तत्र मां देवि त्वं पूर्वमवधारय ॥

देवि	"அம்மா!	तत्र	அதில்
दीप्तं	கொழுந்துவிட்டெரியும்	मां	அடியேனை
अग्निं	தீயிலேனும்	पूर्वं	அவருக்கு முந்தியே
अरण्यं वा	ஆரண்யத்திலேனும்	प्रविष्टं	புகுந்துவிட்டவனாக
रामः	ஸ்ரீராமர்	त्वं अवधारय	தேவரீர் திருவுள்ளத்தில் நம்பிக்கை கொண்டு அருள்வீராக.
प्रवेक्ष्यति यदि	புகப்போகின்றாரென்கிற பக்ஷத்தில்		

हरामि वीर्याद्दुःखं ते तमः सूर्य इवोदितः । देवी पश्यतु मे वीर्यं राघवश्चैव पश्यतु ॥

राघवः एव	"ஸ்ரீராமர் மட்டும்	वीर्यात्	ஆண்மையால்
पश्यतु	தீர்க்காலோசனை செய்து நிச்சயிக்கட்டும்.	ते दुःखं	தேவரீரது துயரத்தை
उदितः	உதயமான	हरामि	ஒழித்து விடுவேன்.
सूर्यः	சூர்யபகவான்	देवी च	தேவியாரும்
तमः इव	இருளை எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே	मे वीर्यं	எனது திறமையை
		पश्यतु	கண்ணாரக்கண்டு களிக்கலாம்.

हनिष्ये पितरं वृद्धं कैकेय्यासक्तमानसम् । कृपणं च स्थितं बाल्ये वृद्धभावेन गर्हितम् ॥

वृद्धं	"வயது முதிர்ந்தவரும்,	स्थितं	இருக்கின்றவராய்
कैकेय्यासक्त-मानसं	கைகேயிதேவியாரது மனங்கோணாது நடப்பதே ஸர்வமுமாய்க் கொண்டு விளங்கும் சிந்தையுடையவரும்,	कृपणं	எதை செய்யலாம் எதை செய்யக்கூடாதென்று அறிவதற்கு வேண்டிய க்ஞானசக்தியை முற்றிலும் இழந்தவராய்
वृद्धभावेन	வார்த்தக்ய தசையால்	गर्हितं च	யாவருடைய அவமானச் சொல்லுக்குமாளாகிவிட்டவருமாகிய
बाल्ये	தருமம், அதருமம் இவ்விரண்டையும் பகுத்தறியும் அறிவை இழந்துவிட்ட தசையில்	पितरं	திருத்தாதையை
		हनिष्ये	நான் கொல்லலாமே.

एतत्तु वचनं श्रुत्वा लक्ष्मणस्य महात्मनः । उवाच रामं कौसल्या रुदन्ती शोकलालसा ॥

शोकलालसा	கடுந்துயரத்தால் மனம் நொந்து	श्रुत्वा	திருச்செவிசாற்றியருளியவருமான
रुदन्ती	கண்ணீர் பெருக்கி அழுதுகொண்டிருந்தவளும்,	कौसल्या	கோஸலாதேவியார்
महात्मनः	மஹாத்மாவான	रामं	ஸ்ரீராமரைப் பார்த்து
लक्ष्मणस्य	லக்ஷ்மணருடைய	तु	இதுவிஷயத்திலிப்படி
एतत् वचनं	இந்த மொழிக்கு	उवाच	திருவாய்மலர்ந்தருளினாள்.

भ्रातुस्ते वदतः पुत्र लक्ष्मणस्य श्रुतं त्वया । यदत्रानन्तरं कार्यं कुरुष्व यदि रोचते ॥

पुत्र	"குழந்தாய்!
ते भ्रातुः	உனது தம்பி
लक्ष्मणस्य	லக்ஷ்மணன்
वदतः	சொல்லுகையில்
त्वया	உன்னால்
श्रुतं	செவிகொடுத்து கேட்கப் பட்டதாகிறது
यत्	எதுவோ அது,
रोचते यदि	நலமெனத் தோன்றுகிற பக்ஷத்தில்
अत्र	இவ்விடத்திலேயே
अनन्तरं	இப்பவே
कार्यं	செய்யவேண்டிய கார்யத்தை
कुरुष्व	செய்துமுடிப்பாயாக.

न चाधर्म्यं वचः श्रुत्वा सपत्न्या मम भाषितम् । विहाय शोकसन्तप्तां गन्तुमर्हसि मामितः ॥

शोकसन्तप्तां	"கடுந்துயரத்தால் மனம் நொந்து தவித்துக்கொண்டிருக்கும்
मां च	என்னையே
विहाय	விட்டு,
मम सपत्न्या	எனது சக்களத்தியால்
भाषितं	கூறப்பட்ட
अधर्म्यं	தருமவிருத்தமாகிய
वचः	நியமனத்தை
श्रुत्वा	சிரமேற்கொண்டு அனுஷ்டிப்பவனாயிருந்துகொண்டு,
इतः	இவ்விடமிருந்து
गन्तुं	போய்விடுவதற்கு
अर्हसि न	நீ ஒப்புக்கொள்ளக் கூடாது.

धर्मज्ञ यदि धर्मिष्ठ धर्मं चरितुमिच्छसि । शुश्रूष मामिहस्थस्त्वं चर धर्ममनुत्तमम् ॥

धर्मज्ञ	"தருமமறிந்தவனே!
धर्मिष्ठ	தருமமொன்றையே ஸதா அனுஷ்டிப்பவனே!
अनुत्तमं	எதற்கும் மேலானதாய் விளங்குகிற
धर्मं	தருமமாகிற எதுவோ
चर	அனுஷ்டி. [அதை
त्वं	நீ
धर्मं	தருமத்தை
चरितुं	எப்பவும் அனுஷ்டிக்க
इच्छसि यदि	மனதில் நிச்சயித்திருக்கிறாயென்கிற பக்ஷத்தில்
इहस्थः	இங்கிருந்துகொண்டே நீ
मां	எனக்கு
शुश्रूष	பணிவிடை செய்வாயாக.

शुश्रूषुर्जननीं पुत्र स्वगृहे नियतो वसन् । परेण तपसा युक्तः काश्यपस्त्रिदिवङ्गतः ॥

पुत्र	"குழந்தாய்!
काश्यपः	காச்யபரென்பவர்
स्वगृहे	தனது திருமாளிகையில்
नियतः	நியமமாய்
वसन्	இருந்துகொண்டு
परेण तपसा	மிக காயக்லேசத்தால்
युक्तः	பாடுபடுகின்றவராய்
जननीं	தாயாருக்கு
शुश्रूषुः	பணிவிடை புரிபவராய்
त्रिदिवं	சுவர்க்கத்தை
गतः	அடைந்தார்.

यथैव राजा पूज्यस्ते गौरवेण तथा ह्यहम् । त्वां नाहमनुजानामि न गन्तव्यमितो वनम् ॥

ते	"உனக்கு	इतः	இவ்விடத்தை விட்டு
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்	वनं	காட்டிற்கு
गौरवेण	கௌரவத்தினால்	गन्तव्यं न	போகவேண்டியதில்லை.
यथा पूज्यः	எவ்வளவு கொண்டாடத் தக்கவரோ	त्वां	உனக்கு
तथा	அவ்வளவு	अहं	நான்
अहं एव हि	நானும் அன்றோ !	अनुजानामि न	விடைகொடுக்கமாட் டேன்.

त्वद्वियोगान्न मे कार्यं जीवितेन सुखेन वा । त्वया सह मम श्रेयस्तृणानामपि भक्षणम् ॥

मे	"எனக்கு	मम	எனக்கு
त्वद्वियोगात्	உன்னைவிட்டுப்பிரிந்தால்	त्वया सह	உன்னுடன்
जीवितेन	உயிருடனிருப்பதாலும்	तृणानां भक्षणं अपि	புல்லைத்தின்று பிழைத் திருத்தலே
सुखेन वा	பாக்யத்தினாலும்	श्रेयः	எதற்கும் மேம்பட்டது.
कार्यं न	பயனில்லை.		

यदि त्वं यास्यसि वनं त्यक्त्वा मां शोकलालसाम् ।
अहं प्रायमिहासिष्ये न हि शक्ष्यामि जीवितुम् ॥ २८ ॥

त्वं	"நீ	प्रायं	இப்படி உட்கார்ந்தவண்ணமே பட்டினியாகக் கிடந்து உயிர் மாய்த்தலாகிற விரதத்தை
शोकलालसां	கடுந்துயரத்தால் மனம் நொந்து பரிதபிக்கும்		
मां त्यक्त्वा	என்னைவிட்டு,	आसिष्ये	அனுஷ்டிப்பேன்.
वनं	வனத்திற்கு	जीवितुं	பிழைத்திருக்க
यास्यसि यदि	போய்விடுகிறாயென்றால்	शक्ष्यामि न	பொறேன்.
अहं	நான்	हि	இது திண்ணம்.
इह	இவ்விடத்திலேயே		

ततस्त्वं प्राप्स्यसे पुत्र निरयं लोकविश्रुतम् । ब्रह्महत्यामिवाधर्मात्समुद्रस्सरितां पतिः ॥

पुत्र	"குழந்தாய் !	ब्रह्महत्यां	ப்ரஹ்மஹத்திதோஷம் எவ்வளவோ அவ்வளவையடைந்தது
ततः त्वं	அப்படியாகில் நீ		
सरितां पतिः	நதிகளின் பதியாகிய	इव	எவ்வண்ணமோ அவ் வண்ணமே
समुद्रः	ஸமுத்திரராஜன்		
अधर्मात्	ஈன்ற மாதாவுக்கு மனவருத்தமுண்டாக்குகிறதால் விளையும் அதருமத்திற்கு பாத்திரமாய் விட்டான் என்ற காரணத்தால்	लोकविश्रुतं	மூவுலகத்தவர்களுக்குந் தெரிந்திருக்கின்றதாகிய
		निरयं	நகரத்தை
		प्राप्स्यसे	அடைவாய்".

विलपन्तीं तथा दीनां कौसल्यां जननीं ततः । उवाच रामो धर्मात्मा वचनं धर्मसंहितम् ॥

धर्मात्मा	தருமாத்மாவாகும்	कौसल्यां	கோசலாதேவியாரைப் பார்த்து
रामः	ஸ்ரீராமர்		
ततः	அப்பொழுது	धर्मसंहितं	தர்மவிதிகளை நன்கு விளங்கக்காட்டுகிற தாகிய
तथा	அவ்வண்ணமாய்		
दीनां	மனம் நொந்து		
विलपन्तीं	கண்ணீர்பெருக்கிஅழுது புலம்பிக்கொண்டிருந்த	वचनं	பின்வரும் திருவாக்கை
		उवाच	திருவாய்மலர்ந்தருளினார்.
जननीं	பெற்றதாயாகிய		

नास्ति शक्तिः पितुर्वाक्यं समतिक्रमितुं मम। प्रसादये त्वां शिरसा गन्तुमिच्छाम्यहं वनम्।

पितुः	''திருதாதையின்	वनं गन्तुं	காட்டிற்குப் போக
वाक्यं	நியமனத்தை	इच्छामि	சித்தமாகிவிட்டேன்.
समतिक्रमितुं	உல்லங்கனம் செய்ய	त्वां	தேவரீரை
शक्तिः	அதிகாரம்	शिरसा प्रसादये	நான் முடிதாழ்த்தி நமஸ்காரம் பண்ணி உள்ளம் குளிர்ந்து ஆசீர்வதித்தருள பிரார்த்திக்கின்றேன்.
मम	எனக்கு		
अस्ति न	இல்லை.		
अहं	நான்		

ऋषिणा च पितुर्वाक्यं कुर्वता व्रतचारिणा । गौर्हता जानता धर्मं कण्डुनापि विपश्चिता ॥

धर्मं	"தருமமின்னதென்பதை	व्रतचारिणा	அதொன்றையே சகல தருமமுமாய் கைப்பற்றியிருந்தவருமாகிய
जानता	உள்ளபடியறிந்த		
विपश्चिता	மகா க்ஞானவானும்,		
पितुः	தாதையின்	कण्डुना	கண்டு என்ற
वाक्यं च	நியமனமாகிறதெதையும்	ऋषिणा	ரிஷியால்
कुर्वता	சிரமேற்கொண்டுசெய்து முடிக்கின்றவராய்	गौः अपि	ஓர் பசுவும்
		हता	கொல்லப்பட்டிருக்கிறது.

अस्माकं च कुले पूर्वं सगरस्याज्ञया पितुः । खनद्भिः सागरैर्भूमिमवाप्तस्सुमहान्वधः ॥

पूर्वं	''முன்காலத்தில்	खनद्भिः	தோண்டிய
अस्माकं कुले च	நமது குலத்திலேயே	सागरैः	ஸகரபுத்திரர்களால்
पितुः	பிதாவாகிய	सुमहान्	ஒருவர்கூட பிழைத்து வராததாகிய
सगरस्य	ஸகரமஹாராஜருடைய		
आज्ञया	நியமனத்தைக்கொண்டு	वधः	மரணமானது
भूमिं	பூமியை	अवाप्तः	அடையப்பட்டது.

जामदग्न्येन रामेण रेणुका जननी स्वयम्। कृत्ता परशुनाऽरण्ये पितुर्वचनकारिणा ॥

पितुः	"தந்தையின்	स्वयं	தன்னை
वचनकारिणा	நியமனத்தை சிரமேற் கொண்டு செய்து முடிக்கின்றவரும்,	जननी	பெற்ற தாயாகிய
		रेणुका	ரேணுகை என்பவள்
जामदग्न्येन	ஜமதக்னியின் புதல்வரு மான	अरण्ये	காட்டில்
		परशुना	கோடாரியால்
रामेण	பரசுராமரால்,	कृत्ता	வெட்டி வீழ்த்தப்பட் டனள்.

एतैरन्यैश्च बहुभिर्देवि देवसमैः कृतम्। पितुर्वचनमक्लीबं करिष्यामि पितुर्हितम् ॥ ३५ ॥

देवि	"தாயே!	अक्लीबं	பின்போகாதபடி
देवसमैः	தேவர்களுக்கொப்பான	कृतं	செய்துமுடிக்கப்பட்டிருக் கிறது.
एतैः	இவர்களாலும்,		
बहुभिः	இன்னும் இவர்களையொத்த	पितुः	திருதாதைக்கு
अन्यैः च	சாதாரண மானிடர் களாலும்,	हितं	மனங்கோணுததாயிருக் கிறது எதுவோ அதை
पितुः वचनं	பிதாவின் நியமனம்	करिष्यामि	நான் செய்தேதீருவேன்.

न खल्वेतन्मयैकेन क्रियते पितृशासनम्। एतैरपि कृतं देवि ये मया तव कीर्तिताः ॥

देवि	"அம்மா!	खलु	அப்படி திருவுள்ளத்தில் கொள்ளலாகாது.
एतत्	இந்த		
पितृशासनं	பித்ருவாக்யபரிபாலன [மென்பது	मया	என்னால்
मया	என்	कीर्तिताः	மேற்சொல்லப்பட்டவர் கள்
एकेन	ஒருவனால்		
अपि	மட்டும்	ये	எவர்களோ
क्रियते न	அனுஷ்டிக்கப்படுகிறது என்பது இல்லை.	एतैः	இவர்களாலும்
तव	தேவரீர்	कृतम्	அனுஷ்டிக்கப்பட்டிருக் கிறது.

नाहं धर्ममपूर्वं ते प्रतिकूलं प्रवर्तये। पूर्वैरयमभिप्रेतो गतो मार्गोऽनुगम्यते ॥ ३७

ते	"தேவரீரது	अयं	இந்த
प्रतिकूलं	திருவுளத்தில் ஏற்றுக் கொள்ளப்படாதிருக் கையில்,	मार्गः	தருமநெறியானது
		पूर्वैः	முன்னோர்களால்
अपूर्वं	முன்னோர்களால் அனுஷ் டிக்கப்படாததாகிய	अभिप्रेतः	எதற்கும் மேம்பட்டதாய்,
धर्मं	ஓர் தருமானுஷ்டானத் [தை	गतः	ஒப்புக்கொள்ளப்பட் டதாய்,
अहं	நான்		
प्रवर्तये न	புதிதாய் ஆரம்பிக்க வில்லை.	अनुगम्यते	அனுஷ்டிக்கப்பட்டிருக் கிறது

तदेतत्तु मया कार्यं क्रियते भुवि नान्यथा। पितुर्हि वचनं कुर्वन्न कश्चिन्नाम हीयते ॥

भुवि	"உலகில்	न	இல்லை
पितुः	பிதாவின்,	नाम	தருமசாஸ்திரவிதிகள் பயனற்றதென சொன் னல் யார் நம்புவார்கள்.
वचनं तु	நியமனம் எதுவாயிருந் தாலும் அதை,	तत्	ஆனபடியால்
कुर्वन्	பக்தி தலைக்கொண்டு	मया	என்னால்
कश्चित्	ஒருவன் [செய்கின்ற	एतत्	இந்த
हीयते न	பாக்கியக்குறை அடை யான்.	कार्यं हि	தருமானுஷ்டானமே
अन्यथा	எக்காலத்திலும் இதற்கு விரோதமாய் நடைபெற் றிருக்கிறது என்பது	क्रियते	அனுஷ்டிக்கப்படுகிறது."

तामेवमुक्त्वा जननीं लक्ष्मणं पुनरब्रवीत्। वाक्यं वाक्यविदां श्रेष्ठः श्रेष्ठः सर्वधनुष्मताम् ॥

सर्वधनुष्मतां	வில்லாளிகள் எல்லாரினும்	तां जननीं	அந்த பெற்ற தாயிடம்
श्रेष्ठः	தலைமைபெற்று விளங்கு கிறவரும்	एवं	இவ்வண்ணமாய்
पुनः	அப்படிப்பட்டவரும்,	उक्त्वा	திருவாய்மலர்ந்தருளிய பின்னர்
वाक्यविदां	தருமவிதிகளை அறிந்தவர் கள் எல்லோரிலும்	लक्ष्मणं	லக்ஷ்மணரைப்பார்த்து,
श्रेष्ठः	உத்தமராகிய அவர்	वाक्यं	பின்வரும் வாக்கை
		अब्रवीत्	திருவாய்மலர்ந்தருளினார்.

तव लक्ष्मण जानामि मयि स्नेहमनुत्तमम्। विक्रमं चैव सत्त्वं च तेजश्चैव दुरासदम् ॥

लक्ष्मण	"லக்ஷ்மணா!	मयि च	என்னிடத்தில் வைத் திருக்கும்
तव	உனது	अनुत्तमं	ஒப்புயர்வில்லாத
दुरासदं	பிறர்க்குகிட்டுவதற்கரிய	स्नेहं च	பத்திமையையும்,
विक्रमं एव	பராக்கிரமத்தையும்,	जानामि	தான் உள்ளதை உள்ள படி சிந்தையில் வைத்தி ருக்கின்றேன்.
तेजः च	பிறவிக்குணமாகவே வந்ததாகிய		
सत्त्वं एव	சொன்னபடி செய்து முடிக்கவல்லதிறமையை யும்		

मम मातुर्महद्दुःखमतुलं शुभलक्षण। अभिप्रायमविज्ञाय सत्यस्य च शमस्य च ॥ ४१ ॥

शुभलक्षण	"வேதங்களெல்லாவற்றி லும்நிபுணரெனவே. கப்ரசித்திபெற்றவனே!	शमस्य च	ஜிதேந்திரியனாய் எதுவும் 'ஈசன் செயல்' எனபெரு மை பூண்டு தருமம்ஒன் றையே அனுஷ்டிக்கும் ஸ்வபாவத்தினுடையவும்
सत्यस्य च	சத்தியத்தினுடையவும்,		

अभिप्रायं	ரஹஸ்யத்தை,
अविज्ञाय	உள்ளபடி அறியாதிருக்கின்றவளாகிய
मम	எனது
मातुः	அன்னையாருக்கு
दुःखं	மனத்துயரமென்பது
अतुलं	மிக்க அதிகமே;
महत्	நீடித்த காலமும் உள்ளதே.

धर्मो हि परमो लोके धर्मे सत्यं प्रतिष्ठितम् । धर्मसंश्रितमेतच्च पितुर्वचनमुत्तमम् ॥

धर्मः हि	"எந்த ஒரு தருமத்தினின்று நான்கு புருஷார்த்தங்களும்கிடைக்கின்றனவோ அந்த ஒரு தருமம் தான்,
लोके	உலகில்
परमः	எதற்கும் மேம்பட்டதாய் எவனும் அனுஷ்டிக்க வேண்டியதாயுள்ளது.
धर्मे	இந்த தருமவர்க்கத்தில்
सत्यं	'சொன்ன சொல் தவருமை' என்பது
उत्तमं	மிகச் சிறந்ததாய்
प्रतिष्ठितं	கொண்டாடப்பட்டிருக்கிறது.
पितुः	திருதாதையின்
एतत्	இந்த
वचनं च	நியமனம்,
धर्मसंश्रितम्	தருமவிதிகளுக் கொத்ததுதான்.

संश्रुत्य च पितुर्वाक्यं मातुर्वा ब्राह्मणस्य वा । न कर्तव्यं वृथा वीर धर्ममाश्रित्य तिष्ठता ॥

वीर	"புருஷோத்தம!
धर्मं	நான்கு புருஷார்த்தங்களையும் அளிக்கிறதாகிய தருமமொன்றையே
आश्रित्य	ஸர்வவுமாய்கொண்டு,
तिष्ठता	உலகில் வஸிக்கும் ஒருவனுல்
पितुः	தந்தையினுடையவும்,
मातुः वा	தாயினுடையவும்
ब्राह्मणस्य वा	பிராம்மணனுடையவும்
वाक्यं	நியமனத்தை
संश्रुत्य	செய்வதாக வாக்களித்து
च	பின்னர்
वृथा	பயனற்றதாக
कर्तव्यं न	செய்யலாகாது.

सोऽहं न शक्ष्यामि पितुर्नियोगमतिवर्तितुम् । पितुर्हि वचनाद्वीर कैकेय्याऽहं प्रचोदितः ॥

वीर	"புருஷோத்தம!
पितुः	திருதாதையின்
वचनात् हि	உத்திரவினுல்தான்
कैकेय्या	கைகேயி அம்மாளால்
अहं	நான்
प्रचोदितः	ஆக்ஞாபிக்கப்பட்டேன்.
सः	அந்த
अहं	நான்
पितुः	திருதாதையின்
नियोगं	நியமனத்தை
अतिवर्तितुं	உல்லங்கனம் செய்ய
शक्ष्यामि न	இணங்கமாட்டேன்.

तदेतां विसृजानार्यां क्षत्रधर्माश्रितां मतिम्। धर्ममाश्रय मा तैक्ष्ण्यं मद्बुद्धिरनुगम्यताम्॥

तत्	"ஆகையால்	एतां	இந்த
अनार्यां	லோகத்தில் எப்பவும் அனுஷ்டிக்கவேண்டிய தாயிருக்கும் தருமத்திற்கு ஒவ்வாததாயிருக்கிறதும்,	मतिं	அபிப்பிராயத்தை
क्षत्रधर्माश्रितां	தன்னிடத்தில் மஹத்தான போர்வீரத்தன்மை இருக்கிறதென்பதை நன்கு விளங்கக்காட்டுகிறதுமாகிய	विसृज	நீ விட்டொழி.
		धर्मं	தருமமொன்றையே
		आश्रय	ஸர்வவுமாய்க்கொண்டு நட.
		तैक्ष्ण्यं	கொடுமை என்பது
		मा	வேண்டாம்.
		मद्बुद्धिः	என் கருத்து
		अनुगम्यतां	ஏற்றுக்கொள்ளப் படட்டும்"

तमेवमुक्त्वा सौहार्दाद् भ्रातरं लक्ष्मणाग्रजः। उवाच भूयः कौसल्यां प्राञ्जलिश्शिरसा नतः॥

लक्ष्मणाग्रजः	லக்ஷ்மணரின் தமையனுராகுமவர்,	कौसल्यां	கோஸலாதேவியாரை பார்த்து
तं	அந்த	शिरसा	முடிதாழ்த்தி
भ्रातरं	தம்பிக்கு	नतः	நமஸ்கரித்து
सौहार्दात्	அன்பினதிசயத்தால்	प्राञ्जलिः	அஞ்சலிஹஸ்தராகி
एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்	उवाच	பின்வருமாறு திருவாய் மலர்ந்தருளினுர்.
उक्त्वा	உபதேசித்தருளிவிட்டு,		
भूयः	அதன்மேல்		

अनुमन्यस्व मां देवि गमिष्यन्तमितो वनम्। शापिताऽसि मम प्राणैः कुरु स्वस्त्ययनानि मे॥

देवि	"அம்மா!	शापिता असि	ஆணையிட்டு தேவரீர் இப்பொழுது பிரார்த்திக்கப்படுகின்றீர்.
इतः	இவ்விடத்திலிருந்து		
वनं	காட்டிற்கு		
गमिष्यन्तं	போகப்போகிற	मे	எனக்கு
मां	அடியேனுக்கு		
अनुमन्यस्व	தேவரீர் உள்ளமுவந்து விடைகொடுத்தனுப்ப அருள்வீராக.	स्वस्त्ययनानि	வழியில் நன்மை உண்டாகும்படி ஆசீர்வசதங்களாகிற ஸ்வஸ்த்யயனமென்கிறவைகளை
मम	எனது		
प्राणैः	உயிரின்மேல்	कुरु	செய்தருள்வீராக.

तीर्णप्रतिज्ञश्च वनात्पुनरेष्याम्यहं पुरीम्। ययातिरिव राजर्षिः पुरा हित्वा पुनर्दिवम्॥

पुरा	"முன்னொருகால்	पुनः	மீண்டும்
ययातिः राजर्षिः	யயாதி என்ற ராஜர்ஷி	दिवं	விண்ணுலகத்தை
हित्वा	மண்ணுலகத்திற்கனுப்பி விடப்பட்டனர்.		அடைந்து

इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
वनात्	வனத்தினின்று
अहं च	அடியேனும்
पुनः	மீளவும்
पुरीं	பட்டணத்திற்கு
तीर्णप्रतिज्ञः	ப்ரதிக்ஞையை பூர்த்தி செய்தவனாய்,
एष्यामि	வந்துசேருவேன்.

शोकः सन्धार्यतां मातर्हृदये साधु मा शुचः । वनवासादिहैष्यामि पुनः कृत्वा पितुर्वचः ॥

मातः	"அம்மா !
शोकः	துயரமென்பது
साधु	இத்துடன் ஒழித்து விடப்படட்டும்.
हृदये	ஹிருதயத்தில்
शुचः	எப்படிப்பட்ட கவலைகளும்,
मा	வேண்டாம்.
संधार्यतां	உயிர்வைத்துக்கொண்டு காலங்கழிக்கப்படட்டும்.
पितुः	திருதாதையின்
वचः	நியமனத்தை
कृत्वा	சரிவர செய்துமுடித்து,
वनवासात्	வனவாஸத்தை விட்டு
पुनः	மீளவும்
इह	இங்கு
एष्यामि	வந்துசேருவேன்.

त्वया मया च वैदेह्या लक्ष्मणेन सुमित्रया । पितुर्नियोगे स्थातव्यमेष धर्मस्सनातनः ॥

मया	"அடியேனாலும்
वैदेह्या	வைதேஹியாலும்,
लक्ष्मणेन	லக்ஷ்மணனாலும்,
सुमित्रया	ஸுமித்திராதேவியாராலும்,
त्वया च	தேவரீராலும்,
पितुः	திருதாதைக்கு
नियोगे	மனங்கோணாது நடக்கிறதாகிய கடமையில்
स्थातव्यं	ஆஸக்தி வைக்கப்பட வேண்டியது.
एषः	இது
सनातनः	தொன்று தொட்டு வருகிற
धर्मः	தருமம்.

अम्ब संहृत्य संभारान् दुःखं हृदि निगृह्य च । वनवासकृता बुद्धिर्मम धर्म्याऽनुवर्त्यताम् ॥

अम्ब	"அடியேனை பெற்று ஸதா புத்திரவாத்ஸல்யத்துடன் வளர்த்தருளிய அம்மா !
संभारान्	சாஸ்திரஸமூகங்களை
संहृत्य	திருவுளத்தில் கொண்டுவந்து,
हृदि	ஹிருதயத்தில்
दुःखं च	துயரமென்பதையே
निगृह्य	முற்றிலும் விட்டொழித்து
मम	எனது
वनवासकृता	வனவாஸத்தால்விளைகிற
धर्म्या	பித்ருவாக்யபரிபாலனமாகிற தருமத்தை நன்குவிளங்கக்காட்டுகிறதாகிய
बुद्धिः	பிரவர்த்தியானது,
अनुवर्त्यताम्	தேவரீரால் அங்கீகரிக்கப்படட்டும்."

एतद्वचस्तस्य निशम्य माता सुधर्म्यमव्यग्रमविक्लवं च ।
मृतेव संज्ञां प्रतिलभ्य देवी समीक्ष्य रामं पुनरित्युवाच ॥ ५२ ॥

देवी	பெண்மக்களில் உத்தமியாராகிய
तस्य	அவரது
माता	தாய்
एतत्	இந்த
सुधर्म्यं	பித்ருவாக்யபரிபாலனமாகிற தருமத்தின் பெருமையை நன்கு விளங்கக்காட்டுகிறதும்
अविक्लवं	திருவுளத்தை சற்றேனும்சிதறவிடாதிருக்கும் தன்மையை நன்கு விளங்கக்காட்டுகிறதும்
अव्यग्रं च	திருவுளமுவந்தே அனுஷ்டிக்கப்படுகிறதென்பதை நன்கு விளங்கக் காட்டுகிறதுமாகிய,
वचः	திருவாக்கை,
निशम्य	செவிக்கொண்டு,
समीक्ष्य	பலபடியாய் தனக்குள்ளேயே சிந்தித்து
पुनः	அப்படியும்,
मृता इव	சற்றுநேரம் தன்னறிவு இழந்தவளாகி
संज्ञां	ப்ரக்ஞையை
प्रतिलभ्य	அடைந்து,
रामं	ஸ்ரீராமரைப்பார்த்து,
इति	பின்வருமாறு
उवाच	திருவாய்மலர்ந்தருளினாள்.

यथैव ते पुत्र पिता तथाऽहं गुरुः स्वधर्मेण सुहृत्तया च ।
न त्वाऽनुजानामि न मां विहाय सुदुःखितामर्हसि गन्तुमेवम् ॥ ५३ ॥

पुत्र	"குழந்தாய்!
स्वधर्मेण	இம்மண்ணுலகில் ஒருவன் அவனுக்கேற்பட்டதாயுள்ள கடமைகளை செய்துமுடிப்பதால் விளையும் தருமமொன்றைக்கொண்டு
सुहृत्तया	பத்திமையால்,
ते पिता	உனது திருதாதை,
यथा	எப்படி
गुरुः च	அன்பிற்குப்பாத்திரமாய் விளங்குகின்றாரோ,
तथा	அவ்வண்ணமே,
अहं एव	நானும்
त्वा	உனக்கு
अनुजानामि न	விடைகொடுக்கமாட்டேன்.
एवं	இப்படி
सुदुःखितां	மிக்கமனம் நொந்து பரிதபித்துக்கொண்டிருக்கும்,
मां	என்னை
विहाय	திரஸ்கரித்துவிட்டு,
गन्तुं	போவதற்கு
अर्हसि न	நீ உடன்படலாகாது.

किं जीवितेनेह विना त्वया मे लोकेन वा किं स्वधयाऽमृतेन ।
श्रेयो मुहूर्तं तव सन्निधानं ममेह कृत्स्नादपि जीवलोकात् ॥ ५४ ॥

कृत्स्नात्	"எல்லாரிடமிருக்கிறதாகிய
जीवलोकात्	ஜீவாத்மாக்களின் அனுஷ்டானமென்கிற காரணத்தால்
इह	இவ்வுலகில்
मम	எனக்கு
तव	உனது
सन्निधानं अपि	பக்கலிலேயே இருத்தல் ஒன்றுதான்
श्रेयः	எதற்கும் மேம்பட்டதான மனத்திருப்தியை விளைவிக்கிறதாகிறது
मुहूर्तं	ஒரு நிமிஷமெனும்
इह	இவ்வுலகில்
त्वया विना	உன்னைவிட்டுப்பிரிந்து
मे	எனக்கு
लोकेन	உலகஸம்பிரதாயமாகிறதும்
अमृतेन	நாக்குக்கு ருசியாயுள்ளதுமான
स्वधया वा	எனக்கென்று அளிக்கப்படும் உணவினால்தான்.
किं	ஆவது என்ன ?
जीवितेन	பிழைத்திருப்பதினால்
किम्	என்ன பிரயோஜனம் ?

नरैरिवोल्काभिरपोह्यमानो महागजोऽध्वानमनुप्रविष्टः ।
भूयः प्रजज्वाल विलापमेनं निशम्य रामः करुणं जनन्याः ॥ ५५ ॥

रामः	ஸ்ரீராமர்,
महागजः	பெரியயானை
नरैः	மனிதர்களால்
उल्काभिः	எரிப்பந்தங்களைக் கொண்டு
अपोह्यमानः	தடைசெய்யப்படுகிறதாயிருக்கையிலும்
अध्वानं	தன் வழியே
अनुप्रविष्टः	செல்வது
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
जनन्याः	தாயினது
एनं	இந்த
विलापं	அழுகையோடு வெளிவந்த
करुणं	தென்னிய மொழியை
निशम्य	கேட்டு,
भूयः	அப்பவும்
प्रजज्वाल	மனநிலை குன்றாது துணிவுநிலையிலேயே இருந்துவிட்டனர்.

स मातरं चैव विसंज्ञकल्पामार्तं च सौमित्रिमभिप्रतप्तम् ।
धर्मे स्थितो धर्म्यमुवाच वाक्यं यथा स एवार्हति तत्र वक्तुम् ॥ ५६ ॥

सः च	அவரொருவர்தான்
विसंज्ञकल्पां	தன்னறிவை இழந்து மைக்கியம் பிடித்தவள் போலிருக்கும்
मातरं च	திருத்தாயாருக்கும்
आर्तं	மனம் நொந்து
अभिप्रतप्तं	நாக்குழறும் வரக்ஷி கொண்டிருக்கும்
सौमित्रिं च	லக்ஷ்மணருக்கும்
तत्र एव	அந்த ஸமயத்திலும்
यथा वक्तुं	ஏற்றபடி பதில் சொல்ல
अर्हति	சக்தியுடையவர்.
धर्मे	தருமமொன்றிலேயே
स्थितः	பற்றுடையவராகிய
सः	அவர்
धर्म्यं	தருமத்தை நன்கு விளங்கக்காட்டுகிறதாகிய
वाक्यं	பின்வருந்திருவாக்கை
उवाच	திருவாய்மலர்ந்தருளினர்

अहं हि ते लक्ष्मण नित्यमेव जानामि भक्तिं च पराक्रमं च ।
मम त्वभिप्रायमसंनिरीक्ष्य मात्रा सहाभ्यर्दसि मां सुदुःखम् ॥ ५७ ॥

लक्ष्मण	''லக்ஷ்மண !
ते	உனது
नित्यं	இடைவிடாத
भक्तिं च	பக்தியையும்
पराक्रमं च	பராக்கிரமத்தையும்,
अहं जानामि	நான் உள்ளது உள்ளபடி சிந்தையில் வைத்திருக்கின்றேன்.
मम	எனது

अभिप्रायं	தத்காலமனோபாவத்தை
असंनिरीक्ष्य	கொஞ்சமேனுமுணராது
मात्रा सह	தாயோடுகூட
सुदुःखं	மிகவும் வருந்துகின்ற
मां हि	என்னையும்
तु	இப்பொழுது
अभ्यर्दसि एव	இன்னுமதிகமாய் நீயும் வருத்துகின்றனை.

धर्मार्थकामाः किल तात लोके समीक्षिता धर्मफलोदयेषु ।
ते तत्र सर्वे स्युरसंशयं मे भार्येव वश्याऽभिमता सुपुत्रा ॥ ५८ ॥

तात	''குழந்தாய் !
लोके	உலகில்
धर्म-फलोदयेषु	எந்த ஒரு தருமத்தினின்று நான்கு புருஷார்த்தங்களும் விளைகின்றனவோ அது பலித்து உதயமாகும் வேளைகளில்
धर्मार्थकामाः	தருமம், அர்த்தம், காமம் என்று மூன்று புருஷார்த்தங்களும்
समीक्षिताः	ப்ரத்தியக்ஷத்தில் காணப்பட்டிருக்கின்றன.

किल	கிரந்தமாய் எழுதாமல் பாரம்பர்யமாய் கேள்வியால்தெரிந்து கொண்ட சங்கதி இது.
ते सर्वे	அவைகள் எல்லாம்
तत्र	அதன் பயனாய் அதாவது அந்த தருமத்தின் பயனாய்,
वश्या	ஸ்வாதீனையான
अभिमता	விருப்பிற்கிடமான
सुपुत्रा	நற்புதல்வனைப்பெற்ற
भार्या इव	மனைவி ஒருத்திபோலவே
स्युः	ஒருவனுக்கு சித்திக்கின்றன;
मे	எனக்கு
असंशयम्	இதில் ஐயமில்லை.

यस्मिंस्तु सर्वे स्युरसंनिविष्टा धर्मो यतः स्यात्तदुपक्रमेत ।
द्वेष्यो भवत्यर्थपरो हि लोके कामात्मता खल्वपि न प्रशस्ता ॥ ५९ ॥

यस्मिन्	''எதில் அதாவது எந்த ஒரு தருமத்தில்
सर्वे	எல்லாமும் அதாவது தருமம், அர்த்தம், காமம் என்கின்ற மூன்று புருஷார்த்தங்களும்

असंनिविष्टाः स्युः	இல்லாமலிருக்கின்றனவோ,
यतः	எதொன்றிலிருந்து அதாவது எந்த ஒரு தருமத்திலிருந்து
धर्मः तु	புருஷார்த்தங்களில் முதலாவதாகிய தருமமொன்றே

स्यात् हि — விளைகிறதோ,
तत् खलु — அதொன்றை மட்டும்
उपक्रमेत — ஒருவர் எப்பவுமனுஷ்டிக்
लोके — உலகில் [கவேண்டும்.
अर्थपरः — அர்த்தம் சம்பாதிப்ப தொன்றிலேயே மனதை முற்றிலும் செலுத்திவிட்ட ஒருவன்
द्वेष्यः — யாவருடைய வெறுப்புக் கும் பாத்திரனுய்
भवति — ஆகின்றுன்.
कामात्मता अपि — திருதீய புருஷார்த்தமா கிற காமமொன்றிலே யே பற்றுவைத்திருக் கும் ஸ்வபாவமும்
प्रशस्ता न — புகழத்தக்கதன்று.

गुरुश्च राजा च पिता च वृद्धः क्रोधात्प्रहर्षाद्यदि वाऽपि मोहात् ।
यद्व्यादिशेत्कार्यमवेक्ष्य धर्मं कस्तं न कुर्यादनृशंसवृत्तिः ॥ ६० ॥

गुरुः च — "யாவராலும் அவரிட முள்ள உத்தமகுணங் களால் பத்திமைவைத் துக் கொண்டாடப்படுப வரும்,
वृद्धः — ஸர்வசாஸ்திரங்களிலும் நிபுணரும்,
राजा च — சக்கிரவர்த்தியாராயுமி
पिता — திருதாதை [ருக்கும்
क्रोधात् — கோபத்தாலோ
प्रहर्षात् — பெருமகிழ்வினுலோ
मोहात् वा — மனத்துன்பத்தாலோ
यदि अपि — எக்காரணத்தாலிருந்த போதிலும்
धर्मं च — எந்த ஒரு தருமத்திலிருந் து முதல் புருஷார்த்த மாகிய தருமமொன்று மாத்திரம் விளைகிறதோ அந்த ஒரு தருமத்தை மாத்திரம்
अवेक्ष्य — ஸர்வவுமாய்க்கொண்டு,
यत् कार्यं — எந்த ஒரு கார்யத்தை
व्यादिशेत् — நியமித்தருளுகின்றனரோ
तं — அதை
अनृशंस-वृत्तिः — ஸன்மார்க்கத்திலேயே நடப்பதை விருதமாய் பூண்டுள்ள
कः — எவன்,
कुर्यात् न — செய்துமுடிக்காதிருப் பான்.

स वै न शक्नोमि पितुः प्रतिज्ञामिमामकर्तुं सकलां यथावत् ।
स ह्यावयोस्तात गुरुर्नियोगे देव्याश्च भर्ता स गतिः स धर्मः ॥ ६१ ॥

सः — "அந்த நான்
पितुः — திருதாதையின்
इमां प्रतिज्ञां — இந்த ப்ரதிக்ஞையை
यथावत् — எப்படிப்பட்ட குறையு மற்றதாய்
सकलां — முற்றிலும் பூர்த்தியடைந்
अकर्तुं — செய்யாதிருக்க [ததாய்
शक्नोमि न — ஒப்பேன்.
तात — குழந்தாய்!
सः — அவர்
आवयोः — நம்மிருவர்களுக்கும்
नियोगे — கட்டளையிடுவதில்
गुरुः — ஸர்வாதிகாரமுடையவர்.
देव्याः च — அன்னையாருக்கும்
सः — அவர்
भर्ता — நியமனமளிக்கவுமதிகார
गतिः — கதி. [முடைய
धर्मः हि — எதொன்றிலிருந்து தரும மொன்று விளைகிறதோ அந்த தருமமே உருவெ டுத்துவந்தவர்
सः — அவர்.

तस्मिन् पुनर्जीवति धर्मराजे विशेषतः स्वे पथि वर्तमाने ।
देवी मया सार्धमितोऽपगच्छेत् कथंस्विदन्या विधवेव नारी ॥ ६२ ॥

स्वे	"தனது கடைமயாய்
पथि	தருமநெறியில்
वर्तमाने	சிறிதும் வழுவாது ஒழுகுபவரும்
विशेषत:	முக்கியமாய்
धर्मराजे	தருமமொன்றையே ஸர்வவுமாய் கொண்ட சக்கிரவர்த்தியுமாகிய
तस्मिन्	அவர்
जीवति	உய்ந்திருக்கையில்
पुन:	மற்றது எது எப்படி இருந்தாலென்ன.
देवी	பட்டமகிஷி
मया सार्धं	என்னேடுகூட
अन्या विधवा नारी	யாதோ ஒரு கணவனில்லாத கைம்பெண்
इव	போல்
कथंस्वित्	எவ்வாறு
इत:	இங்கிருந்து
अपगच्छेत्	வெளிப்போகலாம்?

सा माऽनुमन्यस्व वनं व्रजन्तं कुरुष्व नः स्वस्त्ययनानि देवि ।
यथा समाप्ते पुनराव्रजेयं यथा हि सत्येन पुनर्ययातिः ॥ ६३ ॥

देवि	"அம்மா!
सा	அந்ததேவரீர்
मा	எனக்கு
वनं	காட்டிற்கு
व्रजन्तं	போவதற்கு
अनुमन्यस्व	விடைகொடுத்தருள்வீராக.
सत्येन यथा	சொன்னசொல் தவருதவண்ணமாயே
समाप्ते	காரியமுடிவு பெற்றமேல்
ययाति:	யயாதி என்ற ராஜர்ஷி
यथा	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே,
पुन:	மீளவும்
आव्रजेयं	நான் வந்துசேருவேன்.
पुन:	ஆனதுபற்றி
न: हि	எங்கள் எல்லோருக்கும்*
स्वस्त्ययनानि	ஆசீர்வாதங்களை
कुरुष्व	செய்தருள்வீராக.

[*எனக்கு என்று சொல்லாமல் எங்கள் என பஹுவசனத்தில் சொன்னமையால் ஆர்ஷமெனவும் எனக்கு என்று அர்த்தம் சொல்லவேண்டும் என்கிருர் ஒரு வ்யாக்கியாதா. லக்ஷ்மணனுக்கும் ப்ராட்டியாருக்கும் எனக்கும் என்கிருர் ஒருவர். இன்னுமொருவர் அம்மாளது சொல்மீறி நடக்குமெனக்கும் அபசாரப்பட்டு என்னை காட்டிற்கனுப்பும் கைகேயிதேவியாரை உள்ளிட்ட மற்றவர்களுக்கும் என்கிருர்.]

यशो ह्यहं केवलराज्यकारणान्न पृष्ठतः कर्तुमलं महोदयम् ।
अदीर्घकाले न तु देवि जीविते वृणेऽवरामद्य महीमधर्मतः ॥ ६४ ॥

देवि	"அம்மா!
अहं	நான்
महोदयं	தருமம், மோக்ஷம் இவ்விரண்டையும் அளிக்கிறதாகிய
यश:	புகழை
पृष्ठत: कर्तुं	அசட்டைசெய்ய
अलं न	ஒப்பேன்
हि	ஆனபடியால்
अद्य	இப்பொழுது.

अदीर्घकाले	கொஞ்சகாலமிருக்கும்	केवलराज्य-कारणात् तु	ராஜ்யத்தை ஸ்வல்பமொன்றையே பெரிதாய் பாராட்டப்பட்டதால்
जीविते	வாழ்வில்	अधर्मतः	தர்மவிரோதமாய்
अवरां	துச்சப்ரயோஜனத்தைத் தருகின்ற	न वृणे	நான் ஏற்றுக்கொள்ள மாட்டேன்."
महीं	பூமியை		

प्रसादयन्नरवृषभः स्वमातरं पराक्रमाज्जिगमिषुरेव दण्डकान् ।
अथानुजं भृशमनुशास्य दर्शनं चकार तां हृदि जननीं प्रदक्षिणम् ॥ ६५ ॥

पराक्रमात्	பராக்ரமத்தால்	अनुजं	தம்பிக்கும்
दण्डकान्	தண்டகாவனப்ரதேசங்களுக்கு	भृशं	ஸர்வோத்க்ருஷ்டமான
जिगमिषुः	போவதில் துணிவு கொண்ட.	दर्शनं	தர்மானுஷ்டானம் இன்னதென்பதை
नरवृषभः	புருஷோத்தமர்	अनुशास्य	திருவாய்மலர்ந்தருளி,
एव	இப்படியாய்	अथ	அப்பொழுது
स्वमातरं	தன் தாயை	जननीं	திருத்தாயை
प्रसादयन्	மனந்தேறச்செய்கின்ற	हृदि	ஹிருதயத்துள்
तां	அவளுக்கும் [வராய்	प्रदक्षिणं चकार	வலம்செய்தருளினூர்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे एकविंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 3352. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 977.

द्वाविंशः सर्गः—இருபத்திரண்டாவது ஸர்க்கம்॥ २२ ॥

दैवप्राबल्यवर्णनम्—விதியின்வன்மையை சொல்வது.

अथ तं व्यथया दीनं सविशेषममर्षितम् । श्वसन्तमिव नागेन्द्रं क्रोधविस्फारितेक्षणम् ॥
आसाद्य रामस्सौमित्रिं सुहृदं भ्रातरं प्रियम् । उवाचेदं स धैर्येण धारयन् सत्त्वमात्मवान् ॥

अथ	அனந்தரம்	व्यथया	மனசஞ்சலத்தால்
सः	அந்த	दीनं	பரிதபிக்கின்றவராய்,
आत्मवान्	விவேகசாலியாகிய	अमर्षितं	குற்றத்தை க்ஷமிக்க மனம் வராதவாராய்
रामः	ஸ்ரீராமர்	क्रोधविस्फारितेक्षणं	கோபத்தால் விரிந்த கண்களுற்றவராகி
सत्त्वं	பிறவி உத்தமகுணத்தை	नागेन्द्रं इव	ஸர்ப்பராஜனைப்போல்
धैर्येण	மன அமைதியால்	श्वसन्तं	பெருமூச்செறிந்து கொண்டிருந்தவரும்
धारयन्	நன்கு விளங்கக்காட்டுகின்றவராய்,		

प्रियं	எப்பொழுதும் மனம் கோணுதவண்ணமாய்	भ्रातरं	தம்பியுமான
सुहृदं	ஹிதத்தையே நாடியவராய்	तं	அந்த
सविशेषं	தமையனுருக்கு சுச்ருஷை செய்வதைவிட மேம்பட்டதெதுவு மொன்றுமில்லை எனும் ஸ்வபாவவிசேஷகுண முடையவரும்	सौमित्रिं	லக்ஷ்மணரை
		आसाद्य	நோக்கி,
		इदं	பின்வருமாறு
		उवाच	திருவாய் மலர்ந்தருளினர்.

निगृह्य रोषं शोकं च धैर्यमाश्रित्य केवलम् । अवमानं निरस्येमं गृहीत्वा हर्षमुत्तमम् ॥
उपक्लृप्तं हि यत्किञ्चिदभिषेकार्थमद्य मे । सर्वं विसर्जय क्षिप्रं कुरु कार्यं निरत्ययम् ॥

क्षिप्रं	"தத்க்ஷணமே,	हर्षं	மனத்திருப்தியை
रोषं	சினத்தையும்	गृहीत्वा	அடைந்து
शोकं च	மனச்சஞ்சலத்தையும்	मे	எனக்கு
निगृह्य	முற்றிலும் வென்று,	अभिषेकार्थं	பட்டாபிஷேகத்திற்கு
केवलं	சாதாரணமாய் ஜனங்களிடத்தில் உண்டாகாததாகிய	उपक्लृप्तं	உரியதாகிய
		यत् किञ्चित् हि	எது ஒன்றுண்டோ அது
		सर्वं	எல்லாவற்றையும்
धैर्यं	மன அமைதியை	विसर्जय	நீ திருணீகரிப்பாயாக.
आश्रित्य	அடைந்து,	अद्य	இப்பொழுது
इमं	இந்த	निरत्ययं	ஸ்வபிரயோஜனமென்பதே எதுவுமில்லாததாகிய
अवमानं	அனுதரணையை		
निरस्य	சிந்தையில் நினைக்கவும் அனர்ஹமென முற்றிலும் மறந்துவிட்டு,	कार्यं	தர்மானுஷ்டானத்தை
उत्तमं	ஸர்வோத்கிருஷ்டமாகிய	कुरु	நீ ஏற்றுக்கொள்வாயாக.

सौमित्रे योऽभिषेकार्थे मम संभारसंभ्रमः । अभिषेकनिवृत्त्यर्थे सोऽस्तु संभारसंभ्रमः ॥

सौमित्रे	'லக்ஷ்மணா!	सः	அதே
मम	எனது	अभिषेक- निवृत्त्यर्थे	அபிஷேகத்தை விட்டு காட்டிற்கு செல்லும் விஷயத்தில்
अभिषेकार्थे	பட்டாபிஷேகவிஷயத்தில்		
सम्भारसंभ्रम:	பொருட்களை சேர்க்க	सम्भारसंभ्रम: अस्तु	பொருட்கள் சேர்ப்பதில் உற்சாகம் விளங்கட்டும்.
यः	எதுவோ [உற்சாகம்		

यस्या मदभिषेकार्थे मानसं परितप्यते । माता मे सा यथा न स्यात् सविशङ्का तथा कुरु ॥

मदभिषेकार्थे	"என்னுடைய பட்டாபிஷேகவிஷயத்தில்	सा	அவள்
यस्याः	எவளுடைய	यथा	எவ்வண்ணம்
मानसं	மனம்	सविशङ्का न	கொஞ்சமேனும் ஐயப்படாதவளாய்,
परितप्यते	நொந்துகிடக்கின்றதோ	स्यात्	ஆகுவளோ,
मे	எனது [அந்த	तथा	அவ்வண்ணம்
माता	தாய்மார்களில் ஒருத்தியாகிய,	कुरु	நீ நடக்கக்கடவை.

तस्याः शङ्कामयं दुःखं मुहूर्तमपि नोत्सहे । मनसि प्रतिसञ्जातं सौमित्रेऽहमुपेक्षितुम् ॥

सौमित्रे	"லக்ஷ்மண !	दुःखं	கஷ்டத்தை
तस्याः	அவளுடைய	मुहूर्तं अपि	ஒரு நிமிஷமும்
मनसि	மனதில்,	उपेक्षितुं	பார்க்க
प्रतिसंजातं	இதுவிஷயத்தில் உண்டாயிருக்கிற	अहं	நான்
शङ्कामयं	மனோரதம் கைகூடுமோ கூடாதோவெனும் அவநம்பிக்கையால்விளையும்,	उत्सहे न	சஹிக்கமாட்டேன்.

न बुद्धिपूर्वं नाबुद्धं स्मरामीह कदाचन । मातॄणां वा पितुर्वाऽहं कृतमल्पं च विप्रियम् ॥

मातॄणां	"தாய்மார்களுக்காவது	कृतं	செய்யப்பட்டிருக்கிறதென்பது
पितुः वा	தந்தைக்காவது	न	இல்லை.
इह	இவ்வுலகில்	अहं	நான்
कदाचन	ஒருக்காலும் எப்பொழுதாவது	बुद्धिपूर्वं वा	புத்திபூர்வமாய் என்றால்
विप्रियं	விருப்பமில்லாத தொழில்	अल्पं	எள்ளளவும்
अबुद्धं च	அபுத்திபூர்வகமாயும்	स्मरामि न	நினைக்கமாட்டேன்.

सत्यः सत्याभिसन्धश्च नित्यं सत्यपराक्रमः । परलोकभयाद्भीतो निर्भयोऽस्तु पिता मम ॥

नित्यं	"எப்பொழுதும்	परलोक-भयात्	ஸ்வர்க்கப்ராப்திக்கு ஹானி விளையுமென்கிற மனச்சஞ்சலத்தால்
सत्यः	உண்மையையே பேசுபவரும்,	भीतः च	தத்தளித்துக்கொண்டிருக்கிறவருமாகிய
सत्याभिसन्धः	சொல்லிய சொல் தவறாதவரும்,	मम	எனது
सत्यपराक्रमः	எங்கும் தடைபடாத பராக்கிரமத்தையுடையவரும்,	पिता	திருதாதை
		निर्भयः	கவலையற்றவராய்
		अस्तु	ஆகவேண்டும்.

तस्यापि हि भवेदस्मिन् कर्मण्यप्रतिसंहृते । सत्यं नेति मनस्तापस्तस्य तापस्तपेच्च माम् ॥

अस्मिन्	‘‘இந்த
कर्मणि	காரியம்,
अप्रतिसंहृते	நிறுத்தப்படாத கஷ்டத்தில்
सत्यं न	‘வாய்மை வழுவிப் போய்விட்டது’
इति	என்று
तस्य अपि	அவருக்கும்
मनस्तापः	மனவருத்தமே
भवेत्	உண்டாகும்.
तस्य	அவருடைய
तापः हि	மனவருத்தமே
मां च	என்னையும்
तपेत्	தஹிக்கும்.

अभिषेकविधानन्तु तस्मात्संहृत्य लक्ष्मण । अन्वगेवाहमिच्छामि वनं गन्तुमितः पुनः ॥

लक्ष्मण	‘‘லக்ஷ்மண !
तस्मात्	ஆகையால்
तु	இப்பொழுது
अभिषेकविधानं	அபிஷேகக் கிரியையை
संहृत्य	முற்றிலும் துறந்துவிட்டு,
पुनः	அதற்குபதிலாய்
इतः	இங்கிருந்து
अन्वक् एव	ஸர்வாபீஷ்டம் பெற்ற வண்ணமாய் உள்ளம் குளிர்ந்தே
वनं गन्तुं	காட்டிற்குப் போக,
अहं	தான்
इच्छामि	தீர்மானித்துவிட்டேன்.

मम प्रव्राजनादद्य कृतकृत्या नृपात्मजा । सुतं भरतमव्यग्रमभिषेचयिता ततः ॥ १२ ॥

नृपात्मजा	‘‘ராஜகுமாரியாகும்
अद्य	இப்பொழுது [அவள்
मम	எனக்கு
प्रव्राजनात्	வனவாஸம் ஏற்பட்டுவிட்டதால்
ततः	அக்காரணத்தால்
कृतकृत्या	மனோரதம் கைகூடப் பெற்றவளாகி
सुतं	திருக்குமாரனாகிய
भरतं	பரதனுக்கு
अव्यग्रं	அனுயாஸமாய்
अभिषेचयिता	பட்டாபிஷேகம் பண்ணிவைப்பாள்

मयि चीराजिनधरे जटामण्डलधारिणि । गतेऽरण्यं च कैकेय्या भविष्यति मनस्सुखम् ॥

मयि	‘‘நான்
चीराजिनधरे	மரவுரி, மான்தோல் தரித்து
जटामण्डलधारिणि	தலைமயிரை சடையாக செய்துகொண்டு,
अरण्यं	காட்டிற்கு
गते च	போனபிறகுதான்
कैकेय्याः	கைகேயி அம்மாளுக்கு
मनस्सुखं	மன அமைதி
भविष्यति	உண்டாகும்.

बुद्धिः प्रणीता येनेयं मनश्च सुसमाहितम् । तं तु नार्हामि संक्लेष्टुं प्रव्रजिष्यामि मा चिरम् ॥

तु	‘‘இவ்விஷயத்தில்
येन	எந்த ஒரு காரணத்தால் (அதாவது பித்ருவாக்ய பரிபாலனமென்கிற காரணத்தால்)
इयं बुद्धिः	இந்த நிச்சயமானது,
प्रणीता	செய்யப்பட்டதோ,
मनः च	மனமும்
सुसमाहितं	அதி உற்சாகத்துடன்
तं	அதை. [இருக்கிறதோ,
संक्लेष्टुं	நிஷ்பிரயோஜனமாய்
अर्हामि न	நான் ஒப்பேன் [செய்ய,
चिरं मा	காலவிளம்பம்கூடாது.
प्रव्रजिष्यामि	நான் இதோ காட்டிற்கு செல்ல பிரயாணமாகிவிட்டேன்.

कृतान्तस्त्वेव सौमित्रे द्रष्टव्यो मत्प्रवासने । राज्यस्य च वितीर्णस्य पुनरेव निवर्तने ॥

सौमित्रे	"லக்ஷ்மண !
वितीर्णस्य	கையில் கிடைத்த
राज्यस्य	ராஜ்யத்தினுடைய
निवर्तने च	நழுவதலாகிற விஷயத்திலும்
पुनः	அதோடுகூட
तु	இப்பொழுது
मत्प्रवासने एव	என் வனவாஸவிஷயத்திலும்,
कृतान्तः एव	பூர்வஜன்மக்கிரியைகளால் தப்பாது அனுபவிக்க வேண்டியதாய் விதிக்கப்பட்டதாகிய விதியே,
द्रष्टव्यः	காரணமாக எண்ண வேண்டியது.

कैकेय्याः प्रतिपत्तिर्हि कथं स्यान्मम पीडने । यदि भावो न दैवोऽयं कृतान्तविहितो भवेत् ॥

अयं	"இதோ இப்பொழுது
भावः	ஸம்பவித்திருக்கிறது
दैवः	தெய்வநியமனமாய்
कृतान्त-विहितः	பூர்வஜன்மகிரியைகளால் தப்பாது அனுபவிக்கவேண்டியதாய் விதிக்கப்பட்டதாகிய விதியாய்,
भवेत् न यदि	இல்லாவிடின்
कैकेय्याः हि	கைகேயியம்மாளுக்கே
मम	எனக்கு
पीडने	கஷ்டம்விளைவிப்பதில்
प्रतिपत्तिः	எண்ணம்
कथं	வேறு எந்த காரணத்தைக்கொண்டு
स्यात्	உண்டாயிருக்கக் கூடும்?

जानासि हि यथा सौम्य न मातृषु ममान्तरम् । भूतपूर्वं विशेषो वा तस्या मयि सुतेऽपि वा ॥

सौम्य	"புண்யாத்மாவே !
भूतपूर्वं	இதற்குமுன் ஏதோ ஒரு பிரஸக்தியிலாவது
मम वा	எனக்குத்தானுகட்டும்
मातृषु	தாய்மார்களிடத்தில்
अन्तरं यथा	ஒருவர்கொருவர் பேதமென்பதும்,
तस्याः वा	அவளுக்குத்தானுகட்டும்
सुते	ஔரஸ புத்திரனிடத்திலும்
मयि अपि	என்னிடத்திலும்
विशेषतः हि	வாத்ஸல்ய விஷயத்திலொருவனை விடமற்றவனிடத்திலதிகம் குறைவெனும் பேதமும்
न	இல்லையென
जानासि	நீ நன்கறிந்திருக்கின்றனே.

सोऽभिषेकनिवृत्त्यर्थैः प्रवासार्थैश्च दुर्वचैः । उग्रैर्वाक्यैरहं तस्या नान्यदैवात्समर्थये ॥१८॥

तस्याः	"அவளுடைய
दुर्वचैः	மொழிவதற்குங் கூடாத
उग्रैः वाक्यैः	மனதைப் புண்படுத்தும் மொழிகளாலும்
अभिषेक-निवृत्त्यर्थैः	பட்டாபிஷேகம் தடைபட்டதின் காரணங்களாலும்,
प्रवासार्थैः च	காலநியமத்துடன் வனவாஸம் ஏற்பட்டதின் காரணங்களாலும்
दैवात्	தெய்வச்செயலின்றி
अन्यत्	வேறென்றும்
न	காரணமாகாதென
सः हि	அந்த நான்
समर्थये	உறுதியாய்ச்சொல்வேன்.

कथं प्रकृतिसम्पन्ना राजपुत्री तथागुणा । ब्रूयात्सुप्राकृतेव स्त्री मत्पीडां भर्तृसन्निधौ ॥

प्रकृति-सम्पन्ना	"இயற்கையாய் நன்னடத்தை, நற்குணம் பூர்த்தியாய் அமையப் பெற்றவளாய்,
राजपुत्री	ராஜகுமாரியாய்
तथागुणा	யாவராலும் கொண்டாடப்பட்ட உத்தம குணங்களைப்பெற்று விளங்குமவள்,
सुप्राकृता	முற்றிலும் மட்டுமரியாதை அறியாத நிரக்ஷரகுக்ஷியான சாதாரண
स्त्री इव	பெண்பிள்ளை போலாகி
भर्तृसन्निधौ	பர்த்தாவின் முன்னிலையில்
मत्पीडां	எனதுபீடைய,
कथं	வேறு எந்தக்காரணத்தைக்கொண்டு
ब्रूयात्	பேசினாள்?

यदचिन्त्यं तु तद्दैवं भूतेष्वपि न हन्यते । व्यक्तं मयि च तस्यां च पतितो हि विपर्ययः ॥

यत्	"எதொன்று,
अचिन्त्यं	எப்படிப்பட்டவனாலும், ஸம்பவமாயிருக்கும் கார்யங்களுக்கு, காரணங்கள் அறியமுடியாத வண்ணமாய்
भूतेषु अपि	சராசரங்கள் எல்லாவற்றிலும்
हन्यते न	தடைபடுகிறதில்லையோ,
तत् तु	அதுதான்
दैवं	ஈச்வரச்செயல் என்பது.
हि	இதற்குதிருஷ்டாந்தம்
व्यक्तं	பிரத்யக்ஷத்தில்
मयि च	என்னிடத்திலும்
तस्यां च	அவளிடத்திலும்
विपर्ययः	இடுக்கண்
पतितः	ஸம்பவித்துவிட்டது.

कश्च दैवेन सौमित्रे योद्धुमुत्सहते पुमान् । यस्य न ग्रहणं किञ्चित्कर्मणोऽन्यत्र दृश्यते ॥

सौमित्रे	"லக்ஷ்மண!
यस्य	எந்த ஒரு
कर्मणः	அனுபவத்திற்கு
अन्यत्र	வேறுஏதேனுமொரு காரணமாய்
ग्रहणं	மனதில் சமாதானம்
किञ्चित्	கொஞ்சமும்
दृश्यते न	ஏற்படுகிறதில்லையோ அந்த
दैवेन	விதியோடு
पुमान्	மானிடன்
कः च	எவன்தான்
योद्धुं	எதிர்த்து போர்செய்ய
उत्सहते	நினைப்பான்?

सुखदुःखे भयक्रोधौ लाभालाभौ भवाभवौ । यच्च किञ्चित्तथाभूतं ननु दैवस्य कर्म तत् ॥

यत्	"எந்த ஒரு
सुखदुःखे	இன்பத்திற்கோ துன்பத்திற்கோ,
भयक्रोधौ	வ்யாதிக்கோ, கோபத்திற்கோ,
लाभालाभौ	லாபத்திற்கோ, நஷ்டத்திற்கோ,
भवाभवौ	பிறப்பிற்கோ, இறப்பிற்கோ,
किञ्चित्	கொஞ்சமும்
तथाभूतं	காரணம் இன்னதென கருதமுடியாது விளங்குகிறதோ,
तत् च	அதுதான்
दैवस्य	ஈச்வரச்செயலின்
कर्म	பயன்;
ननु	இது நிச்சயம்.

ऋषयोऽप्युग्रतपसो दैवेनाभिप्रचोदिताः । उत्सृज्य नियमांस्तीव्रान् भ्रश्यन्ते काममन्युभिः ॥

उग्रतपसः	"ஐம்புலன்களையும் வென்று கடுந்தவம் செய்கின்ற
ऋषयः अपि	முனிவர்களும்,
दैवेन	விதியால்,
अभिप्रचोदिताः	முற்றிலும் தாக்கப்பட்டவர்களாகி
तीव्रान्	செய்தற்கரிய
नियमान्	நியமங்களை
उत्सृज्य	தவிர்த்து,
काममन्युभिः	காமக்ரோதங்களால்
भ्रश्यन्ते	ப்ரஷ்டர்களாய்விடுகிறார்கள்.

असङ्कल्पितमेवेह यदकस्मात्प्रवर्तते । निवर्त्यारंभमारब्धं ननु दैवस्य कर्म तत् ॥ २४ ॥

इह	"இவ்வுலகில்
आरब्धं	ஆரம்பிக்கப்பட்ட
आरम्भं	காரியத்தை
निवर्त्य	தடைசெய்து மாறாக
असङ्कल्पितं	நெஞ்சாலும் நினையாத
यत्	எது
अकस्मात् एव	அகஸ்மாத்தாயே
प्रवर्तते	நேரிடுகிறதோ;
तत्	அது
दैवस्य	தெய்வத்தின்
कर्म ननु	செயலேயன்றிவேறில்லை.

एतया तत्त्वया बुद्ध्या संस्तभ्यात्मानमात्मना । व्याहतेऽप्यभिषेके मे परितापो न विद्यते ॥

मे	"எனக்கு
व्याहते	மறுத்துவிடப்பட்டதாகிய
अभिषेके	பட்டாபிஷேகவிஷயத்தில்,
एतया	இந்த மேற்சொல்லிய
तत्त्वया	ஸர்வசாஸ்திரங்களின் ஸாரமான
बुद्ध्या	அறிவினாலும்,
आत्मना	ஸ்வபாவத்தன்மையா[லும்,
आत्मानं	மனதில்
संस्तभ्य	உற்சாகமுண்டாகி
परितापः अपि	மனச்சஞ்சலமென்பதே
विद्यते न	உண்டாகவில்லை.

तस्मादपरितापः संस्त्वमप्यनुविधाय माम् । प्रतिसंहारय क्षिप्रमाभिषेचनकीं क्रियाम् ॥

तस्मात्	"ஆதலால்,
त्वं अपि	நீயும்,
मां	என்னை
अनुविधाय	அனுசரித்து,
अपरितापः सन्	மனச்சஞ்சலத்திற்கிடங்கொடாதவனாகி,
क्षिप्रं	தட்க்ஷணமே
आभिषेचनकीं	பட்டாபிஷேக
क्रियां	முயற்சியை
प्रतिसंहारय	முற்றிலும் நிறுத்திவிடக்கடவை.

एभिरेव घटैस्सर्वैरभिषेचनसंभृतैः । मम लक्ष्मण तापस्ये व्रतस्नानं भविष्यति ॥ २७ ॥

लक्ष्मण	"லக்ஷ்மணா!
मम	எனக்கு
तापस्ये	துறவிற அப்பியாச ஆரம்பப்ரசக்தியில்
अभिषेचन-संभृतैः	பட்டாபிஷேகத்தின் பொருட்டு சித்தமாய் வந்திருக்கின்ற
एभिः	இந்த
सर्वैः घटैः एव	எல்லா பூர்ணகும்பங்களைக்கொண்டே
व्रतस्नानं	பூர்வஸங்கல்பஸ்நானமானது
भविष्यति	இப்பொழுதே நடைபெறட்டும்.

अथवा किं ममैतेन राजद्रव्यमयेन तु। उद्धृतं मे स्वयं तोयं व्रतादेशं करिष्यति ॥ २८॥

राजद्रव्य-मयेन — "யுவராஜவுக்கு உபயுக்தங்களாகிய மங்களத்திரவ்யங்களால், கலக்கப்பெற்றிருக்கிற,
एतेन — இதைக்கொண்டு
मम — எனது
तु — இப்பொழுதிய காரியத்திற்கு
किं — அனுகுணமாய் விளங்குவதென்பது எப்படி?
अथवा — அனுகுணமாயிராதென்கிறபடியால்
मे — எனது
व्रतादेशं — பூர்வஸங்கல்ப வைதீகக்கிரியைக்கு
स्वयं — அதற்கென்றே
उद्धृतं — உத்தேசித்துக்கொண்டு வரப்பட்டதாகிய
तोयं — தீர்த்தம்
करिष्यति — உபயோகப்படட்டும்.

मा च लक्ष्मण सन्तापं कार्षीर्लक्ष्म्या विपर्यये। राज्यं वा वनवासो वा वनवासो महोदयः॥

लक्ष्मण — "லக்ஷ்மண!
लक्ष्म्याः — ராஜ்யாதிகாரத்தோடு
विपर्यये — உரிமை ஒழுந்திருக்கும் விஷயத்தில்,
सन्तापं — மனக்லேசத்தை
मा कार्षीः — நீ அடையாதே!
राज्यं वा — சக்கிரவர்த்தியாய் ஆளுகையென்பதும்
वनवासः वा — சிந்தையும் கார்யப்பொறுப்புமின்றி தேசம்தேசமாய் சஞ்சரித்துவருகிற இவ்விரண்டில்
वनवासः च — வனவாஸம்தான்
महोदयः — மேலானது.

न लक्ष्मणास्मिन् खलु कर्मविघ्ने माता यवीयस्यतिशङ्कितव्या।
दैवाभिपन्ना हि वदत्यनिष्टं जानासि दैवं च तथाप्रभावम् ॥ ३० ॥

लक्ष्मण — "லக்ஷ்மண!
अस्मिन् — இந்த
कर्मविघ्ने — கார்யம் தடைபட்ட [விஷயத்தில்,
यवीयसी — இளைய
माता — தாய்
अतिशङ्कितव्या न — காரணபூதயாய் எள்ளளவும் சந்தேகப்படபாத்திரமாய் ஆகாள்.
हि — ஏனெனில்,
दैवाभिपन्ना — தெய்வத்தினுல் ஏவப்பட்ட அவள்
अनिष्टं — அனிஷ்டத்தை
वदति — இப்பொழுது விதித்தருளுகின்றுள்.
दैवं — தைவம்
तथाप्रभावं च — அத்தன்மையாகிய மகிமையுடையதென
जानासि खलु — நீயறியாயோ?

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये

अयोध्याकाण्डे द्वाविंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 3382. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1027.

त्रयोविंशः सर्गः—இருபத்திமூன்றுவது ஸர்க்கம் ॥ २३ ॥

लक्ष्मणकोपः—லக்ஷ்மணரின் கோபம்.

इति ब्रुवति रामे तु लक्ष्मणोऽधश्शिरा मुहुः । श्रुत्वा मध्यं जगामेव मनसा दुःखहर्षयोः ॥

रामे	ஸ்ரீராமர்	श्रुत्वा	செவிகொடுத்துக்கேட்டு
तु	இவ்விஷயத்தில்	दुःखहर्षयोः	துக்கம், மகிழ்சி இவ்விரண்டிற்கும்
इति	இவ்வண்ணம்	मध्यं इव	நடுவில் நிலைபெறுதவ[ராய்]
ब्रुवति	அருளிச்செய்கையில்	मुहुः	சற்றுநேரம்
लक्ष्मणः	லக்ஷ்மணர்	मनसा	தானே
अधःशिराः	தலைகுனிந்தவண்ணமே யிருந்துகொண்டு	जगाम	ஆலோசனை செய்தார்

तदा तु बद्ध्वा भ्रुकुटीं भ्रुवोर्मध्ये नरर्षभः । निशश्वास महासर्पो बिलस्थ इव रोषितः ॥

नरर्षभः	புருஷோத்தமராகிய அவர்,	भ्रुकुटीं	புருவத்தை
		बद्ध्वा	ஏற்றிவளைத்து
तदा तु	அதன்மேல் இப்பொழுது	बिलस्थः	பெட்டிக்குள்ளிருக்கிற
भ्रुवोः	நெற்றியின்	रोषितः	சினங்கொண்ட
		महासर्पः इव	பெரிய சர்ப்பம்போல்
मध्ये	நடுவில்	निशश्वास	பெருமூச்செறிந்தார்.

तस्य दुष्प्रतिवीक्षं तद्भ्रुकुटीसहितं तदा । बभौ क्रुद्धस्य सिंहस्य मुखस्य सदृशं मुखम् ॥

तदा	அப்பொழுது	दुष्प्रतिवीक्षं	பார்ப்பதற்கு பயங்கர[மாய்]
तस्य	அவரது	क्रुद्धस्य	சினங்கொண்ட
मुखं	முகம்,	सिंहस्य	சிங்கத்தினது
		मुखस्य	முகத்திற்கு
तद्भ्रुकुटीसहितं	அப்படி புருவத்துடன் கூடினதாய்	सदृशं	சமானமாய்
		बभौ	விளங்கிற்று.

अग्रहस्तं विधुन्वंस्तु हस्तिहस्तमिवात्मनः । तिर्यगूर्ध्वं शरीरे च पातयित्वा शिरोधराम् ॥
अग्राक्ष्णा वीक्षमाणस्तु तिर्यग्भ्रातरमब्रवीत् ॥ ४ ॥

आत्मनः	தனது	तिर्यक् च	குறுக்காகவும்,
अग्रहस्तं	முன்கையை	पातयित्वा	வீழ்த்தி
हस्तिहस्तं	யானையின் துதிக்கையை	भ्रातरं	தமையனாரை
इव	போல்	अग्राक्ष्णा	கடைக்கண்ணால்
विधुन्वन् तु	ஆட்டிக்கொண்டும்,	तिर्यक्	குறுக்காய்
शिरोधरां	கழுத்தை	वीक्षमाणः	பார்ப்பவராய்
शरीरे	சரீரத்தில் கீழாகவும்	तु	இதுவிஷயத்திலிப்படி
ऊर्ध्वं	மேலாகவும்	अब्रवीत्	மொழிந்தார்.

अस्थाने संभ्रमो यस्य जातो वै सुमहानयम् । धर्मदोषप्रसङ्गेन लोकस्यानतिशङ्कया ॥

यस्य	"ப்ரக்யாதிபடைத்த தேவரீருக்கு
धर्मदोष-प्रसङ्गेन	தர்மவிதிகளுக்கு அபவாதமேற்படுமென்கிற காரணத்தாலும்,
लोकस्य	உலகத்தாருக்கு
अनति-शङ्कया	அதர்மானுஷ்டானங்களை தருமானுஷ்டானங்களாய்கொள்ள இடங்கொடலாகாது என்கிற காரணத்தாலும்
अयं	இப்பொழுது
जातः	உண்டாயிருக்கிற
सुमहान्	அதிப்ரபலமான
संभ्रमः	அபினிவேசம், அல்லது வைராக்கியம்,
अस्थाने वै	அபாத்திரர்களுக்கு ஈடுகொடுத்ததாய் ஆகுமே!

कथं ह्येतदसंभ्रान्तस्त्वद्विधो वक्तुमर्हति । यथा दैवमशौण्डीरं शौण्डीर क्षत्रियर्षभ ॥ ६ ॥

क्षत्रियर्षभ	"க்ஷத்திரியஜாதியர்களின் அனுஷ்டானங்களில் நிபுணரென
शौण्डीर	தலைமைபெற்று விளங்குபவரே!
असम्भ्रान्तः	அந்தக்கரணமாகிய சித்தமென்பதை* சிதறவிடாதிருக்கும் தன்மைபடைத்த
त्वद्विधः	தேவரீரைப்போன்ற ஒருவர்,
अशौण्डीरं	சன்மார்க்கவழிமாறிய உபாயமாய் விளங்கும்,
दैवं यथा	துர்த்தசையைப்பற்றி
कथं हि	எப்படித்தான்
एतत्	இவ்வண்ணமாய்
वक्तुं	அருளிச்செய்ய
अर्हति	கூடும்.

[*மனம், புத்தி, சித்தம், அஹங்காரம் என்கிற நான்கினுள் நிச்சயிக்குந் தொழிலுடைய உட்கருவி.]

किं नाम कृपणं दैवमशक्तमभिशंससि । पापयोस्ते कथं नाम तयोः शङ्का न विद्यते ॥

कृपणं	"அநியாயமாய் பொருளாசையால் விளைந்திருக்கிறதும்
अशक्तं	எளிதில் வெல்லமுடியாததுமான
दैवं	உபத்திரவத்தை
किं नाम	என்னகாரணத்தைக் கொண்டுதான்
अभिशंससि	தேவரீர் கொண்டாடுகின்றீர்?
ते	தேவரீருக்கு
पापयोः	குற்றவாளிகளாகிய
तयोः	அவ்விருவர்கள் விஷயத்தில்
शङ्का नाम	அனியாயத்தில் புகுந்துவிட்டார்களெனும் அனுமானங்கூட
कथं	ஏன்
विद्यते न	உண்டாகவில்லை?

सन्ति धर्मोपधाः श्लक्ष्णा धर्मात्मन् किं न बुध्यसे ।
तयोस्सुचरितं स्वार्थं शाठ्यात्परिजिहीर्षतोः ॥ ॥ ८ ॥

धर्मात्मन्	"தருமாத்மாவே !	स्वार्थं	தேவரீருக்குரியதை
धर्मोपधाः	அகத்திற்கசடுகொண்டு புறத்தில் தருமிஷ்டர்களாய்	परिजिहीर्षतोः	இல்லாமலிடிக்கத்தீர் மானித்துவிட்ட
श्लक्ष्णाः	நடிக்கும் சாமார்த்திய சாலிகள்,	तयोः	அவ்விருவர்களுடைய
सन्ति	இவ்வுலகில் பலரிருக்கின் ருர்கள்,	सुचरितं	தீர்காலோசனையின் உபயசம்மதமாகிய செயலென
शाठ्यात्	வஞ்சகத்தால்	किं बुध्यसे न	ஏன் தேவரீர் திருவுளம் பற்ருதிருக்கின்றீர் ?

यदि नैवं व्यवसितं स्याद्धि प्रागेव राघव । तयोः प्रागेव दत्तश्च स्याद्वरः प्रकृतश्च सः ॥

राघव	"இரகுகுலத்தில் பிறந்தவரே !	दत्तः	கொடுத்துவிடப்பட்டதா
तयोः	அவ்விருவர்களுடைய	सः वरः च	அந்த வரமும் [கிய
एवं	இப்படிப்பட்ட	प्राक् एव	இதற்கு முந்தியே
व्यवसितं	வஞ்சக உடன்பாடு,	हि	நிச்சயமாய்
स्यात् न यदि	இல்லை என்ருல்,	प्रकृतः च	பெற்றுக்கொண்டுவிடப்
प्राक् एव	முன்னரே	स्यात्	இருக்கும். [பட்டதாகவும்

लोकविद्विष्टमारब्धं त्वदन्यस्याभिषेचनम् । नोत्सहे सहितुं वीर तत्र मे क्षन्तुमर्हसि ॥

वीर	"மஹாத்மாவே !	अभिषेचनं	திருமுடிசூட்டிவைத்த
लोकविद्विष्टं	உலகஜனங்களெல்லாராலும் திரஸ்கரிக்கப்பட்டதும்,	सहितुं	நடைபெற [லென்பதை
		उत्सहे न	அடியேன் ஒப்பேன்.
आरब्धं	இப்பொழுது புதிதாய் ஆரம்பிக்கப்பட்டடிருக் கிறதுமாகிய	तत्र	இதுவிஷயத்தில்
		मे	அடியேனுக்கு
		क्षन्तुं	விடைகொடுக்க
त्वदन्यस्य	தேவரீரின்றி மற்றெருவனுக்கு	अर्हसि	தேவரீர் திருவுளமுவந் தருள்வீராக.

येनेयमागता द्वैधं तव बुद्धिर्महामते । स हि धर्मो मम द्वेष्यः प्रसङ्गाद्यस्य मुह्यसि ॥ ११ ॥

महामते	"உதாரகுணமுடையவரே !	प्रसङ्गात्	ஈடுபட்டு மீறிநடக்க மனம் வராதிருக்கின் றமையால்
येन	எந்த ஒரு காரணத்தால்	मुह्यसि हि	தேவரீர் இப்பொழுது ஆசாபங்கமடைக்கின்
तव	தேவரீரது	सः	அந்த [றீரோ,
इयं	இப்பொழுதிய	धर्मः	பித்ருவாக்யபரிபாலனமெனும் தர்மவிதியானது
बुद्धिः	நிச்சயமானது		
द्वैधं	நேரெதிரிடையாய்	मम	எனக்கு
आगता	விளங்குகிறதோ	द्वेष्यः	அருவருப்பாயிருக்கிறது அல்லது அருவலாயிருக் கிறது.
यस्य	எந்த ஒன்றிற்கு		

कथं त्वं कर्मणा शक्तः कैकेयीवशवर्तिनः । करिष्यसि पितुर्वाक्यमधर्मिष्ठं विगर्हितम् ॥

कैकेयीवशवर्तिनः	"கைகேயி அம்மாள் சொன்னபடியெல்லாம் ஆடிக்கொண்டிருக்கும்	वाक्यं	நியமனத்தை
पितुः	திரு தாதையின்	कर्मणा	முயற்சியால்
अधर्मिष्ठं	தருமவிருத்தமாயிருக்கிறதும்,	शक्तः	வெல்லவல்ல திறமையுடைய
विगर्हितं	உலகத்தாரால் "சீ சீ" எனும் நிந்தனைக்குப் பாத்திரமாயிருக்கிறதுமான	त्वं	தேவரீர்
		कथं	ஏன்
		करिष्यसि	செய்துமுடிக்க முயலுகின்றீர் ?

यद्ययं किल्बिषाद्भेदः कृतोऽप्येवं न गृह्यते । जायते तत्र मे दुःखं धर्मसङ्गश्च गर्हितः ॥
तवायं धर्मसंयोगो लोकस्यास्य विगर्हितः ॥ १३ ॥

तव	"தேவரீருடைய	भेदः	இடையூறு
अयं	இப்பொழுதிய	गर्हितः	திரஸ்கரிக்கப்படவேண்டியது.
धर्मसंयोगः	தருமானுஷ்டானமானது	एवं न	இப்படியில்லையென்று
अस्य	இந்த	गृह्यते	தேவரீர் திருவுளத்தில் பற்றப்பட்டிருக்கிறது
लोकस्य	உலகஜனத்திற்கு	यदि अपि	என்றாலும்
विगर्हितः	இளப்பமானது.	तत्र	இவ்விஷயத்தில்
किल्बिषात्	அபராதத்தால்	मे	எனக்கு
कृतः	விளைந்திருக்கிறதும்	दुःखं	துக்கம்
धर्मसङ्गः च	தருமவிருத்தமாயுமுள்ள	जायते	பொங்குகிறது.
अयं	இப்போதிய		

मनसाऽपि कथं कामं कुर्यास्त्वं कामवृत्तयोः ।
तयोस्त्वहितयोर्नित्यं शत्र्वोः पित्रभिधानयोः ॥ ॥ १४ ॥

पित्रभिधानयोः	"தாய்தந்தைகளென உரிமைப்பெயர் பூண்டவர்களாய்	तयोः	அவ்விருவர்களுடைய
अहितयोः	அக்கிரமவழியாய் பற்றியவர்களாய்,	कामं	மனோரதத்தை
कामवृत्तयोः	மனம் போனபடியெல்லாம் நடக்கின்றவர்களாய்	त्वं अपि	தேவரீர்கூட
शत्र्वोः तु	அபசாரத்தைச் செய்கின்றவர்களுமாகிய	कथं	எப்படி
		नित्यं	தவிர்க்ககூடாததாக
		मनसा कुर्याः	திருவுள்ளத்திலேற்றுக்கொள்ளக்கூடும் ?

यद्यपि प्रतिपत्तिस्ते दैवी चापि तयोर्मतम् । तथाऽप्युपेक्षणीयं ते न मे तदपि रोचते ।।

तयोः — "அவ்விருவர்களுடைய
प्रतिपत्तिः — நியமனமானது
दैवी च — தெய்வத்தின் செயலென
ते — தேவரீரின்
मतं — திருவுளப்பாங்கு
यदि अपि — அப்படியிருந்தும்
मे — அடியேனுக்கு
रोचते न — நியாயமாய் தோன்ற வில்லை.
तथा अपि — எப்படியும்
तत् अपि — அதையே
ते — தேவரீரது
उपेक्षणीयं अपि — திருவுளத்தில் இன்னும் ஆராய்ச்சி செய்ய வேண்டியது.

विक्लबो वीर्यहीनो यः स दैवमनुवर्तते । वीरास्संभावितात्मानो न दैवं पर्युपासते ।। १६

विक्लबः — "அகஸ்மாத்தாய் ஓர் கஷ்டம் ஒருவனுக்கு ஸம்பவிக்குமாயின் அதுநிவாரணமாய்ச் செய்யவேண்டியவை களை நிச்சயிக்க திறமை யற்று சிந்தை கலங்கிய வனாய்,
वीर्यहीनः — அந்த கஷ்டத்தை விலக் குவதற்கு வேண்டிய தாகிய சக்தியில்லாத வனாயிருக்கிறவன்,
यः — எவனொருவனோ,
सः — அவன்,
दैवं — அகஸ்மாத்தாய் நேர்ந்த கஷ்டத்தை
अनुवर्तते — அனுபவிக்கின்றான்;
संभावितात्मानः — ஏற்ற பிறவிக்குணங்களை யுடைய
वीराः — வீரர்கள்*
दैवं — அகஸ்மாத்தாய் நேர்ந்த ஓர் கஷ்டத்திற்கு
पर्युपासते न — ஈடுபடார்கள்.

[*மேற்கண்ட காரியங்களை வீணாகாதவண்ணம் முடிக்கும் குணமாகிய "பராக்ரமம்" என்பதையும், அந்த சமயத்திற்கேற்றபடி சரியாய் ஓர் தொழிலை நிச்சயிக்கும் குணமாகிய "விக்ரமம்" அல்லது "மனோபலம்" என்பதையும், எதையும் எப்பவும் தருமவிதி வழுவாது செய்யும் குணமாகிய "தருமசீலத்வம்" என்பதையும் படைக்கப்பெற்றவர்கள்.]

दैवं पुरुषकारेण यस्समर्थः प्रबाधितुम् । न दैवेन विपन्नार्थः पुरुषस्सोऽवसीदति ।। १७ ।।

पुरुषकारेण — "மனுஷ்யமுயற்சியால்
दैवं — அகஸ்மாத்தாய் நேர்ந்த ஓர் இடையூறை
प्रबाधितुं — விலக்கிவிட
समर्थः — சாமர்த்தியமுடையவன்
यः — எவனொருவனோ
सः पुरुषः — அந்த மனிதன்
दैवेन — அகஸ்மாத்தாய் நேர்ந்த ஓர் இடையூறால்
विपन्नार्थः — மேற்கொண்டகாரியத்தை அதோடொழித்துவிட்டவனாகி
अवसीदति न — அதைர்யமடைகிறு னில்லை.

द्रक्ष्यन्ति त्वद्य दैवस्य पौरुषं पुरुषस्य च । दैवमानुषयोरद्य व्यक्ता व्यक्तिर्भविष्यति ॥

दैवस्य तु	"அகஸ்மாத்தாய் நேர்ந்த ஓர் இடையூறுக்கு மாருய்
पुरुषस्य	ஒரு மனிதனுடைய
पौरुषं च	முயற்சியின் தன்மையை
अद्य	இப்பொழுது [யும்
द्रक्ष्यन्ति	ஜனங்கள் பிரத்யக்ஷத்தில் கண்டறிந்து கொள்ளட்டும்.
दैव-मानुषयोः	ஈச்வரச்செயல் அதாவது அகஸ்மாத்தாய் நேர்ந்த ஓர் இடையூறினுடையவும் மானிடச்செயலினுடையவும்
व्यक्तिः	நிஜஸ்வபாவமானது
व्यक्ता	உள்ளபடி
अद्य	இப்பொழுது
भविष्यति	விளங்கட்டும்.

अद्य मत्पौरुषहतं दैवं द्रक्षन्ति वै जनाः । यद्दैवादाहतं तेऽद्य दृष्टं राज्याभिषेचनम् ॥

दृष्टं	"ஏற்கனவே நிச்சயிக்கப்
ते	தேவரீரது [பட்டதாகிய
राज्याभिषेचनं	ராஜ்யாபிஷேகமானது
यद्दैवात्	எந்த ஒரு அகஸ்மாத்தாய் நேர்ந்த இடை
अद्य	இப்பொழுது [யூருல்
आहतं	விக்னப்பட்டதாய் விளங்குகிறதோ அந்த
दैवं	ஈச்வரச்செயலை (அகஸ்மாத்தாய் நேர்ந்த இடையூறை)
मत्पौरुषहतं	எனது மானிட முயற்சியால் மேற்கொள்ளப்பட்டு விட்டதாய்
जनाः	ஜனங்கள்
अद्य वै	இப்பொழுதே
द्रक्ष्यन्ति	கண்ணாரக்கண்டு களிக்கட்டும்.

अत्यङ्कुशमिवोद्दामं गजं मदबलोद्धतम् । प्रधावितमहं दैवं पौरुषेण निवर्तये ॥ २० ॥

अहं	"நான்
दैवं	அகஸ்மாத்தாய் நேர்ந்திருக்குமிடையூறை
पौरुषेण	மானிடமுயற்சியால்
अत्यङ्कुशं	அங்குசத்திற்கடங்காததாய்
मदबलोद्धतं	மதத்தாலும் பலத்தாலும் செருக்கு கொண்ட
उद्दामं	முரட்டுத்தனமாய்
प्रधावितं	இஷ்டப்படி ஓடித்திரிகின்ற
गजं	ஓர் யானையை
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
निवर्तये	அடக்கிவிடுகின்றேன்.

लोकपालास्समस्तास्ते नाद्य रामाभिषेचनम् ।
न च कृत्स्नास्त्रयो लोका विहन्युः किं पुनः पिता ॥ २१ ॥

राम	"யாவருக்குமபிராமராய் விளங்குபவரே!
ते	தேவரீரது
अभिषेचनं	திருவபிஷேகத்திற்கு
लोकपालाः	அஷ்ட திக்பாலர்கள்
समस्ताः	எல்லோரும்
त्रयः लोकाः	மூன்றுலகஜனங்கள்
कृत्स्नाः च	எல்லோருமே
विहन्युः न	வேண்டாமெனும் மறுசொல்லை சொல்ல மாட்டார்கள்.
पिता	திருதாதை ஒருவர்
अद्य	இப்பொழுது
न	வேண்டாமென
किं पुनः	என்ன காரணத்தைக் கொண்டு சொல்லக்கூடும்?

यैर्विवासस्तवारण्ये मिथो राजन् समर्थितः । अरण्ये ते विवत्स्यन्ति चतुर्दश समास्तथा ॥

राजन्	"என் ஐயனே !	समर्थितः	கட்டளையிடப்படிருக்கிறதோ
यैः	எவர்களால்	ते	அவர்கள்
मिथः	ரஹஸ்யத்தில்கூடி துர்யோஜனை செய்து	तथा	தப்பாமலே
तव	தேவரீருக்கு	चतुर्दश समाः	பதினுன்கு வருஷங்கள்
अरण्ये	அரண்யத்தில்	अरण्ये	அரண்யத்தில்
विवासः	வஸித்தல்	विवत्स्यन्ति	வாஸம் செய்யக்கடவர்கள்.

अहं तदाशां छेत्स्यामि पितुस्तस्याश्च या तव । अभिषेकविघातेन पुत्रराज्याय वर्तते ॥

तत्	"ஆதலால்	वर्तते	எண்ணங்கொண்டிருக்கிருளோ
या	எவள்	तस्याः च	அவளுடையவும்
तव	தேவரீரது	पितुः च	திருதாதையினுடையவும்
अभिषेक-विघातेन	பட்டாபிஷேகத்தடை செய்துவிட்டமையால்	आशां	பேராசையை
पुत्रराज्याय	புத்திரனுக்குராஜ அதிகாரம் கிடைப்பதற்கு	अहं	நான்
		छेत्स्यामि	அடியோடு கத்திரித்து விடுகிறேன்.

मद्बलेन विरुद्धाय न स्याद्दैवबलं तथा । प्रभविष्यति दुःखाय यथोग्रं पौरुषं मम ॥ २४ ॥

मद्बलेन	மனோதைர்யத்தைக் கொண்டு	दुःखाय	கொடுமை விளைவிப்பதற்கு
मम	எனது	यथा	எவ்வளவு
उग्रं	எதற்கும் சலியாத	प्रभविष्यति	ஈடாய் விளங்குமோ
पौरुषं	ஆண்மையானது	तथा	அவ்வளவு
विरुद्धाय	கட்டிலகப்பட்டதாய்	दैवबलं	ஈச்வரச்செயலின் கொடுமை
		स्यात् न	விளங்காது.

ऊर्ध्वं वर्षसहस्रान्ते प्रजापाल्यमनन्तरम् । आर्यपुत्राः करिष्यन्ति वनवासं गते त्वयि ॥

त्वयि	தேவரீர்	आर्यपुत्राः	தேவரீரது திருக்குமாரர்கள்
वर्षसहस्रान्ते	எத்தனையோ ஆயிர வர்ஷங்களின் முடிவில்	प्रजापाल्यं	சக்கிரவர்த்தி அதிகாரத்தை
वनवासं	வானப்ரஸ்தாச்ரமத்தை		
गते ऊर्ध्वं	அடைந்த பிற்பாடு		
अनन्तरं	தருமவிதிப்படியே *	करिष्यन्ति	வஹிக்கக்கடவர்கள்.

[*"சக்கிரவர்த்தியாய் ஆகிறது முந்தி சக்கிரவர்த்தியாயிருந்தவனின் ஜ்யேஷ்டபுத்திரன்தான் என்னும் தருமவிதிப்படியே]

पूर्वराजर्षिवृत्त्या हि वनवासो विधीयते। प्रजा निक्षिप्य पुत्रेषु पुत्रवत्परिपालने ॥ २६ ॥

पुत्रेषु	"புதல்வர்களிடத்தில்,
प्रजाः	பிரஜைகளை
पुत्रवत्	பிள்ளைகளைப்போலவே,
परिपालने	ரக்ஷிக்கும்கார்யத்தில்,
पूर्वराजर्षि-वृत्त्या	நமது முன்னோர்களான ராஜர்ஷிகளின் அனுஷ்டானப்படியே
निक्षिप्य	ஒப்பித்துவிட்டு, அதன்மேல்,
वनवासः हि	வானப்ரஸ்தாச்ரமம் என்பதே
विधीयते	நினைக்கத்தக்கது.

स चेद्राजन्यनेकाग्रे राज्यविभ्रमशङ्कया। नैवमिच्छसि धर्मात्मन्राज्यं राम त्वमात्मनि ॥
प्रतिजाने च ते वीर मा भूवं वीरलोकभाक्। राज्यं च तव रक्षेयमहं वेलेव सागरम् ॥

वीर	"எதையும் செய்துமுடிக்கவல்லவரெனவும்,
धर्मात्मन्	பரிசுத்தமூர்த்தியெனவும்
राम	யாவராலும் கொண்டாடப்படுபவரே!
सः	அந்த
त्वं	தேவரீர்,
राजनि	சக்கிரவர்த்தியார்
एवं	இவ்வளவு
आत्मनि	தேவரீரிடத்தில்
अनेकाग्रे	சஞ்சலமான மனத்தையுடையவராக இருக்கையில்
राज्यविभ्रमशङ्कया	ராஜ்யம் நிலையாதென்கிற சங்கையால்,
राज्यं	ராஜ்யத்தை
इच्छसि न	ஏற்றுக்கொள்ளாதிருக்கின்றீர்,
चेत्	என்கிற பக்ஷத்தில்
अहं	அடியேன்
तव	தேவரீரது
राज्यं च	ராஜ்யம் முழுவதையும்
सागरं	சமுத்திரத்தை
वेला	கரை
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
रक्षेयं	பாதுகாத்துவருவேன்.
वीर-लोकभाक्	தருமவீரர்களுக்கு உரியலோகமாகிய ஸ்வர்க்கலோகத்திற்கு உரிமையுடையவனாக
मा भूवं च	அடியேனாகமாட்டேன் என்கிற காரணத்தால்,
ते	தேவரீருக்கு
प्रतिजाने	வஞ்சினம் செய்துகொடுக்கிறேன்.

मङ्गलैरभिषिञ्चस्व तत्र त्वं व्यापृतो भव। अहमेको महीपालानलं वारयितुं बलात् ॥

त्वं	"தேவரீர்
मङ्गलैः	மங்களகரமாகிய த்ரவ்யங்களைக்கொண்டு
अभिषिञ्चस्व	பட்டாபிஷேகஞ்செய்துகொள்ள திருவுளமுவக்கக்கடவீராக.
तत्र	இதில்
व्यापृतः	நிலையாய் ஊன்றிவிட்டவராக
भव	தேவரீர் விளங்குவீர்.
अहं एकः	அடியேனொருவனே
बलात्	ஆண்மையால்
महीपालान्	வேந்தர்களை
वारयितुं	புறங்காட்டி ஓடச்செய்ய
अलम्	போதும்.

न शोभार्थाविमौ बाहू न धनुर्भूषणाय मे । नासिराबन्धनार्थाय न शराः स्तम्भहेतवः ॥
अमित्रदमनार्थं मे सर्वमेतच्चतुष्टयम् ॥ ३१ ॥

मे — "எனது
इमौ — இவ்விரண்டு
बाहू — கைகளும்
शोभार्थौ न — அழகுக்காக இருக்க வில்லை.
धनुः — வில்
भूषणाय — அலங்காரம் செய்வதின் பொருட்டு
न — அன்று.
असिः — வாள்
आबन्धनार्थाय — ஒப்பனை ஆபரணமாய் விளங்குவதின்பொருட்டு

न — அன்று.
शराः — பாணங்கள்
स्तम्भहेतवः — ஊன்றி நடக்கும் கோல்களின் ப்ரயோஜனமுடையவைகளாக
न — இல்லை.
मे — எனக்கு
एतत् — இந்த
चतुष्टयं — நான்கும்,
सर्वं — எல்லாமும் தனித்தனியாயும்,
अमित्रदमनार्थम् — சத்ருக்களை வெல்வதற்காக இருக்கின்றன.

न चाहं कामयेत्यर्थं यः स्याच्छत्रुर्मतो मम । असिना तीक्ष्णधारेण विद्युच्चलितवर्चसा ॥
प्रगृहीतेन वै शत्रुं वज्रिणं वा न कल्पये ॥ ३३ ॥

अहं — "அடியேன்
मम — அடியேனுடைய
अत्यर्थं — கொடிய
शत्रुः — சத்ருவாக
मतः — ஏற்பட்டவனாய்
यः — எவன்
स्यात् च — ஆகிறானோ அவனை
कामये न — உயிருடனிருக்கப் பொறுக்கமாட்டேன்.
शत्रुं — சத்ருவாக இருப்பவனை

वज्रिणं वा — தேவேந்திரனைத்தானிருந்தபோதிலும்
तीक्ष्णधारेण — கூராக்கின முனையுள்ளதும்
विद्युच्चलितवर्चसा — பளபளவென மின்னலைபோல் மின்னுவதும்
प्रगृहीतेन वै — கையிலேந்தி வைத்திருக்கிறதுமான
असिना — வாளால்
कल्पये न — அப்புறம் போகவிடமாட்டேன்.

खड्गनिष्पेषनिष्पिष्टैर्गहना दुश्चरा च मे । हस्त्यश्वनरहस्तोरुशिरोभिर्भविता मही ॥ ३४ ॥

मही — "பூமி
मे — எனது
खड्गनिष्पेषनिष्पिष्टैः — வாளினால்வெட்டுண்டு சிதறிக்கிடக்கின்ற
हस्त्यश्वनर-हस्तोरुशिरोभिः — யானைகளுடையவும், குதிரைகளுடையவும் போர்வீரர்களுடையவும், கைகள், கால்கள், தலைகள் இவைகளால்

दुश्चरा च — நடப்பதற்கிடமில்லாதவண்ணமாய்
गहना — நிரம்பியதாய்
भविता — ஆகப்போகிறது.

खड्गधाराहता मेऽद्य दीप्यमाना इवाद्रयः। पतिष्यन्ति द्विपा भूमौ मेघा इव सविद्युतः॥

दीप्यमानाः	ஜ்வலித்துக்கொண்டிருக்[கும்]
अद्रयः	மலைக்குன்றுகள்
इव	போலிருக்கின்றவைகளும்
सविद्युतः	மின்னற்கொடிகளுடன் [கூடிய]
मेघाः	மேகங்கள்
इव	போலவுமிருக்கின்றவைகளுமான
द्विपाः	யானைகள்
अद्य	இப்பொழுது
मे	எனது
खड्गधाराहताः	வாளின் நுனியால்வெட்டுண்டவைகளாய்
भूमौ	தரையில்
पतिष्यन्ति	விழப்போகின்றன.

बद्धगोधाङ्गुलित्राणे प्रगृहीतशरासने। कथं पुरुषमानी स्यात्पुरुषाणां मयि स्थिते॥ ३६॥

मयि	நான்
बद्धगोधांगुलित्राणे	உடும்புத்தோலில் செய்யப்பட்ட கவசங்களை கைவிரல்களில் தரித்தவனாய்,
प्रगृहीतशरासने	கோதண்டத்தை கையிலேந்தியவனாய்
स्थिते	போர்க்களத்தில் நிற்கையில்
पुरुषाणां	மனிதர்களுக்குள்
पुरुषमानी	எதிர்க்கவல்ல ஆண்மையிருக்கிறதென்னும் எண்ணமுடையவன்
कथं	எப்படி
स्यात्	உண்டாகும்.

बहुभिश्चैकमत्यस्यन्नेकेन च बहूञ्जनान्। विनियोक्ष्याम्यहं बाणान् नृवाजिगजमर्मसु॥

अहं	"நான்
बाणान्	பாணங்களை
नृवाजिगजमर्मसु	வீரர்களுடையவும், குதிரைகள், யானைகள், இவைகளுடையவும் உயிர்நிலையங்ளில்
अत्यस्यन्	கடுமையாய் எறிகின்றவனாய்
बहुभिः	அனேகங்களால்
एकं च	ஒருவனையும்
एकेन	ஒன்றால்
बहून्	பல
जनान् च	ஜனங்களையும்
विनियोक्ष्यामि	ஒழித்துவிடப்போகின்றேன்.

अद्य मेऽस्त्रप्रभावस्य प्रभावः प्रसरिष्यति। राज्ञश्चाप्रभुतां कर्तुं प्रभुत्वं तव च प्रभो॥

प्रभो	"என் ஐய்யனே!
अद्य	இப்பொழுது
राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாருக்கு
अप्रभुतां	அரசாளுகையை விலக்கும் காரியத்தையும்
तव	தேவரீருக்கு
प्रभुत्वं च	அரசாக்ஷிதிலைக்கக்செய்யும் காரியத்தையும்
कर्तुं च	செய்து முடித்தபின்னர்
मे	எனது
अस्त्रप्रभावस्य	அஸ்திரபயிற்சியின் பெருமையினது
प्रभावः	ப்ரதாபம்
प्रसरिष्यति	எங்கும் பரவி விளங்கப்போகிறது.

अद्य चन्दनसारस्य केयूरामोक्षणस्य च। वसूनां च विमोक्षस्य सुहृदां पालनस्य च॥
अनुरूपाविमौ बाहू राम कर्म करिष्यतः। अभिषेचनविघ्नस्य कर्तॄणां ते निवारणे॥ ४०॥

राम — "அடியார்களுக்கு மெய்யரே!
चन्दन-सारस्य — உயர்ந்த சந்தனக்குழம்பை பூசி கொள்ளும் காரியத்திற்கும்
केयूरामोक्षणस्य च — தோள்வளைகளை அணியும் காரியத்திற்கும்
वसूनां — பொருள்களுடைய
विमोक्षस्य च — தானங்கொடுக்கும் காரியத்திற்கும்
सुहृदां — ஸ்னேகிதர்களுக்கு
पालनस्य च — உதவிபுரியும் காரியத்திற்கும்
अनुरूपौ — இதுவரையில் உபயோகப்படுத்தப்பட்டுவந்த
इमौ बाहू — இவ்விரண்டு கைகளும்
अद्य — இப்பொழுது
ते — தேவரீருடைய
अभिषेचनविघ्नस्य — பட்டாபிஷேகவிக்கினத்திற்கு
कर्तॄणां — கர்த்தாக்களுடைய
निवारणे — பூண்டின்றி ஒழிவடையும் விஷயத்தில்
कर्म — செய்யவேண்டிய காரியத்தை
करिष्यतः — செய்யப்போகின்றன.

ब्रवीहि कोऽद्यैव मया वियुज्यतां तवासुहृत्प्राणयशःसुहृज्जनैः ।
यथा तवेयं वसुधा वशे भवेत्तथैव मां शाधि तवास्मि किङ्करः ॥ ४१ ॥

तव — "தேவரீரது
किङ्करः अस्मि — குற்றேவல்களை பத்தி தலைக்கொண்டு செய்யும் தொண்டனை அடி[யேன்
अद्य — இப்பொழுது
तव — தேவரீருக்கு
असुहृत् — அபசாரப்பட்டுவிட்டவன்
कः — எவன்
मया — என்னால்
प्राणयशः-सुहृज्जनैः — உயிராலும், புகழாலும், பந்துக்களாலும்
वियुज्यतां — விட்டுப்பிரியவேண்டும்.
ब्रवीहि — தேவீர் அருளிச்செய்[வீராக.
इयं — இந்த
वसुधा एव — உலகமுழுவதும்
तव वशे — தேவரீரது வசத்தில்
यथा भवेत् — எவ்விதமிருக்குமோ
तथा — அவ்வண்ணமே
मां एव — அடியேன் ஒருவனுக்கே
शाधि — தேவரீர் கட்டளைசெய்தருளக்கடவீர்.

विमृज्य बाष्पं परिसान्त्व्य चासकृत् स लक्ष्मणं राघववंशवर्धनः ।
उवाच पित्र्ये वचने व्यवस्थितं निबोध मामेव हि सौम्य सत्पथे ॥ ४२ ॥

राघववंशवर्धनः — ரகுகுலத்தை விளங்க[வைக்கின்ற
सः — அவர்
लक्ष्मणं — லக்ஷ்மணரை கடாக்ஷித்[து,
बाष्पं — கண்ணீரை
विमृज्य — திருக்கரத்தினால்[துடைத்து
असकृत् — பலவாறாய்
परिसान्त्व्य च — ஹிதோபதேசம் செய்தருளித் தேற்றி அதன் பின்னர்,
उवाच — பின்வருமாறு திருவாய் மலர்ந்தருளினார்.
सौम्य — "புண்யாத்மாவே!
पित्र्ये — திருதாதையின்
वचने — மனம் கோணாது நடக்கும் விஷயத்தில்
सत्पथे एव — எல்லா தர்மமுமடங்கி இருக்கிறதென்றும் கருமவிதியில்
व्यवस्थितं हि — முழுநம்பிகை கொண்ட
मां निबोध — என்னை சரியாய் [வனாக அறியக்கடவாய்".

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे त्रयोविंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 3424. — अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1069.

चतुर्विंशः सर्गः—இருபத்திநான்காவது ஸர்க்கம் ॥ ௨௪ ॥

कौसल्याप्रतिबोधनम्—கௌஸல்யாதேவிக்கு உபதேசிப்பது.

तं समीक्ष्य त्ववहितं पितुर्निर्देशपालने । कौसल्या बाष्पसंरुद्धा वचो धर्मिष्ठमब्रवीत् ॥

कौसल्या	கோஸலாதேவியார்	अवहितं	இனி தடுப்பதில் பயன் படாதெனும் நிலையில் உறுதிகொண்டிருப்பவராய்
तं	அவரை	समीक्ष्य	நன்குணர்ந்து,
धर्मिष्ठं	எவரிலும் மேம்பட்ட தர்மமூர்த்தியாய்	बाष्पसंरुद्धा	விசும்பி விசும்பி அழுது கொண்டு
पितुः-निर्देशपालने तु	பித்ருவாக்கிய பரிபாலனத்திலேயே	वचः	பின்வரும் மொழியை
		अब्रवीत्	மொழிந்தாள்.

अदृष्टदुःखो धर्मात्मा सर्वभूतप्रियंवदः । मयि जातो दशरथात्कथमुञ्छेन वर्तयेत् ॥

दशरथात्	"தசரதசக்கிரவர்த்தியரால்	सर्वभूत-प्रियंवदः	எல்லா அடியவர்களுக்கும் ஹிதத்தையே உபதேசிக்கின்றவனுமாகிய இவன்
मयि	என்னிடத்தில்		
जातः	பிறந்தவனிவன்.		
अदृष्टदुःखः	கஷ்டமென்பதையே கண்டிராதவன்;	उञ्छेन	உஞ்சவிருத்தியால்
		कथं	எங்ஙனம்
धर्मात्मा	தர்மஸ்வரூபியாய்	वर्तयेत्	பிழைத்திருப்பான்?

यस्य भृत्याश्च दासाश्च मृष्टान्यन्नानि भुञ्जते । कथं स भोक्ष्यते नाथो वने मूलफलान्ययम् ॥

यस्य	"எவனுடைய	सः	அந்த
भृत्याः च	ஏவலாளர்களும்,	अयं	இதந
दासाः च	அடுத்தவர்களும்,	नाथः	நாதன்
मृष्टानि	மிகச் சிறந்த	वने	காட்டில்
अन्नानि	அன்னங்களை	मूलफलानि	வேர்களையும் பழங்களையும்
भुञ्जते	உண்டுகொண்டிருக்கிறார்களோ,	कथं	எப்படி
		भोक्ष्यते	உண்பான்?

क एतच्छ्रद्दधेच्छ्रुत्वा कस्य वा न भवेद्भयम् । गुणवान्दयितो राज्ञो राघवो यद्विवास्यते ॥

गुणवान्	"நற்குணமும், நற்செய்கையுமுடைய குணநிதியாய்,	एतत्	இதை
		श्रुत्वा	கேட்டு,
राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாருடைய	कः	எவன்
दयितः	அத்தியந்த அன்பிற்கு பாத்திரமாய் விளங்கிய	श्रद्दधेत्	நம்புவான்?
		कस्य वा	எவனுக்குத்தான்
राघवः	ஸ்ரீராமன்,	भयं	அச்சம்
विवास्यते यत्	காட்டிற்கு ஓட்டப்படுகின்றானென்றால்	भवेत् न	தோற்றாது?

नूनं तु बलवांल्लोके कृतान्तस्सर्वमादिशेत् । लोके रामाभिरामस्त्वं वनं यत्र गमिष्यसि ॥

राम	"ஸ்ரீராம !
लोके	உலகில்,
अभिरामः	ப்ரியனுன அதாவது யாவருக்கும்அபிராமனுய் [விளங்கும்,
त्वं तु	நீயே
वनं	வனவாஸத்தை
नूनं	இப்பொழுது
गमिष्यसि	அனுபவிக்கப்போகின்ருய்
यत्र	என்கிற காரணத்தால்
लोके	உலகில்
सर्वं	எல்லாவற்றையும்,
कृतान्तः	விதியென்பது*
बलवान्	எதற்கு மேம்பட்டவலுக் கொண்டதாய்,
आदिशेत्	முடுக்குகின்றது.

[*பூர்வஜன்மத்தின் கிருத்யங்களின் பயனுய் தப்பாது அனுபவித்தே தீரவேண்டியதாய் தெய்வத்தால் விதித்தருளப்பட்டதாகிய "விதியென்பது"]

अयं तु मामात्मभवस्तवादर्शनमारुतः । विलापदुःखसमिधो रुदिताश्रुहुताहुतिः ।
चिन्ताबाष्पमहाधूमस्तवादर्शनचित्तजः ॥ ६ ॥
कर्शयित्वाऽधिकं पुत्र निश्वासायाससंभवः । त्वया विहीनामिह मां शोकाग्निरतुलो महान् ॥
प्रधक्ष्यति यथा कक्षं चित्रभानुर्हिमात्यये ॥ ७ ॥

पुत्र	"குழந்தாய் !
इह	இவ்வுலகில்
त्वया विहीनां	உன்னை விட்டுப்பிரிந்த
मां	எனக்கு
तव	உன்னை
अदर्शन-चित्तजः	கண்முன் பாராமையால் உள்ளத்திலுள் விளைந்ததும்,
आत्मभवः	மனதிலேயே ஸ்திரமாய் குடிகொண்டு விட்டதும்
अतुलः	பொறுக்கமுடியாததாய்
महान् तु	அதிகக் கடுமையாயுமி [ருக்கிறதான
अयं	இந்த
शोकाग्निः	சோகமெனும்தீயானது
मां	என்னை
अधिकं	மிகவும்
कर्शयित्वा	மெலியச்செய்து
तव	உனக்கு
अदर्शनमारुतः	அதரனையெனும் காற்றையுடையதாய்
विलापदुःख-समिधः	ப்ரலாபிப்பதாலுண்டாகும் துயரமெனும் ஸமித்து அதாவது ஓமவிறகை யுடையதாய்,
रुदिताश्रु-हुताहुतिः	பெருக்கிவிடும் கண்ணீரென்றும் ஹோம ஆஹுதி ஆஜ்யத்தை யுடையதாய்,
चिन्ताबाष्प-महाधूमः	ஒன்றையே சிந்தித்து மனக்கவலை கொண்டிருப்பதால் விளையும் மனக்கொதிப்பெனும் மிகுந்த புகையையுடையதாய்,
निश्वासायास-संभवः	நெட்டுயர்ப்பினுலுண்டாகும் ஆயாசத்தினுல் தூண்டி வளர்க்கப்பட்டதாய்
हिमात्यये	பனிக்காலம் நீங்கின பின்பு
चित्रभानुः	காட்டுத்தீயானது
कक्षं	செத்து காய்ந்த மரங்களடர்ந்த காட்டை
यथा	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
प्रधक्ष्यति	எரிக்கப்போகிறது.

कथं हि धेनुः स्वं वत्सं गच्छन्तं नानुगच्छति। अहं त्वाऽनुगमिष्यामि यत्र पुत्र गमिष्यसि॥

धेनुः	"ஒரு பசுவானது
गच्छन्तं	முன் சென்றுகொண்டிருக்கும்
स्वं	தனது
वत्सं	கன்றினை
कथं	எவ்வாறு
अनुगच्छति न	கூடவே தொடர்ந்து போகாதிருக்கும்?
पुत्र	திருமகனே!
यत्र	எங்கு
गमिष्यसि	நீ போகிறாயோ அவ்விடத்திற்கு
अहं	நான்
त्वा हि	உன்னையே
अनुगमिष्यामि	பற்றித்தொடர்ந்து வருவேன்."

तथा निगदितं मात्रा तद्वाक्यं पुरुषर्षभः। श्रुत्वा रामोऽब्रवीद्वाक्यं मातरं भृशदुःखिताम्॥

मात्रा	தாயாரால்
तथा	மேற்கண்டவண்ணமாய்
निगदितं	உரைசெய்யப்பட்ட
तत् वाक्यं	அந்த மொழிக்கு
श्रुत्वा	செவிகொடுத்துக்கேட்ட
पुरुषर्षभः	புருஷோத்தமராகும்
रामः	ஸ்ரீராமர்
भृशदुःखितां	அதிமனவேதனைப்பட்டுக்கொண்டிருக்கின்ற
मातरं	தாயாருக்கு
वाक्यं	பின்வரும் திருவாக்கை
अब्रवीत्	திருவாய்மலர்ந்தருளினார்

कैकेय्या वञ्चितो राजा मयि चारण्यमाश्रिते। भवत्या च परित्यक्तो न नूनं वर्तयिष्यति॥

राजा	"சக்கிரவர்த்தியார்
कैकेय्याः	கைகேயி அம்மாளிடமிருந்து
वञ्चितः	விச்வாஸத்ரோகமடைந்தவராய்
भवत्या च	தேவரீராலும்
परित्यक्तः	அனாதரிக்கப்பட்டார்
नूनं	என்றால்
मयि च	அடியேனும்
अरण्यं	காட்டில்
आश्रिते	இருக்கையில்
वर्तयिष्यति न	உயிருய்ந்திரார்.

भर्तुः किल परित्यागो नृशंसः केवलं स्त्रियाः। स भवत्या न कर्तव्यो मनसाऽपि विगर्हितः॥

स्त्रियाः	"ஓர் சுமங்கலிக்கு
भर्तुः	ஆமுடையானுடைய
परित्यागः	பிரிவடைதலென்பது
किल	பாரம்பர்யமாய்,
केवलं	முற்றிலும்,
विगर्हितः	நிஷேதிக்கப்பட்டதாகிய
नृशंसः	கொடிய பாதகம்.
भवत्या	தேவரீரால்
सः	அது
मनसा अपि	மனத்திலும்
कर्तव्यं न	எண்ணங்கொள்ளலாகாது.

यावज्जीवति काकुत्स्थः पिता मे जगतीपतिः। शुश्रूषा क्रियतां तावत्स हि धर्मस्सनातनः॥

यावत्	"எதுவரையில்,
जगतीपतिः	சக்கிரவர்த்தியாரும்,
काकुत्स्थः	காகுத்ஸ்தவம்சத்தில் பிறந்தவருமாகிய
मे पिता	எனது திருதாதை
जीवति	உயிருடனிருக்கிறாரோ,
तावत्	அதுவரையில்
शुश्रूषा	சுச்ரூஷை
क्रियतां	தேவரீரால் செய்துவரப்படவேண்டும்.
सः हि	அதுதான்
सनातनः	தொன்றுதொட்டுவரும் தொன்மையான
धर्मः	தருமம்."

एवमुक्ता तु रामेण कौसल्या शुभदर्शना । तथेत्युवाच सुप्रीता राममक्लिष्टकारिणम् ॥

रामेण	ஸ்ரீராமரால்
एवं	மேற்கண்டவண்ணம்
उक्ता	உரைசெய்ததற்கு திருச்செவிசாற்றி அருளியவரும்
शुभदर्शना	பெயர்பெற்ற ஞானவதியுமாகிய
कौसल्या	கோஸலாதேவியார்,
सुप्रीता	ஒருவாறாய் மனத்தேற்றமடைந்தவராகி
अक्लिष्टकारिणं	எப்பவும் எதிலும் மனதை சிதறவிடாதிருக்கும் தன்மைபடைத்த
रामं	ஸ்ரீராமரைப்பார்த்து
तथा	"உரைசெய்தவண்ணமே யான் செய்கின்றேன்"
इति तु	என்கிற ஒருசொல்லை மட்டும்
उवाच	பதிலாய் மொழிந்தனர்.

एवमुक्तस्तु वचनं रामो धर्मभृतां वरः । भूयस्तामब्रवीद्वाक्यं मातरं भृशदुःखिताम् ॥

धर्मभृतां	தர்மிஷ்டர்களில்
वरः	உத்தமரும்
एवं	மேற்கண்ட
वचनं	ஒரு சொல்லுக்கு
उक्तः	திருச்செவிசாற்றியருளியவருமாகிய
रामः	ஸ்ரீராமர்,
भूयः	இன்னும்
भृशदुःखितां	அதிகமனவேதனை [கொண்டிருக்கும்
तां	அந்த
मातरं	திருத்தாயாரைப்பார்த்து
वाक्यं तु	இதுவிஷயத்தில் பின்வரும் திருவாக்கையும்
अब्रवीत्	திருவாய் மலர்ந்தருளினார்.

मया चैव भवत्या च कर्तव्यं वचनं पितुः । राजा भर्ता गुरु श्रेष्ठस्सर्वेषामीश्वरः प्रभुः ॥

राजा	"சக்கிரவர்த்தியார்
सर्वेषां	எல்லோருக்கும்
श्रेष्ठः	வயது முதிர்ந்தவராயும்
गुरुः	மகாபூஜ்யராயும்
भर्ता	தலைமைபெற்று விளங்குகிறவராய்
ईश्वरः	யாவரையும் ஆக்கினை செய்யும் அதிகாரமுமுடைய
प्रभुः	ப்ரபு;
च	ஆனபடியால்
मया	அடியேனாலும்,
भवत्या च	தேவரீராலும்
पितुः च	திருத்தந்தையினது
वचनं	நியமனம் எதுவாயிருந்தாலும் அது
कर्तव्यं एव	செய்துமுடிக்கப்படவேண்டியதுதான்.

इमानि तु महारण्ये विहृत्य नव पञ्च च । वर्षाणि परमप्रीतः स्थास्यामि वचने तव ॥

महारण्ये	மஹாரண்யத்தில்
इमानि	இந்த
पञ्च च नव	ஐந்தோடுகூடிய ஒன்பது
वर्षाणि	வர்ஷங்கள்
परमप्रीतः	நான் அத்யந்த மனச்சந்துஷ்டிகொண்டவனாய்
विहृत्य	விளையாட்டாய் காலங்கழித்துவிட்டு,
तु	அதன்பின்னர்
तव	தேவரீரது
वचने	ஆக்ஞையில்
स्थास्यामि	நிலையாய் நிற்பேன்."

एवमुक्त्वा प्रियं पुत्रं बाष्पपूर्णानना तदा । उवाच परमार्ता तु कौसल्या पुत्रवत्सला ॥

एवं	மேற்கண்டவண்ணம்	परमार्ता	அதிக மனவேதனை யுற்றவராய்
उक्त्वा	சொல்லப்பட்டதற்கு திருச்செவிசாற்றியருளி யவரும்	बाष्पपूर्णानना	கண்ணீர் நிறைந்த திருமுகமண்டலமுடையவராகி
पुत्रवत्सला	புத்திரவாத்ஸல்யமுடையவருமான	प्रियं	பெறலரிய
कौसल्या	கோஸலாதேவியார்	पुत्रं	திருமகனைப்பார்த்து
तदा तु	அப்பவும்	उवाच	பின்வருமாறு மொழிந்தனள்.

आसां राम सपत्नीनां मध्ये वस्तुं न मे क्षमम् । नय मामपि काकुत्स्थ वनं वन्यां मृगीं यथा ॥
यदि ते गमने बुद्धिः कृता पितुरपेक्षया ॥ १८ ॥

काकुत्स्थ	"கருத்ஸ்தவம்சத்தில் [பிறந்த	बुद्धिः	நிச்சயமானது
राम	ஸ்ரீராம!	कृता यदि	ஏற்பட்டுவிட்டிருக்கின்றமையால்
आसां सपत्नीनां	இந்த சக்களத்திகளின்		
मध्ये	மத்தியில்	मां अपि	என்னையும்
वस्तुं	வஸிக்க	वन्यां	காட்டில்பிறந்துவளர்ந்த
मे क्षमं न	எனக்கு இஷ்டமில்லை.	मृगीं	பெண்மானை
पितुः	திருத்தாதையின்	यथा	போல
अपेक्षया	இஷ்டப்படி	वनं	காட்டிற்கு
ते	உனக்கு	नय	நீ அழைத்துக்கொண்டு போகக்கடவை"
गमने	காட்டிற்குப் போகிறதில்		

तां तथा रुदतीं रामो रुदन् वचनमब्रवीत् । जीवन्त्या हि स्त्रिया भर्ता दैवतं प्रभुरेव च ॥
भवत्या मम चैवाद्य राजा प्रभवति प्रभुः ॥ १९ ॥

तथा	அவ்வாறு	दैवतं हि	ப்ரத்தியேகதெய்வமாகிய
रुदतीं	அழுதுகொண்டிருக்கிற	प्रभुः	ஸர்வாதிகாரமும் பெற்றவன்.
तां	அவளைப்பார்த்து		
रामः	ஸ்ரீராமர்	अद्य एव	இக்காலத்தில்
रुदन्	அழுதுகொண்டே	भवत्याः च	தேவரீருக்கும்
वचनं	பின்வரும் திருவாக்கை	मम च	எனக்கும்
अब्रवीत्	திருவாய் மலர்ந்தருளினார்.	राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
जीवन्त्याः	"சுமங்கலி!	प्रभुः	ஆக்ஞைகள் அளிக்க ஸர்வாதிகாரமுடையவராய்
स्त्रियाः	பெண் ஒருவளுக்கு		
भर्ता एव	ஆமுடையான்தான்	प्रभवति	இருக்கிறார்.

न ह्यनाथा वयं राज्ञा लोकनाथेन धीमता । भरतश्चापि धर्मात्मा सर्वभूतप्रियंवदः ।
भवतीमनुवर्तेत स हि धर्मरतः सदा ॥ २० ॥

धीमता	"தீமானுகிய
लोकनाथेन	லோகநாதராகிய
राज्ञा	சக்கிரவர்த்தியாரால்,
वयं	நாம்
अनाथाः	கைவிடப்பட்டவர்களாக
न	ஆகக்கூடாது
अपि	அதோடுகூட,
भरतः	பரதனேவென்ருல்
धर्मात्मा	தர்மசிந்தனையுடைய வனாய்,
धर्मरतः	தர்மத்திலேயே நோக்க முடையவனாய்
सर्वभूत-प्रियंवदः	எல்லாப்ராணிகளிடத்தும் ஹிதமானதையே விளம்புவான்
सः	அவன்
सदा	எப்பொழுதும்
भवतीं च	தேவரீருக்கும்
अनुवर्तेन	மனங்கோணுது நடந்து வருவான்;
हि	இது நிச்சயம்.

यथा मयि तु निष्क्रान्ते पुत्रशोकेन पार्थिवः । श्रमं नावाप्नुयात्किंचिदप्रमत्ता तथा कुरु ॥

पार्थिवः	"சக்கிரவர்த்தியார்
मयि	நான்
निष्क्रान्ते तु	ஊரைவிட்டு வேறு ப்ரதேசங்களில் இருக்கையில்,
पुत्रशोकेन	புத்திரசோகத்தால்
किञ्चित्	கொஞ்சமேனும்
श्रमं	வருத்தத்தை
यथा	எப்படிச்செய்தால்
अवाप्नुयात् न	அடையாதிருப்பாரோ
तथा	அவ்வண்ணமே
अप्रमत्ता	கவனக்குறைவு என்பதற்கு இடங்கொடாதவராய்
कुरु	தேவரீர் சுச்ரூஷைசெய்தருள்வீராக.

दारुणश्चाप्ययं शोको यथैनं न विनाशयेत् । राज्ञो वृद्धस्य सततं हितं चर समाहिता ॥

अयं	"இந்த
दारुणः	அஸஹ்யமான
शोकः	சோகம்,
एनं	இவரை
यथा	எப்படிச்செய்தால்
विनाशयेत् न	வருத்தமுறச்செய்யாதிருக்குமோ அவ்வண்ணமே
वृद्धस्य	வயதுமுதிர்ந்த
राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாருக்கு
सततं च	எக்காலத்திலும்
हितं अपि	சுச்ரூஷை செய்வதிலேயே
समाहिता	தேவரீர் ச்ரத்தையுடையவராய்
चर	அதேகார்யமாயிருந்து காலங்கழித்துவருவீராக.

व्रतोपवासनिरता या नारी परमोत्तमा । भर्तारं नानुवर्तेत सा च पापगतिर्भवेत् ॥ २३

व्रतोपवास-निरता	"விரதங்களையும் உபவாஸங்களையும் ச்ரத்தையுடன் செய்கின்றவளும்,
परमोत्तमा	மஹா உத்தமியுமாகிய
या	ஏதேனுமொரு
नारी	சுமங்கலி
भर्तारं	கணவனுக்கு
अनुवर्तेत न	மனங்கோணுது நடக்கின்ருளில்லை
च	என்ருல்
सा	அவள்
पापगतिः	பாபிகளுக்கு ஏற்பட்டுள்ள கதியுடையவளாய்
भवेत्	ஆவாள்.

भर्तुः शुश्रूषया नारी लभते स्वर्गमुत्तमम् । अपि या निर्नमस्कारा निवृत्ता देवपूजनात् ॥

नारी	"ஒரு சுமங்கலி
देवपूजनात्	தெய்வங்களைத்தொழுவதிலிருந்து
निवृत्ता	ஆசையையொழித்தவளாய்
निर्नमस्कारा	பெரியோர்களுக்கு அடிபணிந்து நமஸ்காரம் செய்யாதவளாய் இருக்கின்றாள்.
या	எந்த
अपि	அவளும்,
भर्तुः	கணவனுக்கு
शुश्रूषया	மனதிற்கிசைந்தபடி ஏவல் செய்வதால்
उत्तमं	உத்தமமான
स्वर्गं	ஸ்வர்க்கத்தை
लभते	அடைகிறாள்.

शुश्रूषामेव कुर्वीत भर्तुः प्रियहिते रता । एष धर्मः पुरा दृष्टो लोके वेदे श्रुतः स्मृतः ॥

भर्तुः	"கணவனுக்கு
प्रियहिते	மனங்கோணாமல் ஹிதம் விளைவிப்பதில்
रता	ஊக்கமுடையவளாய்
शुश्रुषां एव	சுச்ரூஷைசெய்வதையே
कुर्वीत	ஒருவள் செய்துவர வேண்டும்.
एषः धर्मः	இந்த தர்மம்
लोके	உலகில்
पुरा	அநாதியான
दृष्टः	அனுஷ்டானம்;
वेदे	வேதத்தில்
श्रुतः	ப்ரசித்தியாயுள்ளது
स्मृतः	ஸ்மிருதியிலும் விதிக்கப்பட்டுள்ளது

अग्निकार्येष्ववहितास्सुमनोभिश्च देवताः । पूज्यास्ते मत्कृते देवि ब्राह्मणाश्चैव सत्कृताः ॥

देवि	"அம்மா !
मत्कृते	எனது நன்மையைக் [குறித்து]
ते	தேவரீருடைய
अग्निकार्येषु	சாந்திஹோமம் புஷ்டிஹோமம் முதலியவைகளில்
देवताः एव	தெய்வங்களும்
सुमनोभिः च	நல்லமலர்கள் முதலியவைகளாலும்
अवहिताः	வேதவித்துக்களென ப்ரசித்திபெற்ற
ब्राह्मणाः च	பிராம்மணர்களும்
सत्कृताः	தானாதிகளைச்செய்து ஸத்கரிக்கப்பட்டவர்களாய்
पूज्याः	பூஜைசெய்து ப்ரார்த்திக்கப்படவேண்டியவர்கள்.

एवं कालं प्रतीक्षस्व ममागमनकाङ्क्षिणी । नियता नियताहारा भर्तृशुश्रूषणे रता ॥ २७ ॥

मम	"என்னுடைய
आगमन-कांक्षिणी	க்ஷேமமாய் திரும்பிவருவதை ப்ரார்த்திக்கின்றவராய்
एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்
नियता	நியமங்களை அனுஷ்டிக்கின்றவராய்
भर्तृशुश्रूषणे	கணவருக்கு தொண்டு செய்வதிலேயே
रता	உத்ஸாஹமுடையவராய்
नियताहारा	நியமமாய்க் காலம் கழிப்பவராய்
कालं	மனோபீஷ்டமெல்லாம் கைகூடப்பெற்று விளங்கும் நல்லகாலத்தை
प्रतीक्षस्व	எதிர்பார்த்துக்கொண்டிருந்துவருவீராக.

प्राप्स्यसे परमं कामं मयि प्रत्यागते सति। यदि धर्मभृतां श्रेष्ठो धारयिष्यति जीवितम् ॥

मयि	"நான்	यदि	என்றால்
प्रत्यागते सति	திரும்பி வரும்பொழுது	परमं	எதற்கும் மேம்பட்டதா
धर्मभृतां	தருமவான்களில்	कामं	மனோரதத்தை [கிய
श्रेष्ठः	உத்தமராகிய அவர்	प्राप्स्यसे	தேவரீர் விளைவித்த
जीवितं धारयिष्यति	உயிருடனிருக்கிறார்		தாயிருக்கும்."

एवमुक्ता तु रामेण बाष्पपूर्णायतेक्षणा। कौसल्या पुत्रशोकार्ता रामं वचनमब्रवीत् ॥

रामेण	ஸ்ரீராமரால்	बाष्पपूर्णायतेक्षणा	கண்ணீர் நிறைந்து கலங்கிய கண்களையுடையவராய்
एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்		
उक्ता	சொல்லப்பட்டதற்கு திருச்செவிசாற்றியருளிய		
कौसल्या	கோஸலா தேவியார்	रामं	ஸ்ரீராமரைப்பார்த்து
तु	இன்னும்		
पुत्रशोकार्ता	திருமகன் மீதுள்ள கவலையால் மனம் நொந்தவராய்,	वचनं	பின்வரும் திருவாக்கை
		अब्रवीत्	திருவாய்மலர்ந்தருளினார்.

गमने सुकृतां बुद्धिं न ते शक्नोमि पुत्रक। विनिवर्तयितुं वीर नूनं कालो दुरत्ययः ॥

कालः	"விதியென்பது	गमने	காட்டிற்குப்போவதில்
दुरत्ययः	யாராலும் தடுக்கமுடியா	सुकृतां	வெகு உறுதியோடிருக்
नूनं	ஆகையால் [தது;	ते	உன் [கிற
वीर	தயாதர்மவீரனாகிய	बुद्धिं	மனத்தை
		विनिवर्तयितुं	திருப்ப
पुत्रक	என் அருமைதிருமகனே!	शक्नोमि न	நான் வல்லவளல்லள்.

गच्छ पुत्र त्वमेकाग्रो भद्रं तेऽस्तु सदा विभो। पुनस्त्वयि निवृत्ते तु भविष्यामि गतक्लमा ॥

त्वं	"நீ	विभो	மனங்கோணது சுச்ரூஷைசெய்யும்
एकाग्रः	ஜாக்கிரதையுடையவனாய்	पुत्र	குழந்தாய்!
गच्छ	போய் வா.	त्वयि	நீ
ते	உனக்கு	पुनः	திரும்பி
सदा	எப்பொழுதும்	निवृत्ते तु	வந்தபிறகுதான்
भद्रं	க்ஷேமமே	गतक्लमा	மனக்குறைஒழிந்தவளாக
अस्तु	உண்டாகக்கடவது.	भविष्यामि	நான் ஆகுவேன்.

प्रत्यागते महाभागे कृतार्थे चरितव्रते । पितुरानृण्यतां प्राप्ते त्वयि लप्स्ये परं सुखम् ॥

पितुः	‘‘திருதாதையின்
आनृण्यतां	கடனிலிருந்து விமோசனத்தை
प्राप्ते	அடைந்தவனும்,
चरितव्रते	தருமநெறி வழுவாது அனுஷ்டானங்களை உடையவனும்,
कृतार्थे	கிருதார்த்தனும்,
महाभागे	மஹாபாக்யவானும்,
त्वयि	நீ
प्रत्यागते	திரும்பிவந்தபிறகு
परं	பரமமான
सुखं	மனச்சந்துஷ்டி என்பதை
लप्स्ये	நான் அடைவேன்.

कृतान्तस्य गतिः पुत्र दुर्विभाव्या सदा भुवि । यस्त्वां संचोदयति मे वच आच्छिद्य राघव ॥

कृतान्तस्य	‘‘தெய்வத்தின்
गतिः	செயல்
भुवि	உலகில்
सदा	என்றென்றைக்கும்
दुर्विभाव्या	அறியமுடியாதது.
पुत्र	குழந்தாய்!
राघव	ஸ்ரீராம!
यः	எதுவோ (அது) (அந்த தெய்வம்)
त्वां	உன்னை
मे	என்னுடைய
वचः	வாக்கை
आच्छिद्य	திரஸ்கரிக்கச்செய்து,
सञ्चोदयति	ஏவுகின்றது.

गच्छेदानीं महाबाहो क्षेमेण पुनरागतः । नन्दयिष्यसि मां पुत्र साम्ना श्लक्ष्णेन चारुणा ॥

महाबाहो	‘‘மஹாபராக்ரமசாலியாகிய
पुत्र	திருமகனே!
इदानीं	இப்பொழுது
गच्छ	புறப்பட்டுப்போ.
पुनः	திரும்பி
आगतः	வந்துசேர்ந்தவனாய்
क्षेमेण	ஆனந்தம் விளைவிக்கிறதும்,
श्लक्ष्णेन	அந்தரங்கபிரியத்தை நன்குவிளங்கக் காட்டுகிறதும்,
चारुणा	மிக்கவும் மனத்தை குளிரச்செய்கிறதுமாகிய
साम्ना	நல்ல பேச்சால்
मां	என்னை
नन्दयिष्यसि	நீ மனங்களிக்கச்செய்வாய்.

अपीदानीं स कालःस्याद्वनात्प्रत्यागतं पुनः । येन त्वां पुत्र पश्येयं जटावल्कलधारिणम् ॥

पुत्र	‘‘குழந்தாய்!
येन	எக்காரணத்தால்
वनात्	வனத்திலிருந்து
जटावल्कलधारिणं	ஜடாஜினதாரியாய்,
प्रत्यागतं	திரும்பிவந்த
त्वां	உன்னை
पुनः	எப்படியாகிலும்
पश्येयं	நான் கண்டு மகிழ்வுறுவேனோ,
सः कालः	அந்தக்காலம்
इदानीं	இப்பொழுதே
अपि स्यात्	வரக்கூடாதா?’’

तथा हि रामं वनवासनिश्चितं समीक्ष्य देवी परमेण चेतसा।
उवाच रामं शुभलक्षणं वचो बभूव च स्वस्त्ययनाभिकाङ्क्षिणी ॥ ३६ ॥

देवी	தாயார்,	स्वस्त्ययनाभि-काङ्क्षिणी	ஸ்வஸ்த்தியயனஞ்செய்வதில் மனதைச் செலுத்தியவளாய்,
रामं	ஸ்ரீராமரை	बभूव	ஆயினள்
तथा	அந்தப்ரகாரம்	च	அதனல்
वनवासनिश्चितं	வனவாஸத்தில் உறுதி கொண்டிருப்பவராய்	शुभलक्षणं	நன்மை பயக்கும் குணமுடைய
परमेण	தகுந்த	वचः हि	தேவஸ்தோத்திரத்தையே
चेतसा	நுண்ணறிவைக்கொண்டு,	उवाच	பின்வருமாறு மொழிந்தனள்.
समीक्ष्य	நன்குணர்ந்து,		
रामं	ஸ்ரீராமருக்கு		

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे चतुर्विंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 3460.　　　　　　　　अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1105.

पञ्चविंशः सर्गः—இருபத்தைந்தாவது ஸர்க்கம் ॥ २५ ॥

मात्राशीःपरिग्रहः—தாயின் அனுக்கிரஹம் பெறுவது.

साऽपनीय तमायासमुपस्पृश्य जलं शुचिः। चकार माता रामस्य मङ्गलानि मनस्विनी ॥

मनस्विनी	மகாபுண்யாத்மாவாகிய	जलं उपस्पृश्य	ஆசமனம்பண்ணி,
माता	திருத்தாயாராகும்	शुचिः	தூயளாகி
सा	அவள்	रामस्य	ஸ்ரீராமருக்கு
तं	அந்த	मङ्गलानि	மங்களாசாஸனங்களை
आयासं	துக்கத்தை	चकार	பின்வருமாறு செய்தருளினர்.
अपनीय	விட்டொழித்து,		

न शक्यसे वारयितुं गच्छेदानीं रघूत्तम। शीघ्रं च विनिवर्तस्व वर्तस्व च सतां पथि ॥

रघूत्तम	"ரகுகுலதிலகா!	गच्छ	புறப்பட்டுப்போ.
वारयितुं	தடைசெய்ய	सतां	புண்யாத்மாக்களின்
शक्यसे न	நீ உடன்படாதிருக்கின்றனை	पथि	அனுஷ்டானத்தில்
च	ஆனபடியால்	वर्तस्व	நீ நிலையாய் நிற்கக்கடவை.
इदानीं	இப்பொழுது	च	அதனல்
शीघ्रं	காலதாமதமின்றி	विनिवर्तस्व	மீண்டும் நீ இனிது வருவாய்.

यं पालयसि धर्मं त्वं धृत्या च नियमेन च । स वै राघवशार्दूल धर्मस्त्वामभिरक्षतु ॥

राघवशार्दूल	"ரகுகுலதிலகா!	त्वं	நீ
यं	எந்த	पालयसि	அனுஷ்டித்துவருகிரு
धर्मं	ஒரு தர்மத்தை	स: धर्मः वै	அந்த தர்மமே [யோ
धृत्या च	மனோதைர்யத்தோடும்	त्वां	உன்னை
नियमेन च	நியமத்தோடும்	अभिरक्षतु	பாதுகாக்கக்கடவது

येभ्यः प्रणमसे पुत्र चैत्येष्वायतनेषु च । ते च त्वामभिरक्षन्तु वने सह महर्षिभिः ॥

पुत्र	"குழந்தாய்!	ते च	அவர்கள் எல்லோரும்
चैत्येषु	தேவாலயங்களிலும்	वने	வனத்தில்
आयतनेषु च	யாகசாலைகளிலும்,	महर्षिभिः सह	மஹர்ஷிகளோடிருக்கும்
येभ्यः	எவர்களையுத்தேசித்து	त्वां	உன்னை
प्रणमसे	நீ நமஸ்கரிக்கின்ருயோ;	अभिरक्षन्तु	காத்தருளக்கடவர்கள்.

यानि दत्तानि तेऽस्त्राणि विश्वामित्रेण धीमता । तानि त्वामभिरक्षन्तु गुणैः समुदितं सदा ॥

धीमता	"தீமானை	तानि	அவைகள்
विश्वामित्रेण	விச்வாமித்திர மஹர்ஷி	गुणैः	உத்தமகுணங்களோடு
यानि	எந்த [யால்,	समुदितं	விளங்கிக்கொண்டிருக்
अस्त्राणि	அஸ்திரங்கள்	त्वां	உன்னை [கும்
ते	உனக்கு	सदा	எப்பொழுதும்
दत्तानि	அளிக்கப்பட்டனவோ	अभिरक्षन्तु	காக்கக்கடவன.

पितृशुश्रूषया पुत्र मातृशुश्रूषया तथा । सत्येन च महाबाहो चिरं जीवाभिरक्षितः ॥ ६ ॥

महाबाहो	"மஹா பராக்கிரமசாலி	मातृशुश्रूषया	தாய்மார்களுக்கு மனங் கோணுது நடந்த கடமையினுலும்
पुत्र	திருமகனே! [யாகிய	सत्येन च	ஸத்தியத்தினுலும்
पितृशुश्रूषया	திருதத்தாதைக்கு மனங் கோணுது நடந்த கடமையினுலும்,	अभिरक्षितः	காக்கப்பட்டவனுகி
तथा	அவ்வாறே	चिरं जीव	நீ நெடுநாள்வாழ்வாயாக

समित्कुशपवित्राणि वेद्यश्चायतनानि च । स्थण्डिलानि पवित्राणि शैला वृक्षाः क्षुपा ह्रदाः ॥
पतङ्गाः पन्नगास्सिंहास्त्वां रक्षन्तु नरोत्तम ॥ ७ ॥

नरोत्तम	"புருஷோத்தமா!	शैलाः	மலைகளும்,
समित्कुश-पवित्राणि	ஸமித்துகளும் தர்ப்பைகளும் பவித்திரங்களும்,	वृक्षाः	மரங்களும்,
आयतनानि	தேவாலயங்களும்,	क्षुपाः	செடிகளும்,
वेद्यः	உற்சவ விக்கிரஹங்களையெழுந்தருளப்பண்ணும் பீடங்களும்	ह्रदाः	மடுக்களும்,
		पतङ्गाः	பறவைகளும்,
		पन्नगाः	ஸர்ப்பங்களும்,
		सिंहाः च	சிங்கங்களும்,
पवित्राणि	பவித்திரங்களான	त्वां	உன்னை
स्थण्डिलानि च	யாகசாலைகளும்,	रक्षन्तु	பாதுகாக்கக்கடவன.

स्वस्ति साध्याश्च विश्वे च मरुतश्च महर्षयः। स्वस्ति धाता विधाता च स्वस्ति पूषा भगोऽर्यमा॥

साध्याः च	"சத்தியதேவர்களும்
विश्वे	விச்வதேவர்களும்,
मरुतः	மருத்துக்களும்,
महर्षयः च	மஹர்ஷிகளும்,
स्वस्ति	உனக்கு க்ஷேமத்தைக் கொடுக்கட்டும்,
धाता	தாதா என்னும் தேவரும்,
विधाता च	விதாதா என்னும் தேவரும்,
स्वस्ति	உன்னைக் காத்தருளட்டும்.
पूषा	பூஷா என்னும் தேவரும்
भगः	பகரெனும் தேவரும்,
अर्यमा च	அர்யமனென்னும் தேவரும்,
स्वस्ति	உன்னைப் பாலனம் பண்ணட்டும்.

लोकपालाश्च ते सर्वे वासवप्रमुखास्तथा। ऋतवश्चैव पक्षाश्च मासास्संवत्सराः क्षपाः॥
दिनानि च मुहूर्ताश्च स्वस्ति कुर्वन्तु ते सदा। स्मृतिर्धृतिश्च धर्मश्च पान्तु त्वां पुत्र सर्वतः॥

वासवप्रमुखाः	"இந்திரன் முதலிய
लोकपालाः	உலகபாலர்கள்
सर्वे च	எல்லோரும்,
ऋतवः तथा	ருதுக்களும்,
पक्षाः एव	பக்ஷங்களும்,
मासाः च	மாஸங்களும்,
संवत्सराः च	ஸம்வத்ஸரங்களும்
क्षपाः	இரவுகளும்,
दिनानि च	பகல்களும்,
मुहूर्ताः च	முகூர்த்தங்களும்,
ते	உனக்கு
सदा	எக்காலத்திலும்
स्वस्ति	நன்மையை
कुर्वन्तु	விளைவிக்கக்கடவன.
पुत्र	குழந்தாய்!
ते	உனது
धृतिः	அசஞ்சலாபத்திமையும்,
स्मृतिः च	தெய்வத்யானமும்,
धर्मः च	தர்மானுஷ்டானமும்
त्वां	உன்னை
सर्वतः	இடைவிடாது
पान्तु	காக்கக்கடவன.

स्कन्दश्च भगवान्देवस्सोमश्चेन्द्रो बृहस्पतिः। सप्तर्षयो नारदश्च ते त्वां रक्षन्तु सर्वतः॥

ते	"அந்த
स्कन्दः भगवान् च	ஷண்முகபகவானும்,
बृहस्पतिः देवः च	பிரகஸ்பதிதேவரும்,
इन्द्रः	இந்திரனும்,
सोमः	சந்திரனும்,
सप्तर्षयः	ஸப்தர்ஷிகளும்,
नारदः च	நாரதரும்
त्वां	உன்னை
सर्वतः	இடைவிடாது
रक्षन्तु	காத்தருளக்கடவர்கள்.

ते चापि सर्वतः सिद्धा दिशश्च सदिगीश्वराः। स्तुता मया वने तस्मिन्पान्तु त्वां पुत्र सर्वशः॥

पुत्र	"குழந்தாய்!
मया	என்னால்
सर्वशः	நித்யமும்
स्तुताः	ஸ்துதிசெய்யப்பட்டு வேண்டிக்கொள்ளப் பட்டவர்களும்,
सिद्धाः च	ப்ரார்த்தனைகளை யளிக்கவல்லவர்களுமாகிய
ते अपि	அவர்களும்
सदिगीश्वराः	திக்குகளுக்கும் விதிக்குகளுக்கும் இறைவர்களாகிய
दिशः च	எட்டு திக்பாலர்களும்
तस्मिन् वने	அந்த வனத்தில்
त्वां	உன்னை
सर्वतः	இடைவிடாது
पान्तु	காக்கக்கடவர்கள்.

शैलास्सर्वे समुद्राश्च राजा वरुण एव च । द्यौरन्तरिक्षं पृथिवी नद्यस्सर्वास्तथैव च ॥
नक्षत्राणि च सर्वाणि ग्रहाश्च सहदेवताः । अहोरात्रे तथा सन्ध्ये पान्तु त्वां वनमाश्रितम् ॥

शैलाः ''ஏழு குலாசலங்களும்,
समुद्राः च ஏழு கடல்களும்,
सर्वे எல்லாமும்
नद्यः நதிகள்
सर्वाः च எல்லாமும்
पृथिवी तथा பூமியும்,
द्यौः एव தேவலோகமும்,
अन्तरिक्षं च ஆகாயமும்,
वरुणः வருணனும்,
राजा एव குபேரனும்
नक्षत्राणि நக்ஷத்திரங்கள்
सर्वाणि च எல்லாமும்,
सहदेवताः கிருகதேவதைகளையுள்ளிட்ட
ग्रहाः च நவக்கிரகங்களும்
अहोरात्रे பகலும் இரவும்,
सन्ध्ये तथा காலைச்சந்தியும் மாலைச்சந்தியும்
वनं காட்டில்
आश्रितं உறைகின்ற
त्वां உன்னை
पान्तु பாதுகாக்கக் கடவர்கள்.

ऋतवश्चैव षट् पुण्या मासास्संवत्सरास्तथा । कलाश्च काष्ठाश्च तथा तव शर्म दिशन्तु ते ॥

ते ''அந்த
षट् ऋतवः एव ஆறு ருதுக்களின் தேவதைகளும்,
पुण्याः च பரிசுத்தங்களான
मासाः च மாதங்களின் தேவதைகளும்,
संवत्सराः तथा வருஷங்களின் தேவதைகளும்,
कलाः च முகூர்த்தங்களின் தேவதைகளும்,
काष्ठाः तथा பன்னிரண்டு லக்கினங்களின் தேவதைகளும்
तव உனக்கு
शर्म நன்மையை
दिशन्तु அளிக்கக்கடவர்கள்.

महावने विचरतो मुनिवेषस्य धीमतः । तत्रादित्याश्च दैत्याश्च भवन्तु सुखदास्सदा ॥ १६ ॥

महावने ''பெருங்காட்டில்
मुनिवेषस्य முனிவேஷம்பூண்டவனாய்,
विचरतः வஸிக்கிறவனும்,
धीमतः ஞானியுமாகிய
तव உனக்கு
आदित्याः च தேவர்களும்,
दैत्याः च தானவர்களும்,
सदा எக்காலத்திலும்
सुखदाः ஹிதத்தையே அளிக்கின்றவர்களாய்
भवन्तु விளங்கட்டும்.

राक्षसानां पिशाचानां दैत्यानां क्रूरकर्मणाम् । क्रव्यादानां च सर्वेषां मा भूत्पुत्रक ते भयम् ॥

पुत्रक ''குழந்தாய்!
क्रूरकर्मणां அச்சமுறத்தக்க தீச்செயல் புரியும்
राक्षसानां அரக்கர்களுடையவும்,
पिशाचानां பிசாசங்களுடையவும்,
क्रव्यादानां பச்சைமாம்ஸத்தை தின்னும்
दैत्यानां அரக்கர்கள்
सर्वेषां च எப்படிப்பட்டவர்களுடையவும்,
भयं தீங்கு என்பது
ते உனக்கு
मा भूत् உண்டாகாமலிருக்கக் கடவது.

प्लवगा वृश्चिका दंशा मशकाश्चैव कानने । सरीसृपाश्च कीटाश्च मा भूवन् गहने तव ॥

प्लवगाः	"குரங்குகளும்,
वृश्चिकाः	தேள்களும்,
दंशाः च	காட்டீக்களும்,
मशकाः एव	கொசுக்களும்
सरीसृपाः च	மலைப்பாம்புகளும்,
कीटाः च	புழுக்களும்,
गहने	அடர்த்தியான
कानने	காட்டில்
तव	உனக்கு
मा भूवन्	பீடைசெய்யாதன வாகக்கடவன.

महाद्विपाश्च सिंहाश्च व्याघ्रा ऋक्षाश्च दंष्ट्रिणः । महिषाः शृङ्गिणो रौद्रा न ते द्रुह्यन्ति पुत्रक ॥

पुत्रक	"குழந்தாய்!
महाद्विपाः च	பெரியயானைகளும்,
सिंहाः च	சிங்கங்களும்,
व्याघ्राः	புலிகளும்
दंष्ट्रिणः	காட்டுப்பன்றிகளும்,
ऋक्षाः च	கரடிகளும்
शृङ्गिणः	கொம்புள்ள
रौद्राः	கொடிய
महिषाः	காட்டெருமைகளும்
ते	உனக்கு
द्रुह्यन्ति न	துன்பம் செய்யாமலிருக் கக்கடவன

नृमांसभोजना रौद्रा ये चान्ये सत्त्वजातयः । मा च त्वां हिंसिषुः पुत्र मया संपूजितास्त्विह ॥

पुत्र	குழந்தாய்!
नृमांसभोजनाः	மனிதமாம்ஸத்தைப் புசிக்கின்றவைகளும்,
रौद्राः	கொடிய தொழிலையுடை யவைகளுமான
सत्त्वजातयः	பேய் பிசாசங்கள்
अन्ये	மேற்சொல்லியவையின்றி மற்றவைகள்
ये च	எவைகளோ அவைக ளும்
तु	இப்பொழுது
इह मया	இங்கு என்னால்
संपूजिताः	உள்ளமுருகி ப்ரார்த்தித் துவேண்டிக்கொள்ளப் பட்டவைகளாய்
त्वां	உன்னை
मा हिंसिषुः	வருத்தாதிருக்கக்கடவன.

आगमास्ते शिवास्सन्तु सिध्यन्तु च पराक्रमाः । सर्वसम्पत्तये राम स्वस्तिमान् गच्छ पुत्रक ॥

पुत्रक	"குழந்தாய்!
राम	ஸ்ரீராம!
आगमाः	சொல்லும் வழிகள்
शिवाः सन्तु	மங்களகரங்களாகக் கடவன.
ते	உனது
पराक्रमाः	பராக்ரமங்கள்
सर्वसम्पत्तये च	ஸகல கார்யஸித்திகளி லும்
सिध्यन्तु	பயன்பெறக்கடவன.
स्वस्तिमान्	எக்காலத்திலும் ஸகலவித க்ஷேமமுடையவனாய்,
गच्छ	நீ போய்வா.

स्वस्ति तेऽस्त्वान्तरिक्षेभ्यः पार्थिवेभ्यः पुनः पुनः । सर्वेभ्यश्चैव देवेभ्यो ये च ते परिपन्थिनः ॥

ते च	"உனக்கும்
परिपन्थिनः	சத்ருக்களாயிருப்பவர் கள்
ये च	எவர்களோ அந்த
पार्थिवेभ्यः एव	மானிட உலகவாஸிகளி டமிருந்தும்
आन्तरिक्षेभ्यः	விண்ணுலகவாஸிகளா கிய
देवेभ्यः	தெய்வங்கள்
सर्वेभ्यः	எல்லாரிடமிருந்தும்,
ते	உனக்கு
पुनः पुनः	மேன்மேலும்
स्वस्ति अस्तु	நன்மை உண்டாகக்கட வது.

शुक्रस्सोमश्च सूर्यश्च धनदोऽथ यमस्तथा । पान्तु त्वामर्चिता राम दण्डकारण्यवासिनम् ॥

राम	"ஸ்ரீராம !	अर्चिताः	நமஸ்கரித்து பூஜித்து வேண்டிக்கொள்ளப் பட்டவர்களாய்
शुक्रः	சுக்கிரனும்,	दण्डकारण्यवासिनं	தண்டகாரண்யத்தில் வாஸம்செய்கின்ற
सोमः	சந்திரனும்	त्वां	உன்னை
सूर्यः च	சூர்யனும்,	पान्तु	பாதுகாத்தருளக்கடவர்கள்.
धनदः च	குபேரனும்		
तथा यमः	யமனும்,		
अथ	இப்பொழுது		

अग्निर्वायुस्तथा धूमो मन्त्राश्चर्षिमुखाच्च्युताः । उपस्पर्शनकाले तु पान्तु त्वां रघुनन्दन ॥

रघुनन्दन	"ரகுப்பிள்ளாய் !	उपस्पर्शनकाले	அர்க்கியமளிக்கும் ஸமயத்தில்
अग्निः च	அக்கினியும்,	ऋषिमुखात्	ரிஷிகளின் திருவாக்கிலி
वायुः तथा	வாயுவும்,	च्युताः	விளையும், [லிருந்து
धूमः तु	ஆகாயத்தில் விழு இருப் போல் காணப்படும் நக்ஷத்திரம்போன்ற ஜோதியும்,	मन्त्राः	ஆசீர்வாதங்களும்,
		त्वां	உன்னை
		पान्तु	பாதுகாத்தருளக்கடவர்கள்"

सर्वलोकप्रभुर्ब्रह्मा भूतभर्ता तथर्षयः । ये च शेषास्सुरास्ते त्वां रक्षन्तु वनवासिनम् ॥

सर्वलोकप्रभुः	"ஸ்ரீமன்நாராயண மூர்த்தியும்,	ये ते च	எவர்களோ அவர்களும்,
भूतभर्ता	சிவப்பெருமானும்,	ऋषयः तथा	ரிஷிகளும்,
ब्रह्मा	ப்ரம்மதேவரும்,	वनवासिनं	வனவாஸியாகிய
शेषाः सुराः	மற்ற தேவர்கள்	त्वां	உன்னை
		रक्षन्तु	பாதுகாத்தருளக்கடவர் வர்கள்."

इति माल्यैस्सुरगणान्गन्धैश्चापि यशस्विनी । स्तुतिभिश्चानुकूलाभिरानर्चायतलोचना ॥

यशस्विनी	பெரும் புகழ்பெற்ற	अनुकूलाभिः	அவைகளுக்கேற்ற
आयतलोचना	அபரிமிதமான ஞான திருஷ்டியை உடைய அவள்,	स्तुतिभिः च	ஸ்தோத்திரங்களாலும்,
		माल्यैः च	புஷ்பங்களினுலும்
सुरगणान्	தைவகணங்களை	गन्धैः अपि	தூபதீபாதிகளினுலும்
इति	மேற்கண்டவண்ணமாய்	आनर्च	பூஜை செய்தனள்.

ज्वलनं समुपादाय ब्राह्मणेन महात्मना । हावयामास विधिना राममङ्गलकारणात् ॥ १७ ॥

राममङ्गलकारणात्	ஸ்ரீராமருக்கு மங்கள முண்டாவதற்காக	विधिना	விதிப்ரகாரமாய்
		ज्वलनं	தீயை
महात्मना	மஹாத்மாவாகிய	समुपादाय	வளர்த்தி
ब्राह्मणेन	உபாத்தியாயரைக் கொண்டு,	हावयामास	ஹோமம்செய்ய ஆக்ஞாபித்தனள்.

घृतं श्वेतानि माल्यानि समिधः श्वेतसर्षपान् । उपसम्पादयामास कौसल्या परमाङ्गना ॥

परमाङ्गना	பெண்களில் உத்தமியாகிய
कौसल्या	கோஸலாதேவியார்,
घृतं	நெய்யையும்,
श्वेतानि	வெண்மைநிறமுள்ள
माल्यानि	புஷ்பங்களேயும்,
समिधः	ஸமித்துக்களேயும்
श्वेतसर्षपान्	வெள்ளேக்கடுகுகளேயும்,
उपसंपादयामास	சேகரித்துக்கொண்டு வந்து வைத்தனள்.

उपाध्यायस्स विधिना हुत्वा शान्तिमनामयम् । हुतहव्यावशेषेण बाह्यं बलिमकल्पयत् ॥

सः	"அந்த
उपाध्यायः	உபாத்தியாயர்,
शान्तिं	துன்பம் ஸம்பவியாமலிருப்பதர்க்கும்
अनामयं	ஆரோக்கியமுண்டாவதற்கும்,
विधिना	விதிப்பிரகாரம்,
हुत्वा	ஹோமம் செய்து,
हुतहव्यावशेषेण	ஹோமம்பண்ணி மிச்சமான ஹவிஸ்ஸினல்
बाह्यं	வெளியில் செய்யவேண்டிய
बलिं	பலியை,
अकल्पयत्	ஈந்தார்

मधुदध्यक्षतघृतैः स्वस्ति वाच्य द्विजांस्ततः । वाचयामास रामस्य वने स्वस्त्ययनक्रियाम् ॥

मधुदध्यक्षतघृतैः	தேன், தயிர் அக்ஷதை, நெய் இவைகளேக் கொண்டு
द्विजान्	பிராம்மணர்களே
स्वस्त्ययनक्रियां	ஸ்வஸ்த்யயனமெனும் வைதீககாரியத்தை,
वाच्य	வேதவாக்கியங்களேக் கொண்டு ஓதுவித்து,
ततः	அதன்பின்னர்
रामस्य	ஸ்ரீராமருக்கு
वने	வனத்தில்
स्वस्ति	நலந்தரும் ஆசீர்வாத மொழியை,
वाचयामास	கூறச்செய்தனள்.

ततस्तस्मै द्विजेन्द्राय राममाता यशस्विनी । दक्षिणां प्रददौ रामं वचनं चेदमब्रवीत् ॥

ततः	அனந்தரம்
यशस्विनी	மிக்க புகழ்படைத்த
राममाता	ஸ்ரீராமரின் தாய்,
तस्मै	அந்த
द्विजेन्द्राय	ப்ராம்மணேத்தமருக்கு
दक्षिणां	தக்ஷிணையை
प्रददौ	கொடுத்தாள்
च	அதன்மேல்
रामं	ராமரைப்பார்த்து
इदं	பின்வரும்
वचनं	ஆசீர்வாதத்தை
अब्रवीत्	திருவாய்மலர்ந்தருளினள்.

यन्मङ्गलं सहस्राक्षे सर्वदेवनमस्कृते । वृत्रनाशे समभवत्तत्ते भवतु मङ्गलम् ॥ ३२ ॥

वृत्रनाशे	"விருத்திராசுரனேக் கொல்லும்விஷயத்தில்
सर्वदेवनमस्कृते	தேவர்களெல்லாராலும் நமஸ்கரிக்கப்பெற்ற
सहस्राक्षे	தேவேந்திரன் விஷயத்தில்
यत्	எந்த
मङ्गलं	மங்களம்
समभवत्	உண்டாயிற்றே,
तत् मङ्गलं	அந்த மங்களம்
ते	உனக்கு
भवतु	உண்டாகட்டும்.

यन्मङ्गलं सुपर्णस्य विनताऽकल्पयत्पुरा । अमृतं प्रार्थयानस्य तत्ते भवतु मङ्गलम् ॥ ३३ ॥

पुरा	"முன்காலத்தில்	विनता	வினதை
अमृतं	அமிருதத்தை	यत् मङ्गलं	எந்தமங்களத்தை
प्रार्थयानस्य	தேடிச்சென்ற	अकल्पयत्	விளைவித்தனளோ
सुपर्णस्य	வினதையின் புதல்வனு கிய வைனதேயனுக்கு (கருடபகவானுக்கு)	तत् मङ्गलं	அந்த மங்களம்
		ते	உனக்கு
		भवतु	உண்டாகட்டும்.

अमृतोत्पादने दैत्यान्घ्नतो वज्रधरस्य यत् । अदितिर्मङ्गलं प्रादात्तत्ते भवतु मङ्गलम् ॥

अमृतोत्पादने	"திருப்பாற்கடலை கடைந்து அமிர்தத்தை எடுக்கையில்,	अदितिः	தேவேந்திரனது மாதா வாகிய அதிதிதேவி
दैत्यान् घ्नतः	அஸுரர்களைகொன்ற	प्रादात्	அளித்தனளோ,
वज्रधरस्य	தேவேந்திரனுக்கு	तत् मङ्गलं	அந்த மங்களம்
यत् मङ्गलं	எந்த மங்களத்தை	ते	உனக்கு
		भवतु	உண்டாகட்டும்.

त्रीन्विक्रमान्प्रक्रमतो विष्णोरमिततेजसः । यदासीन्मङ्गलं राम तत्ते भवतु मङ्गलम् ॥

राम	"ஸ்ரீராம!	विष्णोः	ஸ்ரீவிஷ்ணுபகவானுக்கு
त्रीन् विक्रमान्	மூன்று காலடிகளாக	यत् मङ्गलं	எந்த மங்களம்
प्रक्रमतः	மூவுலகங்களையும் அளந்தவரும்,	आसीत्	உண்டாயிற்றே
अमिततेजसः	அளத்தற்கரிய ப்ரபாவ முடையவருமான	तत् मङ्गलं	அந்த மங்களம்
		ते	உனக்கு
		भवतु	உண்டாகட்டும்.

ऋतवस्सागरा द्वीपा वेदा लोका दिशश्च ते । मङ्गलानि महाबाहो दिशन्तु तव कानने ॥

महाबाहो	"மஹாபராக்ரமசாலியே!	लोकाः	உலகங்களும்,
ते	அந்த	दिशः च	திசைகளும்,
ऋतवः	ருதுக்களும்,	कानने	வனத்தில்
सागराः	ஸாகரங்களும்,	तव	உனக்கு
द्वीपाः	தீவுகளும்,	मङ्गलानि	மங்களங்களை
वेदाः	வேதங்களும்,	दिशन्तु	அளிக்கக்கடவன.

मङ्गलं भगवान्विष्णुर्मङ्गलं मधुसूदनः । मङ्गलं पुण्डरीकाक्षो मङ्गलं गरुडध्वजः ॥ ३७ ॥

गरुडध्वजः	"கருடபகவான் எவருக்கு வாஹனமாக விளங்குகின்றரோ, அந்த ஸ்ரீமன்நாராயண மூர்த்தி,	मङ्गलं	எங்கும் உன்னுடன் கூடவே வருவாராக.
		मधुसूदनः	மது என்ற அஸுரனைக் கொன்ற ஸ்ரீமன் நாராயணமூர்த்தி,

मङ्गलं	ஸதா உன்னுடன் கூட இருந்து உதவிபுரி வாராக.	मङ्गलं	உன்னைக்கடாக்ஷித் தருள்வாராக.
		विष्णुः	ஸ்ரீவிஷ்ணு
पुण्डरीकाक्षः	செந்தாமரைக்கண்ண ஞன ஸ்ரீமன்நாராயண மூர்த்தி,	भगवान्	பகவான்
		मङ्गलम्	உனக்கு ஸகல நன்மை யையும் அளிப்பாராக.''

इति पुत्रस्य शेषांश्च कृत्वा शिरसि भामिनी । उवाचातिप्रहृष्टेव सा दुःखवशवर्तिनी ।
गन्धैश्चापि समालभ्य राममायतलोचना ॥ ३८ ॥
ओषधीं चापि सिद्धार्थां विशल्यकरणीं शुभाम् । चकार रक्षां कौसल्या मन्त्रैरभिजजाप च
वाङ्मात्रेण न भावेन वाचाऽसंसज्जमानया ॥ ३९ ॥

आयतलोचना	அளவுகடந்த ஞானதி ருஷ்டியுடையவளும்,	उवाच	ஆசீர்வதித்தருளினுர்.
भामिनी	அத்யந்தவாத்ஸல்ய முடையவளுமான	सा	அவள்
कौसल्या	கோஸலா தேவியார்	सिद्धार्थां	கோரிய பலனை அளிக்க வல்லதும்
दुःखवशवर्तिनी	மனதில் சோகம் கொண்டவளாய்	शुभां च	நன்மைதரவல்லதுமா கிய
अपि	இருந்தும்,	विशल्यकरणीं	விசல்யகரணியெனும்
अतिप्रहृष्टा इव	புறத்தில் சிறிதும் தோன்றுமல் மகிழ்வு கொண்டவளாய் இருந் துகொண்டு,	ओषधीं	மூலிகையை
वाङ्मात्रेण	வாயில்வந்த சொற் களைக்கொண்டு	गन्धैः च	புஷ்பதூபதீபாதி பூஜா திரவ்யங்களால்,
न च	இல்லாதவண்ணமாயும்	समालभ्य	தொட்டுப்பூசனைச் செய் து,
भावेन च	பக்திதலைக்கொண்டு உள்ளமுருகிக்கிடக்கும் தன்மையாலும்,	मन्त्रैः	மந்திரங்களால்
असंसज्जमानया	கலவரமற்றதாகிய தன் மையை நன்குவிளங்கக் காட்டுகிறதாகிய	अभिजजाप	ஜபித்தாள்.
इति	மேற்கண்ட	शेषान् अपि	தைவங்களுக்கு அர்ச் சித்து மிஞ்சின புஷ் பாதிகளை
वाचा	தோத்திரத்தினுல்	पुत्रस्य	திருமகனது
		शिरसि	சிரஸ்ஸில்
		कृत्वा	இட்டு,
		रामं	ஸ்ரீராமருக்கு
		रक्षां	ரக்ஷாபந்தனத்தை
		चकार	செய்தருளினுள்.

आनम्य मूर्ध्नि चाघ्राय परिष्वज्य यशस्विनी । अवदत्पुत्र सिद्धार्थो गच्छ राम यथासुखम् ॥

यशस्विनी	மஹாபுகழ்படைத்த	पुत्र	"திருமகனே !
मूर्ध्नि आघ्राय च	உச்சிமோந்து [அவள்,	राम	ஸ்ரீராம !
परिष्वज्य	எடுத்துக்கட்டி,	यथासुखं	உன்னிஷ்டப்படியே
आनम्य	அணைத்துவிட்டு,	सिद्धार्थः	மனதில் குறையென்பதே இல்லாதவனாய்,
अवदत्	பின்வருமாறு திருவாய் மலர்ந்தருளினாள்.	गच्छ	நீ போய்வருவாயாக

अरोगं सर्वसिद्धार्थमयोध्यां पुनरागतम् । द्रक्ष्यामि त्वामहं वत्स सुस्थितं राजवर्त्मनि ॥

वत्स	"குழந்தாய் !	पुनः आगतं	திரும்பிவந்து சேர்ந்தவனாய்,
त्वां	உன்னை	राजवर्त्मनि	ராஜபரிபாலனசெய்கையில்,
अरोगं	திடகாத்திரமுடையவனாய்	सुस्थितं	நிலைபெற்றிருப்பவனாய்
सर्वसिद्धार्थं	எல்லா காரியங்களும் கைகூடப்பெற்றவனாய்	अहं द्रक्ष्यामि	நான் கண்குளிரக்கண்டு மகிழ்வேன்.
अयोध्यां	அயோத்தியைக்கு		

प्रनष्टदुःखसङ्कल्पा हर्षविद्योतितानना । द्रक्ष्यामि त्वां वनात्प्राप्तं पूर्णचन्द्रमिवोदितम् ॥

उदितं	"உதித்த	प्रनष्टदुःखसङ्कल्पा	சிந்தையின் கவலையெல்லாம் ஒழிந்தவளாய்,
पूर्णचन्द्रं इव	பூர்ணசந்திரனை போன்ற	हर्षविद्योतितानना	ஸந்தோஷத்தால் விளங்கும் முகமுடையவளாய்
त्वां	உன்னை	द्रक्ष्यामि	நான் கண்கள் குளிரக் கண்டு மகிழ்வேன்.
वनात्	காட்டினின்று		
प्राप्तं	திரும்பிவந்து சேர்ந்தவனாய்,		

भद्रासनगतं राम वनवासादिहागतम् । द्रक्ष्यामि त्वामहं वत्स तीर्णवन्तं पितुर्वचः ॥

वत्स	"குழந்தாய் !	वनवासात्	வனவாஸத்திலிருந்து
राम	ஸ்ரீராம !	आगतं	திரும்பிவந்து சேர்ந்தவனாய்
त्वां	உன்னை		
पितुः	திருத்தாதையின்	भद्रासनगतं	சிம்மாஸனத்தில் வீற்றிருப்பவனாய்
वचः	நியமனத்தை	अहं	நான்
तीर्णवन्तं	செய்து முடித்தவனாய்	द्रक्ष्यामि	கண்குளிரக்கண்டு மகிழ்வேன்.
इह	இங்கு		

मङ्गलैरुपसम्पन्नो वनवासादिहागतः । वध्वा मम च नित्यं त्वं कामान्संवर्धय प्रभो ॥

प्रभो	"மஹா சாமர்த்தியசாலியே !	उपसम्पन्नः	விளங்குகின்றவனாய்
त्वं	நீ	नित्यं	எப்பொழுதும்
वनवासात्	வனவாஸத்தினின்று	मम च	என்னுடையவும்,
इह	இவ்விடத்திற்கு	वध्वाः	மருமகளுடையவும்,
आगतः	திரும்பிவந்துசேர்ந்தவனாய்	कामान्	மனோரதங்களை
मङ्गलैः	மன்னர்களுக்குரிய ஆடையாபரணவாஹனாதிகளிவைகளோடு	संवर्धय	நிறைவுறச்செய்வாயாக.

मयाऽर्चिता देवगणाश्शिवादयो महर्षयो भूतमहासुरोरगाः ।
अभिप्रयातस्य वनं चिराय ते हितानि काङ्क्षन्तु दिशश्च राघव ॥ ४५ ॥

राघव	"ஸ்ரீராம!
मया	என்னால்
अर्चिताः	தொழுது ப்ரார்த்திக்கப் பட்ட
शिवादयः	சிவபெருமான் முதலிய
देवगणाः	தேவகணங்களும்,
महर्षयः	மஹர்ஷிகளும்,
भूतमहासुरोरगाः	பூதங்களும், மகாசுரர்களும், நாகர்களும்,
दिशः च	பத்து திக்குகளும்,
चिराय	வெகுகாலம்
वनं	காட்டிம்
अभिप्रयातस्य	வாஸம்செய்யும்
ते	உனக்கு
हितानि	நலங்களை
काङ्क्षन्तु	செய்யக்கடவர்கள்."

इतीव चाश्रुप्रतिपूर्णलोचना समाप्य च स्वस्त्ययनं यथाविधि ।
प्रदक्षिणं चैव चकार राघवं पुनः पुनश्चापि निपीड्य सस्वजे ॥ ४६ ॥

अश्रुप्रतिपूर्ण-लोचना	கண்ணீர் நிறைந்த கண்களுற்ற அவள்
इति इव च	மேற்சொல்லியவண்ணமாய்
यथाविधि	முறைப்படி
स्वस्त्ययनं च	ஸ்வஸ்த்தி அயனத்தையும்,
समाप्य च	செய்து முடித்த பின்னர்
प्रदक्षिणं एव	மங்கள சூத்திரத்தையும்
चकार	கட்டினாள்.
अपि च	இன்னும்
राघवं	ஸ்ரீராமரை
पुनः पुनः	பலமுறையும்
निपीड्य	கட்டி
सस्वजे	அணைத்துக்கொண்டாள்.

तथा तु देव्या स कृतप्रदक्षिणो निपीड्य मातुश्चरणौ पुनः पुनः ।
जगाम सीतानिलयं महायशाः स राघवः प्रज्वलितः स्वया श्रिया ॥ ४७ ॥

तथा तु	அவ்வாறே
देव्या	தேவியால்
कृतप्रदक्षिणः	ரக்ஷாசூத்திரத்தை கட்டப்பெற்ற
सः	அவர்
मातुः	தாயின்
चरणौ	திருவடிகளில்
पुनः पुनः	அடிக்கடி
निपीड्य	வணங்கி,
स्वया	தம் இயற்கையான
श्रिया	காந்தியால்
प्रज्वलितः	மிக விளங்குபவரான
महायशाः	பெரும் புகழ்பெற்ற
सः राघवः	அந்த ஸ்ரீராகவர்
सीतानिलयं	ஸீதையின் மாளிகைக்கு
जगाम	எழுந்தருளினார்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे पञ्चविंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 3607. — अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1152.

षड्विंशः सर्गः—இருபத்தாறுவது ஸர்க்கம் ॥ २६ ॥

श्रीरामकृतसीतोपदेशः—ஸ்ரீராமர் ஸீதைக்கு உபதேசம் செய்வது.

अभिवाद्य च कौसल्यां रामस्संप्रस्थितो वनम् । कृतस्वस्त्ययनो मात्रा धर्मिष्ठे वर्त्मनि स्थितः ॥
विराजयन्राजसुतो राजमार्गं नरैर्वृतम् । हृदयान्याममन्थेव जनस्य गुणवत्तया ॥ २ ॥

मात्रा	தாயால்	राजसुतः च	சக்கிரவர்த்தியாரின் திருக்குமாரருமான
कृतस्वस्त्ययनः	ஸ்வஸ்த்யயனம் செய்யப் பட்டவராய்	रामः	ஸ்ரீராமர்
कौसल्यां	கோஸலாதேவியாரை	नरैः	ஜனங்களால்
अभिवाद्य	பணிந்து நமஸ்கரித்து விட்டு,	वृतं	நிறைந்திருக்கும்
		राजमार्गं	ராஜவீதியை
वनं	வனத்திற்கு	विराजयन्	காந்தியால் விளங்கச் செய்பவராய்,
संप्रस्थितः	எழுந்தருளியவரும்,	गुणवत्तया	பண்புடைமையால்,
धर्मिष्ठे	மிக்க தரும	जनस्य	ஜனஸமூஹத்தின்
वर्त्मनि	நெறியில்	हृदयानि इव	மனங்களை எல்லாம்
स्थितः	பிழயாது நிற்கின்றவரும்	आममन्थ	கொள்ளை கொண்டிருந் தார்.

वैदेही चापि तत्सर्वं न शुश्राव तपस्विनी । तदेव हृदि तस्याश्च यौवराज्याभिषेचनम् ॥

तपस्विनी	பக்தியோடு விரதானுஷ்டானங்களை செய்து கொண்டிருந்த	शुश्राव न	அறியாதிருந்தனள்.
		तत्	அந்த
वैदेही अपि	ஸீதாபிராட்டியார் மட்டும்	यौवराज्याभिषेचनं एव	இளவரசபட்டாபிஷேக மொன்றுமட்டுந்தான்.
		तस्याः	அவளது
तत्सर्वं च	அந்தவிஷயமெதையும்	हृदि च	மனத்திலிருந்தது.

देवकार्यं स्म सा कृत्वा कृतज्ञा हृष्टचेतना । अभिज्ञा राजधर्माणां राजपुत्रं प्रतीक्षते ॥

कृतज्ञा	தருமநெறிவழுவாதவளும்	हृष्टचेतना	மனமகிழ்ச்சியுடையவளாய்
राजधर्माणां	ராஜதர்மானுஷ்டானங்களுக்கு	देवकार्यं	தெய்வபூஜையை
		कृत्वा	செய்தருளிவிட்டு,
अभिज्ञा	யோக்கிதாபாத்திரமாய் விளங்கியவளுமான,	राजपुत्रं	சக்கிரவர்த்தியாரின் திருக்குமாரனை,
सा	அவள்,	प्रतीक्षते स्म	எதிர்பார்த்துக்கொண்டிருந்தனள்.

प्रविवेशाथ रामस्तु स्ववेश्म सुविभूषितम् । प्रहृष्टजनसम्पूर्णं ह्रिया किञ्चिदवाङ्मुखः ॥

अथ	அப்பொழுது
रामः तु	ஸ்ரீராமரோவெனில்
सुविभूषितं	நன்றாய் அலங்கரிக்கப் பெற்றுவிளங்குகிறதும்,
प्रहृष्टजन-सम्पूर्णं	மகிழ்வுற்ற ஜனங்களால் நிறைவுற்றதுமாகிய
स्ववेश्म	தனது திருமாளிகைக்குள்,
किंचित्	காலத்திற்கேற்ற ஒரு மாதிரியான
ह्रिया	கூச்சத்தினால்
अवाङ्मुखः	கீழ்நோக்கியவண்ணமாய்,
प्रविवेश	எழுந்தருளினார்.

अथ सीता समुत्पत्य वेपमाना च तं पतिम् । अपश्यच्छोकसन्तप्तं चिन्ताव्याकुलितेन्द्रियम् ॥

अथ	அப்பொழுது
सीता	சீதாபிராட்டியார்,
समुत्पत्य	ஆஸனத்திலிருந்து எழுந்து
तं पतिं	அந்த கணவரை
चिन्ता-व्याकुलितेन्द्रियं	சிந்தையால் கலங்கிய இந்திரியங்களையுடையவராய்,
शोकसन्तप्तं	மனவேதனையால் திருமேனி ஒளிகுறைந்திருக்கப்பெற்றவராயும்
अपश्यत्	கவனித்தாள்.
च	அதனால்
वेपमाना	மனக்கலக்கமுற்றவளாயினாள்.

तां दृष्ट्वा स हि धर्मात्मा न शशाक मनोगतम् । तं शोकं राघवस्सोढुं ततो विवृततां गतः ॥

धर्मात्मा	தர்மாத்மாவாகிய
सः राघवः	அந்த ஸ்ரீராமர்
तां	அவளை
दृष्ट्वा हि	எதிரில் கண்டதுமே,
मनोगतं	மனதினுள் சுழன்றுகொண்டிருந்த
तं शोकं	அந்த கவலையை
सोढुं	வெளிப்படாதபடி உள்ளடக்கிவிட
शशाक न	முடியாதவராயிருந்தனர்
ततः	அதனால்
विवृततां	சிந்தையில் ஏதோ ஒன்று சுழன்றுகொண்டிருக்கிறதென்பதை வெளிக்காட்டும் சின்னங்களை வெளிக்காட்டும் தன்மையை
गतः	அடைந்துவிட்டனர்.

विवर्णवदनं दृष्ट्वा तं प्रस्विन्नममर्षणम् । आह दुःखाभिसन्तप्ता किमिदानीमिदं प्रभो ॥

विवर्णवदनं	திருமுகமண்டலத்தின் காந்தி குன்றியிருப்பவராயும்,
अमर्षणं	சினமுற்றவராயும்,
प्रस्विन्नं	திருமேனியெல்லாம் வேர்வையுண்டாகப் பெற்றிருக்கிறவராகவும்,
दृष्ट्वा	கவனித்து,
दुःखाभि-सन्तप्ता	அவள் மனவேதனையால் திருமேனி துவச்சி அடையப்பெற்றவளாய்
तं	அவரைப்பார்த்து,
आह	பின்வருமாறு திருவாய் மலர்ந்தருளினாள்.
प्रभो	"பிராணநாதரே!
इदानीं	இப்பொழுது
किं इदम्	இதென்ன?

अद्य बार्हस्पतः श्रीमानुक्तः पुष्यो नु राघव । प्रोच्यते ब्राह्मणैः प्राज्ञैः केन त्वमसि दुर्मनाः ॥

राघव	"ஸ்ரீராகவ!	प्राज्ञैः	பண்டிதர்களாகிய
अद्य	இன்றைய தினத்தில்	ब्राह्मणैः	அந்தணர்களால்
उक्तः	அபிஷேகத்திற்காக விதிக்கப்பட்டதாகிய	प्रोच्यते नु	சொல்லப்பட்டிருக்கிறதே;
पुष्यः	புஷ்யநக்ஷத்திரமானது	केन	ஏன்
बार्हस्पतः	பிரஹஸ்பதியை தேவதையாக உடையதாய்	त्वं	தேவரீர்
श्रीमान्	ஸகல ஸம்பத்தையுமளிக்கவல்லதாய்,	दुर्मनाः असि	மனவேதனைப்படுபவராயிருக்கிறீர்?

न ते शतशलाकेन जलफेननिभेन च । आवृतं वदनं वल्गु छत्रेणाभिविराजते ॥ १० ॥

च	"அன்றியும்	जलफेननिभेन	நீர் நுரைபோல் வெண்மை நிறமுள்ளதுமான
ते	தேவரீரது	छत्रेण	திருக்குடையால்
वल्गु	சுந்தரமான	आवृतं	மறைக்கப்பட்டதாக
वदनं	திருமுகமண்டலமானது	अभिविराजते न	விளங்காதிருக்கிறது.
शतशलाकेन	பலசலாகைகளையுடையதும் (அதாவது) பல கொடையிரும்புக்காம்புகளையுடையதும்,		

व्यजनाभ्यां च मुख्याभ्यां शतपत्रनिभेक्षणम् । चन्द्रहंसप्रकाशाभ्यां वीज्यते न तवाननम् ॥

तव	"தேவரீரது	मुख्याभ्यां च	எப்பவும் கட்டவே கொண்டுவரப்படுகிறவைகளுமாகிய
शतपत्र-निभेक्षणं	நூற்றிதழ் கமலத்தை ஒத்த திருக்கண்களையுடைய	व्यजनाभ्यां	இரு வெண்சாமரைகளால்
आननं	திருமுகமானது	वीज्यते न	விசறப்படாதிருக்கிறதே!
चन्द्रहंस-प्रकाशाभ्यां	சந்திரனைப்போலவும், ஹம்ஸத்தைப்போலவும் சோதிமயமாய் விளங்குகின்றவைகளும்,		

वाग्मिनो वन्दिनश्चापि प्रहृष्टास्त्वां नरर्षभ । स्तुवन्तो नाद्य दृश्यन्ते मङ्गलैस्सूतमागधाः ॥

नरर्षभ	"புருஷோத்தம!	मङ्गलैः	மங்களமான பாடல்களால்
सूतमागधाः	பௌராணிகர்களும் வம்சாவளியையெடுத்து சொல்பவர்களும்,	स्तुवन्तः च	ஸ்துதிசெய்பவர்களுமான
वाग्मिनः	புகழ்வதில் வல்லவர்களும்,	वन्दिनः अपि	வந்திகளும்
प्रहृष्टाः	மனமுவந்தவர்களாய்	अद्य	இப்பொழுது
त्वां	தேவரீர்முன்னிலையில்	दृश्यन्ते न	கூடவராமலிருக்கின்றார்கள்.

न ते क्षौद्रं च दधि च ब्राह्मणा वेदपारगाः । मूर्ध्नि मूर्धाभिषिक्तस्य दधति स्म विधानतः ॥

मूर्धाभिषिक्तस्य ''திருவபிஷேகம் கொண்டவரான
ते தேவரீரது
मूर्ध्नि திருமுடியில்
दधि च தேவதாருவெனும் மரவாஸனை கலக்கப் பெற்று விளங்கும்

क्षौद्रं च மங்களதீர்த்தத்தையும்
वेदपारगाः वேதவித்துக்களாகிய
ब्राह्मणाः அந்தணர்கள்
विधानतः முறைப்படி
न दधति स्म அபிஷேகம்செய்யாதிருக்கின்றார்கள்.

न त्वा प्रकृतयस्सर्वाः श्रेणीमुख्याश्च भूषिताः । अनुव्रजितुमिच्छन्ति पौरजानपदास्तथा ॥

भूषिताः ''நன்கு சிங்காரித்துக் கொண்டிருந்த
पौरजानपदाः நாடுநகரத்தார்களும்,
श्रेणीमुख्याः ஸபாநாயகர்களும்,
तथा च இத்தியாதி

प्रकृतयः ப்ரகிருதிகள்
सर्वाः எல்லோரும்,
त्वां தேவரீரை
अनुव्रजितुं பின்தொடர்ந்துவர
इच्छन्ति न ஏற்படாதிருக்கின்றார்கள்.

चतुर्भिर्वेगसम्पन्नैर्हयैः काञ्चनभूषितैः । मुख्यः पुष्यरथो युक्तः किं न गच्छति तेऽग्रतः ॥

वेगसम्पन्नैः ''அதி உற்சாகம் படைத்தவைகளும்
काञ्चन-भूषितैः ஸ்வர்ணாபரணங்களால் அலங்காரம் செய்யப்பட்டவைகளுமான
चतुर्भिः हयैः நான்கு குதிரைகளால்
युक्तः பூட்டப்பெற்று விளங்குகிறதும்,

मुख्यः உற்சவத்திற்கு முக்கியமாயுள்ளதுமாகிய
पुष्यरथः புஷ்யரதமென்னும்தேர்,
ते தேவரீருக்கு
अग्रतः முன்பாக
किं गच्छति न ஏன் வரவில்லை?

न हस्ती चाग्रतः श्रीमांस्तव लक्षणपूजितः । प्रयाणे लक्ष्यते वीर कृष्णमेघगिरिप्रभः ॥

वीर ''பிராணநாதரே!
कृष्णमेघ-गिरिप्रभः கருத்த மேகத்தையும் மலையையும் போன்றதும்
लक्षणपूजितः நல்லகுறிகளையுடையதுமான,

श्रीमान् हस्ती च பட்டத்து யானையும்
प्रयाणे எழுந்தருளுகையில்,
तव தேவரீருக்கு
अग्रतः முன்பாக
लक्ष्यते न காணப்படவில்லை.

न च काञ्चनचित्रं ते पश्यामि प्रियदर्शन । भद्रासनं पुरस्कृत्य यान्तं वीरपुरस्सरम् ॥

प्रियदर्शन ''பார்க்கபார்க்க ஸந்தோஷமாய் விளங்கும் திருமுகமண்டலமுற்றவரே!
वीरपुरस्सरं வீரர்களுக்கென்றேற்பட்டதும்,
काञ्चनचित्रं ஸ்வர்ணத்தினால் அலங்காரங்கள் செய்யப்பெற்று விளங்குகிறதும்

ते தேவரீருக்கு
पुरस्कृत्य முன்னிட்டு
यान्तं च கொண்டுபோகப்படுகிறதுமான
भद्रासनं மன்னர்கள் சென்றவிடமெல்லாம் வீற்றிருக்கும் பத்திராஸனத்தை
पश्यामि न நான் பார்க்கவில்லை.

अभिषेको यदा सज्जः किमिदानीमिदं तव । अपूर्वो मुखवर्णश्च न प्रहर्षश्च लक्ष्यते ॥

तव	''தேவரீரது
अभिषेकः	பட்டாபிஷேகமானது
सज्जः	கிட்டியிருக்கிறது.
यदा	இக்காலத்திய
प्रहर्षः च	உற்சாகக்களை என்பது
लक्ष्यते न	காணப்படாதிருக்கிறது.
इदानीं	இப்பொழுது
मुखवर्णः च	திருமுகமண்டலத்தின் வாட்டமோ
अपूर्वः	இதுவரையில் நான் எப்பொழுதும் கண்டிராததாய் புதியதாய்
किं इदम्	இதென்ன?''

इतीव विलपन्तीं तां प्रोवाच रघुनन्दनः । सीते तत्रभवांस्तातः प्रव्राजयति मां वनम् ॥

इतीव	மேற்கண்டவண்ணமெல்லாம்
विलपन्तीं	திருவாய்மலர்ந்தருளிய
तां	அவளைப்பார்த்து
रघुनन्दनः	ஸ்ரீராமர்,
प्रोवाच	பதிலாய் பின்வருமாறு திருவாய்மலர்ந்தருளினார்.
सीते	''ஸீதே!
तत्र भवान्	நமதெல்லோருக்கும் பூஜ்யராகிய
तातः	திருதாதை
मां	என்னை
वनं	காட்டுக்கு
प्रव्राजयति	அனுப்புகிறார்.

कुले महति संभूते धर्मज्ञे धर्मचारिणि । शृणु जानकि येनेदं क्रमेणाभ्यगतं मम ॥ १० ॥

महति कुले	''உத்தமகுலத்தில்
जानकि	ஜனகமஹாராஜாவின் புதல்வியாய்
संभूते	அவதரித்தவளே !
धर्मज्ञे	தர்மங்களின் நுட்பங்களை அறிபவளே !
धर्मचारिणि	எப்பொழுதும் தர்மத்தையே அனுஷ்டிப்பவளே !
येन क्रमेण	எந்த தர்மவிதியால்
इदं	இது
मम	எனக்கு
अभ्यागतं	நேர்ந்திருக்கின்றதென்பதை
शृणु	நான் இப்பொழுது உனக்குச் சொல்லுகிறேன்; நீ செவிகொடுத்துக் கேட்பாயாக

राज्ञा सत्यप्रतिज्ञेन पित्रा दशरथेन मे । कैकेय्यै प्रीतमनसा पुरा दत्तौ महावरौ ॥ २१ ॥

सत्यप्रतिज्ञेन	''ஸத்தியஸந்தரும்,
राज्ञा	சக்கிரவர்த்தியாரும்,
मे	எனது
पित्रा	திருதாதையுமான
दशरथेन	தசரதரால்
पुरा	முன்னொருகாலத்தில்
कैकेय्यै	கைகேயி அம்மாளுக்கு
प्रीतमनसा	பேருதவிபெற்று அதற்கு கைம்மாறு செய்யவேண்டுமென்கிற மனஸ்ஸாக்ஷியால்
महावरौ	ஆவச்யகமான இரண்டு வரங்கள்,
दत्तौ	அளிக்கப்பட்டன.

तयाऽद्य मम सज्जेऽस्मिन्नभिषेके नृपोद्यते । प्रचोदितस्ससमयो धर्मेण प्रतिनिर्जितः ।

नृपोद्यते	"சக்கிரவர்த்தியாரால் அதி ஆசையுடன் ஏர்பாடு செய்யப்பட்டதாகிய	ससमयः	ஏர்க்கனவே வாக்தத்தம் அருளிச்செய்திருந்த
मम	எனது	तया	அவளால் [அவர்,
अस्मिन्	இந்த	अद्य	இப்பொழுது
अभिषेके	பட்டாபிஷேகம்	धर्मेण	தருமவிதியை ஒத்து
सज्जे	சித்தமாயிருக்கையில்	प्रचोदितः	பிரார்த்தித்து வேண்டிக் கொள்ளப்பட்டவராய்,
		प्रतिनिर्जितः	வெல்லப்பட்டார்.

चतुर्दश हि वर्षाणि वस्तव्यं दण्डके मया । पित्रा मे भरतश्चापि यौवराज्ये नियोजितः ॥

चतुर्दश	"பதினான்கு	मे पित्रा हि	எனது திருதாதையாலே
वर्षाणि	வருஷங்கள்	भरतः	பரதன் [யே
दण्डके	தண்டகாவனத்தில்,	अपि च	அக்காலம் வரைக்கும்
मया	என்னால்	यौवराज्ये	இளவரசு பட்டத்தில்
वस्तव्यं	வஸிக்கப்படவேண்டும்.	नियोजितः	நியமிக்கப்பட்டிருக்கிறான்.

सोऽहं त्वामागतो द्रष्टुं प्रस्थितो विजनं वनम् । भरतस्य समीपे तु नाहं कथ्यः कदाचन ॥

विजनं	"மனிதசஞ்சாரமில்லாத	आगतः	இங்கு வந்தேன்.
वनं	காட்டுக்கு	भरतस्य	பரதனது
प्रस्थितः	பிரயாணமாகிவிட்ட	समीपे तु	முன்னிலையில் மாத்திரம்
सः अहं	அந்த நான்,	कदाचन	ஒருபொழுதும்
त्वां द्रष्टुं	உன்னைக்கண்டு தேற்றரவுசெய்ய	अहं	நான்
		कथ्यः न	புகழத்தக்கவனில்லை.

ऋद्धियुक्ता हि पुरुषा न सहन्ते परस्तवम् । तस्मान्न ते कथाः कथ्या भरतस्याग्रतो मम ॥

ऋद्धियुक्ताः	"விசேஷச் செல்வத்தை யடைந்து மேம்பட்டான பதவியுள்ள	भरतस्य	பரதனுடைய
पुरुषाः	புருஷர்கள்	अग्रतः	முன்னிலையில்
परस्तवं	பிறருடைய துதியை	ते हि	உன்னால்
सहन्ते न	பொறுத்திரார்கள்.	मम कथाः	எனது குணங்கள்
तस्मात्	ஆனபடியால்	कथ्याः न	எடுத்துரைக்கத்தக்கவைகளில்லை.

नापि त्वं तेन भर्तव्या विशेषेण कदाचन । अनुकूलतया शक्यं समीपे तस्य वर्तितुम् ॥

त्वं	"நீ	न	ஆகமாட்டாய்.
विशेषेण	விசேஷமாய்	तस्य समीपे	அவனது முன்னிலையில்
कदाचन अपि	எல்லா சமயங்களிலும்	अनुकूलतया	மனங்கோணாது நடக்குந் தன்மைகொண்டு
तेन	அவனால்	वर्तितुं	நடந்துகொள்ள
भर्तव्या	மனோரதங்களைப்பெற உரிமைபெற்றவளாக	शक्यम्	வேண்டியது.

तस्मै दत्तं नृपतिना यौवराज्यं सनातनम् । स प्रसाद्यस्त्वया सीते नृपतिश्च विशेषतः ॥

तस्मै	"அவனுக்கு	सः नृपतिः च	அவன் அரசனுயிருக்கிறபடியால்
सनातनं	வம்சபரம்பரையாகவந்த	त्वया	உன்னால்
यौवराज्यं	இளவரசுபட்டமானது	प्रसाद्यः	பெருமைதாழ்ந்தவண்ணமாயும், மனங்கோணுதவண்ணமாயும் நடந்துகொள்ளப்படவேண்டியவன்.
नृपतिना	சக்கிரவர்த்தியாரால்		
विशेषतः	தத்கால ஆவச்யத்தை உத்தேசித்து		
दत्तं	அளிக்கப்பட்டிருக்கிறது.		
सीते	சீதே!		

अहं चापि प्रतिज्ञां तां गुरोस्समनुपालयन् । वनमद्यैव यास्यामि स्थिरीभव मनस्विनि ॥

अहं अपि	"நான் மட்டும்	यास्यामि	செல்லுகிறேன்.
गुरोः	திருதாதையின்	मनस्विनि	பதிவ்ரதாசிரோமணியே!
तां प्रतिज्ञां च	அந்த நியமனத்தையே	स्थिरीभव	மனதைத் தைர்யம்பண்ணிக்கொண்டெக்காலத்திலும் தருமத்தையேயனுஷ்டிப்பவளாய் நீ இங்கிருப்பாயாக.
समनुपालयन्	சிறமேற்கொண்டு நிறைவேற்றுபவனுகி		
अद्य एव	இப்பொழுதே		
वनं	வனத்திற்கு		

याते च मयि कल्याणि वनं मुनिनिषेवितम् । व्रतोपवासरतया भवितव्यं त्वयाऽनघे ॥

अनघे	"தோஷரஹிதையான	त्वया च	உன்னாலும்
कल्याणि	புண்ணியாத்மாவே!	व्रतोपवास-रतया	விரதங்களிலும் உபவாஸங்களிலும் மனம் ஈடுபட்டிருக்கும் தன்மையால்
मयि	நான்	भवितव्यम्	இங்கிருந்து காலங்கழிந்துவரப்படவேண்டியது.
मुनिनिषेवितं	ரிஷிகள் வஸித்துக் கொண்டிருக்கின்ற		
वनं	காட்டில்		
याते	காலங்கழித்துக்கொண்டிருக்கையில்		

काल्यमुत्थाय देवानां कृत्वा पूजां यथाविधि । वन्दितव्यो दशरथः पिता मम जनेश्वरः ॥

काल्यं	"ப்ரதிதினமும் சூரியோதயத்திற்கு முன்பே அதிகாலையில்	कृत्वा	செய்துவிட்டு,
उत्थाय	துயிலெழுந்து,	मम	எனது
देवानां	தைவங்களுக்கு	पिता	திருதாதையாரும்,
पूजां	பூஜையை	जनेश्वरः	சக்கிரவர்த்தியாருமாகிய
यथाविधि	முறைப்படி	दशरथः	தசரதர்
		वन्दितव्यः	பூஜிக்கப்படவேண்டியவர்.

माता च मम कौसल्या वृद्धा सन्तापकर्शिता । धर्ममेवाग्रतः कृत्वा त्वत्तस्संमानमर्हति ॥

मम	"எனது	त्वत्तः	உன்னுடைய
माता	திருத்தாயாரும்	अग्रतः	முக்கியமான
वृद्धा	வயதுமுதிர்ந்தவளும்	धर्मं	தர்மமாய்
सन्ताप-कर्शिता च	சோகத்தால் புண்பட்டுக் கிடக்கும் மனமுடைய வளுமாகிய	कृत्वा एव	சிந்தையில் கொண்டே
कौसल्या	கௌஸல்யை	संमानं	திருத்தொண்டுக்கு
		अर्हति	உரியவளாய் இருக்கின்றனள்.

वन्दितव्यास्त्वया नित्यं याः शेषा मम मातरः । स्नेहप्रणयसंभोगैः समा हि मम मातरः ॥

मम	"எனது	त्वया	உன்னால்
मातरः हि	தாய்மார்கள் எல்லோருமே	मम	எனது
स्नेहप्रणय-संभोगैः	சினேகம், பிரணயம், சம்போகம் என்கிற இம் மூன்று குணங்களால்*	शेषाः मातरः	இதரதாய்மார்கள்
समाः	சமமாய் கொண்டாடப் படுகின்றார்கள்.	याः	எவர்களோ அவர்களும்
		नित्यं	எப்பொழுதும்
		वन्दितव्याः	பூஜிக்கப்படவேண்டியவர்கள்.

[*அவர்களிடத்தில் நான் கொண்டிருக்கும் வாத்ஸல்யம் = சினேகம்; எனது திருத்தொண்டுகளுக்கு பாத்திரர்களாய் நான் நினைக்கும் தன்மை = பிரணயம்; எனக்கு வேண்டியவைகளையெல்லாம் கூச்சமின்றி கேட்கலாமென்கிற மனோபாவம் = சம்போகம். ஆகிற இம்மூன்று குணங்களால்.]

भ्रातृपुत्रसमौ चापि द्रष्टव्यौ च विशेषतः । उभौ भरतशत्रुघ्नौ प्राणैः प्रियतरौ मम ॥ ३३ ॥

भरतशत्रुघ्नौ	"பரதன் சத்ருக்னன் ஆகிய	अपि	அப்படியிருப்பதால்
उभौ च	இவ்விருவர்களும்,	विशेषतः च	அதிவாத்ஸல்யத்துடன்
मम	எனக்கு	भ्रातृपुत्रसमौ	சகோதரர்கள்போலவும் புதல்வர்கள்போலவும்,
प्राणैः	உயிரினும்	द्रष्टव्यौ	உன்னால் கொண்டாடப் படவேண்டியவர்கள்.
प्रियतरौ	பிரியமுள்ளவர்கள்.		

विप्रियं न च कर्तव्यं भरतस्य कदाचन । स हि राजा प्रभुश्चैव देशस्य च कुलस्य च ॥

भरतस्य	"பரதனுக்கு	सः एव	அவன்தான்
विप्रियं च	விருப்பமல்லாததெதையும்,	देशस्य च	தேசத்திற்கும்
कदाचन च	ஒருபொழுதும்,	कुलस्य च	குலத்துக்கும்
कर्तव्यं न	செய்யக்கூடாது.	प्रभुः	நியமனங்களளிக்க அதிகாரமுடைய
हि	ஏனெனில்	राजा	அரசன்.

आराधिता हि शीलेन प्रयत्नैश्चोपसेविताः । राजानः संप्रसीदन्ति प्रकुप्यन्ति विपर्यये ॥

राजानः	"அரசர்கள்,
शीलेन	நன்னடக்கையால்
आराधिताः	மகிழ்விக்கப்பட்டவர்களாய்,
प्रयत्नैः	விடாமுயற்சிகளோடு
उपसेविताः	உபசரிக்கப்பட்டவர்களாய்,
च	ஆகில்
संप्रसीदन्ति	மனமுவந்திருப்பார்கள்.
विपर्यये हि	அப்படி இல்லாவிட்டாலோவெனில்,
प्रकुप्यन्ति	கோபங்கொள்ளுகிறார்கள்.

औरसानपि पुत्रान् हि त्यजन्त्यहितकारिणः । समर्थान् संप्रगृह्णन्ति परानपि नराधिपाः ॥

नराधिपाः	"அரசர்கள்
औरसान्	வயிற்றிற்பிறந்த
पुत्रान् अपि	புதல்வர்களையும் கூட
अहितकारिणः हि	நலமல்லன செய்பவர்களென்றால்
त्यजन्ति	தனதல்லவென ஒழித்து விடுகின்றார்கள்.
समर्थान्	நலஞ்செய்யும்
परान् अपि	ஒருவிதமான உறவுமில்லாத வேற்று மனிதர்களையும்,
संप्रगृह्णन्ति	சேர்த்துக்கொள்ளுகிறார்கள்.

सा त्वं वसेह कल्याणि राज्ञस्समनुवर्तिनी । भरतस्य रता धर्मे सत्यव्रतपरायणा ॥ ३७ ॥

कल्याणि	"புண்யாத்மாவே!
सा	அந்த
त्वं	நீ
राज्ञः	அரசனாகிய
भरतस्य	பரதனுக்கு
समनुवर्तिनी	மனங்கோணாதவண்ணமாய் நடந்துகொள்பவளாய்
सत्यव्रत-परायणा	எக்காலத்திலும் நன்மையே பயக்கும் விரதங்களில் அசஞ்சலப் பக்தியுடையவளாய்,
धर्मे	தர்மானுஷ்டானத்தில்
रता	காலங்கழிப்பவளாய்
इह	இங்கேயே
वस	வஸித்துவருவாயாக.

अहं गमिष्यामि महावनं प्रिये त्वया हि वस्तव्यमिहैव भामिनि ।
यथा व्यलीकं कुरुषे न कस्यचित्तथा त्वया कार्यमिदं वचो मम ॥ ३८ ॥

भामिनि	"அதிவாத்ஸல்யமுடைய
प्रिये	இல்லாளே!
कस्यचित्	ஒருவருக்கும்
व्यलीकं	பிரியமில்லாததை
कुरुषे न	நீ செய்ததில்லை.
अहं हि	நான் மட்டும்.
महावनं	பெருங்காட்டிற்கு
गमिष्यामि	போய்வருகின்றேன்.
त्वया	உன்னால்
इह एव	இங்குதானே
वस्तव्यं	வஸிக்கத்தக்கது.
इदं	இது
मम वचः	எனது நியமனம்.
यथा तथा	என்கிறகாரணத்தால்
त्वया	உன்னால்
कार्यम्	ஏற்றுக்கொள்ளப்படவேண்டியது."

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे षड्विंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 3545. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1190.

सप्तविंशः सर्गः—இருபத்தேழாவது ஸர்க்கம் ॥ २७ ॥

सीतया वननयनप्रार्थना — ஸீதை காட்டிற்கு அழைத்துப் போகப் பிரார்த்திப்பது.

एवमुक्ता तु वैदेही प्रियार्हा प्रियवादिनी । प्रणयादेव संक्रुद्धा भर्तारमिदमब्रवीत् ॥ १ ॥

एवं	மேற்கண்ட
उक्ता	திருவாக்குக்கு திருச்செவிசாற்றியருளியவளும்
प्रियार्हा	குணங்களால் மனங்கோணாது நடக்கவேண்டிய உரிமை பெற்று விளங்குகிறவளும்,
प्रियवादिनी	எப்பொழுதும் இனிய சொற்கொண்டே பதிலுரைப்பவளுமாகிய
वैदेही	சீதாபிராட்டியார்
प्रणयात् एव	கணவனென்கிற சொந்தத்தாலும், அவர் மட்டும் தன்முன் தனியே இருக்கிறார் என்கிற காரணத்தாலும்
तु	இவ்விஷயத்தில்
संक्रुद्धा	மிகச்சினங்கொண்டவளாகி,
भर्तारं	பர்த்தாவைப் பார்த்து
इदं	பின்வருமாறு
अब्रवीत्	திருவாய்மலர்ந்தருளினாள்.

किमिदं भाषसे राम वाक्यं लघुतया ध्रुवम् । त्वया यदपहास्यं मे श्रुतं नरवरोत्तम ॥

नरवरोत्तम	"சக்கிரவர்த்தி திருமகனாரே!
राम	யாவருக்கும் அபிராமராய் விளங்குபவரே!
यत्	எந்த
वाक्यं	ஒரு நியமனத்தை
त्वया	தேவரீர் ஒருவரால்
लघुतया	இலேசாய்
ध्रुवं	நிச்சயிக்கப்பட்டிருப்பதாய்
भाषसे	அருளிச்செய்கிறீரோ அது
श्रुतं	செவிகொடுத்து கேட்கப்பட்டதாய்,
मे	எனக்கு
अपहास्यं	நகைப்புச்செய்யத் தகுந்ததாய் தோற்றுகிறது.
इदं किम्	இது ஏன்? அடியேன் என்ன குற்றம் செய்தேன் தேவரீர் இப்படி சிட்சை விதிக்க?

आर्यपुत्र पिता माता भ्राता पुत्रस्तथा स्नुषा । स्वानि पुण्यानि भुंजानाः स्वं स्वं भाग्यमुपासते ॥

आर्यपुत्र	"பிராணநாதரே!
पिता	ஒரு தந்தை என்பவனும்,
माता	ஒருதாய் என்பவளும்
भ्राता	ஒரு சஹோதரன் என்பவனும்,
पुत्रः	ஒரு புதல்வன் என்பவனும்
स्नुषा	மருமகள் என்பவளும்
तथा	இத்தியாதி எல்லோரும்,
स्वानि	அவரவர்களது
पुण्यानि	புண்யங்களின் பயன்களை
भुञ्जानाः	அனுபவிக்கிறார்கள்.
भाग्यं	வினைப்பயனை அதாவது அவரவர்கள் செய்த புண்யங்களுக்கும் பாபங்களுக்கும் ஏற்ற பயனை,
स्वं स्वं	அவரவருக்குரியதை
उपासते	பெறுகிறார்கள்.

भर्तुर्भाग्यन्तु नार्येका प्राप्नोति पुरुषर्षभ । अतश्चैवाहमादिष्टा वने वस्तव्यमित्यपि ॥ ४ ॥

पुरुषर्षभ	''புருஷோத்தம!	अतः च	இக்காரணத்தாலேயே
नारी	மனைவி	अहं अपि	நானும்
एका तु	ஒருத்திதான்	वने	காட்டில்
भर्तुः	கணவரின்	वस्तव्यं	வஸிக்கவேண்டும்
भाग्यं	வினைப்பயனை	इति एव	என்றும்
प्राप्नोति	பகுத்துகொண்டனுபவிக்கிருள்.	आदिष्टा	நியமிக்கப்பட்டவளாகிறேன்.

न पिता नात्मजो नात्मा न माता न सखीजनः । इह प्रेत्य च नारीणां पतिरेको गतिस्सदा ॥

नारीणां	ஸ்திரீகளுக்கு	पिता न	தந்தை அன்று.
पतिः	கணவன்	आत्मजः	வயிற்றிற் பிறந்தபிள்ளை
एकः च	ஒருவன்தான்	न	அன்று.
इह	இம்மையிலும்	माता न	தாய் அன்று.
प्रेत्य	மறுமையிலும்	सखीजनः न	தோழிமார் அன்று.
सदा	எக்காலத்திலும்	आत्मा न	தெய்வம் அன்று.
गतिः	கதி.		

यदि त्वं प्रस्थितो दुर्गं वनमद्यैव राघव । अग्रतस्ते गमिष्यामि मृद्नन्ती कुशकण्टकान् ॥

राघव	''ரகுகுலப்பிள்ளாய்!	अग्रतः	முன்
त्वं	தேவரீர்	अद्य	எக்காலத்திலும்
दुर्गं	மனிதர்களால் கிட்டுதற்கரிய	एव	சரியாய்
वनं	காட்டிற்கு	कुशकण्टकान्	புற்களையும் முட்களையும்
प्रस्थितः यदि	எழுந்தருளுகிறீராகில்	मृद्नन्ती	மிதித்து மிருதுவாகச் செய்பவளாய்
ते	தேவரீரது	गमिष्यामि	நடந்துபோவேன்.

ईर्ष्यारोषौ बहिष्कृत्य पीतशेषमिवोदकम् । नय मां वीर विस्रब्धः पापं मयि न विद्यते ॥

वीर	''பிராணநாதரே!	बहिष्कृत्य	திருவுளத்தில் கொள்ளாதுவிட்டொழித்து,
ईर्ष्यारोषौ	எனக்கு விரோதமாயிருக்கிற கோரிக்கையையும் நான் மறுத்துப் பேசுகின்றேனென்றதால் விளையும் கோபத்தையும்,	विस्रब्धः	முற்றிலும் கவலையற்றவராய்
		मां	அடியாளையும்,
		नय	கூட அழைத்துக்கொண்டெழுந்தருளக்கடவீர்.
पीतशेषं	குடித்து மிகுந்த	मयि	என்னிடத்தில்
उदकं	ஜலத்தை	पापं	கஷ்டத்தை விளைவிக்கத்தக்க குணமென்பது
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே	विद्यते न	இல்லை.

प्रासादाग्रैर्विमानैर्वा वैहायसगतेन वा । सर्वावस्थागता भर्तुः पादच्छाया विशिष्यते ॥

प्रासादाग्रैः	"சார்வபௌமசக்கிரவர்த்திகளின் மாளிகையின் உப்பரிகைகளில் வஸிப்பதைக் காட்டிலும்,
वा	அல்லது
विमानैः	ஸ்வர்க்கத்தில் தேவதைகளுடைய விமானங்களில் வசிப்பதைக்காட்டிலும்,
वा	அல்லது
वैहायसगतेन	அணிமாதி அஷ்டசித்திகளை அடைந்த யோகிகள்போல் யோகபலத்தால் ஆகாயத்தில் சஞ்சரிப்பதைக்காட்டிலும்,
भर्तुः	பர்த்தாவுக்கு
सर्वावस्थागता	எல்லா நிலைமையிலும் இடைவிடாது கூடவே இருப்பதான
पादच्छाया	பாதசேவை
विशिष्यते	சிறந்தது.

अनुशिष्टाऽस्मि मात्रा च पित्रा च विविधाश्रयम् ।
नास्मि संप्रति वक्तव्या वर्तितव्यं यथा मया ॥ ९ ॥

यथा	"எவ்விதமும்
मया	அடியேனால்
वर्तितव्यं	செய்யவேண்டிய கடமையை
माता च	திருத்தாயினாலும்,
पित्रा च	திருத்தந்தையினாலும்
विविधाश्रयं	எத்தனையோ விதமாய்
अनुशिष्टा	உபதேசிக்கப்பெற்றவள்
अस्मि	அடியேன்.
सम्प्रति	இப்பொழுது
वक्तव्या	புதுமையாக உபதேசம் பெறவேண்டியவளாய்
अस्मि न	அடியேன் இல்லை.

अहं दुर्गं गमिष्यामि वनं पुरुषवर्जितम् । नानामृगगणाकीर्णं शार्दूलगणसेवितम् ॥

अहं	"அடியேன்
पुरुषवर्जितं	மானிடசஞ்சாரமற்றதும்,
नानामृग-गणाकीर्णं	அனேகமிருகங்களின் கூட்டங்களால் நிரம்பியதும்,
शार्दूलगणसेवितं	புலிகணங்கள் சஞ்சரிப்பதுமான
दुर्गं	அடர்ந்த
वनं	காட்டிற்கு
गमिष्यामि	கூட வருவேன்.

सुखं वने निवत्स्यामि यथैव भवने पितुः । अचिन्तयन्ती त्रीन् लोकांश्चिन्तयन्ती पतिव्रतम् ॥

त्रीन् लोकान्	"மூன்று உலகங்களையும்
अचिन्तयन्ती	மதியாதவளாய்
पतिव्रतं एव	பர்த்தாவுக்கு பணிவிடை செய்வதொன்றையே
चिन्तयन्ती	சர்வமுமாய் சிந்தையில் கொண்டவளாய்
वने	வனத்தில்
पितुः	திருதாதையின்
भवने	திருமாளிகையில்
यथा	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
सुखं	அதிலும் மேம்பட்ட மனசந்துஷ்டியுடனும்
निवत्स्यामि	அடியேன் வஸிப்பேன்.

शुश्रूषमाणा ते नित्यं नियता ब्रह्मचारिणी । सह रंस्ये त्वया वीर वनेषु मधुगन्धिषु ॥

वीर	"பிராணநாதரே !
मधुगन्धिषु	மனோகரமான வாசனை கொண்டு விளங்கும்
वनेषु	வனப்பிரதேசங்களில்
नियता	நியமத்தோடுகூடியவளாய்
ब्रह्मचारिणी	ஜிதேந்திரியையாய் (ஐம்புலன்களையும் வென்றவளாய்)
ते	தேவரீருக்கு
नित्यं	ஓயாமல்
शुश्रूषमाणा	திருப்பணிசெய்து உபசரிப்பவளாய்
त्वया	தேவரீரோடு
सह	கூடவேயிருந்துகொண்டு
रंस्ये	ஆனந்தமாய் அடியேன் காலங்கழிப்பேன்.

त्वं हि कर्तुं वने शक्तो राम संपरिपालनम् । अन्यस्यापि जनस्येव किं पुनर्मम मानद ॥

राम	"யாவருக்கும்அபிராமராய் விளங்குபவரே !
वने	காட்டில்
त्वं	தேவரீர்
अन्यस्य	சம்பந்தமில்லாத சாதாரண ஒரு
जनस्य अपि	பேர்வழிக்குங்கூட
संपरिपालनं	சம்ரக்ஷணையை
कर्तुं	அளிக்க
शक्तः	வல்லமைபெற்றவர்
मानद	என்னுடைய சர்வபாக்யங்களுக்கும் காரணபூதராய் விளங்கும் நாதரே !
मम हि	அடியாளுக்கென்றால்
इह	இவ்விஷயத்தில்
पुनः किम्	கேட்கவேணுமோ ? சந்தேகமுற இடமுண்டோ ?

सह त्वया गमिष्यामि वनमद्य न संशयः । नाहं शक्या महाभाग निवर्तयितुमुद्यता ॥

महाभाग	"மஹா புண்ணியாத்மாவே !
त्वया	தேவரீரோடு
सह	கூடவே
अद्य	இப்பொழுதே
वनं	காட்டிற்கு
गमिष्यामि	அடியேன் வருவேன்.
संशयः न	இதில் சந்தேகம் சிறிதேனுமில்லை.
उद्यता	ஒரேபிடியாய் ஊக்கமாயிருக்கிற
अहं	அடியேன்
निवर्तयितुं	தடுத்து நிறுத்தி விடப்படுவதற்கு,
न शक्या	உடன்படமாட்டேன்.

फलमूलाशना नित्यं भविष्यामि न संशयः । न ते दुःखं करिष्यामि निवसन्ती सह त्वया ॥

फलमूलाशना	"கனிகளையும், கிழங்குகளையும் உணவாய் உடையவளாய்
त्वया सह	தேவரீரோடுகூடவே
नित्यं	எப்பவும்
निवसन्ती	இருக்கின்றவளாய்
भविष्यामि	அடியேன் விளங்குவேன்.
ते	தேவரீருக்கு
दुःखं	எப்படிப்பட்ட சிரமம் என்பதையும்
करिष्यामि न	அடியேன் விளைவிக்கமாட்டேன்.
संशयः न	தேவரீர் இதில் சந்தேகமென்பதே திருவுளத்தில் கொள்ளலாகாது.

इच्छामि सरितः शैलान्पल्वलानि वनानि च। द्रष्टुं सर्वत्र निर्भीता त्वया नाथेन धीमता ॥

धीमता	"புத்திமானும்	सरितः	நதிகளையும்,
नाथेन	கணவராகவுமிருக்கும்	शैलान्	மலைகளையும்,
त्वया	தேவரீரோடுகூட	पल्वलानि	குட்டைகளையும்,
निर्भीता	மனக்குறை எதுவுமில்லாதவளாகி	वनानि च	உபவனங்களையும்
सर्वत्र	அங்கங்குள்ள	द्रष्टुं	பார்க்க
		इच्छामि	அடியேன் ஆசைப்படுகிறேன்.

हंसकारण्डवाकीर्णाः पद्मिनीस्साधुपुष्पिताः। इच्छेयं सुखिनी द्रष्टुं त्वया वीरेण सङ्गता ॥

वीरेण	"கணவராகி	साधुपुष्पिताः	அழகாய் மலர்ந்து புஷ்பித்து விளங்குவதுமான
त्वया	தேவரீருடன்	पद्मिनीः	தாமரை ஓடைகளை
सङ्गता	கூடவேயிருப்பவளாய்	द्रष्टुं	பார்க்க
सुखिनी	மனதில் குறையென்பதே இல்லாதவளாய்	इच्छेयम्	அடியேன் வேண்டுகின்றேன்.
हंसकारण्डवाकीर्णाः	ஹம்ஸங்களும், நீர்ப் பறவைகளும் நிரம்பி உள்ளதும்,		

अभिषेकं करिष्यामि तासु नित्यं यतव्रता। सह त्वया विशालाक्ष रंस्ये परमनन्दिनी ॥

विशालाक्ष	"த்ரிலோக ப்ரசித்தி பெற்ற க்ஞானமுடையவரே!	परमनन्दिनी	ஸர்வப்பிரகாரத்தால் மனத்திருப்திகொண்டவளாய்
त्वया	தேவரீரோடு	तासु	அவைகளில்
नित्यं	இடைவிடாது	अभिषेकं	ஸ்நானத்தை
सह	இருக்கின்றவளாய்	करिष्यामि	அடியேன் செய்வேன்.
यतव्रता	எந்த ஒரு தர்மானுஷ்டானத்தால் மோக்ஷம் சித்தமாய்கிடைக்குமோ அதொன்றைமட்டும் அனுஷ்டிக்கின்றவளாய்	रंस्ये	உற்சாகமாய் காலங்கழிப்பேன்.

एवं वर्षसहस्राणां शतं वाऽहं त्वया सह। व्यतिक्रमं न वेत्स्यामि स्वर्गोऽपि न हि मे मतः ॥

एवं	"இவ்வண்ணம்	वेत्स्यामि न	பொழுதுபோகவில்லையேயென நினைக்கமாட்டேன்; க்ஷணம்போல் நினைப்பேன்.
त्वया	தேவரீரோடு	स्वर्गः अपि	ஸ்வர்க்கமும்
सह	கூடஇருக்கும்	मे	எனக்கு
अहं	அடியேன்	मतः न	மேம்பட்டதன்று.
शतं	அனேக	हि	இது திண்ணம்.
वर्षसहस्राणां वा	ஆயிரம் வருஷங்களாயினும்,		
व्यतिक्रमं	காலங்கழிப்பதை		

स्वर्गेऽपि च विना वासो भविता यदि राघव। त्वया मम नरव्याघ्र नाहं तमपि रोचये॥

नरव्याघ्र	"புருஷோத்தம!	वासः	வாஸம்
राघव	ஸ்ரீராகவ!	भविता यदि	வாய்க்கிறதென்றாலும்
स्वर्गे अपि च	ஸ்வர்க்கத்திலுங்கூட	तं अपि	அதையும்
त्वया विना	தேவரீரைப்பிரிந்து,	अहं	அடியேன்
मम	எனக்கு	रोचये न	விரும்பேன்.

अहं गमिष्यामि वनं सुदुर्गमं मृगायुतं वानरवारणैर्युतम्।
वनेऽपि वत्स्यामि यथा पितुर्गृहे तवैव पादावुपगृह्य सर्वदा ॥ २१ ॥

मृगायुतं	"மிருகங்களடர்ந்ததும்	तव	தேவரீரது
वानरवारणैः	குரங்குகள், யானைகள் இவைகளால்	पादौ एव	திருவடித்தாமரைகளையே
युतं	நிறைந்துள்ளதும்,	उपगृह्य	தஞ்சமெனக்கொண்டு
सुदुर्गमं	புகுதற்கரியதுமான	पितुः	திருதாதையின்
वनं	காட்டிற்கு	गृहे	திருமாளிகையில்
अहं	நான்	यथा	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே,
गमिष्यामि	வருவேன்.		
वने अपि	காட்டிலும்	वत्स्यामि	மகிழ்வுற்று அடியேன் காலங்கழிப்பேன்.
सर्वदा	எக்காலத்திலும்		

अनन्यभावामनुरक्तचेतसं त्वया वियुक्तां मरणाय निश्चिताम्।
नयस्व मां साधु कुरुष्व याचनां न ते मयाऽतो गुरुता भविष्यति ॥ २२ ॥

अनुरक्तचेतसं	"பத்திமை தலைக்கொண்டு	नयस्व	கூட அழைத்துப்போக அருள்க.
अनन्यभावां	வேறெதையும் தியானியாதவளும்,	याचनां	பிரார்த்தனையை
त्वया	தேவரீரை	साधु	தருமவிதிப்படி
वियुक्तां	விட்டுப்பிரிந்திருக்கிறதென்றால்	कुरुष्व	நிறைவேற்றி அருள்க.
		अतः	அதனால்
		ते	தேவரீருக்கு
मरणाय	மரணமடைய	मया	அடியாளால்
निश्चितां	நிச்சயித்திருக்கிறவளு	गुरुता	கஷ்டமென்பது
मां	அடியாளை [மாகிய	भविष्यति न	உண்டாகாது."

तथा ब्रुवाणामपि धर्मवत्सलो न च स्म सीतां नृवरो निनीषति।
उवाच चैनां बहु संनिवर्तने वने निवासस्य च दुःखितां प्रति ॥ २३ ॥

धर्मवत्सलः च	தருமவத்ஸலரும்,
नृवरः च	புருஷோத்தமருமாகிய அவர்,
दुःखितां	துன்பமடைந்தவளாய்
तथा	மேற்கண்டவண்ணம்
ब्रुवाणां च	விண்ணப்பம் செய்தரு[ளியவளுமான
एनां	இந்த
सीतां	சீதாப்பிராட்டியை
अपि	எப்படியானாலும்
निनीषति स्म न	கூட அழைத்துக்கொண்டுபோக திருவுளம் பற்றுமலிருந்தார்.
वने	காட்டில்
निवासस्य	வஸிப்பதின்
संनिवर्तने प्रति	எண்ணத்தை மாற்றும் விஷயத்தில்
बहु च	பலவிதத்திலும்
उवाच	திருவுளத்தில் ஆராய்ச்சி செய்தருளினர்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे सप्तविंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 3568 अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1213.

अष्टाविंशः सर्गः—இருபத்தெட்டாவது ஸர்க்கம் ॥ ௨௮ ॥

वनवासदुःखकथनम्— வனவாஸத்தில் கஷ்டத்தைச் சொல்வது.

स एवं ब्रुवतीं सीतां धर्मज्ञो धर्मवत्सलः । न नेतुं कुरुते बुद्धिं वने दुःखानि चिन्तयन् ॥

धर्मज्ञः	தர்மக்ஞரும்,
धर्मवत्सलः	தர்மவத்ஸலருமாகிய
सः	அவர்
एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்
ब्रुवतीं	விண்ணப்பம்செய்தருளிய
सीतां	ஸீதாபிராட்டியை
वने	வனத்தில்
दुःखानि	கஷ்டங்களை
चिन्तयन्	சிந்தையில் கொண்டு
नेतुं	கூட அழைத்துப்போக
बुद्धिं कुरुते न	எண்ணம்கொண்டாரில்லை.

सान्त्वयित्वा ततस्तां तु बाष्पदूषितलोचनाम् । निवर्तनार्थे धर्मात्मा वाक्यमेतदुवाच ह ॥

धर्मात्मा	தர்மாத்மாவாகுமவர்
ततः	அப்பொழுது
बाष्पदूषित-लोचनां	கண்ணீர் நிறைந்த கண்களுற்றவளாகிய
तां	அவளை
सान्त्वयित्वा	சமாதானப்படுத்தி,
निवर्तनार्थे तु	இங்கே இருக்கும்படி செய்யுமுத்தேசமாயே
एतत्	பின்வரும்
वाक्यं	திருவாக்கை
उवाच	திருவாய்மலர்ந்தருளினர்.

सीते महाकुलीनाऽसि धर्मे च निरता सदा । इहाचर स्वधर्मं त्वं मम कृत्वा मनस्सुखम् ॥

सीते	"ஸீதே !
महाकुलीना	உயர்ந்த குலத்தில்
त्वं	நீ [அவதரித்த
धर्मे	தர்மவிஷயத்தில்
निरता	ச்ரத்தையுடையவளாக
असि	இருக்கிறாய்.
च	ஆனபடியால்
मम	எனது
मनःसुखं	மனத்திற்கு இஷ்டமாயிருக்கிறதை
सदा	எக்காலத்திலும்
कृत्वा	சிரமேற்கொண்டுஅனுஷ்டித்துக்கொண்டு
इह	இங்கிருந்தே
स्वधर्मं	உனது தர்மத்தை
आचर	செய்யக்கடவை.

सीते यथा त्वां वक्ष्यामि तथा कार्यं त्वयाऽबले । वने दोषा हि बहवो वदतस्तान्निबोध मे ॥

अबले	"சுகுமாரதையுற்ற திருமேனியையுடைய	कार्यं	செய்யப்படவேண்டியது"
सीते	சீதே!	वने हि	காட்டிலோவெனில்
त्वां	உனக்கு	दोषाः	சங்கடங்கள்
यथा	எவ்வண்ணம்	बहवः	பல
वक्ष्यामि	நான் சொல்லுகிறேனோ	तान्	அவைகளை
तथा	அவ்வண்ணமே	वदतः	விஸ்தாரமாய் சொல்லும்
त्वया	உன்னால்	मे	எனக்கு
		निबोध	செவிகொடுப்பாயாக.

सीते विमुच्यतामेषा वनवासकृता मतिः । बहुदोषं हि कान्तारं वनमित्यभिधीयते ॥

सीते	"சீதே!	कान्तारं	மனிதசஞ்சாரமற்றதாயும்
एषा वनवासकृता	இந்த வனவாஸம் செய்யவேண்டுமென்கிற	हि	இருக்கிறபடியால்
मतिः	எண்ணமானது	वनं	காடு
विमुच्यतां	விடப்படட்டும்	इति	என்று
बहुदोषं	அநேக கஷ்டங்கள் நிறைந்துள்ளதாயும்	अभिधीयते	வழங்கப்படுகிறது.

हितबुद्ध्या खलु वचो मयैतदभिधीयते । सदा सुखं न जानामि दुःखमेव सदा वनम् ॥

एतत् वचः	"இந்தச்சொல்	सदा	எப்பொழுதும்
मया	என்னால்	सुखं	கஷ்டத்தை விளைவிக்காததாய்
हितबुद्ध्या खलु	நன்மையைக் கருதியதாலேயே	न जानामि	நான் அறியேன்.
अभिधीयते	சொல்லப்படுகிறது.	सदा	எக்காலத்திலும்
वनं	காடு	दुःखं एव	துக்கமானதே.

गिरिनिर्झरसंभूता गिरिकन्दरवासिनाम् । सिंहानां निनदा दुःखाः श्रोतुं दुःखमतो वनम् ॥

गिरिनिर्झरसंभूताः	மலை அருவிகளால் ஏற்படுகின்றவைகளும்,	श्रोतुं	கேட்க
गिरिकन्दरवासिनां	மலைக்குகைகளில் வசிக்கின்ற	दुःखाः	கோரமானவைகளாயிருக்கும்;
सिंहानां	சிங்கங்களின்	अतः	ஆகையால்
		वनं	காடு
निनदाः	கோஷங்களும்	दुःखम्	துக்ககரமானது.

क्रीडमानाश्च विस्रब्धा मत्ताश्शून्ये महामृगाः । दृष्ट्वा समभिवर्तन्ते सीते दुःखमतो वनम् ॥

सीते	"சீதே!	महामृगाः	பெருமிருகங்கள்
शून्ये	நிர்மானுஷ்யமான இடத்தில்	दृष्ट्वा च	ஒருவரைக்கண்டதுமே
विस्रब्धाः	அச்சமற்று,	समभिवर्तन्ते	எதிர்த்து ஓடிவரும்.
मत्ताः	மதம் பிடித்து	अतः	ஆகையால்
क्रीडमानाः	உல்லாசமாய்விளையாடிக்கொண்டிருக்கின்ற	वनं	காடு
		दुःखम्	துக்ககரமானது.

सग्रहास्सरितश्चैव पङ्कवत्यश्च दुस्तराः । मत्तैरपि गजैर्नित्यं सीते दुःखमतो वनम् ॥

सीते "சீதே!
सरितः நதிகள்
सग्रहाः च முதலைகளோடிருக்கின்றவைகளாய்
पङ्कवत्यः च அதிக சேற்றுடன் கூடியவைகளாயும்
मत्तैः மதம்பிடித்த
गजैः अपि யானைகளாலுங்கூட
दुस्तराः தாண்டிச்செல்ல முடியாதவைகள்.
अतः ஆகையால்,
वनं காடு
नित्यं एव எக்காலத்திலும்
दुःखम् துக்ககரமானது.

लताकण्टकसङ्कीर्णाः कृकवाकूपनादिताः । निरपाश्च सुदुर्गाश्च मार्गा दुःखमतो वनम् ॥

मार्गाः च "நடக்குமிடங்களெல்லாம்
लताकण्टक-सङ्कीर्णाः கொடிகளும், முட்களும் அடர்ந்தவைகளாய்,
सुदुर्गाः புகவரியவைகள்.
कृकवाकूपनादिताः காட்டுக்கோழிகளால் சப்திக்கப்பெற்றவைகள்.
निरपाः च குடிக்கவும் ஜலம் அகப்படாத இடங்கள்.
अतः ஆகையால்
वनं காடு
दुःखम् துக்ககரமானது.

सुप्यते पर्णशय्यासु स्वयं भग्नासु भूतले । रात्रिषु श्रमखिन्नेन सीते दुःखमतो वनम् ॥

सीते "சீதே!
श्रमखिन्नेन காயக்லேசத்துடன் தவம் புரிந்து களைத்துப்போன ஒருவனால்
रात्रिषु இரவுகளில்
भूतले வெறும் தரையில்
स्वयं தானாக
भग्नासु உதிர்ந்து விழுந்து கிடக்கும்
पर्णशय्यासु சருகு படுக்கைகளில்
सुप्यते உறங்கப்படவேண்டும்.
अतः ஆகையால்
वनं காடு
दुःखम् துக்ககரமானது.

अहोरात्रं च सन्तोषः कर्तव्यो नियतात्मना । फलैर्वृक्षावपतितैः सीते दुःखमतो वनम् ॥

सीते "சீதே!
नियतात्मना ஐம்புலன்களையும் அடக்கிய ஒருவனால்
अहोरात्रं च பகலிலும் இரவிலும்
वृक्षावपतितैः மரங்களிலிருந்து தானாக விழுந்த
फलैः பழங்களைக்கொண்டு
सन्तोषः போஜன திருப்தியானது
कर्तव्यः அடையவேண்டியது.
अतः ஆகையால்
वनं காடு
दुःखम् துக்ககரமானது.

उपवासश्च कर्तव्यो यथाप्राणेन मैथिलि । जटाभारश्च कर्तव्यो वल्कलाम्बरधारिणा ॥

मैथिलि "மிதிலாதிபன் திருமகளே!
वल्कलाम्बरधारिणा மரவுரி உடுத்த ஒருவனாலே
यथाप्राणेन சக்திக்கேற்றபடி
उपवासः च உணவென்பதே உட்கொள்ளாத உபவாஸமென்பதும்
कर्तव्यः அனுஷ்டிக்கப்படவேண்டும்.
जटाभारः च தலைமயிரை திரித்து சடையாக்கிக்கொள்ளுதலும்
कर्तव्यः அவச்யமாய் செய்து கொள்ளப்படவேண்டியது.

देवतानां पितॄणां च कर्तव्यं विधिपूर्वकम् । प्राप्तानामतिथीनां च नित्यशः प्रतिपूजनम् ॥

देवतानां	''தெய்வங்களுக்கும்	विधिपूर्वकं	சாஸ்திரங்களில் சொல்லியிருக்கிறவண்ணம்
पितॄणां च	பித்ருக்களுககும்	प्रतिपूजनं	ஆராதனம்
प्राप्तानां	நாடிவந்திருக்கிற	कर्तव्यं	செய்யப்படவேண்டியது.
अतिथीनां च	அதிதிகளுக்கும்		
नित्यशः	எக்காலத்திலும்		

कार्यस्त्रिरभिषेकश्च काले काले च नित्यशः । चरता नियमेनैव तस्माद्दुःखतरं वनम् ॥

नित्यशः एव	''நாடோறும்	चरता	இருப்பவனொருவனாலே
त्रिः च	மூன்றுதரம்	कार्यः	செய்யப்படவேண்டும்.
काले काले च	அந்தந்த உசிதகாலங்களில்	तस्मात्	ஆகையால்
अभिषेकः	ஸ்நானம்	वनं	காடு
नियमेन	நியமத்துடன்	दुःखतरम्	மிக துக்ககரமானது.

उपहारश्च कर्तव्यः कुसुमैः स्वयमाहृतैः । आर्षेण विधिना वेद्यां बाले दुःखमतो वनम् ॥

बाले	''கஷ்டமறியாத ஸ்த்ரீரத்தினமே!	विधिना	முறைப்படி
स्वयं	தானே	उपहारः	பூஜை
आहृतैः	எடுத்துவந்த	कर्तव्यः	செய்யப்படவேண்டியது.
कुसुमैः च	புஷ்பங்களாலேயே	अतः	ஆகையால்
वेद्यां	வேதிகையில்	वनं	காடு
आर्षेण	ரிஷிகளால் சொல்லப்பட்ட	दुःखम्	துக்ககரமானது.

यथालब्धेन कर्तव्यः सन्तोषस्तेन मैथिलि । यताहारैर्वनचरैर्नित्यं दुःखमतो वनम् ॥

मैथिलि	''மிதிலைராஜன் திருமகளே!	तेन	அதைக்கொண்டு
वनचरैः	வனவாஸிகளால்	नित्यं	எக்காலத்திலும்
यताहारैः	ஆஹார ஒடுக்கமுடையவர்களாய்	सन्तोषः	போஜன திருப்தி
यथालब्धेन	தற்செயலாய் கிடைக்கிறதெதோ	कर्तव्यः	அடையப்படவேண்டியது.
		अतः	ஆகையால்
		वनं	காடு
		दुःखम्	துக்ககரமானது.

अतीव वातास्तिमिरं बुभुक्षा चात्र नित्यशः । भयानि च महान्त्यत्र ततो दुःखतरं वनम् ॥

अत्र	''இவ்விடத்தில்	अत्र	இவ்விடத்தில்
नित्यशः	எப்பொழுதும்	भयानि च	ஆபத்துகளும்
वाताः	பெருங்காற்றும்	महान्ति	பல;
तिमिरं	இருட்டும்,	ततः	ஆகையால்
बुभुक्षा च	பசியும்	वनं	காடு
अतीव	அதிகமாக இருக்கும்.	दुःखतरम्	அதிகதுக்ககரமானது.

सरीसृपाश्च बहवो बहुरूपाश्च भामिनि । चरन्ति पृथिवीं दर्पात्ततो दुःखतरं वनम् ॥

भामिनि	"அதி வாத்ஸல்யமுள்ள ஸ்த்ரீரத்னமே!	पृथिवीं च	தரையிலெங்கும்
बहुरूपाः	பருத்த உடலையுடைய	चरन्ति	திரியும்.
बहवः	பல [வைகளான	ततः	ஆகையால்
सरीसृपाः च	மலைப்பாம்புகளும்,	वनं	காடு
दर्पात्	செருக்கால்	दुःखतरम्	அதிக துக்ககரமானது.

नदीनिलयनास्सर्पा नदीकुटिलगामिनः । तिष्ठन्त्यावृत्य पन्थानं ततो दुःखतरं वनम् ॥

नदीनिलयनाः	"நதிகளின் ஓரங்களில் வாஸம்செய்துகொண்டிருக்கின்றவைகளும்,	पन्थानं	வழியை
नदीकुटिल-गामिनः	நதிகளைபோலவே வளைந்தோடும் தன்மையுற்றவைகளுமான	आवृत्य	தடுத்துக்குறுக்கிட்டு,
		तिष्ठन्ति	படுத்திருக்கும்.
		ततः	ஆகையால்
		वनं	காடு
सर्पाः	நாகங்கள்,	दुःखतरम्	துக்ககரமானது.

पतङ्गा वृश्चिकाः कीटा दंशाश्च मशकैस्सह । बाधन्ते नित्यमबले सर्वं दुःखमतो वनम् ॥

पतङ्गाः	விளக்குப்பூச்சிகளும்	बाधन्ते	பீடைசெய்யும்.
वृश्चिकाः	தேள்களும்,	अबले	பெண்மணியே!
कीटाः	புழுக்களும்,	अतः	ஆகையால்
मशकैः सह	கொசுக்களோடு கூடிய	वनं	காடு
दंशाः च	காட்டு ஈக்களும்,	सर्वं	முற்றிலும்
नित्यं	எப்பொழுதும்	दुःखम्	துக்ககரமானது.

द्रुमाः कण्टकिनश्चैव कुशकाशाश्च भामिनि । वने व्याकुलशाखाग्रास्तेन दुःखतरं वनम् ॥

भामिनि	"வாத்ஸல்யமுடைய ஸ்த்ரீரத்தினமே!	व्याकुलशाखाग्राः	அசையும் கிளைகளின் நுனிகளையுடையவைகள்.
वने	காட்டில்		
कण्टकिनः	முள்ளுகளையுடைய	तेन	அக்காரணத்தினலும்,
द्रुमाः च	மரங்களும்,	वनं	காடு
कुशकाशाः च एव	தருப்பைகளும், நாணற்புற்களும்,	दुःखतरम्	அதிக துக்ககரமானது.

कायक्लेशाश्च बहवो भयानि विविधानि च । अरण्यवासे वसतो दुःखमेव सदा वनम् ॥

अरण्यवासे	"காட்டில் வசித்தலென்னும் விஷயத்தில்	भयानि च	ஆபத்துகளும்,
वसतः	காலங்கழிப்பவனொருவனுக்கு	विविधानि	பலவகைப்பட்டவைகள்.
		सदा	எப்பொழுதும்
कायक्लेशाः च	தேகசிரமங்களும்	वनं	வனவாசமானது
बहवः	பல.	दुःखं एव	கஷ்டமானது.

क्रोधलोभौ विमोक्तव्यौ कर्तव्या तपसे मतिः। न भेतव्यं च भेतव्ये नित्यं दुःखमतो वनम्॥

क्रोधलोभौ	"கோபம், ஆசை இவ் விரண்டையும்	भेतव्यं	பயமென்பது
विमोक्तव्यौ	விட்டுவிடவேண்டும்.	न	கூடாது.
तपसे	தவத்தில்	अतः	ஆகையால்
मतिः	மனமானது	वनं	காடு
कर्तव्या	ஈடுபட்டிருக்கவேண்டும்.	नित्यं	எப்பொழுதும்
भेतव्ये	பயம் விளைவிக்கும் விஷயத்திலும்,	दुःखम्	துக்ககரமானது.

तदलं ते वनं गत्वा क्षमं न हि वनं तव । विमृशन्निह पश्यामि बहुदोषतरं वनम् ॥

इह	"இவ்விஷயத்தில்	वनं हि	வனவாஸமென்பதே
विमृशन्	நன்ருக பரியாலோசனை செய்தவனுய்	क्षमं न	ஒவ்வாது.
वनं	வனவாஸமானது	तत्	ஆகையால்
बहुदोषतरं	வெகு துன்பங்களை விளை விக்கத்தக்கதென	वनं गत्वा	காட்டிற்கு செல்ல
पश्यामि	நான் நன்கு அறிவேன்.	ते	உனது
तव	உனக்கு	अलम्	ஆசை இத்துடன் ஒழியட்டும்."

वनं तु नेतुं न कृता मतिस्तदा बभूव रामेण तदा महात्मना ।
न तस्य सीता वचनं चकार तत्ततोऽब्रवीद्राममिदं सुदुःखिता ॥ २८ ॥

सीता	சீதாப்பிராட்டியார்	तत्	அந்த
तदा	அப்பொழுது	वचनं	திருவுளப்பாங்குக்கு
महात्मना	மஹாத்மாவாகிய	चकार न	உடன்படவில்லை.
रामेण	ஸ்ரீராமரால்	ततः	அதனுல்
वनं	காட்டிற்கு	रामं	ஸ்ரீராமரைப்பார்த்து
नेतुं	அழைத்துப் போக	सुदुःखिता	"அடியாள் மகா கஷ்ட தசையில் இருக்கின் றேன்" என்ற
मतिः	உத்தேசம்	इदं तु	இது ஒன்றைமட்டும் இப்பொழுது
कृता न बभूव	கொள்ளப்படவில்லை.	अब्रवीत्	சொல்லியருளினுள்.
तदा	அப்பொழுது		
तस्य	அவரது		

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे अष्टाविंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 3594. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1239.

एकोनत्रिंशः सर्गः—இருபத்தொன்பதாவது ஸர்க்கம் || २९ ||

पुनरपि वननयनप्रार्थना—காட்டிற்கழைத்துப் போக மறுபடியும் பிரார்த்திப்பது.||

एतत्तु वचनं श्रुत्वा सीता रामस्य दुःखिता । प्रसक्ताश्रुमुखी मन्दमिदं वचनमब्रवीत् ॥

सीता	சீதாபிராட்டியார்
रामस्य	ஸ்ரீராமரது
एतत् वचनं	இந்த நியமனத்தை
श्रुत्वा तु	தீர்க்காலோசனை செய்தும்
दुःखिता	அதிக மனவேதனையுற்றவளாகி
प्रसक्ताश्रु-मुखी	ஓயாது பெருகிவரும் கண்ணீருற்ற திருமுக மண்டலமுடையவளாய்
इदं	பின்வரும்
वचनं	திருவாக்கை
मन्दं	கோபமுண்டாகாதவண்ணமாய் மறுத்துப்பேசுகிறாள் எனும் அபிப்பிராயத்துக்கிடங்கொடாதவண்ணமாய்
अब्रवीत्	திருவாய்மலர்ந்தருளினாள்.

ये त्वया कीर्तिता दोषा वने वस्तव्यतां प्रति । गुणानित्येव तान्मन्ये तव स्नेहपुरस्कृता ॥

वने	"வனத்தில்
वस्तव्यतां प्रति	வாஸஞ்செய்வதைப் பற்றி
त्वया	தேவரீரால்
कीर्तिताः	அருளிச்செய்யப்பட்ட
दोषाः	தோஷங்கள்
ये	எவைகளோ
तान्	அவைகளை
तव	தேவரீரது
स्नेहपुरस्कृता	தண்ணளிக்குபாத்திரமாய் விளங்குமடியாள்
इति एव	இக்காரணத்தினாலேயே
गुणान्	நன்மையே பயக்கின்றவைகளாய்
मन्ये	மதிக்கின்றேன்.

मृगाः सिंहा गजाश्चैव शार्दूलाश्शरभास्तथा । पक्षिणस्सृमराश्चैव ये चान्ये वनचारिणः ॥
अदृष्टपूर्वरूपत्वात्सर्वे ते तव राघव । रूपं दृष्ट्वाऽपसर्पेयुर्भये सर्वे हि बिभ्यति ॥ ४ ॥

राघव	"ஸ்ரீ ராகவ!
मृगाः	மான்களும்,
सिंहाः	சிங்கங்களும்,
गजाः च	யானைகளும்,
शार्दूलाः एव	புலிகளும்
शरभाः एव	சரபங்களும்,
पक्षिणः च	பறவைகளும்,
सृमराः एव	பெரிய சவுரிமான்களும்,
वनचारिणः	காட்டில் இருக்கும் ஜந்துக்கள்,
अन्ये ये	மேற்சொல்லப்படாதவைகள் எவைகளோ
ते	அவைகள்
सर्वे च	எல்லாமுமே
तव	தேவரீரது
रूपं	திருமேனியை
दृष्ट्वा हि	கண்டதுமே
अदृष्टपूर्व-रूपत्वात्	இதற்குமுன் பார்த்திராத ரூபமென்கிற காரணத்தினால்
अपसर्पेयुः	ஓடிவிடும்.
भये	அச்சமுறத்தக்க விஷயத்தில்
सर्वे	எல்லாமும்
बिभ्यति	அச்சமுறுகின்றன.

त्वया च सह गन्तव्यं मया गुरुजनाज्ञया । त्वद्वियोगेन मे राम त्यक्तव्यमिह जीवितम् ॥

राम	"ஸ்ரீராம!
त्वया सह	தேவரீரோடுகூட
मया च	அடியாளாலும்,
गुरुजनाज्ञया	தாய்தந்தையர்களின் நியமனமாயிருப்பதால்
गन्तव्यं	கூடவேயிருக்கப்பட வேண்டியதாயிருக்கிறது.
इह	இவ்விடத்தில்
त्वद्वियोगेन	தேவரீரை விட்டுப்பிரிந்திருக்கிறதென்றால்
मे	எனது
जीवितं	உயிரை
त्यक्तव्यम्	விட்டுவிடவேண்டியதாகும்.

न हि मां त्वत्समीपस्थामपि शक्नोति राघव । सुराणामीश्वरः शक्रः प्रधर्षयितुमोजसा ॥

राघव	"ஸ்ரீராகவ!
त्वत्समीपस्थां	தேவரீரது சன்னிதியிலிருக்கும்
मां	அடியாளை
सुराणां	தேவர்களுக்கு
ईश्वरः	அரசனாகிய
शक्रः अपि	இந்திரன்கூட
ओजसा हि	துணிவுகொண்டும்,
प्रधर्षयितुं	பீடைசெய்ய
शक्नोति न	துணியான்.

पतिहीना तु या नारी सा न शक्ष्यति जीवितुम् । काममेवंविधं राम त्वया मम विदर्शितम् ॥

राम	"ஸ்ரீராம!
या	ஏதேனுமொரு
नारी	குலமகள்
पतिहीना तु	கணவனை விட்டுப்பிரிந்து விட்டவளாய் ஆகின்றாளென்றால்,
सा	அவள்
जीवितुं	உயிருடன்பிழைத்திருக்க
शक्ष्यति न	உரியவளாகாள் என்றும்
एवंविधं	இப்படியாய்
त्वया	தேவரீராலே
मम	அடியாளுக்கு
कामं	பலவாறாய்
विदर्शितम्	உபதேசம் செய்யப்பட்டிருக்கிறது.

अथवाऽपि महाप्राज्ञ ब्राह्मणानां मया श्रुतम् । पुरा पितृगृहे सत्यं वस्तव्यं किल मे वने ॥

महाप्राज्ञ	"எல்லாம் தெரிந்தவரே!
अथवा	அதுவும் தவிர
पुरा	முந்தியே
पितृगृहे	திருதாதையின் திருமாளிகையில்,
मे	எனக்கு
अपि	எப்படியும் ஏதோ ஒரு காலத்தில்
वने	காட்டில்
वस्तव्यं	வஸிக்கவேண்டும் என்ற
ब्राह्मणानां	பிராம்மணர்களுடைய
सत्यं	திருவாக்கு
मया	என்னால்
किल	நிச்சயமாய்
श्रुतम्	கேட்கப்பட்டிருக்கிறது

लक्षणिभ्यो द्विजातिभ्यः श्रुत्वाऽहं वचनं गृहे । वनवासकृतोत्साहा नित्यमेव महाबल ॥

महाबल	"மஹா சாமர்த்திய சாலியே!
गृहे	திருமாளிகையில்
लक्षणिभ्यः	சோதிடநூலை முற்றிலுமுணர்ந்த
द्विजातिभ्यः	பிராம்மணர்களுடைய
वचनं	திருவாக்கை
श्रुत्वा	செவிக்கொண்ட
अहं	அடியாள்
नित्यमेव	அதுமுதல் எப்பொழுதும்
वनवास–कृतोत्साहा	வனவாஸத்தில் ஆசை வைத்தவளாயிருக்கின்றேன்

आदेशो वनवासस्य प्राप्तव्यः स मया किल । सा त्वया सह तत्राहं यास्यामि प्रिय नान्यथा ॥

सः	"அது
आदेशः	விதிப்பயனுய் அனுபவிக்கவேண்டியது
किल	என்கிற காரணத்திஞல்
मया	என்னுல்
प्राप्तव्यः	அனுபவிக்கப்பட வேண்டியது.
प्रिय	பிராணநாதரே !
सा	அந்த
अहं	அடியாள்
तत्र	அந்த
वनवासस्य	வனவாஸத்திற்கு
त्वया सह	தேவரீருடன்கூடவே
यास्यामि	வருவேன்.
अन्यथा न	மறுக்கத் திருவுளம் பற்றலாகாது.

कृतादेशा भविष्यामि गमिष्यामि सह त्वया । कालश्चायं समुत्पन्नः सत्यवाग्भवतु द्विजः ॥

कृतादेशा	"தீர்க்கதிருஷ்டியால் குறிசொல்லியதை முடித்தவளாக
भविष्यामि	ஆகப்போகிறேன்.
अयं	இந்த
कालः च	காலமும்
समुत्पन्नः	கிட்டிவிட்டது.
द्विजः	பிராம்மணன்
सत्यवाक्	தவருமொழியனுக
भवतु	விளங்கட்டும்.
त्वया सह	தேரீருடன்கூடவே
गमिष्यामि	அடியாள் வருவேன்.

वनवासे हि जानामि दुःखानि बहुधा किल । प्राप्यन्ते नियतं वीर पुरुषैरकृतात्मभिः ॥

वनवासे	"வனவாஸத்தில்
बहुधा	பற்பல
दुःखानि हि	துக்கங்களுள்ளன வென்பதையும்
जानामि	அடியாள் அறிவேன்.
वीर	பிராணநாதரே !
अकृतात्मभिः	பரமாத்மாவை உள்ளபடியறியாத
पुरुषैः	மானிடர்களால்
नियतं किल	எப்பொழுதும் மனத்திருப்திகொள்ளா வண்ணம்
प्राप्यन्ते	அனுபவிக்கப்படுகின்றன.

कन्यया च पितुर्गेहे वनवासः श्रुतो मया । भिक्षिण्यास्साधुवृत्ताया मम मातुरिहाग्रतः ॥
प्रसादितश्च वै पूर्वं त्वं वै बहुविधं प्रभो । गमनं वनवासस्य काङ्क्षितं हि सह त्वया ॥

प्रभो	"நாதரே !
पितुः	திருதாதையின்
गेहे	திருமாளிகையில்
मम मातुः	எனது தாயாரின்
अग्रतः	முன்னிலையில்
कन्यया	கல்யாணமாகாத கன்னிகையாயிருந்த
मया च	என்னுலேயே
पूर्वं	முன்ஞெருகாலத்தில்
इह	இவ்வுலகில்
साधुवृत्तायाः	துறவறம் பூண்ட
भिक्षिण्याः	பிச்சைக்காரி ஒருவளிடமிருந்து
वनवासः वै	வனவாஸமுண்டென
श्रुतः च	சொல்லக் கேட்கப்பட்டிருக்கிறது.
त्वया सह	தேவரீரோடுகூடவே
वनवासस्य	வனவாஸத்தின்
गमनं	அனுபவமானது
कांक्षितं	அடியாளால் எதிர்பார்க்கப்பட்டிருக்கிறது.
हि	ஆகையால்
बहुविधं	பலவாருய்
त्वं वै	தேவரீரும்
प्रसादितः	திருவுளம் குளிர அடியாளால் பிரார்த்திக்கப்படுகின்றீர்.

कृतक्षणाऽहं भद्रं ते गमनं प्रति राघव । वनवासस्य शूरस्य चर्या हि मम रोचते ॥

राघव	"ஸ்ரீராகவ!	शूरस्य	சூரராகிய தேவரீருக்கு
अहं	அடியாள்,	चर्या हि	கைங்கர்யம் செய்த லொன்றுதான்
गमनं अपि	காட்டுக்குப்போவதைப் பற்றி	मम	எனக்கு
कृतक्षणा	உரிய காலத்தை ஆவலுடன் எதிர்பார்த்திருந்தேன்.	रोचते	ஸர்வ மனோரதமாய் இருக்கிறது.
वनवासस्य	வனத்தில் வஸித்துக் கொண்டிருக்கும்	ते	தேவரீருக்கு
		भद्रम्	என்னால் துன்பம் விளையாது நன்மையே விளையும்.

शुद्धात्मन् प्रेमभावाद्धि भविष्यामि विकल्मषा । भर्तारमनुगच्छन्ती भर्ता हि मम दैवतम् ॥

शुद्धात्मन्	"பரிசுத்தமூர்த்தியே!	अनुगच्छन्ती हि	பின்பற்றி போனவளாக
प्रेमभावात्	அன்பினதிசயத்தால்	भविष्यामि	ஆகுவேன். [வே
विकल्मषा	சிறிது அபராதம் செய்திராத அடியாள்	भर्ता हि	கணவர்தான்
भर्तारं	கணவரை	मम	எனக்கு
		दैवतम्	தைவம்.

प्रेत्यभावेऽपि कल्याणस्सङ्गमो मे सह त्वया ॥ १७ ॥

प्रेत्यभावे अपि	"பரலோகத்திலும்	त्वया सह	தேவரீருடன்கூடவே
मे	அடியாளுக்கு	सङ्गमः	வாழ்வு
		कल्याणः	எதிலும் சிறந்தது.

पिता रक्षति कौमारे भर्ता रक्षति यौवने । पुत्रा रक्षन्ति वार्धक्ये न स्त्री स्वातन्त्र्यमर्हति ॥

स्त्री	"பெண்ணாய் பிறந்த ஒருவள்	रक्षति	காப்பாற்றுகின்றார்.
स्वतन्त्र्यं	ஒருவனுடைய அதிகாரத்துக்கு உட்படாதிருக்கும் தன்மையை	यौवने	யௌவனதசையில்
अर्हति न	பெறமாட்டாள்.	भर्ता	கணவர்
पिता	தகப்பனார்	रक्षति	காப்பாற்றுகின்றார்.
कौमारे	சிசுவாயிருக்கும் தசையில்	वार्धक्ये	வார்த்திகதசையில்
		पुत्राः	புதல்வர்கள்
		रक्षन्ति	காப்பாற்றுகின்றார்கள்.

श्रुतिर्हि श्रूयते पुण्या ब्राह्मणानां यशस्विनाम् । इह लोके च पितृभिर्या स्त्री यस्य महामते ॥
अद्भिर्दत्ता स्वधर्मेण प्रेत्यभावेऽपि तस्य सा ॥ १९ ॥

महामते	"உதாரகுணமுடைய வரே !
इह लोके	இந்த உலகில்
पितृभिः	தகப்பனுதியோர்களால்
या	எந்த ஒரு பெண்
यस्य	எந்த ஒருவனுக்கு
स्वधर्मेण	தன் குலாசாரப்படி
अद्भिः	தீர்த்தத்தை வார்த்து
दत्ता	தானம் செய்து கொடுக் கப்படுகின்றனளோ
सा च	அவள் தான்
पुण्या अपि	சுசீலையாயிருந்தால்
प्रेत्यभावे	பரலோகத்திலும்
तस्य	அவனுக்கு
स्त्री	இல்லாளென
श्रूयते हि	வேதத்தில்பிரசித்தமாய்க் கூறப்பட்டருக்கிறதென் [பது
यशस्विनां	புகழ்பெற்ற
ब्राह्मणानां	அந்தணர்களுடைய
श्रुतिः	திருவாக்கு.

एवमस्मात्स्वकां नारीं सुवृत्तां हि पतिव्रताम् । नाभिरोचयसे नेतुं त्वं मां केनेह हेतुना ॥

एवं हि	மேற்கூறியவண்ணமிருப் [பதால்
स्वकां	தேவரீரது
नारीं	இல்லாளும்,
सुवृत्तां	அசஞ்சல பத்திமை கொண்டவளாய்
पतिव्रतां	சதா ஸர்வவுமாய் கண வரையே சிந்தையில் தியானித்துக்கொண் டிருக்கிறவளுமாகிய
मां	அடியாளை
अस्मात्	இவ்விடத்திலிருந்து
नेतुं	அழைத்துக்கொண்டு போக
केन	எந்த
हेतुना	காரணத்திஞல்
इह	இப்பொழுது
त्वं	தேவரீர்
अभिरोचयसे न	திருவுளம்கொள்ளா திருக்கின்றீர்?

भक्तां पतिव्रतां दीनां मां समां सुखदुःखयोः । नेतुमर्हसि काकुत्स्थ समानसुखदुःखिनीम् ॥

काकुत्स्थ	"காகுத்ஸ்தா !
भक्तां	பத்திமைதலைக்கொண்டு
पतिव्रतां	கணவரது திருத்தொண் டு செய்வதே கடமை யாய்க்கொண்டவளும்,
सुखदुःखयोः	தேவரீரது சுகம் துக்கம் இவ்விரண்டிலும்
समां	எது எது எப்பவோ அதையே அனுபவிப் பவளும்,
समानसुख-दुःखिनीं	சுகம், துக்கம் என்பதி ரண்டையும் ஒரேமாதிரி யாய் பாராட்டும் தன்மைபடைத்தவளும்,
दीनां	வேறுகதி இல்லாதவளு மாகிய
मां	அடியாளை
नेतुं	கூட அழைத்துப்போக
अर्हसि	தேவரீர் திருவுளம் பற்றியருள்வீராக.

यदि मां दुःखितामेवं वनं नेतुं न चेच्छसि। विषमग्निं जलं वाऽहमास्थास्ये मृत्युकारणात्॥

एवं	"இவ்வாறு
दुःखितां	துன்பமடைந்திருக்கும்
मां	அடியாளை
वनं	காட்டிற்கு
नेतुं	கூட அழைத்துப்போக
च	இன்னும்
इच्छसि न	தேவரீர் திருவுளம் உவந்தருளாதிருக்கின்றீர்
यदि	என்கிறபக்ஷத்தில்
अहं	அடியாள்
मृत्युकारणात्	உயிரை மாய்த்துவிடுவதற்காய்
विषं	விஷத்திற்கோ
अग्निं	அக்கினிக்கோ,
जलं	ஜலத்திற்கோ
वा	இவைகளிலே ஏதேனுமொன்றிற்கு
आस्थास्ये	ஆளாகிவிடுவேன்."

एवं बहुविधं तं सा याचते गमनं प्रति। नानुमेने महाबाहुस्तां नेतुं विजनं वनम्॥

सा	அவள்
एवं	இவ்விதமாய்
बहुविधं	பலவாறாய்
तं	அவரிடம்
गमनं प्रति	காட்டிற்கு கூடப்போவதைப்பற்றி
याचते	வேண்டிக்கொண்டனள்.
महाबाहुः	மகாபாகுவாகுமவர்
तां	அவளை
विजनं	மனிதசஞ்சாரமற்ற
वनं	காட்டுக்கு
नेतुं	அழைத்துப்போக
अनुमेने न	சம்மதியாதிருந்தனர்.

एवमुक्त्वा तु सा चिन्तां मैथिली समुपागता। स्नापयन्तीव गामुष्णैरश्रुभिर्नयनच्युतैः॥

सा	அந்த
मैथिली	மிதிலைராஜனின் திருமகள்
एवं	மேற்கண்டவண்ணம்
उक्त्वा तु	விண்ணப்பம் செய்தருளிவிட்டு,
नयनच्युतैः	கண்களிலிருந்து பெருகிவருகின்ற
उष्णैः	உஷ்ணமான
अश्रुभिः	கண்ணீர்களால்
गां	பூமியை
स्नापयन्ती इव	நனைத்துவிடுபவள்போலாகி
चिन्तां	மிக்கமனவருத்தத்தை
समुपागता	அடைந்தனள்.

चिन्तयन्तीं तथा तां तु निवर्तयितुमात्मवान्। क्रोधाविष्टां तु वैदेहीं काकुत्स्थो बह्वसान्त्वयत्

आत्मवान्	மனோதைர்யம் கொண்ட
काकुत्स्थः	காகுத்ஸ்தர்
तथा	அவ்வாறு
चिन्तयन्तीं	துன்பமடைந்தவளாய்
क्रोधाविष्टां	சினங்கொண்டிருக்கும்
वैदेहीं	வைதேகியாரின்
तु	மனோபிப்பிராயத்தை
निवर्तयितुं	மாற்ற
तां	அவளை
बहु	பற்பலவிதமாக
तु	இப்பொழுது
असान्त्वयत्	தேற்றரவுசெய்தருளினார்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे एकोनत्रिंशः सर्गः॥

आदितः श्लोकाः 3619. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1264.

त्रिंशः सर्गः—முப்பதாவது ஸர்க்கம் ॥ ३० ॥

वनानुगमनाभ्यनुज्ञा—காட்டிற்கு வரச் சம்மதிப்பது.

सान्त्व्यमाना तु रामेण मैथिली जनकात्मजा । वनवासनिमित्ताय भर्तारमिदमब्रवीत् ॥

जनकात्मजा	ஜனகராஜபுத்திரியான	तु	இருந்தபோதிலும்,
मैथिली	மைதிலி,	वनवासनिमित्ताय	வனவாஸத்தின் பொருட்டு
रामेण	ஸ்ரீராமரால்	भर्तारं	கணவரைப்பார்த்து
सान्त्व्यमाना	நல்லவார்த்தை சொல்லப்பட்டவளாக	इदं	பின்வருமாறு
		अब्रवीत्	சொன்னாள்.

सा तमुत्तमसंविग्ना सीता विपुलवक्षसम् । प्रणयाच्चाभिमानाच्च परिचिक्षेप राघवम् ॥

सा	அந்த	राघवं	ஸ்ரீ ராகவரைப் பார்த்து,
सीता	சீதை	प्रणयात् च	அன்யோன்ய பழக்கத்தினாலும்,
उत्तमसंविग्ना	அத்தியந்தம் நடுநடுங்கியவளாய்,	अभिमानात् च	கணவரென்கிற சொந்தத்தாலும்,
विपुलवक्षसं	விசால மார்புள்ள சூரரான	परिचिक्षेप	காரணங்களைச் சொல்லி மறுக்க இடங்கொடாமல் செய்தனள்.
तं	அந்த		

किं त्वाऽमन्यत वैदेहः पिता मे मिथिलाधिपः । राम जामातरं प्राप्य स्त्रियं पुरुषविग्रहम् ॥

राम	"ஸ்ரீராமரே !	प्राप्य	விஷயத்தை அறிந்து,
वैदेहः	விதேகவம்சத்தில் பிறந்தவரான	जामातरं	மருமகரான
		त्वां	தேவரீரை
मिथिलाधिपः	மிதிலையின் மன்னரான	पुरुषविग्रहं	ஆண்வேஷம் பூண்ட
मे	எனது	स्त्रियं	பெண்பிள்ளையாக
पिता	தந்தையார்	अमन्यत किम्	நினைத்தாரா என்ன ?

अनृतं बत लोकोऽयमज्ञानाद्यद्धि वक्ष्यति । तेजो नास्ति परं रामे तपतीव दिवाकरे ॥

रामे	"ஸ்ரீராமரிடத்தில்	लोकः	உலகத்துஜனம்
तपति	ஜ்வலிக்கும்	अनृतं	பொய்யை
दिवाकरे इव	சூரியனிடத்தில்போல	वक्ष्यति	சொல்லும்
परं	மிகுந்த	यत्	என்பது :
तेजः	தேஜஸ்ஸு	अज्ञानात् हि	வேண்டுமென்று செய்யாமலிருப்பதாலன்றோ.
नास्ति	இல்லையென்று;		
अयं	இந்த	बत	கஷ்டம் !

किं हि कृत्वा विषण्णस्त्वं कुतो वा भयमस्ति ते। यत्परित्यक्तुकामस्त्वं मामनन्यपरायणाम्॥

त्वं	''தேவரீர்,
अनन्यपरायणां	வேறு தஞ்சமின்றி நம்பியிருக்கின்ற
मां हि	அடியாளையே
किं	ஏன்
परित्यक्तुकामः	விட்டுப்போக திருவுளம் பற்றுகின்றீர்?
यत्	எதை
कृत्वा	திருவுளத்தில் நினைத்து,
त्वं	''தேவரீர்,
विषण्णः	துன்புறுகின்றீர்?
ते	தேவரீருக்கு
भयं	கஷ்டம் சம்பவிக்குமென பயப்படுதல்
कुतः	எதனால்
अस्ति	உண்டாயிருக்கிறது?
वा	அடியாள் அறிய விரும்புகின்றேன்.

द्युमत्सेनसुतं वीर सत्यवन्तमनुव्रताम्। सावित्रीमिव मां विद्धि त्वमात्मवशवर्तिनीम्॥

वीर	''பிராணநாதரே!
द्युमत्सेनसुतं	த்யுமத்ஸேனன் குமாரனாகிய
सत्यवन्तं	ஸத்தியவந்தனை
अनुव्रतां	தஞ்சமென கருதியவளாகிய
सावित्रीं इव	சாவித்திரியைபோன்றவளாய்
आत्मवशवर्तिनीं	தேவரீருக்கு பரதந்திரையாயிருப்பவளாய்
मां	அடியாளை
त्वं	தேவரீர்
विद्धि	திருவுளத்திலறிவீராக.

न त्वहं मनसाऽप्यन्यं द्रष्टास्मि त्वदृतेऽनघ। त्वया राघव गच्छेयं यथाऽन्या कुलपांसनी॥

अनघ	''பாபரஹிதராகிய
राघव	ஸ்ரீ ராகவ!
अहं	அடியாள்
त्वदृते	தேவரீரைத்தவிர
अन्यं	வேறெதையும்
कुलपांसनी	குலத்தைக் கலக்கமுறச் செய்கிற
अन्या तु	யாரோ ஒரு ஸாதாரண ஸ்த்ரீ
यथा	போல்
मनसा अपि	மனத்தாலும்
द्रष्टास्मि न	நினைத்தவள் இல்லை.
त्वया	தேவரீருடன்
गच्छेयम्	அடியாள் வருவேன்.

स्वयं तु भार्यां कौमारीं चिरमध्युषितां सतीम्। शैलूष इव मां राम परेभ्यो दातुमिच्छसि॥

राम	''ஹே ஸ்ரீராம!
शैलूषः इव	நம்பினவரை மோசம் செய்கிறவர்போல்
स्वयं	தேவரீரே,
कौमारीं	ஏக பத்தினீ விரதம் பூண்டவனுக்கு மனைவியும்,
चिरं	வெகுநாளாக
अध्युषितां	உடனுறைபவளும்,
सतीं	துறவிக்கடுத்த சுகத்தை விரும்பாத
भार्यां	சாஸ்திரத்திற்குரிய மனைவியுமான
मां तु	அடியாளையே
परेभ्यः	சத்ருக்களதீனத்தில்
दातुं	கைவிட
इच्छसि	நினைக்கிறீர்.

यस्य पथ्यं च रामात्थ यस्य चार्थेऽवरुध्यसे । त्वं तस्य भव वश्यश्च विधेयश्च सदाऽनघ ॥

अनघ	"தோஷ ரஹிதராகிய	तस्य	அவருடைய
राम	ஸ்ரீராம !	वश्यः च	மனங்கோணுது நடக்கின்றவராகவும்,
यस्य	எவருக்கு	विधेयः च	இட்டவேலையை பக்தி தலைக்கொண்டு செய்கின்றவராகவும்,
पथ्यं	ஹிதமான காரியமென	सदा	எக்காலத்திலும்
आत्थ च	தேவரீர் இப்பொழுதருளிச்செய்கின்றீரோ ;	त्वं	தேவரீர்
यस्य	எவருடைய	भव	விளங்குவீர்.
अर्थे	நியமனத்தில்		
अवरुध्यसे च	கூடுபட்டவராய் விளங்குகின்றீரோ ;		

स मामनादाय वनं न त्वं प्रस्थातुमर्हसि । तपो वा यदि वाऽरण्यं स्वर्गो वा स्यात्सह त्वया ॥

यदि	"என்றலும்,	त्वया	தேவரீருடன்
सः	அந்த	सह	கூடவே
त्वं	தேவரீர்	मां	அடியாளை
अरण्यं वा	காடுதானுகட்டும்,	अनादाय	அழைத்துக்கொண்டு போகாமல்,
तपः	தபோலோகந்தானுகட்டும்,	वनं	காட்டிற்கு
स्वर्गः वा	சுவர்க்கம்தானுகட்டும்,	प्रस्थातुं	எழுந்தருள
स्यात् वा	ஏற்படுகின்றது எதுவாயிருந்தாலும்,	अर्हसि न	திருவுளம்பற்றக்கூடாது.

न च मे भविता तत्र कश्चित्पथि परिश्रमः । पृष्ठतस्तव गच्छन्त्या विहारशयनेष्विह ॥

पथि	"தருமநெறியில்	तव	தேவரீரது
गच्छन्त्याः	இருக்கின்றவளாய்	पृष्ठतः	திருவடிநிழலைப்பற்றி இருக்கும்
तत्र	அவ்விடத்தில்	मे	அடியாளுக்கு
इह	இப்பொழுது	कश्चित् च	எள்ளளவும்
विहारशयनेषु	விளையாட்டாய் பொழுது போக்குவதிலும் நினைத்த இடங்களில் படுத்துத் தூங்குகிறதிலும்,	परिश्रमः	மனக்குறை யென்பது
		भविता न	உண்டாகாது.

कुशकाशशरेषीका ये च कण्टकिनो द्रुमाः । तूलाजिनसमस्पर्शा मार्गे मम सह त्वया ॥

मार्गे	"வழியில்	त्वया सह	தேவரீரோடுகூடயிருக்கும்
कुशकाशशरेषीकाः	தருப்பைகளும், வழல்களும், சம்புகளும், நாணல்களும்,	मम	அடியாளுக்கு
कण्टकिनः	முள்ளுள்ள	तूलाजिन-समस्पर्शाः	பஞ்சாலும், மான்தோலாலும் போல் இந்திரிய அனுபவங்களேற்படும்.
द्रुमाः च	மரங்களும்,		
ये	எவைகளோ அவைகள்		

महावातसमुद्भूतं यन्मामपकरिष्यति । रजो रमण तन्मन्ये परार्ध्यमिव चन्दनम् ॥१३॥

रमण	"ப்ராணநாதரே!	यत्	எதுவோ,
मां	என்மீது	तत्	அதை
महावातसमुद्भूतं	பெருங்காற்ருல் கிளம்பிய	परार्ध्यं	சிறந்த
रजः	புழுதி	चन्दनं इव	சந்தனமென
अपकरिष्यति	படிகிறது,	मन्ये	அடியாள் சிந்தையில் கொள்வேன்.

शाद्वलेषु यथा शिश्ये वनान्ते वनगोचर । कुथास्तरणतल्पेषु किं स्यात्सुखतरं ततः ॥१४॥

वनगोचर	"வனத்தை திருமாளிகையாய்க்கொண்டுவிட்டவரே!	ततः	அதைக்காட்டிலும்
वनान्ते	வனமத்தியில்	सुखतरं	அதிகமான மனச்சந்துஷ்டி
शाद्वलेषु	இளம்புற்களுள்ள இடங்களில்	कुथास्तरण-तल्पेषु	விசித்திரமான கம்பளத்தையும், குஸும்பாசாயம் போட்ட மேலவிரிப்பையுமுடைய படுக்கைகளில்
यथा	எவ்வளவுக்கெவ்வளவு அதிகமாக		
शिश्ये	நான் படுத்திருப்பேனோ;	स्यात् किम्	எப்படி உண்டாகும்?

पत्रं मूलं फलं यत्त्वमल्पं वा यदि वा बहु । दास्यसि स्वयमाहृत्य तन्मेऽमृतरसोपमम् ॥

त्वं	"தேவரீர்	यदि	எப்போதைக்கெப்போது
यत् पत्रं	எந்த இலையையோ,	दास्यसि	அளித்தருள்வீரோ,
मूलं वा	கிழங்கையோ,	तत्	அது
फलं वा	கனியையோ,	मे	அடியாளுக்கு
स्वयं	தானாகவே	बहु	பெரிதாய்
अल्पं	சிரமமேயின்றி	अमृतरसोपमम्	அமிர்தரஸத்திற்கு ஒப்பாயிருக்கும்.
आहृत्य	எடுத்துவந்து,		

न मातुर्न पितुस्तत्र स्मरिष्यामि न वेश्मनः । आर्तवान्युपभुञ्जाना पुष्पाणि च फलानि च ॥

तत्र	"அவ்விடத்தில்	वेश्मनः	திருமாளிகையினது
आर्तवानि	அந்தந்த காலங்களிலுண்டாகிற	स्मरिष्यामि न	ஞாபகத்திற்கும் சிந்தையில் இடங்கொடேன்.
पुष्पाणि च	புஷ்பங்களையும்,	मातुः न	தாயினுடையதற்கும் இடங்கொடேன்.
फलानि च	பழங்களையும்		
उपभुञ्जाना	சந்தோஷமாய் புசித்துக்கொண்டு,	पितुः न	திருதாதையினுடையதற்கும் இடங்கொடேன்.

न च तत्र गतः किञ्चिद् द्रष्टुमर्हसि विप्रियम् । मत्कृते न च ते शोको न भविष्यामि दुर्भरा ॥

दुर्भरा	"கஷ்டப்பட்டு ஆதரிக்க வேண்டியவளாய்
भविष्यामि न	அடியாள் ஆகமாட்டேன்.
ते	தேவரீருக்கு
शोकः च	மனக்கவலை என்பதே
न	வேண்டாம்.
तत्र	அவ்விடத்தில்
गतः	எழுந்தருளியிருக்கும் தேவரீர்
मत्कृते	என்விஷயத்தில்
विप्रियं	அஸௌகர்யமென்பதை
किञ्चित् च	எள்ளளவும்
द्रष्टुं	காண
अर्हसि न	முடியாது.

यस्त्वया सह स स्वर्गो निरयो यस्त्वया विना । इति जानन्परां प्रीतिं गच्छ राम मया सह ॥

राम	"யாவருடைய மனதையும் களிப்புறச் செய்பவரே!
त्वया सह	தேவரீருடனிருத்தல்
यः	எதுவோ ;
सः	அதுவே
स्वर्गः	ஸ்வர்க்கம்.
त्वया	தேவரீரை
विना	விட்டுப்பிரிந்திருப்பது
यः	எதுவோ அதுதான்
निरयः	நரகம்.
इति	என்கிறதாகிய
परां	ஸர்வோத்கிருஷ்டமாய்க்கொள்ளப்பட்ட
प्रीतिं	மனோரதத்தை
जानन्	திருவுளத்தில் கொண்டவராகி
मया	அடியாளோடு
सह	கூடவே
गच्छ	எழுந்தருளக்கடவீர்.

अथ मामेवमव्यग्रां वनं नैव नयिष्यसि । विषमद्यैव पास्यामि मा गमं द्विषतां वशम् ॥

एवं	"இப்படி
अव्यग्रां	உள்ளமுருகி வேண்டிக்கொள்ளும்,
मां	அடியாளை
वनं	காட்டிற்கு
नयिष्यसि न	அழைத்துக்கொண்டு போகின்றீரில்லை.
अथ	என்றால்,
अद्य एव	இப்பொழுதே
विषं	விஷத்தை
पास्यामि	அடியாள் குடித்துவிடப் போகின்றேன்.
द्विषतां	பகையாளிகளுக்கு
वशं एव	கீழ்ப்பட்டிருத்தலென்பதையே
मा गमम्	அடியாள் அடையமாட்டேன்.

पश्चादपि हि दुःखेन मम नैवास्ति जीवितम् । उज्झितायास्त्वया नाथ तदैव मरणं वरम् ॥

नाथ	"பிராணநாதரே!
त्वया अपि	தேவரீராலும்,
उज्झितायाः	தள்ளிவைக்கப்பட்டவளாகிய
मम	அடியாளுக்கு
पश्चात्	அதற்கு மேல்
दुःखेन एव	மனோவேதனையினாலேயே
जीवितं	உயிர்
अस्ति न	இராது.
हि	ஆதலால்
तदा	இப்பொழுதே
मरणं	உயிரை விடுதல்
वरं एव	மேம்பட்டதாகுமே.

इमं हि सहितुं शोकं मुहूर्तमपि नोत्सहे । किं पुनर्दश वर्षाणि त्रीणि चैकं च दुःखिता ॥

इमं	"இந்த
शोकं	மனோவேதனையை
सहितुं	சகிக்க
मुहूर्तमपि	ஒரு க்ஷணப்பொழுதும்
उत्सहे न	அடியாள் மனம் துணிவு பெறுது.
हि	அப்படியிருக்க
दुःखिता	மனம் நொந்தவளாய்
एकं	ஒரு வருவஷம்
त्रीणि च	அதற்குமேல் மூன்று வருஷங்கள்
दश वर्षाणि च	அதற்குமேல் பத்து வருஷங்கள் என்றால்
किं पुनः	முடியாதென்பதைப் பற்றிச் சொல்லவேண்டுமோ ?

इति सा शोकसन्तप्ता विलप्य करुणं बहु । चुक्रोश पतिमायस्ता भृशमालिङ्ग्य सस्वरम् ॥

आयस्ता	அதிகமான வேதனை[யுற்ற
सा	அவள்
इति	மேற்கண்டவண்ணமாய்
करुणं	கருணை விளைவிக்கும் வண்ணமாய்
बहु	பலவாருய்
विलप्य	திருவாய்மலர்ந்தருளி விட்டு,
शोकसन्तप्ता	மனவேதனையினால் அதிக ஆயாஸமடைந்தவளாகி
पतिं	கணவனுரை
आलिङ्ग्य	கட்டி அணைத்துக் கொண்டு,
सस्वरं	கூவென்று கேவி
भृशं	உறக்க
चुक्रोश	அழுதனள்.

सा विद्धा बहुभिर्वाक्यैर्दिग्धैरिव गजाङ्गना । चिरसंनियतं बाष्पं मुमोचाग्निमिवारणिः ॥

सा	அவள்
बहुभिः	அதிகஷ்டமாயுள்ள
वाक्यैः	நியமனங்களால்
गजाङ्गना	வடதிக்குகஜமானது
दिग्धैः	நஞ்சுபூசிய பாணங்களால்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே,
विद्धा	புண்பட்ட மனத்தினளாகி,
चिरसंनियतं	வெகுகாலமாக உள்ளடக்கிவைத்திருந்த
बाष्पं	கண்ணீரை
अरणिः	அரணிக்கட்டை
अग्निं	அக்கினியை
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
मुमोच	சொரிந்தனள்.

तस्याः स्फटिकसङ्काशं वारि सन्तापसम्भवम् । नेत्राभ्यां परिसुस्राव पङ्कजाभ्यामिवोदकम् ॥

तस्याः	அவளுடைய
नेत्राभ्यां	இரு திருக்கண்களிலிருந்து
सन्तापसंभवं	துக்கத்தால் வடிந்ததும்,
स्फटिकसङ्काशं	பளிங்கினை ஒத்ததுமாகிய
वारि	நீர்,
पङ्कजाभ्यां	தாமரைப் புஷ்பங்களிலிருந்து
उदकं इव	நீர்துளிபோல
परिसुस्राव	எங்கும் பொருகிற்று.

तच्चैवामलचन्द्राभं मुखमायतलोचनम् । पर्यशुष्यत बाष्पेण जलोद्धृतमिवाम्बुजम् ॥

अमलचन्द्राभं	களங்கமற்ற சந்திரனை ஒத்ததும்	जलोद्धृतं	நீரினின்றுபறித்துவெளியில் போடப்பட்ட
आयतलोचनं च	அகன்ற இரு திருக்கண்களையுடையதுமான	अम्बुजं	தாமரைப்புஷ்பம்
तत्	அந்த	इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
मुखं एव	திருமுகமண்டலமும்	पर्यशुष्यत	வாடி ஒளியிழந்ததாயிற்று.
बाष्पेण	கண்ணீரினால்		

तां परिष्वज्य बाहुभ्यां विसंज्ञामिव दुःखिताम् । उवाच वचनं रामः परिविश्वासयंस्तदा ॥

रामः	ஸ்ரீராமர்	परिविश्वासयन्	மனம் தேர்ந்து மகிழ்வு கொள்ளும்படிச்செய்கின்றவராகி
तदा	இப்பொழுது	बाहुभ्यां	இரு திருக்கரங்களாலும்
इव	அப்படியாய்	परिष्वज्य	ஆலிங்கனம் செய்தருளி,
दुःखितां	மனவேதனையால் வாட்டமடைந்தவளாய்	वचनं	பின்வரும் திருவாக்கை
विसंज्ञां	மெய்மறந்துகிடக்கும்	उवाच	திருவாய்மலர்ந்தருளினார்
तां	அவளை		

न देवि तव दुःखेन स्वर्गमप्यभिरोचये । न हि मेऽस्ति भयं किञ्चित्स्वयम्भोरिव सर्वतः ॥

देवि	"என் பிராண நாயகி!	स्वयम्भोः	ஸாக்ஷாத் மஹாவிஷ்ணுவுக்கு
तव	உனக்கு	इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
दुःखेन	துன்பம் விளைவிக்கின்றதென்றால்,	किञ्चित्	எள்ளளவும்
स्वर्गं अपि	சுவர்க்கத்தையும்	सर्वतः	எக்காலத்திலும் எப்படிப்பட்டதாகியும்
अभिरोचये न	நான் நன்கு மதியேன்.	भयं हि	பயமென்பதே
मे	எனக்கு	अस्ति न	இல்லை.

तव सर्वमभिप्रायमविज्ञाय शुभानने । वासं न रोचयेऽरण्ये शक्तिमानपि रक्षणे ॥ २८ ॥

शुभानने	"அந்தரங்க பக்திமையை நன்கு விளங்கக் காட்டுந்திருமுகமண்டலமுடையவளே!	तव	உனது
		अभिप्रायं	உள்ளத்தின் கருத்தை
		सर्वं	முற்றும்
रक्षणे	பாதுகாக்கும் விஷயத்தில்	अविज्ञाय	கேட்டு அறிந்துகொள்ளாது,
शक्तिमान् अपि	திறமையுற்றவனாயிருக்கையிலும்	अरण्ये	காட்டில்
		वासं	வாஸஞ்செய்தலை
		रोचये न	நான் ஏற்றுக்கொள்ளாதிருந்தேன்.

यत्सृष्टाऽसि मया सार्धं वनवासाय मैथिलि । न विहातुं मया शक्या प्रीतिरात्मवता यथा ॥

मैथिलि	``மிதிலைமன்னரின் திருமகளே !
मया सार्धं	என்னோடுகூடவே
वनवासाय	வனவாஸம்செய்வதற்காக
सृष्टा असि	நீ படைக்கப்பட்டனை.
यत्	ஆகையால்
आत्मवता	எப்பவும் எதிலும் மனதை சிதறவிடாத
मया	என்னால்
प्रीतिः	மன்மதனின் மனையாட்டியாகிய பிரீதிதேவி
यथा	போன்றவளாகிய நீ
विहातुं	பிரிந்து இங்குவிடுவதற்கு
शक्या न	உரியவளல்லள்.

धर्मस्तु गजनासोरु सद्भिराचरितः पुरा । तं चाहमनुवर्तेऽद्य यथा सूर्यं सुवर्चला ॥ ३० ॥

गजनासोरु	``யானைத்துதிக்கைகளை ஒத்த துடைகளையுடையாய் !
सुवर्चला	சூர்யபகவானின் மனையாட்டியாகிய சுவர்சலா தேவி,
सूर्यं तु	சூர்யபகவானின் பக்கலில் இருத்தலாகிறதும்,
पुरा	பூர்வத்திய
सद्भिः	பெரியோர்களால்
यथा	இதுபோன்றதாகிய
धर्मः	வானப்ரஸ்தாசிரமமானது
आचरितः	அனுஷ்டிக்கப்படிருக்கி [றது.
अहं	நான்
तं च	அதையே
अद्य	இப்பொழுது
अनुवर्ते	ஏற்றுக்கொள்ளுகிறேன்.

न खल्वहं न गच्छेयं वनं जनकनन्दिनि । वचनं तन्नयति मां पितुस्सत्योपबृंहितम् ॥

जनकनन्दिनि	``ஜனகஸ்த்ரீரத்னமே!
पितुः	திருதாதையின்
वचनं	நியமனமானது
सत्योप-बृंहितं	'நியமனத்தை சிரமேற் கொண்டு செய்கிறேன்' என்கிற ஸத்யவாக்குடன் விளங்குகின்றதாய்
मां	என்னை
वनं	காட்டுக்கு
नयति	இப்பொழுது போகச் [செய்கிறது.
तत्	ஆதலால்
अहं	நான்
गच्छेयं न	போகாமலிருப்பேன் என்பது
न खलु	இல்லவே இல்லை.

एष धर्मस्तु सुश्रोणि पितुर्मातुश्च वश्यता । आज्ञामहं व्यतिक्रम्य नाऽहं जीवितुमुत्सहे ॥

सुश्रोणि	``ஸதா ஸன்மார்க்கத்தையே அனுஷ்டிப்பவளே !
पितुः	தகப்பனாருடையவும்,
मातुः च	தாயாருடையவும்,
आज्ञां	நியமனத்துக்கு
वश्यता	கீழ்படிந்து நடக்க வேண்டியது.
एषः तु	இதுதான்
धर्मः	தர்மவிதி.
अहं	நான்,
अहं	தானென்ன கர்வம்கொண்டு தர்மானுஷ்டானத்திற்கு விரோதமாய்
व्यतिक्रम्य	மீறி நடந்து,
जीवितुं	பிழைத்திருக்க
उत्सहे न	பொறேன்.

अस्वाधीनं कथं दैवं प्रकारैरभिराध्यते । स्वाधीनं समतिक्रम्य मातरं पितरं गुरुम् ॥

स्वाधीनं — "பிரத்யக்ஷமாயிருக்கும்
मातरं — தாயையும்,
पितरं — தகப்பனையும்,
गुरुं — குருவையும்,
समतिक्रम्य — உபேக்ஷைசெய்து,
अस्वाधीनं — ப்ரத்யக்ஷத்தில் காணப் படாது மறைந்திருக்கின்ற
दैवं — ஓர் தெய்வம்
प्रकारैः — பலவிதமாய்
कथं — ஏன் (எந்தப்பயனைப் பெற)
अभिराध्यते — ஒருவனால் பூஜைசெய்யப்படுகிறது?

यत्र तत्र त्रयो लोकाः पवित्रं तत्समं भुवि । नान्यदस्ति शुभापाङ्गे तेनेदमभिराध्यते ॥

त्रयः लोकाः — "மூன்று உலகங்களும்
यत्र — எதில் நிலைகொண்டிருக்கிறதோ
तत्र — அதாகிறதும்,
भुवि — பூலோகத்தில்
तत्समं — அதேபயனை அளிக்கத்தக்கதாகிய
पवित्रं — சகல பாப நிவர்த்தியாய் விளங்குகிறதும் புண்யத்தை விளைவிக்கிறதுமானது
अन्यत् — வேறொன்றும் (பித்ரு வாக்கிய பரிபாலனத்தைத் தவிர வேறொன்றும்)
अस्ति न — இல்லை.
शुभापाङ्गे — அழகிய திருக்கண்களையுடையாய்
तेन — ஆகையால்தான்
इदं — இது
अभिराध्यते — ஒருவனால் இஷ்டப்படப்படுகிறது.

न सत्यं दानमानौ वा न यज्ञाश्चाप्तदक्षिणाः । तथा बलकरास्सीते यथा सेवा पितुर्हिता ॥

सीते — "சீதே!
पितुः — தகப்பனார் ஒருவருக்கு
सेवा — திருவுளத்தின்படி நடந்து திருத்தொண்டு செய்தல்,
हिता — நன்மையை விளைவிப்பது
यथा तथा — எவ்வளவோ அவ்வளவு
सत्यं च — எப்பொழுதும் மற்றபடியாய் தர்மானுஷ்டானமுடைய தன்மையுங்கூட
न — ஆகமாட்டாது.
दानमानौ — ஏராளமாய் தானம் செய்தல் மகாபாக்கியம் பெற்று விளங்குதல் இவ்விரண்டுந்தானாகட்டும்,
आप्तदक्षिणाः — விசேஷ தக்ஷிணைகளுடன் செய்த
यज्ञाः वा — யாகங்கள் தானாகட்டும்
बलकराः — அவ்வளவு பலனை அளிக்க வல்லமையுள்ளவைகளாக
न — ஆகா.

* 40

स्वर्गो धनं वा धान्यं वा विद्याः पुत्राः सुखानि च। गुरुवृत्त्यनुरोधेन न किञ्चिदपि दुर्लभम्॥

स्वर्गः — "ஸ்வர்க்கந்தானாகட்டும்
धनं — தனந்தானாகட்டும்,
धान्यं — தான்யந்தானாகட்டும்,
विद्याः — பரமாத்மாவை உள்ளபடி அறியவேண்டிய வித்தைகள் தானாகட்டும்,
पुत्राः — நற்புதல்வர்களைப் பெற்ற பாக்கியங்கள் தானாகட்டும்,
सुखानि वा — லோக இன்பங்கள் தானாகட்டும்,

गुरुवृत्त्यनुरोधेन च — பிதாவின் திருவுளத்தின்படி நடப்பதொன்றையே சர்வவுமாய்க் கொண்டு அனுஷ்டிப்பது ஒன்றினாலேயே
किञ्चित् वा अपि — ஏதேனும் ஒன்றென்றாலும் சரி, எல்லாமென்றாலும் சரி
दुर्लभं न — பெற முடியாததென்பதில்லை.

देवगन्धर्वगोलोकान् ब्रह्मलोकांस्तथा नराः। प्राप्नुवन्ति महात्मानो मातापितृपरायणाः॥

मातापितृपरायणाः — "தாய்தந்தையர்களின் சொற்படி நடப்பதில் மனதை முற்றிலும் செலுத்திய
महात्मानः — மகாத்மாக்களாகிய
नराः — மனிதர்கள்,

देवगन्धर्वगोलोकान् — தேவலோகம், கந்தர்வலோகம், கோலோகம் இவைகளையும்,
तथा — அவைகளுக்கு மேல்
ब्रह्मलोकान् — ப்ரம்மலோகங்களையும்
प्राप्नुवन्ति — அடைகின்றனர்.

स मां पिता यथा शास्ति सत्यधर्मपथे स्थितः। तथा वर्तितुमिच्छामि स हि धर्मस्सनातनः॥

सः — "அந்த
पिता — திருதாதை'
मां — என்னை
यथा — எவ்வாறு
शास्ति — கட்டளையிடுகின்றனரோ;
तथा — அவ்வாறே
सत्यधर्मपथे — உண்மையாகிய தரும வழியில்

स्थितः — அசஞ்சலப் பற்றுடையவனாய்,
वर्तितुं — செய்ய
इच्छामि — நான் நிச்சயம் கொண்டிருக்கிறேன்.
सः हि — அதுதான்
सनातनः — தொல்லையான
धर्मः — தருமம்.

मम सन्ना मतिस्सीते त्वां नेतुं दण्डकावनम्। वसिष्यामीति सा त्वं मामनुयातुं सुनिश्चिता।

सीते — "சீதே!
सा — ஸாக்ஷாத் மகாலக்ஷ்மியாகும்
त्वं — நீ
दण्डकावनं — 'தண்டகாவனத்தில்
वसिष्यामि — நான் வாஸஞ் செய்வேன்'
इति — என்று
सुनिश्चिता — நிச்சயம் கொண்டவளாய்
सन्ना — மனங்குன்றினவளாயினை.

त्वां — உன்னை
नेतुं — கூட அழைத்துப்போவதற்கும்,
मां — என்னை
अनुयातुं — நீ பின்பற்றி வருவதற்கும்,
मम — எனக்கு
मतिः — மனந்திடமுண்டாகிவிட்டது.

सा हि सृष्टाऽनवद्याङ्गि वनाय मदिरेक्षणे । अनुगच्छस्व मां भीरु सहधर्मचरी भव ॥

अनवद्याङ्गि	"திவ்யமான லக்ஷணங்கள் அமைந்த அவயவங்களை உடையவளே!	हि	ஆனபடியால்
मदिरेक्षणे	பிரமிக்கத்தக்க இருகண்களை உடையாய்!	सा	அந்த நீ
भीरु	என் சாயையே!	मां	என்னை
वनाय	வனவாஸத்திற்காக	अनुगच्छस्व	பின்தொடர்ந்து வா.
सृष्टा	நீ படைக்கப்பட்டனை.	सहधर्मचरी	பக்கலிலிருந்து தர்மங்களை செய்பவளாய்
		भव	இரு.

सर्वथा सदृशं सीते मम स्वस्य कुलस्य च । व्यवसायमनुप्राप्ता कान्ते त्वमतिशोभनम् ॥

कान्ते	"நாயகியே!	सर्वथा	எக்காலத்திலும்
सीते	சீதே!	अतिशोभनं	உத்தமமான சன்மார்க்கத்தைப்போதிக்கின்றதுமாகிய
त्वं	நீ	व्यवसायं	செய்கையை
मम	எனக்கும்,	अनुप्राप्ता	அனுஷ்டித்தவளாயினை.
स्वस्य	உனக்கும்,		
कुलस्य च	குலத்திற்கும்		
सदृशं	பெருமை தருகிறதும்,		

आरभस्व शुभश्रोणि वनवासक्षमाः क्रियाः । नेदानीं त्वदृते सीते स्वर्गोऽपि मम रोचते ॥

शुभश्रोणि	"சன்மார்க்கத்தில் நிபுணத்வம் பெற்று விளங்கும்	इदानीं	இப்பவே
सीते	சீதே!	वनवासक्षमाः	வனவாஸம் செய்வதற்குச் சாதனங்களான
त्वदृते	நீ இல்லாமல்	क्रियाः	வைதீககாரியங்களை, (தானுதிகளை)
मम	எனக்கு	आरभस्व	ஆரம்பிப்பாயாக.
स्वर्गः अपि	விண்ணுலகும்		
रोचते न	பெரிதாயிராது. (வெறுப்பாயிருக்கும்).		

ब्राह्मणेभ्यश्च रत्नानि भिक्षुकेभ्यश्च भोजनम् । देहि चाशंसमानेभ्यः संत्वरस्व च मा चिरम् ॥

आशंसमानेभ्यः	"யாசிக்கின்ற	भोजनं च	சுவாதீனசொத்து ஸர்வத்தையும்,
ब्राह्मणेभ्यः च	அந்தணர்களுக்கும்,	देहि	நீ தானம்செய்வாயாக.
भिक्षुकेभ्यः च	பிக்ஷை எடுப்பவர்களுக்கும்,	संत्वरस्व	சீக்கிரப்படுத்து;
रत्नानि च	அருமையாய் சேர்த்து வைத்திருந்த திரவ்யங்களையும்,	मा चिरम्	காலதாமதம் வேண்டாம்.

भूषणानि महार्हाणि वरवस्त्राणि यानि च। रमणीयाश्च ये केचित् क्रीडार्थाश्चाप्युपस्कराः॥
शयनीयानि यानानि मम चान्यानि यानि च। देहि स्वभृत्यवर्गस्य ब्राह्मणानामनन्तरम्॥

महार्हाणि	"விலையுயர்ந்த
भूषणानि	அணிகள்
यानि च	எவைகளோ அவைகளை யும்,
वरवस्त्राणि च	சிறந்த வஸ்திரங்களையும்
उपस्कराः	சேர்த்துவைக்கப்பட்டிருக்கிற ஜோடிப்புகள், சாமான்கள்
ये	எவைகளோ அவைகள்
केचित्	எவ்வளவோ,
रमणीयाः च	சந்தோஷத்தை விளைவிப்பவைகளாகவும்,
क्रीडार्थाः	க்ரீடைக்காக ஏற்பட்டவைகளாக
अपि	இருந்தபோதிலும்,
मम	எனது
अन्यानि	அஸாதாரண
शयनीयानि	மட்சங்கள்
यानि च	எவைகளோ அவைகளை
यानानि	வாஹனங்களையும், [யும்
ब्राह्मणानां	அந்தணர்களுக்கும்,
अनन्तरं	அப்பால் உடனே
स्वभृत्यवर्गस्य च	பணிவிடைக்காரர் சங்கத்திற்கும்,
देहि	நீ கொடுத்துவிடுவாயாக".

अनुकूलन्तु सा भर्तुर्ज्ञात्वा गमनमात्मनः। क्षिप्रं प्रमुदिता देवी दातुमेवोपचक्रमे॥

सा देवी	அந்த தேவியார்
आत्मनः	தனது
गमनं	கூட வருதலை
भर्तुः	கணவருடைய
अनुकूलं तु	அனுக்கிரகமாகவே
ज्ञात्वा	உணர்ந்து,
प्रमुदिता	மிக ஸந்தோஷமடைந்தவளாகி,
क्षिप्रं एव	தக்ஷணமே
दातुं	தானம் செய்ய
उपचक्रमे	தொடங்கினாள்

ततः प्रहृष्टा प्रतिपूर्णमानसा यशस्विनी भर्तुरवेक्ष्य भाषितम्।
धनानि रत्नानि च दातुमङ्गना प्रचक्रमे धर्मभृतां मनस्विनी ॥ ४७ ॥

मनस्विनी	அந்தக்கரணசுத்தியுடையவளென
यशस्विनी	திரிலோகப் பிரசித்தி பெற்றவளாகிய
अङ्गना	ஸ்த்ரீரத்னமாகுமவள்,
प्रतिपूर्णमानसा	மனோரதம் கைகூடப் பெற்றமனத்தினளாகி
ततः	அதனால்
प्रहृष्टा	அத்யந்த மனத்திருப்தி கொண்டவளாய்,
भर्तुः	கணவரின்,
भाषितं	திருவாக்கை
अवेक्ष्य	பெரிதாய் பாராட்டி,
धर्मभृतां	தருமவான்களுக்கு
धनानि	செர்த்துக்களையும்,
रत्नानि च	அருமையாய்ச் சேர்த்து வைத்திருந்த திரவ்யங்களனைத்தையும்,
दातुं	தானம் செய்ய
प्रचक्रमे	ஆரம்பித்தனள்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे त्रिंशः सर्गः॥

आदितः श्लोकाः 3666. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1311.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे पञ्चमेऽह्नि वर्तमानकथाप्रसङ्गः॥

இவ்விதம் ஆதியில் குசன் லவன் இவர்களால் ஸ்ரீராமர் ஸன்னிதியில் அச்வமேத யாகசாலையில் கானம் செய்யப்பட்ட ஸ்ரீமத் ராமாயணத்தில் ஐந்தாவது தினத்தில் கானம் பண்ணப்பட்ட கதை முடிவுபெற்றது.

[पुरा कुशलवाभ्यां श्रीरामसन्निधावश्वमेधयज्ञवाटे द्वात्रिंशति दिनेषु गीते श्रीमद्रामायणे षष्ठेऽह्नि अयोध्याकाण्डे एकत्रिंशसर्गमारभ्य एकपञ्चाशसर्गपर्यन्तं (3667—4381 श्लोकाः) गीतम्। तस्मिन् दिने गीताः श्लोकाः 715]

[ஆதியில் குசன் லவன் இவர்களால் ஸ்ரீராமஸன்னிதியில் அச்வமேதயாகசாலையில் முப்பத்திரண்டு தினங்களில் கானம் செய்யப்பட்ட ஸ்ரீமத் ராமாயணத்தில் ஆருவது தினத்தில் அயோத்தியாகாண்டத்தில் 31-ாவது ஸர்க்கம்முதல் 51-ாவது ஸர்க்கம் வரை (3667—4381) கானம் செய்யப்பட்டது. அன்று கானம் செய்யப்பட்ட சுலோகசங்கியை 715)

एकत्रिंशः सर्गः—முப்பத்தோராவது ஸர்க்கம் ॥ ३१ ॥

लक्ष्मणानुगमनाभ्यनुज्ञा—லக்ஷ்மணரையும் கூடவர அனுமதி கொடுப்பது.

एवं श्रुत्वा तु संवादं लक्ष्मणः पूर्वमागतः। बाष्पपर्याकुलमुखः शोकं सोढुमशक्नुवन् ॥

पूर्वं	ஏற்கனவே	श्रुत्वा	கேட்டறிந்துகொண்டு,
आगतः	அவ்விடம் வந்திருந்த	बाष्पपर्याकुलमुखः	கண்ணீர் ததும்பிய முகத்தினராகி
लक्ष्मणः	லக்ஷ்மணர்	शोकं	மனோவேதனையை
एवं	மேற்கண்டவிதமாய்	सोढुं	பொறுக்க
संवादं तु	தீர்மானம்பெற்று விளங்கும் தற்காலசமாசாரத்தை	अशक्नुवन्	திறமையற்றிருந்தனர்.

स भ्रातुश्चरणौ गाढं निपीड्य रघुनन्दनः। सीतामुवाचातियशा राघवं च महाव्रतम् ॥

अतियशाः	மிகப்புகழுடையவரும்	सीतां	சீதாபிராட்டியாரின் சன்னிதியில்§
रघुनन्दनः	ரகுகுலதிலகருமாகிய		
सः	அவர்	महाव्रतं	ஆச்ரிதன் எவனுக்கும் அவனைச்சேர்ந்த சகல பிராணிகளுக்கும் அபயமளித்துக்காத்தருளுவதையே விரதமாய் பூண்டவராகிய
भ्रातुः	தமையனாரின்*		
चरणौ	இருதிருவடிகளையும்		
गाढं	கெட்டியாக		
निपीड्य	ஸாஷ்டாங்கமாய் நமஸ்கரித்து இருகரங்களாலும் பிடித்துக்கொண்டு,	राघवं च उवाच	ஸ்ரீராமரிடத்தில் பின்வருமாறு விண்ணப்பம் செய்தருளினார்.

[*அல்லது தாம் செய்யும் சரணாகதிக்கிணங்கி பரணம் செய்ய வல்லவரின் அல்லது ஸ்ரீமந் மஹாவிஷ்ணுவின் என்றும் அர்த்தம் சொல்வார்கள் உண்டு.]

[§இதனால் தாம் செய்த சரணாகதிக்குப் பெருமாள் இரங்கும்படி கடாக்ஷித்தருளவேண்டுமென்ற உத்தேசமாய் என்றபடி.]

यदि गन्तुं कृता बुद्धिर्वनं मृगगजायुतम् । अहं त्वाऽनुगमिष्यामि वनमग्रे धनुर्धरः ॥

वनं	"காட்டிற்கு
गन्तुं	எழுந்தருள
बुद्धिः	தீர்மானம்
कृता यदि	ஏற்பட்டிருக்கின்றமை [யால்,
अहं	அடியேன்
धनुर्धरः	வில்லுங்கையுமாய்
मृगगजायुतं	மான்களாலும் யானைகளாலும் நிரம்பிய
वनं	காட்டில்
त्वा अग्रे	தேவரீருக்கு முந்தி
अनुगमिष्यासि	வழிகாட்டிக்கொண்டு செல்வேன்.

मया समेतोऽरण्यानि बहूनि विचरिष्यसि । पक्षिभिर्मृगयूथैश्च सङ्घुष्टानि समन्ततः ॥

पक्षिभिः	"பறவைகளாலும்,
मृगयूथैः	மிருகக்கூட்டங்களாலும்,
समन्ततः	எங்குபார்த்தாலும்
संघुष्टानि	கோஷிக்கப்பெற்ற
बहूनि	மஹா
अरण्यानि	வனங்களில்
मया च	அடியேன் ஒருவனாலேயே
समेतः	திருத்தொண்டு செய்யப்பெற்றவராய்
विचरिष्यसि	தேவரீர் காலங்கழிப்பீராக.

न देवलोकाक्रमणं नामरत्वमहं वृणे । ऐश्वर्यं वाऽपि लोकानां कामये न त्वया विना ॥

त्वया विना	"தேவரீரின்றி
अहं	அடியேன்
देवलोकाक्रमणं- अपि	தேவலோகத்தில் வாழ்தலையும்,
वृणे न	நன்கு மதியேன்.
अमरत्वं वा	இறப்பற்ற தேவதையாயிருப்பதையும்,
न	அடியேன் வேண்டேன்.
लोकानां	மூவுலகங்களுக்கும்
ऐश्वर्यं	அரசனாய் ஆள்வதையும்
कामये न	அடியேன் விரும்பேன்".

एवं ब्रुवाणः सौमित्रिर्वनवासाय निश्चितः । रामेण बहुभिः सान्त्वैर्निषिद्धः पुनरब्रवीत् ॥

वनवासाय	காட்டில் வஸிக்க
निश्चितः	உறுதியான கருத்துகொண்டுவிட்ட
सौमित्रिः	லக்ஷ்மணர்
एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்
ब्रुवाणः	வேண்டிக்கொள்ளுகையில்
रामेण	ஸ்ரீராமரால்
बहुभिः	பலவாறுக
सान्त्वैः	நல்ல வார்த்தைகளால்
निषिद्धः	மறுக்கப்பட்டவராகி
पुनः	அதனால் மீளவும்
अब्रवीत्	பின்வருமாறு விக்ஞாபனம் செய்தார்.

अनुज्ञातश्च भवता पूर्वमेव यदस्म्यहम् । किमिदानीं पुनरिदं क्रियते मे निवारणम् ॥

पूर्वं एव	"இதற்கு முந்தியே
भवता	தேவரீரால்
अहं	அடியேன்
अनुज्ञातः अस्मि	அனுமதி பெற்றிருக்கிறேன்.
यत्	ஆகையால்
पुनः	அப்படியிருக்கையில்
इदानीं	இப்பொழுது
मे च	அடியேனுக்கும்
इदं	தற்காலம் நியமிக்கிறதா
निवारणं	கூடாதெனல் [கிய
किं	ஏன்
क्रियते	விதித்தருளப்படுகிறது ?

यदर्थं प्रतिषेधो मे क्रियते गन्तुमिच्छतः । एतदिच्छामि विज्ञातुं संशयो हि ममानघ ॥

गन्तुं	"கூடவர	संशयः	என்ன பிழை செய்துவிட்டேனோ என்ற மனச்சஞ்சலமுண்டாகிறது.
इच्छतः	பிரார்த்திக்கின்ற	हि	ஆனபடியால்
मे	அடியேனுக்கு	अनघ	புண்யாத்மாவே!
प्रतिषेधः	வேண்டாமெனல்	एतत्	இதை
यदर्थं	எதுவோ ஒரு காரணத்தைக்கொண்டு	विज्ञातुं	இன்னதென அறிய
क्रियते	தேவரீரால் விதித்தருளப்படுகிறது.	इच्छामि	அடியேன் பிரார்த்திக்கின்றேன்"
मम	அடியேனுக்கு		

ततोऽब्रवीन्महातेजा रामो लक्ष्मणमग्रतः । स्थितं प्राग्गामिनं वीरं याचमानं कृताञ्जलिम् ॥

महातेजाः	மஹா தேஜோவானு	प्राग्गामिनं	யாவருக்கும் முன் பிரயாணமாகிவிட்டவராய்
रामः	ஸ்ரீராமர் [கும்	याचमानं	உள்ளமுருகிப்பிரார்த்திக்கின்றவரும்,
ततः	அப்பொழுது	वीरं	புண்யாத்மாவுமாகிய
अग्रतः	தன்முன்னே	लक्ष्मणं	லக்ஷ்மணரைப்பார்த்து
कृताञ्जलिं	அஞ்சலிபந்தம் பண்ணிக்கொண்டு	अब्रवीत्	பின்வருமாறு திருவாய்மலர்ந்தருளினர்
स्थितं	காத்துநின்றுகொண்டிருக்கிறவரும்,		

स्निग्धो धर्मरतो वीरः सततं सत्पथे स्थितः ।
प्रियः प्राणसमो वश्यो भ्राता चासि सखा च मे ॥ १० ॥

स्निग्धः	"மிகவும் அன்பனும்,	प्राणसमः	உயிருக்குயிரான
धर्मरतः	தர்மசிந்தையுடையவ	भ्राता	தம்பியும்,
सततं	எக்காலத்திலும் [னும்	सखा च	தோழனும்,
सत्पथे	சன்மார்க்கத்தில்	प्रियः	மனங்கோணுது நடக்கின்றவனும்,
स्थितः	ஒழுகுபவனுயிருக்கும்	वश्यः च	அடங்கி நடக்கின்றவ
वीरः	புண்யாத்மாவும்,	असि	நீ ஆகின்றனே. [னும்,
मे	எனக்கு		

मयाऽद्य सह सौमित्रे त्वयि गच्छति तद्वनम्
को भरिष्यति कौसल्यां सुमित्रां वा यशस्विनीम् ॥ ११ ॥

सौमित्रे	"லக்ஷ்மணா!	कौसल्यां	கோஸலையாரையும்,
मया सह	என்னுடன் கூட	यशस्विनीं	மிகப் புகழுடைய
अद्य	இப்பொழுது	सुमित्रां वा	சுமித்திரையாரையும்,
वनं	காட்டிற்கு	कः	எவன்
त्वयि	நீ	भरिष्यति	பாதுகாத்துத் தேற்றுவான்?
गच्छति	வந்துவிடுகையில்,		
तत्	அக்காலத்தில்		

अभिवर्षति कामैर्यः पर्जन्यः पृथिवीमिव । स कामपाशपर्यस्तो महातेजा महीपतिः ॥

यः	"எவரொருவர்	अभिवर्षति	வருஷிப்பரோ,
कामैः	வேண்டியவைகள் எல்லாவற்றையுமளிப்பதால்	सः	அந்த
पृथिवीं	உலகத்திற்கு	महातेजाः	மஹாதேஜஸ்வியாகிய
पर्जन्यः	மழைக்கடவுள்	महीपतिः	சக்கிரவர்த்தியார்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே	कामपाश-पर्यस्तः	இதர அபிலாஷையாகிற கயிற்றால் கவிழ்ந்திருக்கிறார்.

सा हि राज्यमिदं प्राप्य नृपस्याश्वपतेः सुता । दुखितानां सपत्नीनां न करिष्यति शोभनम् ॥

अश्वपतेः	"அச்வபதி	प्राप्य	பெற்று,
नृपस्य	மன்னவரின்	दुःखितानां	துன்பமடைந்திருக்கும்
सुता	குமாரியாகிய	सपत्नीनां	சக்களத்திகளுக்கு
सा हि	அவளோவெனில்	शोभनं	நன்மையை
इदं	இந்த	करिष्यति न	செய்யாள்.
राज्यं	ராஜ்யத்தை		

न स्मरिष्यति कौसल्यां सुमित्रां च सुदुःखिताम् ।
भरतो राज्यमासाद्य कैकेय्यां पर्यवस्थितः ॥ १४ ॥

भरतः	"பரதன்	सुदुःखितां	மிக துக்கமடைந்திருக்கும்
राज्यं	ராஜ்யத்தை	कौसल्यां	கோஸலையாரையும்,
आसाद्य	அடைந்து,	सुमित्रां च	சுமித்திரையாரையும்
कैकेय्यां	கைகேயி அம்மாளுக்கு	स्मरिष्यति न	நெஞ்சாலும் நினையான்.
पर्यवस्थितः	வசப்பட்டு நடப்பவனாய்,		

तामार्यां स्वयमेवेह राजानुग्रहणेन वा । सौमित्रे भर कौसल्यामुक्तमर्थमिमं चर ॥ १५ ॥

सौमित्रे	"லக்ஷ்மணா !	इह	இவ்விடத்திலேயே இருந்து
आर्यां	போற்றிப்புகழ்ந்து பூஜைசெய்யப் பாத்திரமாகிய	भर	பாதுகாத்துக்கொண்டிருக்கக்கடவை.
तां	அந்த	उक्तं	சொல்லிய
कौसल्यां	கோஸலையாரை	इमं	இந்த
स्वयमेव	நீயே சுயமாயாவது	अर्थं	காரியத்தை
राजानुग्रहणेन वा	சக்கிரவர்த்தியின் அனுமதியிலாவது	चर	நீ செய்வாயாக.

एवं मयि च ते भक्तिर्भविष्यति सुदर्शिता । धर्मज्ञ गुरुपूजायां धर्मश्चाप्यतुलो महान् ॥

एवं च	''இவ்வாறு செய்வாயாகில்
मयि	என்னிடத்தில் வைத்திருக்கும்
ते	உனது
भक्तिः	பக்தியானது,
सुदर्शिता	நிதர்சனமாக்கப்பட்டதாக
भविष्यति	ஆகும்.
अपि च	அன்றியும்
धर्मज्ञ	தர்மத்தையறிந்தவனே!
गुरुपूजायां	தாய்தந்தையாருக்கு சுச்ரூஷை செய்வதில்
अतुलः	ஒப்பற்ற
महान्	மஹத்தான
धर्मः	தர்மமும் சித்திக்கும்.

एवं कुरुष्व सौमित्रे मत्कृते रघुनन्दन । अस्माभिर्विप्रहीणाया मातुर्नो न भवेत्सुखम् ॥

रघुनन्दन	''ரகுகுலதிலகமே!
सौमित्रे	லக்ஷ்மணா!
मत्कृते	என்பொருட்டு
एवं	இவ்வண்ணம்
कुरुष्व	நீ செய்யக்கடவை.
अस्माभिः	நம்மை
विप्रहीणायाः	விட்டுப்பிரிந்த
नः	நம்மிருவர்களுடைய (ஆர்ஷம்)
मातुः	தாய்களுக்கு (ஆர்ஷம்)
सुखं	சுகம்
भवेत् न	உண்டாகாது.''

एवमुक्तस्तु रामेण लक्ष्मणः श्लक्ष्णया गिरा । प्रत्युवाच तदा रामं वाक्यज्ञो वाक्यकोविदम्

रामेण	ஸ்ரீராமரால்
तु	இவ்விஷயத்தில்,
एवं	மேற்கூறியவண்ணமாய்
श्लक्ष्णया	விசுவஸிக்க வேண்டியதாயிருக்கிறதும், ஆப்தனென்கிறதை விளங்கக் காட்டுகிறதுமாகிய
गिरा	சொற்கொண்டு,
उक्तः	நியமித்தருளப்பட்டவரும்,
वाक्यज्ञः	நியமங்களின் நுட்பங்களையறிந்தவருமாகிய
लक्ष्मणः	லக்ஷ்மணர்
वाक्यकोविदं	சொல்லிக்கொள்ளும் சொற்களின் நுட்பங்களையுள்ளபடியறிய வல்லவராகிய
रामं	ஸ்ரீராமரைப்பார்த்து
तदा	அதன்மேல்
प्रत्युवाच	பின்வரும் பதிலையருளிச்செய்தார்.

तवैव तेजसा वीर भरतः पूजयिष्यति । कौसल्यां च सुमित्रां च प्रयतो नात्र संशयः ॥

वीर	''புண்யாத்மாவே!
भरतः	பரதன்
तव	தேவரீரது
तेजसा	திருக்கல்யாணகுணங்களின் பெருமையால்
प्रयतः	கெடுதியாவது நஷ்டமாவது வருவதற்கிடங்கொடாமல் ஜாக்கிரதையாய் நடக்கின்றவராய்,
कौसल्यां च	கோஸலையாரையும்,
सुमित्रां च	சுமித்திரையாரையும்,
पूजयिष्यति	ஜாக்கிரதையாய் கவனித்துவருவான்.
अत्र	இந்த விஷயத்தில்
संशयः एव	சந்தேகமென்பதே
न	வேண்டாம்.

यदि दुष्टो न रक्षेत भरतो राज्यमुत्तमम् । प्राप्य दुर्मनसा वीर गर्वेण च विशेषतः ॥
तमहं दुर्मतिं क्रूरं वधिष्यामि न संशयः । तत्पक्ष्यानपि तान् सर्वांस्त्रैलोक्यमपि किं कृतम् ॥

वीर	"புண்யாத்மாவே!	अहं	அடியேன்,
भरतः	பரதன்,	दुर्मतिं	மதிகெட்டு
उत्तमं	உத்தமமான	क्रूरं	துஷ்டனாகிவிட்ட
राज्यं	ராஜ்யத்தை	तं	அவனையும்
प्राप्य	பெற்று,	तत्पक्ष्यान्	அவன்பக்கலிலிருக்கும்
च	அதனால்	तान्	அவர்கள்
विशेषतः	விசேஷமாய்	सर्वान् अपि	எல்லோரையும்
गर्वेण	தலைக்கொழுப்பால்	वधिष्यामि	கொல்லுவேன்.
दुर्मनसा	தர்மம், அதர்மம் என்கிற விசாரணைசக்தி இழந்து விட்டமையால்	त्रैलोक्यं अपि	மூவுலகத்தவர்களும் ஒன்றுகூடியிருக்கின்றதாயினும்
दुष्टः	துஷ்டனாகி	किं कृतं	என்ன பிரதி செய்யக் கூடும்?
रक्षेत न	சரியாய் நடக்காதிருக்கின்றான்	न संशयः	இதற்கையமில்லை.
यदि	என்கிறபக்ஷத்தில்		

कौसल्या बिभृयादार्या सहस्रमपि मद्विधान् । यस्याः सहस्रं ग्रामाणां संप्राप्तमुपजीवनम् ॥

यस्याः	"எவளிடமிருந்து,	आर्या	(அந்த) உத்தமியாகிய
ग्रामाणां	கிராமங்களின்	कौसल्या	கோஸலையார்
सहस्रं	அனேக ஆயிரம்	मद्विधान्	அடியேனைப்போன்ற
उपजीवनं	காலக்ஷேபார்த்தமாக	सहस्रं अपि	ஆயிரம்பேர்களையும்
संप्राप्तं	தானமாய்க்கிடைத்து அனுபவிக்கப்படுகிறதோ,	बिभृयात्	காப்பாற்றுவார்;

तदात्मभरणे चैव मम मातुस्तथैव च । पर्याप्ता मद्विधानां च भरणाय यशस्विनी ॥

यशस्विनी	"மிகப்புகழ்படைத்த அவர்,	मम	எனது
तत्	அப்படியிருத்தலால்	मातुः च	அன்னையாருடையவும்
आत्मभरणे च	தன்னைப் போஷித்துக் கொள்வதிலும்,	मद्विधानां च	என்னைப்போன்றவர்களுடையவும்
तथा एव	அதோடுகூடவே	भरणाय	ஸம்ரக்ஷணைக்கு
		पर्याप्ता एव	வல்லமையுடையவரே

कुरुष्व मामनुचरं वैधर्म्यं नेह विद्यते । कृतार्थोऽहं भविष्यामि तव चार्थः प्रकल्पते ॥

मां	"அடியேனை	विद्यते न	இல்லை.
अनुचरं	கைங்கரியபரனாக	अहं	அடியேன்
कुरुष्व	தேவரீர் நியமித்தருள் வீராக.	कृतज्ञः	கிருதார்த்தனாக
		भविष्यामि	ஆகுவேன்.
इह	இவ்விஷயத்தில்	तव	தேவரீரது
		अर्थः च	காரியமும்
वैधर्म्यं	தருமவிருத்தமென்பது	प्रकल्पते	நன்றாகக் கைகூடும்.

धनुरादाय सगुणं खनित्रपिटकाधरः । अग्रतस्ते गमिष्यामि पन्थानमनुदर्शयन् ॥ २५ ॥

सगुणं	"நாணேற்றப்பட்ட	पन्थानं	வழியை
धनुः	வில்லை	अनुदर्शयन्	காட்டுபவனாய்
आदाय	கையிலெடுத்துக்கொண்டும்,	ते	தேவரீருக்கு
खनित्रपिटका-धरः	மண்வெட்டியையும் சிறு கூடையையுமுடையவனாய்,	अग्रतः	முன்னே
		गमिष्यामि	அடியேன் நடந்துபோவேன்.

आहरिष्यामि ते नित्यं मूलानि च फलानि च ।
वन्यानि यानि चान्यानि स्वाहाराणि तपस्विनाम् ॥
भवांस्तु सह वैदेह्या गिरिसानुषु रंस्यते ॥ २६ ॥

यानि	"எவைகள்,	ते	தேவரீருக்கு
तपस्विनां	தபசிகளுக்கு	आहरिष्यामि	கொணர்ந்தளிப்பேன்.
अन्यानि	அசாதாரணமான	तु	ஆனபடியால்
वन्यानि	காட்டிலுண்டாகிற	भवान्	தேவரீர்
स्वाहाराणि च	இனிய உணவுகளோ அந்த	वैदेह्या	வைதேகியாரோடு
		सह	கூட
मूलानि च	கிழங்குகளையும்,	गिरिसानुषु	பர்வதங்களின் தாழ்வரைகளில்
फलानि च	பழங்களையும்,		
नित्यं	தினந்தோறும்	रंस्यते	கவலையற்றிருக்கலாம்.

अहं सर्वं करिष्यामि जाग्रतः स्वपतश्च ते । रामस्त्वनेन वाक्येन सुप्रीतः प्रत्युवाच तम् ॥
व्रजापृच्छस्व सौमित्रे सर्वमेव सुहृज्जनम् ॥ २७ ॥

ते	"தேவரீர்	वाक्येन	விண்ணப்பத்தினால்
जाग्रतः	விழித்திருக்கையிலும்,	सुप्रीतः	திருவுளமுவந்தவராகி
स्वपतः च	துயில்கொண்டிருக்கையிலும்,	तं	அவரைப்பார்த்து
		प्रत्युवाच	பின்வருமாறு திருவாய்மலர்ந்தருளினர்.
अहं	அடியேன்		
सर्वं	வேண்டிய எல்லாவற்றையும்,"	सौमित्रे	"லக்ஷ்மணா!
		व्रज	நீயும் கூட வா.
करिष्यामि	செய்துகொண்டு காத்திருப்பேன்.	सुहृज्जनं	நண்பர்கள்
रामः	ஸ்ரீராமர்	सर्वं एव	எல்லாரிடத்திலும்,
तु	இவ்விஷயத்தில்	आपृच्छस्व	விடைபெற்றுக்கொண்டு வரக்கடவை.
अनेन	இப்படிப்பட்ட		

ये च राज्ञो ददौ दिव्ये महात्मा वरुणः स्वयम् । जनकस्य महायज्ञे धनुषी रौद्रदर्शने ॥
अभेद्ये कवचे दिव्ये तूणी चाक्षयसायकौ ॥ २८ ॥
आदित्यविमलौ चोभौ खड्गौ हेमपरिष्कृतौ । सत्कृत्य निहितं सर्वमेतदाचार्यसद्मनि ॥
स त्वमायुधमादाय क्षिप्रमाव्रज लक्ष्मण ॥ २९ ॥

जनकस्य	"ஜனக	हेमपरिष्कृतौ	பொன்னுற் செய்யப் பட்டவைகளுமான
राज्ञः	மன்னருக்கு	उभौ	இரண்டு
महायज्ञे	மஹாயக்ஞத்தில்	खड्गौ च	வாள்களையும்,
महात्मा	மஹாத்மாவான	ददौ	கொடுத்தாரோ (இந்த)
वरुणः	வருணபகவான்	सर्वं च	எல்லாமும்
स्वयं	தாமாகவே	आचार्यसद्मनि	ஆசாரியாரது திருமாளிகையில்
ये	எந்த	सत्कृत्य	பூஜைசெய்து,
रौद्रदर्शने	வெகு பயங்கரமான தோற்றமுள்ள	निहितं	ஜாக்கிரதையாய் வைக்கப்பட்டிருக்கிறது.
दिव्ये	திவ்ய	लक्ष्मण	லக்ஷ்மணு !
धनुषी	இரண்டு விற்களையும்,	सः	அந்த
अभेद्ये	ஒருவராலும் பிளர்க்கக்	त्वं	நீ,
दिव्ये	திவ்ய [கூடாத	एतत्	இந்த
कवचे	இரண்டு கவசங்களையும்	आयुधं च	ஆயுதவர்க்கமெல்லாவற்றையும்
अक्षयसायकौ	க்ஷயமில்லாத பாணங்களையுடைய	आदाय	வாங்கிக்கொண்டு,
तूणी	இரண்டு அம்பறாத் தூணிகளையும்,	क्षिप्रं	விரைவில்
आदित्यविमलौ	சூரியனைப்போல் விளங்குகின்றவைகளும்,	आव्रज	திரும்பிவந்துசேர்,"

स सुहृज्जनमामन्त्र्य वनवासाय निश्चितः । इक्ष्वाकुगुरुमागम्य जग्राहायुधमुत्तमम् ॥ ३० ॥

वनवासाय	வனவாஸத்திற்கு	इक्ष्वाकुगुरुं	இக்ஷ்வாகுவம்சகுரு
निश्चितः	நியமனம்பெற்ற	आगम्य	சென்று, [விடம்
सः	இவர்	उत्तमं	உத்தமமான
सुहृज्जनं	அன்பர்களிடம்	आयुधं	ஆயுதவர்க்கத்தை
आमन्त्र्य	விடைபெற்றுக்கொண்டு	जग्राह	வாங்கிக் கொண்டனர்.

तद्दिव्यं रघुशार्दूलः सत्कृतं माल्यभूषितम् । रामाय दर्शयामास सौमित्रिः सर्वमायुधम् ॥

रघुशार्दूलः	ரகுகுலதிலகராகிய	सत्कृतं	பூஜிக்கப்பட்டதுமான
सौमित्रिः	லக்ஷ்மணர்	तत् आयुधं	அந்த ஆயுதவர்க்கம்
दिव्यं	திவ்யமானதும்	सर्वं	எல்லாவற்றையும்
माल्यभूषितं	மாலைகளால் அலங்காரம் பண்ணப்பட்டதாய்,	रामाय	ஸ்ரீராமருக்கு
		दर्शयामास	முன்வைத்துக்காட்டினர்.

तमुवाचात्मवान् रामः प्रीत्या लक्ष्मणमागतम् ।
काले त्वमागतः सौम्य काङ्क्षिते मम लक्ष्मण ॥ ३२ ॥

आत्मवान्	முன் ஆலோசனையுள்ள	लक्ष्मण	"லக்ஷ்மணா!
रामः	ஸ்ரீராமர்	मम	எனது
आगतं	இவ்விடம் வந்துசேர்ந்த	सौम्य	நண்பனே!
तं	அந்த	काङ्क्षिते	மனதில் நினைத்த
लक्ष्मणं	லக்ஷ்மணரைப்பார்த்து,	काले	காலத்தில்
प्रीत्या	ஆதரவோடு	त्वं	நீ
उवाच	பின்வருமாறு திருவாய் மலர்ந்தருளினார்.	आगतः	வந்தனை.

अहं प्रदातुमिच्छामि यदिदं मामकं धनम् । ब्राह्मणेभ्यस्तपस्विभ्यस्त्वया सह परन्तप ॥
वसन्तीह दृढं भक्त्या गुरुषु द्विजसत्तमाः । तेषामपि च मे भूयः सर्वेषां चोपजीविनाम् ॥

इह	"இங்கு	सर्वेषां च	எல்லோருக்கும்
द्विजसत्तमाः	பிராம்மணோத்தமர்கள்	मामकं धनं	என் சொந்த பொருள்
गुरुषु	குருக்களிடம்	यत्	எதுவோ
दृढं	கடைசிவரைக்கும்	इदं	இதை
भक्त्या	பக்தியுடன்,	परन्तप	சத்துருக்களைத் தபிப்பிப்பவனே!
वसन्ति	வஸிக்கிறார்கள்.		
तेषां अपि	அவர்களுக்கும்	त्वया	உன்னுடன்
तपस्विभ्यः	தபஸிகளாகிய	सह	கூடியிருந்து
ब्राह्मणेभ्यः च	வேதியர்களுக்கும்,	भूयः	ஏராளமாய்
मे	என்னுடைய	अहं	நான்
उपजीविनां	போஷிப்பிலிருப்பவர்களான	प्रदातुं	தானம்பண்ண
		इच्छामि	கருதியிருக்கிறேன்.

वसिष्ठपुत्रं तु सुयज्ञमार्यं त्वमानयाशु प्रवरं द्विजानाम् ।
अभिप्रयास्यामि वनं समस्तानभ्यर्च्य शिष्टानपरान्द्विजातीन् ॥ ३५ ॥

द्विजानां	"அந்தணர்களுக்கு	त्वं	நீ
प्रवरं	தலைவரும்,	आशु	சீக்கிரமாக
आर्यं	பெரியவரும்,	आनय	எழுந்தருளப்பண்ணிக் கொண்டுவரக்கடவை.
वसिष्ठपुत्रं	வஸிஷ்டரின் திருக்குமாரருமாகிய	समस्तान्	எல்லோரையும்,
सुयज्ञं	ஸுயக்ஞரையும்,	अभ्यर्च्य	கௌரவித்து மரியாதை செய்துவிட்டு,
अपरान्	மற்ற	वनं	காட்டுக்கு
शिष्टान्	சிஷ்டர்களான	अभिप्रयास्यामि	நான் புறப்படப் போகிறேன்"
द्विजातीन् तु	வேதியர்களையும்		

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे एकत्रिंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 3701.   अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1346.

द्वात्रिंशः सर्गः—முப்பத்திரண்டாவது ஸர்க்கம் ॥ ३२ ॥

यात्रादानम्—யாத்திரா தானம்.

ततः शासनमाज्ञाय भ्रातुः प्रियकरं शुभम् । गत्वा स प्रविवेशाशु सुयज्ञस्य निवेशनम् ॥

सः	அவர்,
भ्रातुः	தமையனாரின்
शासनं	கட்டளையை,
शुभं	புண்யத்தை விளைவிக்கத் தக்கதாயும்,
प्रियकरं	க்ஷேமத்தை விளைவிக்கத் தக்கதாயும்,
आज्ञाय	திருவுளத்தில் பற்றி,
ततः	அவிடத்திலிருந்து
आशु	உடனே
गत्वा	எழுந்தருளி,
सुयज्ञस्य	ஸுயக்ஞருடைய
निवेशनं	திருமாளிகைக்கு
प्रविवेश	போய்ச்சேர்ந்தார்.

तं विप्रमग्न्यगारस्थं वन्दित्वा लक्ष्मणोऽब्रवीत् ।
सखेऽभ्यागच्छ पश्य त्वं वेश्म दुष्करकारिणः ॥ २ ॥

लक्ष्मणः	லக்ஷ்மணர்,
अग्न्यगारस्थं	அக்னிஹோத்ரசாலையிலிருந்த
विप्रं	அந்தணரை
वन्दित्वा	முடிதாழ்த்தி நமஸ்கரித்து,
तं	அவரைப் பார்த்து
अब्रवीत्	திருவாய்மலர்ந்தருளினார்.
सखे	தோழரே !
दुष्कर-कारिणः	செயற்கரிய செயல்களைச் செய்கின்றவருடைய (ஸ்ரீராமருடைய)
वेश्म	திருமாளிகைக்கு
त्वं	தேவரீர்
अभ्यागच्छ	எழுந்தருளும்.
पश्य	மற்ற விஷயங்களை தேவரீரே நேரில் கண்டு கொள்வீராக"

ततः सन्ध्यामुपास्याथ गत्वा सौमित्रिणा सह । जुष्टं तत्प्राविशल्लक्ष्म्या रम्यं रामनिवेशनम्

ततः	அதனால்
अथ	அக்காலத்திய
सन्ध्यां	நித்தியகருமத்தை
उपास्य	முடித்துக்கொண்டு,
सौमित्रिणा	லக்ஷ்மணரோடு
सह	கூடவே
गत्वा	எழுந்தருளி,
लक्ष्म्या	செல்வத்தால்
जुष्टं	நிரம்பியதும்
रम्यं	அழகாயுமிருக்கின்ற
तत्	அந்த
रामनिवेशनं	ஸ்ரீராமரது திருமாளிகைக்கு
प्राविशत्	வந்துசேர்ந்தார்.

तमागतं वेदविदं प्राञ्जलिः सीतया सह । सुयज्ञमभिचक्राम राघवोऽग्निमिवार्चितम् ॥

राघवः	ஸ்ரீராமர்
प्राञ्जलिः	அஞ்சலிஹஸ்தராகி
वेदविदं	வேதவித்தும்,
अर्चितं	கொழுந்துவிட்டெரிகிற
अग्निं	அக்கினியை
इव	போலிருக்கிறவரும்,
आगतं	அவ்விடத்திற்கெழுந்தருளிக்கொண்டிருக்கின்றவருமாகிய
तं सुयज्ञं	அந்த ஸுயக்ஞரை
सीतया सह	ஸீதையுடன்கூட
अभिचक्राम	எதிர்கொண்டு எழுந்தருளப்பண்ணிக் கொண்டுவந்தார்.

जातरूपमयैर्मुख्यैरङ्गदैः कुण्डलैः शुभैः । सहेमसूत्रैर्मणिभिः केयूरैर्वलयैरपि ॥ ५ ॥
अन्यैश्च रत्नैर्बहुभिः काकुत्स्थः प्रत्यपूजयत् । सुयज्ञं स तदोवाच रामः सीताप्रचोदितः ॥

सः	அந்த	वलयैः	வளைகளாலும்,
काकुत्स्थः	ஸ்ரீராமர்	अन्यैः	அஸாதாரண
सुयज्ञं	ஸுயக்ஞரை	बहुभिः	அநேக
जातरूपमयैः	பொன்னால் செய்யப் பட்டவைகளும்,	रत्नैः च	சிறந்த ஆபரணங்களாலும் (ரத்தனங்களாலும்),
मुख्यैः	மிகச் சிறந்தவைகளுமான	प्रत्यपूजयत्	கௌரவித்து பூஜித்தார்
अङ्गदैः	அங்கதங்களாலும்,	रामः	ஸ்ரீராமர்
शुभैः	அழகான	तदा	அந்த சமயத்தில்
कुण्डलैः	குண்டலங்களாலும்,	सीताप्रचोदितः	சீதாப்பிராட்டியாரின் வேண்டுகோளுக்கி சைந்தவராய்
सहेमसूत्रैः	பொன்வடத்திற்கோர்த்த	उवाच	திருவாய்மலர்ந்தருளி னார்.
मणिभिः	மணிகளாலும்,		
केयूरैः अपि	கேயூரங்களாலும்,		

हारं च हेमसूत्रं च भार्यायै सौम्य हारय । रशनां चाधुना सीता दातुमिच्छति ते सखे ।

सौम्य	"ஹிதமே புரியும்	रशनां च	மேகலையையும்,
सखे	தோழரே!	ते	தேவரீரது
अधुना	இப்பொழுது	भार्यायै	மனைவிக்கு
सीता	சீதை	दातुं	கொடுக்க
हारं च	முக்தாஹாரத்தையும்,	इच्छति	விரும்புகின்றனள்.
हेमसूत्रं च	பொன் சரட்டையும்,	हारय	அங்கீகரிக்கத் தேவரீர் திருவுளம்பற்றுவீராக.

अङ्गदानि विचित्राणि केयूराणि शुभानि च । प्रयच्छति सखे तुभ्यं भार्यायै गच्छती वनम् ॥

सखे	"நண்பரே!	अङ्गदानि	தோள்வளைகளையும்,
वनं	காட்டிற்கு	केयूराणि च	கேயூரங்களையும்,
गच्छती	பிரயாணமாயிருக்குமவள்	भार्यायै	மனைவிக்காக
विचित्राणि	விசித்திரமானவைகளும்	तुभ्यं	தேவரீரிடம்
शुभानि	அழகானவைகளுமான	प्रयच्छति	கொடுக்கின்றாள்.

पर्यङ्कमग्र्यास्तरणं नानारत्नविभूषितम् । तमपीच्छति वैदेही प्रतिष्ठापयितुं त्वयि ॥ ९ ॥

त्वयि	"தேவரீரிடத்தில்	तं	அந்த
अग्र्यास्तरणं	மிகச்சிறந்த மேல்விரிப்புகளுடன் கூடியதும்,	पर्यङ्कं अपि	கட்டிலையும்
नानारत्न-विभूषि	உயர்ந்த ரத்னங்களால் அலங்கரிக்கப்பட்டதுமான	वैदेही	வைதேஹி
		प्रतिष्ठापयितुं	தானம் செய்ய
		इच्छति	விரும்புகின்றாள்.

नागः शत्रुञ्जयो नाम मातुलो यं ददौ मम । तं ते गजसहस्रेण ददामि द्विजपुङ्गव ॥

द्विजपुङ्गव	"பிராம்மணோத்தமரே !
यं	எந்த ஒன்றை
मम	அடியேனுக்கு
मातुलः	அம்மான்
ददौ	வெகுமதியாய் கொடுத்தாரோ, அதுதான்
शत्रुञ्जयः नाम	சத்ருஞ்ஜயமென்னும்
नागः	யானை.
गजसहस्रेण	ஆயிரம் யானைகளோடு
तं	அதையும்
ते	தேவரீருக்கு
ददामि	அடியேன் தானம் செய்கின்றேன்."

इत्युक्तः स तु रामेण सुयज्ञः प्रतिगृह्य तत् । रामलक्ष्मणसीतानां प्रयुयोजाशिषः शुभाः ॥

इति	மேற்கண்டவண்ணமாய்
रामेण तु	ஸ்ரீராமராலேயே
उक्तः	வேண்டிக்கொள்ளப்பட்டவராகிய
सः	அந்த
सुयज्ञः	ஸுயக்ஞர்,
तत्	அதை
प्रतिगृह्य	பெற்றுக்கொண்டு,
रामलक्ष्मणसीतानां	ஸ்ரீராமலக்ஷ்மணஸீதைகளுக்கு
शुभाः	சுபமான
आशिषः	ஆசீர்வாதங்களை
प्रयुयोज	கூறி, வாழ்த்தியேத்தியருளினார்.

अथ भ्रातरमव्यग्रं प्रियं रामः प्रियंवदम् । सौमित्रिं तमुवाचेदं ब्रह्मेव त्रिदशेश्वरम् ॥ १२ ॥

रामः	ஸ்ரீராமர்
अथ	அப்பொழுது
अव्यग्रं	ஜாக்கிரதையாய் என்ன நியமனம் வருமோவென எதிர்பார்த்து காத்து நின்றுகொண்டிருந்தவரும்
प्रियं	அன்பிற்குப் பாத்திரரும்
प्रियंवदं	ஹிதமானதையே மொழிபவருமான
भ्रातरं	தம்பியாகிய
तं	அந்த
सौमित्रिं	லக்ஷ்மணரைப்பார்த்து
ब्रह्मा	பிரம்மதேவர்
त्रिदशेश्वरं	தேவேந்திரனுக்கு
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
इदं	பின்வருமாறு
उवाच	நியமித்தருளினார்.

अगस्त्यं कौशिकं चैव तावुभौ ब्राह्मणोत्तमौ । अर्चयाहूय सौमित्रे रत्नैः सस्यमिवांबुभिः ॥
तर्पयस्व महाबाहो गोसहस्रैश्च मानद । सुवर्णै रजतैश्चैव मणिभिश्च महाधनैः ॥ १४ ॥

महाबाहो	"மஹாபாகுவே !
मानद	சத்ருக்களினகம்பாவத்தையழிப்போனே !
सौमित्रे	லக்ஷ்மணா !
तौ	அந்த
उभौ	இரண்டு
ब्राह्मणोत्तमौ	பிராமணோத்தமர்களாகிய
अगस्त्यं च	அகஸ்தியமாமுனியையும்,
कौशिकं एव	கௌசிகமாமுனியையும்,

आहूय	எழுந்தருளப்பண்ணிக் கொண்டுவந்து,
सस्यं	பயிரை
अंबुभिः	ஏராளமான ஜலத்தினால்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
रत्नैः एव	சிறந்த பொருட்களைக் கொண்டும்,
गोसहस्रैः च	ஆயிரக்கணக்கான மாடுகளைக்கொண்டும்,
सुवर्णैः	தங்கநாணயங்களைக் கொண்டும்,
रजतैः च	வெள்ளிநாணயங்களைக் கொண்டும்,
महाधनैः	மிக்க விலையுயர்ந்த
मणिभिः च	ஆபரணங்களைக் கொண்டும்,
अर्चय	வருஷிப்பாயாக.
तर्पयस्व	உள்ளங்குளிரச் செய்வாயாக.

कौसल्यां च य आशीर्भिर्भक्तः पर्युपतिष्ठति । आचार्यस्तैत्तिरीयाणामभिरूपश्च वेदवित् ॥
तस्य यानं च दासीश्च सौमित्रे सम्प्रदापय । कौशेयानि च वस्त्राणि यावत्तुष्यति स द्विजः ॥

सौमित्रे	"லக்ஷ்மணா!
यः	எந்த
द्विजः	பிராமணர்
तैत्तिरीयाणां	தைத்திரீயசாகையை ஓதுபவர்களுக்கு
आचार्यः च	உபாத்தியாயரும்,
अभिरूपः	பாண்டித்யமுள்ளவரும்,
वेदवित् च	வேதவித்தும்
कौसल्यां	கௌஸல்யையம்மாளை
भक्तः	அடுத்தவராய்
आशीर्भिः	ஆசீர்வாதங்களால்
पर्युपतिष्ठति	கிட்ட இருந்து வாழ்த்து [கிறாரோ
सः	அவன்
यावत्	எப்படிச்செய்தால்,
तुष्यति	மகிழ்ச்சி யடைவாரோ அவ்வண்ணமே
तस्य	அவருக்கு
यानं च	ஓர் பல்லக்கையும்,
दासीः च	யாகபலிபீடங்களையும்
कौशेयानि	வெண்பட்டு
वस्त्राणि च	வஸ்திரங்களையும்
सम्प्रदापय	நீ கொடுப்பிப்பாயாக.

सूतश्चित्ररथश्चार्यः सचिवः सुचिरोषितः । तोषयैनं महार्हैश्च रत्नैर्वस्त्रैर्धनैस्तथा ॥
पशुकाभिश्च सर्वाभिर्गवां दशशतेन च ॥ १७ ॥

आर्यः	"பூஜ்யரான
चित्ररथः	சித்திரரதனென்ற
सचिवः	மந்திரி,
सुचिरोषितः	வெகுநாளாய் நம்மிடமிருக்கிறவர்.
सूतः च	சூதவம்சத்தில் பிறந்த [வர்.
एनं	இவரை
रत्नैः च	ரத்னங்களாலும்,
महार्हैः	நல்ல விலையுயர்ந்த
वस्त्रैः च	ஆடைகளாலும்,
धनैः तथा	ரொக்க நாணயங்களாலும்,
सर्वाभिः	எல்லாவித
पशुकाभिः च	கன்றுகளோடுகூடவே
गवां	பசுக்களின்
दशशतेन	ஆயிரத்தாலும்,
तोषय	மகிழ்விக்கக்கடவை.

ये चेमे कठकालापा बहवो दण्डमाणवाः । नित्यस्वाध्यायशीलत्वान्नान्यत् कुर्वन्ति किञ्चन
अलसाः स्वादुकामाश्च महतां चापि सम्मताः । तेषामशीतियानानि रत्नपूर्णानि दापय ॥
शालिवाहसहस्रं च द्वे शते भद्रकांस्तथा । व्यञ्जनार्थं च सौमित्रे गोसहस्रमुपाकुरु ॥

कठकालापाः	"கடசாகையையும், கலாபசாகையையும் அத்யயனம் பண்ணுகிறவர்களான
बहवः	அனேக
दण्डमाणवाः	கையில் தண்டம் தரித்த பிரம்மசாரிகள்
ये च	எவர்களோ,
इमे	இவர்கள்
नित्यस्वाध्यायशीलत्वात्	காலமெல்லாவற்றையும் வேதமோதுவதிலேயே கழித்துவிடுகிறபடியால்
अलसाः	ஆயாஸமடைந்தவர்களாய்,
अन्यत्	வேறு
किञ्चन	எதையும்
कुर्वन्ति न	செய்ய அவகாசமில்லாமலிருக்கிறார்கள்.
च	ஆனாலும்
स्वादुकामाः	ருசியுள்ள பண்டங்களில் விருப்பமுள்ளவர்கள்.
अपि च	அதுவும் தவிர
महतां	பெரியோர்களுக்கு
सम्मताः	ஸமானர்கள்.
सौमित्रे	லக்ஷ்மணா !
तेषां	அவர்களுக்கு
रत्नपूर्णानि	ரத்தினங்கள் நிறைந்த
अशीतियानानि	எண்பது வாஹனங்களை
दापय	கொடுப்பி.
सहस्रं च	ஆயிரம் பொதிமாடுகளையும்,
द्वे शते	இருநூறு
भद्रकान्	உழவுமாடுகளையும்,
तथा व्यञ्जनार्थं	சாப்பாட்டுற்குவேண்டிய பால் தயிர் நெய் முதலியவைகளுக்காக
गोसहस्रं च	பசுக்கள் ஆயிரத்தையும்
उपाकुरु	கொடு.

मेखलीनां महासङ्घः कौसल्यां समुपस्थितः । तेषां सहस्रं सौमित्रे प्रत्येकं संप्रदापय ॥

कौसल्यां	"கோஸலையாரை
मेखलीनां	மௌஞ்சியைக்கட்டிக் கொண்டிருக்கிற பிரம்மசாரிகளின்
महासङ्घः	பெரிய கூட்டம்
समुपस्थितः	அண்டியிருக்கிறது.
सौमित्रे	லக்ஷ்மணா !
तेषां	அவர்களுக்கு
प्रत्येकं	ஒவ்வொருவருக்கும்
सहस्रं	ஏராளமாய்
सम्प्रदापय	கொடுப்பிப்பாயாக.

अम्बा यथा च सा नन्देत् कौसल्या मम दक्षिणाम् ।
तथा द्विजातींस्तान् सर्वांल्लक्ष्मणार्चय सर्वशः ॥ २२ ॥

लक्ष्मण	"லக்ஷ்மணா !
मम अम्बा	எனது மாதாவாகும்
सा कौसल्या	அந்த கோஸலையார்
दक्षिणां	தானத்தை
यथा	எப்படிச்செய்தால்
नन्देत् च	மனங்களிப்பாளோ,
तथा	அவ்வண்ணமே
तान्	அந்த
द्विजातीन्	அந்தணர்கள்
सर्वान्	எல்லோரையும்
सर्वशः	எல்லாப்பிரகாரத்தாலும்
अर्चय	ஆராதி."

ततः स पुरुषव्याघ्रस्तद्धनं लक्ष्मणः स्वयम् । यथोक्तं ब्राह्मणेन्द्राणामददाद्धनदो यथा ॥

ततः	அப்பொழுது
पुरुषव्याघ्रः	புருஷோத்தமராகிய
सः	அந்த
लक्ष्मणः	லக்ஷ்மணர்
धनदः यथा	குபேரன் எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
तत्	அந்த
धनं	பொருளை
यथोक्तं	நியமனம்பெற்றவண்ணமே
ब्राह्मणेन्द्राणां	பிராம்மணோத்தமர்களுக்கு
अददात्	கொடைசெய்தருளினார்.

अथाब्रवीद्बाष्पकलांस्तिष्ठतश्चोपजीविनः । संप्रदाय बहु द्रव्यमेकैकस्योपजीविनः ॥ २४

उपजीविनः	தன்னிடம் குற்றேவல் செய்துவந்த பரிஜன ஸமூஹத்தின்
एकैकस्य	ஒவ்வொருவனுக்கும்
बहु	ஏராளமாய்
द्रव्यं	பொருளை
संप्रदाय	அளித்துவிட்டு,
अथ	அதன்பின்னர்
बाष्पकलान्	கண்ணும் கண்ணீருமாய்
तिष्ठतः	நின்றுகொண்டிருந்த
उपजीविनः	பரிஜனஸமூகத்தைப் பார்த்து,
अब्रवीत्	ஆக்ஞாபித்தருளினார்.

लक्ष्मणस्य च यद्वेश्म गृहं च यदिदं मम । अशून्यं कार्यमेकैकं यावदागमनं मम ॥

इदं	"இந்த
एकैकं	எங்களிருவர்களுக்கும் தனித்தனியாய் உள்ளதும்,
लक्ष्मणस्य	லக்ஷ்மணனுடைய
वेश्म	வீடு
यत् च	எதுவோ அதையும்
मम	எனது
गृहं	வீடு
यत् च	எதுவோ அதையும்,
मम	எனது
आगमनं यावत्	திரும்பிவருதல்மட்டும்,
अशून्यं	பாழடையாததாக,
कार्यम्	காத்துவரப்படவேண்டும்"

इत्युक्त्वा दुःखितं सर्वं जनं तमुपजीविनम् । उवाचेदं धनाध्यक्षं धनमानीयतामिति ॥

दुःखितं	துக்கப்பட்டுக்கொண்டிருக்கிற,
उपजीविनं	தமக்குக்குற்றேவல் செய்துவந்த
तं	அந்த
जनं	பரிஜனஸமூகத்தினிடம்
इति	மேற்கண்டவண்ணமாய்
उक्त्वा	அருளிச்செய்துவிட்டு,
इदं	இப்பொழுது
धनाध्यक्षं	தனது கோசாதிகாரியைப்பார்த்து,
धनं	"எனது பொக்கிஷம்
सर्वं	எல்லாமும்,
आनीयतां	இங்கு கொண்டுவரப்படட்டும்"
इति	என்று
उवाच	கட்டளையிட்டனர்.

ततोऽस्य धनमाजह्रुः सर्वमेवोपजीविनः । स राशिः सुमहांस्तत्र दर्शनीयो ह्यदृश्यत ॥

ततः	அதனால்	तत्र	அப்பொழுது,
अस्य	இவரது	सः	அந்த
धनं	பொக்கிஷம்	राशिः	குவியல்
सर्वं हि	எல்லாவற்றையுமே	सुमहान्	மிகப்பெரிதாயும்,
उपजीविनः	வேலைக்காரர்கள்	दर्शनीयः एव	ரமணீயமாகவும்
आजह्रुः	கொண்டுவந்துசேர்த்தார்கள்.	अदृश्यत	காணப்பட்டது.

ततः स पुरुषव्याघ्रस्तद्धनं सहलक्ष्मणः । द्विजेभ्यो बालवृद्धेभ्यः कृपणेभ्यो ह्यदापयत् ॥

ततः	அச்சமயத்தில்	बालवृद्धेभ्यः	குழந்தைகளுக்கும், முதியவர்களுக்கும்,
सहलक्ष्मणः	லக்ஷ்மணருடனிருந்த	कृपणेभ्यः	வறுமைதசையிலிருந்த
पुरुषव्याघ्रः	புருஷோத்தமராகிய	द्विजेभ्यः हि	அந்தணர்களுக்கும்,
सः	அவர்,	अदापयत्	கொடுப்பித்தார்.
तत्	அந்த		
धनं	பொக்கிஷத்தை		

तत्रासीत्पिङ्गलो गार्ग्यस्त्रिजटो नाम वै द्विजः । क्षतवृत्तिर्वने नित्यं फालकुद्काललाङ्गली ॥

तत्र	அக்காலத்தில்	पिङ्गलः	தரித்திரத்தால்பிங்கள வர்ணராயிருந்தவரும்
वने	காட்டில்,	गार्ग्यः वै	கர்க்கியவம்சத்தில் பிறந்தவருமாகிய
नित्यं	எப்பொழுதும்	त्रिजटः	திரிஜடர்
क्षतवृत्तिः	உணவுக்குகூட பொருள் ஸம்பாதிக்கும் வழியெதையும் காணுதவாராய்	नाम	என்ற
फालकुद्काल-लाङ्गली	கோடாரி மண்வெட்டி, கலப்பை இவைகளையுடையவராய்	द्विजः	ஓர் அந்தணர்
		आसीत्	இருந்தார்.

तं वृद्धं तरुणी भार्या बालानादाय दारकान् । अब्रवीद्ब्राह्मणं वाक्यं दारिद्र्येणाभिपीडिता ॥

तं	இந்த	आदाय	கையில் வைத்துக்கொண்டு,
वृद्धं	வயதுசென்ற	दारिद्र्येण	தரித்திரத்தால்
ब्राह्मणं	பிராம்மணரைப்பார்த்து,	अभिपीडिता	மிகவும் பீடிக்கப்பட்டவளாய்
तरुणी	சிறுபெண்ணான	वाक्यं	பின்வரும் சொல்லை
भार्या	மனைவி	अब्रवीत्	சொன்னாள்.
बालान्	சிறு		
दारकान्	குழந்தைகளை		

अपास्य फालं कुद्दालं कुरुष्व वचनं मम । रामं दर्शय धर्मज्ञं यदि किञ्चिदवाप्स्यसि ॥

मम	"என்னுடைய	रामं	ஸ்ரீராமரிடம்
वचनं	சொல்லை	दर्शय	ஆஜராகி உமக்கு வேண்டியதைத் தெரிவித்துக் கொள்ளும்.
कुरुष्व	செய்யும்.	यदि	அப்படிச்செய்தால்
फालं	கோடாரியையும்,	किञ्चित्	ஏதேனும்
कुद्दालं	மண்வெட்டியையும்	अवाप्स्यसि	பெறுவீர்."
अपास्य	தூரத்தில் எறிந்து [விட்டு,		
धर्मज्ञं	தர்மக்ஞரான		

स भार्याया वचः श्रुत्वा शाटीमाच्छाद्य दुश्छदाम् । स प्रातिष्ठत पन्थानं यत्र रामनिवेशनम्

सः	அவர்	आच्छाद्य	உடுத்திக்கொண்டு,
भार्यायाः	மனைவியினது	रामनिवेशनं	ஸ்ரீராமரது திருமாளிகை
वचः	சொல்லை	यत्र	எங்கோ
श्रुत्वा	கேட்டு,	पन्थानं	அதேவழியாக
दुश्छदां	கிழிந்த	सः	அவர்
शाटीं	வேஷ்டியை	प्रातिष्ठत	புறப்பட்டார்.

भृग्वङ्गिरस्समं दीप्त्या त्रिजटं जनसंसदि । आ पञ्चमायाः कक्ष्याया नैनं कश्चिदवारयत् ॥

दीप्त्या	காந்தியால்	पञ्चमायाः	ஐந்து
भृग्वङ्गिरःसमं	பிருகுரிஷிபோலவும், அங்கிரஸ் முனிபோலவுமிருக்கிற	कक्ष्यायाः	கட்டுகளின்
एनं	இந்த	जनसंसदि	ஜனக்கூட்டத்தில்
त्रिजटं	திருஜடமுனிவரை	कश्चित् आ	எவனேனுமொருவன்கூட
		अवारयत् न	தடுக்கவில்லை.

स राजपुत्रमासाद्य त्रिजटो वाक्यमब्रवीत् । निर्धनो बहुपुत्रोऽस्मि राजपुत्र महायशः ॥
क्षतवृत्तिर्वने नित्यं प्रत्यवेक्षस्व मामिति ॥ ३४ ॥

सः	அந்த	राजपुत्र	சக்கிரவர்த்தி திருக்குமாரரே!
त्रिजटः	திருஜட முனிவர்.	अस्मि	அடியேன்
राजपुत्रं	சக்கிரவர்த்தியாரின் திருக்குமாரரை	निर्धनः	பரம ஏழை.
आसाद्य	பார்த்து,	बहुपुत्रः	பெரிய குடும்பி.
इति	இனிவரும்	वने	காட்டில்
वाक्यं	விண்ணப்பத்தை	नित्यं	எப்பொழுதும்
अब्रवीत्	தெரிவித்துக்கொண்டார்.	क्षतवृत्तिः	உணவுக்குங்கூட ஸம்பாதிக்கமுடியாதவன்.
महायशः	"மிக்கப் புகழுடையவரே!	मां	என்னை
		प्रत्यवेक्षस्व	தேவரீர் கடாக்ஷித்தருளும்."

तमुवाच ततो रामः परिहाससमन्वितम् ॥ ३५ ॥

परिहाससमन्वितं	கொண்டாடுவதற்கேற்ற பாத்திரமாகிய	ततः	அப்பொழுது
तं	அவரைப்பார்த்து,	उवाच	பின்வருமாறு திருவாய் மலர்ந்தருளினர்.
रामः	ஸ்ரீராமர்		

गवां सहस्रमप्येकं न तु विश्राणितं मया । परिक्षिपसि दण्डेन यावत्तावदवाप्स्यसि ॥

मया	''அடியேனல்,	न	பெறுத தேவரீர்
गवां	பசுக்களின்	दण्डेन	கையிலிருக்கும் கோல் கொண்டு
सहस्रं	அநேகம்	यावत्	எவ்வளவுதூரம்
विश्राणितं	தானம் கொடுக்கப்பட்டது.	परिक्षिपसि	வீசியெறிவீரோ
तु	அப்படியிருந்தும், இதுவரைக்கும்	तावत्	அதுவரையிலுமுள்ள எல்லாவற்றையும்
एकं अपि	ஒன்றுகூட	अवाप्स्यसि	ஸ்வீகரிப்பீராக.

स शाटीं त्वरितः कट्यां संभ्रान्तः परिवेष्ट्य ताम् । आविध्य दण्डं चिक्षेप सर्वप्राणेन वेगितः

सः	அவர்	शाटीं	உத்தரீயத்தை
त्वरितः	பரபரப்புடன் கூடியவராய்,	कट्यां	இடுப்பில்
संभ्रान्तः	மிக்கக் கலவரமடைந்தவராய்	परिवेष्ट्य	சுற்றியிறுக்கிக்கொண்டு,
वेगितः	அதி உற்சாகம் கொண்டவராகி,	दण्डं	கோலை
तां	அந்த	आविध्य	சுழற்றி,
		सर्वप्राणेन	முழு பலத்தோடு
		चिक्षेप	எறிந்தார்.

स तीर्त्वा सरयूपारं दण्डस्तस्य कराच्च्युतः । गोव्रजे बहुसाहस्रे पपातोक्षणसन्निधौ ॥

तस्य	அவருடைய	तीर्त्वा	தாண்டி
करात्	கையிலிருந்து	बहुसाहस्रे	அனேக ஆயிரங்களடங் [கிய
च्युतः	கிளம்பிய	गोव्राजे	பசுமந்தையில்
सः	அந்த	उक्षणसन्निधौ	ஓர் எருதின் முன்னிலையில், (ஆர்ஷம்)
दण्डः	கோல்		
सरयूपारं	ஸரயூநதிக்கரையை	पपात	விழுந்தது

तं परिष्वज्य धर्मात्मा आ तस्मात्सरयूतटात् । आनयामास ता गोपैस्त्रिजटायाश्रमं प्रति ॥

धर्मात्मा	தர்மாத்மாவாகுமவர்	आ	இடையிலுள்ள
तं	அவரை	ताः	அவைகளை
परिष्वज्य	கட்டியணைத்துக் கொண்டு,	त्रिजटाय	திருஜடமுனிவருக்கு
		आश्रमं प्रति	ஆச்ரமத்தில்
तस्मात्	அந்த	गोपैः	இடையர்களைக்கொண்டு
सरयूतटात्	ஸரயூநதிக்கரையிலிருந்து	आनयामास	சேர்ப்பித்தருளினர்.

उवाच च ततो रामस्तं गार्ग्यमभिहर्षयन् । मन्युर्न खलु कर्तव्यः परिहासो ह्ययं मम ॥

ततः	அப்பொழுது
रामः	ஸ்ரீராமர்
गार्ग्यं	கார்க்யவம்சத்தவராகிய
तं	அவரைப்பார்த்து,
अभिहर्षयन्	உள்ளங்குளிரச் செய்பவராகி,
उवाच	திருவாய்மலர்ந்தருளினார்.
अयं	"இந்த
मम	எனது
परिहासः	கொண்டாடலானது
मन्युः च	மனதிலெப்படிப்பட்ட குறையை விளைவிப்பதாகவும்,
कर्तव्यः न	தேவர் திருவுளத்தில் பற்றலாகாது.
खलु हि	இதைத்தானடியேன் பிரார்த்திக்கிறேன்.

इदं हि तेजस्तव यद्दुरत्ययं तदेव जिज्ञासितुमिच्छता मया ।
इमं भवानर्थमभिप्रचोदितो वृणीष्व किञ्चेदपरं व्यवस्यति ॥ ४१ ॥

तव	"தேவரீரது
इदं	இந்த
दुरत्ययं	கண்டறிந்துகொள்வது கஷ்டமாகிய
तेजः	தபோபலம்,
यत्	எதுவோ,
तत्	அதை
हि	எல்லாருக்கும் பிரசித்தமாக
जिज्ञासितुं	தெரிந்துகொள்ள
इच्छता	விரும்பிய
मया	அடியேனால்
इमं	இந்த
अर्थं	காரியத்தில்
अभिप्रचोदितः	தேவரீர் பிரார்த்திக்கப்பட்டீர்.
अपरं	வேறு
किं एव	ஏதாவது
भवान्	தேவரீர்
व्यवस्यति चेत्	விரும்புகிறீர் ஆகில்
वृणीष्व	கேட்டருள்வீராக.

ब्रवीमि सत्येन न तेऽस्ति यन्त्रणा धनं हि यद्यन्मम विप्रकारणात् ।
भवत्सु सम्यक् प्रतिपादनेन तन्मयाऽऽर्जितं प्रीतियशस्करं भवेत् ॥ ४२ ॥

सत्येन	"மனப்பூர்வமாய்
ब्रवीमि	அடியேன் விண்ணப்பம் செய்கிறேன்
यत	ஆகையால்
ते	தேவரீருக்கு
यन्त्रणा	சங்கோசமென்பது
अस्ति न	வேண்டாம்.
यत्	எந்த
धनं	பொருள்
विप्रकारणात् हि	அந்தணர்களுடைய உபயோகத்திற்காகவே
मया	அடியேனால்
आर्जितं	ஸம்பாதிக்கப்பட்டதோ,
तत्	அது
भवत्सु	தேவரீரைப்போன்றவர்களிடத்தில்
सम्यक्	பரிபூர்ணமாய்
प्रतिपादनेन	கொடுக்கப்பட்டதினால்
मम	அடியேனுக்கு
प्रीतियशस्करं	மனமகிழ்ச்சியையும் புகழையும் விளைவிப்பதாக
भवेत्	இருக்கும்."

ततः सभार्यस्त्रिजटो महामुनिर्गवामनीकं प्रतिगृह्य मोदितः ।
यशोबलप्रीतिसुखोपबृंहणीस्तदाऽऽशिषः प्रत्यवदन्महात्मनः ॥ ४३ ॥

तदा	அப்பொழுது	मोदितः	மிக்க மகிழ்வுகொண்டவராகி
सभार्यः	குடும்பியாகிய	महात्मनः	மஹாத்மாவுக்கு
त्रिजटः	திரிஜட	यशोबलप्रीति-सुखोपबृंहणीः	புகழையும், பலத்தையும் அன்பையும், இன்பத்தையும் பெருகச்செய்யும்படியான
महामुनिः	மாமுனிவர்		
गवां	பசுக்களின்		
अनीकं	மந்தையை		
प्रतिगृह्य	தானமாய் பெற்றுக்கொண்டு,	आशिषः	ஆசிவசனங்களை
ततः	அதனுல்	प्रत्यवदत्	கூறினர்.

स चापि रामः परिपूर्णपौरुषो महद्धनं धर्मबलैरुपार्जितम् ।
नियोजयामास सुहृज्जने चिराद्यथार्हसंमानवचःप्रचोदितः ॥ ४४ ॥

सः रामः	அந்த ஸ்ரீராமர்	यथार्हसम्मान-वचःप्रचोदितः च	அவரவர்களின் தகுதிக்கேற்றபடி ஸம்மான வாக்கியத்தோடு அளிப்பவராயும்,
धर्मबलैः	தர்மப்ரயுகதமான பராக்ரமங்களால்		
उपार्जितं	சம்பாதித்த		
महत्	அளவற்ற	सुहृज्जने	அன்பர்களான ஜனங்கள் விஷயத்தில்
धनं	பொருளை		
परिपूर्ण-पौरुषः अपि	பரிபூர்ணமான ப்ரீதியோடுகூடின மனத்தினராயும்,	चिरात्	முடிவில்
		नियोजयामास	உபயோகப்படுத்தினர்.

द्विजः सुहृद्भृत्यजनोऽथ वा तदा दरिद्रभिक्षाचरणश्च यो भवेत् ।
न तत्र कश्चिन्न बभूव तर्पितो यथार्हसंमाननदानसंभ्रमैः ॥ ४५ ॥

तदा	அக்காலத்தில்	तत्र	அவர்களில்
यः च	எவனேனுமொருவன்	यथार्हसम्मानन-दानसंभ्रमैः	அவரவர்களின் தகுதிக்கேற்ற ஸம்மான தானங்களின் மரியாதைகளால்
दरिद्रभिक्षाचरणः	தாரித்திரியத்தால் பிச்சையெடுக்கும்		
द्विजः	பிராம்மணனுயோ,		
सुहृत्	அன்புள்ள	तर्पितः न	மனத்திருப்தியடையாதிருந்த
भृत्यजनः वा	சேவகனுயோ		
भवेत्	இருந்தானே	कश्चित्	ஒருவனும்
अथ	அப்பொழுது	न बभूव	இல்லை.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे द्वात्रिंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 3746. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1391.

त्रयस्त्रिंशः सर्गः—முப்பத்திமூன்ருவது ஸர்க்கம் || ३३ ||

दशरथदर्शनाय श्रीरामागमनम्—தசரதரைப் பார்க்க ஸ்ரீராமர் வருவது.

दत्त्वा तु सह वैदेह्या ब्राह्मणेभ्यो धनं बहु । जग्मतुः पितरं द्रष्टुं सीतया सह राघवौ ॥

राघवौ	ஸ்ரீராமலக்ஷ்மணரிருவ[ரும்	दत्त्वा	கொடைசெய்துவிட்டு,
वैदेह्या	வைதேஹியோடு	तु	அதன்மேல்
सह	கூடயிருந்து	पितरं	திருத்தந்தையை
ब्राह्मणेभ्यः	வேதியர்களுக்கு	द्रष्टुं	கண்டுசேவிக்க
बहु	மிக	सीतया सह	சீதாதேவியுடன்கூடவே
धनं	பொருளை	जग्मतुः	எழுந்தருளினுர்கள்.

ततो गृहीते दुष्प्रेक्षे त्वशोभेतां तदायुधे । मालादामभिराबद्धे सीतया समलंकृते ॥ २ ॥

सीतया तु	சீதாதேவியாராலேயே	गृहीते	இருகரங்களிலெடுத்துக் கொண்டு போகப்பட்டவைகளுமான
मालादामभिः	புஷ்பமாலைகளினுல்	तदायुधे	அவ்விருவர்களின் ஆயுதவர்க்கங்கள்
आबद्धे	சுற்றப்பட்டவைகளும்	दुष्प्रेक्षे	ஒளியால் கண்களைக்கூசச்செய்பவைகளாய்
समलङ्कृते	நன்கு அலங்கரிக்கப் பட்டவைகளும்	अशोभेताम्	விளங்கின.
ततः	அவிடத்திலிருந்து		

ततः प्रासादहर्म्याणि विमानशिखराणि च । अधिरुह्य जनः श्रीमानुदासीनो व्यलोकयत् ।

श्रीमान्	மிகச்செல்வத்தையுடைய	विमान- शिखराणि च	ஏழுமாடியுள்ள வீடுகளின் உச்சிகள் மீதும்.
जनः	ஜனசமூகமானது	अधिरुह्य	ஏறிக்கொண்டு.
ततः	அப்பொழுது	उदासीनः	உற்சாகமிழந்ததாய்
प्रासाद- हर्म्याणि	கோவில்களின் கோபுரங்கள்மீதும் தனிகர்களின் மாளிகைகள்மீதும்	व्यलोकयत्	பார்த்துக்கொண்டிருந்தது.

न हि रथ्याः स्म शक्यन्ते गन्तुं बहुजनाकुलाः ।
आरुह्य तस्मात् प्रासादाद्दीनाः पश्यन्ति राघवम् ॥ ४ ॥

रथ्याः	வீதிகள்	दीनाः	துன்பமுற்றிருந்த [ஜனங்கள்
बहु- जनाकुलाः	வெகுஜனக்கூட்டத்தால் நிற்கவுமிடமில்லாமல் நிறையப்பெற்றவைகளாய்	आरुह्य	உயர ஏறி,
गन्तुं	நுழைந்துசெல்ல	प्रासादात्	உயர்ந்த இடத்திலிருந்து
शक्यन्ते स्म न	முடியாதவைகளாக இருந்தன.	राघवं हि	ஸ்ரீராமரையே
तस्मात्	ஆகையால்	पश्यन्ति	வழிவகை ஒன்றும் தெரியாதவர்களாய், புத்தி கலங்கிப்பார்த்துக் கொண்டிருந்தார்கள்.

पदातिं वर्जितच्छत्रं रामं दृष्ट्वा तदा जनाः । ऊचुर्बहुविधा वाचः शोकोपहतचेतसः ॥

तदा	அப்பொழுது
रामं	ஸ்ரீராமரை
वर्जितच्छत्रं	திருக்குடையின்றி
पदातिं	கால்நடையாய் சென்று கொண்டிருக்கின்றவராய்
दृष्ट्वा	கட்புலனுய்க் கண்ட,
जनाः	ஜனங்கள்,
शोकोपहत-चेतसः	மனவேதனையால் தடுமாற்றமடைந்த மனத்தினர்களாகி
बहुविधाः	பலவாருய்
वाचः	பின்வரும்மொழிகளை
ऊचुः	ஒருவரோடொருவர் பேசிக்கொண்டார்கள்.

यं यान्तमनुयाति स्म चतुरङ्गबलं महत् । तमेकं सीतया सार्धमनुयाति स्म लक्ष्मणः ॥

यं	எந்த ஒருவரை,
महत्	மஹத்தான
चतुरङ्गबलं	நால்வகை சேனை
अनुयाति स्म	பின்தொடர்ந்து செல்லுமோ;
सीतया सार्धं	சீதையோடுகூட
एकं	தனிமையாய்,
यान्तं	போகிற
तं	அவரை,
लक्ष्मणः	லக்ஷ்மணர் ஒருவர்,
अनुयाति स्म	பின்தொடர்ந்து செல்கின்றார்.

ऐश्वर्यस्य रसज्ञः सन् कामिनां चैव कामदः । नेच्छत्येवानृतं कर्तुं पितरं धर्मगौरवात् ॥

ऐश्वर्यस्य	ஐசுவரியத்தினுடைய
रसज्ञः एव	உண்மையான பிரயோஜனமின்னதென்று தெரிந்தவரும்,
कामिनां	யாசித்தவர்களின்
कामदः च	மனோரதங்களை நிறைவேற்றுபவருமாகிய
सन्	தர்மாத்மாவாகுமவர்,
धर्मगौरवात् एव	தர்மத்தின்மேல்வைத்திருக்கும் கௌரவத்தாலேயே
पितरं	திருத்தந்தையை
अनृतं	அஸத்யவாதியாக
कर्तुं इच्छति न	செய்ய ஒப்பவில்லை.

या न शक्या पुरा द्रष्टुं भूतैराकाशगैरपि । तामद्य सीतां पश्यन्ति राजमार्गगता जनाः ॥

या	எந்த ஒருவள்
पुरा	இதுவரைக்கும்
आकाशगैः	ஆகாசத்தில்சஞ்சரிக்கிற
भूतैः	பரம பக்தர்களாலுங்கூட
द्रष्टुं	கட்புலனுய்க் காண
शक्या न	முடியாதவளோ;
तां	அந்த
सीतां	சீதாப்பிராட்டியாரை,
अद्य	தத்காலம்
राजमार्गगताः	ராஜவீதிகளிலிருக்கின்ற
जनाः	சாதாரண ஜனங்கள்
पश्यन्ति	பார்க்கின்றார்கள்.

अङ्गरागोचितां सीतां रक्तचन्दनसेविनीम् । वर्षमुष्णं च शीतं च नेष्यन्त्याशु विवर्णताम् ॥

अङ्गरागोचितां	"வாசனைத்திரவியங்களை பூசிக்கொள்ள உரியவளும்,	वर्ष	மழையும்
रक्तचन्दनसेविनीं	செஞ்சனத்தையணிந்துகொள்ளவேண்டியவளுமாகிய	उष्णं च	வெயிலும்,
सीतां	சீதாதேவியாரை	शीतं च	குளிரும்,
		आशु	சீக்கிரமாய்
		विवर्णतां	காந்தி குன்றியவளாய்
		नेष्यन्ति	மாற்றும்.

अद्य नूनं दशरथस्सत्त्वमाविश्य भाषते । न हि राजा प्रियं पुत्रं विवासयितुमर्हति ॥ १० ॥

अद्य	"இப்பொழுது	नूनं	நிச்சயம்.
दशरथः	தசரத	हि	ஏனென்றால்
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்	प्रियं	மிகப்பிரியமுள்ள
सत्त्वं	பேயை	पुत्रं	புதல்வரை
आविश्य	புகவிட்டுக்கொண்டு,	विवासयितुं	காட்டிற்கனுப்ப
भाषते	மதிமாறிப்பேசுகின்றார்.	अर्हति न	ஸம்மதிக்கமாட்டார்.

निर्गुणस्यापि पुत्रस्य कथं स्याद्विप्रवासनम् । किं पुनर्यस्य लोकोऽयं जितो वृत्तेन केवलम् ॥

निर्गुणस्य	"உதவாத	यस्य	எவருக்கு
पुत्रस्य	மகனுக்கு	वृत्तेन	திருக்கல்யாணகுணம்
अपि	கூட	अयं	இந்த [பெருமையால்
विप्रवासनं	சுதேசத்துநின்று அகற்றுகை	लोकः	உலகம்
कथं स्यात्	விதிக்கப்படுகிறதில்லை.	केवलं	முற்றிலும்
पुनः	அப்படியிருந்தும்,	जितः	வச்யமோ. (அவருக்கு)
		किम्	இது ஏன் ?

आनृशंस्यमनुक्रोशः श्रुतं शीलं दमः शमः । राघवं शोभयन्त्येते षड्गुणाः पुरुषोत्तमम् ॥

आनृशंस्यं	"எப்படிப்பட்டவனுக்கும் தேகச்சிரமத்தையோ அல்லது மனத்துன்பத்தையோ விளைவிக்காதிருக்கும் தன்மை,	दमः	புலன்களை அடக்கி தன் வசமாக்கிக்கொள்கை,
		शमः	எக்காலத்திலெதற்கும் மனதைச்சிதறவிடா திருத்தல் ஆகிய
अनुक्रोशः	தண்ணளி,	एते	இந்த
श्रुतं	சாஸ்திரக்ஞானம்,	षड् गुणाः	ஆறு குணங்களும்,
		पुरुषोत्तमं	*புருஷோத்தமராகிய
शीलं	எப்பவும் தர்மநெறி வழுவாது எதையும் செய்யும் சுபாவம்,	राघवं	ஸ்ரீராமரை
		शोभयन्ति	விளக்குகின்றன.

[*ஸர்வாந்தர்யாமியாய், ஸகல ஜகத்காரணமாய், ஸகல ஜகத்சரண்யராய், ஸர்வ வ்யாபியாய் இருக்கும் புருஷோத்தமராகிய]

तस्मात्तस्योपघातेन प्रजाः परमपीडिताः । औदकानीव सत्त्वानि ग्रीष्मे सलिलसंक्षयात् ॥

तस्मात् — ஆகையால்,
तस्य — அவருக்கு
उपघातेन — துன்பத்தை விளைவித்ததால்,
प्रजाः — ஜனங்கள்,
ग्रीष्मे — வெயிற்காலத்தில்
सलिलसंक्षयात् — நீர் வற்றிப்போய்விட்டதால்
औदकानि — ஜலத்திலேயே உயிருடனிருக்கிற
सत्त्वानि — ஜந்துக்கள்
इव — எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே.
परमपीडिताः — தவிக்கின்றார்கள்.

पीडया पीडितं सर्वं जगदस्य जगत्पतेः । मूलस्येवोपघातेन वृक्षः पुष्पफलोपगः ॥ १४ ॥

जगत्पतेः — ஜகத்துக்கெல்லாம் நாயகராகிய
अस्य — இவருடைய
पीडया — கஷ்டத்தால்
जगत् सर्वं — உலகம் எல்லாமும்,
पुष्पफलोपगः — புஷ்பங்களையும், கனிகளையும் தரும்
वृक्षः — ஓர் விருக்ஷமானது
मूलस्य उपघातेन — வேரின் நாசத்தால்
इव — எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
पीडितम् — அழிந்துபோயிற்று.

मूलं ह्येष मनुष्याणां धर्मसारो महाद्युतिः । पुष्पं फलं च पत्रं च शाखाश्चास्येतरे जनाः ॥

महाद्युतिः — அமானுஷ்ய மஹிமைபூண்ட
धर्मसारः — தருமதேவதையாகிய
एषः हि — இவர் ஒருவர்தான்
मनुष्याणां — மானிடர்களுக்கு
मूलं — வேர். (ஆதாரம்.)
इतरे — இதர
जनाः — ஜனங்கள்
अस्य — இதன்
पुष्पं — புஷ்பமாகவும்,
फलं च — பழமாகவும்
पत्रं च — இலையாகவும்,
शाखाः च — கிளைகளாகவும் ஆகிறார்கள்.

ते लक्ष्मण इव क्षिप्रं सपत्नीकाः सबान्धवाः । गच्छन्तमनुगच्छामो येन गच्छति राघवः ॥

ते — அந்த நாம்
सपत्नीकाः — பத்தினிகளோடு கூடினவர்களாயும்,
सबान्धवाः — புத்திரமித்திர பந்துக்களோடு கூடினவர்களாயும்,
राघवः — ஸ்ரீராகவர்
येन — எந்த வழியாய்
गच्छति — எழுந்தருளுகிறாரோ;
गच्छन्तं — எழுந்தருளுமவரை
लक्ष्मणः — லக்ஷ்மணர்
इव — எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
क्षिप्रं — இப்பவே
अनुगच्छामः — தொடர்ந்து போவோம்.

उद्यानानि परित्यज्य क्षेत्राणि च गृहाणि च । एकदुःखसुखा राममनुगच्छाम धार्मिकम् ॥

उद्यानानि — பூந்தோட்டங்களையும்,
क्षेत्राणि च — நிலங்களையும்,
गृहाणि च — வீடுவாசல்களையும்,
परित्यज्य — துறந்துவிட்டு,
एकदुःखसुखाः — துக்கத்தையும் சுகத்தையும் ஒரேமாதிரியாகப் பாராட்டுபவர்களாய்,
धार्मिकं — தர்மிஷ்டராகிய
रामं — ஸ்ரீராமரை
अनुगच्छाम — பின்பற்றிச்செல்வோம்.

समुद्धृतनिधानानि परिध्वस्ताजिराणि च । उपात्तधनधान्यानि हृतसाराणि सर्वशः ॥
रजसाऽभ्यवकीर्णानि परित्यक्तानि दैवतैः । मूषिकैः परिधावद्भिरुद्बिलैरावृतानि च ॥
अपेतोदकधूमानि हीनसंमार्जनानि च । प्रनष्टबलिकर्मेज्यामन्त्रहोमजपानि च ॥ २० ॥
दुष्कालेनैव भग्नानि भिन्नभाजनवन्ति च । अस्मत्त्यक्तानि वेश्मानि कैकेयी प्रतिपद्यताम् ॥

कैकेयी	கைகேயீதேவியார்
दुष्कालेन एव	போராதவேளையென்கிற ஒரு காரணத்தினுலேயே
अस्मत्त्यक्तानि	நம்மால் சூன்யமாய் ஒழிக்கப்பட்ட
वेश्मानि	வீடுகளை
समुद्धृत-निधानानि	புதயல்களையெடுத்து அப்புறப்படுத்தப் பட்டவைகளாயும்,
परिध्वस्ताजिराणि च	அழிந்த முற்றங்களை யுடையவைகளாயும்,
हृतसाराणि च	பொருள்களை யெல்லா மெடுத்து அப்புறப் படுத்தப்பட்டவைகளா யும்,
उपात्तधन-धान्यानि च	தனங்களையும், தானியங் களையுமெடுத்தப்புறப் படுத்தப்பட்டவைகளா யும்,
दैवतैः	க்ருஹதேவதைகளாலும்
परित्यक्तानि	துறக்கப்பட்டவைகளா யும்,
प्रनष्टबलि-कर्मेज्यामन्त्र-होमजपानि च	பலி, வைதிகக்கிரியை யாகம், மந்திரம், ஹோ மம், ஜபம் இவைகளில் லாதவைகளாய்
हीनसम्मार्जनानि	துகள் போக விளக்கா தவைகளாயும், மெழு காதவைகளாயும்,
अपेतोदक-धूमानि	நீர் தெளியாதவைகளா யும், தூபமணமில்லாத வைகளாயும்,
भिन्नभाजनवन्ति	உடைந்த பாத்திரங்களை யுடையவைகளாய்
भग्नानि	உடைந்துகிடக்கின்ற
सर्वशः	எங்கும் [வைகளாய்
उद्बिलैः	திறந்தவளைகளால்
परिधावद्भिः	அங்குமிங்கும் ஓடுகின்ற
मूषिकैः च	எலிகளால் மாத்திரம்
आवृतानि	வாஸம்செய்யப்பட்டு விளங்குகிறவைகளாயும்,
रजसा	புழுதியால்
अभ्यवकीर्णानि	எங்கும் படியப்பெற்ற வைகளாயும்
प्रतिपद्यताम्	அடையட்டும்.

वनं नगरमेवास्तु येन गच्छति राघवः । अस्माभिश्च परित्यक्तं पुरं संपद्यतां वनम् ॥

राघवः	ஸ்ரீராமர்
गच्छति	வெளியில்போய்விடுகின் ருர்.
येन	என்கிற காரணத்தால்
वनं	காடானது
नगरं एव	நகரமாகவே
अस्तु	ஆகட்டும்.
अस्माभिः	நம்மால்
परित्यक्तं	விடப்பட்ட
पुरं	பட்டணம்,
वनं च	காடாகவே,
सम्पद्यताम्	ஆகட்டும்.

विलानि दंष्ट्रिणः सर्वे सानूनि मृगपक्षिणः। त्यजन्त्वस्मद्भयाद्भीता गजाः सिंहा वनान्यपि ॥

दंष्ट्रिणः	ஸர்பங்கள்	वनानि	காடுகளையும்,
बिलानि	வளைகளையும்	सर्वे अपि	எல்லாமும்
मृगपक्षिणः	மிருகங்களும், பக்ஷிகளும்	अस्मद्भयात्	நம்மைக்கண்டாலுண்டாகும் பயத்தால்,
सानूनि	தாழ்வரைகளையும்,	भीताः	தடுமாற்றமடைந்தவைகளாய்
गजाः	யானைகளும்,		
सिंहाः	சிங்கங்களும்,	त्यजन्तु	விட்டு ஓடிப்போய்விடட்டும்.

अस्मत्त्यक्तं प्रपद्यन्तां सेव्यमानं त्यजन्तु च ॥ २४ ॥

सेव्यमानं च	ஆச்ரயித்திருக்குமிடமெல்லாவற்றையும்	अस्मत्त्यक्तं	நம்மால் சூன்யமாய் விடப்பட்ட இடத்தை
त्यजन्तु	ஒழித்துவிடட்டும்.	प्रपद्यन्ताम्	அடையட்டும்.

तृणमांसफलादानं देशं व्यालमृगद्विजम् । प्रपद्यतां हि कैकेयी सपुत्रा सह बान्धवैः ॥
राघवेण वने सर्वे सह वत्स्याम निर्वृताः ॥ २५ ॥

कैकेयी	கைகேயீதேவியார்,	देशं	தேசத்தை
सपुत्रा	திருக்குமாரரோடு கூடியவளாய்,	प्रपद्यतां	அடையட்டும்.
		सर्वे	நாமெல்லோரும்
सह बान्धवैः	பந்துக்களோடும்	राघवेण	ஸ்ரீராமரோடு,
तृणमांस-फलादानं	புல், மாம்ஸம், பழம், இத்யாதிகளைத்தின்கின்ற	सह हि	கூடவேயே
		वने	காட்டில்,
व्यालमृग-द्विजं	கொடிய மிருகங்கள், பக்ஷிகள் இவைகளுக்கிருப்பிடமாகிய,	निर्वृताः	மனோரதமெல்லாம் கைகூடப்பெற்றவர்களாக
		वत्स्याम	வாழ்வோம்.

इत्येवं विविधा वाचो नानाजनसमीरिताः। शुश्राव रामः श्रुत्वा च न विचक्रेऽस्य मानसम् ॥

इति एवं	இவ்வாறுய்	शुश्राव	கேட்டார்.
नानाजन-समीरिताः	ஜனங்கள் பலரும் சொல்லிக்கொண்டிருந்த	श्रुत्वा च	கேட்டும்,
		अस्य	இவரது
विविधाः	பலவாறுன	मानसं	திருவுளம்
वाचः	மொழிகளை		
रामः	ஸ்ரீராமர்	विचक्रे न	விகாரம்கொள்ளவில்லை.

स तु वेश्म पितुर्दूरात् कैलासशिखरप्रभम् । अभिचक्राम धर्मात्मा मत्तमातङ्गविक्रमः ॥

मत्तमातङ्गविक्रमः	மதயானைபோன்ற நடையுடையவரும்,	कैलास-शिखरप्रभं	கைலாஸமலையின் சிகரம் போல் விளங்குகிற
धर्मात्मा	தர்மாத்மாவுமான	पितुः	திருத்தந்தையின்
सः	அவர்,	वेश्म	திருமாளிகையை
दूरात् तु	தூரத்திலிருந்தே	अभिचक्राम	நோக்கி நடந்தார்.

विनीतधीरपुरुषं प्रविश्य तु नृपालयम् । ददर्शावस्थितं दीनं सुमन्त्रमविदूरतः ॥ २८ ॥

नृपालयं — சக்கிரவர்த்தியின் திருமாளிகைக்கு
प्रविश्य — வந்துசேர்ந்த அவர்
अविदूरतः तु — அதன் வாசலிலேயே
विनीतधीरपुरुषं — நல்ல ஞானமுடைய தீரபுருஷனும்
अवस्थितं — சலியாமனத்தையுடைய வருமாகிய
सुमन्त्रं — சுமந்திரரை
दीनं — மிக்க வாட்டமடைந்திருக்கின்றவராக
ददर्श — கவனித்தார்.

प्रतीक्षमाणोऽपि जनं तदाऽऽर्तमनार्तरूपः प्रहसन्निवाथ ।
जगाम रामः पितरं दिदृक्षुः पितुर्निदेशं विधिवच्चिकीर्षुः ॥ २९ ॥

पितुः — திருத்தந்தையின்
निदेशं — கட்டளையை
विधिवत् — தருமவிதிக்கு குறையென்பதே விளையாத வண்ணமாய்,
चिकीर्षुः — நிறைவேற்ற மனவுறுதி கொண்டவரும்,
अथ — இப்பொழுது
पितरं — திருத்தந்தையை
दिदृक्षुः — கண்டுசேவிக்கவந்திருக்கிறவருமாகிய
रामः — ஸ்ரீராமர்
जनं — ஜனசமூகத்தை
आर्तं — மிக்கத்தவித்துக்கொண்டிருக்கிறதாக
प्रतीक्षमाणः — திருவுளத்திலறிந்தவராய்
अपि — இருந்தும்
तदा — அப்படியும்,
अनार्तरूपः — மனத்தளர்ச்சி அடையாதவராய்
प्रहसन् इव — புன்சிரிப்புகொண்டவராகவே
जगाम — ஸமயத்தைஎதிர்பார்த்து கார்த்துநின்று கொண்டிருந்தார்.

तत्पूर्वमैक्ष्वाकसुतो महात्मा रामो गमिष्यन् वनमार्तरूपम् ।
व्यतिष्ठत प्रेक्ष्य तदा सुमन्त्रं पितुर्महात्मा प्रतिहारणार्थम् ॥ ३० ॥

महात्मा — மஹாத்மாவானவரும்
तदा — அப்பொழுது
ऐक्ष्वाक-सुतः — இக்ஷ்வாகு குலத்தில் பிறந்தவரிடத்தில் திருக்குமாரராய் அவதாரம் செய்தருளியவருமாகிய
रामः — ஸ்ரீராமர்,
महात्मा — தண்ணளியை விளங்க காட்டுகின்றவராய்
तत् — அந்த
वनं — காட்டிற்கு
गमिष्यन् — எழுந்தருளப் போகிறவராய்
पूर्वं — முதலில்
पितुः — திருத்தாதைக்கு
प्रतिहारणार्थं — தான் வந்திருக்கும் செய்தியை விண்ணப்பம் செய்வதின் பொருட்டு
आर्तरूपं — அதிகத்துன்பப்பட்டுக்கொண்டிருக்கிற
सुमन्त्रं — ஸுமந்திரரை
प्रेक्ष्य — பார்த்து,
व्यतिष्ठत — கார்த்து நின்றுகொண்டிருந்தார்.

पितुर्निदेशेन तु धर्मवत्सलो वनप्रवेशे कृतबुद्धिनिश्चयः ।
स राघवः प्रेक्ष्य सुमन्त्रमब्रवीन्निवेदयस्वागमनं नृपाय मे ॥ ३१ ॥

पितुः	திருத்தந்தையின்	राघवः	ஸ்ரீராமர்
निदेशेन तु	கட்டளை என்கிற ஒரு காரணத்தைக்கொண்டே	सुमन्त्रं	ஸுமந்திரரை
		प्रेक्ष्य	பார்த்து,
		मे	"அடியேனது
वनप्रवेशे	வனம் புகுவதில்	आगमनं	வரவை
कृतबुद्धिनिश्चयः	மனவுறுதிகொண்ட	नृपाय	சக்கிரவர்த்தியாரிடம்
धर्मवत्सलः	தர்மவத்ஸலராகிய	निवेदयस्व	தெரிவியும்" (என்று)
सः	அந்த	अब्रवीत्	அருளிச்செய்தார்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे त्रयस्त्रिंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 3777. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1422.

चतुस्त्रिंशः सर्गः—முப்பத்திநான்காவது ஸர்க்கம் ॥ ३४ ॥

दशरथमूर्च्छा—தசரதர் மூர்ச்சையடைவது.

ततः कमलपत्राक्षः श्यामो निरुदरो महान् । उवाच रामस्तं सूतं पितुराख्याहि मामिति ॥

कमलपत्राक्षः	புண்டரீகபலாசவிசாலாக்ஷரும்,	रामः	ஸ்ரீராமர்
		तं	அந்த
श्यामः	நீலமேகச்யாமளவர்ணமுடையவரும்,	सूतं	ஸூதராகிய ஸுமந்திரரிடம்
		पितुः	"திருத்தந்தைக்கு
निरुदरः	ஏற்றுக்கொண்ட காரியத்தை குறையின்றி முடிக்க நிச்சயித்துவிட்ட	मां	என்னைப்பற்றி
		ततः	மற்றபடியும்
		आख्याहि	தெரிவியும்"
		इति	என்றும்
महान्	மஹானுமாகிய	उवाच	அருளிச்செய்தார்.

स रामप्रेषितः क्षिप्रं सन्तापकलुषेन्द्रियः । प्रविश्य नृपतिं सूतो निश्वसन्तं ददर्श ह ॥

रामप्रेषितः	ஸ்ரீராமரிடமிருந்து தூதுகொண்டுபோகின்றவரும்	क्षिप्रं	தக்ஷணமே
		प्रविश्य	உள்ளே சென்று,
सन्ताप-कलुषेन्द्रियः	ஸந்தாபத்தால் கலங்கிய இந்திரியங்களை உடையவருமான	नृपतिं	சக்கிரவர்த்தியாரை
		ह	மஹாகஷ்டதசையில்
		निश्वसन्तं	பெருமூச்செறிந்துகொண்டிருப்பவராக
सः	அந்த		
सूतः	ஸுமந்திரர்	ददर्श	கவனித்தார்.

उपरक्तमिवादित्यं भस्मच्छन्नमिवानलम् । तटाकमिव निस्तोयमपश्यज्जगतीपतिम् ॥

जगतीपतिं	சக்கிரவர்த்தியாரை
उपरक्तं	அரவின் வாய்ப்பட்ட
आदित्यं	சூரியனை
इव	போலிருக்கிறவராகவும்,
भस्मच्छन्नं	நீறுபூத்த
अनलं	நெருப்பை
इव	போலிருக்கிறவராகவும்,
निस्तोयं	நீர்வற்றிய
तटाकं	தடாகத்தை
इव	போலிருக்கிறவராகவும்,
अपश्यत्	கவனித்தார்.

आलोक्य तु महाप्राज्ञः परमाकुलचेतसम् । राममेवानुशोचन्तं सूतः प्राञ्जलिरासदत् ॥

महाप्राज्ञः	நுண்ணியராகிய
सूतः	சூதராகிய சுமந்திரர்
रामं एव	ஸ்ரீராமரைப்பற்றியே
परं	மிகவும்
अनुशोचन्तं	கவலைப்படுகிறவராய்
आकुलचेतसं	மனங்கலங்கியிருக்கின்றவராய்
आलोक्य	கவனித்து,
तु	ஆயினும்
प्राञ्जलिः	கைகூப்பினவராய்,
आसदत्	அருகிற்சென்று காத்து நின்றனர்.

तं वर्धयित्वा राजानं सूतः पूर्वं जयाशिषा । भयविक्लबया वाचा मन्दया श्लक्ष्णमब्रवीत् ॥

सूतः	சூதராகும் சுமந்திரர்,
तं	அந்த
राजानं	சக்கிரவர்த்தியாரைப் [பார்த்து,
पूर्वं	முதலில்
जयाशिषा	''ஜய விஜயீபவ'' என்று
वर्धयित्वा	ஆசிகூறி,
भय-विक्लबया	மனத்துயரத்தை நன்கு விளங்கக்காட்டுகிறதும்,
मन्दया	தத்காலம் கஷ்டதசையை நன்கு விளங்கக் காட்டுகிறதுமாகிய,
वाचा	தொனிகொண்டு,
श्लक्ष्णं	நாஜூக்காய்,
अब्रवीत्	பின்வருமாறு சொன்னார்.

अयं स पुरुषव्याघ्रो द्वारि तिष्ठति ते सुतः । ब्राह्मणेभ्यो धनं दत्त्वा सर्वं चैवोपजीविनाम् ॥

ते	''தேவரீரது
सुतः	திருக்குமாரரும்,
पुरुषव्याघ्रः	புருஷோத்தமருமாகிய
सः	அவர்,
ब्राह्मणेभ्यः च	பிராம்மணர்களுக்கும்
उपजीविनां एव	பரிஜனங்களுக்கும்,
धनं	பொருள்
सर्वं	அனைத்தையும்,
दत्त्वा	கொடைசெய்துவிட்டு,
द्वारि	வாயிலில்
अयं	இதோ
तिष्ठति	வந்துகாத்து நிற்கின்றார்

स त्वा पश्यतु भद्रं ते रामः सत्यपराक्रमः । सर्वान् सुहृद आपृच्छ्य त्वामिदानीं दिदृक्षते ॥

सत्यपराक्रमः	''சொன்ன சொல் தவறாதவராகிய
रामः	ஸ்ரீராமர்
सुहृदः	மித்திரர்கள்
सर्वान्	எல்லாரிடமும்
आपृच्छ्य	விடைபெற்றுக்கொண்டு
इदानीं	இப்பொழுது
त्वां	தேவரீரை
दिदृक्षते	தரிசிக்கக் காத்துக் கொண்டிருக்கிறார்.
सः	அவர்
त्वा	தேவரீரை
पश्यतु	கண்டு சேவிக்கட்டும்.
ते भद्रम्	தேவரீர் திருவுளம் பற்றுவீராக.

गमिष्यति महारण्यं तं पश्य जगतीपते । वृतं राजगुणैः सर्वैरादित्यमिव रश्मिभिः ॥ ८ ॥

महारण्यं	''மஹத்தான அரண்யத்திற்கு	सर्वैः	எல்லா
गमिष्यति	எழுந்தருளியிருக்கின்றனர்.	रश्मिभिः	கிரணங்களாகிற
जगतीपते	சக்கிரவர்த்தியாரே!	राजगुणैः	ராஜகுணங்களால்
आदित्यं	சூரியபகவானை	वृतं	விளங்கிக்கொண்டிருக்கும்
इव	போன்றவராய்,	तं	அவரை
		पश्य	கடாக்ஷித்தருளுவீராக''

स सत्यवादी धर्मात्मा गांभीर्यात् सागरोपमः । आकाश इव निष्पङ्को नरेन्द्रः प्रत्युवाच तम् ॥

सत्यवादी	ஸத்யவாதியும்,	निष्पङ्कः	மாசற்றவரும்,
धर्मात्मा	தர்மாத்மாவுமாம்,	नरेन्द्रः	சக்கிரவர்த்தியுமாகிய
गाम्भीर्यात्	காம்பீர்யத்தால்	सः	அவர்,
सागरोपमः	சமுந்திரம்போன்றவரும்	तं	அவரைப்பார்த்து,
आकाशः	ஆகாசம்	प्रत्युवाच	பின்வருமாறு ஆக்ஞாபித்தருளினர்.
इव	போல		

सुमन्त्रानय मे दारान् ये केचिदिह मामकाः । दारैः परिवृतः सर्वैर्द्रष्टुमिच्छामि राघवम् ॥

सुमन्त्र	சுமந்திரரே!	आनय	அழைத்துவாரும்.
ये	எந்த	दारैः	மனைவிமார்கள்
केचित्	எவர்கள்	सर्वैः	எல்லாராலும்,
मामकाः	என்னைச்சேர்ந்தவர்களோ, (அந்த)	परिवृतः	சூழப்பட்டவனாய்,
मे	எனது	राघवं	ஸ்ரீராமனை
दारान्	மனைவிமார்களை,	द्रष्टुं	காண
इह	இங்கு	इच्छामि	விரும்புகின்றேன்.''

सोऽन्तःपुरमतीत्यैव स्त्रियस्ता वाक्यमब्रवीत् । आर्या ह्वयति वो राजा गम्यतां तत्र मा चिरम् ॥

सः	அவர்	आर्याः	''மாதுசிரோமணிகளே!
अन्तःपुरं	அந்தப்புரத்தினுள்	राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
अतीत्य	சென்று,	वः	உங்களை
ताः स्त्रियः	அந்த மாதர்களைநோக்கி	ह्वयति	கூப்பிடுகிறார்.
वाक्यं	விஷயத்தை	तत्र गम्यतां	அங்கு வரவேண்டும்.
अब्रवीत्	பின்வருமாறு தெரியப்படுத்தினர்.	चिरं एव	விளம்பம் என்பதே
		मा	வேண்டாம்''

एवमुक्ताः स्त्रियः सर्वाः सुमन्त्रेण नृपाज्ञया । प्रचक्रमुस्तद्भवनं भर्तुराज्ञाय शासनम् ॥

नृपाज्ञया	சக்கிரவர்த்தியாரின் ஆக்ஞைகொண்டு	सर्वाः	எல்லோரும்
सुमन्त्रेण	சுமந்திரரால்	भर्तुः	கணவரின்
एवं	மேற்கூறியவிதம்,	शासनं	நியமனத்தை
उक्ताः	விண்ணப்பம்செய்யப்பட்டவர்களாகிய	आज्ञाय	சிரமேற்கொண்டு,
स्त्रियः	மனைவிமார்கள்	तद्भवनं	அவரது திருமாளிகைக்கு
		प्रचक्रमुः	புறப்பட்டார்கள்.

अर्धसप्तशतास्तास्तु प्रमदास्ताम्रलोचनाः । कौसल्यां परिवार्याथ शनैर्जग्मुर्धृतव्रताः ॥

धृतव्रताः	தருமானுஷ்டானங்களில் அசஞ்சலபற்றுடைய வர்களும்	अर्धसप्तशताः	மூன்னூற்றைம்பது
		प्रमदाः तु	மனைவிமார்களும்
		अथ	அப்பொழுது
ताम्रलोचनाः	அழுகையால் சிவந்த கண்களையுடையவர் களுமான	शनैः	முறைப்படி
		कौसल्यां	கௌஸல்யாதேவியை,
		परिवार्य	சூழ்ந்துகொண்டு,
ताः	அந்த	जग्मुः	வந்துசேர்ந்தார்கள்.

आगतेषु च दारेषु समवेक्ष्य महीपतिः । उवाच राजा तं सूतं सुमन्त्रानय मे सुतम् ॥

दारेषु	பத்தினிகள்	उवाच	பின்வருமாறு ஆக்ஞா பித்தருளினார்.
आगतेषु च	வந்துசேரவும்		
महीपतिः	லோகபாலகராகிய	सुमन्त्र	"சுமந்திரரே !
राजा	சக்கிரவர்த்தியரர்		
तं	அந்த	मे	எனது
सूतं	சூதராகியசுமந்திரரை	सुतं	திருமகனை
समवेक्ष्य	பார்த்து,	आनय	இங்கு அழைத்துவாரும்"

स सूतो राममादाय लक्ष्मणं मैथिलीं तदा । जगामाभिमुखस्तूर्णं सकाशं जगतीपतेः ॥

अभिमुखः	பரமஆப்தரான	तूर्णं	உடனே
सूतः	ஸூதராகிய,		
सः	அவர்,	आदाय	அழைத்துக்கொண்டு,
तदा	அதனுல்	जगतीपतेः	சக்கிரவர்த்தியாரின்
रामं	ஸ்ரீராமரையும்		
लक्ष्मणं	லக்ஷ்மணரையும்	सकाशं	ஸன்னிதானத்திற்கு
मैथिलीं	மைதிலியாரையும்	जगाम	திரும்பிவந்துசேர்ந்தனர்.

स राजा पुत्रमायान्तं दृष्ट्वा दूरात् कृताञ्जलिम् । उत्पपातासनात्तूर्णमार्तः स्त्रीजनसंवृतः ॥

आर्तः	மிக்கமனவேதனைப் பட்டுக்கொண்டிருப் பவரும்	दूरात्	தூரத்திலிருந்தே
		कृताञ्जलिं	அஞ்சலிஹஸ்தராய்
		आयान्तं	வந்துகொண்டிருக்கும்
स्त्रीजन-संवृतः	மனைவிமார்களெல்லோ ராலும் சூழப்பட்டவரா யுமிருக்கின்ற,	पुत्रं	திருமகனை
		दृष्ट्वा	கண்முன்கண்டு,
		आसनात्	ஆஸனத்தினின்று,
सः	அந்த	तूर्णं	சடக்கென
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்,	उत्पपात	எழுந்திருந்தார்.

सोऽभिदुद्राव वेगेन रामं दृष्ट्वा विशां पतिः । तमसंप्राप्य दुःखार्तः पपात भुवि मूर्च्छितः ॥

विशां पतिः	சக்கிரவர்த்தியார்	सः	அவர்
रामं	ஸ்ரீராமரை	तं	அவரை
दृष्ट्वा	கண்டு,	असंप्राप्य	கிட்டாமலே,
वेगेन	வாத்ஸல்யத்தின் அதிசயத்தால்	मूर्च्छितः	மூர்ச்சையடைந்தவராகி
अभिदुद्राव	எதிர்கொண்டோடினார்.	भुवि	தரையில்
दुःखार्तः	அதிக துயரமுற்றிருந்தவராகிய	पपात	வீழ்ந்துவிட்டவர்.

तं रामोऽभ्यपतत् क्षिप्रं लक्ष्मणश्च महारथः । विसंज्ञमिव दुःखेन सशोकं नृपतिं तदा ॥

तदा	அப்பொழுது	नृपतिं	சக்கிரவர்த்தியாரை நோக்கி,
दुःखेन	மனவேதனையினால்	रामः	ஸ்ரீராமரும்
इव	கொஞ்சமும்	महारथः	மஹாரதராகிய
विसंज्ञं	ஞாபகசக்தியில்லாதவராய்,	लक्ष्मणः च	லக்ஷ்மணரும்
सशोकं	மஹாகஷ்டதசையிலிருக்கும்	क्षिप्रं	சடக்கென
तं	அந்த	अभ्यपतत्	(ஒருவர்பின் ஒருவராய்) ஓடினார்கள்.

स्त्रीसहस्रनिनादश्च सञ्जज्ञे राजवेश्मनि । हा हा रामेति सहसा भूषणध्वनिमूर्च्छितः ॥

राजवेश्मनि	சக்கிரவர்த்தி திருமாளிகையில்	इति	என்னும்
सहसा	ஏககாலத்தில்,	भूषणध्वनि-मूर्च्छितः	ஆபரணத்வனியுடன் கலந்ததாய்
हा	"ஹா!	स्त्रीसहस्र-निनादः च	ஸ்திரீகளின் பலரின் பெருஞ்சத்தமும்
हा	ஹா!!	सञ्जज्ञे	ஒலித்தது.
राम	ராம!!!"		

तं परिष्वज्य बाहुभ्यां तावुभौ रामलक्ष्मणौ । पर्यङ्के सीतया सार्धं रुदन्तः समवेशयन् ॥

तौ	அந்த	तं	அவரை
रामलक्ष्मणौ	ராமலக்ஷ்மணர்களாகிய	बाहुभ्यां	இரு கரங்களாலும்
उभौ	இருவரும்,	परिष्वज्य	வாரிக்கட்டியணைத்து,
सीतया	ஸீதாதேவியோடு	पर्यङ्के	மஞ்சத்தில்
सार्धं	கூடவே,	समवेशयन्	எழுந்தருளிச் செய்தனர்கள்.
रुदन्तः	வீறிட்டழுகிறவர்களாய்		

अथ रामो मुहूर्तात्तं लब्धसंज्ञं महीपतिम् । उवाच प्राञ्जलिर्भूत्वा शोकार्णवपरिप्लुतम् ॥

रामः	ஸ்ரீராமர்,
मुहूर्तात्	முகூர்த்தகாலம் சென்றதும்,
लब्धसंज्ञं	பிரக்ஞையடைந்தவரும்,
शोकार्णव-परिप्लुतं	சோகக்கடலில் மூழ்கித் தத்தளித்துக்கொண்டிருக்கிறவருமாகிய
तं	அந்த
महीपतिं	சக்கிரவர்த்தியாரைப் பார்த்து
प्राञ्जलिः	அஞ்சலிஹஸ்தாய்
भूत्वा	ஆகி,
अथ	பின்வருமாறு
उवाच	விண்ணப்பம் செய்தருளினார்.

आपृच्छे त्वां महाराज सर्वेषामीश्वरोऽसि नः । प्रस्थितं दण्डकारण्यं पश्य त्वं कुशलेन माम् ॥

महाराज	"சக்கிரவர்த்தியாரே !
नः	எங்கள்
सर्वेषां	எல்லோருக்கும்
ईश्वरः असि	தேவரீர்தான் பிரத்யக்ஷமாயிருக்கும் கடவுள்.
दण्डकारण्यं	தண்டகாரண்யத்திற்கு
प्रस्थितं	பிரயாணமாய் வந்திருக்கின்ற
मां	அடியேனை
त्वं	தேவரீர்
कुशलेन	குளிர
पश्य	கடாக்ஷித்தருளுவீராக.
त्वां	தேவரீரை
आपृच्छे	அடியேன் போக விடைகேட்கின்றேன்.

लक्ष्मणं चानुजानीहि सीता चान्वेतु मां वनम् । कारणैर्बहुभिस्तथ्यैर्वार्यमाणौ न चेच्छतः ॥

सीता च	"ஸீதையும்
मां	என்னை
वनं	வனத்திற்கு
अन्वेतु	தொடர்ந்து வருகின்றாளாம்
लक्ष्मणं च	லக்ஷ்மணனுக்கும்
अनुजानीहि	தேவரீர் உத்தரவுகொடுத்தருளவேண்டும்.
बहुभिः	பல
तथ्यैः	சரியான
कारणैः	காரணங்களால்
वार्यमाणौ च	தடுக்கப்பட்டவர்களாயிருந்தும்,
इच्छतः न	சம்மதிக்கவில்லை.

अनुजानीहि सर्वान्नः शोकमुत्सृज्य मानद । लक्ष्मणं मां च सीतां च प्रजापतिरिव प्रजाः ॥

मानद	"எங்களது ஸௌபாக்யத்திற்கெல்லாம் காரணபூதராகுபவரே!
च	ஆதலால்
शोकं	சோகத்தை
उत्सृज्य	விட்டுவிட்டு,
मां	நானாகிய
लक्ष्मणं	லக்ஷ்மணனாகிய
सीतां	ஸீதையாகிய
नः	எங்கள்
सर्वान् च	எல்லோருக்கும்,
प्रजापतिः	பிரம்மதேவன்
प्रजाः	பிரஜைகளுக்கு
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
अनुजानीहि	உத்தரவுகொடுத்தருள்வீராக."

प्रतीक्षमाणमव्यग्रमनुज्ञां जगतीपतेः । उवाच राजा संप्रेक्ष्य वनवासाय राघवम् ॥२५॥

राजा	சக்கிரவர்த்தியார்,
वनवासाय	வனவாஸத்திற்கு
जगतीपतेः	சக்கிரவர்த்தியாரின்
अनुज्ञां	உத்திரவை
प्रतीक्षमाणं	எதிர்பார்த்துகாத்துக் கொண்டிருக்கிறவரும்,
अव्यग्रं	கொஞ்சமேனும் மனதைச்சிதரவிடாதிருக்கின்றவருமாகிய,
राघवं	ஸ்ரீராமரை
संप्रेक्ष्य	பார்த்து,
उवाच	பின்வருமாறு பதில் சொன்னார்.

अहं राघव कैकेय्या वरदानेन मोहितः । अयोध्यायास्त्वमेवाद्य भव राजा निगृह्य माम् ॥

राघव	“ஸ்ரீராம!
अहं	நான்
कैकेय्याः	கைகேயிக்கு
वरदानेन	வரத்தைகொடுத்ததால்
मोहितः	வஞ்சிக்கப்பட்டேன்.
अद्य	இப்பொழுது,
मां	என்னை
निगृह्य	நிராகரித்துவிட்டு,
त्वं एव	நீயே
अयोध्यायाः	அயோத்திமாநகருக்கு
राजा	மன்னராக
भव	ஆகுவாய்.”

एवमुक्तो नृपतिना रामो धर्मभृतां वरः । प्रत्युवाचाञ्जलिं कृत्वा पितरं वाक्यकोविदः ।

धर्मभृतां	தர்மிஷ்டர்களுக்குள்
वरः	தலைமைபெற்றுவிளங்குகிறவரும்,
वाक्य-कोविदः	செவியில் விழுந்த சொற்களின் நுட்பங்களை உள்ளபடி அறிபவரும்,
नृपतिना	சக்கிரவர்த்தியாரால்
एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்
उक्तः	நியமனம் பெற்றவருமாகிய
रामः	ஸ்ரீராமர்
अञ्जलिं	அஞ்சலிபந்தத்தை
कृत्वा	செய்துகொண்டு,
पितरं	திருதந்தையைப்பார்த்து
प्रत्युवाच	பின்வருமாறு பதிலை விண்ணப்பம் செய்தருளினார்.

भवान् वर्षसहस्रायुः पृथिव्या नृपते पतिः । अहन्त्वरण्ये वत्स्यामि न मे कार्यं त्वयाऽनृतम् ॥

नृपते	“சக்கிரவர்த்தியாரே!
भवान्	தேவரீர்
वर्षसहस्रायुः	இன்னும் அனேகாயிரம் வருஷங்களுக்கும்
पृथिव्याः	பூமிக்கு
पतिः	இறையாக இருக்க வேண்டும்.
त्वया	தேவரீரால்
मे तु	எனக்காக என்றாலும்
अनृतं	ஸத்யம் தவறுதல் என்பது
कार्यं न	செய்யத்தக்கதில்லை.
अहं	அடியேன்
अरण्ये	காட்டில்
वत्स्यामि	வாஸம்செய்கின்றேன்.

नव पञ्च च वर्षाणि वनवासे विहृत्य ते । पुनः पादौ ग्रहीष्यामि प्रतिज्ञान्ते नराधिप ॥

नराधिप	"சக்கிரவர்த்தியாரே!
पञ्च	ஐந்து
च	அதோடுகூட
नव	ஒன்பது
वर्षाणि	வருஷங்கள்
वनवासे	வனவாஸத்தில்
विहृत्य	விளையாடிவிட்டு,
प्रतिज्ञान्ते	பிரதிக்ஞை நிறைவேறி
पुनः	பிறகு
ते	தேவரீரது
पादौ	திருவடிகளை
ग्रहीष्यामि	தொட்டுத்தொழுது நமஸ்கரிப்பேன்."

रुदन्नार्तः प्रियं पुत्रं सत्यपाशेन संयतः । कैकेय्या चोद्यमानस्तु मिथो राजा तमब्रवीत् ॥

तु	இப்பவும்
कैकेय्या	கைகேயீ தேவியால்,
मिथः	விட்டுவிட்டு
चोद्यमानः	நிர்ப்பந்திக்கப்படுகிறவரும்,
सत्यपाशेन	ஸத்யமெனும் பாசத்தால்
संयतः	கட்டுண்டவராய்,
आर्तः	மனவேதனைப்படுகின்றவராய்,
रुदन्	கண்ணீரை தாரைதாரையாய்ப் பொருகவிட்டுக் கொண்டிருந்தவருமா
राजा	சக்கிரவர்த்தியார் [கிய
प्रियं	பெறலறிய
तं	அந்த
पुत्रं	திருமகனைப்பார்த்து,
अब्रवीत्	பின்வரும் பதிலைத்தந்தருளினார்.

श्रेयसे वृद्धये तात पुनरागमनाय च । गच्छस्वारिष्टमव्यग्रः पन्थानमकुतोभयम् ॥ ३१ ॥

तात	"அருமை திருமைந்த!
श्रेयसे	மறுமையில் கீர்த்திபெறும் விஷயத்திலும்,
वृद्धये	இம்மையில் நன்மை பெறும் விஷயத்திலும்
पुनः	மறுபடியும்,
आगमनाय च	திரும்பிவருவதற்கும்,
अव्यग्रः	ஊக்கமுடையவனாகி,
अकुतोभयं	பயமற்றதாகிய
अरिष्टं	நல்ல
पन्थानं	வழியில்
गच्छस्व	நீயிருப்பாயாக.

न हि सत्यात्मनस्तात धर्माभिमनसस्तव । विनिवर्तयितुं बुद्धिः शक्यते रघुनन्दन ॥ ३२ ॥

रघुनन्दन	"ரகுகுலதிலகனாகிய
तात	குழந்தாய்!
सत्यात्मनः	ஸத்யஸ்வரூபியாயும்,
धर्माभिमनसः	தர்மமொன்றிலேயே ஈடுபட்ட மனதையுடையவனுமாகிய
तव	உனது
बुद्धिः	நிச்சயமானது
विनिवर्तयितुं	தடுக்கப்படுவதற்கு
शक्यते न हि	எவனாலும் முடியாது.

अद्य त्विदानीं रजनीं पुत्र मा गच्छ सर्वथा । एकाहदर्शनेनापि साधु तावच्चराम्यहम् ॥

पुत्र	"திருமகனே!
तु	ஆனாலும்
इदानीं	இப்பவும் கூட
अद्य	இன்றை
रजनीं	இராத்திரியில்,
सर्वथा	ஒருபடியாலும்
मा गच्छ	புறப்படவேண்டாம்.
अहं	நான்
एकाहदर्शनेन अपि	ஒருதினம் பார்த்தலினாலேனும்
तावत्	அவ்வளவுமட்டுமாவது
साधु	சுகமாக
चरामि	காலங்கழிக்கிறேன்.

मातरं मां च संपश्यन्वसेमामद्य शर्वरीम्। तर्पितः सर्वकामैस्त्वं श्वः काले साधयिष्यसि॥

अद्य	"இப்பொழுது	सर्वकामैः	ஸகல போகங்களினு லும்
इमां	இந்த	तर्पितः	திருப்திசெய்யப்பட்ட
शर्वरीं च	ஓர் இரவுக்கு மாத்திரம்	वस	தங்கியிரு. [வனுய்
त्वं	நீ,	श्वः काले	நாளை காலேயில்
मां	என்னேயும்,	साधयिष्यसि	உன்னிஷ்டம்போல் புறப்பட்டுப்போவாயாக.
मातरं	தாயையும்		
सम्पश्यन्	பார்த்துக்கொண்டு,		

दुष्करं क्रियते पुत्र सर्वथा राघव त्वया। मत्प्रियार्थं प्रियांस्त्यक्त्वा यद्यासि विजनं वनम्॥

पुत्र	"திருமகனுகிய	वनं	காட்டிற்கு
राघव	ஸ்ரீராம!	यासि	நீ போகின்றனே.
मत्प्रियार्थं	என் மனங்கோணுது நடக்கவேண்டுமென்கிற காரணத்திற்காக	यत्	அதனுல்
प्रियान्	இஷ்டவர்க்கங்களே	त्वया	உன்னுல்
त्यक्त्वा	விட்டுவிட்டு,	सर्वथा	எவ்விதத்தாலும்,
विजनं	மனிதசஞ்சாரமற்ற	दुष्करं	செய்யவரிய தொழில்
		क्रियते	செய்யப்படுகிறது.

न चैतन्मे प्रियं पुत्र शपे सत्येन राघव। छन्नया चलितस्त्वस्मि स्त्रिया छन्नाग्निकल्पया॥

पुत्र	"குழந்தாய்!	छन्नाग्निकल्पया	நீறுபூத்த நெருபபுப் போன்றதாய்
राघव	ஸ்ரீராம!	छन्नया	கெட்ட எண்ணத்தை உள்ளே கொண்ட
एतत्	இது	स्त्रिया	மனேவியினுல்
मे	எனக்கு	तु	இப்பொழுது
प्रियं च	இஷ்டமான காரிய[மென்பது	चलितः	ஸ்வாதந்திரியத்தை இழந்தவனுக
न	இல்லே.	अस्मि	இருக்கிறேன்.
सत्येन	ஸத்யமாக		
शपे	சொல்லுகிறேன்.		

वञ्चना या तु लब्धा मे तां त्वं निस्तर्तुमिच्छसि।
अनया वृत्तसादिन्या कैकेय्याऽभिप्रचोदितः ॥ ३७ ॥

या	"எந்த	अनया	இந்த
वञ्चना	வஞ்சனே	कैकेय्या	கைகேயியினுல்
मे	எனக்கு	अभिप्रचोदितः	ஏவப்பட்டனுய்
लब्धा	நேர்ந்ததோ	त्वं	நீ
तां तु	அதையும்	निस्तर्तुं	பூர்த்திசெய்ய
वृत्तसादिन्या	குலமுறையை குலேக்கும்	इच्छसि	துணிவுகொண்டிருக்கின்றனே.

न चैतदाश्चर्यतमं यस्त्वं ज्येष्ठः सुतो मम । अपानृतकथं पुत्र पितरं कर्तुमिच्छसि ॥

पुत्र	“திருமகனே!	कर्तुं	செய்ய
मम	எனது	इच्छसि	தீர்மானம் கொண்டிருக்கின்றனே.
ज्येष्ठः	ஸர்வோத்க்ருஷ்டனாகிய	च	ஆதலால்,
सुतः	புதல்வன்	एतत्	இது
यः	எவனோ அந்த	आश्चर्यतमं	பிறவிக்குணத்திற்கு மாறாய் ஆச்சரியப்பட வேண்டியதாக
त्वं	நீ		
पितरं	பிதாவை		
अपानृतकथं	ஸத்தியஸந்தனாக	न	ஆகமாட்டாது”

अथ रामस्तथा श्रुत्वा पितुरार्तस्य भाषितम् । लक्ष्मणेन सह भ्रात्रा दीनो वचनमब्रवीत् ।

तथा	இவ்வாறு	श्रुत्वा	திருச்செவி சாற்றி,
आर्तस्य	துக்கம்மேலிட்டு புத்திகலங்கியிருக்கிற	रामः	ஸ்ரீராமர்
पितुः	தந்தையின்	दीनः	மனம் நொந்தவராய்,
भाषितं	வாக்கியத்தை	अथ	பின்வரும்
भ्रात्रा	தம்பியாகிய	वचनं	உறுதிமொழியை,
लक्ष्मणेन सह	லக்ஷ்மணனுடன்கூட,	अब्रवीत्	திருவாய்மலர்ந்தருளினார்.

प्राप्स्यामि यानद्य गुणान् को मे श्वस्तान् प्रदास्यति । अपक्रमणमेवातः सर्वकामैरहं वृणे ॥

यान्	“எந்த	प्रदास्यति	கொடுப்பார்?
गुणान्	உயர்ந்த நன்மைகளை	अतः	ஆகையால்
अद्य	இன்றையதினமே,	सर्वकामैः	முழுவிருப்பங்களினாலும்,
प्राप्स्यामि	பெறுவேனோ	अहं	அடியேன்
तान्	அவைகளை	अपक्रमणं एव	அரண்யத்திற்கு போவதற்கே
श्वः	நாளைக்கு	वृणे	உத்திரவளிக்கப் பிரார்த்திக்கிறேன்
मे	எனக்கு		
कः	யார்		

इयं सराष्ट्रा सजना धनधान्यसमाकुला । मया विसृष्टा वसुधा भरताय प्रदीयताम् ॥४१॥

सराष्ट्रा	“தேசங்களுடன் கூடியதும்,	विसृष्टा	மனப்பூர்த்தியாய்க் கொடுத்துவிடப்பட்டதுமாகிய
सजना	ஜனங்களுடன் கூடி விளங்குகிறதும்,	इयं	இந்த
धनधान्य-समाकुला	தனதான்யங்களால் நிறைந்துள்ளதும்,	वसुधा	பூமி
		भरताय	பரதனுக்கு
मया	என்னால்	प्रदीयताम्	கொடுத்தருளப்படட்டும்.

वनवासकृता बुद्धिर्न च मेऽद्य चलिष्यति ॥ ४२ ॥

अद्य	"இன்றையதினமே	मे	எனது
वनवासकृता	வனவாஸம் செய்ய உறுதிகொண்ட	बुद्धिः	தீருமானமானது
		चलिष्यति च न	மாறப்போகிறதே இல்லை.

यस्तुष्टेन वरो दत्तः कैकेय्यै वरद त्वया । दीयतां निखिलेनैव सत्यस्त्वं भव पार्थिव ॥

वरद	"வாக்களித்த வரங்களை வாக்களித்தவண்ணமே முடித்துவைக்கும்	वरः	வரம்
		यः	எதுவோ, அது
पार्थिव	சக்கிரவர்த்தியாரே!	निखिलेन एव	முற்றுமே யாதொரு குறையுமில்லாமலே
तुष्टेन	திருவுளமுவந்திருந்த	दीयतां	முடித்துவைக்கப்படட்டும்.
त्वया	தேவரீரால்	त्वं	தேவரீர்
कैकेय्यै	கைகேயிதேவியாருக்கு	सत्यः	ஸத்யஸந்தராக
दत्तः	அளிக்கப் பட்டதாகிய	भव	வாழக்கடவீராக.

अहं निदेशं भवतो यथोक्तमनुपालयन् । चतुर्दश समा वत्स्ये वने वनचरैः सह ॥ ४४ ॥

अहं	"அடியேன்	चतुर्दश	பதினான்கு
भवतः	தேவரீருடைய	समाः	வருஷங்கள்
निदेशं	நியமனத்தை	वने	வனத்தில்
यथोक्तं	வாக்களித்தவண்ணமே	वनचरैः सह	வனவாசிகளுடன்கூட
अनुपालयन्	சிரமேற்கொண்டு நிறைவேற்றுகின்றவனாய்	वत्स्ये	வாஸம்பண்ணுவேன்.

मा विमर्शो वसुमती भरताय प्रदीयताम् । न हि मे काङ्क्षितं राज्यं सुखमात्मनि वा प्रियम् ॥
यथा निदेशं कर्तुं वै तवैव रघुनन्दन ॥ ४५ ॥

रघुनन्दन	"ரகுகுலதிலகரே!	प्रियं	இஷ்டப்படி
विमर्शः	விசாரம்	सुखं	அமைதியாய்
मा	வேண்டாம்.	कर्तुं एव	செய்வதற்குத்தான்;
मे आत्मनि	எனதுமனதில்	राज्यं हि	ராஜ்யத்தை மாத்திரம்
तव	தேவரீரது	कांक्षितं न वै	கோரவில்லை
निदेशं	ஆக்ஞையை	वसुमती	பூதலம்
यथा	சொல்லியவண்ணம்	भरताय	பரதனுக்கு
वा	உள்ளபடி	प्रदीयताम्	அளித்தருளப்படட்டும்,

अपगच्छतु ते दुःखं मा भूर्बाष्पपरिप्लुतः । न हि क्षुभ्यति दुर्धर्षः समुद्रः सरितां पतिः ॥

ते दुःखं	"தேவரீரது துன்பம்,	सरितां पतिः	நதிகளுக்கு பதியாகிய
अपगच्छतु	தொலையக்கடவது.	समुद्रः	ஆழ்கடல்
बाष्पपरिप्लुतः	கண்ணீர்களால் நனைந்துவருந்துபவராய்	क्षुभ्यति न	கலக்கமுறுவதில்லை.
		दुर्धर्षः	கலங்கச்செய்யமுடியாததும்
मा भूः	இருத்தலாகாது.	हि	அன்றோ!

नैवाहं राज्यमिच्छामि न सुखं न च मैथिलीम् । नैव सर्वानिमान् कामान्न स्वर्गं नैव जीवितम् ।

अहं	''நான்
राज्यं	ராஜ்யத்தை
इच्छामि न	நன்கு மதியேன்.
सुखं एव	எப்படிப்பட்ட ஸௌகத்தையும்
न	நன்கு மதியேன்.
मैथिलीं च	மைதிலியையும்
न	நன்கு மதியேன்.
इमान्	இந்த
कामान्	அன்பிற்குப்பாத்திரர்களாகிய
सर्वान् एव	எவர்களையும்
न	நன்கு மதியேன்.
स्वर्गं	வானுலகத்தையும்
न	நன்கு மதியேன்.
जीवितं एव	உயிர்வாழ்வையும்
न	நன்கு மதியேன்.

त्वामहं सत्यमिच्छामि नानृतं पुरुषर्षभ । प्रत्यक्षं तव सत्येन सुकृतेन च ते शपे ॥

पुरुषर्षभ	''புருஷோத்தம!
अहं	அடியேன்
त्वां	தேவரீரை
सत्यं च	ஸத்யஸந்தராயிருப்பது ஒன்றைத்தான்
इच्छामि	நன்கு மதிப்பேன்.
अनृतं	இரண்டகமொழியென அல்லது நம்பத்தகாத மொழியென
न	திருவுள்ளத்தில் பற்றலாகாது.
तव	தேவரீரது
प्रत्यक्षं	திருமுன்பாகவே
सत्येन	ஸத்யத்தின்மீதும்,
सुकृतेन	புண்யத்தின்மீதும்,
ते	தேவரீரிடம்
शपे	ஆணையிட்டுச்சொல்லுகின்றேன்.

न च शक्यं मया तात स्थातुं क्षणमपि प्रभो । न शोकं धारयस्वैनं न हि मेऽस्ति विपर्ययः ॥

तात	''திருத்தந்தையாகிய
प्रभो	சக்கிரவர்த்தியாரே!
क्षणं अपि	க்ஷணப்பொழுதிலும்
स्थातुं	இங்கிருக்க
मया शक्यं न	இனிமேல் என்னால் முடியாது.
एनं शोकं	இந்த மனவேதனையை
धारयस्व न च	தேவரீர் இனியும் பாராட்டலாகாது.
मे	எனது
विपर्ययः	உறுதிக்கு மாறுபாடென்பது
अस्ति न हि	இல்லவேயில்லை.

अर्थितो ह्यस्मि कैकेय्या वनं गच्छेति राघव । मया चोक्तं व्रजामीति तत्सत्यमनुपालये ॥

कैकेय्या	''கைகேயிதேவியாரால்
राघव	'ராம!
वनं	காட்டிற்கு
गच्छ	நீ செல்வாயாக'
इति	என்று
अस्मि	அடியேன்
अर्थितः	ஆக்ஞை செய்யப்பட்டேன்.
मया च	என்னாலும்
व्रजामि	'அடியேன் போகிறேன்'
इति	என்று
उक्तं	பிரதிக்ஞை செய்து கொடுக்கப்பட்டது.
तत्	அந்த
सत्यं हि	பிரதிக்ஞையைத்தான்
अनुपालये	அடியேன் பரிபாலனம் செய்கின்றேன்.

मा चोत्कण्ठां कृथा देव वने रंस्यामहे वयम् । प्रशान्तहरिणाकीर्णे नानाशकुननादिते ॥

देव	''சக்கிரவர்த்தியாரே !
उत्कण्ठां च	திருவுளத்தில் வ்யாகுலமென்பதற்கே
मा कृथाः	தேவரீர் இடங்கொடலாகாது.
वयं	நாங்கள்
प्रशान्त-हरिणाकीर्णे	சாந்தமான மான்களால் நிறைந்துள்ளதும்.
नानाशकुन-नादिते	நானாவித பக்ஷிகளால் ஒலிக்கப்பெற்று விளங்குகிறதுமாகிய
वने	ஆரண்யத்தில்
रंस्यामहे	விளையாட்டாய் காலங்கழிக்கப்போகின்றோம்.

पिता हि दैवतं तात देवतानामपि स्मृतम् । तस्माद्दैवतमित्येव करिष्यामि पितुर्वचः ॥५२॥

तात	''திருத்தந்தையாரே !
पिता हि	தந்தைதான்
देवतानां अपि	தெய்வங்களுக்கெல்லாம்
दैवतं	மேலான தெய்வமென்று
स्मृतं	சாஸ்திரங்களில் கூறப்பட்டிருக்கின்றது.
तस्मात्	ஆதலின்
दैवतं	பிரத்யக்ஷதெய்வம்.
इति एव	என்கிற ஒரு காரணத்தைக்கொண்டே
पितुः	திருத்தந்தையின்
वचः	நியமனத்தை
करिष्यामि	சிரமேற்கொண்டு செய்கின்றேன்.

चतुर्दशसु वर्षेषु गतेषु नरसत्तम । पुनर्द्रक्ष्यसि मां प्राप्तं सन्तापोऽयं विमुच्यताम् ॥ ५३ ॥

नरसत्तम	''புருஷோத்தமா !
चतुर्दशसु	பதினான்கு
वर्षेषु	வருஷங்கள்
गतेषु	சென்றபின்னர்
पुनः	மீண்டும்
मां	என்னை
प्राप्तं	இங்கு வந்துசேர்ந்தவனாய்
द्रक्ष्यसि	தேவரீர் கடாக்ஷித்தருளப்போகிறீர்.
अयं	இந்த
सन्तापः	மனத்தாபமானது
विमुच्यताम्	விட்டுவிடப்படட்டும்.

येन संस्तम्भनीयोऽयं सर्वो बाष्पगलो जनः । स त्वं पुरुषशार्दूल किमर्थं विक्रियां गतः ॥

पुरुषशार्दूल	''புருஷோத்தம !
बाष्पगलः	கண்ணீர் பெருக்கி அழுதுகொண்டிருக்கின்ற
अयं	இந்த
जनः	ஜனஸமூகம்
सर्वः	எல்லாமும்
येन	எந்த ஒருவரால்
संस्तम्भनीयः	உத்ஸாஹமுடையதாய் விளங்கவேண்டுமோ,
सः	அந்த
त्वं	தேவரீர்
किमर्थं	எப்படி
विक्रियां	மனக்குழப்பத்திற்கு
गतः	இடங்கொடுக்கலாம் ?

मया विसृष्टां भरतो महीमिमां सशैलषण्डां सपुरां सकाननाम् ।
शिवां सुसीमामनुशास्तु केवलं त्वया यदुक्तं नृपते तथाऽस्तु तत् ॥ ५५ ॥

सशैलषण्डां	"பல மலைகளையுடைய தும்,	इमां	இந்த
सपुरां	பல பட்டணங்களையு டையதும்,	महीं	பூமியை
सकाननां	பல வனங்களையுடைய தும்,	भरतः	பரதன்
शिवां	ஸகல பாக்யங்களைப் பெற்று விளங்குவதும்,	अनुशास्तु	ஆளட்டும்.
सुसीमां	அழகுவாய்ந்த எல்லை களையுடையதும்,	नृपते	சக்கிரவர்த்தியாரே!
मया	அடியேனால்	त्वया	தேவரீரால்
विसृष्टां	மனப்பூர்வமாய் அளிக் கப்பட்டதுமாகிய	यत्	எதொன்று
		उक्तं	வாக்களிக்கப்பட்டதோ
		तत्	அது
		तथा	சொல்லியவண்ணமே
		केवलं	குறைவென்பதேயின்றி
		अस्तु	நடைபெறட்டும்.

पुरं च राष्ट्रं च मही च केवला मया विसृष्टा भरताय दीयताम् ।
अहं निदेशं भवतोऽनुपालयन् वनं गमिष्यामि चिराय सेवितुम् ॥ ५६ ॥

मया	"அடியேனால்	अहं	அடியேன்
विसृष्टा	மனப்பூர்வமாய் அளிக் [கப்பட்டதாகிய	भवतः	தேவரீருடைய
मही	பார்	निदेशं	நியமனத்தை
केवला च	முழுதும்,	अनुपालयन्	சிரமேற்கொண்டு பரிபாலிக்கின்றவனாய்
पुरं च	நகரமும்,	वनं	காட்டிற்கு
राष्ट्रं च	நாடும்	चिराय	வெகு காலம் வரைக்கும்
भरताय	பரதனுக்கு	सेवितुं	விளையாட்டாய் காலங் [கழிக்க
दीयतां	அளித்தருளப்படட்டும்.	गमिष्यामि	போவேன்.

न मे तथा पार्थिव धीयते मनो महत्सु कामेषु न चात्मनः प्रिये ।
यथा निदेशे तव शिष्टसम्मते व्यपैतु दुःखं तव मत्कृतेऽनघ ॥ ५७ ॥

अनघ	"தோஷரஹிதராகிய	धीयते	உற்சாகங்கொண்டு விளங்குகிறதோ
पार्थिव	சக்கிரவர்த்தியாரே!	तथा	அவ்வளவு
मे	அடியேனது	महत्सु	மஹத்தாயுள்ள
मनः	மனமானது	कामेषु	ராஜ்ய போகங்களில்
		न	இல்லை.
शिष्टसम्मते	பெரியோர்களாலிது வரையிலனுஷ்டிக்கப் பட்டிருக்கிற	आत्मनः	உடலினது
		प्रिये च न	சௌக்யத்திலுமில்லை;
तव	தேவரீரது	मत्कृते	என்னை நினைத்து
निदेशे	நியமனத்தை முடிக்கும்	तव	தேவரீர் படும்
यथा	எவ்வளவு	दुःखं	மனத்துயரமானது.
		व्यपैतु	ஒழியட்டும்.

तदद्य नैवानघ राज्यमव्ययं न सर्वकामान्न सुखं न मैथिलीम् ।
न जीवितं त्वामनृतेन योजयन् वृणीय सत्यं व्रतमस्तु ते तथा ॥ ५८ ॥

अनघ	"புண்யாத்மாவே!	अव्ययं	சாச்வதமான
अद्य	இப்பொழுது	सुखं	மோக்ஷ இன்பத்தையும்
त्वां	தேவரீரை	न	விரும்பேன்.
अनृतेन	சொன்ன சொல் தவறி விட்டதுடன்,	मैथिलीं	மைதிலியையும்
		न	நன்கு மதியேன்.
योजनात्	இருக்கச்செய்துகொண்டு	जीवितं	உயிர் வாழ்வையும்
तत्	அதனால்	न	விரும்பேன்.
राज्यं एव	ராஜ்யத்தையும்	ते	தேவரீரது
वृणीय न	விரும்பேன்;	व्रतं	உறுதிவாக்கானது
सर्वकामान्	எப்படிப்பட்ட போகங்களையும்	तथा	சொல்லியவண்ணமே
		सत्यं	நடைபெற்றதாக
न	விரும்பேன்;	अस्तु	ஆகக்கடவது.

फलानि मूलानि च भक्षयन् वने गिरींश्च पश्यन् सरितः सरांसि च ।
वनं प्रविश्यैव विचित्रपादपं सुखी भविष्यामि तवास्तु निर्वृतिः ॥ ५९

विचित्रपादपं	"நானாவித அழகுவாய்ந்த மரங்களடர்ந்த	सरांसि च	ஜலாசயங்களையும்,
वनं	காட்டிற்கு	पश्यन्	கண்குளிரப் பார்த்துக் கொண்டு
प्रविश्य	சென்று,		
फलानि	பழங்களையும்,	सुखी एव	ஸர்வபிரகாரத்திலும் மனத்திருப்திகொண்டவனாய்
मूलानि च	கிழங்குகளையும்,		
भक्षयन्	புசித்துக்கொண்டு,	भविष्यामि	அடியேன் இருப்பேன்.
वने	காட்டில்	तव	தேவரீருக்கு
गिरीन्	மலைகளையும்,	निर्वृतिः	திருவுளசாந்தம்
सरितः च	நதிகளையும்	अस्तु	ஏற்படட்டும்."

एवं स राजा व्यसनाभिपन्नः शोकेन दुःखेन च पीड्यमानः ।
आलिङ्ग्य पुत्र सुविनष्टसंज्ञो मोहं गतो नैव चिचेष्ट किञ्चित् ॥ ६० ॥

एवं च	இப்படியிருந்தும்	आलिङ्ग्य	ஆலிங்கனம் செய்துகொண்டு,
सः	அந்த		
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்	सुविनष्टसंज्ञः	முற்றிலும் பிரக்ஞையை இழந்தவராய்
व्यसनाभिपन्नः	பிரிவை சகிக்கமுடியாதவராய்	मोहं	மூர்ச்சையை
शोकेन	மனவேதனையால்	गतः	அடைந்துவிட்டனர்.
पीड्यमानः	பீடிக்கப்பட்டவராய்	किञ्चित् एव	சற்றுகூட
पुत्रं	திருமகனை	चिचेष्ट न	அசைவற்று கிடந்துவிட்டனர்.
दुःखेन	மிகக்கஷ்டப்பட்டு		

देव्यस्ततः संरुरुदुः समेतास्तां वर्जयित्वा नरदेवपत्नीम् ।
रुदन् सुमन्त्रोऽपि जगाम मूर्च्छां हाहाकृतं तत्र बभूव सर्वम् ॥ ६१ ॥

ततः	அப்பொழுது
नरदेवपत्नीं	சக்கிரவர்த்தியாரின் மனைவியாகிய
तां	அவள் ஒருத்தியை
वर्जयित्वा	தவிர
समेताः	வந்துகூடியிருந்து
देव्यः	மனைவிமார்கள்
संरुरुदुः	வாய்விட்டுக்கதறி அழுதார்கள்.
सुमन्त्रः अपि	ஸுமந்திரரும்
रुदन्	அழுதுகொண்டே
मूर्च्छां	மூர்ச்சையை
जगाम	அடைந்துவிட்டனர்.
तत्र	அவ்விடத்தில்
सर्वं	எங்கும்
हाहाकृतं	ஹா! ஹா! ஐயோ! ஐயோ! எனும் சத்தம்
बभूव	ஒலித்தது.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे चतुस्त्रिंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 3838. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1483.

पञ्चत्रिंशः सर्गः—முப்பத்தைந்தாவது ஸர்க்கம் ॥ ३५ ॥

सुमन्त्रेण कैकेयीगर्हणम्—ஸுமந்திரர் கைகேயியை நிந்திப்பது.

ततो निर्धूय सहसा शिरो निश्वस्य चासकृत् । पाणिं पाणौ विनिष्पिष्य दन्तान् कटकटाप्य च ॥
लोचने कोपसंरक्ते वर्णं पूर्वोचितं जहत् । कोपाभिभूतः सहसा सन्तापमशुभं गतः ॥ २ ॥
मनः समीक्षमाणश्च सूतो दशरथस्य सः । कम्पयन्निव कैकेय्या हृदयं वाक्छरैः शितैः ॥
वाक्यवज्रैरनुपमैर्निर्भिन्दन्निव चाशुगैः । कैकेय्याः सर्वमर्माणि सुमन्त्रः प्रत्यभाषत ॥

सः	அந்த
सूतः	ஸூதராகிய
सुमन्त्रः	சுமந்திரர்,
ततः	அப்பொழுது
सहसा	திடீரென்று கிளம்பி
शिरः	தலையை
निर्धूय	அசைத்து,
असकृत्	அடிக்கடி
निश्वस्य	பெருமூச்சுவிட்டு,
पाणौ	ஒருகைமேல்
पाणिं	ஒருகையை
विनिष्पिष्य च	வைத்துமுறுக்கி பிசைந்தும்,
दन्तान्	பற்களை
कटकटाप्य च	கடகடவென்று நெரித்துக்கடித்தும்,
लोचने	இருகண்களும்
कोपसंरक्ते	கோபத்தால் சிவந்துகிடக்கவும்
पूर्वोचितं	இதற்குமுந்தி வழக்கமாயுள்ள
वर्णं	முகஒளியை
जहत्	முற்றிலுமிழந்தவராய்
सहसा	தானறியாதவண்ணமாய்
कोपाभिभूतः	கோபத்தால் மெய்மறந்தவராகி
अशुभं	அஸஹ்யமாகிய
सन्तापं	மனவேதனையை

गतः	அடைந்தவராய்	आशुगैः	மிகக் கொடியவைகளும்,
दशरथस्य	தசரதசக்கிறவர்த்தியா யாரினது	अनुपमैः च	நிகரற்றவைகளுமாகிய
मनः	திருவுளத்தை	वाक्यवज्रैः	வாக்யங்களாகிய வஜ் ராயுதங்களால்
समीक्षमाणः च	உள்ளபடி அறிந்தவராய்	कैकेय्याः	கைகேயிதேவியாரின்
शितैः	கூரிய	सर्वमर्माणि	மர்மங்களெல்லாவற்றை யும்
वाक्छरैः	சொல்லம்புகளால்	निर्भिन्दन् इव	பிளப்பவர்போலவும்
कैकेय्याः	கைகேயிதேவியாரினது	प्रत्यभाषत	பின்வருமாறுசொன்னூர்.
हृदयं	மனத்தை		
कम्पयन् इव	நடுக்கமுறச் செய்கிறவர் போலவும்		

यस्यास्तव पतिस्त्यक्तो राजा दशरथः स्वयम् । भर्ता सर्वस्य जगतः स्थावरस्य चरस्य च ॥
न ह्यकार्यतमं किञ्चित्तव देवीह विद्यते ॥ ५ ॥

देवि	"தேவியாரே !	राजा	சக்கிரவர்த்தியாராகிய
यस्याः	எவளொருவளாகிய	दशरथः हि	தசரதரே
तव	தேவரீருக்கு	त्यक्तः	திரஸ்கரிக்கப்பட்டுவிட் டார்.
स्वयं पतिः	ஸாக்ஷாத் பதியும்,	तव	தேவரீருக்கு
स्थावरस्य	ஸ்தாவரங்களடங்கியதும்	इह	இம்மண்ணுலகில்
चरस्य च	ஜங்கமங்களடங்கியது	अकार्यतमं	செய்யத்தகாத தீச் செய்கை
सर्वस्य	ஸகல [மாகிய	किञ्चित्	வேறெதொன்றும்
जगतः	ஜகத்துக்கும்	विद्यते न	இல்லை.
भर्ता	கார்த்தருள்புரியும்		

पतिघ्नीं त्वामहं मन्ये कुलघ्नीमपि चान्ततः ॥ ६ ॥

अहं	"அடியேன்	अन्ततः	முடிவாய்
त्वां	தேவரீரை	कुलघ्नीं अपि	குலத்தைமே வேரோடு அழியச்செய்பவளாக வும்
पतिघ्नीं च	கணவரின் உயிரை அழிக்கின்றவளாகவும்	मन्ये	எண்ணுகிறேன்.

यन्महेन्द्रमिवाजय्यं दुष्प्रकम्प्यमिवाचलम् । महोदधिमिवाक्षोभ्यं सन्तापयसि कर्मभिः ॥

यत्	"ஏனென்ருல்	अक्षोभ्यं	கலக்கவொண்ணுத
अजय्यं	வெல்லவொண்ணுத	महोदधिं	பெருங்கடலை
महेन्द्रं	மஹேந்திரனை	इव	போன்றவரை
इव	போன்றவரும்	कर्मभिः	கிருத்யங்களால்
दुष्प्रकम्प्यं	அசைக்கவொண்ணுத	सन्तापयसि	தேவரீர் தபிக்கும்படி செய்துவிட்டீர்
अचलं	மலையை		
इव	போன்றவராய்		

माऽवमंस्था दशरथं भर्तारं वरदं पतिम् । भर्तुरिच्छा हि नारीणां पुत्रकोट्या विशिष्यते ॥

नारीणां	"பெண்களுக்கு	हि	என்கிறபடியால்
भर्तुः	பர்த்தாவின்	भर्तारं	லோகரக்ஷகரும்,
इच्छा	மனங்கோணுது நடத்தல்	वरदं	கேட்டதையளிப்பவரும்,
पुत्रकोट्याः	புத்திரப்பேறின் பெருமையைவிட	पतिं	கணவனுருமாகிய
विशिष्यते	மேலானது.	दशरथं	தசரதரை
		मा अवमंस्थाः	இனியும் தேவரீர் நிராகரிக்கலாகாது.

यथावयो हि राज्यानि प्राप्नुवन्ति नृपक्षये । इक्ष्वाकुकुलनाथेऽस्मिंस्तल्लोपयितुमिच्छसि ॥

नृपक्षये	"ஓர் மன்னனது அவஸானதசையில்	अस्मिन्	இந்த
यथावयः	வயதுக்கிரமத்தின் முறைப்படியே	इक्ष्वाकुकुलनाथे हि	இக்ஷ்வாகுகுலநாதரிடமே
राज्यानि	ராஜ்யங்களை	तत्	அதை
प्राप्नुवन्ति	அடைகின்றுர்கள்.	लोपयितुं	மாற்ற
		इच्छसि	தேவரீர் எண்ணங்கொண்டுவிட்டீர்.

राजा भवतु ते पुत्रो भरतः शास्तु मेदिनीम् । वयं तत्र गमिष्यामो यत्र रामो गमिष्यति ॥

ते	"தேவரீரது	वयं	நாங்கள்
पुत्रः	திருக்குமாரனுகிய	रामः	ஸ்ரீராமர்
भरतः	பரதன்	यत्र	எவ்விடத்திற்கு
राजा	சக்கிரவர்த்தியாக	गमिष्यति	எழுந்தருள்கின்றுரோ
भवतु	ஆகட்டும்.	तत्र	அவ்விடத்திற்கு
मेदिनीं	உலகை	गमिष्यामः	கூடச்சென்றுவிடுகின்றோம்.
शास्तु	ஆளட்டும்.		

अयोध्यावासिनः पौरा ये च जानपदा जनाः । नूनं सर्वे गमिष्यामो मार्गं रामनिषेवितम् ॥

अयोध्यावासिनः	"அயோத்யாவாஸிகளும்	सर्वे	நாங்களெல்லோரும்
पौराः	பட்டணத்துஜனங்கள்	रामनिषेवितं	ஸ்ரீராமர் எழுந்தருளும்
जानपदाः	கிராமவாஸிகள்,	मार्गं	பிரதேசத்திற்கு
जनाः	மற்றஜனங்கள்,	नूनं	தத்க்ஷணமே
ये च	எவர்களோ அவர்களாகிய	गमिष्यामः	போய்விடுகின்றோம்.

त्यक्ताया बान्धवैः सर्वैर्ब्राह्मणैस्साधुभिः सदा । का प्रीती राज्यलाभेन तव देवि भविष्यति ॥

देवि	"தேவியாரே !	त्यक्तायाः	தள்ளிவைக்கப்பட்டுவிட்ட
सदा	என்றென்றைக்கும்	तव	தேவரீருக்கு
बान्धवैः	நன்மை புரிபவர்களும்	राज्यलाभेन	சீமைஒன்றைமட்டும் பெறுவதால்
साधुभिः	புண்யாத்மாக்களுமாகிய	का	என்ன
ब्राह्मणैः	அந்தணர்கள்	प्रीतिः	பெருமை
सर्वैः	எல்லோராலும்,	भविष्यति	உண்டாகப்போகிறது ?

न हि ते विषये कश्चिद् ब्राह्मणो वस्तुमर्हति । तादृशं त्वममर्यादमद्य कर्म चिकीर्षसि ॥

ते	"தேவரீரது	अमर्यादं	ஸர்வசாஸ்திரங்களின் விதிகளுக்கும் லோகாநுஷ்டானங்களுக்கும் ஒவ்வாததாகிய
विषये	தேசத்தில்	कर्म	தீயச்செயலில்
ब्राह्मणः	அந்தணன்	त्वं	தேவரீர்
कश्चित्	ஒருவனும்	अद्य	இப்பொழுது
वस्तुं	வாஸம் செய்ய	चिकीर्षसि	தலையிட்டுக்கொண்டு விட்டீர்.
अर्हति न	ஆகாது		
हि	ஏனெனில்		
तादृशं	அப்படிப்பட்டதாகிய		

आश्चर्यमिव पश्यामि यस्यास्ते वृत्तमीदृशम् । आचरन्त्या न विवृता सद्यो भवति मेदिनी ॥

ईदृशं	இப்படிப்பட்டதாகிய	विवृता	பாழடைந்துவிட்டதாக
वृत्तं	தொழிலை	भवति न	ஆகாதிருக்கிறது;
आचरन्त्याः	அனுஷ்டிக்கிறவள்	आश्चर्यं	என்கிற ஆச்சர்யத்தை
यस्याः	எவளோ,	इव	மட்டும்
ते	அந்த தேவரீருடைய	पश्यामि	அடியேன் காண்கின்றேன்.
मेदिनी	பிரதேசமானது		
सद्यः	இன்னும் இதற்கு முந்தியே		

महाब्रह्मर्षिसृष्टा वा ज्वलन्तो भीमदर्शनाः। धिग्वाग्दण्डा न हिंसन्ति रामप्रव्राजने स्थिताम् ।

महाब्रह्मर्षिसृष्टाः	பெரிய பிரம்மரிஷிகளாலருளிச்செய்யக் கூடியவைகளும்,	रामप्रव्राजने	ஸ்ரீராமரை ராஜ்யத்தை விட்டகற்றிவிடும் விஷயத்தில்
ज्वलन्तः	எரிக்கத்தக்கவைகளும்,	स्थितां	தலையிட்டுவிட்டதேவரீருக்கு
भीमदर्शनाः	சகிக்க முடியாதவைகளுமாகிய	हिंसन्ति न वा	மனதில் கலக்கமுறச் செய்திருக்கின்றனவா என்ன ?
धिग्वाग्दण्डाः	நிந்தனைச்சொற்கள்		

आम्रं छित्वा कुठारेण निम्बं परिचरेत्तु यः । यश्चैनं पयसा सिञ्चेन्नैवास्य मधुरो भवेत् ॥

आम्रं	மாமரமொன்றை	यः च	எந்த எவனோ இவனும்
कुठारेण	கோடாலியால்	एनं	இதை
छित्वा	வெட்டிச்சாய்த்துவிட்டு,	पयसा एव	பால்வார்த்தே
तु	அதற்கு பதிலாய்	सिञ्चेत्	வளர்க்கின்றான்.
निम्बं	ஓர் வேப்பமரத்தை	अस्य	இதற்கு
यः	ஏதோ ஒருவன்	मधुरः	மதுர ரஸம்
परिचरेत्	வளர்க்கிறான்.	भवेत् न	உண்டாகமாட்டாது.

अभिजातं हि ते मन्ये यथा मातुस्तथैव च। न हि निम्बात्स्रवेत्क्षौद्रं लोके निगदितं वचः॥

ते च	''தேவரீரிடத்திலும்
मातुः	தாயாரிடத்தில்
यथा तथा एव	எந்தத்தன்மையிருந்ததோ, அதே
अभिजातं	பிரத்யக்ஷத்தில் விளங்குகிறது.
हि	என்றே
मन्ये	அடியேன் எண்ணுகிறேன்.
निम्बात्	''ஒரு வேப்பமரத்தினின்று
क्षौद्रं	தேன்
स्रवेत् न हि	ஒழுகாது'' என்பதுதான்
लोके	உலகில்
निगदितं	பழமொழியாய் விளங்கும்
वचः	சொல்.

तव मातुरसद्ग्राहं विद्मः पूर्वं यथा श्रुतम्॥ १८॥

तव	''தேவரீரது
मातुः	தாயினுடைய
असद्ग्राहं	அடாததாகிய ஆசையை
पूर्वं यथा	அக்காலத்தில் நடந்த வண்ணமே
श्रुतं	சொல்லப்பட்டு
विद्मः	நாங்கள் கேட்டுணர்ந்திருக்கின்றோம்.

पितुस्ते वरदः कश्चिद्ददौ वरमनुत्तमम्। सर्वभूतरुतं तस्मात्सञ्जज्ञे वसुधाधिपः॥
तेन तिर्यग्गतानां च भूतानां विदितं वचः ॥ १९॥

ते	தேவரீரது
पितुः	தந்தைக்கு
कश्चित्	ஒரு
वरदः	புண்யாத்மா
अनुत्तमं	ஒப்புயர்வில்லாத
वरं	ஓர் வரத்தை
ददौ	அளித்திருந்தனர்.
तस्मात्	அதனால்
वसुधाधिपः	பூபாலகர்,
सर्व-भूतरुतं	ஸகலப்பிராணிகள் சொல்லிக்கொள்ளும் த்வனியினர்த்தத்தை
सञ्जज्ञे	நன்கு அறிவார்.
तेन	அதனால்
तिर्यग्गतानां	ஈ, எறும்பு முதலிய
भूतानां	உயிர்களின்
वचः च	தொனிகளினர்த்தமும்
विदितम्	விளங்கிற்று

ततो जृम्भस्य शयने विरुताद्भूरिवर्चसः। पितुस्ते विदितो भावः स तत्र बहुधाऽहसत्॥

ते	''தேவரீரது
भूरिवर्चसः	மகாதேஜோவானுகும்
पितुः	தந்தைக்கு
शयने	படுத்திருக்கையில்
जृम्भस्य	'ஜிரும்பம்' என்னும் ஓர் எறும்பினது
विरुतात्	ஒலியிலிருந்து
तत्र	அதன்
भावः	உட்கருத்து
विदितः	விளங்கிற்று
ततः	அதனால்
सः	அவர்
बहुधा	பலவாறாக
अहसत्	நகைத்தனர்.

तत्र ते जननी क्रुद्धा मृत्युपाशमभीप्सती । हासं ते नृपते सौम्य जिज्ञासामीति चाब्रवीत् ॥

ते	''தேவரீரது
जननी	தாய்,
तत्र	இதுகாரணமாய்
मृत्युपाशं च	மரணத்தையும்
अभीप्सती	பெரிதாய் எண்ணுதவளாகி,
क्रुद्धा	கடுஞ்சினங்கொண்டு
इति	பின்வருமாறு
अब्रवीत्	வினவினுள்.
सौम्य	'இனியராகிய
नृपते	மன்னரே !
ते	தேவரீருடைய
हासं	சிரிப்பின் காரணத்தை
जिज्ञासामि	அடியேன் அறியவிரும்புகிறேன்.'

नृपश्चोवाच तां देवीं देवि शंसामि ते यदि । ततो मे मरणं सद्यो भविष्यति न संशयः ॥

नृपः	''மன்னர்
तां	அந்த
देवीं	தேவியைப்பார்த்து
उवाच	பின்வருமாறு பதிலுரைத்தார்.
देवि	'பிராணநாயகி !
ते	உனக்கு
शंसामि	விளங்கச்சொல்லிவிடுகின்றேன்
यदि	என்கிறபக்ஷத்தில்
ततः	அதுகாரணமாய்
मे च	எனக்கு
सद्यः	தட்க்ஷணமே
मरणं	மரணம்
भविष्यति	ஸம்பவிக்கும்.
संशयः न	இதில் ஐயமேயில்லை.'

माता ते पितरं देवि ततः केकयमब्रवीत् । शंस मे जीव वा मा वा न मामपहसिष्यसि ॥

देवि	''தேவியாரே !
ते	தேவரீரது
माता	தாய்
पितरं	திருத்தந்தையாகிய
केकयं	கேகயமன்னரைப் பார்த்து,
अब्रवीत्	பின்வருமாறு பேசினுள்.
जीव वा	'உயிருடன்தானிரும்.
मा वा	இல்லாமல்தான்போம்.
मे	எனக்கு
शंस	நீர் விளங்கச்சொல்லிவிடவேண்டும்.
ततः	இதில்
मां	என்னை
अपहसिष्यसि न	பரிகாஸம் செய்யக்கூடாது.'

प्रियया च तथोक्तः सन् केकयः पृथिवीपतिः । तस्मै तं वरदायार्थं कथयामास तत्त्वतः ।

पृथिवीपतिः	''பூபதியாகிய
केकयः	கேகயமன்னர்
प्रियया च	இல்லாளாலேயே
तथा	மேற்கண்டவண்ணமாய்
उक्तः सन्	வினவப்பட்டவராகி
वरदाय	வரமளித்த
तस्मै	அவரிடம்
तं	அந்த
अर्थं	செய்தியை
तत्त्वतः	எதையும் விடாமல்
कथयामास	ஞானசக்தியால் விஞ்ஞாபனம்செய்துகொண்டனர்.

ततः स वरदः साधू राजानं प्रत्यभाषत । म्रियतां ध्वंसतां चेयं मा कृथास्त्वं महीपते ॥

साधुः	''புண்யாத்மாவும்
वरदः	வரமளித்தவருமாகிய
सः	அவர்
राजानं	மன்னரைப்பார்த்து,
ततः	இதற்கு
प्रत्यभाषत	பின்வருமாறு பதிலுரைத்தனர்.
महीपते	'சக்கிரவர்த்தியாரே !
इयं	இவள்
म्रियतां	விஷபானம்கொண்டு மாண்டாலும் மாளட்டும்.
ध्वंसतां च	குத்திக்கொண்டு இறக்கினுமிறக்கட்டும்.
त्वं	நீ
मा कृथाः	வெளியிடவேண்டாம்.'

स तच्छ्रुत्वा वचस्तस्य प्रसन्नमनसो नृपः । मातरं ते निरस्याशु विजहार कुबेरवत् ॥

सः	''அந்த
नृपः	மன்னர்
प्रसन्नमनसः	தோஷரஹிதமனமுடைய
तस्य	அவரது
तत्	அந்த
वचः	நியமனத்தை
श्रुत्वा	சிரமேற்கொண்டு,
ते	தேவரீரது
मातरं	தாயை
आशु	தட்க்ஷணமே
निरस्य	தள்ளிவிட்டு,
कुबेरवत्	குபேரன்போல
विजहार	சௌக்கியமாக வாழ்ந்து வந்தார்.

तथा त्वमपि राजानं दुर्जनाचरिते पथि । असद्ग्राहमिमं मोहात्कुरुषे पापदर्शिनि ॥ २७ ॥

पापदर्शिनि	''பாபகிருத்தியத்தில் மனதைச்செலுத்தி விட்டவரே !
त्वं अपि	தேவரீரும்
तथा	அவ்வண்ணமே
मोहात्	ஓர் காரியத்தின் முடிவில் விளையும் தீங்கை மனதில் வாங்கிக்கொள்ளாததால்
इमं	இந்த
राजानं	சக்கிரவர்த்தியாரிடம்
दुर्जनाचरिते पथि	துஷ்டஜனங்களனுஷ்டிக்கும் வழியில்
असद्ग्राहं	தீயைத்தொட்டு விளையாடவும், பாம்பு முதலிய விஷஜந்துக்களைத் தொட்டு மார்போடணைத்து விளையாட சிறுகுழந்தைகளுக்குள்ள அக்ஞானத்தால் விளையுமாசையை,
कुरुषे	காட்டுகின்றீர்.

सत्यश्चाद्य प्रवादोऽयं लौकिकः प्रतिभाति माम् । पितॄन् समनुजायन्ते नरा मातरमङ्गना ॥

नराः	'''பிள்ளைகள்
पितॄन्	தகப்பன்மார்களைப் போலவும்,
अङ्गनाः	பெண்கள்
मातरं	தாயைப்போலவும்
समनुजायन्ते	பிறக்கின்றார்கள்:'
अयं	என்ற இந்த
लौकिकः	உலகில் வழங்கும்
प्रवादः	பழமொழியானது
अद्य	இப்பொழுது
मां	எனக்கு
सत्यः च	உண்மையெனவே
प्रतिभाति	தோற்றுகின்றது.

नैवं भव गृहाणेदं यदाह वसुधाधिपः । भर्तुरिच्छामुपास्वेह जनस्यास्य गतिर्भव ॥ २९ ॥

एवं	"இப்படியாய்	भर्तुः	கணவரின்
भव न	தேவரீர் இருக்கக் கூடாது.	इच्छां	திருவுளத்தின்படி
वसुधाधिपः	சக்கிரவர்த்தியார்	उपास्व	நடப்பீராக.
यत्	எதை	इह	இப்பொழுது
आह	பகிரங்கமாயருளிச்செய் திருக்கின்றனரோ	अस्य	இந்த
इदं	இதை	जनस्य	ஜனஸமூகத்திற்கு
गृहाण	ஏற்றுக்கொள்ளும்.	गतिः	தஞ்சமாக
		भव	இரும்.

मा त्वं प्रोत्साहिता पापैर्देवराजसमप्रभम् । भर्तारं लोकभर्तारमसद्धर्ममुपादधाः ॥ ३० ॥

पापैः	"பாபிஷ்டர்களால்	लोकभर्तारं	உலகமனைத்துக்கும் ரக்ஷகராயுமிருக்கும்
प्रोत्साहिता	துர்போதிக்கப்பெற்ற	भर्तारं	பர்த்தாவை
त्वं	தேவரீர்	असद्धर्मं	எந்த தர்மசாஸ்திரத்திலுமில்லாத ஓர் வழியில்
देवराजसमप्रभं	இந்திரனையொத்த தேஜோவானும்,	मा उपादधाः	ஏவ வேண்டாம்.

न हि मिथ्या प्रतिज्ञातं करिष्यति तवानघः । श्रीमान्दशरथो राजा देवि राजीवलोचनः ॥ ३१ ॥

देवि	"தேவியாரே!	हि	என்கிறபடியால்
राजीवलोचनः	செந்தாமரைக்கண்ணரும்,	तव	தேவரீருக்கு
श्रीमान्	ஸ்ரீமானாயுமிருக்கும்	प्रतिज्ञातं	அளித்த பிரதிக்ஞையை
दशरथः	தசரத	मिथ्या	பொய்யாக
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்	करिष्यति न	செய்யார்.
अनघः	பாபத்தில் சிறிதும் மனம் செல்லப் பெறாதவர்.		

ज्येष्ठो वदान्यः कर्मण्यः स्वधर्मस्यापि रक्षिता ।
रक्षिता जीवलोकस्य बली रामोऽभिषिच्यताम् ॥ ३२ ॥

बली	"மகா பலிஷ்டராய்,	स्वधर्मस्य	தன்னுடைய தர்மத்திற்கு
कर्मण्यः	எதைச் செய்யவும் தேர்ச்சிபெற்று விளங்குபவரும்,	रक्षिता	ரக்ஷகரும்,
वदान्यः	கொடையாளியும்,	ज्येष्ठः अपि	மூத்த குமாரனுமாகிய
जीवलोकस्य	பிராணி சமூகத்திற்கு	रामः	ஸ்ரீராமர்
रक्षिता	ரக்ஷகரும்,	अभिषिच्यताम्	அபிஷேகம் செய்விக்கப்படட்டும்.

परिवादो हि ते देवि महान् लोके चरिष्यति । यदि रामो वनं याति विहाय पितरं नृपम् ॥

देवि	"தேவியாரே!	याति यदि	எழுந்தருளிவிடுகின்றார் என்றால்
रामः	ஸ்ரீராமர்	ते हि	தேவரீருக்கே
पितरं	திருத்தந்தையாகிய	लोके	இவ்வுலகில்
नृपं	சக்கிரவர்த்தியாரை	महान्	அழிவில்லாத
विहाय	விட்டுப்பிரிந்து,	परिवादः	அபவாத இகழ்வு
वनं	காட்டிற்கு	चरिष्यति	வழங்கும்.

स्वराज्यं राघवः पातु भव त्वं विगतज्वरा । न हि ते राघवादन्यः क्षमः पुरवरे वसेत् ॥

राघवः	"ஸ்ரீராமர்	पुरवरे	பட்டணங்களில் உத்தமமானதில்
स्वराज्यं	தனது ராஜ்யத்தை	राघवात्	ஸ்ரீராமரைக்காட்டிலும்
पातु	பாதுகாத்துவரட்டும்.	ते	தேவரீருக்கு
त्वं	தேவரீர்	क्षमः	அடங்கிநடக்கின்ற
विगतज्वरा	மனக்கொதிப்பைத்துறந் [தவராகி	अन्यः	வேறொருவன் [வனைய்
भव	ஆகிவிடும்.	वसेत् न	வஸியான்.
हि	ஏனெனில்,		

रामे हि यौवराज्यस्थे राजा दशरथो वनम् । प्रवेक्ष्यति महेष्वासः पूर्ववृत्तमनुस्मरन् ॥

रामे	"ஸ்ரீராமர்	राजा	சக்கிரவர்த்தியார்,
यौवराज्यस्थे हि	இளவரசராய் நிலைபெற்று விளங்குகையில்தான்	पूर्ववृत्तं	முன்னோர்களின் ஆசார [முறையை
		अनुस्मरन्	நினைத்து
महेष्वासः	பெருவில்லாளியாகிய	वनं	காட்டிற்கு
दशरथः	தசரத	प्रवेक्ष्यति	எழுந்தருள்வார்."

इति सान्त्वैश्च तीक्ष्णैश्च कैकेयीं राजसंसदि । सुमन्त्रः क्षोभयामास भूय एव कृताञ्जलिः ॥

सुमन्त्रः	ஸுமந்திரர்,	इति	மேற்கண்டவண்ணமாய்
कृताञ्जलिः	அஞ்சலிஹஸ்தராய்,	भूयः एव	பலவாறாக
राजसंसदि	சக்ரவர்த்தியார் ஸபையில்	सान्त्वैः च	நல்வார்த்தைகளாலும்
		तीक्ष्णैः च	வன்மொழிகளாலும்
कैकेयीं	கைகேயிதேவியாரை	क्षोभयामास	மனம் சலிக்கமுயன்றார்.

नैव सा क्षुभ्यते देवी न च स्म परिदूयते । न चास्या मुखवर्णस्य लक्ष्यते विक्रिया तदा ॥

सा देवी च	அந்த தேவியாரோ,	तदा	அப்பொழுது
परिदूयते स्म न	சிறிதேனும் மனவருத்தமுறவில்லை.	अस्याः	இவளது
		मुखवर्णस्य	முக ஒளிக்கு
क्षुभ्यते न एव	சிறிதேனும் மனக்கலக்கம்கூட அடையவில்லை.	विक्रिया च	நாணமச்சமிவைகளால் விளையும் விகாரம் கூட
		लक्ष्यते न	காணப்படவில்லை

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे पञ्चत्रिंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 3875. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1520.

सिद्धार्थोपदेशः—ஸித்தார்த்தன் செய்த உபதேசம்

ततः सुमन्त्रमैक्ष्वाकः पीडितोऽत्र प्रतिज्ञया । सबाष्पमतिनिश्वस्य जगादेदं पुनः पुनः ॥

ततः	அப்பொழுது	पुनः पुनः	விட்டு விட்டு
ऐक्ष्वाकः	இக்ஷ்வாகு வம்சத்து மன்னவர்	अतिनिश्वस्य	பெருமூச்சு விட்டு,
अत्र	இவ்விஷயத்தில்	एवं	இந்த
प्रतिज्ञया	பிரதிக்ஞையெனும் காரணத்தால்	सुमन्त्रं	ஸுமந்திரரைப்பார்த்து
पीडितः	கட்டுண்டவராகி,	जगाद	பின்வருமாறு திருவாய் மலர்ந்தருளினார்.
सबाष्पं	கண்ணீர் ததும்ப		

सूत रत्नसुसंपूर्णा चतुर्विधबला चमूः । राघवस्यानुयात्रार्थं क्षिप्रं प्रतिविधीयताम् ॥ २ ॥

सूत	"ஸாரதியே ஸுமந்திரரே!	चतुर्विधबला	நான்குவகைப் படைகளடங்கியதுமான
राघवस्य	ஸ்ரீராமருக்கு		
अनुयात्रार्थं	கூடச்செல்வதற்காக	चमूः	ஒரு ஸைன்யமானது
रत्नसुसंपूर्णा	ஏராளமான சிறந்தவஸ்துக்களையுடையதாயும்,	क्षिप्रं	காலதாமதமின்றி
		प्रतिविधीयताम्	சேகரிக்கப்படட்டும்.

रूपाजीवाश्च शालिन्यो वणिजश्च महाधनाः । शोभयन्तु कुमारस्य वाहिनीं सुप्रसारिताः ॥

शालिन्यः	"வீட்டுவேலைகளைச் செய்யவல்ல	महाधनाः	பெரும் வ்யாபாரத்திற்கேற்ற பொருள்களையுடைய
रूपाजीवाः च	பணிவிடை செய்யும் தாஸிகளும்,	वणिजः च	வர்த்தகர்களும்
		कुमारस्य	திருமகனுடைய
		वाहिनीं	ஸைன்யத்தை
सुप्रसारिताः	விஸ்தாரமாய் பரப்பியுள்ள	शोभयन्तु	உபகாரார்த்தம் செல்லக்கடவர்கள்.

ये चैनमुपजीवन्ति रमते यैश्च वीर्यतः । तेषां बहुविधं दत्त्वा तानप्यत्र नियोजय ॥ ४ ॥

ये च	"எவர்கள்	रमते	ஸந்தோஷமடைகின்றனரோ
एनं	இவனை	तेषां अपि	அவர்களுக்கும்
उपजीवन्ति	அடுத்துப்பிழைக்கின்றார்களோ அவர்களுக்கும்	बहुविधं	பலவகைப்பட்ட
		दत्त्वा	பரிசளித்து,
यैः च	எவர்களால்	तान्	அவர்களை
वीर्यतः	பெருமை பாராட்டுவதால்.	अत्र	அவ்விடத்தில்
		नियोजय	இருக்கச்செய்யும்.

आयुधानि च मुख्यानि नागराः शकटानि च । अनुगच्छन्तु काकुत्स्थं व्याधाश्चारण्यगोचराः ॥

मुख्यानि	"முக்கியமான
आयुधानि च	ஆயுதங்களும்,
नागराः	நகரத்தார்களும்,
शकटानि च	வண்டிகளும்,
अरण्यगोचराः	காடுகளை நன்றாக அறிந்த
व्याधाः च	வேடர்களும்,
काकुत्स्थं	ஸ்ரீராமனை
अनुगच्छन्तु	தொடர்ந்து செல்லட்டும்.

निघ्नन् मृगान् कुञ्जरांश्च पिबंश्चारण्यकं मधु । नदीश्च विविधाः पश्यन्न राज्यस्य स्मरिष्यति ॥

मृगान्	"மிருகங்களையும்,
कुञ्जरान् च	யானைகளையும்,
निघ्नन्	கொன்றுகொண்டும்,
आरण्यकं	காட்டு
मधु	தேனை
पिबन् च	குடித்துக்கொண்டும்,
विविधाः	பற்பல
नदीः	நதிகளை
पश्यन् च	தர்சித்துக்கொண்டும்,
राज्यस्य	ராஜ்யத்தினது
स्मरिष्यति न	ஞாபகம் கொள்ளாதிருப்பான்.

धान्यकोशश्च यः कश्चिद्धनकोशश्च मामकः । तौ राममनुगच्छेतां वसन्तं निर्जने वने ॥

मामकः	"நமது
धान्यकोशः च	தான்யக் களஞ்சியம்
यः	எதொன்றோ,
कश्चित्	அதுவும்
धनकोशः च	தனசாலையும்,
तौ च	அவ்விரண்டும்
निर्जने	மனுஷ்ய ஸஞ்சாரமற்ற
वने	காட்டில்
वसन्तं	வஸிக்கும்
रामं	ஸ்ரீராமனை
अनुगच्छेताम्	பின்பற்றி போய்விடட்டும்.

यजन् पुण्येषु देशेषु विसृजंश्चाप्तदक्षिणाः । ऋषिभिश्च समागम्य प्रवत्स्यति सुखं वने ॥

पुण्येषु	"புண்ய
देशेषु	க்ஷேத்திரங்களில்
ऋषिभिः	ரிஷிகளுடன்
समागम्य	இருந்துகொண்டு,
आप्तदक्षिणाः	ஏராளமான தக்ஷிணைகளை
विसृजन्	கொடுத்துக்கொண்டு,
यजन्	யக்ஞங்களைச் செய்துகொண்டு,
वने च	காட்டிலும்
सुखं च	குறையின்றியே
प्रवत्स्यति	வாழ்ந்துவரட்டும்.

भरतश्च महाबाहुरयोध्यां पालयिष्यति । सर्वकामैः पुनः श्रीमान्रामः संसाध्यतामिति ॥

रामः पुनः	"ஸ்ரீராமனோவென்றால்
इति	இப்படியாய்
श्रीमान्	ஸ்ரீமானாய்
सर्वकामैः	வேண்டியவைகள் எல்லாவற்றோடும்
संसाध्यतां	விளங்கிவரட்டும்.
महाबाहुः	மஹாபாகுவான
भरतः	பரதன்
अयोध्यां च	அயோத்திமாநகரத்தையே
पालयिष्यति	பரிபாலனம் செய்துவரட்டும்"

एवं ब्रुवति काकुत्स्थे कैकेय्या भयमागतम् । मुखं चास्यागमच्छोषं स्वरश्चापि न्यरुध्यत ॥

एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்	आगतं	பிடித்துவிட்டது.
काकुत्स्थे	தசரதசக்கிரவர்த்தியார்	मुखं च	முகமும்
ब्रुवति	உரைசெய்தவளவில்,	शोषं	வாட்டத்தை
अस्याः	இந்த	अगमत्	அடைந்தது.
कैकेय्याः च	கைகேயிதேவியாருக்கும்	स्वरः अपि	தொனியும்
भयं	ஏக்கம்	न्यरुध्यत	ஒடுங்கிவிட்டது.

सा विवर्णा सुसंत्रस्ता मुखेन परिशुष्यता । राजानमेवाभिमुखी कैकेयी वाक्यमब्रवीत् ॥

सा	அந்த	मुखेन	முகத்தோடு
कैकेयी एव	கைகேயிதேவியாரும்	अभिमुखी	எதிரில்நின்றுகொண்டு
सुसंत्रस्ता	உள்ளமும் உடலும் நடுக்குற்றவளாய்	राजानं	சக்கிரவர்த்தியாரைப் பார்த்து
विवर्णा	நிறம் மாறியவளாய்	वाक्यं	பின்வரும் சொல்லை
परिशुष्यता	வாட்டமடைந்த	अब्रवीत्	சொன்னாள்.

राज्यं गतजनं साधो पीतमण्डां सुरामिव । निरास्वाद्यतमं शून्यं भरतो नाभिपत्स्यते ॥

साधो	"ஸாதுவே !	सुरां	மத்யத்தை
भरतः	பரதன்	इव	போன்றதாய்,
राज्यं	ராஜ்யத்தை	निरास्वाद्यतमं	ஸாரமொழிந்து பார்க்கவும் வழங்காததாயிருப்பதாய்,
गतजनं	மனிதரற்றதாய்	अभिपत्स्यते न	ஏற்றுக்கொள்ளமாட்டான்"
शून्यं	வேண்டியபோகங்களெல்லாம் நீங்கியதாய்		
पीतमण्डां	ஸாரத்தை குடித்துவிட்டு அடியில் கிடக்கும் மஷ்டுவாகிய		

कैकेय्यां मुक्तलज्जायां वदन्त्यामतिदारुणम् । राजा दशरथो वाक्यमुवाचायतलोचनाम् ॥

मुक्तलज्जायां	வெட்கத்தைவிட்டுவிட்ட	दशरथः राजा	தசரதசக்ரவர்த்தியார்
कैकेय्यां	கைகேயிதேவியார்,	आयतलोचनां	நீண்டு அகன்ற கண்களையுற்ற அவளைப் பார்த்து
अतिदारुणं	கடும்	उवाच	பின்வரும் பதிலையருளிச் செய்தனர்.
वाक्यं	சொல்லை		
वदन्त्यां	சொல்லியபொழுது,		

वहन्तं किं तुदसि मां नियुज्य धुरि माऽहिते । अनार्ये कृत्यमारब्धं किं न पूर्वमुपारुधः ॥

अहिते	"சத்ருவாயிருப்பவளே !	मां	என்னை
धुरि	கஷ்டத்தில்	किं	ஏன்
नियुज्य	தள்ளிவிட்டு,	तुदसि	இன்னும் வருத்துகின்றனை ?
वहन्तं	படும்		

अनार्ये	உத்தம ஸ்த்ரீகளின் ஒழுக்கத்தை ஒழித்து விட்டவளே !
आरब्धं	தலையிட்டுக்கொண்ட
कृत्यं	காரியத்தில்
पूर्वं	ஆதியிலேயே
किं	ஏன்
उपारुधः न	பிரத்யேகித்து இதையும் கேட்டுக்கொள்ளாது விட்டுவிட்டனை ?
मा	இப்படிப் பேசாதே.”

तस्यैतत्क्रोधसंयुक्तमुक्तं श्रुत्वा वराङ्गना । कैकेयी द्विगुणं क्रुद्धा राजानमिदमब्रवीत् ॥

तस्य	அவரது
क्रोधसंयुक्तं	கோபத்தால் விளைந்த
एतत्	இந்த
उक्तं	வாக்கை
श्रुत्वा	கேட்டு,
वराङ्गना	ஸ்திரீரத்னமாகும்
कैकेयी	கைகேயிதேவியார்
द्विगुणं	இருமடங்கு
क्रुद्धा	கோபங்கொண்டவளாகி
राजानं	சக்கிரவர்த்தியாரைப் [பார்த்து
इदं	பின்வருமாறு
अब्रवीत्	மொழிந்தாள்.

तवैव वंशे सगरो ज्येष्ठं पुत्रमुपारुधत् । असमञ्ज इति ख्यातं तथाऽयं गन्तुमर्हति ॥

तव	“தேவரீரது
वंशे एव	வம்சத்திலேயே
सगरः	ஸகரரென்பவர்
असमञ्जः	அஸமஞ்சன்
इति	என்று
ख्यातं	பெயர்பூண்ட
ज्येष्ठं	மூத்த
पुत्रं	குமாரனை
उपारुधत्	காட்டிற்கு ஓட்டிவிட்டிருக்கின்றார்.
तथा	அவ்வண்ணமே
अयं	இவன்
गन्तुं	செல்ல
अर्हति	வேண்டியது.”

एवमुक्तो धिगित्येव राजा दशरथोऽब्रवीत् । व्रीडितश्च जनः सर्वः सा च तं नावबुध्यते ॥

एवं	இவ்வண்ணம்
उक्तः	பேசியதற்கு திருச்செவி [சாற்றியருளிய
दशरथः	தசரத
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்,
धिक्	‘சிச்சி’
इति एव	என்ற ஒரு சொல்லை [மட்டும்
अब्रवीत्	சொன்னார்.
जनः	ஜனஸமூகம்
सर्वः च	எல்லாமும்
व्रीडितः	இப்படியுமுண்டோ ! எனக்கலவரப்பட்டது.
सा च	அவள் மட்டும்
तं	அதை
अवबुध्यते न	சிந்தையில் ஏற்றுக் கொள்ளவில்லை.

तत्र वृद्धो महामात्रः सिद्धार्थो नाम नामतः । शुचिर्बहुमतो राज्ञः कैकेयीमिदमब्रवीत् ॥

तत्र	அச்சமயத்தில்
वृद्धः	வயதுமுதிர்ந்தவரும்
महामात्रः	மந்திரிமார்களில் சிறந்த [வரும்,
शुचिः	புண்யாத்மாவும்,
राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாருக்கு
बहुमतः	மிகவும் பிரியமானவருமான
सिद्धार्थः	ஸித்தார்த்தர்
नाम	என்று
नामतः	பெயருள்ளவர்
कैकेयीं	கைகேயிதேவியாரைப் [பார்த்து,
इदं	பின்வருமாறு
अब्रवीत्	பேசினார்.

असमञ्जो गृहीत्वा तु क्रीडतः पथि दारकान् । सरय्वाः प्रक्षिपन्नप्सु रमते तेन दुर्मतिः ॥

दुर्मतिः	"கெட்டபுத்தியுடைய	सरय्वाः	ஸரயூநதியின்
असमञ्जः तु	அஸமஞ்சனேவென்றால்	अप्सु	ஜலத்தில்
पथि	வழியில்	प्रक्षिपन्	போட்டுக்கொண்டு,
क्रीडतः	விளையாடிக்கொண்டிருக்[கும்	तेन	அதனால்
दारकान्	குழந்தைகளை	रमते	நகைத்து மகிழ்ந்து கொண்டிருந்தனன்.
गृहीत्वा	எடுத்து,		

तं दृष्ट्वा नागराः सर्वे क्रुद्धा राजानमब्रुवन् । असमञ्जं वृणीष्वैकमस्मान् वा राष्ट्रवर्धन ॥

तं	"அதை	राष्ट्रवर्धन	'ராஜ்யத்தைசெழித்து ஓங்கும்வண்ணமாய் வளரச்செய்யும் மன்ன[ரே !
दृष्ट्वा	கண்டு,	असमञ्जं	அஸமஞ்சன்
क्रुद्धाः	கோபங்கொண்ட	एकं	ஒருவனையாவது
नागराः	நகரத்தவர்கள்	अस्मान् वा	எங்களையாவது
सर्वे	எல்லோரும்	वृणीष्व	தேவரீர் ஊரில் இருக்க அருள்புரியவேண்டும்.'
राजानं	மன்னரிடம் சென்று		
अब्रुवन्	பின்வருமாறு முறையிட்டுக்கொண்டனர்.		

तानुवाच ततो राजा किंनिमित्तमिदं भयम् । ताश्चापि राज्ञा संपृष्टा वाक्यं प्रकृतयोऽब्रुवन् ॥

ततः	"அதற்கு	राज्ञा च	மன்னராலேயே
राजा	மன்னர்	सम्पृष्टाः	இப்படி வினவப்பட்ட
तान्	அவர்களைப்பார்த்து	ताः	அந்த
उवाच	பின்வருமாறு வினவினர்	प्रकृतयः अपि	ஜனங்களும்,
इदं	'இந்த	वाक्यं	பின்வரும் பதிலை
भयं	பயத்திற்கு	अब्रुवन्	சென்னர்கள்.
किंनिमित्तं	என்ன காரணம்'		

क्रीडतस्त्वेष नः पुत्रान् बालानुद्भ्रान्तचेतसः । सरय्वां पातयन् मौर्ख्यादतुलां प्रीतिमश्नुते ॥

एषः	"'இவன்	सरय्वां	ஸரயூநதியில்
नः	எங்களது	पातयन्	போட்டுவிட்டு,
क्रीडतः	விளையாடிக்கொண்டிருக்கும்	मौर्ख्यात् तु	மடமையாலேயே
उद्भ्रान्तचेतसः	பயந்துகிடக்கும்	अतुलां	அதிக
बालान्	சிறிய	प्रीतिं	மகிழ்ச்சியை
पुत्रान्	குழந்தைகளை	अश्नुते	அடைகிறன்.'

स तासां वचनं श्रुत्वा प्रकृतीनां नराधिपः । तं तत्याजाहितं पुत्रं तासां प्रियचिकीर्षया ॥

तासां	''அந்த
प्रकृतीनां	ஜனங்களுடைய
वचनं	விண்ணப்பத்தை
श्रुत्वा	கேட்டு,
सः	அந்த
नराधिपः	மன்னர்
तासां	அவர்களுக்கு
प्रियचिकीर्षया	நன்மை செய்யவேண்டுமெனும் ஒரு காரணத்தால்
अहितं	துரோகியான
तं	அந்த
पुत्रं	குமாரனை
तत्याज	பின்வருமாறு தள்ளிவைத்தனர்.

तं यानं शीघ्रमारोप्य सभार्यं सपरिच्छदम् । यावज्जीवं विवास्योऽयमिति स्वानन्वशात् पिता ।

पिता	''தந்தையார்
तं	அவனை
शीघ्रं	தத்க்ஷணமே
सभार्यं	மனைவியுடன் கூடினவனையும்.
सपरिच्छदं	அவனுக்கு வேண்டிய ஸாமக்கிரிகளோடுகூடினவனையும்
यानं	ஒரு வாஹனத்தில்
आरोप्य	ஏற்றியிருக்கச்செய்து,
स्वान्	தனது பரிஜனங்களைப் பார்த்து
इति	பின்வருமாறு
अन्वशात्	ஆக்ஞாபித்தருளினார்.
अयं	'இவன்
यावज्जीवं	உயிருள்ளவரையில்
विवास्यः	காட்டில் வஸிக்க வேண்டியவன்.

सफालपिटकं गृह्य गिरिदुर्गाण्यलोकयत् । दिशः सर्वास्त्वनुचरन् स यथा पापकर्मकृत् ॥

यथा	''இப்படியாய்
पापकर्मकृत्	பாபத்தொழில் செய்த
सः	அவன்
सफालपिटकं	களைவெட்டியோடுகூடிய ஓர் கூடையை
गृह्य	எடுத்துக்கொண்டு,
सर्वाः	எல்லா
दिशः	திக்குகளிலும்
अनुचरन्	சென்று
गिरिदुर्गाणि तु	மலைகளிலும் காடுகளிலும்
अलोकयत्	திரிந்தனன்.

इत्येनमत्यजद्राजा सगरो वै सुधार्मिकः । रामः किमकरोत् पापं येनैवमुपरुध्यते ॥ २६ ॥

सुधार्मिकः	''மகா தர்மிஷ்டராகிய
सगरः	ஸகர
राजा	மன்னர்,
इति	அப்படியாய்
एनं	இவனை
अत्यजत्	துறந்தனர்.
येन	இக்காரணத்தால்
एवं	இப்படி
उपरुध्यते	காட்டில் வைக்கப்பட்டான்.
रामः	ஸ்ரீராமர்
किं	என்ன
पापं वै	அடாத காரியத்தை
अकरोत्	செய்திருக்கின்றார் ?

न हि कञ्चन पश्यामो राघवस्यागुणं वयम् । दुर्लभो ह्यस्य निरयः शशाङ्कस्येव कल्मषम् ॥

राघवस्य	"ஸ்ரீராமருக்கு	इव	எவ்வண்ணமோ, அவ் வண்ணமே
अगुणं	தீகுணம்	अस्य हि	இவருக்கும்
कञ्चन	ஏதேனுமொன்றை	निरयः	நரகத்திற்கு உரிமை விளைவிக்கும் பாப மென்பது
वयं	நாங்கள் [யாவது	दुर्लभः	அணுகவே அணுகாதே.
पश्यामः न	கண்டிலோம்.		
शशाङ्कस्य	த்விதீயாதிதிசந்திர னுக்கு		
कल्मषं	கல்மஷமானது		

अथवा देवि दोषं त्वं कञ्चित् पश्यसि राघवे । तमद्य ब्रूहि तत्त्वेन ततो रामो विवास्यताम् ॥

देवि	"தேவியாரே !	ततः	என்கிறதாயிருந்தால்
अथवा	இப்படியில்லையென்றால்	तं	அதை
राघवे	ஸ்ரீராமனிடத்தில்	तत्त्वेन	ஏதையும்மறைக்காமல்
त्वं	தேவரீர்	ब्रूहि	தேவரீர் வெளியிடும்
कञ्चित्	ஏதேனுமொரு	अद्य	இப்பொழுது
दोषं	குற்றத்தை	रामः	ஸ்ரீராமன்
पश्यसि	அறிந்திருக்கின்றீர்,	विवास्यताम्	வனத்திற்கு அனுப்பி விடப்படட்டும்.

अदुष्टस्य हि संत्यागः सत्पथे निरतस्य च । अप्राप्तस्य विवासोऽयं वनेषु सुयशस्विनः ॥
निर्दहेदपि शक्रस्य द्युतिं धर्मनिरोधनात् ॥ २९ ॥

अदुष्टस्य	"ஒரு தோஷத்தையும் செய்யாதவனைய்	अयं	இப்படி
हि	அதனல்	संत्यागः	தள்ளிவைக்கப்பட்டு,
अप्राप्तस्य	எவ்வித தண்டனைக்கு மாளாகாதவனைய்	विवासः	வாஸமென்பது
सुयशस्विनः	மஹாயசஸ்பெற்று விளங்குபவராய்	धर्मनिरोधनात्	தர்மவிதிகளுக்கு விரோதமாயிருக்கின்றமையால்
सत्पथे	நன்னெறியில்	शक्रस्य अपि	தேவேந்திரனுக்குங்கூட
निरतस्य च	எப்பவும் ஒழுகுபவனுக்கு	द्युतिं	தேஜஸ்ஸை
वनेषु	காடுகளில்	निर्दहेत	தஹித்துவிடும்.

तदलं देवि रामस्य श्रिया विहतया त्वया । लोकतोऽपि हि ते रक्ष्यः परिवादः शुभानने ॥

शुभानने	"நல்லதையே சொல்லும் திருவாய் படைக்கப்பெற்ற	विहतया	தடைபட்ட
		श्रिया	திருவபிஷேகத்தால்
		ते अपि	தேவரீருக்கும்
देवि	தேவியாரே !	लोकतः	உலகத்தாரிடமிருந்து
तत्	ஆனபடியால்	परिवादः	நிந்தை
रामस्य	ஸ்ரீராமருடைய	अलं	எள்ளளவும்
त्वया	தேவரீரால்	रक्ष्यः हि	உண்டாகலாகாது."

श्रुत्वा तु सिद्धार्थवचो राजा श्रान्ततरस्वनः । शोकोपहतया वाचा कैकेयीमिदमब्रवीत् ॥

सिद्धार्थवचः	ஸித்தார்த்தரின் திருவாக்கு
श्रुत्वा	திருச்செவிசாற்றியருளிய
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
श्रान्ततरस्वनः	அதி ஆயாசத்தால் தொனிகுன்றியவராகி
कैकेयीं	கைகேயிதேவியாரைப் பார்த்து
शोकोपहतया	சோகத்தால் மனவேதனையை நன்கு விளங்கக்காட்டுகின்ற
वाचा	சொற்கொண்டு
तु	இவ்விஷயத்தில்
इदं	பின்வருமாறு
अब्रवीत्	மொழிந்தனர்.

एतद्वचो नेच्छसि पापवृत्ते हितं न जानासि ममात्मनो वा ।
आस्थाय मार्गं कृपणं कुचेष्टा चेष्टा हि ते साधुपथादपेता ॥ ३२ ॥

पापवृत्ते	"பாபத் தொழிலுக்குத் துணிந்துவிட்டவளே!
कृपणं	ஒரு காரியத்தால் விளையும் தீங்கை அறியாதிருக்கும்
मार्गं आस्थाय	மார்க்கத்தைப்பற்றி
कुचेष्टा	துஷ்டச் செய்கையைப் [புரியும் நீ
एतत्	இந்த
वचः	ஹிதமான போதனையை
इच्छसि न	ஏற்றுக்கொள்ளாதிருக்கின்றனை.
मम	என்னுடையவும்
आत्मनः वा	உன்னுடையவும்
हितं	ஹிதமென்னதென்பதை
जानासि न	நீ கண்டுகொள்ளாதிருக் [கின்றனை.
ते	உனது
चेष्टा	தற்கால நடவடிக்கை
साधुपथात्	நல்லோர்களொழுகும் மார்க்கத்திலிருந்து
अपेता हि	எங்கேயோ ஒதுங்கிக் கிடக்கின்றதே.

अनुव्रजिष्याम्यहमद्य रामं राज्यं परित्यज्य सुखं धनं च ।
सहैव राज्ञा भरतेन च त्वं यथासुखं भुङ्क्ष्व चिराय राज्यम् ॥ ३३ ॥

अद्य	"இப்பொழுதே
अहं	நான்
राज्यं	ராஜ்யத்தையும்
सुखं	போகத்தையும்,
धनं च	பொருளையும்
परित्यज्य	துறந்துவிட்டு,
रामं	ஸ்ரீராமனை
अनुव्रजिष्यामि	பின்பற்றி புறப்பட்டு போய்விடுகின்றேன்.
त्वं च	நீ மட்டும்
राज्ञा	மன்னனாகிய
भरतेन	பரதனுடன்
सह	கூடயிருந்துகொண்டு
राज्यं	ராஜ்யத்தை
चिराय	வெகுகாலம்
यथासुखं एव	உன் மனோபீஷ்டத்தின்படியே
भुङ्क्ष्व	ஆண்டுவருவாயாக."

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे षट्त्रिंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 3908. — अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1553.

चीरपरिधानम्—மரவுரியுடுப்பது.

महामात्रवचः श्रुत्वा रामो दशरथं तदा । अन्वभाषत वाक्यं तु विनयज्ञो विनीतवत् ॥

तदा	இந்த ஸந்தர்ப்பத்தில்	रामः	ஸ்ரீராமர்,
महामात्रवच	மந்திரிமார்களின் முக்கியமானவரின் சொல்லுக்கு	दशरथं	தசரதசக்கிரவர்த்தியைப் பார்த்து,
श्रुत्वा	திருச்செவி சாற்றி,	विनीतवत्	வெகு மரியாதையாக
विनयज्ञः	எவரெவர்களிடத்தில் எந்தெந்த ஸம்பவங்களில் எப்படி நடந்து கொள்ளவேண்டுமென்பதில் நிபுணராகிய	तु	இதுவிஷயத்தில்
		वाक्यं	பின்வரும் திருவாக்கை
		अन्वभाषत	திருவாய்மலர்ந்தருளினார்.

त्यक्तभोगस्य मे राजन् वने वन्येन जीवतः । किं कार्यमनुयात्रेण त्यक्तसङ्गस्य सर्वतः ॥

राजन्	"சக்கிரவர்த்தியாரே!	वन्येन	காட்டில் கிடைக்கும் பலமூலங்களைக்கொண்டு
त्यक्तभोगस्य	போகங்களைத் துறந்துவிட்டவனும்,	जीवतः	காலங்கழிக்கும்
		मे	அடியேனுக்கு
सर्वतः	முற்றிலும்	अनुयात्रेण	பரிவாரஜனத்தால்
त्यक्तसङ्गस्य	எதிலும் மனப்பற்றுற்றவனும்	कार्यं	உபயோகம்
वने	வனத்தில்	किम्	என்ன ?

यो हि दत्त्वा द्विपश्रेष्ठं कक्ष्यायां कुरुते मनः । रज्जुस्नेहेन किं तस्य त्यजतः कुञ्जरोत्तमम् ॥

यः	"எவனோ ஒருவன்	हि	என்றால்
द्विपश्रेष्ठं	சிலாக்கியமானயானையை	कुञ्जरोत्तमं	உத்தமமான யானையை
दत्त्वा	கொடுத்துவிட்டு,	त्यजतः	துறந்துவிட்ட
		तस्य	அவனுக்கு
कक्ष्यायां	யானையின் வயற்றைச் சுற்றி ஸிம்மாஸனத்தைச் சேர்த்துக் கட்டப்படும் பட்டையில்	रज्जुस्नेहेन	பட்டையில் மாத்திரம் மனப்பற்று வைத்திருப்பதனால்
मनः कुरुते	ஆசைவைக்கின்றான்,	किम्	பிரயோஜனம் யாதுள்ளது ?

तथा मम सतां श्रेष्ठ किं ध्वजिन्या जगत्पते । सर्वाण्येवानुजानामि चीराण्येवानयन्तु मे ॥

सतां	"ஸத்புருஷர்களில்	सर्वाणि एव	எல்லாவற்றையும்
श्रेष्ठ	உத்தமராகிய	अनुजानामि	வேண்டாமென அடிபணிந்து மறுக்கின்றேன்
जगत्पते	சக்கிரவர்த்தியாரே!	मे	அடியேனுக்கு
तथा	அவ்வண்ணமே	चीराणि एव	மரவுரிகளை மட்டும்
ध्वजिन्या	ஸேனையால்	आनयन्तु	கொண்டுவரப்படட்டும்.
मम किं	எனக்கென்ன பயன் ?		

खनित्रपिटके चोभे ममानयत गच्छतः । चतुर्दश वने वासं वर्षाणि वसतो मम ॥ ५ ॥

वने	"வனத்தில்	वासं	வாஸம் செய்ய
चतुर्दश	பதினான்கு	मम च	அடியேனுடையதாய்
वर्षाणि	வருஷங்கள்	खनित्रपिटके	களைவெட்டும் ஒரு சித்நாள், கூடை ஒன்றும்
वसतः	காலங்கழிக்கப் போகின்றவனுய்	उभे	ஆகிய இரண்டும்
गच्छतः	பிரயாணமாய் வந்திருக்[கும்	आनयत	இப்பொழுதேயிங்கு கொண்டுவரப்படட்டும்.
मम	அடியேனுக்கு		

अथ चीराणि कैकेयी स्वयमाहृत्य राघवम् । उवाच परिधत्स्वेति जनौघे निरपत्रपा ॥

अथ	இந்த ஸந்தர்ப்பத்தில்	चीराणि	மரவுரிகளை
कैकेयी	கைகேயிதேவியார்,	आहृत्य	எடுத்துக்கொண்டுவந்து
जनौघे	ஜனக்கூட்டத்தில்	राघवं	ஸ்ரீராமரைப்பார்த்து,
निरपत्रपा	மானக்கேடை சிந்தையில் கொள்ளாதவளாகி	परिधत्स्व	'நீ உடுத்திக்கொள்'
		इति	என்று
स्वयं	தானே	उवाच	ஆக்ஞாபித்தருளினுள்

स चीरे पुरुषव्याघ्रः कैकेय्याः प्रतिगृह्य ते । सूक्ष्मवस्त्रं परिक्षिप्य मुनिवस्त्राण्यवस्त ह ॥

पुरुषव्याघ्रः	புருஷோத்தமராகிய	प्रतिगृह्य	திருவுளமுவந்து வாங்கிக் கொண்டு,
सः	அவர்	सूक्ष्मवस्त्रं ह	பீதகவாடையையே
कैकेय्याः	கைகேயிதேவியாரிடமி[ருந்து	परिक्षिप्य	களைந்து,
ते	அந்த	मुनिवस्त्राणि	தபஸிகளுக்குரிய ஆடைகளை
चीरे	மரவுரிகளிரண்டையும்	अवस्त	தரித்துக் கொண்டார்.

लक्ष्मणश्चापि तत्रैव विहाय वसने शुभे । तापसाच्छादने चैव जग्राह पितुरग्रतः ॥ ८ ॥

लक्ष्मणः अपि	லக்ஷ்மணரும்	अग्रतः एव	முன்னிலையிலே
शुभे	விலையுயர்ந்த	विहाय	களைந்து,
वसने च	வேஷ்டியையும் உத்தரீயத்தையும்	तापसाच्छादने एव	தவசிகளின் உடைகளையே
तत्र च	அப்பொழுதே		
पितुः	திருத்தந்தையின்	जग्राह	உடுத்துக்கொண்டனர்.

अथात्मपरिधानार्थं सीता कौशेयवासिनी । समीक्ष्य चीरं संत्रस्ता पृषती वागुरामिव ॥

कौशेयवासिनी	மெல்லிய பட்டாடைகளை தரிக்கும்	समीक्ष्य	கவனித்து,
सीता	சீதாபிராட்டியார்	पृषती	பெண்மான்
चीरं	ஓர் மரவுரியை	वागुरां	பிடிப்பதற்காக போடப்படும் வலையை
अथ	அப்பொழுது	इव	கண்டாலெவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
आत्मपरिधानार्थं	தாமுடுப்பதற்காக கொண்டுவரப்படுகிறதை	संत्रस्ता	மிக நடுக்கமுற்றனள்.

सा व्यपत्रपमाणेव प्रगृह्य च सुदुर्मनाः । कैकेय्याः कुशचीरे ते जानकी शुभलक्षणा ॥
अश्रुसंपूर्णनेत्रा च धर्मज्ञा धर्मदर्शिनी । गन्धर्वराजप्रतिमं भर्तारमिदमब्रवीत् ॥ ११ ॥

शुभलक्षणा	யாவராலும் மெச்சத்தக்க உத்தமகுணங்களமையப்பெற்றவளும்,
धर्मज्ञा	பாதிவ்ரத்யமின்னதென்றறிந்தவளும்,
धर्मदर्शिनी च	பாதிவ்ரத்யதர்மத்தையனுஷ்டித்துக்காட்டுகிறவளுமாகிய
सा	அந்த
जानकी	ஜானகீதேவியார்
ते	அந்த
कुशचीरे च	மரவுரிகளிரண்டையும்
कैकेय्याः	கைகேயிதேவியாரிடமிருந்து
प्रगृह्य	கைநீட்டி வாங்கிக்கொண்டு
सुदुर्मनाः	மிகவும் மனம் நொந்தவளாகி
अश्रुसंपूर्णनेत्रा	நீர் ததும்பும் கண்களுற்றவளாகி
गन्धर्वराजप्रतिमं	கந்தர்வராஜன்போல் விளங்கும்
भर्तारं	கணவனைப்பார்த்து
व्यपत्रपमाणा इव	சிறிது வெட்கப்பட்டுக்கொண்டு
इदं	பின்வருமாறு
अब्रवीत्	வினவினள்.

कथं नु चीरं बध्नन्ति मुनयो वनवासिनः । इति ह्यकुशला सीता सा मुमोह मुहुर्मुहुः ॥

वनवासिनः	"வனவாஸிகளாகும்
मुनयः	முனிவர்கள்,
चीरं	மரஉரியை
कथं नु	எப்படித்தான்
बध्नन्ति	உடுத்திக்கொள்ளுகிறார்கள் ?"
इति	இப்படியாய் சொல்லிவிட்டு,
अकुशला	கஷ்டத்திற்காளாகி
सा	அந்த
सीता हि	ஸீதாப்பிராட்டியாரும்
मुहुः मुहुः	ஒருக்ஷணநேரம்
मुमोह	ஒன்றும் செய்யத்தெரியாது பிரமித்து நின்றுவிட்டாள்.

कृत्वा कण्ठे च सा चीरमेकमादाय पाणिना । तस्थौ ह्यकुशला सीता व्रीडिता जनकात्मजा ॥

सा	அந்த
जनकात्मजा	ஜனகமஹாராஜரின் திருமகளாகிய
सीता	ஸீதாப்பிராட்டியார்
चीरं	மரஉரி ஒன்றை
कण्ठे	கழுத்தில்
कृत्वा च	தரித்துக்கொண்டு,
एकं	மற்றொன்றை
पाणिना	கையில்
आदाय	வைத்துக்கொண்டு,
अकुशला	இதில் இதற்குமுன் பழக்கமில்லாதவள்
हि	என்கிற காரணத்தால்
व्रीडिता	நாணமுற்றவளாகி
तस्थौ	நின்றுகொண்டிருந்தனள்.

तस्यास्तत्क्षिप्रमागम्य रामो धर्मभृतां वरः। चीरं बबन्ध सीतायाः कौशेयस्योपरि स्वयम्॥

धर्मभृतां	தர்மநெறியில் பிறழாது நடப்பவர்களில்	तस्याः	அவளது
वरः	உத்தமராகிய	कौशेयस्य	வெண்பட்டாடைக்கு
रामः	ஸ்ரீராமர்,	उपरि	மேலே
क्षिप्रं	தக்ஷணமே	तत्	அந்த
सीतायाः	ஸீதாப்பிராட்டியாருக்கு	चीरं	மரஉரியை
आगम्य	எதிர்நோக்கிக்கிட்டி,	स्वयं	தானே
		बबन्ध	உடுத்தருளினார்.

रामं प्रेक्ष्य तु सीताया बध्नन्तं चीरमुत्तमम्। अन्तःपुरगता नार्यो मुमुचुर्वारि नेत्रजम्॥

अन्तःपुरगताः	அந்தப்புரத்திலிருக்கும்	बध्नन्तं	உடுத்துக்கொண்டிருக்கின்றவராய்
नार्यः	ஸ்திரீகள்,		
उत्तमं	ஸர்வோத்தமராகிய	प्रेक्ष्य	கண்ணுற்று,
रामं	ஸ்ரீராமரை,	नेत्रजं	கண்களிலிருந்துவரும்
सीतायाः तु	ஸீதாபிராட்டியாருக்கு	वारि	கண்ணீரை
चीरं	மரஉரியை	मुमुचुः	சொரிந்தார்கள்.

ऊचुश्च परमायस्ता रामं ज्वलिततेजसम्। वत्स नैवं नियुक्तेयं वनवासे मनस्विनी॥

परमायस्ताः	ஸஹிக்கமுடியாத மனவருத்தமுற்ற அவர்கள்	वत्स	"அருமைத்திருமைந்தா!
ज्वलिततेजसं	தேஜோமயமாய் விளங்கும்	मनस्विनी	ஸர்வப்ரகாரத்திலும் நற்குணங்கள் பெற்று [விளங்கும்
		इयं च	இவளோ
रामं	ஸ்ரீராமரைப்பார்த்து	वनवासे	வனவாஸத்திற்கு
ऊचुः	பின்வருமாறு சொன்னார்கள்.	एवं	இப்படி
		नियुक्ता न	நியமிக்கப்படாதவள்.

पितुर्वाक्यानुरोधेन गतस्य विजनं वनम्। तावद्दर्शनमस्या नः सफलं भवतु प्रभो॥

प्रभो	"எதையும் தோஷமின்றிச் செய்துமுடிக்க திறமையுற்றவனே!	वनं	காட்டிற்கு
		गतस्य तावत्	நீ போய் திரும்பிவரும்
पितुः	திருத்தந்தையாரின்	अस्याः	இவளுடைய [வரையில்
वाक्यानुरोधेन	"நியமனப்படியே நடக்கவேண்டுமென்ற காரணத்தால்	दर्शनं	தர்சனமானது
		नः	எங்களுக்கு
		सफलं	ஸகல மனோபீஷ்டங்களையும் தருகின்றதாய்
विजनं	ஜனசஞ்சாரமற்ற	भवतु	விளங்கட்டும்.

लक्ष्मणेन सहायेन वनं गच्छस्व पुत्रक । नेयमर्हति कल्याणी वस्तुं तापसवद्वने ॥ १८ ॥

पुत्रक	"குழந்தாய் !
सहायेन	கூட்டாளியாகிய
लक्ष्मणेन	லக்ஷ்மணனோடு
वनं	காட்டிற்கு
गच्छस्व	நீ செல்லுக
कल्याणी	பாக்யங்களுக்கே உரிய
इयं	இவள்
तापसवत्	தபஸ்வினியைப்போல்
वने	காட்டில்
वस्तुं	வாஸம்செய்ய
अर्हति न	உரியவளல்லள்.

कुरु नो याचनां पुत्र सीता तिष्ठतु भामिनी । धर्मनित्यः स्वयं स्थातुं न हीदानीं त्वमिच्छसि ।

पुत्र	"குழந்தாய் !
नः	எங்களது
भामिनी	'தேஜோமயமாய் விளங்கும்
सीता	ஸீதை
तिष्ठतु	இங்கேயேயிருக்கட்டும்' என்கிற
याचनां	வேண்டுகோளை
कुरु	நீ செய்யக்கடவை.
त्वं	நீ
धर्मनित्यः	பித்ருவாக்யபரிபாலன தர்மமொன்றையே ஸர்வமுமாய் கொண்டிருக்கின்றவனாய்,
हि	இருக்கின்றபடியால்
इदानीं	இப்பொழுது
स्वयं	நீயும்
स्थातुं	இங்கிருக்க
इच्छसि न	ஏற்றுக்கொள்ளமாட்டாய்"

तासामेवंविधा वाचः शृण्वन् दशरथात्मजः । बबन्धैव तदा चीरं सीतया तुल्यशीलया ॥

तासां	அவர்களுடைய
एवंविधाः	இப்படிப்பட்ட
वाचः	வார்த்தைகளுக்கு
शृण्वन्	திருச்செவி சாற்றியருளிய
दशरथात्मजः	தசரதசக்கிரவர்த்தியாரின் திருக்குமாரனாகிய அவர்
तदा	அப்பொழுது
तुल्यशीलया	தம்மைப்போன்ற சீலமுற்ற
सीतया	ஸீதாபிராட்டியாருக்கு (ஆர்ஷம்)
चीरं	மர உரியை
बबन्ध एव	கட்டவே கட்டினார்.

चीरे गृहीते तु तया समीक्ष्य नृपतेर्गुरुः । निवार्य सीतां कैकेयीं वसिष्ठो वाक्यमब्रवीत् ।

तया	அவளால்
चीरे	மரஉரி
गृहीते	உடுத்துக்கொள்ளப் பட்டவளவில்
नृपतेः	சக்கிரவர்த்தியாரின்
गुरुः	குருவாகிய
वसिष्ठः	வஸிஷ்டபகவான்
सीतां	ஸீதாப்பிராட்டியாருக்கு
तु	இவ்விஷயத்தில்
निवार्य	கைஸம்ஞையால் தன் ஆதரவை நன்கு விளங்கக் காட்டிவிட்டு,
कैकेयीं	கைகேயிதேவியாரை
समीक्ष्य	நன்குவிழித்துநோக்கி,
वाक्यं	பின்வரும் திருவாக்கை
अब्रवीत्	திருவாய்மலர்ந்தருளினார்.

अतिप्रवृत्ते दुर्मेधे कैकेयि कुलपांसनि । वञ्चयित्वा तु राजानं न प्रमाणेऽवतिष्ठसे ॥

दुर्मेधे	"அசட்டுத்தனமதிகரித்தவளாய்
अतिप्रवृत्ते	வரம்புகடந்து நடக்கின்றவளாய்,
कुलपांसनि	சீமைக்கே அபகீர்த்தி விளைவிக்கின்றவளாய் நடக்கும்
कैकेयि	கைகேயிதேவியாரே !
राजानं	சக்கிரவர்த்தியாரை
वञ्चयित्वा	திரஸ்கரித்துவிட்டு,
तु	இவ்விஷயத்தில்
प्रमाणे	ஒருவன் தனக் கேற்பட்டுள்ள அதிகாரத்தி லெதெதை செய்யலாம் எதெதை செய்யலாகாதென் கிற பிரமாணத்தில்
अवतिष्ठसे न	தேவரீர் இருக்காதிருக்கின்றீர்.

न गन्तव्यं वनं देव्या सीतया शीलवर्जिते । अधिष्ठास्यति रामस्य सीता प्रकृतमासनम् ॥

शीलवर्जिते	"நியாய வழிகளுக்கு அப்புறப்பட்டு நடக்கின்றவளே !
सीतया	சீதா
देव्या	தேவியாரால்
वनं	காட்டிற்கு
गन्तव्यं न	எழுந்தருளப்படவேண்டியதில்லை.
रामस्य	ஸ்ரீராமருக்கு
प्रकृतं	ஏற்பட்டதாயுள்ள
आसनं	சிங்காசனத்தில்
सीता	ஸீதாப்பிராட்டியார்
अधिष्ठास्यति	வீற்றிருந்து அரசுபுரியட்டும்.

आत्मा हि दाराः सर्वेषां दारसंग्रहवर्तिनाम् । आत्मेयमिति रामस्य पालयिष्यति मेदिनीम् ॥

दारसंग्रहवर्तिनां	"இல்லற ஒழுக்கத்திலிருக்கும்
सर्वेषां	யாவருக்கும்
दाराः हि	பத்தினிகள்தான்
आत्मा इति	ஆத்மாவாகின்றபடியால்
रामस्य	ஸ்ரீராமரது
आत्मा	ஆத்மாவாகும்
इयं	இவள்
मेदिनीं	பூமியை
पालयिष्यति	பரிபாலனம் செய்துவரலாம்.

अथ यास्यति वैदेही वनं रामेण संगता । वयमत्रानुयास्यामः पुरं चेदं गमिष्यति ॥ २५ ॥

रामेण	"ஸ்ரீராமரோடு
सङ्गता	பின்பற்றியவளாய்
वैदेही च	வைதேகிதேவியாரும்
वनं	வனத்திற்கு
यास्यति	எழுந்தருளிவிடுகின்றார்
अथ	என்றால்,
वयं	நாங்கள்
अत्र	அவ்விடத்திற்கு
अनुयास्यामः	கூடப்போய்விடுவோம்.
इदं	இது (வனம்)
पुरं	ஜனங்கள் நிறைந்த பெரும் பட்டணமாக
गमिष्यति	ஆகிவிடும்.

अन्तपालाश्च यास्यन्ति सदारो यत्र राघवः । सहोपजीव्यं राष्ट्रं च पुरं च सपरिच्छदम् ॥

राघवः	ஸ்ரீராமர்
सदारः	தர்மபத்னீ ஸமேதராய்
यत्र	எவ்விடத்தில் எழுந்தருளியிருக்கின்றாரோ அவ்விடத்திற்கு
अन्तपालाः च	ராஜ்ய எல்லைகளிலிருந்து ராஜ்யத்தைக்காக்கும் தண்டநாயகர்களும்
सहोपजीव्यं	சக்கிரவர்த்தியாரால் ஆதரித்துவரப்பட்ட
राष्ट्रं च	நாட்டார்கள் எல்லோரும்,
पुरं च	பட்டணவாஸிகள் எல்லோரும்,
सपरिच्छदं	பட்டணத்திலுள்ள எல்லாப் பொருள்களுடன் கூடியவர்களாய்
यास्यन्ति	போய்ச்சேர்ந்துவிடுவார்கள்.

भरतश्च सशत्रुघ्नश्चीरवासा वनेचरः । वने वसन्तं काकुत्स्थमनुयास्यति पूर्वजम् ॥ २७ ॥

भरतः च	“பரதனும்,
सशत्रुघ्नः	சத்ருக்னனோடுகூடினவனாய்
चीरवासाः	மரவுரி உடுத்தவனாய்
वनेचरः	வனவாஸியாகி
वने	வனத்தில்
वसन्तं	வஸிக்கும்
पूर्वजं	தமயனாகிய
काकुत्स्थं	ஸ்ரீராமரை
अनुयास्यति	பின்தொடர்ந்து சென்றுவிடுவான்.

ततः शून्यां गतजनां वसुधां पादपैः सह । त्वमेका शाधि दुर्वृत्ता प्रजानामहिते स्थिता ॥

ततः	“அப்படியிருப்பதால்
प्रजानां	பிரஜைகளுக்கு
अहिते	அஹிதத்தில்
स्थिता	மனதைமுற்றிலும்செலுத்திவிட்டவளாய்
दुर्वृत्ता	தீயநடைஉடையவளாய் விளங்கும்
त्वं	தேவரீர்
एका	ஒருத்தியாய்
गतजनां	ஜனங்களெல்லாம் வெளியில் போய்விட்டதாய்
शून्यां	சூன்யமாயிருக்கும்
वसुधां	பூமியை
पादपैः	மரங்களோடு
सह	இருந்துகொண்டு
शाधि	அரசுசெய்து வருவீராக.

न हि तद्भविता राष्ट्रं यत्र रामो न भूपतिः । तद्वनं भविता राष्ट्रं यत्र रामो निवत्स्यति ॥

रामः	“ஸ்ரீராமர்
भूपतिः	மன்னராய்
यत्र न	எந்த இடத்தில் விஜயம் செய்யாதிருக்கின்றாரோ
तत्	அது
राष्ट्रं	நாடாக
भविता न	ஆகமாட்டாது.
रामः	ஸ்ரீராமர்
निवत्स्यति	எழுந்தருளி வாஸம் செய்கிறது,
यत्र	எதுவோ
तत् वनं	அந்த காடு
राष्ट्रं हि	திருநாடாக
भविता	விளங்கும்.

न ह्यदत्तां महीं पित्रा भरतः शास्तुमर्हति । त्वयि वा पुत्रवद्वस्तुं यदि जातो महीपतेः ॥

भरतः हि	"பரதனோவென்றால்
महीपतेः	சக்கிரவர்த்தியாருக்கு
जातः	பிறந்தவன்.
यदि	அப்படியிருப்பதால்
पित्रा	திருத்தந்தையால்
अदत्तां	திருவுளமுவந்து அளித்தருளாத
महीं	பூமியை
शास्तुं	அரசாளுவதற்குத் தானாகட்டும்
त्वयि	தேவரீரிடத்தில்
पुत्रवत्	திருக்குமாரனாயிருந்து கொண்டு
वस्तुं वा	வஸிக்கத்தானாகட்டும்
अर्हति न	உடன்படமாட்டான்.

यद्यपि त्वं क्षितितलाद्गगनं चोत्पतिष्यसि । पितृवंशचरित्रज्ञः सोऽन्यथा न करिष्यति ।

त्वं	"தேவரீர்
क्षितितलात्	பூமியிலிருந்து
गगनं च	ஆகாசத்தில்
उत्पतिष्यसि यदि	துள்ளிப்பறந்தாலும். எழும்பி எழும்பி விழுந்தாலும்
पितृवंश-चरित्रज्ञः	பிதாவினது முன்னோர்களின் அனுஷ்டானங்களில் நிபுணனாகிய
सः अपि	அவன்மட்டும்
अन्यथा	வேறுவழியில்
करिष्यति न	நடக்கமாட்டான்-

तत्त्वया पुत्रगर्धिन्या पुत्रस्य कृतमप्रियम् । लोके हि न स विद्येत यो न राममनुव्रतः ॥

तत्	"ஆகையால்
पुत्रगर्धिन्या	திருக்குமாரனுக்கு ஸகலபாக்யங்களையும் சேகரித்துக் கொடுக்க வேண்டுமென்கிற வாத்ஸல்யமுடைய
त्वया	தேவரீரால்
पुत्रस्य	திருக்குமாரனுக்கு
अप्रियं	இஷ்டமில்லாதது
कृतं	விளைவிக்கப்பட்டிருக்கிறது.
हि	ஏனெனில்
लोके	இவ்வுலகில்
रामं	ஸ்ரீராமரை
अनुव्रतः न	தஞ்சமென அனுஸரியாதவன்
यः सः	எவனோ, அப்படிப்பட்ட ஒருவனும்
विद्येत न	இல்லை.

द्रक्ष्यस्यद्यैव कैकेयि पशुव्यालमृगद्विजान् । गच्छतः सह रामेण पादपांश्च तदुन्मुखान् ॥

कैकेयि	"கைகேயிதேவியாரே !
रामेण	ஸ்ரீராமரோடு
सह	கூடவே
पशुव्याल-मृगद्विजान्	ஆடுமாடுகளும், யானை குதிரை, புலி, கரடிகளும், மான்களும், பக்ஷி பறவைகளும்,
गच्छतः	தொடர்ந்து செல்லுகின்றவைகளாகவும்
पादपान् च	மரங்களையும்
तदुन्मुखान्	அவன் போனவழியே நோக்கிச்சாய்ந்துகிடக்கின்றவைகளாகவும்
अद्य एव	இன்றைதினமே
द्रक्ष्यसि	தேவரீர் கட்புலனாய்ப் பார்ப்பீர்.

अथोत्तमान्याभरणानि देवि देहि स्नुषायै व्यपनीय चीरम् ।
न चीरमस्याः प्रविधीयतेति न्यवारयत्तद्वसनं वसिष्ठः ॥ ३४ ॥

देवि	"தேவியாரே!	उत्तमानि	சிறந்த
अस्याः	இவளுக்கு	आभरणानि	ஆடையாபரணங்களை
चीरं	மரவுரியானது	देहि	தேவரீர் அளியும்"
प्रविधीयते न	விதிக்கப்படவில்லை,	वसिष्ठः	வஸிஷ்டபகவான்
अथ	இப்பொழுது	इति	இன்னும் பின்வருமாறு
चीरं	மரவுரியை	तद्वसनं	அந்த ஆடையைப்பற்றி
व्यपनीय	களைந்துவிட்டு,	न्यवारयत्	தடுத்துச்சொன்னார்.
स्नुषायै	மருமகளுக்கு		

एकस्य रामस्य वने निवासस्त्वया वृतः केकयराजपुत्रि ।
विभूषितेयं प्रतिकर्मनित्या वसत्वरण्ये सह राघवेण ॥ ३५ ॥

केकयराजपुत्रि	"கேகயராஜன் திரு[மகளே!	अरण्ये	கானகத்தில்
रामस्य	ஸ்ரீராமர்	प्रतिकर्मनित्या	ஒவ்வொரு வைதிக கிருத்யத்திற்கும் பக்கலிலிருக்கவேண்டியவளாகிய
एकस्य	ஒருவருக்குத்தான்		
वने	வனத்தில்		
निवासः	வாஸமானது		
त्वया	தேவரீரால்	इयं	இவள்,
वृतः	நிஷ்கர்ஷித்துவேண்டிக் கொள்ளப்பட்டது.	विभूषिता	நல்ல ஆடையாபரணங்களையணிந்தவளாய்
राघवेण	ஸ்ரீராமரோடு		
सह	கூட	वसतु	வாஸம்செய்துவரட்டும்.

यानैश्च मुख्यैः परिचारकैश्च सुसंवृता गच्छतु राजपुत्री ।
वस्त्रैश्च सर्वैः सहितैर्विधानैर्नेयं वृता ते वरसंप्रदाने ॥ ३६ ॥

मुख्यैः	"சிறந்த	सर्वैः	எல்லா
यानैः च	வாஹனாதிகளாலும்,	विधानैः	ஆபரணங்களோடும்,
सहितैः	கூடயிருந்து குற்றேவல் புரியும்	वस्त्रैः च	நல்ல ஆடைகளோடும்
		गच्छतु	எழுந்தருளட்டும்.
परिचारकैः च	பரிசாரகர்களாலும்	ते	தேவரீருக்கு
सुसंवृता	சுகமாய் கூடயிருக்கப் பெற்று விளங்கிய	वरसंप्रदाने	வரமளித்தகாரியத்தில்
		इयं	இது
राजपुत्री	மஹாராஜரின் திருமகளாகிய இவள்	वृता न	கூடாதென விலக்கப்படவில்லை"

तस्मिंस्तथा जल्पति विप्रमुख्ये गुरौ नृपस्याप्रतिमप्रभावे ।
नैव स्म सीता विनिवृत्तभावा प्रियस्य भर्तुः प्रतिकारकामा ॥ ३७ ॥

तस्मिन्	அந்த	प्रियस्य	அருமையாகிய
अप्रतिमप्रभावे	ஒப்புயர்வில்லாத பிர பாவசாலியும்,	भर्तुः	கணவனுருக்கு
विप्रमुख्ये	அந்தணேந்தமரும்,	प्रतिकारकामा	திருவுளப்படியேநடப் பதில் ஊக்கம்கொண் டவளாகிய
नृपस्य	சக்கிரவர்த்தியாருக்கு	सीता	ஸீதாபிரரட்டியார்
गुरौ	குலகுருவுமாகுமவர்,	विनिवृत्तभावा एव	(மரவுரியை)களைந்து விடவேண்டுமெனும் மனோபாவமுடைய வளாகக்கூட
तथा	மேற்கண்டவண்ணமாய்	न स्म	இருந்தாளில்லை.
जल्पति	திருவாய்மலர்ந்தருளிய போது		

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे सप्तत्रिंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 3945. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1590.

अष्टत्रिंशः सर्गः—முப்பத்தெட்டாவது ஸர்க்கம் ॥ ३८ ॥

रामेण कौसल्यारक्षणप्रार्थना—ஸ்ரீராமர் கௌஸல்யையை காத்தருளப்பிரார்த்திப்பது

तस्यां चीरं वसानायां नाथवत्यामनाथवत् । प्रचुक्रोश जनः सर्वो धिक् त्वां दशरथं त्विति ॥

जनः	ஜனங்கள்	दशरथं	தசரதசக்கிரவர்த்தி யாரைப்பார்த்து,
सर्वः	எல்லோரும்,	इति	பின்வருமாறு
नाथवत्यां	லோகநாதரையே கணவராகவுடைய	प्रचुक्रोश	உரத்த குரலில் சொன்னூர்கள்
तस्यां	அவள்	त्वां तु धिक्	"தேவரீருக்குமிந்தக் கஷ்டமோ."
अनाथवत्	அனுதைபோல		
चीरं	மரவுரியை		
वसानायां	உடுத்திக்கொண்டு நிற்கையில்		

तेन तत्र प्रणादेन दुःखितः स महीपतिः । चिच्छेद जीविते श्रद्धां धर्मे यशसि चात्मनः ॥

तत्र	அப்பொழுது	आत्मनः	தனது
सः	அந்த	जीविते	உயிர்வாழ்விலும்
महीपतिः	சக்கிரவர்த்தியார்	धर्मे	தர்மத்திலும்
तेन	அந்த	यशसि च	புகழிலும்
प्रणादेन	பெருஞ்சத்தத்தால்	श्रद्धां	பற்றை
दुःखितः	மிக வருத்தமடைந்த வராகி	चिच्छेद	ஒழித்தனர்.

स निःश्वस्योष्णमैक्ष्वाकस्तां भार्यामिदमब्रवीत् । कैकेयि कुशचीरेण न सीता गन्तुमर्हति ॥

सः	அந்த	इदं	பின்வருமாறு
ऐक्ष्वाकः	இக்ஷ்வாகுகுல மன்னராகும் தசரதசக்கிரவர்த்தியார்	अब्रवीत्	ஆக்ஞாபித்தருளினர்
उष्णं	வெப்பமாக	कैकेयि	"கைகேயி!
निश्वस्य	நெட்டுயிர்த்து,	सीता	ஸீதை
भार्यां	மனைவியாகும்	कुशचीरेण	தருப்பைமரவுரியை உடுத்திக்கொண்டு
तां	அவளைப்பார்த்து,	गन्तुं	போக
		अर्हति न	கூடாது.

सुकुमारी च बाला च सततं च सुखोचिता । नेयं वनस्य योग्येति सत्यमाह गुरुर्मम ॥

इयं च	"இவளோ	योग्या न	அனர்ஹள்'
सुकुमारी	நுட்பமாகிய திருமேனி படைக்கப்பெற்றவள்.	इति	என்கிற
सततं	எக்காலத்திலும்	सत्यं च	சிரமேற்கொண்டு அனுஷ்டிக்கவேண்டிய தாயுள்ள நிபந்தனையைத்தான்
सुखोचिता	பெருமைகளுக்கே உரிய	मम	எனது
बाला	பரிசுத்தாத்மா.	गुरुः च	குலகுருவும்
वनस्य	'மரவுரி முதலிய வன ஸம்மந்தமானதற்கு	आह	இப்பொழுது அருளிச்செய்தனர்.

इयं हि कस्यापकरोति किञ्चित्तपस्विनी राजवरस्य कन्या ।
या चीरमासाद्य जनस्य मध्ये स्थिता विसंज्ञा श्रमणीव काचित् ॥ ५ ॥

इयं हि	"இவளோ	चीरं	மரவுரியை
राजवरस्य	மன்னவர்களிலுத்தமரின்	आसाद्य	உடுத்திக்கொண்டு,
कन्या	திருமகள்	काचित्	யாதோ ஒரு ஸாதாரண
विसंज्ञा	நன்கு ஆராய்ந்து அறிந்தவளான	श्रमणी इव	துறவறம் பூண்ட பிச்சைக்காரிபோல
तपस्विनी	பதிவிரதா தர்மமொன்றிலேயே ஈடுபட்டமனமுடைய தபஸ்வினீ	स्थिता	நிற்கின்ருள்;
या	அந்த இவள்	कस्य	யாருக்கு
जनस्य	ஜனசமூகத்தினது	किञ्चित्	என்னதான்
मध्ये	முன்னிலையில்	अपकरोति	அபராதம்பண்ணியிருக்கிருள்?

चीराण्यपास्याज्जनकस्य कन्या नेयं प्रतिज्ञा मम दत्तपूर्वा ।
यथासुखं गच्छतु राजपुत्री वनं समग्रा सह सर्वरत्नैः ॥ ६ ॥

जनकस्य	''ஜனகமஹாராஜரின்	राजपुत्री	மஹாராஜரின் திருமகள்
कन्या	திருமகளாகுமிவள்	सर्वरत्नैः	ஸர்வாபரணங்களோடு
चीराणि	மரவுரிகளை	सह	கூடியவளாய்
अपास्यात्	களைந்து எறிந்துவிட வேண்டும்	समग्रा	தனக்கு வேண்டியதாயுள்ள ஆடை முதலியவைகளுடன் பரிபூர்ணமாய் விளங்கப் பெற்றவளாய்
इयं	இந்த		
प्रतिज्ञा	நிபந்தனையானது		
मम	என்னுடைய		
दत्तपूर्वा	கொடுத்துவிடப்பட்ட வரத்திலடங்கியதாக	यथासुखं	அவள் மனோரதப்படியே
		वनं	காட்டிற்கு
न	இல்லை.	गच्छतु	போகட்டும்.

अजीवनार्हेण मया नृशंसा कृता प्रतिज्ञा नियमेन तावत् ।
त्वया हि बाल्यात् प्रतिपन्नमेतत्तन्मां दहेद्वेणुमिवात्मपुष्पम् ॥ ७ ॥

अजीवनार्हेण	''இறக்கும் காலம் கிட்டினமையால்	एतत्	இது
मया	என்னால்	प्रतिपन्नं	பெற்றுக்கொண்டுவிடப்பட்டது
नृशंसा	கஷ்டமாய் விளைந்துவிட்ட	तत्	அக்காரணத்தால்
प्रतिज्ञा	பிரதிக்ஞையானது	मां	என்னை
कृता	செய்துவிடப்பட்டது	आत्मपुष्पं	ஒன்றோடொன்று சேர்ந்து இழையும் மூங்கில்,
तावत्	இப்பொழுது		
त्वया	உன்னால்	वेणुं	மூங்கிலை
बाल्यात्	அசட்டுத்தனத்தினால்	इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
नियमेन हि	தர்மவிதியெனுமொரு காரணத்தைக்கொண்ட	दहेत्	எதிர்த்து வாட்டுகிறது.

रामेण यदि ते पापे किञ्चित् कृतमशोभनम् । अपकारः क इह ते वैदेह्या दर्शितोऽथ मे ॥

पापे	''பாபகிருத்யத்தில் துணிந்துவிட்டவளே!	वैदेह्या	வைதேகியால்
रामेण	ஸ்ரீராமனால்	ते	உனக்கு
ते	உனக்கு	इह	இவ்வுலகில்
किञ्चित्	ஏதேனுமொரு	अपकारः	செய்யப்பட்ட அபசாரம்
अशोभनं	அபராதமானது	मे	எனது
कृतं यदि	செய்துவிடப்பட்டதாகத்தானிருக்கட்டும்	दर्शितः	மனசாக்ஷிக்கு ஏற்றதாயுள்ளது
अथ	என்றாலும்	कः	என்ன?

मृगीवोत्फुल्लनयना मृदुशीला तपस्विनी । अपकारं कमिव ते करोति जनकात्मजा ॥ ९ ॥

मृगी	"பெண்மான்
इव	போன்றவளும்,
उत्फुल्लनयना	குளிர்ந்து கடாக்ஷிக்கும் கண்களுற்றவளும்,
मृदुशीला	எப்படிப்பட்டவருடையவும் மனவருத்தத்திற்கிடம் கொடாது நடக்கும் ஒழுக்கமுடையவளும்,
तपस्विनी	பதிவ்ரதா தர்மமொன்றிலேயே ஈடுபட்டுவிட்ட மனமுடைய தபஸ்வினியும்,
जनकात्मजा	ஜனகமஹாராஜரின் திருமகளுமாகிய இவள்
ते	உனக்கு
कं अपकारं	என்ன அபகாரத்தை
इव	எள்ளளவேனும்
करोति	செய்திருக்கின்றனள்?

ननु पर्याप्तमेकं ते पापे रामविवासनम् । किमेभिः कृपणैर्भूयः पातकैरपि ते कृतैः ॥ १० ॥

पापे	"பாபத்தொழிலில் துணிந்துவிட்டவளே!
रामविवासनं	ஸ்ரீராமனை காட்டிற்கு துரத்துகிறதாகிய
एकं	ஒரு காரியமே
ते	உனக்கு
पर्याप्तं ननु	மனத்திருப்பதி விளைவிக்கவில்லையா என்ன?
भूयः	அதற்குமேலும்
एभिः	இந்த
कृपणैः	அறிவிழந்துகிடப்பதை நன்கு விளங்கக் காட்டுகின்ற
पातकैः कृतैः	பாபகிருதயங்களால்
ते	உனக்கு
अपि किम्	இன்னுமேன்?

प्रतिज्ञातं मया तावत्त्वयोक्तं देवि शृण्वता । रामं यदभिषेकाय त्वमिहागतमब्रवीः ॥ ११ ॥

देवि	தேவியே!
त्वं	நீ
अब्रवीः	பிரார்த்தித்தது
यत्	எளிதோ, அது
अभिषेकाय	திருவபிஷேகங்கொள்ள
इह	இங்கு
आगतं	வந்த
रामं तावत्	ராமனைப் பற்றி மட்டும் [தான்
त्वया	உன்னால்
उक्तं	வேண்டுக்கொள்ளப் பட்டதற்கு
शृण्वता	உடன்பட
मया	என்னால்
प्रतिज्ञातम्	பிரதிக்ஞை செய்யப் பட்டது.

तत्त्वेतत् समतिक्रम्य निरयं गन्तुमिच्छसि । मैथिलीमपि या हि त्वमीक्षसे चीरवासिनीम् ॥

या त्वं	"எந்த அந்த நீ
तत्	இப்பொழுது
एतत् तु	இதையும்
समतिक्रम्य	அதிக்ரமித்துவிட்டு,
मैथिलीं अपि	மைதிலியையும்
चीरवासिनीं	மரவுரி உடுத்திக்கொண்டிருக்கின்றவளாக
ईक्षसे	ஆசைப்படுகின்றனே
हि	என்கிறபடியால்
निरयं	நரகத்திற்கு
गन्तुं	போய்ச்சேர
इच्छसि	உரிமை பெறுகின்றனே"

इतीव राजा विलपन् महात्मा शोकस्य नान्तं स ददर्श किञ्चित् ।
भृशातुरत्वाच्च पपात भूमौ तेनैव पुत्रव्यसने निमग्नः ॥ १३ ॥

सः	அந்த
महात्मा	மகாத்மாவாகும்
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
इति	மேற்கண்டவண்ணம்
विलपन्	மொழிந்தவராய்
शोकस्य अन्तं	துக்கத்தின்கரையை
किञ्चित् इव	சிறிதேனும்
ददर्श न	காணவில்லை
पुत्रव्यसने	திருக்குமாரனுக்கு நேர்ந்தகஷ்டத்தில்
निमग्नः	மிக்க மனவருத்த முற்றவராகி
तेन एव	அக்காரணத் தினலேயே
भृशातुरत्वात्	முற்றிலும் இந்திரியங்கள் அததன் தொழிலைச் செய்யாதிருந்தமையால்
भूमौ च	வெறும் தரையிலேயே
पपात	வீழ்ந்துவிட்டனர்.

एवं ब्रुवन्तं पितरं रामः सम्प्रस्थितो वनम् । अवाक्छिरसमासीनमिदं वचनमब्रवीत् ॥ १४ ॥

वनं	காட்டிற்கு
संप्रस्थितः	பிரயாணசித்தராய் எழுந்தருளியிருக்கும்
रामः	ஸ்ரீராமர்,
एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்
ब्रुवन्तं	திருவாய்மலந்தருளி யவரும்,
अवाक्छिरसं	தலையை கீழே தொங்கவிட்டுப்போட்டுக் கொண்டிருப்பவராய்
आसीनं	வெறும் தரையில் வீற்றிருக்கும்
पितरं	திருத்தந்தையாரைப் பார்த்து
वचनं	ஓர் விண்ணப்பத்தை
इदं	பின்வருமாறு
अब्रवीत्	அருளிச்செய்தனர்.

इयं धार्मिक कौसल्या मम माता यशस्विनी । वृद्धा चाक्षुद्रशीला च न च त्वां देव गर्हते ॥

धार्मिक	"தர்மமொன்றையே அனுஷ்டிக்கும் தர்மாத்மாவாகிய
देव	சக்கிரவர்த்தியாரே!
मम	எனது
माता च	திருத்தாயாரும்
वृद्धा	முதுமைபருவமடைந்த வரும
अक्षुद्रशीला च	அசட்டுத்தனஒழுக்கங்கூட இல்லாதவர்களும்
यशस्विनी च	வெகுகீர்த்திபெற்றவளு [மாகிய
इयं	இந்த
कौसल्या	கோஸலையார்
त्वां	தேவரீரிடத்தில்
गर्हते न	மனம் கோணும்படி நடந்ததில்லை

मया विहीनां वरद प्रपन्नां शोकसागरम् । अदृष्टपूर्वव्यसनां भूयः सम्मन्तुमर्हसि ॥ १६ ॥

वरद	"எவரெவர்களுக்கு எந்தெந்த உதவிகளை அளிக்கவேண்டுமோ, அவரவர்களுக்கு அவைகளை அளிக்கத்திறமையுற்றவரே!
मया	என்னை
विहीनां	விட்டுப்பிரிந்தவளாய்
शोकसागरं	சோகக்கடலில்
प्रपन्नां	மூழ்கியவராய்,
अदृष्टपूर्व-व्यसनां	இதுவரையிலும் கஷ்டமென்பதையே கண்டிராதவளாகியஇவளை
भूयः	இதுவரையிலும் இருந்ததைக்காட்டிலும் அதிகமாய்
सम्मन्तुं	ஸம்மானிக்க
अर्हसि	தேவரீர் திருவுளமுவக்கக்கடவீர்.

पुत्रशोकं यथा नर्च्छेत्त्वया पूज्येन पूजिता । मां हि सञ्चिन्तयन्तीयमपि जीवेत्तपस्विनी ॥

तपस्विनी	"புண்யாத்மாவாகும்	त्वया	தேவரீரால்
इयं	இவள்,	पुत्रशोकं	புத்திரசோகத்தை
मां हि	என்னையே	ऋच्छेत् न यथा	அடையாதவண்ணமாய்
सञ्चिन्तयन्ती	எண்ணியெண்ணிக் கவலையுற்றவளாயி ருக்கையிலும்	पूजिता	கொண்டாடப்பட்ட வளாய்
पूज्येन	பூஜ்யராகிய	जीवेत्	உயிர்வாழ்ந்திருப்பாள்.

इमां महेन्द्रोपम जातगर्धिनीं तथा विधातुं जननीं ममार्हसि ।
यथा वनस्थे मयि शोककर्शिता न जीवितं न्यस्य यमक्षयं व्रजेत् ॥ १८ ॥

महेन्द्रोपम	"இந்திரபகவானைப் போன்றவரே!	व्रजेत् न यथा तथा	சேர்ந்துவிடாதவண்ணமாய்
वनस्थे	வனவாஸங்கொண்ட	मम	எனது
मयि	என்னிடத்தில்	जननीं	தாயும்
शोककर्शिता	கவலையுற்று மனம் நொந்துகிடக்குமிவள்	जातगर्धिनीं	புத்திரவாத்ஸல்யமு டையவளுமாகிய
जीवितं	உயிரை	इमां	இவளை
न्यस्य	விட்டு	विधातुं	தேற்றியாதரிக்க
यमक्षयं	யமலோகம்	अर्हसि	தேவரீர் திருவுளம் பற்றியருள்வீராக'.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे अष्टत्रिंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 3963. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1608'

एकोनचत्वारिंशः सर्गः ॥ ३९ ॥ முப்பத்தொன்பதாவது ஸர்க்கம்

वनगमनापृच्छा — காட்டிற்கு போக விடை பெற்றுக்கொள்வது

रामस्य वचनं श्रुत्वा मुनिवेषधरं च तम् । समीक्ष्य सह भार्याभी राजा विगतचेतनः ॥

भार्याभिः	மனைவிமார்களோடு	राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
सह	கூடியிருந்துகொண்டு	तं च	அவரையும்
रामस्य	ஸ்ரீராமருடைய	मुनिवेषधरं	தவவேஷப் பூண்டி ருக்கின்றவராய்
वचनं	திருவாய்மொழிக்கு	समीक्ष्य	உற்றுநோக்கி,
श्रुत्वा	திருச்செவிசாற்றி யருளிய,	विगतचेतनः	மதிமயக்கமுற்றனர்

नैनं दुःखेन सन्तप्तः प्रत्यवैक्षत राघवम् । न चैनमभिसंप्रेक्ष्य प्रत्यभाषत दुर्मनाः ॥ २ ॥

दुःखेन	மனவேதனையால்	अभिसंप्रेक्ष्य	பார்த்து,
संतप्तः	மிக்க பரிதபித்துக் கொண்டிருக்கின்றவராய்	प्रत्यभाषत न	வாய்திறந்துபேசத் திறமையற்றிருந்தனர்.
दुर्मनाः	முற்றிலுந்திடனிழந்த [இவர்	एनं	இவரை
एनं	இந்த	प्रत्यवैक्षत न च	கண்ணெடுத்துப்பார்க்கவும்முடியவில்லை.
राघवं	ஸ்ரீராமரை		

स मुहूर्तमिवासंज्ञो दुःखितश्च महीपतिः । विललाप महाबाहू राममेवानुचिन्तयन् ॥ ३ ॥

सः	அந்த
महाबाहुः	மஹாபாகுவான
महीपतिः	சக்கிரவர்த்தியார்
मुहूर्तं इव	சிறிதுநேரம் மட்டும்
असंज्ञः	மூர்ச்சையடைந்தவராகி
च	அதன் பின்னர்
रामं एव	ஸ்ரீராமரையே
अनुचिन्तयन्	நினைந்து நினைந்து
दुःखितः	மனவேதனைப்படுகின்றவராய்
विललाप	பின்வருமாறு மொழிந்தனர்.

मन्ये खलु मया पूर्वं विवत्सा बहवः कृताः । प्राणिनो हिंसिता वापि तस्मादिदमुपस्थितम् ॥

पूर्वं	''முன்ஜன்மத்தில்
मया	என்னால்
बहवः प्राणिनः	அனேக உயிர்கள்
हिंसिताः	வருத்தப்படுத்தப்பட்டவைகளாய்
विवत्साः	குஞ்சுகள், கன்றுகள், புத்திரர்கள், புத்திரிகள் இவைகளோடுமிவர்களோடும் பிரித்துவைக்கப்பட்டவைகளாக
कृताः खलु वा	செய்யப்பட்டனவோ என்னமோ?
तस्मात् अपि	ஆகையால்தான்
इदं	இது
उपस्थितं	இப்பொழுது ஸம்பவித்திருக்கிறதென்று
मन्ये	நான் எண்ணுகிறேன்.

न त्वेवानागते काले देहाच्च्यवति जीवितम् । कैकेय्या क्लिश्यमानस्य मृत्युर्मम न विद्यते ॥

काले	''காலம்
अनागते	வராதிருக்கையில்
देहात्	உடலினின்று
जीवितं	உயிர்
च्यवति न	போவதில்லை
तु	அதனால்தான்
कैकेय्या	கைகேயியினால்
क्लिश्यमानस्य	சித்திரவதைப்பட்டுக்கொண்டிருக்கின்ற
मम एव	எனக்கும்
मृत्युः	மரணம்
विद्यते न	நேராதிருக்கின்றது.

योऽहं पावकसङ्काशं पश्यामि पुरतः स्थितम् । विहाय वसने सूक्ष्मे तापसाच्छादनात्मजम् ॥

यः	''அப்படியிருக்கும்
अहं	நான்
सूक्ष्मे	மெல்லிய
वसने	வேஷ்டியையும், உத்தரீயத்தையும்
विहाय	களைந்துஎறிந்துவிட்டு
पावक-सङ्काशं	திருக்கல்யாணகுணங்களோடுருவெடுத்து வந்தவண்ணமாய் விளங்கிக் கொண்டிருக்கின்றவனாகிய
तापसाच्छादनात्मजं	முனிவர்களின் ஆடைகளை உடுத்திக்கொண்டு விளங்குகிறவனாகிய திருமகனை
पुरतः	எனது முன்னிலையிலேயே
स्थितं	நின்றுக்கொண்டிருக்கின்றவனைக
पश्यामि	துன்பத்தீ பற்றியும் பார்த்துக்கொண்டிருக்கின்ரேன்.

एकस्याः खलु कैकेय्याः कृतेऽयं क्लिश्यते जनः ।
स्वार्थे प्रयतमानायाः संश्रित्य निकृतिं त्विमाम् ॥ ७ ॥

इमां निकृतिं तु	"இந்த மண்ணுலகமொன்றையே	प्रयतमानायाः	ஊக்கங்கொண்டிருக்(கின்ற
संश्रित्य	பெரிதாய் பாராட்டி	कैकेय्याः	கைகேயி
स्वार्थे	தான் ஒருவளுக்கு மட்டும் நன்மை பயக்கத்தக்க கார்யத்தில்	एकस्याः कृते	ஒருத்தியின் நிமித்தம்
		अयं	இந்த
		जनः खलु	இத்தனை ஜனமும்
		क्लिश्यते	வருத்தமுருகின்றது"

एवमुक्त्वा तु वचनं बाष्पेण पिहितेक्षणः । रामेति सकृदेवोक्त्वा व्याहर्तुं न शशाक ह ॥

एवं	இப்படிப்பட்ட	राम	"இராம!"
वचनं	மொழியை	इति	என்று
उक्त्वा	வெளிப்படையாய் சொல்லிவிட்டு	सकृदेव	ஒருதரம் மட்டும்
		उक्त्वा	உரக்கச்சொல்லிவிட்டு,
बाष्पेण	கண்ணீரால்	तु	அதன்மேல்
पिहितेक्षणः	மறைந்த கண்களுற்றவராகிய அவர்,	व्याहर्तुं ह	வாய்திறந்து பேசவும்
		शशाक न	திறனற்றவராயினர்.

संज्ञां तु प्रतिलभ्यैव मुहूर्तात् स महीपतिः । नेत्राभ्यामश्रुपूर्णाभ्यां सुमन्त्रमिदमब्रवीत् ॥ ९ ॥

सः	அந்த	नेत्राभ्यां	இருகண்களைக் கொண்டு,
महीपतिः	சக்கிரவர்த்தியார்		
मुहूर्तात् एव	ஒரு முகூர்த்தகாலத்தில்	सुमन्त्रं	ஸுமந்திரனைப் பார்த்து
संज्ञां	தன்லுணர்வை	तु	இவ்விஷயத்தில்
प्रतिलभ्य	பெற்று	इदं	பின்வருமாறு
अश्रुपूर्णाभ्यां	கண்ணீர் நிறைந்த	अब्रवीत्	ஆக்ஞாபித்தருளினர்.

औपवाह्यं रथं युक्त्वा त्वमायाहि हयोत्तमैः । प्रापयैनं महाभागमितो जनपदात् परम् ॥ १० ॥

त्वं	"நீர்		
औपवाह्यं	மன்னர்களுக்குரியதாகி(ய	महाभागं	மஹாபாக்யவானை
रथं	ரதமொன்றை	एनं	இவனை
हयोत्तमैः	சிறந்த குதிரைகளோடு	जनपदात्	ஜனசஞ்சாரமுற்ற நாடுகளுக்கப்பால்
युक्त्वा	பூட்டிக்கொண்டு,		
आयाहि	வாரும்	परं	வெளியில்
इतः	இவ்விடத்திலிருந்து	प्रापय	கொண்டுபோய்ச்சேரும்.

एवं मन्ये गुणवतां गुणानां फलमुच्यते । पित्रा मात्रा च यत्साधुर्वीरो निर्वास्यते वनम् ॥

गुणवतां	"ஸத்புருஷர்களுக்குங்கூட	वीरः	தருமநெறி பிழயாத வீரனுமாகிய இவன்
गुणानां	தர்மகிருத்யங்களினுடைய	पित्रा	பிதாவாலும்
		मात्रा	மாதாவாலும்
फलं	பூர்வஜன்மபலன்	वनं	கானகத்திற்கு
एवं	இப்படியாகிறதென்று	निर्वास्यते	ஓட்டிவிடப்படுகின்றான்
उच्यते	கூறப்பட்டிருக்கிறது	मन्ये	என்று நான் நினைக்கிறேன்.
यत्	என்கிறபடியால்தான்		
साधुः	புண்யாத்மாவும்		

राज्ञो वचनमाज्ञाय सुमन्त्रः शीघ्रविक्रमः । योजयित्वाऽऽययौ तत्र रथमश्वैरलंकृतम् ॥

शीघ्रविक्रमः	ஆக்கினைகளைச் சரியாய்க் காலதாமதமின்றிச் செய்ய வல்லவராகிய	रथं	ரதமொன்றை
सुमन्त्रः	சுமந்திரர்	अलंकृतं	நன்கு அலங்கரித்து
राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாரது	अश्वैः	குதிரைகளை
वचनं	நியமனத்தை	योजयित्वा	பூட்டி,
आज्ञाय	சிரமேற்கொண்டு,	तत्र	அவ்விடத்திற்கு
		आययौ	கொண்டுவந்து சேர்த்தனர்.

तं रथं राजपुत्राय सूतः कनकभूषितम् । आचचक्षेऽञ्जलिं कृत्वा युक्तं परमवाजिभिः ॥

सूतः	ஸாரதியாகும் சுமந்திரர்	परमवाजिभिः	உத்தம குதிரைகளோடு
राजपुत्राय	சக்கிரவர்த்தியாரின் திருமகனுக்காக	युक्तं	சித்தமாய்க்கொண்டுவரப்பட்டிருக்கிறதென
रथं	திருத்தேர் ஒன்றை	तं	அவருக்கு
कनकभूषितं	பொன்மயமாயலங்கரிக்கப்பெற்றதாய்	अञ्जलिं कृत्वा	அஞ்சலிஹஸ்தராகி
		आचचक्षे	விண்ணப்பம் செய்தனர்

राजा सत्वरमाहूय व्यापृतं वित्तसञ्चये । उवाच देशकालज्ञो निश्चितं सर्वतः शुचिम् ॥

देशकालज्ञः	எந்த இடத்திலும் எக்காலத்திலும் எதையும் தோஷமறச்செய்வதில் நிபுணராகிய	निश्चितं	திருவுளத்தில் நம்பிக்கை பெற்று விளங்கும்
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்	व्यापृतं	தனாத்யக்ஷனை
वित्तसञ्चये	பொக்கிஷகுவியலில்	सत्वरं	விரைவாக
शुचिं	பரிசுத்தமூர்த்தியாய்	आहूय	வரவழைத்து,
सर्वतः	முற்றிலும்	उवाच	பின்வருமாறு ஆக்ஞாபித்தருளினர்.

वासांसि च महार्हाणि भूषणानि वराणि च । वर्षाण्येतानि संख्याय वैदेह्याः क्षिप्रमानय ॥

वैदेह्याः	"வைதேஹிக்கு	वासांसि च	ஆடைகளையும்,
एतानि	இவ்வளவு	वराणि	சிறந்த
वर्षाणि	வருஷங்களுக்கும்	भूषणानि च	ஆபரணங்களையும்
संख्याय	கணக்கிட்டுப்போதுமான	क्षिप्रं	சடிதியில்
महार्हाणि	சிலாக்கியமான	आनय	கொண்டுவாரும்"

नरेन्द्रेणैवमुक्तस्तु गत्वा कोशगृहं ततः । प्रायच्छत् सर्वमाहृत्य सीतायै सर्वमेव तत् ॥

नरेन्द्रेण	சக்கிரவர்த்தியாரால்	सर्वं एव	எல்லாவற்றையும்
तु	இவ்விஷயத்தில்	आहृत्य	எடுத்துக்கொண்டுவந்து
एवं	இவ்விதமாகிய	तत् सर्वं	அதெல்லாவற்றையும்
उक्तः	நியமனம் பெற்ற அவர்	सीतायै	ஸீதாபிராட்டியாருக்கு
ततः	தட்சணமே	प्रायच्छत्	ஸமர்ப்மணம் செய்தனர்.
कोशगृहं	பொருட்சாலைக்குள்		
गत्वा	சென்று,		

सा सुजाता सुजातानि वैदेही प्रस्थिता वनम् । भूषयामास गात्राणि तैर्विचित्रैर्विभूषणैः ॥

वनं	காட்டிற்கு
प्रस्थिता	எழுந்தருளச் சித்தமாய் வந்திருக்கின்றவளும்
सुजाता	அயோனிஜையாய் அவதரித்தருளிய
सा	மஹாலக்ஷ்மியாகும்
वैदेही	வைதேகியார்
सुजातानि	ஸாமுத்திரிகா லக்ஷணப்படியுள்ள
गात्राणि	அவயவங்களில்
तैः	இந்த
विचित्रैः	சிறந்த
विभूषणैः	ஆபரணங்களால்
भूषयामास	அலங்கரித்துக்கொண்டனள்.

व्यराजयत वैदेही वेश्म तत्सुविभूषिता । उद्यतोंशुमतः काले खं प्रभेव विवस्वतः ॥

सुविभूषिता	நன்கு அலங்கரிக்கப்பெற்ற
वैदेही	வைதேகியார்
काले	சூர்யோதயத்தில்
उद्यतः	உதித்த
अंशुमतः	கிரணங்களையுற்ற
विवस्वतः	சூர்யபகவானது
प्रभा	ஒளி
खं	ஆகாசத்தை
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
तत्	அந்த
वेश्म	திருமாளிகையை
व्यराजयत	ஒளிபெற்று விளங்கச் செய்தனள்.

तां भुजाभ्यां परिष्वज्य श्वश्रूर्वचनमब्रवीत् । अनाचरन्तीं कृपणं मूर्ध्न्युपाघ्राय मैथिलीम् ॥

श्वश्रूः	கணவரின் தாயார் (கோஸலாதேவியார்)
कृपणं	தோஷமுள்ள செயலெதற்கும்
अनाचरन्तीं	இடங்கொடாதவண்ணமாகிய அனுஷ்டானமுடைய
मैथिलीं	மைதிலியாரை
भुजाभ्यां	தனது இரு திருக்கரங்களாலும்
परिष्वज्य	தழுவியணைத்து,
मूर्ध्नि	உச்சி
उपाघ्राय	மோந்து,
तां	அவளைப்பார்த்து
वचनं	பின்வரும் ஹிதோபதேசத்தை
अब्रवीत्	அருளிச்செய்தனர்.

असत्यः सर्वलोकेऽस्मिन् सततं सत्कृताः प्रियैः । भर्तारं नानुमन्यन्ते विनिपातगतं स्त्रियः ॥

अस्मिन्	‘‘இந்த
सर्वलोके	மானிடவுலகில்
प्रियैः	கணவர்களால்
सततं	எக்காலத்திலும்
सत्कृताः	ஸத்கரிக்கப்பட்டவர்களாய்
असत्यः	உத்தமகுலங்களில் பிறவாதிருக்கின்ற
स्त्रियः	ஸ்திரீகள்
विनिपातगतं	முன்வினையால் கஷ்டதசையிலிருக்கும்
भर्तारं	அவரவர் கணவனிடம்
अनुमन्यन्ते न	மரியாதையாய் நடந்துகொள்ளுகிறார்களில்லை.

एष स्वभावो नारीणामनुभूय पुरा सुखम् । अल्पामप्यापदं प्राप्य दुष्यन्ति प्रजहत्यपि ॥

पुरा	"இதற்கு முந்தியெல்லாம்	प्राप्य अपि	கண்டுவிட்டார்களென்றால்
सुखं	மனோரதங்களைப் பெறுவதால் விளையும் சுகத்தை	दुष्यन्ति	ஏசிப்பேசுகின்றார்கள்.
अनुभूय	அனுபவித்துவிட்டு,	प्रजहति	தள்ளிவைக்கின்றார்கள்.
आपदं	கஷ்டத்தை	एषः	இது
अल्पां अपि	அல்பமாயிருந்தாலும்	नारीणां	ஸ்திரீகளின்
		स्वभावः	பண்பு (ஸ்வபாவம்)

असत्यशीला विकृता दुर्ग्राह्यहृदयाः सदा । युवत्यः पापसङ्कल्पाः क्षणमात्रविरागिणः ॥

युवत्यः	"யுவதசையிலிருக்கும் பெண்கள்	दुर्ग्राह्य-हृदयाः	உள்ளத்திலுள்ளதை உள்ளபடி எவராலுமறியமுடியாத உள்ளம் படைக்கப்பெற்றவர்கள்.
सदा	எப்பொழுதும்	पाप-सङ्कल्पाः	அனியாயத்தொழில்களிலும் மனம் கூசாது துணிந்துவிடும் ஸ்வபாவமுடையவர்கள்
असत्यशीलाः	நம்பிக்கை துரோகத்தால் விளையும் ஒழுக்கமுடையவர்கள்.	क्षणमात्र-विरागिणः	ஒருக்ஷணப்பொழுதில் பதியெனும் பந்துத்வத்தையே துறந்துவிடுபவர்கள்.
विकृताः	காமம், குரோதம், மதம், மாத்ஸர்யம், டம்பம், லோபம் இது முதலிய மனோவிகாரங்களுக்கு ஈடுபட்டு நடக்கின்றவர்கள்.		

न कुलं न कृतं विद्यां न दत्तं नापि संग्रहम् । स्त्रीणां गृह्णाति हृदयमनित्यहृदया हि ताः ॥

ताः	"அவர்கள்	कृतं	இதுவரையில் பெற்றுள்ள பேருதவிகளுக்கு நன்றி உணர்தலிலும்
अनित्य-हृदयाः	எதெதில் அசஞ்சலபத்திமைவைக்கவேண்டுமோ, அவைகளில் அப்படி பத்திமைவைக்காத மனம் படைக்கப்பெற்றவர்கள்	न	நிலைபெறுதிருக்கிறது.
हि	இக்காரணத்தால்தான்	विद्यां	எதொன்றைச்செய்தால் மோக்ஷம்சித்தமாய்க்கிடைக்குமோ அந்த தத்வஞானத்திலும்
स्त्रीणां	ஸ்திரீகளினது	न	நிலைபெறுதிருக்கிறது.
हृदयं	உள்ளமானது	संग्रहं	அக்னிசாக்ஷியாக ஸத்யம்செய்து பாணிக்கிரகணமாய்
कुलं	பிறந்த புகுந்த குலங்களின் உயர்வில்	दत्तं अपि	ஸமர்ப்பணமாயிருப்பதிலும்
गृह्णाति न	நிலைபெற்றிருக்கிறதில்லை.	न	நிலைபெறுதிருக்கிறது.

साध्वीनां तु स्थितानां हि शीले सत्ये श्रुते शमे । स्त्रीणां पवित्रं परमं पतिरेको विशिष्यते ॥

शीले	"பாதிவிரத்தியதர்மத்திலும்,
सत्ये	புண்யத்திலும்,
श्रुते	தர்மநூல்களின் உபதேசத்திலும்,
शमे	புலன்களையடக்கி காமக்ரோதங்களுக்கு இடங்கொடாதவண்ணமாகியமனத்தேற்சியிலும்
स्थितानां	அசஞ்சலபக்தியுடைய
साध्वीनां	புண்யாத்மாக்களாகும்
स्त्रीणां	ஸ்திரீகளுக்கு
पतिः	கணவன்
एकः हि	ஒருவன்தான்
परमं	ஸர்வோத்கிருஷ்டமாகிய
पवित्रं तु	பாவனமாக்குகிற கருவியாய்
विशिष्यते	விசதமாய் கூறப்பட்டிருக்கின்றான்.

स त्वया नावमन्तव्यः पुत्रः प्रव्राजितो मम । तव दैवतमस्त्वेष निर्धनः सधनोऽपि वा ॥

प्रव्राजितः	"காட்டிற்கனுப்பிவிடப்பட்ட
सः	அந்த
मम पुत्रः	எனது திருமகன்
त्वया	உன்னால்
अवमन्तव्यः न	அவமதிக்கக்கூடியவனல்லன்,
एषः	இவன்
सधनः	செல்வப்பெருக்கில் வாழ்ந்துகொண்டிருப்பவனாக இருந்தாலும் சரி,
निर्धनः अपि वा	வறுமைகொண்டு வாழ்ந்துகொண்டிருக்கின்றவனாக இருந்தாலும்சரி,
तव	உனக்கு
दैवतं	கட்புலனாய் காணப்படும் பிரத்யக்ஷதெய்வமாக
अस्तु	எப்பொழுதும் விளங்கட்டும்

विज्ञाय वचनं सीता तस्य धर्मार्थसंहितम् । कृताञ्जलिरुवाचेदं श्वश्रूमभिमुखे स्थिता ॥

सीता	ஸீதாப்பிராட்டியார்
तस्याः	அவளது
वचनं	பாசுரத்தை
विज्ञाय	திருவுளத்திலுள்ள அபிப்பிராயத்தோடு அறிந்துகொண்டு,
अभिमुखे	எதிரே
स्थिता	நின்றுகொண்டு,
कृताञ्जलिः	அஞ்சலிஹஸ்தளாகி
श्वश्रूं	கணவரின் திருத்தாயாரைப்பார்த்து
इदं	பின்வரும்
धर्मार्थ-संहितं	எந்த ஒரு தர்மத்திலே புருஷார்த்தங்களெல்லாம் கிடைக்குமோ, அதை நன்கு விளங்கக்காட்டுகிற பலநூல்களின் திரட்டை
उवाच	பதிலாக பிரசுரம் செய்தருளினாள்.

करिष्ये सर्वमेवाहमार्या यदनुशास्ति माम् । अभिज्ञाऽस्मि यथा भर्तुर्वर्तितव्यं श्रुतं च मे ॥

भर्तुः	"கணவனாருக்கு	आर्या	கணவனாரின் திருத்தாயார்
यथा	எப்படி	यत्	எதை
वर्तितव्यं	ஈடுபட்டிருக்கவேண்டுமென்பது	मां	அடியாளுக்கு
मे	எனக்கு	अनुशास्ति	இப்பொழுது உபதேசம் செய்தருளுகின்றாரோ,
श्रुतं	உபதேசிக்கப்பட்டிருக்கிறது	सर्वं एव	அது எல்லாவற்றையும்
च	அன்றியும்	अहं	அடியாள்
अभिज्ञा	இப்பொழுது ஞாபகப் படுத்தப்பட்டவளாகவும்	करिष्ये	பத்திமையுடன் சிரமேற்கொண்டு அனுஷ்டிப்பேன்.
अस्मि	ஆகின்றேன்		

न मामसज्जनेनार्या समानयितुमर्हति । धर्माद्विचलितुं नाहमलं चन्द्रादिव प्रभा ॥ २८ ॥

आर्या	"எனது கணவரின் தாயார்	अर्हति न	திருவுளம் பற்றலாகாது;
मां	அடியாளை	चन्द्रात्	சந்திரனைவிட்டு
असज्जनेन	பாதிவிரத்யதர்மமின்னதென்பதை உள்ளபடி யறியாத பெண்பிள்ளைகளின் ஜனவர்க்கத்தோடு	प्रभा	நிலவு
		इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
		धर्मात्	பதிவிரதாதர்மமொன்றைவிட்டு
		विचलितुं	தடுமாற
समानयितुं	ஒருத்தியாகக்கொள்வதற்கு	अहं	அடியாள்
		अलं न	உடன்படேன்.

नातन्त्री वाद्यते वीणा नाचक्रो वर्तते रथः । नापतिः सुखमेधेत या स्यादपि शतात्मजा ॥

वीणा	"வீணை	शतात्मजा अपि	அளவுகடந்த புத்திரபேறுற்றவளாக இருந்தாலும்
अतन्त्री	தந்தியில்லாததாய்		
वाद्यते न	வாசிக்காது.		
रथः	ரதமானது	अपतिः स्यात्	கணவனை இழந்தவளென்றால்
अचक्र	சக்கிரமில்லாததாய்		
वर्तते न	ஓடாது	सुखं	மனச்சந்துஷ்டியை
या	எவளோ ஒருவள்	एधेत न	அடையமாட்டாள்.

मितं ददाति हि पिता मितं माता मितं सुतः । अमितस्य हि दातारं भर्तारं का न पूजयेत् ॥

पिता	"தகப்பனார்	मितं	கணக்காகத்தான் கொடுப்பான்.
मितं हि	கணக்காகத்தான்		
ददाति	கொடுப்பார்;	अमितस्य	அளவில்லாததற்கு
माता	தாயார்	दातारं	உரிமைகொண்டளிக்கும்
मितं	கணக்காகத்தான் கொடுப்பாள்	भर्तारं	கணவனாரை
		का हि	எவள்தான்
सुतः	புதல்வனும்	पूजयेत् न	பூசனை செய்யாதிருப்பாள்

साऽहमेवं गता श्रेष्ठा श्रुतधर्मपरावरा । आर्ये किमवमन्ये यं स्त्रीणां भर्ता हि दैवतम् ॥ ३१ ॥

स्त्रीणां	"ஸ்திரீகளுக்கு
भर्ता हि	கணவர் ஒருவர்தான்
दैवतं	பிரத்யக்ஷ தெய்வம்.
आर्ये	கணவரின் திருத்தாயாரே!
श्रेष्ठा	ஸர்வபாக்யங்களையும் அளிக்கவல்லவளாய்
एवं गता	மேற்கண்ட நோன்பையுடையவளும்,
श्रुतधर्म-परावरा	பதிவிரதாதர்மத்திற்கு மேம்பட்டதொன்றுமில்லை என உபதேசம் பெற்றவளுமாகிய
सा	அந்த
अहं	நான்
यं	அந்த இவரை
किं	ஏன்
अवमन्ये	அவமதிப்பேன்?"

सीताया वचनं श्रुत्वा कौसल्या हृदयङ्गमम् । शुद्धसत्त्वा मुमोचाश्रु सहसा दुःखहर्षजम् ॥

सीतायाः	சீதாபிராட்டியினது
हृदयङ्गमं	திருவுளத்தில் ஸ்திரமாய் பதிந்துள்ள கோட்பாடை நன்கு விளங்கக் காட்டுகின்ற
वचनं	திருவாக்குக்கு
श्रुत्वा	திருச்செவி சாற்றியருளி
शुद्धसत्त्वा	பரிசுத்தமூர்த்தியும், மஹாவிவேகியுமான
कौसल्या	கோஸலாதேவியார்,
सहसा	புன்னகைகொண்டவளாக
दुःखहर्षजं	துக்கத்தாலும் சந்தோஷத்தாலும் விளையும்
अश्रु	கண்ணீரை
मुमोच	வடித்தனள்.

तां प्राञ्जलिरभिक्रम्य मातृमध्येऽतिसत्कृताम् । रामः परमधर्मज्ञो मातरं वाक्यमब्रवीत् ॥

परमधर्मज्ञः	ஸர்வோத்கிருஷ்டமான தர்மமின்னதெனவும், அதெப்படி கிடைக்குமென்பதையும் உணர்ந்தவராகிய
रामः	ஸ்ரீராமர்
मातृमध्ये	தாய்மார்களின் மத்தியில்
अतिसत्कृतां	மிகவும் கௌரவிக்கப்பட்டுவிளங்குகின்ற
तां	அந்த
मातरं	தன் திருத்தாயாரை
अभिक्रम्य	அணுகி,
प्राञ्जलिः	அஞ்சலிஹஸ்தராகி
वाक्यं	பின்வரும் விண்ணப்பத்தை
अब्रवीत्	அருளிச்செய்தனர்.

अम्ब मा दुःखिता भूस्त्वं पश्य त्वं पितरं मम । क्षयोऽपि वनवासस्य क्षिप्रमेव भविष्यति ॥

अम्ब	"அன்புகூர்ந்த மாதாவே!
त्वं	தேவரீர்
दुःखिता	மனவருத்தமுற்றவராக
मा भूः	இருக்கலாகாது.
त्वं	தேவரீர்,
मम	எனது
पितरं	திருத்தாதையை
पश्य	ஸேவித்துக்காத்தருள வேண்டும்
वनवासस्य	வனவாஸத்தினது
क्षयः अपि	முடிவும்
क्षिप्रं एव	காலம்போனவழி தெரியாதவண்ணமே
भविष्यति	வந்துவிடும்.

सुप्तायास्ते गमिष्यन्ति नव वर्षाणि पञ्च च। सा समग्रमिह प्राप्तं मां द्रक्ष्यसि सुहृद्वृतम्॥

ते	"தேவரீர்
सुप्तायाः	தூக்கம் தூங்கி விழிக்குமளவாய்
नव	ஒன்பதும்
च	அதோடுகூடிய
पञ्च	ஐந்து
वर्षाणि	வர்ஷங்களும்
गमिष्यन्ति	ஓடிக்கடந்துவிடும்
सा	அந்த தேவரீர்
मां	அடியேனை
समग्रं	மேற்கண்ட காரியங்களை குறையின்றி நிறைவேற்றிவிட்டவனாய்
इह	இவ்விடத்திற்கு
प्राप्तं	திரும்பிவந்துசேர்ந்தவனாய்
सुहृद्वृतं	அன்பர்களின் மத்தியிலிருக்கின்றவனாய்
द्रक्ष्यसि	கண்குளிரக்கடாக்ஷித்தருள்வீர்.'

एतावदभिनीतार्थमुक्त्वा स जननीं वचः। त्रयश्शतशतार्धा हि ददर्शावेक्ष्य मातरः॥

मातरः हि	தாய்மார்களோ
त्रयश्शतशतार्धाः	முந்நூற்றைம்பது பேர்வழிகள்.
सः	அவர்
जननीं	தன்னைப்பெற்ற திருத்தாயாரை
अवेक्ष्य	பார்த்து,
एतावत्	மேற்கண்டவிதமாய்
अभिनीतार्थं	காலத்திற்கும், மொழிகிறவருக்கும், செவிகொடுத்து கேட்கின்றவருக்கும் ஏற்றதாயிருக்கின்றதை நன்குவிளங்கக் காட்டுகின்றதாகிய
वचः	திருவாக்கை
उक्त्वा	திருவாய்மலர்ந்தருளிவிட்டு,
ददर्श	தனக்குள்ளேயே சற்று ஆலோசனை செய்து கார்த்துநின்றனர்.

ताश्चापि स तथैवार्ता मातॄर्दशरथात्मजः। धर्मयुक्तमिदं वाक्यं निजगाद कृताञ्जलिः॥

सः	அந்த
दशरात्मजः	தசரதசக்கிரவர்த்தியாரின் திருமகன்
तथा एव	அவ்வண்ணமே
आर्ताः	துயரப்பட்டுக்கொண்டிருக்கும்
ताः	அந்த
मातॄः अपि च	தாம்மார்கள் எல்லோரையும் பார்த்து
कृताञ्जलिः	கூப்பிய கையராய்
धर्मयुक्तं	நன்னெறியை நன்குவிளங்கக்காட்டுகின்ற
इदं	பின்வரும்
वाक्यं	விண்ணப்பத்தை
निजगाद	அருளிச்செய்தனர்.

संवासात् परुषं किञ्चिदज्ञानाद्वापि यत्कृतम्। तन्मे समनुजानीत सर्वाश्चामन्त्रयामि वः॥

मे	"எனது
संवासात् अपि	அதிபரிசயத்தாலாவது
अज्ञानात् वा	அறியாமையாலாவது
कृतं	செய்யப்பட்டதாயுள்ள
परुषं	அபராதம்
यत् किञ्चित्	எதுவாயிருந்தாலும்
तत्	அதை
समनुजानीत	நீங்கள் பொறுத்தருளக் கடவீர்கள்
वः	உங்கள்
सर्वाः च	எல்லோரிடமும்
आमन्त्रयामि	அடியேன் போய்வர விடைதந்தருளப்பிரார்த்திக்கிறேன்."

वचनं राघवस्यैतद्धर्मयुक्तं समाहितम् । शुश्रुवुस्ताः स्त्रियः सर्वाः शोकोपहतचेतसः ॥

ताः	அந்த	वचनं	பிரார்த்தனையை
शोकोपहत-चेतसः	சோகத்தால் மிகத்துன்புறும் மனமுடையவர்களாகிய	धर्मयुक्तं	நன்னெறியை நன்கு விளங்ககாட்டுகிறதாகவும்,
स्त्रियः	தாய்மார்கள்	समाहितं	திருவுளத்தில் பதிந்துள்ள பத்திமையை நன்குவிளங்கக்காட்டுகிறதாகவும்
सर्वाः	எல்லோரும்		
राघवस्य	ஸ்ரீராமனது		
एतत्	இந்த	शुश्रुवुः	கண்டுகொண்டார்கள்.

जज्ञेऽथ तासां संनादः क्रौञ्चीनामिव निस्वनः । मानवेन्द्रस्य भार्याणामेवं वदति राघवे ॥

राघवे	ஸ்ரீராமர்	भार्याणां	மனைவிமார்களாகும்
एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்	तासां	அவர்களது
वदति	திருவாய்மலர்ந்தருளுகையில்	संनादः	பெருங்கூச்சலானது
अथ	அப்பொழுது	क्रौञ्चीनां	பெண்கிரௌஞ்சப்பறவைகளுடைய
मानवेन्द्रस्य	சக்கிரவர்த்தியாரது	निस्वनः इव	கூச்சல்போலாகி
		जज्ञे	விளங்கிற்று.

मुरजपणवमेघघोषवद्दशरथवेश्म बभूव यत्पुरा
विलपितपरिदेवनाकुलं व्यसनगतं तदभूत् सुदुःखितम् ॥ ४१ ॥

दशरथवेश्म	தசரதசக்கிரவர்த்தியாரின் திருமாளிகையானது	यत् तत्	எந்த அதுவோ இது
मुरजपणवमेघ-घोषवत्	முரஜம், பணவம், என்கிற வாத்தியங்களின் தொனிகளால் மேககோஷம் பெற்று விளங்குகின்றதாய்	विलपित-परिदेवनाकुलं	வாய்விட்டுபுலம்பம், உறக்க அழுதல் இவைகளால்நிறைந்துள்ளதாய்
		व्यसनगतं	கஷ்டதசயிலிருக்கின்றதாய்
पुरा	இதற்குமுன்	सुदुःखितं	மிகபரிதபிக்கதக்க நிலைமையிலிருக்கின்றதாய்
बभूव	விளங்கிற்று.	अभूत	ஆயிற்று.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे एकोनचत्वारिंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 4004. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1649.

चत्वारिंशः सर्गः— நாற்ப்பதாவது ஸர்க்கம் || ४० ||

पौरानुगमनम्—பட்டணத்துஜனங்கள் கூடப்போவது

अथ रामश्च सीता च लक्ष्मणश्च कृताञ्जलिः। उपसंगृह्य राजानं चक्रुर्दीनाः प्रदक्षिणम् ॥

दीनाः	கஷ்டதசையிலிருக்கின்ற வளாகிய	कृताञ्जलिः	ஒவ்வொருவரும் கை குவித்துக்கொண்டு,
रामः च	ஶ்ரீராமரும்,	राजानं	சக்கிரவர்த்தியாரை
सीता च	ஸீதாபிராட்டியாரும்	उपसंगृह्य	தாள்களில்விழுந்து சேவித்து
लक्ष्मणः च	லக்ஷ்மணரும்,	प्रदक्षिणं	பிரதக்ஷிணம்
अथ	அவ்வண்ணமே	चक्रुः	செய்தார்கள்.

तं चापि समनुज्ञाप्य धर्मज्ञः सीतया सह । राघवः शोकसम्मूढो जननीमभ्यवादयत् ॥

शोक—सम्मूढः	சோகத்தால் மிக்க மணவேதனைப்பட்டுக் கொண்டிருந்தவரும்,	सह	கூடவே
		तं	அவரை
		समनुज्ञाप्य	விடையளிக்கச்செய்து,
धर्मज्ञः च	தர்மமறிந்தவருமாகிய	अपि	அதன்பின்னர்
राघवः	ஶ்ரீராமர்,	जननीं	பெற்ற திருத்தாயாரை
सीतया	ஸீதாபிராட்டியாரோடு	अभ्यवादयत्	நமஸ்கரித்து அபிவாதன செய்தனர்

अन्वक्षं लक्ष्मणो भ्रातुः कौसल्यामभ्यवादयत् । अथ मातुः सुमित्राया जग्राह चरणौ पुनः ॥

लक्ष्मणः	லக்ஷ்மணர்,	अथ पुनः	அதற்குமேல்
भ्रातुः	தமயனுருக்கு	मातुः	திருத்தாயாகிய
अन्वक्षं	அப்பால்	सुमित्रायाः	ஸுமித்ராதேவியாரினது
कौसल्यां	கோஸலாதேவியாரை	चरणौ	திருவடிகளிரண்டிலும்
अभ्यवादयत्	நமஸ்காரம்செய்து அபிவாதனம் செய்தனர்.	जग्राह	விழுந்துசேவித்தனர்.

तं वन्दमानं रुदती माता सौमित्रिमब्रवीत् । हितकामा महाबाहुं मूर्ध्न्युपाघ्राय लक्ष्मणम् ॥

रुदती	கண்ணீர் பெருகவிட்டு அழுதுகொண்டிருந்தவளும்,	महाबाहुं	மஹாசக்தி படைக்கப் பெற்றவரும்
हितकामा	தோஷரஹித தர்மநெறியில் எப்பவும்ஆசக்தியுடையவளுமான	वन्दमानं	திருவடிகளில்விழுந்து சேவித்துக்கொண்டிருக்கிறவருமாகிய
माता	தாயாகுமவள்,	लक्ष्मणं	லக்ஷ்மணரை
सौमित्रि	ஸுமித்திராதேவியின் புதல்வரும்,	मूर्ध्नि उपाघ्राय	உச்சிமோந்து,
		तं	அவருக்கு
		अब्रवीत्	பின்வரும் உபதேசத்தை செய்தருளினுள்.

सृष्टस्त्वं वनवासाय स्वनुरक्तः सुहृज्जने । रामे प्रमादं मा कार्षीः पुत्र भ्रातरि गच्छति ॥

पुत्र	"குழந்தாய்!
त्वं	நீ
वनवासाय	வனவாஸம் செய்வதின் பொருட்டே
सृष्टः	பிறந்தவன்.
सुहृज्जने	சகலபிரஜைகளுக்கும் அன்பனும்
भ्रातरि	தமையனும்,
गच्छति	வெளிப்பிரதேசங்களிலி ருக்கின்றவனுமான
रामे	ஸ்ரீராமனிடத்தில்,
स्वनुरक्तः	அபூர்வபயபக்தியுடைய வனாய்
प्रमादं	அபராதமென்பதற்கே
मा कार्षीः	இடங்கொடாதே.

व्यसनी वा समृद्धो वा गतिरेष तवानघ । एष लोके सतां धर्मो यज्ज्येष्ठवशगो भवेत् ॥

लोके	"உலகில்
ज्येष्ठवशगः	மூத்தோருக்கு மனம் கோணுதவண்ணமாய் சதா அனுஷ்டிக்கிருன்
यत्	என்பது
भवेत्	ஏதொன்றுண்டோ,
एषः	இது
सतां	புண்யாத்மாக்களுடைய
धर्मः	தர்மானுஷ்டானம்.
अनघ	மாசற்றவனே!
एषः	இவனொருவன்தான்,
समृद्धः वा	பாக்யங்கள் பெற்று விளங்குகின்றவனாக இருந்தாலும்சரி,
व्यसनी वा	சகல பாக்கியங்களையும் துறந்துவிட்டவனாக இருந்தாலும் சரி,
तव गतिः	உனக்கு கதி.

इदं हि वृत्तमुचितं कुलस्यास्य सनातनम् । दानं दीक्षा च यज्ञेषु तनुत्यागो मृधेषु च ॥
ज्येष्ठस्याप्यनुवृत्तिश्च राजवंशस्य लक्षणम् ॥ ७ ॥

इदं हि	"இதுதான்
अस्य	இந்த
कुलस्य	உத்தமகுலத்தினது
उचितं	முன்னோர்களால் அனுஷ்டிக்கப்பட்டதும்
सनातनं	தொன்றுதொட்டு வருகின்றதுமாகிய
वृत्तं	அனுஷ்டானம்.
ज्येष्ठस्य	மூத்தவனுக்கு
अनुवृत्तिः च	கீழ்ப்படிந்து மனம் கோணுது நடத்தல்,
दानं	பரிசுத்தமாயிருத்தல்,
यज्ञेषु	மோக்ஷசாம்ருஜ்யம் ஒன்றைமட்டும் கோரி இவ்வுலகில் நடத்தும் வைதீக கிருதயங்களில்
दीक्षा च	ஊக்கக்குறைவுக்கு இடம் கொடாதிருத்தல்
मृधेषु	போர்களில்
तनुत्यागः च	தன்னுயிரை துணிந்து விடுதல்
अपि	ஆகிய இவைகளில் ஒவ்வொன்றும்,
राजवंशस्य	இந்த ராஜகுலத்தினுடைய
लक्षणम्	யாவராலும் மெச்சிக் கொண்டாடப்பட்ட விசேஷ குணம்.

लक्ष्मणं त्वेवमुक्त्वा सा संसिद्धं प्रियराघवम् । सुमित्रा गच्छ गच्छेति पुनः पुनरुवाच तम् ॥
गम्यतामर्थलाभाय क्षेमाय विजयाय च । शत्रुपक्षविनाशाय पुनः संदर्शनाय च ॥ ९ ॥

सा	அந்த
सुमित्रा	சுமித்திராதேவியார்
प्रियराघवं	ஸ்ரீராமருக்கு பற்றுதலைக்கொண்டு பயபக்தியுடன் திருப்பணிசெய்துவந்தவராய்
तु	இருந்தபடியால்
संसिद्धं	முக்திக்குபாத்திரனாகிவிட்ட
लक्ष्मणं	லக்ஷ்மணருக்கு
एवं	மேல்கண்டவண்ணமாய்
उक्त्वा	உபதேசம்செய்தருளிவிட்டு,
अर्थलाभाय	"ஜன்மசாபல்யம் பெறும்பொருட்டும்,
क्षेमाय	பரமபதம் கிடைப்பதற்காகவும்,
विजयाय	பெருமைபெற்று விளங்குவதின்பொருட்டும்,
शत्रुपक्ष-विनाशाय च	அபராதப்பட்டவர்களுடைய அழிவின் பொருட்டும்,
पुनः	இவைகளுக்கெல்லாமதிகமாகிய
सन्दर्शनाय च	அபிமானத்திற்காகவும்
गम्यतां	கூடப்போயே தீரவேண்டும்"
इति	என்று சொல்லிவிட்டு,
तं	அவரைப்பார்த்து
पुनः पुनः	மீளவும்,
उवाच	பின்வருமாறு திருவாய்மலர்ந்தருளினாள்.
गच्छ गच्छ	"புறப்பட்டுப்போய்வந்துசேர்.

रामं दशरथं विद्धि मां विद्धि जनकात्मजाम् । अयोध्यामटवीं विद्धि गच्छ तात यथासुखम् ॥

तात	"குழந்தாய்!
रामं	ஸ்ரீராமனை
दशरथं	தசரதராக
विद्धि	நீ பாவித்து நடந்துவருவாயாக.
जनकात्मजां	ஜனகமஹாராஜரின் திருமகளை
मां	நானென
विद्धि	பாவித்து நடந்துவருவாயாக
अटवीं	அரண்யத்தை
अयोध्यां	அயோத்திமாநகராக
विद्धि	நீ கொண்டாடுவாயாக
यथासुखं	மனக்குறையென்பதில்லாதபடி
गच्छ	போய்வா."

ततः सुमन्त्रः काकुत्स्थं प्राञ्जलिर्वाक्यमब्रवीत् । विनीतो विनयज्ञश्च मातलिर्वासवं यथा ॥

ततः	அதன்மேல்
विनयज्ञः	வினயத்தின் பெருமையையறிந்தவரும்,
विनीतः च	வினய அனுஷ்டானமுடையவருமாகிய
सुमन्त्रः	சுமந்திரர்
प्राञ्जलिः	அஞ்சலிஹஸ்தராகி,
मातलिः	இந்திரசாரதியாகும் மாதலியென்பவன்
वासवं	இந்திரனிடத்தில்
यथा	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
काकुत्स्थं	ஸ்ரீராமனிடத்தில்
वाक्यं	பின்வரும் விண்ணப்பத்
अब्रवीत्	தெரியப்படுத்தினார். [தை

रथमारोह भद्रं ते राजपुत्र महायशः । क्षिप्रं त्वां प्रापयिष्यामि यत्र मां राम वक्ष्यसि ॥

महायशः	"திருலோகயசஸ் படைக்கப்பெற்றவரும்
राजपुत्र	சக்கிரவர்த்தியின் திருக்குமாரருமாகிய
राम	ஸ்ரீராம!
रथं	திருத்தேரில்
आरोह	தேவரீர் எழுந்தருளலாம்
ते भद्रं	தேவரீர் திருவுளத்திலுள்ளது கைகூடுமாக.
यत्र	எவ்விடத்திற்கு
मां	அடியேனுக்கு
वक्ष्यसि	தேவரீர் நியமித்து அருளுகின்றீரோ அவ்விடத்திற்கு
त्वां	தேவரீரை
क्षिप्रं	விரைவாக
प्रापयिष्यामि	அடியேன் கொண்டுபோய்ச்சேர்ப்பேன்

चतुर्दश हि वर्षाणि वस्तव्यानि वने त्वया । तान्युपक्रमितव्यानि यानि देव्याऽसि चोदितः ॥

हि	"ஏனென்றால்
त्वया	தேவரீரால்
वने	காட்டில்
वस्तव्यानि	காலங்கழிக்கவேண்டியதாயுள்ள
यानि तानि	எந்த அந்த
चतुर्दश	பதினான்கு
वर्षाणि	வருஷங்களும்,
उपक्रमितव्यानि	இன்றையத்தினமே பிரதமதினமாயிருக்கவேண்டியவைகளாய்
देव्या	கைகேயிதேவியாரால்
चोदितः	நியமிக்கப்பட்டவராய்
असि	இருக்கின்றீர்."

तं रथं सूर्यसङ्काशं सीता हृष्टेन चेतसा । आरुरोह वरारोहा कृत्वाऽलङ्कारमात्मनः ॥ १४ ॥

आत्मनः	தனக்கு
अलङ्कारं	அலங்காரத்தை
कृत्वा	செய்துகொண்டிருந்தவளும்
वरारोहा	ஸ்திரீரத்னமுமாகிய
सीता	ஸீதாப்பிராட்டியார்,
सूर्यसङ्काशं	சூரியன்போல் பிரகாசிக்கும்
तं	அந்த
रथं	திருத்தேரின்மீது
हृष्टेन	சர்வபிரகாரத்திலும் திருப்திகொண்ட
चेतसा	திருவுள்ளத்தோடு
आरुरोह	ஏறியருளினாள்.

अथो ज्वलनसङ्काशं चामीकरविभूषितम् । तमारुरुहतुस्तूर्णं भ्रातरौ रामलक्ष्मणौ ॥ १५ ॥

अथो	பின்னர்
भ्रातरौ	பிராதாக்களாகிய
रामलक्ष्मणौ	ஸ்ரீராமரும் லக்ஷ்மணரும்
ज्वलनसङ्काशं	அக்கினிபோல் ஜ்வலித்துக்கொண்டிருக்கிறதும்,
चामीकरविभूषितं	தங்கத்தால் சிங்காரிக்கப்பட்டு விளங்குகின்றதுமாகிய
तं	அதில்
तूर्णं	விரைவாக
आरुरुहतुः	ஏறியருளினார்கள்.

वनवासं हि सङ्ख्याय वासांस्याभरणानि च । भर्तारमनुगच्छन्त्यै सीतायै श्वशुरो ददौ ॥
तथैवायुधजातानि भ्रातृभ्यां कवचानि च ॥ १६ ॥
रथोपस्थे प्रतिन्यस्य सचर्म कठिनं च तत् । सीतातृतीयानारूढान्दृष्ट्वा धृष्टमचोदयत् ॥
सुमन्त्रः संमतानश्वान् वायुवेगसमाञ्जवे ॥ १७ ॥

श्वशुरः	மாமனுர்
भर्तारं	கணவனுரை
अनुगच्छन्त्यै	பின்பற்றிச்செல்லுகின்ற
सीतायै	ஸீதாபிராட்டியாருக்கு
वनवासं	வனவாஸம் பண்ணவேண்டிய காலத்தை
संख्याय	கணக்கிட்டு வேண்டிய அளவு
वासांसि	ஆடைகளேயும்
आभरणानि च	ஆபரணங்களேயும்
ददौ हि	கொடுத்தருளினுரே
तथा एव	அவைகளேயெல்லாமும்
भ्रातृभ्यां	உடன்பிறந்தவர்களுக்கென்று
आयुधजातानि	ஆயுதவர்க்கங்களேயும்,
कवचानि च	கவசங்களேயும்,
सचर्म	தோலால் கட்டப்பட்ட
तत्	அந்த
कठिनं च	கூடையையும்
रथोपस्थे	ரதத்தின் மத்தியில்
प्रतिन्यस्य	வைத்துவிட்டு,
सीतातृतीयान्	ஸீதையையுள்ளிட்ட மூவர்களேயும்
आरूढान्	ரதத்தின்மீதேறி வீற்றிருப்பவர்களாக
दृष्ट्वा	கவனித்து,
सुमन्त्रः	சுமந்திரர்
जवे	ஓட்டத்தில்
वायुवेगसमान्	வாயுவேகத்திற்கு ஈடானவைகளாய்
सम्मतान्	யாவராலும் மெச்சிக் கொண்டாடப்பட்டவைகளாகிய
अश्वान्	குதிரைகளே
धृष्टं	மனேதைரியமாய்
अचोदयत्	நடத்தினுர்.

प्रयाते तु महारण्यं चिररात्राय राघवे । बभूव नगरे मूर्च्छा बलमूर्च्छा जनस्य च ॥

राघवे	ஸ்ரீராமர்
चिररात्राय	வெகுகாலத்திற்கு
महारण्यं	மகாரண்யத்திற்கு
प्रयाते तु	எழுந்தருளுகையில்
नगरे	நகரத்தில்
जनस्य च	ஜனசமூகத்திற்கு எல்லாம்
बलमूर्छा	மகத்தான மாயையால் விளங்குகின்ற
मूर्छा	சித்தபிரமையானது
बभूव	உண்டாயிற்று.

तत्समाकुलसंभ्रान्तं मत्तसङ्कुपितद्विपम् । हयशिञ्जितनिर्घोषं पुरमासीन्महास्वनम् ॥ १९ ॥

तत् पुरं	அந்த நகரமானது
समाकुल-संभ्रान्तं	மனங்களும் புலன்களும் நொந்து கலக்கமுற்ற
मत्तसङ्कुपित-द्विपं	மதம் பிடித்து அதிகோபங்கொண்ட மதயானேகளேயுடையதாயும்
हयशिञ्जित-निर्घोषं	கணகணவென்று சப்திக்கும் குதிரைகளேயுடையதாயும்,
महास्वनं	மகத்தான பேரொலியையுடையதாயும்
आसीत्	விளங்கிற்று.

ततः सबालवृद्धा सा पुरी परमपीडिता । राममेवाभिदुद्राव घर्मार्तः सलिलं यथा ॥ २० ॥

ततः அப்பொழுது
सबालवृद्धा சிறுகுழந்தைகளையும் வயது முதிர்ந்தவர்களை யுமுள்ளிட்ட
सा அந்த
पुरी நகரவாசியாயிருந்த எவனும்,
घर्मार्तः வெயிலில் அடிபட்டு நீர்வேட்கை கொண்ட ஒருவன்
सलिलं தீர்த்தத்திற்கு
यथा எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
परमपीडिता மிக்க துன்பமுற்றவனாய்
रामं एव ஸ்ரீராமரையே
अभिदुद्राव பின்பற்றி நடந்தான்.

पार्श्वतः पृष्ठतश्चापि लंबमानास्तदुन्मुखाः । बाष्पपूर्णमुखाः सर्वे तमूचुर्भृशनिस्वनाः ॥

सर्वे எல்லோரும்
बाष्पपूर्णमुखाः கண்ணீர் நிறைந்த முகமுடையவர்களாய்
भृशनिस्वनाः மிக்கக் கூச்சல்போடுகின்றவர்களாய்
पार्श्वतः பக்கங்களிலிருந்தும்,
पृष्ठतः च பின்னிலிருந்தும்,
तदुन्मुखाः अपि அவரையே பார்த்துக்கொண்டிருந்தவண்ணமாய்,
लम्बमानाः தொடர்ந்தே போய்க்கொண்டிருக்கின்றவர்களாய்,
तं அவரை, (அந்த சாரதியை)ப்பார்த்து
ऊचुः பின்வருமாறு சொன்னார்கள்.

संयच्छ वाजिनां रश्मीन् सूत याहि शनैः शनैः । मुखं द्रक्ष्याम रामस्य दुर्दर्शं नो भविष्यति ॥

सूत "ஸாரதியே!
वाजिनां குதிரைகளுடைய
रश्मीन् கடிவாளங்களின் வார்களை
संयच्छ இழுத்து பிடித்தருள்வீராக
शनैः शनैः மெல்ல மெல்ல
याहि செல்லும்;
रामस्य ஸ்ரீராமரது
मुखं திருமுகமண்டலத்தை
द्रक्ष्यामः நாங்கள் கண்டு களிக்கின்றோம்.
नः எங்களுக்கு
दुर्दर्शं காணற்கரிதாக
भविष्यति ஆகப்போகிறது.

आयसं हृदयं नूनं राममातुरसंशयम् । यद्देवगर्भप्रतिमे वनं याति न भिद्यते ॥ २३ ॥

राममातुः "ஸ்ரீராமருடைய மாதாவினது
हृदयं மனம்
आयसं இரும்பு;
असंशयं இதில் சந்தேகமில்லை
यत् ஏனென்றால்
वनं காட்டிற்கு
याति அவர் எழுந்தருளிப் போய்க்கொண்டிருக்கின்றார்
नूनं இப்பவும்
देवगर्भप्रतिमे தேவகுமாரன் போன்றவர் விஷயத்திலும்
भिद्यते न சிதறுண்டழியாதிருக்கின்றது.

कृतकृत्या हि वैदेही छायेवानुगता पतिम् । न जहाति रता धर्मे मेरुमर्कप्रभा यथा ॥

वैदेही	“வைதேகிதேவியார்
धर्मे	பாதிவிருத்திய தருமத்தில்
रता	ஊக்க முடையவளாய்,
अर्कप्रभा	சூரியபகவானது காந்தியானது
मेरुं	மேருபர்வதத்தை
यथा	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமேயும்
छाया इव	நிழல் போலவும்
पतिं	கணவரை
अनुगता	தொடர்ந்து செல்லுகின்றவளாய்
जहाति न	விட்டுபிரியாதிருக்கின்றனள்
हि	என்கிறபடியால்
कृतकृत्या	கடமைகளை செய்து முடித்தவள்

अहो लक्ष्मण सिद्धार्थः सततं प्रियवादिनम् । भ्रातरं देवसङ्काशं यस्त्वं परिचरिष्यसि ॥

अहो	“அஹோ!
लक्ष्मण	லக்ஷமணரே!
यः	எந்த தேவரீர்
देवसङ्काशं	தேவதை போன்றவரும்
सततं	எப்பொழுதும்
प्रियवादिनं	எவர்களிடத்திலும் மனம் கோணுதவண்ணமாய் பேசுபவருமான
भ्रातरं	தமயனுருக்கு
परिचरिष्यसि	கூடவிருந்து திருப்பணிசெய்யப்போகின்றீரோ, அந்த
त्वं	தேவரீரொருவர்தான்
सिद्धार्थः	கிருதகிருத்யர்.

महत्येषा हि ते सिद्धिरेष चाभ्युदयो महान् । एष स्वर्गस्य मार्गश्च यदेनमनुगच्छसि ॥

एनं	“இவருக்கு
अनुगच्छसि	ஈடுபட்டுக் கீழ்படிந்து நடந்து வருகின்றீர்.
ते	தேவரீருக்கு
एषः च	இதுதான்
महान्	எதற்கும் மேம்பட்டதாகிய
अभ्युदयः	மோக்ஷசாம்ராஜ்யத்திற்காக இவ்வுலகில் செய்யவேண்டிய வைதிககிருத்யம்.
एषा हि	இது ஒன்றே,
महती	ஸர்வோத்கிருஷ்டமாகிய
सिद्धिः	மோக்ஷஸாம்ராஜ்யத்தை அளிக்கத்தக்கது
यत्	என்கிறபடியால்
एषः	இது
स्वर्गस्य	பரமபதத்திற்கு
मार्गः च	ஏற்ற உபாயமே”.

एवं वदन्तस्ते सोढुं न शेकुर्बाष्पमागतम् । नरास्तमनुगच्छन्तः प्रियमिक्ष्वाकुनन्दनम् ॥

ते नराः	அந்த மனிதர்கள்,
तं	அந்த
प्रियं	அபூர்வமான
इक्ष्वाकुनन्दनं	இக்ஷ்வாகுகுலக்குழந்தை ஸ்ரீராமரை
एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்
वदन्तः	சொல்லிக்கொண்டே
अनुगच्छन्तः	பின்பற்றிச்செல்லுகின்றவர்களாய்
आगतं	கண்களிலிருந்து வெளிவந்த
बाष्पं	கண்ணீரை
सोढुं	அடக்க
शेकुः न	முடியாதிருந்தனர்கள்.

अथ राजा वृतः स्त्रीभिर्दीनाभिर्दीनचेतनः । निर्जगाम प्रियं पुत्रं द्रक्ष्यामीति ब्रुवन् गृहात् ॥

अथ	அதே சமயத்தில்	प्रियं	'அருமையான
दीनचेतनः	நொந்துகிடந்த மனமுடைய	पुत्रं	திருக்குமாரனை
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்	द्रक्ष्यामि	இன்னும் முடிந்நவரையில் கண்ணாரப்பார்க்கின்றேன்'
दीनाभिः	மனவேதனைப்பட்டுக் கொண்டிருக்கும்	इति	என்று
स्त्रीभिः	மனைவிமார்களால்	ब्रुवन्	சொல்லிக்கொண்டே
वृतः	சூழப்பட்டவராய்	गृहात्	திருமாளிகையினின்று
		निर्जगाम	வெளிவந்தனர்.

शुश्रुवे चाग्रतः स्त्रीणां रुदन्तीनां महास्वनः । यथा नादः करेणूनां बद्धे महति कुञ्जरे ॥

महति	ஓர் பெரிய	रुदन्तीनां	வாய்விட்டுக்கதறி யழுது கொண்டிருக்கின்ற
कुञ्जरे	ஆண்யானை	स्त्रीणां	வனிதையர்களது
बद्धे	ஸ்வாதந்திரியமிழந்து கட்டிலகப்பட்டுக் கொண்டுவிடுகையில்	महास्वनः	பேரொலியானது
करेणूनां	பெண்யானைகளது	अग्रतः च	அரசது முன்னிலையிலேயே
नादः	அரவம்	शुश्रुवे	கேட்கப்பட்டது.
यथा	எவ்வண்ணமாயிருக்குமோ அவ்வண்ணமாயிருக்கின்ற		

पिता च राजा काकुत्स्थः श्रीमान् सन्नस्तदा बभौ । परिपूर्णः शशी काले ग्रहेणोपप्लुतो यथा ॥

तदा	அப்பொழுது	ग्रहेण	கிரஹணத்தில்
पिता च	திருத்தந்தையாரும்	उपप्लुतः	ராஹுவினால் பிடிக்கப்பட்ட
श्रीमान्	ஸ்ரீமானாகிய	परिपूर्णः	பூர்ண
राजा	சக்கிரவர்த்தியான	शशी	சந்திரன்
काकुत्स्थः	ககுத்ஸ்தவம்சத்தில் பிறந்தவர் (தசரத மன்னர்)	यथा	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
काले	பருவகாலத்தில்	सन्नः	ஒளியிழந்தவராய்
		बभौ	ஆயினர்.

स च श्रीमानचिन्त्यात्मा रामो दशरथात्मजः । सूतं संचोदयामास त्वरितं वाह्यतामिति ॥

अचिन्त्यात्मा	அகோசரமாகிய செயல்களையுடைய	रामः	ஸ்ரீராமர்
श्रीमान्	ஸ்ரீமானான	सूतं	ஸாரதியைப்பார்த்து,
सः च	மஹாவிஷ்ணுவும்,	त्वरितं	சீக்கிரம்
दशरथात्मजः	தசரத சக்கிரவர்த்தியாருக்கு திருக்குமாரனாய் விளங்கிக்கொண்டிருந்தவருமாகிய	वाह्यतां	ஓட்டப்படட்டும்'
		इति	என்று பிரார்த்தித்து
		संचोदयामास	வேண்டிக்கொண்டனர்.

रामो याहीति सूतं तं तिष्ठेति स जनस्तदा । उभयं नाशकत् सूतः कर्तुमध्वनि चोदितः ॥

रामः	ஸ்ரீராமர்
तं	அந்த
सूतं	ஸாரதியைப் பார்த்து
याहि	'ஓட்டியருளும்'
इति	என்றார்.
तदा	அதேசமயத்தில்
सः	அந்த
जनः	ஜனசமூகம்
तिष्ठ	நிறுத்தியருள்வீராக
इति	என்றது.
अध्वनि	யாத்திரையின் ஆரம்பத்தில்
उभयं	ஒன்றுக்கொன்று விருத்தமாயுள்ள இரண்டு
चोदितः	வேண்டுகோளைப்பெற்ற
सूतः	ஸாரதி (ஸுமந்திரர்)
कर्तुं	எதொன்றையும் செய்ய
अशकत् न	முடியாது திகைத்தார்.

निर्गच्छति महाबाहौ रामे पौरजनाश्रुभिः । पतितैरभ्यवहितं प्रशशाम महीरजः ॥ ३३ ॥

महाबाहौ	பெருந்தோளுடைய
रामे	ஸ்ரீராமர்,
निर्गच्छति	எழுந்தருளிச்செல்லுகையில்
अभ्यवहितं	எழுந்து படிந்து கிடந்த
महीरजः	பூமியின் புழுதியானது
पतितैः	கண்களினின்று பெருகி வந்து கீழே சொட்டிய
पौरजनाश्रुभिः	பட்டணத்து ஜனங்களின் கண்ணீர்களால்
प्रशशाम	நனைந்து அடங்கிற்று.

रुदिताश्रुपरिक्लिन्नं हाहाकृतमचेतनम् । प्रयाणे राघवस्यासीत् पुरं परमपीडितम् ॥ ३४ ॥

राघवस्य	ஸ்ரீராமரது
प्रयाणे	யாத்ராரம்பத்தில்
पुरं	பட்டணமானது
रुदिताश्रु-परिक्लिन्नं	கண்ணீர் மிகப்பெருக்கிக் கண்கள் மிக்க நனைந்து கிடக்கின்றதாய்
हाहाकृतं	ஹா! ஹா! என்று சத்தமிட்டுப்புலம்புகின்றதாய்
परमपीडितं	மிக்க வருத்தமுற்றதாய்
अचेतनं	மதிமயங்கியதாய்
आसीत्	இருந்தது.

सुस्राव नयनैः स्त्रीणामास्रमायाससंभवम् । मीनसंक्षोभचलितैः सलिलं पङ्कजैरिव ॥ ३५ ॥

स्त्रीणां	வனிதையர்களது
नयनैः	கண்களால்
आयससंभवं	அடக்கமுடியாத துன்பத்தால் ஆயாசப்படுவதால் வெளிவந்த
आस्रं	கண்ணீரானது
मीनसंक्षोभ-चलितैः	மீன்களால் கலக்கப்பெற்று ஆடி அசையும்
पङ्कजैः	தாமரைமலர்களால்
सलिलं	தடாகஜலம்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
सुस्राव	எங்கும் சிதறிக்கிடந்தது

दृष्ट्वा तु नृपतिः श्रीमानेकचित्तगतं पुरम् । निपपातैव दुःखेन हतमूल इव द्रुमः ॥ ३६ ॥

श्रीमान्	ஸ்ரீமானான
नृपतिः	சக்கிரவர்த்தியார்
पुरं	பட்டணத்தை
एकचित्तगतं	ஒரே மனோரதம்பெற்று விளங்குகின்றதாய்
दृष्ट्वा	கவனித்து
तु	அதனால்
दुःखेन	அதிமனவேதனையால்
हतमूलः	வேரைவெட்டிச்சாய்த்த
द्रुमः	மரம்
इव एव	போலவே
निपपात	தரையில் விழுந்துவிட்டார்.

ततो हलहलाशब्दो जज्ञे रामस्य पृष्ठतः । नराणां प्रेक्ष्य राजानं सीदन्तं भृशदुःखितम् ॥

राजानं	சக்கிரவர்த்தியாரை
भृशदुःखितं	மிகக்கஷ்டப்படுகின்றவராய்
सीदन्तं	மெய்மறந்து கீழே விழுந்துவிடப்பட்டவராய்
प्रेक्ष्य	கவனித்து,
ततः	அதனால்
रामस्य	ஸ்ரீராமரது
पृष्ठतः	பின்பாகத்தில்
नराणां	ஜனங்களுடைய
हलहलाशब्दः	'ஐயோ ஐயோ' வெனும் கூக்குரலானது
जज्ञे	உண்டாயிற்று:

हा रामेति जनाः केचिद्राममातेति चापरे । अन्तःपुरं समृद्धं च क्रोशन्तः पर्यदेवयन् ॥

समृद्धं	எப்பொழுதும் சந்தோஷகரமாயுள்ள
अन्तःपुरं च	அந்தப்புரத்திலும்
केचित्	சில
जनाः	ஜனங்கள்
राम	'ஸ்ரீராம'
इति	என்றும்
अपरे च	இதரஜனங்கள்
हा	'ஹா!
राममातः	ராமனைப் பெற்ற தாயே! (ஆர்ஷசந்தி)
इति	என்றும்
क्रोशन्तः	வாய்விட்டு உரக்கக் கூவியவர்களாய்
पर्यदेवयन्	மிக்க மனவருத்தமுற்றிருந்தார்கள்

अन्वीक्षमाणो रामस्तु विषण्णं भ्रान्तचेतसम् । राजानं मातरं चैव ददर्शानुगतौ पथि ॥

भ्रान्तचेतसं	தடுமாறிய மனமுற்று
विषण्णं एव	துயரப்பட்டுக்கொண்டிருக்கிறதொன்றையே
तु	இப்பொழுது
अन्वीक्षमाणः	சிந்தையில் கவனித்துக்கொண்டிருந்த
रामः	ஸ்ரீராமர்,
राजानं	சக்கிரவர்த்தியாரையும்,
मातरं च	திருத்தாயாரையும்,
पथि	வழியில்
अनुगतौ	பின்பற்றி வந்துகொண்டிருக்கின்றவர்களா[ய்
ददर्श	கவனித்தார்.

स बद्ध इव पाशेन किशोरो मातरं यथा । धर्मपाशेन संयुक्तः प्रकाशं नाभ्युदैक्षत ॥

पाशेन बद्धः	வலையிலகப்பட்ட	संयुक्तः	கட்டுண்ட
किशोरः	மான்குட்டி	सः	அவர்
मातरं	தாய்க்கு	प्रकाशं न	அவர்களுக்குக்கட்புலனாகாதவண்ணமாயிருக்க
यथा इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே		
धर्मपाशेन	தர்மபாசத்தால்	अभ्युदैक्षत	திருவுளம் பற்றியருளினார்

पदातिनौ च यानार्हावदुःखार्हौ सुखोचितौ। दृष्ट्वा संचोदयामास शीघ्रं याहीति सारथिम् ॥

यानार्हौ	வாஹனங்களிலேயே எப்பொழுதுமெழுந்தருளுகின்றவர்களாய்	दृष्ट्वा	நிவிர்த்திசெய்ய முடியாதிருப்பதை திருவுளத்தில் பற்றி
अदुःखार्हौ	கஷ்டங்களுக்குப்பாத்திரப்படாதவர்களும்,	सारथिं	ஸாரதியைப் பார்த்து
सुखोचितौ	சுகங்களுக்கே உரியவர்களும்,	शीघ्रं	'வேகமாக
		याहि	செல்வீராக'
पदातिनौ च	கால்நடையாய் வந்துகொண்டிருக்கின்றவர்களுமான அவ்விருவர்களையும்	इति	என்று
		सञ्चोदयामास	வேண்டிக்கொண்டனர்.

न हि तत् पुरुषव्याघ्रो दुःखजं दर्शनं पितुः । मातुश्च सहितुं शक्तस्तोत्रार्दित इव द्विपः ॥

पुरुषव्याघ्रः	புருஷோத்தமராகுமவர்	दर्शनं	அனுபவத்தை
पितुः	திருத்தந்தையாருடையவும்,	तोत्रार्दितः	அங்குசத்தால் குத்துண்ட
		द्विपः	யானை
मातुः च	திருத்தாயாருடையவும்	इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
तत्	அந்த	सहितुं हि	சகிக்கவே
दुःखजं	கஷ்டதசையால்விளைந்த	शक्तः न	முடியாதிருந்தனர்.

प्रत्यगारमिवायान्ती वत्सला वत्सकारणात् । बद्धवत्सा यथा धेनू राममाताऽभ्यधावत ॥

		वत्सकारणात्	தன் கன்றெனும் காரணத்தால்
वत्सला	திருக்குமாரனிடத்திலத்யந்த வாத்ஸல்யமுடையவளாகிய	अगारं	தொழுவை
		प्रति	நோக்கி
राममाता	ஸ்ரீராமரின் திருத்தாயார்	आयान्ती	ஓடுகிறது
बद्धवत्सा	கட்டப்பட்டிருக்கும் கன்றையுடைய	यथा इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
धेनुः	ஒரு பசுவானது	अभ्यधावत	பின்மற்றி விரைந்து ஓடினாள்.

तथा रुदन्तीं कौसल्यां रथं तमनुधावतीम् । क्रोशन्तीं राम रामेति हा सीते लक्ष्मणेति च ॥
रामलक्ष्मणसीतार्थं स्रवन्तीं वारि नेत्रजम् । असकृत्प्रैक्षत तदा नृत्यन्तीमिव मातरम् ॥

मातरं	திருத்தாயாராகிய
कौसल्यां	கோஸலா தேவியாரை
रामलक्ष्मण-सीतार्थं	ஸ்ரீராமர், லக்ஷ்மணர், ஸீதை யிவர்களேயே நினைந்து நினைந்து
नेत्रजं	கண்களினின்றுபெருகும்
वारि	கண்ணீரை
स्रवन्तीं	வடித்துக்கொண்டிருக்கின்றவளாயும்,
हा	ஹா!
राम	ஸ்ரீராம!
राम इति	ஸ்ரீராம! என்றும்
सीते च	ஸீதே! என்றும்
लक्ष्मण	லக்ஷ்மணா!
इति	என்றும்
क्रोशन्तीं	வாய்விட்டுக்கதறி
रुदन्तीं	அழுதுகொண்டு,
तथा	மேற்கண்டவண்ணமாய்
तं	அந்த
रथं	ரதத்தை நோக்கி
नृत्यन्तीं इव	அள்ளாடித்தள்ளாடிக்கொண்டே
अनुधावतीं	பின்பற்றி ஓடிவருகின்றவர்களாயும்,
तदा	அப்பொழுது
असकृत्	பலமுறை
प्रैक्षत	அவர் கவனித்தருளினார்

तिष्ठेति राजा चुक्रोश याहि याहीति राघवः । सुमन्त्रस्य बभूवात्मा चक्रयोरिव चान्तरा ॥

राजा च	சக்கிரவர்த்தியாரோ
तिष्ठ	'நில்லும்'
इति	என்று
चुक्रोश	கூவினார்.
याहि	'செல்லும்
याहि	செல்லும்'
इति	என்றார்
राघवः	ஸ்ரீராகவர்
सुमन्त्रस्य	சுமந்திரருடைய
आत्मा	உள்ளமானது,
चक्रयोः	இரு சக்கிரங்களின்
अन्तरा	மத்தியில் சிக்கிக் கொண்டு
इव	போன்றதாய்
बभूव	ஆயிற்று

नाश्रौषमिति राजानमुपालब्धोऽपि वक्ष्यसि । चिरं दुःखस्य पापिष्ठमिति रामस्तमब्रवीत् ॥

उपालब्धः	''கேள்விகேட்கப்பட்டு பதிலுரைக்கவேண்டியவராக
अपि	ஆகில்,
चिरं	கடைசியான
दुःखस्य	துக்கத்தின்
पापिष्ठं	கடுமை அதிகமாய்
इति	இருந்தபடியால்,
न अश्रौषं	உத்திரவுபடி நடக்காதிருந்தேன்.
इति	என்று
राजानं	சக்கிரவர்த்தியாருக்கு
वक्ष्यसि	சொல்வீர்'' என்று
रामः	ஸ்ரீராமர்
तं	அவரைப் பார்த்து
अब्रवीत्	சொன்னார்.

रामस्य स वचः कुर्वन्ननुज्ञाप्य च तं जनम् । व्रजतोऽपि हयाञ्शीघ्रं चोदयामास सारथिः ॥

सः सारथिः	அந்த ஸாரதி,
व्रजतः	பக்கலிலிருக்கின்ற
रामस्य	ஸ்ரீராமரது
वचः अपि	வேண்டுகோளேயே
कुर्वन्	செய்கின்றவராகி,
तं	அந்த
जनं च	ஜனக்கூட்டத்தை
अनुज्ञाप्य	விலகி வழிகேட்டுக்கொண்டு
हयान्	குதிரைகளை
शीघ्रं चोदयामास	உடனே தூண்டினார்.

न्यवर्तत जनो राज्ञो रामं कृत्वा प्रदक्षिणम् । मनसाऽप्यश्रुवेगैश्च न न्यवर्तत मानुषम् ॥

राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாரது
जनः	ஜனசமூஹமானது
रामं	ஸ்ரீராமரை
प्रदक्षिणं कृत्वा	வலம்செய்து,
न्यवर्तत	அங்கேயே நின்று விட்டது
मनसा	அவரிடத்தில் வைத்திருக்கும் பற்று ஒன்றுலே
अश्रुवेगैः	அடக்கமுடியாது கண்களினின்று கண்ணீர்களைப்பெருக விடுவதால்
मानुषं अपि च	மனுஷ்யப்பிரயத்தினத்தால் செய்யக்கூடியதாகிய இதுமட்டும்
न्यवर्तत न	ஓயவில்லை.

यमिच्छेत्पुनरायान्तं नैनं दूरमनुव्रजेत् । इत्यमात्या महाराजमूचुर्दशरथं वचः ॥ ५० ॥

अमात्याः	மந்திரிமார்கள்
दशरथं	தசரத
महाराजं	சக்கிரவர்த்தியாரைப் பார்த்து
ऊचुः	பின்வருமாறு தெரியப் படுத்தினார்கள்.
यं	"எந்த ஒருவனை
पुनः	மீளவும்
आयान्तं	திரும்பிவந்து சேரவேண்டியவனாக
इच्छेत्	விரும்புகிறானோ
एनं	இவனை
दूरं	வெகுதூரம்
अनुव्रजेत् न	சென்று வழிவிடலாகாது
इति	என்பது
वचः	தருமவிதி".

तेषां वचः सर्वगुणोपपन्नं प्रस्विन्नगात्रः प्रविषण्णरूपः ।
निशम्य राजा कृपणः सभार्यो व्यवस्थितस्तं सुतमीक्षमाणः ॥ ५१ ॥

कृपणः	தனக்குத்தானே எதைசெய்யவேண்டுமோ அதைசெய்யமுடியாத நிலமையிலிருந்த
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
तेषां	அவர்களுடைய
सर्वगुणसंपन्नं	ஸகலமுமாகிய நன்மைக்கு அவசியமாயிருக்கின்ற
वचः	தருமவிதியை
निशम्य	திருவுளதில் பற்றி,
तं	அந்த
सुतं	திருக்குமாரனை
ईक्षमाणः	நோக்கியவண்ணமாயிருக்கின்றவராய்
प्रस्विन्नगात्रः	திருமேனியெல்லாம் வேர்வையுற்றுக்கிடக்கின்றவராய்
प्रविषण्णरूपः	மிகவும் துவந்து வேதனையுற்ற மனத்தினராய்,
सभार्यः	தர்மபத்தினியோடுகூடவே
व्यवस्थितः	அவவிடத்திலேயே நின்றுவிட்டனர்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे चत्वारिंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 4055.　　अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1700

एकचत्वारिंशः सर्गः—நாற்பத்தோராவது ஸர்க்கம் ॥ ४१ ॥

नगरक्षोभवर्णनम्—அபி பட்டணத்தின் கலக்கத்தை வருணிப்பது

तस्मिंस्तु पुरुषव्याघ्रे विनिर्याते कृताञ्जलौ। आर्तशब्दो हि सञ्जज्ञे स्त्रीणामन्तःपुरे महान्॥

तस्मिन्	அந்த	महान् हि	உள்ளங்களில் நிக்ஷிப்தமாய்க்கிடந்த ரஹஸ்யங்களை நன்குவிளங்கக்காட்டுகின்றதாகிய
पुरुषव्याघ्रे	புருஷோத்தமர்	आर्तशब्दः	மனவேதனையால் புலம்பலாகும் பின்வரும் பேச்சு
कृताञ्जलौ	அஞ்சலிஹஸ்தராய்	अन्तःपुरे	அந்தபுரத்தில்
विनिर्याते तु	பிரயாணமானபொழுது	सञ्जज्ञे	நிகழ்ந்தது.
स्त्रीणां	மனைவிமார்களுடைய		

अनाथस्य जनस्यास्य दुर्बलस्य तपस्विनः। यो गतिः शरणं चासीत्स नाथः क्वनु गच्छति॥

यः	"எந்த ஒருவன்	अस्य जनस्य च	இந்த எந்த மனிதனுக்கும்
अनाथस्य	மாதாபிதாக்கள், போஷிக்கின்றவர்கள் இவர்களையிழந்தவனுக்கும்,	शरणं	அடைக்கலமாகிய
दुर्बलस्य	முடியாத தன்மையிலிருக்கின்றவனுக்கும்,	गतिः	புகலிடமாக
		आसीत्	இருந்தானோ
तपस्विनः	பரிதாபமுண்டாகும் நிலைமையிலிருக்கின்றவனுக்கும்,	सः	அந்த
		नाथः	லோகரக்ஷகன்
		क्व नु	எங்கேயோ
		गच्छति	போய்விடுகிறான்.

न क्रुद्ध्यत्यभिशप्तोऽपि क्रोधनीयानि वर्जयन्। क्रुद्धान्प्रसादयन्सर्वान्समदुःखः क्वचिद्गतः॥
कौसल्यायां महातेजा यथा मातरि वर्तते। तथा यो वर्ततेऽस्मासु महात्मा क्वनु गच्छति॥

यः	"எந்த ஒருவன்	अभिशप्तः अपि	வன்கண் சொற்களை சொல்லப்பட்டவனாகவிருக்கையிலும்
क्रोधनीयानि	பிறர்களுக்கு அபராதமாகும் செயல்களை	क्वचित्	சிறிதேனும்
वर्जयन्	முற்றிலும் துறந்தவனாய்	क्रुद्ध्यति न	கோபம்கொள்ளாமலிருக்கின்றானோ,
क्रुद्धान्	கோபம் கொண்ட		
सर्वान्	எல்லோரையும்	समदुःखः	ஒருவர் படும் துயரத்தை தனக்கே நேர்ந்ததுபோல் கூடவிருந்து துயரப்படுவனோ,
प्रसादयन्	சமாதானப்படுத்துகின்றவனாகவும்,		

मातरि	தன்னைப்பெற்ற தாயாராகிய
कौसल्यायां	கோஸலாதேவியாரிடத்தில்
यथा	எவ்வண்ணமாய்
वर्तते	நடந்துகொண்டு வந்தானோ,
तथा	அவ்வண்ணமே
अस्मासु	எங்களிடத்திலும்
वर्तते	நடந்துகொண்டு வந்தானோ, அந்த
गतः	யாவருமறிந்த
महातेजाः	மஹாதேஜஸ்வியான
महात्मा	மஹாத்மாவாகுமவன்
क्वनु	எங்கேயோ
गच्छति	போய்விடுகிறான்.

कैकेय्या क्लिश्यमानेन राज्ञा सञ्चोदितो वनम् । परित्राता जनस्यास्य जगतः क्वनु गच्छति ॥

जगतः	‘‘உலகத்திற்கும்
अस्य	இந்த
जनस्य	ஜனசமூஹத்திற்கும்
परित्राता	ரக்ஷகன்,
कैकेय्या	கைகேயிதேவியாரால்
क्लिश्यमानेन	தொல்லைசெய்யப்பட்ட
राज्ञा	சக்கிரவர்த்தியாரால்
वनं	வனவாசத்திற்கு
सञ्चोदितः	நியமனம் பெற்றவனாய்,
क्वनु	எங்கேயோ
गच्छति	போய்விடுகின்றான்.

अहो निश्चेतनो राजा जीवलोकस्य संप्रियम् । धर्म्यं सत्यव्रतं रामं वनवासे प्रवत्स्यति ॥

अहो	‘‘என்ன ஆச்சர்யம்!
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
निश्चेतनः	தன்னறிவை யிழந்தவராய்;
जीवलोकस्य	பிராணிசமூகத்திற்கு
संप्रियं	மிக்க அருமையானவனும்,
धर्म्यं	தருமசாஸ்திரங்களில் சலியாப் பற்றுடையவனும்,
सत्यव्रतं	சொன்னசொல் தவறாதவனுமாகிய
रामं	ஸ்ரீராமனை
वनवासे	வனவாஸத்தில்
प्रवत्स्यति	செல்லவிடுகின்றார்’’

इति सर्वा महिष्यस्ता विवत्सा इव धेनवः । रुरुदुश्चैव दुःखार्ताः सस्वरं च विचुक्रुशुः ॥

ताः महिष्यः	அந்த மனைவிமார்கள்
सर्वाः च	எல்லோரும்
विवत्साः	கன்றுகளை விட்டுப்பிரிந்த
धेनवः	பசுக்கள்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
दुःखार्ताः	மிக்க மனவேதனைப்படுகின்றவர்களாகி,
सस्वरं	கூவென்று குரலிட்டு
इति एव	மேற்கண்டவண்ணமே
विचुक्रुशुः	வாய்விட்டுப் புலம்பினார்கள்
रुरुदुः च	அழுதார்கள்.

स तमन्तःपुरे घोरमार्तशब्दं महीपतिः । पुत्रशोकाभिसंतप्तः श्रुत्वा चासीत्सुदुःखितः ॥

सः	அந்த
पुत्रशोकाभिसन्तप्तः	புத்திரசோகத்தால் மிகவும் பரிதபித்துக் கொண்டிருந்த
महीपतिः ह	சக்கிரவர்த்தியாரும்,
अन्तःपुरे	அந்தப்புரத்தில்
घोरं	கம்பீரமாயுள்ள
तं आर्तशब्दं	அந்த மனவேதனையால் புலம்பல் ரூபமாய் வந்த பேச்சை
श्रुत्वा	செவிகொண்டு,
सुदुःखितः	இன்னுமதிகமாய் மனவேதனைப்படுகின்றவராய்
आसीत्	ஆயினார்.

नाग्निहोत्राण्यहूयन्त नापचन् गृहमेधिनः । अकुर्वन्न प्रजाः कार्यं सूर्यश्चान्तरधीयत ॥ ९ ॥

अग्निहोत्राणि	அக்னிஹோத்ரம் முதலிய வைதீகச் சடங்குகள்	कार्यं	அவரவர்கள் காரியத்தை
अहूयन्त न	செய்யப்படவில்லை	अकुर्वन् न	செய்யாது விட்டு விட்டனர்.
गृहमेधिनः	கிருஹஸ்த்ர்கள்	सूर्यः च	ஸூர்யபகவானும்
अपचन् न	சமயல் செய்யவில்லை	अन्तरधीयत	அந்தர்த்தானமாய் விட்டனர்.
प्रजाः	ஜனங்கள்		

व्यसृजन्कबलान्नागा गावो वत्सान्न पाययन् । पुत्रं प्रथमजं लब्ध्वा जननी नाभ्यनन्दत ॥

नागाः	ஸர்ப்பங்கள்	जननी	பெற்ற தாயாயிருக்குமெவளும்,
कबलान्	இரைகளை	प्रथमजं	சர்வோத்கிருஷ்டமாய்
व्यसृजन्	கக்கிவிட்டன.	पुत्रं	தன்புதல்வனை [பெற்ற
गावः	பசுக்கள்	लब्ध्वा	தன் கண்முன் கண்டும்
वत्सान्	கன்றுகளுக்கு	अभ्यनन्दत न	உத்ஸாஹம் கொள்ளாதிருந்தனள்.
पाययन् न	பால்கொடுத்து ஊட்டவிடவில்லை.		

त्रिशङ्कुर्लोहिताङ्गश्च बृहस्पतिबुधावपि । दारुणाः सोममभ्येत्य ग्रहाः सर्वे व्यवस्थिताः ॥

त्रिशङ्कुः	த்ரிசங்குவும்	अभ्येत्य	தீங்குவிளைவிப்பவனாய்ச் செய்துகொண்டு,
लोहिताङ्गः	அங்காரகனும்,	ग्रहाः	கிருகங்கள்
बृहस्पति-बुधौ च	பிருஹஸ்பதி புதன் ஆகிய இவ்விரு கிரகங்களும்,	सर्वे	எல்லாமும்,
सोमं अपि	சந்திரனையும்	दारुणाः	உலகத்துக்குத் துன்பத்தை விளைவிக்கின்றவைகளாய்
		व्यवस्थिताः	நின்றுவிட்டன.

नक्षत्राणि गतार्चींषि ग्रहाश्च गततेजसः । विशाखाश्च सधूमाश्च नभसि प्रचकाशिरे ॥ १२ ॥

नभसि	ஆகாயத்தில்	सधूमाः च	(சக்கிரவர்த்தியாருக்கு வரும் தீங்கை சூசிப்பிக்கின்றவண்ணமாய்) விண்வீழ்கொள்ளியுடன் கூடியிருக்கின்றவளாய்
नक्षत्राणि	நக்ஷத்திரங்கள்	प्रचकाशिरे	காணப்பட்டன.
गतार्चींषि	ஒளியற்று இருந்தன.		
ग्रहाः च	கிரகதேவர்களும்		
गततेजसः	தேஜஸ்ஸின்றி இருந்தனர்கள்.		
विशाखाः च	இக்ஷ்வாகுகுலநக்ஷத்திரங்களாகிய விசாகைகளும்,		

कालिकानिलवेगेन महोदधिरिवोद्धतः । रामे वनं प्रव्रजिते नगरं प्रचचाल तत् ॥ १३ ॥

रामे	ஸ்ரீராமர்	कालिकानिल-वेगेन	மழை மாரிகளைப்பொழியும் மேகக்கூட்டங்களோடு கூடிய காற்றின்வேகத்தால்
वनं	காட்டிற்கு		
प्रव्रजिते	எழுந்தருளுகையில்		
तत् नगरं	அந்த நகரமானது		

महोदधिः	பெருங்கடலானது
उद्धतः	மேலெழுந்து கலங்கிப் பொங்குகிறது
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
प्रचचाल	தாறுமாறாயிருந்தது.

दिशः पर्याकुलाः सर्वास्तिमिरेण समावृताः । न ग्रहो नापि नक्षत्रं प्रचकाशे न किञ्चन ॥

दिशः	பிரதேசங்கள்
सर्वाः	எல்லாமும்
तिमिरेण	காரிருளால்
समावृताः	மூடப்பட்டவைகளாய்,
पर्याकुलाः	தாறுமாறாயிருந்தன.
ग्रहः	நவக்ரஹவர்க்கமும்
न	காணப்படாதிருந்தது.
नक्षत्रं	அச்வினி முதலிய இருபத்தேழு நக்ஷத்திரவர்க்கமும்
न	காணப்படாதிருந்தது.
किञ्चन अपि	(ஸப்தரிஷிவர்க்கமும்) எதுவும் எங்கும்
प्रचकाशे न	காணப்படவில்லை.

अकस्मान्नागरः सर्वो जनो दैन्यमुपागमत् । आहारे च विहारे च न कश्चिदकरोन्मनः ॥

नागरः	பட்டணத்து
जनः	ஜனம்
सर्वः	ஒவ்வொருவனும்
अकस्मात्	திடீரெனதெய்வாதீனமாய் சம்பவித்ததாய்
दैन्यं	மனவேதனையை
उपागमत्	அடைந்தான்.
कश्चित्	எவனேனுமொருவனும்
आहारे च	உணவிலும்
विहारे च	கைகால்களை அசைப்பதிலும்
मनः	மனதை
अकरोत् न	செலுத்தவில்லை.

शोकपर्यायसन्तप्तः सततं दीर्घमुच्छ्वसन् । अयोध्यायां जनः सर्वः शुशोच जगतीपतिम् ॥

अयोध्यायां	அயோத்திமாநகரில்
जनः	மானிடன்
सर्वः	ஒவ்வொருவனும்,
शोकपर्याय-सन्तप्तः	சோகாதிசயத்தால் மிக்க மனம் நொந்தவனாய்
दीर्घं	நெட்டு
उच्छ्वसन्	உயிர்ப்புகொண்டவனாய்
जगतीपतिं	திருலோகநாதனை நினைத்து நினைத்து
सततं	இடைவிடாது
शुशोच	சோகக்கடலில் கிடந்தான்

बाष्पपर्याकुलमुखो राजमार्गगतो जनः । न हृष्टो लक्ष्यते कश्चित्सर्वः शोकपरायणः ॥
न वाति पवनः शीतो न शशी सौम्यदर्शनः ॥ १७ ॥

राजमार्गगतः	ராஜவீதியிலுருந்த
जनः	மானிடன்
सर्वः	ஒவ்வொருவனும்
बाष्पपर्याकुलमुखः	கண்ணீரால் கலங்கிய முகமுடையவனாய்
शोकपरायणः	சோகக்கடலில் மூழ்கிக் கிடந்தான்.
हृष्टः	வேறு ஏதோ ஒரு வ்யாஜத்தால் மனச்சந்துஷ்டி உற்றவனாய்
कश्चित	ஒருவனாவது
लक्ष्यते न	காணப்படவில்லை.
पवनः	காற்றானது
शीतः	குளிர்ந்ததாக
वाति न	வீசவில்லை.
शशी	சந்திரனும்
सौम्यदर्शनः	இனியனாக
न	இல்லை.

न सूर्यस्तपते लोकं सर्वं पर्याकुलं जगत् । अनर्थिनः सुताः स्त्रीणां भर्तारो भ्रातरस्तथा ॥
सर्वे सर्वं परित्यज्य राममेवान्वचिन्तयन् ॥ १८ ॥

सूर्यः	ஸூர்யபகவான்
लोकं	உலகில்
तपते न	பிரகாசியாது இருந்து விட்டனன்.
जगत्	உலகம்
सर्वं	எல்லாமும்,
पर्याकुलं	தாறுமாருய்க்கிடந்தது.
सुताः	சிறுவர்களும்,
तथा	அவ்வண்ணமே,
भ्रातरः	உடன்பிறந்தவர்களும்
स्त्रीणां	ஸ்த்ரீகளுடைய
भर्तारः	எஜமான்களும்
सर्वे	எல்லோரும்
सर्वं	எல்லாவற்றையும்
परित्यज्य	துறந்து,
अनर्थिनः	எதிலும் பற்றற்றவர்களாய்,
रामं एव	ஸ்ரீராமர் ஒருவரையே
अन्वचिन्तयन्	த்யானம்செய்துகொண்டிருந்தனர்.

ये तु रामस्य सुहृदः सर्वे ते मूढचेतसः । शोकभारेण चाक्रान्ताः शयनं न जहुस्तदा ॥

रामस्य	ஸ்ரீராமருடைய
सुहृदः	ஆப்தர்கள்
ये तु	எவர்களோ
ते सर्वे	அந்த எல்லோரும்
शोकभारेण	சோகத்தின் கடுமையினதிகத்தால்
आक्रान्ताः	சகிக்கமுடியாதவண்ணமாய் மனவருத்தமுறுகின்றவர்களாய்
मूढचेतसः	மனம் எதிலும் ப்ரவர்த்திக்காதவர்களாகி,
तदा	அப்பொழுது
शयनं	படுத்துக்கொண்டிருந்த படுக்கையை
जहुः न च	விட்டு எழுந்திருக்கவேயில்லை.

ततस्त्वयोध्या रहिता महात्मना पुरन्दरेणेव मही सपर्वता ।
चचाल घोरं भयशोकपीडिता सनागयोधाश्वगणा ननाद च ॥ २० ॥

सपर्वता	மானிடர்களமைத்த பல யாகமேடைகளையுடையதும்,
सनागयोधाश्वगणा च	யானைகளையும், போர் வீரர்களையும, குதிரை கணங்களையும் உடையதுமான
मही तु	பெரும் பட்டணமாகிய
अयोध्या	அயோத்திமாநகர்
इव	ஸாக்ஷாத்
पुरन्दरेण	மஹாவிஷ்ணுவாகிய
महात्मना	மஹாத்மாவினுல்
रहिता	கைவிடப்பட்டதாய்
ततः	அதனுல்
भयशोकपीडिता	கஷ்டத்தை சகிக்கமுடியாது மனம் நொந்து வருந்துகின்றதாகி
घोरं	உறக்க
ननाद	கதறியழுதது
चचाल	தலைகீழாய்கிடந்தது.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे एकचत्वारिंशः सर्गः ॥

आदित श्लोकाः 4075. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1720.

द्विचत्वारिंशः सर्गः— நாற்பத்திரண்டாவது ஸர்க்கம் ॥ ४२ ॥

दशरथविलापः— தசரதவிலாபம்.

यावत्तु निर्यतस्तस्य रजोरूपमदृश्यत। नैवेक्ष्वाकुवरस्तावत्सञ्जहारात्मचक्षुषी ॥ १ ॥
यावद्राजा प्रियं पुत्रं पश्यत्यत्यन्तधार्मिकम्। तावद्व्यवर्धतेवास्य धरण्यां पुत्रदर्शने ॥ २ ॥

इक्ष्वाकुवरः	இக்ஷ்வாகுகுல உத்தமராகிய	निर्यतः	பிரயாணமாய்ப்போய்கொண்டிருந்த
राजा	ச்க்கிரவர்த்தியார்	तस्य	அவரது
यावत्	எதுவரையில்	रजोरूपं	ரதமோடுவதால் விளையும் தூளியின் வரிசை
प्रियं	பெறலரிய	धरण्यां	பூமியில்
अत्यन्तधार्मिकं	அத்யந்த தர்மிஷ்டனாகிய	व्यवर्धत	ஏராளமாய் விளைந்தது
पुत्रं इव	திருக்குமாரனையே	यावत् तावत्	எதுவரையில்
पश्यति	பார்த்தவண்ணமாய் இருந்தனரோ	अदृश्यत	புலப்பட்டதோ
तावत्	அதுவரையில்	तावत्	அதுவரைக்கும்
अस्य	இவருக்கு	आत्मचक्षुषी	தன் இருகண்களையும்
पुत्रदर्शने	திருக்குமாரனது தரிசனத்திற்காக	तु एव	அவ்விடத்திலிருந்தே
		सञ्जहार न	அவர் பெயர்த்தெடுக்கவில்லை.

न पश्यति रजोऽप्यस्य यदा रामस्य भूमिपः। तदाऽऽर्तश्च विषण्णश्च पपात धरणीतले ॥

भूमिपः	சக்கிரவர்த்தியார்	तदा	அப்பொழுது
अस्य	இந்த	आर्तः च	மனவேதனையதிகரித்தவராகி,
रामस्य	ஸ்ரீராமரது	विषण्णः च	சோர்வடைந்தவராய்,
रजः अपि	தூளிவரிசையையும்	धरणीतले	பூமியில்
यदा	எப்பொழுது	पपात	விழுந்துவிட்டனர்.
पश्यति न	பார்க்க முடியவில்லையோ		

तस्य दक्षिणमन्वागात्कौसल्या बाहुमङ्गना। वामं चास्यान्वगात्पार्श्वं कैकेयी भरतप्रिया ॥

अङ्गना	ஸ்த்ரீரத்னமாகும்	भरतप्रिया	பரதனுக்குப் பேருதவி புரிந்தவளாகிய
कौसल्या	கோஸலாதேவியார்	कैकेयी च	கைகேயிதேவியாரும்,
तस्य	அவரது	अस्य	இவரது
दक्षिणं	வலது	वामं	இடதுகை
बाहुं	கைபக்கலுல்	पार्श्वं	பக்கலில்
अन्वागात्	நின்றுகொண்டிருந்தனள்.	अन्वगात्	நின்றுகொண்டிருந்தனள்.

तां नयेन च संपन्नो धर्मेण विनयेन च । उवाच राजा कैकेयीं समीक्ष्य व्यथितेन्द्रियः ॥

नयेन	ஒருவன் சக்கிரவர்த்தியாயிருந்து ஜனங்களை தர்மநெறி தவருது பரிபாலிப்பதைப் பற்றிய தாகிய தர்மநூலாலும்,
धर्मेण	தர்மத்தை பெருவதற்காக அனுஷ்டிக்கவேண்டிய தர்மநெறிகளைப்பற்றிய நூலாலும்,
विनयेन च	மானிடனுய் பிறந்த ஒருவன் அனுஷ்டிக்கவேண்டியநூலாலும்,
सम्पन्नः	பரிபூர்ண தேர்ச்சிபெற்றவரும்,
व्यथितेन्द्रियः च	இந்திரியங்கள் கலங்கப்பெற்று இருந்தவருமாகிய
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
तां	அந்த
कैकेयीं	கைகேயிதேவியாரை
समीक्ष्य	நோக்கி,
उवाच	பின்வருமாறு பேசினுர்

कैकेयि मा ममाङ्गानि स्प्राक्षीस्त्वं दुष्टचारिणी ।
न हि त्वां द्रष्टुमिच्छामि न भार्या न च बान्धवी ॥ ६ ॥

कैकेयि	''கைகேயி!
दुष्टचारिणी	பாபத்திற்கு துணிந்துவிட்ட
त्वं	நீ
बान्धवी	ஹிதத்தை செய்கின்றவளாய்
न	இல்லை
हि	என்கிறபடியால்
भार्या	மனைவியாக
न	இருக்கவேண்டாம்
मम	எனது
अङ्गानि	அங்கங்களை
मा स्प्राक्षीः	நீ இனித்தொடாதே.
त्वां	உன்னை
द्रष्टुं च	கண்ணெடுத்து பார்க்கவும்
इच्छामि न	நான்போறேன்.

ये च त्वामनुजीवन्ति नाहं तेषां न ते मम । केवलार्थपरां हि त्वां त्यक्तधर्मां त्यजाम्यहम् ॥

त्वां च	''உன்னையும்
ये	எவர்கள்
अनुजीवन्ति	அசூயையின்றி பார்க்கின்றுர்களோ
तेषां	அவர்களுக்கு
अहं	நான்
न	வேண்டாம்.
ते	அவர்கள்
मम	எனக்கு
न	வேண்டாம்.
केवलार्थपरां	அற்பமாகிய பொருள் ஒன்றையே ஸர்வமுமாய்க் கொண்டுவிட்டவளாய்,
त्यक्तधर्मां	தருமத்தை முற்றிலும் துறந்துவிட்டொழிந்தவளாய்
हि	இருப்பதால்
त्वां	உன்னை
अहं	நான்
त्यजामि	விவாஹபந்தன நிவிர்த்தி செய்து விலக்தி இதுமுதல் வைத்திருக்கிறேன்.

अगृह्णां यच्च ते पाणिमग्निं पर्यणयं च यत् । अनुजानामि तत्सर्वमस्मिँल्लोके परत्र च ॥

अस्मिन्	"இந்த
लोके	உலகிலும்,
परत्र च	மறுபிறப்பிலும் (அல்லது இதர லோகத்திலும்,)
ते	உனது
पाणिं	கையை
अगृह्णां	பற்றியதாகியது,
यत् च	எதுவோ,
अग्निं	அக்னியை
पर्यणयं	வலம்வந்து விவாஹம் செய்துகொண்டது
यत् च	எதுவோ
तत्सर्वं	அந்தச்சம்மந்தத்தால் உண்டான எல்லாவற்றையும்,
अनुजानामि	நான் துறந்து விடுகின்றேன்.

भरतश्चेत्प्रतीतः स्याद्राज्यं प्राप्येदमव्ययम् । यन्मे स दद्यात्प्रीत्यर्थं मां मा तद्दत्तमागमत् ॥

प्रतीतः	"பெரியோர்களிடத்தில் அசஞ்சலாபத்திமையுடைய
भरतः	பரதன்
इदं	இந்த
राज्यं	ராஜ்யத்தை
अव्ययं	அழிவில்லாத பலனை அளிக்கவல்லதாய்
प्राप्य	ஏற்றுக்கொண்டு,
स्यात् चेत्	விடுகின்றானென்கிற பக்ஷத்தில்
सः	அவன்
मे	எனது
प्रीत्यर्थं	ஹிதத்தின் காரணமாய்
यत् दद्यात्	எந்த சரமகைங்கர்யத்தை செய்கின்றானோ
तत् दत्तं	அந்த கைங்கரியம்,
मां	என்னை
मा आगमत्	சேராதொழியக்கடவது"

अथ रेणुसमुध्वस्तं तमुत्थाप्य नराधिपम् । न्यवर्तत तदा देवी कौसल्या शोककर्शिता ॥

तदा	அப்பொழுது
शोककर्शिता	மனவேதனையால் வாட்டமடைந்திருந்த
कौसल्या	கோஸலா
देवी	தேவியார்
रेणुसमुध्वस्तं	புழுதிபடிந்து மண்டிக்கிடக்கும்
तं	அந்த
नराधिपं	சக்கிரவர்த்தியாரை
उत्थाप्य	கைகளால் அணைத்து எடுத்து எழுந்திருக்கச் செய்து
अथ	அதன்மேல்
न्यवर्तत	வாய்திறந்து பேசாமல் பக்கலில் நின்று விட்டனள்.

हत्वेव ब्राह्मणं कामात्स्पृष्ट्वाऽग्निमिव पाणिना ।
अन्वतप्यत धर्मात्मा पुत्रं सञ्चिन्त्य तापसम् ॥ ११ ॥

धर्मात्मा	புண்யாத்மாவாகுமவர்,
कामात्	உலகவ்யாபாரங்களிலுள்ள மனப்பற்றால்
अग्निं	எழுந்தெரியும் தீயை
पाणिना	கையால்
स्पृष्ट्वा	தொட்டுக்கொண்டே,
इव	இருக்கின்றவன்போலாகி
ब्राह्मणं	பரதத்வத்தை
हत्वा	துரந்தொழித்துவிட்டவர்
इव	போலாகி,
तापसं	தவவேஷம் தரித்த
पुत्रं	திருக்குமாரனை
सञ्चिन्त्य	நினைந்து நினைந்து
अन्वतप्यत	தவித்தார்.

निवृत्यैव निवृत्यैव सीदतो रथवर्त्मसु । राज्ञो नातिबभौ रूपं ग्रस्तस्यांशुमतो यथा ॥

रथवर्त्मसु	திருத்தேர் சென்ற வழியில் கண்ணிற்கு எட்டிய பிறதேசங்களில் எல்லாவற்றிலும்
निवृत्य एव निवृत्य एव	திரும்பித்திரும்பிப் பார்த்துக்கொண்டு,
सीदत:	துயரத்தால் வாட்டமடைந்திருக்கிற
राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாரது
रूपं	திருமேனியானது
ग्रस्तस्य	ராஹுவினுல் பீடிக்கப்பட்ட
अंशुमतः यथा	சூரியபகவானது போன்றதாய்
अतिबभौ न	விளக்கமின்றியிருந்தது.

विललाप च दुःखार्तः प्रियं पुत्रमनुस्मरन् । नगरान्तमनुप्राप्तं बुद्ध्वा पुत्रमथाब्रवीत् ॥

प्रियं	உள்ளங்கோணுது நடந்து வந்த
पुत्रं	திருக்குமாரனை
अनुस्मरन्	உன்னியுன்னி,
दुःखार्तः	மனவேதனையையுள்ளடக்க முடியாதவராகி
विललाप	கண்ணீர் பெருகவிட்டழுதார்.
पुत्रं	திருக்குமாரனை
नगरान्तं	நகரயெல்லையை
अनुप्राप्तं	கடந்திருப்பவனாய்
बुद्ध्वा	சிந்தனையால் கண்டுகொண்டு
अथ च	பின்வருமாறும்
अब्रवीत्	வாய்விட்டுச்சொன்னுர்.

वाहनानां च मुख्यानां वहतां तं ममात्मजम् । पदानि पथि दृश्यन्ते स महात्मा न दृश्यते ॥

मम	"எனது
तं	அந்த
आत्मजं	திருப்புதல்வனை
वहतां	ஏற்றிக்கொண்டுபோன
मुख्यानां	சிறந்த
वाहनानां	குதிரைகளுடைய
पदानि	காலடிச்சுவடுகள்
पथि	மார்க்கத்தில்
दृश्यन्ते	காணப்படுகின்றன
सः	அந்த
महात्मा च	மஹாத்மாவோ
दृश्यते न	காணப்படவில்லை.

यः सुखेषूपधानेषु शेते चन्दनरूषितः । वीज्यमानो महार्हाभिः स्त्रीभिर्मम सुतोत्तमः॥
स नूनं क्वचिदेवाद्य वृक्षमूलमुपाश्रितः । काष्ठं वा यदि वाऽश्मानमुपधाय शयिष्यते ॥

मम	எனக்கு
सुतोत्तमः	உத்கிருஷ்டனுகிய புதல்வனாய்,
चन्दनरूषितः	வாசனைச்சாந்து பூசப்பெற்றவனாய்,
महार्हाभिः	சிறந்த
स्त्रीभिः	ஸ்திரீகளால்
वीज्यमानः	சாமரங்கொண்டு வீசப்பெற்றவனாய்,
सुखेषु	மெதுவாயுள்ள
उपधानेषु	மெத்தைகளில்
यः	எவன்
शेते	துயில்கொண்டு வந்தனனே
सः एव	அவனே
अद्य नूनं	தற்காலம் இனிமேல்
क्वचित्	ஏதோ ஒரு
वृक्षमूलं	மரத்தினடியை
उपाश्रितः	அடைந்தவனாய்
काष्ठं वा	மரக்கட்டையையோ
यदि वा	அல்லது
अश्मानं	கல்லையோ
उपधाय	படுக்கையாய்க்கொண்டு
शयिष्यते	கண்ணுறங்கப்போகின்றான்.

उत्थास्यति च मेदिन्याः कृपणः पांसुकुण्ठितः । विनिश्वसन्प्रस्रवणात्करेणूनामिवर्षभः ॥

कृपणं	"கஷ்டதசையிலிருக்குமவன்	प्रस्रवणात्	மலையருவிகளின் சமீபப்பிரதேசத்திலிருந்து
मेदिन्याः	வெறும் தரையிலிருந்து,	करेणूनां	பெண்யானைகளுடைய
पांसुकुण्ठितः च	புழுதிமண்டியபொன்மேனியையுடையவனாய்	ऋषभः	கணவனாகும் ஆண்யானை
विनिश्वसन्	பெருமூச்சுவிட்டுக்கொண்டு	इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
		उत्थास्यति	துயிலெழுவான்.

द्रक्ष्यन्ति नूनं पुरुषा दीर्घबाहुं वनेचराः । राममुत्थाय गच्छन्तं लोकनाथमनाथवत् ॥

अनाथवत्	"பெற்றதகப்பனால் கைவிடப்பட்டவனாய்	लोकनाथं	லோகநாதனுமாகிய
उत्थाय	வெளிப்புறப்பட்டு	रामं	ஸ்ரீராமரை
गच्छन्तं	வெளியில் சஞ்சரித்துக்கொண்டிருக்கும்	वनेचराः	வனத்தில் வசிக்கும்
दीर्घबाहुं	ஆஜானுபாஹுவும்	पुरुषाः	புண்யாத்மக்கள்
		नूनं	இனிமேலாக
		द्रक्ष्यन्ति	கண்டுபிடிப்பார்கள்.

सा नूनं जनकस्येष्टा सुता सुखसदोचिता । कण्टकाक्रमणक्रान्ता वनमद्य गमिष्यति ॥

जनकस्य	"ஜனகமஹாராஜனது	अद्य	தற்காலம்
इष्टा	உத்கிருஷ்டமாய் கொண்டாடப்பட்ட	नूनं	இனிமேல்
सुता	திருமகளும்	वनं	காட்டில்
सुखसदोचिता	எக்காலத்திலும் சுகத்திற்கேயுரியவளுமாகிய	कण्टकाक्रमणक्रान्ता	முள்கள் தைப்பதாலதிக ச்ரவமுற்றவளாய்
सा	அவள்	गमिष्यति	காலம் கழிக்கப்போகின்ருள்

अनभिज्ञा वनानां सा नूनं भयमुपैष्यति । श्वापदानर्दितं श्रुत्वा गम्भीरं रोमहर्षणम् ॥

वनानां	"வனங்களுடைய	श्रुत्वा	கேட்டு,
अनभिज्ञा	பழக்கமற்ற	रोमहर्षणं	மயிற்சிலிப்பை யுண்டாக்குகிறதாகிய
सा	அவள்	भयं	வெறுணை
गम्भीरं	உரத்தகுரலிலிருக்கிற	नूनं	இனிமேலாக
श्वापदानर्दितं	காட்டுமிருகங்களுடைய சத்தத்தை	उपैष्यति	அடையப்போகின்ருள்.

सकामा भव कैकेयि विधवा राज्यमावस । न हि तं पुरुषव्याघ्रं विना जीवितुमुत्सहे ॥

कैकेयि	"கைகேயி!	विधवा	கைம்பெண்ணாகி
तं	அந்த	राज्यं	ராஜ்யத்தில்
पुरुषव्याघ्रं विना	புருஷோத்தமனை விட்டு	आवस	நீ வாழ்ந்துவா.
जीवितुं	பிழைத்திருக்க	सकामा	மனோரதங்கள் எல்லாம் கைகூடப்பெற்றவளாக
उत्सहे न	நான் போறேன்.	भव	இரு"
हि	ஆனபடியால்		

इत्येवं विलपन्राजा जनौघेनाभिसंवृतः । अपस्नात इवारिष्टं प्रविवेश गृहोत्तमम् ॥ २२ ॥

जनौघेन	ஜனங்களுடைய கூட்டத்தால்
अभिसंवृतः	எல்லாப்பக்கங்களிலும் சூழப்பெற்றவராயிருந்த
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
इति एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்
विलपन्	புலம்பியழுது
अरिष्टं	பார்க்கவொண்ணுதவண்ணமாய் அமங்களகரமாயிருக்கின்ற
गृहोत्तमं	சிறந்த திருமாளிகைக்கு
अपस्नातः	செத்தார்க்கு கடைசி ஸ்னுனம் செய்தவர்
इव	போன்றவராகி
प्रविवेश	திரும்பினுர்.

शून्यचत्वरवेश्मान्तां संवृतापणदेवताम् । क्लान्तदुर्बलदुःखार्तां नात्याकीर्णमहापथाम् ॥
तामवेक्ष्य पुरीं सर्वां राममेवानुचिन्तयन् । विलपन्प्राविशद्राजा गृहं सूर्य इवाम्बुदम् ॥
महाहृदमिवाक्षोभ्यं सुपर्णेन हृतोरगम् । रामेण रहितं वेश्म वैदेह्या लक्ष्मणेन च ॥

राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
तां	அந்த
पुरीं	பட்டணம்
सर्वां	எல்லாம்
शून्यचत्वर-वेश्मान्तां	நாற்சந்திகளில் மிக்க மனேஹரமாய் விளங்கும் திருமாளிகைகளெல்லாம் ஜனசஞ்சாரமற்று சூன்யமாயிருப்பதாகவும்,
संवृतापण-देवतां	கடைகளும் தைவசன்னிதானங்களும் இருளுற்று மூடிக்கிடக்கின்றதாகவும்,
नात्याकीर्ण-महापथां	ராஜவீதியெல்லாம் கூட்டமின்றி சிலரிங்குமங்கும் இருக்கப்பெற்று விளங்குகிறதாகவும்,
क्लान्तदुर्बल-दुःखार्तां	முடியாதவர்களாய் துக்கத்தால் பீடிக்கப்பட்டு வாட்டமடைந்திருக்கப்பெற்றவர்களுற்றதாகவும்
अवेक्ष्य	கவனித்து
राममेव	ஸ்ரீராமரொருவரையே
अनुचिन्तयन्	சிந்திக்கின்றவராய்
विलपन्	கண்களில்நின்று கண்ணீர்விட்டு மெருக அழுதுகொண்டு
रामेग	ஸ்ரீராமராலும்
वैदेह्या	வைதேகிதேவியாராலும்
लक्ष्मणेन च	லக்ஷ்மணராலும்
रहितं	இல்லாமலிருக்கப்பெற்றதாயிருக்கின்ற
वेश्म	திருமாளிகையும்
सुपर्णेन	கருடபகவானுல்
हृतोरगं	பாம்பற்று இருக்கிற
अक्षोभ्यं	கலக்குதற்கரிய
महाहृदं इव	பெரும் மடுவைப்போலிருக்கின்றன.
सूर्यः	சூரியபகவான்
अम्बुदं	நீர்கொண்டமேகத்தில்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
गृहं	திருமாளிகைக்குள்
प्राविशत्	புகுந்தனர்.

अथ गद्गदशब्दस्तु विलपन्मनुजाधिपः । उवाच मृदु मन्दार्थं वचनं दीनमस्वरम् ॥

अथ	அனந்தரம்
मनुजाधिपः	சக்கிரவர்த்தியார்
विलपन् तु	அழுதுகொண்டேயிருக்கின்றவராயிருந்துகொண்டு
गद्गदशब्दः	வாய்திறந்து ஸ்பஷ்டமாய்ப்பேசமுடியாது தட்டுத்தடுமாறிவாய் குளறிபேசுகின்றவராகி
मृदु	முடியாத்தனத்தை நன்கு விளங்கக்காட்டுகின்றதும்
दीनं	மனவேதனையை நன்கு விளங்கக்காட்டுகின்றதும்
मन्दार्थं	உலகவாழ்க்கையில் பற்றொழித்துவிட்டதை நன்கு விளங்கக் காட்டுகிறதுமாகிய
वचनं	பின்வரும் வார்த்தையை
अस्वरं	தாழ்ந்தகுரலில்
उवाच	சொன்னார்.

कौसल्याया गृहं शीघ्रं राममातुर्नयन्तु माम् । न ह्यन्यत्र ममाश्वासो हृदयस्य भविष्यति ॥

राममातुः	"ஸ்ரீராமரைப்பெற்ற தாயாராகிய
कौसल्यायाः	கௌசல்யையின்
गृहं	வீட்டில்
मां	என்னை
शीघ्रं	விரைவாக
नयन्तु	கொண்டுபோய் சேர்க்கக்கடவீர்கள்.
हि	ஏனெனில்
मम	எனது
हृदयस्य	உள்ளத்திற்கு
अन्यत्र	வேறொரிடத்தில்
आश्वासः	பட்டுக்கொண்டிருக்கும் துயரத்தின் கடுமைக்குத்தணிவு
भविष्यति न	உண்டாகமாட்டாது"

इति ब्रुवन्तं राजानमनयन्द्वारदर्शिनः । कौसल्याया गृहं तत्र न्यवेशयत विनीतवत् ॥

इति	இங்ஙனம்
ब्रुवन्तं	சொல்லுகின்ற
राजानं	சக்கிரவர்த்தியாரை
द्वारदर्शिनः	வாயில் காவல்காரர்கள்
कौसल्यायाः	கோசலாதேவியாரது
गृहं	திருமாளிகைக்கு
अनयन्	தூக்கிக்கொண்டுபோய் சேர்த்தனர்கள்
तत्र	அவ்விடத்தில்
विनीतवत्	ஆக்ஞைகளைப்பற்றி தலைகொண்டு செய்கின்றவர்களாய்
न्यवेशयत	இவர் இரக்கிவிடப்பட்டனர்.

ततस्तस्य प्रविष्टस्य कौसल्याया निवेशनम् । अधिरुह्यापि शयनं बभूव लुलितं मनः ॥

कौसल्यायाः	கோசலாதேவியாரின்
निवेशनं	திருமாளிகைக்குள்
प्रविष्टस्य	வந்து சேர்ந்தவரும்
शयनं	படுக்கையில்
अधिरुह्य	ஏறிப்படுத்துக்கொண்டுவிட்டவரும்
ततः	அப்படியெல்லாமாகியும்
तस्य	அவருடைய
मनः	மனமானது
लुलितं अपि	புண்பட்டவண்ணமே
बभूव	இருந்தது.

पुत्रद्वयविहीनं च स्नुषयाऽपि विवर्जितम् । अपश्यद्भवनं राजा नष्टचन्द्रमिवाम्बरम् ॥

राजा	சக்கிரவர்த்தியார்
पुत्रद्वयविहीनं	இரு திருக்குமாரர்கள் இல்லாதிருக்கிறதும்
स्नुषया च	மருமகளாலும்
विवर्जितं अपि	இல்லாதிருக்கப்பெற்றதாகிய
भवनं	கிருஹத்தை
नष्टचन्द्रं	சந்திரனற்ற
अम्बरं इव	ஆகாசத்தைப்போலிருப்பதாய்
अपश्यत्	எண்ணி நொந்தார்.

तच्च दृष्ट्वा महाराजो भुजमुद्यम्य वीर्यवान् । उच्चैः स्वरेण चुक्रोश हा राघव जहासि माम् ॥
सुखिता बत तं कालं जीविष्यन्ति नरोत्तमाः । परिष्वजन्तो ये रामं द्रक्ष्यन्ति पुनरागतम् ॥

वीर्यवान्	மகாதைர்யசாலியாகிய
महाराजः	சக்கிரவர்த்தியார்
तत्	அதை
दृष्ट्वा च	திருவுளத்தில் சிந்தித்துகொண்டே
भुजं	கையை
उद्यम्य	உயரத்தூக்கிக்கொண்டு
उच्चैः स्वरेण	உரத்த குரலிட்டு
चुक्रोश	பின்வருமாறு கதறிப் புலம்பினர்
हा	"ஹா!
राघव	ஸ்ரீராம!
मां	என்னை
जहासि	நீ விட்டுப்போயினை'
बत	நான் என்ன பாபம் செய்தேனே
पुनः	மீளவும்
आगतं	திரும்பிவந்துசேர்ந்த
रामं	ஸ்ரீராமனை
परिष्वजन्तः	சூழ்ந்துகொண்டவர்களாய்
तं	அந்த
कालं	காலம்வரைக்கும்
ये	எவர்கள்
जीविष्यन्ति	பிழைத்திருக்கின்றார்களோ,
द्रक्ष्यन्ति	கண்டுகளிக்கின்றார்களோ, அவர்கள்
नरोत्तमाः	புருஷச்சேஷ்டர்கள்.
सुखिताः	மனோரதங்களெல்லாம் கைகூடப்பெற்றவர்கள்."

अथ रात्र्यां प्रपन्नायां कालरात्र्यामिवात्मनः । अर्धरात्रे दशरथः कौसल्यामिदमब्रवीत् ॥

अथ	அனந்தரம்
दशरथः	தசரதசக்கிரவர்த்தியார்
आत्मनः	தனக்கு
कालरात्र्यां	ஆப்தபந்துவை தஹனம் செய்த இரவில்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
प्रपन्नायां	தூங்கவிடாது மனவேதனையைத்தருகின்ற
रात्र्यां	அந்த இரவில்
अर्धरात्रे	அர்த்தராத்திரியில்
कौसल्यां	கௌஸல்யாதேவியாரை பார்த்து
इदं	பின்வருமாறு
अब्रवीत्	மொழிந்தனர்.

रामं मेऽनुगता दृष्टिरद्यापि न निवर्तते । न त्वा पश्यामि कौसल्ये साधु मां पाणिना स्पृश ॥

मे	"எனது	कौसल्ये	ஹே கௌஸல்யே!
दृष्टिः अपि	பஞ்சேந்திரியஉணர்வால், அதாவதுஇந்திரிய கோசரத்தால் கண்டு கொள்ளக்கூடியதாகிய ஞானசக்தியெல்லாமும்	त्वा	உன்னை
		पश्यामि न	சக்ஷுரிந்திரியவுணர்வைக்கொண்டு நான் அறியமுடியாதிருக்கின்றேன்.
रामं	ஸ்ரீராமரிடத்தில்	मां	என்னை
अनुगता	கூடுபட்டுவிட்டது.	साधु	மிருதுவாக
अद्य	இன்னும்	पाणिना	கரத்தால்
निवर्तते न	திரும்பிவராதிருக்கிறது.	स्पृश	தடவிக்கொடு."

तं राममेवानुविचिन्तयन्तं समीक्ष्य देवी शयने नरेन्द्रम् ।
उपोपविश्याधिकमार्तरूपा विनिश्वसन्ती विललाप कृच्छ्रम् ॥ ३५ ॥

देवी	கோஸலாதேவியார்	शयने	படுக்கையில்
तं	அவரை	उपोपविश्य	கூட உட்கார்ந்துகொண்டு,
नरेन्द्रं	புருஷோத்தமனாகிய		
रामं एव	ஸ்ரீராமனையே	अधिकं	முன்னிலுமதிகமாய்
अनुविचिन्तयन्तं	உன்னியுன்னிக்கொண்டிருக்கின்றவராய்,	आर्तरूपा	மனோவேதனைப்படுகின்றவளாகி,
कृच्छ्रं	பார்க்கமுடியாத கஷ்டதசையிலிருக்கின்றவராய்.	विनिश्वसन्ती	பெருமூச்சுவிட்டுக்கொண்டு
समीक्ष्य	கண்டுகொண்டு,	विललाप	கண்ணீர்பெருகவிட்டுக்கொண்டழுதனள்

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे द्विचत्वारिंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 4110. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1755

त्रिचत्वारिंशः सर्गः— நாற்பத்திமூன்றுவது ஸர்க்கம் ॥ ४३ ॥

कौसल्याविलापः — கௌஸல்யாவிலாபம்

ततः समीक्ष्य शयने सन्नं शोकेन पार्थिवम् । कौसल्या पुत्रशोकार्ता तमुवाच महीपतिम् ॥

पुत्रशोकार्ता	புத்ரசோகத்தால் புண்பட்ட மனமுடைய	सन्नं	கைகால்களை அசைக்கமுடியாமல் சுருண்டு கிடந்த
कौसल्या	கோஸலாதேவியார்	तं पार्थिवं	அந்த பூபாலராகிய
ततः	அக்காரணத்தாலிப்படியிருந்தமையால்	महीपतिं	சக்கிரவர்த்தியாரை
		समीक्ष्य	பார்த்து
शयने	படுக்கையில்	उवाच	பின்வருமாறு சொல்லலானாள்.
शोकेन	சோகத்தால்		

राघवे नरशार्दूले विषं मुक्त्वा हि जिह्मगा । विचरिष्यति कैकेयी निर्मुक्तेव हि पन्नगी ॥

नरशार्दूले	"புருஷோத்தமனுகும்	कैकेयी	கைகேயியானவள்
राघवे हि	ஸ்ரீராமனிடத்திலேயே	निर्मुक्ता	ஸ்வேச்சையாய் எங்கும் பயமின்றி திரியும்
विषं	விஷத்தை	पन्नगी	நச்சரவு
मुक्त्वा	கக்கிவிட்டு,	इव	போன்றவளாய்
जिह्मगा हि	அனியாயத்தொழில் ப்ரவர்த்தித்து விட்டவளாகிய	विचरिष्यति	கஷ்டம் விளைவிக்கப் போகிருள்

विवास्य रामं सुभगा लब्धकामा समाहिता । त्रासयिष्यति मां भूयो दुष्टाहिरिव वेश्मनि ॥

रामं	"ஸ்ரீராமனை	मां	என்னை
विवास्य	காட்டிற்கோட்டிவிட்டு,	वेश्मनि	மாளிகையில்
लब्धकामा	மனோரதமெல்லாம் கைகூடப்பெற்றவளாகி	दुष्टाहिः	கடும்விஷம்கொண்ட பாம்பு
समाहिता	யாவராலும் ஏற்றுக்கொள்ளப்பட்ட	इव	போன்றவளாகி
सुभगा	பெருமைபடுத்தப்பட்டவளாகிய கைகேயி	भूयः	முன்னிலுமதிகமாய்
		त्रासयिष्यति	ஆட்டிவைக்கப்போகின்ருள்.

अथ स्म नगरे रामश्चरन्भैक्षं गृहे वसेत् । कामकारो वरं दातुमपि दासं ममात्मजम् ॥ ४ ॥

रामः	"ஸ்ரீராமன்	दासं	குற்றேவல்புரியுமடிமையாய்
नगरे	நகரத்தில்	दातुं	நியமித்தருள்வதற்கு
भैक्षं चरन्	பிச்சையெடுத்துப் பிழைக்கின்றவனுய்	कामकारः	தேவரீர் திருவுள்ளம்
गृहे	மாளிகையில்	अपि	என்றிருக்கும் பக்ஷத்தில்
वसेत् स्म	இருக்கலாமே.	वरम्	நடைபெற்றதைவிட இது மனதிற்கு திருப்திதருகிறதாய் விளங்கும்.
अथ	அன்றியும்		
मम	அடியேனது		
आत्मजं	திருக்குமாரனை		

पातयित्वा तु कैकेय्या रामं स्थानाद्यथेष्टतः । प्रदिष्टो रक्षसां भागः पर्वणीवाहिताग्निना ॥

रामं	"ஸ்ரீராமனை	कैकेय्याः	கைகேயிக்கு
स्थानात्	திருமாளிகையிலிருந்தே	यथेष्टतः	தேவரீருமிணங்கியதாய்
पातयित्वा तु	துறத்திவிடுகிறது என்பதும்,	प्रदिष्टः	அளிக்கப்பட்டதாயிருக்கிறது

आहिताग्निना	பாணிக்ரஹண தின ஔபாஸநுக்கினியை அணையாமல் வைத்துக் கொண்டு ப்ரதிதினமும் தவருமல் பலநாள் செய்துவந்த கிருஹஸ்தன் ஒருவனால்	भागः	தேவதைகளுக்குரிய ஹவிர்பாகமானது
		पर्वणि	ஏதோ ஒரு ஸமயத்தில் ஒரு நிமிஷத்தில்
		रक्षसां	அரக்கர்களுக்கு
		इव	அளிக்கப்பட்டது போலிருக்கிறது.

गजराजगतिर्वीरो महाबाहुर्धनुर्धरः । वनमाविशते नूनं सभार्यः सहलक्ष्मणः ॥ ६ ॥

गजराजगतिः	''யானையரசின் நடையுடையவனும்	सहलक्ष्मणः	லக்ஷ்மணனேடும்,
महाबाहुः	ஆஜானபாகுவுமான	धनुर्धरः	கோதண்டபாணியாய்
वीरः	திருக்குமாரன்,	नुनं	இனிமேலாக
सभार्यः	மணைவியோடும்,	वनं	வனத்தை
		आविशते	வாஸஸ்தலமாய் ஆக்கிக்கொள்ளுகின்றுன்.

वने त्वदृष्टदुःखानां कैकेय्यानुमते त्वया । त्यक्तानां वनवासाय का न्ववस्था भविष्यति ॥

त्वया	''தேவரீரால்,	अदृष्ट-दुःखानां	கஷ்டமென்பதையே அனுபவித்திராத அவர்களுக்கு
कैकेय्यानुमते	கைகேயிக்கு மனங்கோணுது நடக்கும் விஷயத்தில்	वने	காட்டில்
वनवासाय	வனவாஸத்திற்கு	तु	இப்பொழுது
त्यक्तानां	அனுப்பிவிடப்பட்டவர்களும்	का नु	யாது
		अवस्था	கதி
		भविष्यति	நேருமோ?

ते रत्नहीनास्तरुणाः फलकाले विवासिताः । कथं वत्स्यन्ति कृपणाः फलमूलैः कृताशनाः ॥

तरुणाः	''தருணதசை (அதாவது 16முதல் 30ஆண்டுவரையிலுள்ள தசை) யிலிருப்பவர்களாகிய	कृपणाः	அனுதர்களாய்
ते	அவர்கள்,	विवासिताः	காட்டிற்கு துரத்திவிடபட்டவர்களாய்
फलकाले	போகங்களையனுபவிக்க வேண்டிய காலத்தில்	फलमूलैः	பழங்களாலும், கிழங்குகளாலும்
रत्नहीनाः	ஸகலபாக்யங்களையுமிழந்தவர்களாய்	कृताशनाः	உணவாய்க்கொண்டு உயிரை வைத்துக்கொண்டிருக்கிறவர்களாயி
		कथ	எவ்வண்ணம்
		वत्स्यन्ति	பிழைத்திருக்கப்போகிருர்கள்?

अपीदानीं स कालः स्यान्मम शोकक्षयः शिवः । सभार्यं च सह भ्रात्रा पश्येयमिह राघवम् ॥

राघवं	"ஸ்ரீராமனை
भ्रात्रा	தம்பியோடு
सह	கூடவும்
सभार्यं	மனைவியுடனும்
इह	இவ்விடத்தில்
पश्येयं	நான் நேரில் காணவேண்டும்.
सः	அந்த
कालः च	காலந்தான்,
मम	எனக்கு
शोकक्षयः	சோகத்திற்கு முடிவுகாலம்
शिवः	மங்களமாகிய இது
इदानीं	இப்பொழுது
अपि स्यात्	வருமா?

श्रुत्वैवोपस्थितौ वीरौ कदाऽयोध्या भविष्यति । यशस्विनी हृष्टजना सूच्छ्रितध्वजमालिनी ॥

यशस्विनी	"மிக்க புகழ்பெற்ற
अयोध्या	அயோத்திமாநகர்
वीरौ	புருஷோத்தமர்களாகிய இருவர்களையும்
उपस्थितौ	திரும்பிவந்து சேர்ந்தவர்களாய்
श्रुत्वा	அறிந்துகொண்டு,
कदा एव	எப்பொழுதுதான்
हृष्टजना	ஜனங்களெல்லாம் மகிழ்வுற்றிருக்கப்பெற்றதாய்
सूच्छ्रितध्वज-मालिनी	உயரத்தூக்கப்பட்டத்வஜங்களையுடையதாய்
भविष्यति	விளங்கப்போகிறது?

कदा प्रेक्ष्य नरव्याघ्रावरण्यात्पुनरागतौ । नन्दिष्यति पुरी हृष्टा समुद्र इव पर्वणि ॥ ११ ॥

पुरी	"இந்த நகரமானது
अरण्यात्	அரண்யத்திலிருந்து
पुनः	மீளவும்
आगतौ	திரும்பிவந்துசேர்ந்த
नरव्याघ्रौ	புருஷோத்தமர்களை
प्रेक्ष्य	பார்த்து,
पर्वणि	பருவகாலத்தில்
समुद्रः	ஸமுத்திரமானது
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
कदा	எப்பொழுது
हृष्टा	மகிழ்ச்சியுற்றதாய்
नन्दिष्यति	திருநாளாய் கொண்டாடப்போகிறது?

कदाऽयोध्यां महाबाहुः पुरीं वीरः प्रवेक्ष्यति । पुरस्कृत्य रथे सीतां वृषभो गोवधूमिव ॥

महाबाहुः	"ஆஜானுபாஹுவும்
वृषभः	ஸர்வோத்தமனுமாகிய
वीरः	திருமகன்
रथे	திருத்தேரில்
इव	ஸாக்ஷாத்
गोवधूं	நிலமகளுக்கு மகளாகிய
सीतां	ஸீதையை
पुरस्कृत्य	பக்கலில் வைத்துக்கொண்டு,
अयोध्यां	அயோத்திமா
पुरीं	நகரத்தினுள்
कदा	எப்பொழுது
प्रवेक्ष्यति	நுழைவானோ?

कदा प्राणिसहस्राणि राजमार्गे ममात्मजौ । लाजैरवकिरिष्यन्ति प्रविशन्तावरिन्दमौ ॥

प्राणिसहस्राणि	"பலஜனக்கும்பல்கள்
अरिन्दमौ	எதிலும் ஜயசாலிகளும்
राजमार्गे	ராஜவீதியில்
प्रविशन्तौ	போய்க்கொண்டிருக்கின்றவர்களுமாகிய
मम	எனது
आत्मजौ	இரு திருக்குமாரர்களின்மீது
लाजैः	பொரிகளைக்கொண்டு
कदा	எப்பொழுது
अवकिरिष्यन्ति	வருஷிப்பார்களோ?

प्रविशन्तौ कदाऽयोध्यां द्रक्ष्यामि शुभकुण्डलौ। उदग्रायुधनिस्त्रिंशौ सशृङ्गाविव पर्वतौ॥

सशृङ्गौ	"சிகரங்களையுடைய	उदग्रायुध-निस्त्रिंशौ	சிறந்த தனுஸ்ஸையும் வாளையும் கையில் வைத்துக்கொண்டிருக்கின்றவர்களாய்
पर्वतौ	இருமலைகளை	अयोध्यां	அயோத்தியாபுரியில்
इव	போன்றவர்களை	प्रविशन्तौ	வந்துசேர்ந்தவர்களாய்
शुभकुण्डलौ	அழகான கர்ணபூஷணங்களை தரித்தவர்களாய்	कदा	எப்பொழுது
		द्रक्ष्यामि	கண்குளிரபார்ப்பேனே?

कदा सुमनसः कन्या द्विजातीनां फलानि च। प्रदिशन्त्यः पुरीं हृष्टाः करिष्यन्ति प्रदक्षिणम्॥

द्विजातीनां	"பிராமண க்ஷத்ரிய வைசியஜாதிகளின்	फलानि च	கனிகளையும்
कन्याः	ஸுமங்கலிகள்	प्रदिशन्त्यः	அர்ப்பணஞ்செய்கின்றவர்களாய்
हृष्टाः	மனமகிழ்ச்சிகொண்டவர்களாய்	प्रदक्षिणं	மங்களஹாரத்தியை
पुरीं	நகரில்	कदा	எப்பொழுது
सुमनसः	நன்மலர்களையும்,	करिष्यन्ति	செய்வார்களோ?

कदा परिणतो बुद्ध्या वयसा चामरप्रभः। अभ्युपैष्यति धर्मज्ञः सुवर्ष इव लालयन्॥

बुद्ध्या	"ஞானத்தால்	धर्मज्ञः च	தர்மமின்னதென்பதை நன்கு அறிந்தவனுமாகிய அவன்,
परिणतः	நிபுணத்வம்பெற்று விளங்குகின்றவனும்,	सुवर्षः इव	மும்மாரி போலவே
वयसा	ஒருவனுக்கேற்பட்ட பால்ய, கௌமார, யௌவன, வார்த்தக்ய மென்கிற தசையால்	लालयन्	உள்ளங்குளிரச்செய்பவனாயிருந்துகொண்டே
		कदा	எப்பொழுது
अमरप्रभः	தேவரது தேஜஸுடையவனும்	अभ्युपैष्यति	சுச்ரூஷைசெய்யப் போகிறானோ?

निःसंशयं मया मन्ये पुरा वीर कदर्यया। पातुकामेषु वत्सेषु मातॄणां छादिताः स्तनाः॥

वीर	"பிராணநாயகரே!	मातॄणां	பசுக்களுடைய
पुरा	முன்னொருகால்	स्तनाः	முலைகள்,
मया	என்னால்,	निस्संशयं	ஸந்தேகமின்றி
कदर्यया	லுப்தஸ்வபாவமுடையவளாய்	छादिताः	மறைக்கப்பட்டிருக்க வேண்டுமென
पातुकामेषु	பால்குடிக்க ஓடிவந்த		
वत्सेषु	கன்றுகள் விஷயத்தில்	मन्ये	நான் நினைக்கின்றேன்.

साऽहं गौरिव सिंहेन विवत्सा वत्सला कृता । कैकेय्या पुरुषव्याघ्र बालवत्सेव गौर्बलात् ॥

पुरुषव्याघ्र	"புருஷோத்தமா!	सिंहेन	ஒரு சிங்கத்தால்
बालवत्सा	இளையகன்றையுடைய[தும்,	गौ	ஒருபசுவானது
वत्सला	கன்றினிடத்தில் அதிக வாத்ஸல்ய முடையதுமான	बलात्	பலாத்காரமாய்
गौः	பசு	विवत्सा	கன்றையிழந்ததாகிறது
इव	போன்றவளாகிய	इव	எவ்வண்ணமோ, அவ்வண்ணமே
सा	அந்த	कैकेय्या	கைகேயியால்
अहं	நான்,	कृता	ஆனேன்.

न हि तावद्गुणैर्जुष्टं सर्वशास्त्रविशारदम् । एकपुत्रा विना पुत्रमहं जीवितुमुत्सहे ॥ १९ ॥

एकपुत्रा	"ஏகபுத்ரனுக்கு மாதா[வாகிய	सर्वशास्त्र-विशारदं	எல்லா சாஸ்திரங்களிலும் நிபுணனுமாகிய
अहं	நான்	पुत्रं हि	அந்த ஒரு திருக்குமாரனையும்
तावद् गुणैः	அத்யத்புதத்திருக்கல்யாண குணங்களைக் கொண்டு	विना	விட்டுப்பிரிந்தவளாகி
जुष्टं	யாவராலும் போற்றிப் புகழ்ந்து கொண்டாடப் படுகின்றவனும்	जीवितुं	உயிருடனிருக்க
		उत्सहे न	போறேன்.

न हि मे जीविते किञ्चित्सामर्थ्यमिह कल्प्यते । अपश्यन्त्याः प्रियं पुत्र महाबाहुं महाबलम्

महाबाहुं	"ஆஜானபாஹுவும்	मे	எனக்கு
महाबलं	மகாசக்திமானும்	जीविते	உயிரை வைத்துக் கொண்டிருக்கும் விஷயத்தில்
प्रियं	மிக அருமையுமான	किंचित् हि	வேறு எதுவும்
पुत्रं	திருக்குமாரனை	सामर्थ्यं	பிரயோஜனமாக
इह	இவ்வுலகில்	कल्प्यते न	கற்பிக்கப்படவில்லை.
अपश्यन्त्याः	கண்முன் பார்க்கமுடியாதாகிவிட்ட		

अयं हि मां दीपयते समुत्थितस्तनूजशोकप्रभवो हुताशनः ।
महीमिमां रश्मिभिरुद्धतप्रभो यथा निदाघे भगवान्दिवाकरः ॥ २१ ॥

अयं	"இப்போதிய	समुत्थितः	குதபகாலத்தில் பிரகாசிக்கின்றவனாய்
तनूजशोकप्रभवः	புத்திரசோகத்தாலுண்டாயிருக்கும்	उद्धतप्रभः	பரிபூர்ணதேஜோமயனா[ய்
हुताशनः	தீயானது	रश्मिभिः	கிரணங்களால்
मां	என்னை	निदाघे	க்ரீஷ்மருதுவில்
दिवाकरः	சூரிய	यथा	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
भगवान्	பகவான்	दीपयते	எரிந்துகொண்டிருக்கிறது.
इमां महीं हि	இந்த உலகையே		

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे त्रिचत्वारिंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 4131. अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1776.

चतुश्चत्वारिंशः सर्गः— நாற்பத்திநான்காவது ஸர்க்கம் || ४४ ||

कौसल्यासमाश्वासनम्— கௌஸல்யயை ஸமாதானம் செய்வது

विलपन्तीं तथा तां तु कौसल्यां प्रमदोत्तमाम् । इदं धर्म्ये स्थिता धर्म्यं सुमित्रा वाक्यमब्रवीत्

तथा	மேற்கண்டவண்ணமாய்
विलपन्तीं	வாய்விட்டுப்புலம்பி அழுதுகொண்டிருந்த
प्रमदोत्तमां	மாதுசிரோமணியாகும்
तां	அந்த
कौसल्यां	கௌஸல்யாதேவியாரை பார்த்து,
धर्म्ये	ஞானக்கண்ணில்
स्थिता	உபதேசம்பெற்றவளாகிய
सुमित्रा	ஸுமித்ராதேவியார்
तु	இச்சமயத்தில்
इदं	பின்வரும்
धर्म्यं	கட்பார்வையாலன்றி ஞானத்தால் உணருகையாகிய ஞானதிருஷ்டியை நன்கு விளங்கக் காட்டுகிறதாகிய
वाक्यं	ஹிதோபதேசத்தை
अब्रवीत्	அருளிச்செய்தனள்.

तवार्ये सद्गुणैर्युक्तः पुत्रः स पुरुषोत्तमः । किं ते विलपितेनैवं कृपणं रुदितेन वा ॥

आर्ये	"ஆர்யே!
तव	தேவரீரது
सद्गुणैः	யாவராலுங்கொண்டாடப்பட்டதாகிய திருக்கல்யாணகுணங்களோடு
युक्तः	திருவிளையாடிக்கொண்டிருக்கும்
पुत्रः	திருக்குமாரன்
पुरुषोत्तमः	புருஷோத்தமனெனப்படும்
सः	ஸாக்ஷாத் மஹாவிஷ்ணு.
कृपणं	உள்ளத்தைக்கண்டுகொள்ளாமல்
एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்
ते	தேவரீருக்கு
विलपितेन	வாய்விட்டுப்புலம்புவதற்காகவாவது
रुदितेन वा	கண்ணீர்பெருக அழுவதற்காவது
किम्	என்ன காரணமிருக்கிறது? அதை அடியாளுக்குச் சொல்லியருளலாமே.

यस्तवार्ये गतः पुत्रस्त्यक्त्वा राज्यं महाबलः । साधु कुर्वन्महात्मानं पितरं सत्यवादिनम् ॥

आर्ये	"ஆர்யே!
तव	தேவரீரது
महाबलः	அறியவொண்ணாதசக்திபடைத்தவனாகிய
पुत्रः	திருக்குமாரனாகின்றவன்
यः	எவனோ, அவன்
महात्मानं	மகாத்மாவான
पितरं	திருந்தந்தையாரை
साधु	குறையின்றி
सत्यवादिनं	சொன்னசொல் தவறாதிருக்கின்றவராக
कुर्वन्	செய்கின்றவனாய்,
राज्यं	ராஜ்யத்தை
त्यक्त्वा	பற்றற்றுத் துறந்து,
गतः	வனமேகியிருக்கின்றனன்.

शिष्टैराचरिते सम्यक्छश्वत्प्रेत्यफलोदये । रामो धर्मे स्थितः श्रेष्ठो न स शोच्यः कदाचन ॥

शिष्टैः	ஞானவான்களால்	स्थितः	அசஞ்சல பக்தியுடைய வனுகிய
आचरिते	தர்மவிதியனுஷ்டிக்கப் பட்டு வந்ததும்,	रामः	ஸ்ரீராமன்,
प्रेत्यफलोदये	பரமசித்தி சித்தமாய் கிடைக்கிறதுமாகிய	श्रेष्ठः	மஹாவிஷ்ணு
धर्मे	பித்ருவாக்கிய பரிபாலன மெனும் தர்மத்தில்	सः	அவன்
सम्यक्	நிஸ்ஸந்தேகமாய்	कदाचन	ஒருக்காலும்
शश्वत्	எக்காலத்திலும் எல்லா தசையிலும்,	शोच्यः न	கஷ்டப்படுகிருனென நினைத்து பிறரால் வருத்தப்படுவதற்கு பாத்திரனுகான்.

वर्तते चोत्तमां वृत्तिं लक्ष्मणोऽस्मिन्सदानघः । दयावान्सर्वभूतेषु लाभस्तस्य महात्मनः ॥

सर्वभूतेषु	இதுவரையில் நடைபெற்ற ஒவ்வொரு கார்யங்களிலும்	अनघः	பக்திமை தலைக்கொண்டு எப்படிப்பட்ட குறைக்குமிடங்கொடாதவனுய்
अस्मिन्	இவனிடத்தில்		
दयावान्	திருப்பணிசெய்துவந்தவனுகிய	वर्तते	கூடயிருந்து செய்து வருகிருன்.
लक्ष्मणः	லக்ஷ்மணன்	महात्मनः	புக்திநுட்பம் படைக்கப் பெற்ற
उत्तमां	பரமபதசித்தியை சித்தமாயளிக்கவல்லதாகிய	तस्य	அவனுக்கு
वृत्तिं च	கைங்கர்யத்தையும்		
सदा	ஸர்வதேச ஸர்வகால ஸர்வாவஸ்தைகளிலும்	लाभः	இவ்வுலகிலெதொன்றைப்பெறவேண்டுமே அதைப்பெற்றதாகிறது

अरण्यवासे यद्दुःखं जानती वै सुखोचिता । अनुगच्छति वैदेही धर्मात्मानं तवात्मजम् ।

सुखोचिता	பதிவ்ரதாதர்மத்தை உள்ளபடியறிந்தவளாகிய	जानती	கூடயிருந்து அனுபவிக்கின்றவளாய்
		तव	தேவரீரது
वैदेही वै	ஸீதையும்,	धर्मात्मानं	தர்மாத்மாவாகிய
अरण्यवासे	அரண்யவாஸத்தில்	आत्मजं	திருக்குமாரனிடம்
यत् दुःखं	உண்டாகும் கஷ்டமெதுவோ அதை	अनुगच्छति	மனங்கோணுது நடந்து வருகின்ருள்

कीर्तिभूतां पताकां यो लोके भ्रमयति प्रभुः । दमसत्यव्रतपरः किं न प्राप्तस्तवात्मजः ॥

लोके	"உலகில்
यः	எவனொருவன்,
प्रभुः	எதையும் செய்ய வல்லவனாய்
दमसत्यव्रतपरः	தர்மமில்லாததில் மனதை செலுத்தாதிருத்தல், சொன்னசொல் தவறுமை, தர்மானுஷ்டானம் இவைகளில் பற்றுடையவனாய்
कीर्तिभूतां	யாவராலும் போற்றிப் புகழப்படும் பெருமையால் விளையும்,
पताकां	திருக்கல்யாணகுணத்தை
भ्रमयति	எங்கும் பரவவிட்டுக் கொண்டிருக்கிறனோ, அந்த
तव	தேவரீரது
आत्मजः	திருக்குமாரன்,
प्राप्तः न	"இருக்கவேண்டிய இடத்தில் இல்லை" என்பது
किम्	எங்ஙனம்?

व्यक्तं रामस्य विज्ञाय शौचं माहात्म्यमुत्तमम् । न गात्रमंशुभिः सूर्यः संतापयितुमर्हति ॥

सूर्यः	"ஸூர்யபகவான்,
रामस्य	ஸ்ரீராமனுடைய
शौचं	த்ரிகரணசுத்தியையும்
उत्तमं	ஸமானமாகிறதும், மேம்பட்டதுமில்லாததாகிய
माहात्म्यं	மஹாத்மியத்தையும்
व्यक्तं	திருவவதாரப்பிறப்பையும்,
विज्ञाय	சிந்தையில்கொண்டு,
अंशुभिः	கிரணங்களால்
गात्रं	திருமேனியை
सन्तापयितुं	தாபமடையச்செய்ய
अर्हति न	மாட்டான்,

शिवः सर्वेषु कालेषु काननेभ्यो विनिःसृतः । राघवं युक्तशीतोष्णः सेविष्यति सुखोऽनिलः ॥

अनिलः	"வாயுபகவான்
काननेभ्यः	மரங்களடர்ந்த காடுகளிலிருந்து
विनिस्सृतः	வெளியில்வந்து ஸஞ்சரிக்கின்றவராய்
सर्वेषु	எல்லா
कालेषु	காலங்களிலும்
युक्तशीतोष्णः	வேண்டிய அளவுமட்டும் குளிர்மையும் வெப்பமுமுடையவராய்,
शिवः	தேகத்திற்காரோக்யத்தை விளைவிக்கின்றவராய்,
सुखः	மனதிற்கு இன்பத்தைத் தருகின்றவராய்,
राघवं	ஸ்ரீராமனுக்கு
सेविष्यति	திருவுளப்படியே நடந்துவருவார்

शयानमनघं रात्रौ पितेवाभिपरिष्वजन्। रश्मिभिः संस्पृशञ्छीतैश्चन्द्रमा ह्लादयिष्यति ॥

चन्द्रमाः	"தண்ணவன்	रश्मिभिः	கிரணங்களால்
रात्रौ	இரவில்	पिता	திருத்தந்தை
शयानं	பள்ளிகொண்டிருக்கும்	इव	போலவே
अनघं	தோஷரஹிதமாகுமவனை	अभिपरिष्वजन्	அணைத்துக்கொண்டு
शीतैः	நித்திரையை நன்கு விளைவிக்க வல்லதாகிய	संस्पृशन्	ஸுகமாய்த் தழுவுகின்றவனாய்,
		ह्लादयिष्यति	திருவுளமுவக்கச்செய்வான்.

ददौ चास्त्राणि दिव्यानि यस्मै ब्रह्मा महौजसे। दानवेन्द्रं हतं दृष्ट्वा तिमिध्वजसुतं रणे ॥
स शूरः पुरुषव्याघ्रः स्वबाहुबलमाश्रितः। असन्त्रस्तोऽप्यरण्यस्थो वेश्मनीव निवत्स्यति ॥

तिमिध्वजसुतं	"திமித்வஜனுடைய மகனும் ஸுபாஹு எனும் பெயர்பூண்டவனுமான	ददौ च	தந்தருளினரோ அத்த
दानवेन्द्रं	ராக்ஷஸோத்தமனை	शूरः	தோளாத தனி வீரனும்,
रणे	போரில்	पुरुषव्याघ्रः	புருஷோத்தமனுமாகிய
हतं	மாய்க்கப்பட்டவனாய்	सः	அவன்,
दृष्ट्वा	கண்டருளிய	स्वबाहुबलं	பிறவிக்குணமாய்வந்த போர்வீரத் தன்மையை
ब्रह्मा	அந்தணனது பெயரையும், பெருமையையும், தேஜஸ்ஸையும் தவமஹிமையால் பெற்றவராகிய விச்வாமித்திரர்	आश्रितः	சர்வபாவசித்தமாயிருக்கப்பெற்றவனாய்
		वेश्मनि	திருமாளிகையில்
		इव	போலவே
		अरण्यस्थः	வனவாசியாய்
महौजसे	திவ்ய சக்தியையுடைய	अपि	இருக்கையிலும்
यस्मै	எந்த ஒருவனுக்கு	असन्त्रस्तः	சலியா மனத்தனும்
दिव्यानि अस्त्राणि	திவ்ய அஸ்திரங்களை	निवत्स्यति	வாஸம் செய்வான்.

यस्येषुपथमासाद्य विनाशं यान्ति शत्रवः। कथं न पृथिवी तस्य शासने स्थातुमर्हति ॥

यस्य	"எந்த ஒருவனுடைய	शासने	அதிகாரத்தில்
इषुपथं	பாணங்களினிலக்குக்கு	स्थातुं	வயப்பட்டிருக்க
आसाद्य	பாத்திரப்பட்டு,	पृथिवी	பிரபஞ்சம்
शत्रवः	சத்ருக்கள்	कथं	என்ன காரணத்தைக் கொண்டு
विनाशं	நாசத்தை		
यान्ति	அடைகிறார்களோ;	अर्हति न	பிரியமில்லாமலிருக்கும்.
तस्य	அவனுடைய		

या श्री शौर्यं च रामस्य या च कल्याणसत्त्वता । निवृत्तारण्यवासः स क्षिप्रं राज्यमवाप्स्यति ॥

रामस्य	"ஸ்ரீராமனுக்கு
श्रीः	மானிடர்களுக்கு மேம்பட்டதாயமானுஷ்ய அல்லது தெய்வங்களுக்கே உரிய சக்தி
या	எதுவோ அதுவும்,
शौर्यं च	தோளாத தனி வீரத் தன்மையும்,
कल्याण-सत्त्वता	(ஸாத்விக, ராசத, தாமதமாகிய மூன்று குணங்களில் முதல்குணமாமாகிய) ஸாத்வீகமென்பது
या च	எதுவோ அதுவுமுண்டு.
सः	அவன்
क्षिप्रं	காலம்போன வழிதெரியாமலே
निवृत्तारण्यवासः	அரண்யவாஸத்தை குறையா முடித்தவனாய்
राज्यं	ராஜ்யத்தை
अवाप्स्यति	ஸ்வாதீனப்படுத்திக்கொள்வான்.

सूर्यस्यापि भवेत्सूर्यो ह्यग्नेरग्निः प्रभोः प्रभुः ।
श्रियःश्रीश्च भवेदग्र्या कीर्त्याः कीर्तिः क्षमाक्षमा ॥
दैवतं दैवतानां च भूतानां भूतसत्तमः । तस्य के ह्यगुणा देवि वने वाऽप्यथ वा पुरे ॥

देवि	"அம்மா!
दैवतानां	தெய்வங்களுக்கு
दैवतं	தெய்வம்
भूतानां	அடியார்களுக்கு
भूतसत्तमः	திருலோகத்திலும் சிரேஷ்டமாய் விளங்குகின்றவன்.
सूर्यस्य अपि	ஸூர்யபகவானுக்கும்
सूर्यः	பிரகாசத்தையளித்தருளியவனாக
भवेत्	உரிமைபெற்று விளங்குகிறான்.
अग्नेः	அக்கினிபகவானுக்கும்
अग्निः च	கொளுத்துந்தன்மையைத்தந்தருளியவனாகவும்
प्रभोः	நேதாக்களுக்கு
प्रभुः	அதிஷ்டாதாவாகவும்,
श्रियः	தெய்வசக்திக்கு
श्रीः	தெய்வசக்தியைத் தந்தருளியவனாகவும்,
कीर्त्याः	தைவதேஜஸிற்கு
अग्र्या	முதலில்
कीर्तिः च	தைவதேஜஸ்ஸை அளித்தவனும்
क्षमाक्षमा	அபராதம் செய்தவர்களை மன்னிப்பதையே விரதமாய்க்கொண்டவனாகவும்
भवेत्	உரிமைபெற்று விளங்குகிறான்
हि	ஆனபடியால்
तस्य	அவனுக்கு
पुरे	திருமாளிகையில் தானாகட்டும்
अथवा	அல்லது
वने अपि वा	வனத்தில்தானாகட்டும்
अगुणाः	நன்மை தராதவர்களாய்
के हि	எவர்களாகுவார்கள்?

पृथिव्या सह वैदेह्या श्रिया च पुरुषर्षभः । क्षिप्रं तिसृभिरेताभिः सह रामोऽभिषेक्ष्यते ।

सः	"அப்படிப்பட்ட	वैदेह्या	ஸீதாதேவியுடனும்
पुरुषर्षभः	புருஷோத்தமனுகும்	श्रिया च	ராஜ்யலக்ஷ்மியுடனும்
रामः	ஸ்ரீராமன்	सह ह	கூடவே
एताभिः	இந்த	क्षिप्रं	விரைவில்
तिसृभिः	மூவர்களாகிய	अभिषेक्ष्यते	திருவபிஷேகம் செய்யப் படுவான்
पृथिव्या	பார்மடந்தையோடும்,		

दुःखजं विसृजन्त्यास्रं निष्क्रामन्तमुदीक्ष्य यम् । अयोध्यायां जनः सर्वः शोकवेगसमाहताः
कुशचीरधरं वीरं गच्छन्तमपराजितम् । सीतेवानुगता लक्ष्मीस्तस्य किं नाम दुर्लभम् ॥

अयोध्यायां	"அயோத்திமாநகரில்	शोकवेग-समाहताः	சோகத்தின் கடுமையால் மிகப்பீடிக்கப்பட்டவர்களாய்
सर्वः	எல்லா		
जनाः	ஜனங்களும்	दुःखजं	மனவேதனையால் வெளிவரும்
अपराजितं	எக்காலத்திலும் எவராலும் ஜயிக்கமுடியாத தன்மையைப் படைக்கப்பெற்ற	आस्रं	கண்ணீரை
		विसृजन्ति	சொரிகின்றார்களோ,
वीरं	தோளாத தனி வீரனுகும்	इव	ஸாக்ஷாத்
		लक्ष्मीः	லக்ஷ்மியாகும்
यं	எந்த ஒருவனை	सीता	ஸீதை
कुशचीरधरं	மரவுரி உடுத்தவனாய்	अनुगता	பின்தொடர்ந்து சென்றிருக்கிறாளோ
निष्क्रामन्तं	வெளிக்கிளம்பியவனாய்	तस्य	அவனுக்கு
गच्छन्तं	வனமேகிவிட்டவனாய்	दुर्लभं नाम	பெறுதற்கரியதாகிறது என்பது
उदीक्ष्य	நினைத்து,	किम्	ஏதேனுமுண்டோ?"

धनुर्ग्रहवरो यस्य बाणखड्गास्त्रभृत्स्वयम् । लक्ष्मणो व्रजति ह्यग्रे तस्य किं नाम दुर्लभम् ॥

यस्य	"எவனொருவனுக்கு	स्वयं	ஸர்வாபீஷ்டத்துடன்
अग्रे	முன்னிலையில்	व्रजति	சென்றுகொண்டிருக்கிறானோ
धनुर्ग्रहवरः	விலலாளிகளில் ச்ரேஷ்டனுகிய		
लक्ष्मणः	லக்ஷ்மணன்,	तस्य हि	அவனுக்கும்
बाण-खड्गास्त्रभृत्	பாணம், கத்தி, அஸ்கிரம் இவைகளை கையில் பிடித்துக்கொண்டவனாய்	दुर्लभं नाम	பெறலரியதாகிறது என்பது
		किम्	ஏதேனுமுண்டோ?

निवृत्तवनवासं तं द्रष्टासि पुनरागतम् । जहि शोकं च मोहं च देवि सत्यं ब्रवीमि ते ।।

ते	"தேவரீருக்கு
सत्यं	பிரமாணமாகிய கோட்பாட்டை
ब्रवीमि	அடியேன் விக்ஞாபனம் செய்கின்றேன்
शोकं च	சோகத்தையும்
मोहं च	உண்மையைக்கண்டு கொள்ளாதவண்ணம் ஒருவரிடத்திலுள்ள வாத்ஸல்யத்தால் ஏற்படும் அக்ஞானத்தையும்
जहि	தேவரீர் விட்டு ஒழிப்பீராக.
देवि	தாயே!
तं	அவனை
निवृत्त-वनवासं	வனவாசத்தை குறையின்றி முடித்துவிட்டவனாய்
पुनः	மீளவும்
आगतं	திரும்பிவந்து சேர்ந்தவனாய்
द्रष्टासि	தேவரீர் கண்குளிரக் கண்டு மகிழ்வீர்

शिरसा चरणावेतौ वन्दमानमनिन्दिते । पुनर्द्रक्ष्यसि कल्याणि पुत्रं चन्द्रमिवोदितम् ।।

अनिन्दिते	"தோஷரஹிதையென
कल्याणि	திருலோகப்பிரசித்தி பெற்றவளே
एतौ	இவ்விரண்டு
चरणौ	திருவடித்தாமரைகளில்
शिरसा	முடிதாழ்த்தி
वन्दमानं	சேவிக்கும்
पुत्रं	திருக்குமாரனை
उदितं चन्द्रं	பூர்ணச்சந்திரனை
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
पुनः	முன்னிலுமதிகமாய்
द्रक्ष्यसि	கண்குளிரக் காணப் போகின்றீர்.

पुनः प्रविष्टं दृष्ट्वा तमभिषिक्तं महाश्रियम् । समुत्स्रक्ष्यसि नेत्राभ्यां क्षिप्रमानन्दजं पयः ।।

तं	"அவனை
क्षिप्रं	விரைவில்
अभिषिक्तं	திருவபிஷேகங்கொண்டவனாய்
महाश्रियं	மஹத்தாகிய செங்கோலை
प्रविष्टं	செலுத்திக்கொண்டிருக்கின்றவனாய்
दृष्ट्वा	கண்குளிரப் பார்த்து,
नेत्राभ्यां	இரு திருக்கண்களிலிருந்து
आनन्दजं	ஆனந்தத்தால் வெளிவரும்
पयः	கண்ணீரை
पुनः	இதற்கு பதிலாய்
समुत्स्रक्ष्यति	தேவரீர் சொரியப் போகின்றீர்.

मा शोको देवि दुःखं वा न रामे दृश्यतेऽशिवम् । क्षिप्रं द्रक्ष्यसि पुत्रं तं ससीतं सहलक्ष्मणम् ।

देवि	"தாயே!
रामे	ஸ்ரீராமரிடத்தில்
अशिवं	கஷ்டமாகிறது ஏதொன்றும்
दृश्यते न	அணுகமாட்டாது.
शोकः	மனவேதனை தானாகட்டும்,
दुःखं वा	மனச்சஞ்சலப்படுதல் தானாகட்டும்
मा	இனி தேவரீருக்கு வேண்டாம்.
क्षिप्रं	விரைவில்
तं	அந்த
पुत्रं	புதல்வனை
ससीतं	ஸீதாஸமேதனையும்,
सहलक्ष्मणं	லக்ஷ்மணஸமேதனையும்,
द्रक्ष्यसि	தேவரீர் காணப்பெருவீர்

त्वयाऽशेषो जनश्चायं समाश्वास्यो यथाऽनघे । किमिदानीमिदं देवि करोषि हृदि विक्लवम् ॥

अनघे	"துக்கம் கஷ்டம் இவைகளை இதுவரையில் அனுபவியாத	करोषि	இடம் கொடுத்துவிட்டீர்.
देवि	மாதே!	इदं किं	இது என்ன?
यदा	இப்படியிருக்கையில்	त्वया	தேவரீரால்
इदानीं	இப்பொழுது	अयं	இங்கிருக்கும்
हृदि	உள்ளத்தில்	अशेषः	எல்லா
विक्लवं	தடுமாற்றத்திற்கு	जनः च	ஜனங்களும்
		समाश्वास्यः	தேற்றப்படவேண்டியவர்கள்.

नार्हा त्वं शोचितुं देवि यस्यास्ते राघवः सुतः । न हि रामात्परो लोके विद्यते सत्पथे स्थितः ॥

देवि	"மாதே!	सत्पथे	உத்தம குண விஷயத்தில்
यस्याः	எந்த அந்த	स्थितः	ஈடுபட்டுக் கொண்டாடப்படுகின்றவன்
ते	தேவரீருக்கு	विद्यते न	கிடையாது.
राघवः	ஸ்ரீராமன்	हि	ஆனபடியால்
सुतः	திருமகன்.	त्वं	தேவரீர்
लोके	இவ்வுலகில்	शोचितुं	துயரப்படுவதற்கு
रामात्	ஸ்ரீராமனைக்காட்டிலும்	अर्हा न	பாத்திரமாகமாட்டீர்.
परः	வேறொருவன்		

अभिवादयमानं तं दृष्ट्वा ससुहृदं सुतम् । मुदाऽश्रु मोक्ष्यसे क्षिप्रं मेघलेखेव वार्षिकी ॥

तं	"அந்த	दृष्ट्वा	பார்த்து,
सुतं	திருக்குமாரனை	मुदा	சந்தோஷத்தினால்
क्षिप्रं	சீக்கிரத்தில்	वार्षिकी	கார்காலத்திய
ससुहृदं	கூடயிருந்து கைங்கர்யம் செய்துவந்த இருவர்கள் சமேதனாய்	मेघलेखा	மேகவரிசையானது
		इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
अभिवादयमानं	திருவடிகளில் விழுந்து தண்டம் சமர்ப்பிக்கின்றவனாய்,	अश्रु	கண்ணீரை
		मोक्ष्यसे	தேவரீர் பொழியப் போகின்றீர்

पुत्रस्ते वरदः क्षिप्रमयोध्यां पुनरागतः । कराभ्यां मृदुपीनाभ्यां चरणौ पीडयिष्यति ॥

ते	"தேவரீரது	आगतः	திரும்பிவந்தவனாய்
वरदः	எதற்கும் மேம்பட்டதாகிய மோக்ஷஸாம்ராஜ்யத்தை தருகிறவனாகிய	मृदुपीनाभ्यां	மெலிமை தங்கியதும் பருத்துமுள்ள
पुत्रः	திருக்குமாரன்	कराभ्यां	இருதிருக்கரங்களாலும்,
अयोध्यां	அயோத்திமாநகருக்கு	चरणौ	இருதிருவடிகளையும்
पुनः	மீளவும்	पीडयिष्यति	தொட்டுத்தழுவித்தண்டம் சமர்ப்பிப்பான்.
क्षिप्रं	சீக்கிரத்திலேயே		

अभिवाद्य नमस्यन्तं शूरं ससुहृदं सुतम् । मुदाऽस्त्रैः प्रोक्षसि पुनर्मेघराजिरिवाचलम् ॥

अभिवाद्य	"அபிவாதனம் சொல்லி
नमस्यन्तं	நமஸ்காரம் பண்ணுகிறவனும்,
ससुहृदं	கூடஇருந்து கைங்கரியம் செய்த இருவர்கள் ஸீதாலக்ஷ்மணசமேதனாயிருப்பவனும்
शूरं	எதற்கும் சலியாமனமுடையவனுமாகிய
सुतं	திருக்குமாரனை
मुदा	ஆனந்தத்தால்
आस्त्रैः	பாஷ்பங்களால்
मेघराजिः	மழைபொழியும் மேகசமூஹம்,
अचलं	ஓர்மலையில்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமேயும்
पुनः	அதற்கு அதிகமாயும்
प्रोक्षसि	தேவரீர் வருஷிக்கப்போகின்றீர்."

आश्वासयन्ती विविधैश्च वाक्यैर्वाक्योपचारे कुशलाऽनवद्या ।
रामस्य तां मातरमेवमुक्त्वा देवी सुमित्रा विरराम रामा ॥ ३० ॥

वाक्योपचारे	சாஸ்திரப்பிரமாண அனுஷ்டானத்தில்
अनवद्या	குறையற்ற
कुशला	நிபுணையானவளும்
रामा	யாவரையும் மனம் குளிரச்செய்யவல்லவளுமாகிய
सुमित्रा	ஸுமித்ரா
देवी	தேவியார்
रामस्य	ஸ்ரீராமரது
मातरं	தாயாகும்
तां	அவளை
विविधैः	பலவாறுன
वाक्यैः च	மொழிகளைக்கொண்டு
एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்
उक्त्वा	சொல்லி,
आश्वासयन्ती	ஆச்வாஸம் பண்ணினவளாகி
विरराम	மௌனம் அடைந்தனள்

निशम्य तल्लक्ष्मणमातृवाक्यं रामस्य मातुर्नरदेवपत्न्याः ।
सद्यः शरीरे विननाश शोकः शरद्गतो मेघ इवाल्पतोयः ॥ ३१ ॥

तत् लक्ष्मण-मातृवाक्यं	லக்ஷ்மணனது திருத்தாயாரின் அந்த திருவாக்கை
निशम्य	உள்ளபடி அறிந்து கொண்டவளும்
नरदेवपत्न्याः	சக்கிரவர்த்தியாரின் பட்டமஹிஷியும்
रामस्य	ஸ்ரீராமருடைய
मातुः	திருத்தாயாருமாகிய அவளுக்கு
शोकः	மனத்திலுள்ள சோகமானது
अल्पतोयः	ஸ்வல்பநீரையுடைய
शरद्गतः	சரத்காலத்திலுண்டாகிய
मेघः	மேகமானது
शरीरे	தனது உடலில்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
सद्यः	உடனேயே
विननाश	தேய்ந்து ஒழிந்துவிட்டது.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे चतुश्चत्वारिंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 4162 —— अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1807

पञ्चचत्वारिंशः सर्गः— நாற்பத்தைந்தாவது ஸர்க்கம் || ४५ ||

तमसातीरगमनम्— தமஸாநதிக்கரையை அடைவது.

अनुरक्ता महात्मानं रामं सत्यपराक्रमम् । अनुजग्मुः प्रयान्तं तं वनवासाय मानवाः ।

मानवाः	சக்கிரவர்த்தியாரின் அதீனத்திலிருந்த குடிகள், (பிரஜைகள்),	रामं	ஸ்ரீராமரிடத்தில்
महात्मानं	மஹாத்மாவும்	अनुरक्ताः	அசஞ்சலபக்தியுடையவர்களாய்
सत्यपराक्रमं	சத்யமான பராக்கிரமத்தை யுடையவருமாகிய	वनवासाय	வனவாஸத்திற்கு
		प्रयान्तं	எழுந்தருளிக்கொண்டிரு[க்கு]
		तं	அவரை
		अनुजग्मुः	பின்தொடர்ந்து சென்று[வ]ர்கள்

निवर्तितेऽपि च बलात्सुहृद्वर्गे च राजनि । नैव ते संन्यवर्तन्त रामस्यानुगता रथम् ।

सुहृद्वर्गे	தனது கஷ்டம் எதுவாயிருந்தாலும் புத்ரகளத்ரபௌத்ராதிகளின் க்ஷேமத்தையே கோருமவர்க்கத்தில் ஒருவராகிய	निवर्तिते अपि	திரும்பிவிட்டு இருக்கையிலும் கூட
		रामस्य	ஸ்ரீராமரது
		रथं	திருத்தேரை
		अनुगताः	பின்பற்றிச்சென்ற
राजनि च	சக்கிரவர்த்தியாரும்	ते	அவர்கள்
बलात्	சாஸ்திரவிதிகளின் பெருமையால்	एव च	எல்லோரும்
		संन्यवर्तन्त न	திரும்பவில்லை

अयोध्यानिलयानां हि पुरुषाणां महायशाः । बभूव गुणसंपन्नः पूर्णचन्द्र इव प्रियः ।

अयोध्यानिलयानां	அயோத்யாவாசிகளாகிய	पूर्णचन्द्रः	பூர்ணசந்திரன்
पुरुषाणां	மானிடர்களுக்கு	इव हि	போலவே
गुणसम्पन्नः	திருககல்யாணகுணங்களையுடையவரென	प्रियः	யாவராலும் கொண்டாடப்பட்டவராய்
महायशाः	மகாபுகழுடைய அவர்	बभूव	விளங்கினர்.

स याच्यमानः काकुत्स्थः स्वाभिः प्रकृतिभिस्तदा । कुर्वाणः पितरं सत्यं वनमेवान्वपद्यत ।

तदा	அக்காலத்தில்	पितरं	திருத்தாதையை
सः	அந்த	सत्यं	ஸத்தியவாதியாக
काकुत्स्थः	ஸ்ரீராமர்,	कुर्वाणः	செய்கின்றவராய்,
स्वाभिः	தனது	वनं	வனவாஸத்தில்
प्रकृतिभिः	பிரஜைகளால்		
याच्यमानः एव	பிரார்த்திக்கப்பட்டவராகியும்,	अन्वपद्यत	திருவுளத்தில் எதற்கு[ம்] மேம்பட்டதென ஆச[ை] கொண்டிருந்தனர்.

अवेक्षमाणः सस्नेहं चक्षुषा प्रपिबन्निव । उवाच रामः सस्नेहं ताः प्रजाः स्वाः प्रजा इव ॥

रामः	ஸ்ரீராமர்
प्रजाः	பிரஜைகளை
सस्नेहं	கருணைகடாக்ஷத்துடன்
स्वाः	இரத்தசம்பந்தமுள்ள புத்ரபௌத்ரர்களாகிய
प्रजाः	பந்துக்களிடத்தில்
इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
ताः	அவர்களை
अवेक्षमाणः	எதிர்நோக்கி
चक्षुषा	சக்ஷுரிந்திரியத்தால்
प्रपिबन्	குளிரக் கடாக்ஷிக்கின்றவராகி
सस्नेहं इव	கருணாநிதியென்பதை விளங்கக் காட்டுகின்றதாய்
उवाच	திருவாய்மலர்ந்தருளினார்.

या प्रीतिर्बहुमानश्च मय्ययोध्यानिवासिनाम् । मत्प्रियार्थं विशेषेण भरते सा निवेश्यताम् ॥

मयि	என்னிடத்தில்
बहुमानः च	ஒருகௌரவமும்,
अयोध्यानिवासिनां	அயோத்தியா வாசிகளுக்கு
या	எந்த ஒரு
प्रीतिः	பக்தியோ
सा च	அதெல்லாமும்
मत्प्रियार्थं	எனக்கிஷ்டமானதை செய்யவேண்டுமென்கிற பக்ஷத்தில்
विशेषेण	என்னிடத்தில் விட அதிகமாய்
भरते	பரதனிடத்தில்
निवेश्यताम्	வைக்கப்படட்டும்.

स हि कल्याणचारित्रः कैकेय्यानन्दवर्धनः । करिष्यति यथावद्वः प्रियाणि च हितानि च ॥

सः	"அவன்
कैकेय्यानन्दवर्धनः हि	கைகேயீதேவியாரின் இஷ்டத்திற்கீடுபட்டவனாகியும்
कल्याणचारित्रः	திருக்கல்யாணகுணங்களுடன் விளங்குகின்றவனாய்
यथावत्	பூர்வீக அனுஷ்டானங்களில் எள்ளளவும் பிறளாதவனாய்
वः	உங்களுக்கு
हितानि च	நியாயமாயுள்ளவைகளையும்
प्रियाणि च	நன்மைகளையேதரும் காரியங்களையும்
करिष्यति	புரிவான்.

ज्ञानवृद्धो वयोबालो मृदुर्वीर्यगुणान्वितः । अनुरूपः स वो भर्ता भविष्यति भयापहः ॥

सः	"அவன்
वयोबालः	எந்த தசையிலும் பரிசுத்தமூர்த்தி
ज्ञानवृद्धः	ஐஹிக ஆமுஷ்மிக ஞானத்தில் நிபுணன்
मृदुः	எப்படிப்பட்டவரின் மனமும் கோணாது நடக்கின்றவன்.
वीर्यगुणान्वितः	வீர்யகுணமின்னதென்பதை கசடற அறிந்தவன்.
वः	உங்களுக்கு
भयापहः	எல்லாக்குறைகளையும் தீர்க்கும்
अनुरूपः	எல்லாப்ரகாரத்திலும் கொண்டாடப்பெறுவதற்குறிய
भर्ता	மன்னனாய்
भविष्यति	விளங்குவான்

स हि राजगुणैर्युक्तो युवराजः समीक्षितः । अपि चापि मया शिष्टैः कार्यं वो भर्तृशासनम् ॥

राजगुणैः	மன்னர்களுக்கிருக்க வேண்டிய திருக்கல்யாண குணங்களோடு	समीक्षितः	நியமிக்கப்பட்டிருக்கின்ருன்
युक्तः	விளங்கிக்கொண்டிருக்கும்	भर्तृशासनं हि	சக்கிரவர்த்தியாரின் கட்டளையென்ருல்
सः	அவன்,	मया अपि	அடியேனுலும்
वः अपि	உங்கள் எல்லோருக்கும்	शिष्टैः च	பெரியோர்களாகிய உங்களாலும்
युवराजः	யுவராஜாவாக	कार्यम्	பத்திமைகொண்டு அனுஷ்டிக்கவேண்டியது

न सन्तप्येद्यथा चासौ वनवासं गते मयि । महाराजस्तथा कार्यो मम प्रियचिकीर्षया ॥

मम	"எனக்கு	असौ	இந்த
प्रिय–चिकीर्षया	இஷ்டமானபடி நடந்து கொள்ளவேண்டுமெனும் உத்தேசமிருக்குமானுல்	महाराजः	சக்கிரவர்த்தியார்
		यथा	எவ்வண்ணமிருந்தால்
		संतप्येत् न	மனவருத்தமடையாமலிருப்பாரோ
मयि	நான்	तथा च	அவ்வண்ணமே
वनवासं	வனவாஸமாய்	कार्यः	நீங்கள் நடந்துகொள்ள வேண்டியது."
गते	போனபின்னர்		

यथा यथा दाशरथिर्धर्म एव स्थितोऽभवत् । तथा तथा प्रकृतयो रामं पतिमकामयन् ॥

दाशरथिः	ஸ்ரீராமர்	प्रकृतयः	ஜனங்கள்
धर्मे एव	தருமமொன்றிலேயே	रामं	ஸ்ரீராமரை
स्थितः	ஈடுபட்டவராய்	पतिं	மன்னராக
यथा यथा	எவ்வளவுக்கெவ்வளவு	अकामयन्	எதற்கும் மேம்பட்ட மனோரதமாய்க் கொண்டார்கள்.
अभवत्	விளங்கினுரோ		
तथा तथा	அவ்வளவுக்கவ்வளவு		

बाष्पेण पिहितं दीनं रामः सौमित्रिणा सह । चकर्षेव गुणैर्बध्वा जनं पुरनिवासिनम् ॥

सौमित्रिणा	லக்ஷ்மணனோடு	पुरनिवासिनं	நகரவாசிகளுமாகிய
सह	கூடியிருந்த	जनं	ஜனங்களை
रामः	ஸ்ரீராமர்	गुणैः	தன்னை விட்டுவிடவேண்டியதாயுள்ள காரணங்களைக்கொண்டு
बाष्पेण	கண்ணீரால்		
पिहितं	முகம் வாடியவர்களும்	बध्वा	மறுத்தும்
दीनं	கஷ்டதசையிலிருக்கின்றவர்களும்,	चकर्ष	இழுத்தார்
		इव	போல் முடிந்தது.

ते द्विजास्त्रिविधं वृद्धा ज्ञानेन वयसौजसा । वयःप्रकम्पशिरसो दूरादूचुरिदं वचः ॥ १३ ॥

ज्ञानेन	ஞானத்தாலும்,	वयःप्रकम्पशिरसः	கிழத்தன்மையாலாட்டம்கொண்ட சிரசுகளையுடையவர்களாய்
वयसा	பருவத்தாலும்,	दूरात्	தூரத்திலிருந்தே
ओजसा	தவத்தினாலும்,	इदं	பின்வரும்
त्रिविधं	இம்மூன்றிலும்	वचः	மொழியை
वृद्धाः ते	முதிர்ந்தவர்களாய் அங்கிருந்த	ऊचुः	சொன்னார்கள்.
द्विजाः	பிராமணர்கள்,		

वहन्तो जवना रामं भो भो जात्यास्तुरङ्गमाः । निवर्तध्वं न गन्तव्यं हिता भवत भर्तरि ॥

भो, भो	"ஓ! ஓ!	निवर्तध्वं	நீங்கள் திரும்பிவிடுங்கள்
रामं	ஸ்ரீராமனை	भर्तरि	வாத்ஸல்யத்துடன் போஷிக்கும் யஜமானனிடத்தில்
वहन्तः	எழுந்தருளப்பண்ணிப் போகின்ற	हिताः	கிருதக்ஞதையுடையவர்களாக
जात्याः	உத்கிருஷ்டங்களாகிய	भवत	நீங்கள் ஆகக்கடவீர்கள்
जवनाः	பத்தியங்களில்பரிசுபெற்ற		
तुरङ्गमाः	குதிரைகளே!		
गन्तव्यं न	நடந்துபோவது நியாயமன்று		

कर्णवन्ति हि भूतानि विशेषेण तुरङ्गमाः । यूयं तस्मान्निवर्तध्वं याचनां प्रतिवेदिताः ॥

भूतानि	"உயிர்கள்	तस्मात्	ஆகையால்
कर्णवन्ति	செவிப்புலனுள்ளவைகள்	यूयं	நீங்கள்
तुरङ्गमाः हि	குதிரைகளோ	याचनां	வேண்டுகோளுக்கு
विशेषेण	எல்லாவற்றையும்விட அதிகமாயுள்ளவைகள்.	प्रतिवेदिताः	உடன்பட்டவர்களாய்
		निवर्तध्वम्	திரும்பிவிடக்கடவீர்கள்.

धर्मतः स विशुद्धात्मा वीरः शुभदृढव्रतः । उपवाह्यस्तु वो भर्ता नापवाह्यः पुराद्वनम् ॥

वः	"உங்களுடைய	तु	ஆனபடியால்
भर्ता	யஜமானன்	सः	அவர்
विशुद्धात्मा	பரிசுத்தமூர்த்தி	धर्मतः	நியாயமாய்
शुभदृढव्रतः	யாருக்கும்நன்மையையே விளைவிக்கும் விருதத்தை திடமாய் கொண்டவர்	उपवाह्यः	ஊரைநோக்கி வஹித்துக்கொண்டுபோக வேண்டியவர்.
वीरः	எல்லா உயிர்ப்பிராணிகளிடத்திலும் தயையுள்ள தயாவீரன்.	पुरात्	நகரத்திலிருந்து
		वनं	காட்டைநோக்கி
		अपवाह्यः न	வெளியில் வஹித்துப் போக உரியவராகார்.

एवमार्तप्रलापांस्तान्वृद्धान्प्रलपतो द्विजान् । अवेक्ष्य सहसा रामो रथादवततार सः ॥

सः	அந்த	आर्तप्रलापान्	மனவேதனையால் புலம்பிக்கொண்டிருக்கின்றவர்களாய்
रामः	ஸ்ரீராமர்	प्रलपतः	உளறல் மொழிகளை மொழிந்துகொண்டிருக்கின்றவர்களாய்,
तान्	அந்த	अवेक्ष्य	திருவுளத்தில் பற்றி
वृद्धान्	பெரியோர்களாகிய	सहसा	சடக்கென
द्विजान्	அந்தணர்களை	रथात्	ரதத்தினின்று
एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்	अवततार	கீழிறங்கினூர்.

पद्भ्यामेव जगामथ ससीतः सहलक्ष्मणः । सन्निकृष्टपदन्यासो रामो वनपरायणः ॥

ससीतः	ஸீதையுடனும்,	पद्भ्यामेव	திருவடி சாத்தி
सहलक्ष्मणः	லக்ஷ்மணனுடனும்,	संनिकृष्ट-पदन्यासः	அவர்கள்சமீபத்திற்கு न द्रुतं न विलम्बितं என்கிறபடி அதிகவேகமும் அதிக தாமதவுமின்றி நடக்கின்றவராகி
वनपरायणः	வனவாஸத்தை தீர்மானமாய் திருவுளத்தில் கொண்டருளிய		
रामः	ஸ்ரீராமர்		
अथ	இந்த ப்ரசக்தியில்	जगाम	எழுந்தருளினூர்.

द्विजातीन् हि पदातींस्तान्रामश्चारित्रवत्सलः । न शशाक घृणाचक्षुः परिमोक्तुं रथेन सः ॥

सः	அந்த	पदातीन्	கால்நடையாய் வந்துகொண்டிருக்கும்
चारित्रवत्सलः	நல்லொழுக்கத்தில் அசஞ்சலபக்தியுடையவரும்,	तान्	அந்த
घृणाचक्षुः	தண்ணளி தேஜோமயமாய் விளங்கும்	द्विजातीन् हि	பிராமணர்களேயும்
रामः	ஸ்ரீராமர்	परिमोक्तुं	திரும்பச்செய்ய
रथेन	திருத்தேர் மீதிருந்துகொண்டு	शशाक न	திருவுளம் கொள்ளவில்லை.

गच्छन्तमेव तं दृष्ट्वा रामं संभ्रान्तचेतसः । ऊचुः परमसन्तप्ता रामं वाक्यमिदं द्विजाः ॥

परमसंतप्ताः	மிக்கத் தளர்வு அடைந்தவர்களாய்	गच्छन्तं एव	திருவடி சாத்தி எழுந்தருளிக்கொண்டிருக்கின்றவராய்
संभ्रान्तचेतसः	மனம் திகைத்தவர்களாயிருந்த	दृष्ट्वा	கவனித்து
द्विजाः	அந்தணர்கள்	रामं	ஸ்ரீராமரைப்பார்த்து
तं	அந்த	इदं	பின்வரும்
रामं	ஸ்ரீராமரை	वाक्यं	விண்ணப்பத்தை
		ऊचुः	அருளிச்செய்தார்கள்.

ब्राह्मण्यं कृत्स्नमेतत्त्वां ब्रह्मण्यमनुगच्छति ।
द्विजस्कन्धाधिरूढास्त्वामग्नयोऽप्यनुयान्त्यमी ॥

एतत्	"இந்த
ब्राह्मण्यं	வேதியர்களின் திரள்
कृत्स्नं	எல்லாமும்
ब्रह्मण्यं	வேதப்ரதிபாத்யராகும்
त्वां	தேவரீரை
अनुगच्छति	பின்தொடர்ந்துவருகின்றன.
अमी	இந்த
अग्नयः अपि	கார்ஹபத்யம், ஆஹவனீயம், தக்ஷிணம், என்னும் அக்கினிகள் எல்லாமும்
द्विजस्कन्धाधिरूढाः	பிராமணர்களின் தோளின்மீது வஹிக்கப்பெற்றவைகளாய்
त्वां	தேவரீரை
अनुयान्ति	பின்தொடர்ந்து வருகின்றன

वाजपेयसमुत्थानि छत्राण्येतानि पश्य नः । पृष्ठतोऽनुप्रयातानि हंसानिव जलात्यये ॥

वाजपेय-समुत्थानि	"வாஜபேய யாகங்களில் கிடைத்தவைகளும்
जलात्यये	ஜலம் வரண்டுவிட்ட காலத்தில்
हंसान्	ஹம்ஸங்களை
इव	போலாகிவிட்டவைகளும்,
नः	எங்களது
पृष्ठतः अनुप्रयातानि	பின்பற்றித் தொடர்ந்து வந்துகொண்டிருக்கின்றவைகளுமாகிய
एतानि छत्राणि	இந்த குடைகளை
पश्य	தேவரீர் திருவுள்ளம் பற்றியருள்வீராக.

अनवाप्तातपत्रस्य रश्मिसन्तापितस्य ते । एभिश्छायां करिष्यामः स्वैश्छत्रैर्वाजपेयिकैः ॥

अनवाप्तातपत्रस्य	"குடை இல்லாதவராய்
रश्मि-संतापितस्य	ஸூர்யகிரணங்களால் வாடிக்கொண்டிருக்கும்
ते	தேவரீருக்கு
एभिः	இந்த
स्वैः	எங்களுக்கு சொந்தமாயுள்ள
वाजपेयिकैः	வாஜபேயயாகங்களில் பெறப்பெட்ட
छत्रैः	குடைகளால்
छायां	வெயிலில் திருமேனி வாடாதிருக்கும் கைங்கரியத்தை
करिष्यामः	நாங்கள் செய்து கிருதார்த்தர்களாகுவோம்.

या हि नः सततं बुद्धिर्वेदमन्त्रानुसारिणी । त्वत्कृते सा कृता वत्स वनवासानुसारिणी ॥

वत्स	"ஸர்வகர்மசமாராத்ய!
नः	எங்களது
या	எந்த ஒரு
बुद्धिः	மனக்கூர்மை
सततं	எக்காலத்திலும் இடைவிடாது
वेदमन्त्रानुसारिणी	வேதமந்திரங்கள் ஓதுவதினுல் எந்த ஒரு பொருளை
हि	காணமுயன்றதோ
सा	அது
त्वत्कृते	தேவரீர்காரணமாய்
वनवासानु-सारिणी	வனவாஸம் கொண்டவரை பின்பற்றியே வந்துவிட்டதாக
कृता	ஆகிவிட்டது.

हृदयेष्ववतिष्ठन्ते वेदा ये नः परं धनम् । वत्स्यन्त्यपि गृहेष्वेव दाराश्चारित्ररक्षिताः ॥

ये	எந்த	धनं	பெரும்பாக்யம் தேவரீர்
वेदाः न	வேதங்கள்	दाराः	மனைவிமார்கள்
नः	எங்களது	चारित्ररक्षिताः	பதிவ்ரதா தர்மத்தால் காக்கப்பெற்றவர்களாய்
हृदयेषु	ஹிருதயங்களில்	गृहेषु अपि	வீடுகளிலேயே
अवतिष्ठन्ते	குடிகொண்டிருக்கின்றனவோ,	वत्स्यन्ति	வஸிக்கப்போகின்றார்கள்.
परं एव	அவைகளைக்காட்டிலும்		

न पुनर्निश्चयः कार्यस्त्वद्गतौ सुकृता मतिः । त्वयि धर्म्यपेक्षे तु किं स्याद्धर्ममपेक्षितुम् ॥

त्वद्गतौ	"தேவரீருக்கு தற்காலம் சம்பவித்திருக்கிற காரியத்தில்	सुकृता	ஸர்வமுமாகிற
निश्चयः	திருவுளத்தில் தீர்மானமாய்க்கொண்டருளியிருக்கிறது	मतिः	பிரார்த்தனை இது.
कार्यः न	செய்யாது நிறுத்திவிடவேண்டும்.	पुनः तु	இல்லையென்றால்
धर्मव्यपेक्षे	தர்மத்தில் அசஞ்சலபற்றுடைய	धर्मं	இவ்வுலகில் செய்யவேண்டியதாயுள்ள கடமையை
त्वयि	தேவரீரிடத்தில்	अपेक्षितुं	செய்துமுடிக்கவேண்டியதாய்
		किं स्यात	வேறு எது இருக்கிறது?

याचितो नो निवर्तस्व हंसशुक्लशिरोरुहैः । शिरोभिर्निभृताचार महीपतनपांसुलैः ॥ २७ ॥

निभृताचार	"மாறுத தர்மானுஷ்டானமுடையவரே!	शिरोभिः	முடிகளைத்தாழ்த்தி
हंसशुक्ल-शिरोरुहैः	அன்னப்பறவைபோல் வெளுத்த தலைமயிருகளையுடையவைகளும்	याचितः	பிரார்த்திக்கப்பட்டவராகிய தேவரீர்
महीपतन-पांसुलैः	தரையில் விழுந்து புழுதிமண்டி இருக்கின்றவைகளுமான	नः	அடியேங்களுக்காக
		निवर्तस्व	திரும்பி எழுந்தருளக்கடவீர்.

बहूनां वितता यज्ञा द्विजानां य इहागताः । तेषां समाप्तिरायत्ता तव वत्स निवर्तने ॥

वत्स	"ஸர்வகர்மசமாராத்ய!	ये	எவ்வகையோ
बहूनां	பெரியோர்களாகிய	तेषां	அவைகளுக்கு
द्विजानां	பிராமணர்களுடைய	इह	இவ்வுலகில்
आगताः	கார்யங்களாய்	समाप्तिः	கோரியபயனென்பது
विततः	அனுஷ்டிக்கப்பட்டவைகளாகிய	तव	தேவரீருடைய
यज्ञाः	அந்தணர்களுக்குரிய பூத, மனுஷ்ய, பித்ரு தேவ, பிரம்ம என்ற பஞ்சமகாயக்ஞங்கள்	निवर्तने	திரும்பி எழுந்தளுவதில்
		आयत्ता	நிலைபெற்றிருக்கிறது.

भक्तिमन्ति हि भूतानि जङ्गमाजङ्गमानि च । याचमानेषु तेषु त्वं भक्तिं भक्तेषु दर्शय ॥

जङ्गमा-जङ्गमानि हि	''அசையும் பொருள்களும் அசையாப்பொருள்களும்
भूतानि च	உயிர்களெல்லாளும்
भक्तिमन्ति	தேவரீரிடத்தில் அசஞ்சல பக்தி வைத்தவைகள்.
भक्तेषु	பக்தர்களும்
याचमानेषु	பிரார்த்திக்கின்றவர்களுமாகிய
तेषु	அவர்களிடத்தில்
त्वं	தேவரீர்
भक्तिं	मित्रभावेन संप्राप्तं न त्यजेयं कथञ्चन எனும் இயற்கையாயுள்ள பண்பை
दर्शय	நிரூபித்தருள்வீராக.

अनुगन्तुमशक्तास्त्वां मूलैरुद्धतवेगिनः । उन्नता वायुवेगेन विक्रोशन्तीव पादपाः ॥

पादपाः	''விருக்ஷங்கள்
मूलैः	வேர்களால்
त्वां	தேவரீரை
अनुगन्तुं	கூடவே தொடர்ந்துவர
अशक्ताः	திறமையற்றவைகளாய்
उन्नताः	உயரத்தூக்கிக்கொண்டவண்ணமே இருக்கின்றவைகளாய்
वायुवेगेन	காற்றுமூலமாய்
उद्धतवेगिनः इव	படும் கடும் துயரத்தைக்காட்டுகின்றவைகள் போல
विक्रोशन्ति	கதறுகின்றன.''

निश्चेष्टाहारसञ्चारा वृक्षैकस्थाननिष्ठिताः । पक्षिणोऽपि प्रयाचन्ते सर्वभूतानुकम्पिनम् ॥

पक्षिणः अपि	''பக்ஷிகளும்
वृक्षैकस्थान-निष्ठिताः	மரங்களின்மேல் இருந்த இடங்களிலேயே இருக்கின்றவைகளாய்
निश्चेष्टाहार-सञ्चाराः	படும் துன்பத்தால் அசையமுடியாதவைகளாய்
सर्वभूतानु-कम्पिनं	எல்லாப்பிராணிகளுக்கும் கருணைக்கடலாகும் தேவரீரை
प्रयाचन्ते	வருத்திப்பிரார்த்திக்கின்றன

एवं विक्रोशतां तेषां द्विजातीनां निवर्तने । ददृशे तमसा तत्र वारयन्तीव राघवम् ॥

तेषां	இந்த
द्विजातीनां	பிராமணர்கள்
निवर्तने	திரும்பிவிடும்விஷயத்தில்
एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்
विक्रोशतां	மொழிகையில்
तत्र	அவ்விடத்திலேயே
तमसा	தமஸாநதியானது
राघवं	ஸ்ரீராமனை
वारयन्ती	குறுக்கிட்டுத்தடுப்பது
इव	போன்றதாய்
ददृशे	காணப்பட்டது.

ततः सुमन्त्रोऽपि रथाद्विमुच्य श्रान्तान् हयान् सम्परिवर्त्य शीघ्रम् ।
पीतोदकांस्तोयपरिप्लुताङ्गानचारयद्वै तमसाविदूरे ॥ ३३ ॥

ततः	அவ்விடத்தில்	पीतोदकान्	தாகநீர் குடித்தவைகளாய்
सुमन्त्रः अपि	ஸுமந்திரரும்,	तोयपरिप्लुताङ्गान्	அங்கமெல்லாம் தேய்த்துக்குளிப்பாட்டப்பட்டவைகளாய்
श्रान्तान् हयान्	களைத்திருந்த குதிரைகளை	तमसाविदूरे वै	தமஸையின் கரையிலேயே
रथात	தேரினின்று	अचारयत्	மேயவிட்டார்.
विमुच्य	அவிழ்த்து,		
शीघ्रं	உடனேயே		
सम्परिवर्त्य	நன்றாய்புரண்டெழச்செய்து,		

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकण्डे पञ्चचत्वारिंमः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 4195 ——— अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1840

षट्चत्वारिंशः सर्गः— நாற்பத்திஆருவது ஸர்கக்ம் ॥ ४६ ॥

पौरवञ्चनम्— பட்டணஜனங்களை ஏமாற்றுவது

ततस्तु तमसातीरं रम्यमाश्रित्य राघवः । सीतामुद्वीक्ष्य सौमित्रिमिदं वचनमब्रवीत् ॥

राघवः तु	ஸ்ரீராமரும்	उद्वीक्ष्य	உத்தேசித்து,
रम्यं	மனோஹரமாய் விளங்கிய	ततः	அக்காரணத்தால்
तमसातीरं	தமஸாநதியின் கரையை	सौमित्रिं	ஸௌமித்திரியைநோக்கி
आश्रित्य	அடைந்து	इदं	பின்வரும்
सीतां	ஸீதாபிராட்டியாரை	वचनं	திருவாக்கை
		अब्रवीत्	திருவாய்மலர்ந்தருளினார்

इयमद्य निशा पूर्वा सौमित्रे प्रस्थिता वनम् । वनवासस्य भद्रं ते न चोत्कण्ठितुमर्हसि ॥

सौमित्रे	"சுமித்திராதேவியாரது திருக்குமார!	पूर्वा	பிரதமமாக
वनं	வனவாசத்தில்	प्रस्थिता	வந்துவிட்டது.
वनवासस्य	காடுகாடாகத்திரிந்து காலம்கழிப்பதற்கு	भद्रं	காரியப்பொறுப்பு
अद्य	இன்றைய	ते च	உன்னுடையதுதான்.
इयं	இந்த	उत्कण्ठितुं	மனம் சஞ்சலப்பட்டுக் கொண்டிருப்பதற்கு
निशा	இரவு	अर्हसि न	நீ இடங்கொடாதே.

पश्य शून्यान्यरण्यानि रुदन्तीव समन्ततः । यथानिलयमायद्भिर्निलीनानि मृगद्विजैः ॥

अरण्यानि	காட்டு உயிர்கள்	निलीनानि	அவைகளுக்கு வெளியிலிருந்து நீங்குவராத வண்ணமாய் மறைக்கப்படடவைகளாய்
यथानिलयं	அதது இரவில் தங்குமிடத்திற்கு	इव	முற்றிலும்
आयद्भिः	வந்துசேர்ந்த	शून्यानि	சூதுசெய்யாதவைகளாய்
मृगद्विजैः	மிருகங்களாலும் பக்ஷிகளாலும்	समन्ततः	எல்லா திக்குகளிலும்
		रुदन्ति	சத்தமிடுகின்றன;
		पश्य	நீ கவனித்துப்பார்.

अद्यायोध्या तु नगरी राजधानी पितुर्मम । सस्त्रीपुंसाऽऽगतानस्माञ्छोचिष्यति न संशयः ॥

पितुः	"திருத்தந்தையின்	अस्मान्	நம்மை நினைந்து
राजधानी	இராஜதானியாகிய	अद्य	இப்பொழுது
अयोध्यां नगरी	அயோத்திமாநகர்	शोचिष्यति	துயரப்பட்டுக்கொண்டிருக்கும்.
सस्त्रीपुंसा तु	ஆண்பெண்ணடங்கலாயெல்லாமும்,	मम	எனக்கு
आगतान्	இங்குவந்துவிட்ட	संशयः न	இவ்விஷயத்தில் ஐயமில்லை.

अनुरक्ता हि मनुजा राजानं बहुभिर्गुणैः । त्वां च मां च नरव्याघ्र शत्रुघ्नभरतौ तथा ॥

नरव्याघ्र	"புருஷோத்தம!	शत्रुघ्नभरतौ तथा	பரதசத்ருக்னர்களிடத்திலும்,
मनुजाः	ஜனங்கள்	बहुभिः	விசேஷமான
राजानं	சக்கிரவர்த்தியாரிடத்திலும்,	गुणैः हि	திருக்கல்யாணகுணங்களினுலேயே
मां च	என்னிடத்திலும்,	अनुरक्ताः	அசஞ்சலபத்திமையுடையவர்களாயிருக்கின்றூர்கள்.
त्वां च	உன்னிடத்திலும்		

पितरं चानुशोचामि मातरं च यशस्विनीम् । अपि वाऽन्धौ भवेतां तु रुदन्तौ तावभीक्ष्णशः ॥

पितरं च	"திருத்தந்தையாரைக்குறித்தும்	अभीक्ष्णशः	இடைவிடாமல்
यशस्विनीं	மாதுசிரோமணியாகும்	रुदन्तौ तु	அழுதவண்ணமேயிருக்கும்
मातरं च	திருத்தாயைக்குறித்தும்,	तौ अपि	அவ்விருவர்களும்
अनुशोचामि	நான் மிக்கச்சோகிக்கின்றேன்.	अन्धौ	திருஷ்டி இழந்தவர்களாய்
		भवेतां वा	ஆய்விடுவார்களோ என்னமோ!

भरतः खलु धर्मात्मा पितरं मातरं च मे । धर्मार्थकामसहितैर्वाक्यैराश्वासयिष्यति ॥

खलु	"என்றாலும் விச்ராமம் ஒன்றுண்டு.	धर्मार्थ-कामसहितैः	தர்மம் ஒன்றுதான் சர்வமுமாய் கோரவேண்டுமென்பதை நன்கு விளங்கக்காட்டுகின்ற
धर्मात्मा	தர்மாத்மாவாகிய	वाक्यैः	சித்தாந்தங்களால்
भरतः	பரதன்,	आश्वासयिष्यति	தேற்றி சோகத்தையாற்றுவான்
पितरं	தந்தையையும்		
मे	எனது		
मातरं च	தாயையும்		

भरतस्यानृशंसत्वं सञ्चिन्त्याहं पुनः पुनः । नानुशोचामि पितरं मातरं चापि लक्ष्मण ॥

लक्ष्मण	"லக்ஷ்மணா!	पितरं	தந்தையாரைக்குறித்தும்
भरतस्य	பரதனுடைய	मातरं च	தாயாரைக்குறித்தும்
आनृशंसत्वं	தண்ணளிஸ்வபாவத்தை	अपि	சிலசமயங்களில்
पुनः पुनः	அடிக்கடி	अनुशोचामि न	மனசஞ்சலமில்லாதவனாகின்றேன்.
सञ्चिन्त्य	கவனித்து		
अहं	நான்		

त्वया कार्यं नरव्याघ्र मामनुव्रजता कृतम् । अन्वेष्टव्या हि वैदेह्या रक्षणार्थे सहायता ॥

नरव्याघ्र	"புருஷோத்தம!	हि	ஆனபடியால்
वैदेह्याः	ஜானகிக்கு	मां	என்னை
रक्षणार्थे	தீங்குவராதவண்ணம் பாதுகாக்கும் விஷயத்தில்	अनुव्रजता	பின்தொடர்ந்துவந்த
		त्वया	உன்னால்
सहायता	துணை	कार्यं	செய்யவேண்டியதாகிய
अन्वेष्टव्या	தேவை.	कृतम्	கடமை இது.

अद्भिरेव तु सौमित्रे वत्स्याम्यद्य निशामिमाम् । एतद्धि रोचते मह्यं वन्येऽपि विविधे सति ॥

सौमित्रे	"சுமித்ராதேவியின் திருக்குமாரா!	अद्भिः एव	தீர்த்தத்தை மாத்திரம் குடித்து
अद्य	இன்று	वत्स्यामि	கழிக்கப்போகிறேன்
इमां	இந்த	एतत् हि	இதுதான்
निशां तु	இரவைமட்டும்	मह्यं	எனக்கு
विविधे	விவிதமான	रोचते	நலமெனத்தோன்றுகிறது"
वन्ये	காய்க்கிழங்குகள்		
सति अपि	இருந்தபோதிலும்கூட		

एवमुक्त्वा तु सौमित्रिं सुमन्त्रमपि राघवः । अप्रमत्तस्त्वमश्वेषु भव सौम्येत्युवाच ह ॥

राघवः	ஸ்ரீராமர்,	इति	பின்வருமாறு
एवं	மேற்கண்டவண்ணமாய்	उवाच	கட்டளையிட்டார்
सौमित्रिं	ஸௌமித்திரியிடம்	सौम्य त्वं	"அன்பரே! நீர்
उक्त्वा तु	அருளிச்செய்து,	अश्वेषु	குதிரைகளிடத்தில்
सुमन्त्रं अपि	ஸுமந்திரரை நோக்கி	अप्रमत्तः	ஜாக்கிரதையுடையவரா
		भव	இரும்" [க

सोऽश्वान्सुमन्त्रः संयम्य सूर्येऽस्तं समुपागते । प्रभूतयवसान्कृत्वा बभूव प्रत्यनन्तरः ॥

सूर्ये	சூரியன்	प्रभूतयवसान्	வேண்டிய அளவு புல்லுட னிருக்கின்றவைகளாய்
अस्तं	அஸ்தமனம்	कृत्वा	செய்துவிட்டு
समुपागते	ஆனபின்னர்	प्रत्यनन्तरः	மேல் ஆகவேண்டிய காரியங்களைக் கவனிக் கின்றவராக
सः सुमन्त्रः	அந்தச்சுமந்திரர்,	बभूव	ஆயினர்
अश्वान्	குதிரைகளை		
संयम्य	கட்டி,		

उपास्य तु शिवां सन्ध्यां दृष्ट्वा रात्रिमुपागताम् । रामस्य शयनं चक्रे सूतः सौमित्रिणा सह ॥

सूतः	ஸாரதி (சுமந்திரர்)	रात्रिं	இரவின் இருளை
शिवां	மங்களமான	दृष्ट्वा तु	உத்தேசித்து உடனே
सन्ध्यां	சந்தியை	रामस्य	ஸ்ரீராமருக்கு
उपास्य	உபாசித்து,	शयनं	திருப்பள்ளியை
उपागतां	நடைபெற்றுக்கொண்டி ருந்த	सौमित्रिणा सह	ஸௌமித்திரியோடுகூட
		चक्रे	இயற்றினர்.

तां शय्यां तमसातीरे वीक्ष्य वृक्षदलैः कृताम् । रामः सौमित्रिणा सार्धं सभार्यः संविवेश ह ॥

रामः ह	ஸ்ரீராமரும்	वृक्षदलैः	மரத்தினிலைகளைக்கொ ண்டு
तमसातीरे	தமஸை நதிக்கரையில்	कृतां	அமைக்கப்பெற்றிருப்ப [தை
तां	அந்த	वीक्ष्य	கவனித்து
शय्यां	படுக்கையை	सभार्यः	தருமபத்னீசமேதராய்
सौमित्रिणा	ஸௌமித்திரியோடு	संविवेश	துயின்றருளினர்
सार्धं	கூட		

सभार्यं संप्रसुप्तं तं भ्रातरं प्रेक्ष्य लक्ष्मणः । कथयामास सूताय रामस्य विविधान्गुणान् ॥

लक्ष्मणः	லக்ஷ்மணன்	प्रेक्ष्य	கவனித்து
तं	அந்த	रामस्य	ஸ்ரீராமரது
भ्रातरं	தமையனரை	विविधान् गुणान्	பற்பல திருக்கல்யாண குணங்களை
सभार्यं	தருமபத்னீசமேதராய்	सूताय	ஸாரதிக்கு (ஸுமந்திர ருக்கு)
सम्प्रसुप्तं	நன்கு இனிது உறங்கி க்கொண்டிருக்கின்றவ ராய்	कथयामास	எடுத்துரைத்து காலங்கழித்தனர்

जाग्रतोरेव सा रात्रिस्तयोः सौमित्रिसूतयोः । जगाम तमसातीरे रामस्य ब्रुवतोर्गुणान् ॥

तमसातीरे	தமஸை நதிக்கரையில்	जाग्रतोः	துயிலாது கண்விழித்துக் கொண்டிருந்த
रामस्य	ஸ்ரீராமருடைய	तयोः	அந்த
गुणान् एव	திருக்கல்யாணகுணங் களைப்பற்றியே	सौमित्रिसूतयोः	ஸௌமித்திரிக்கும் ஸாரதக்கும்
ब्रुवतोः	பேசிக்கொண்டிருந்தவர் களாய்	सा	அந்த
		रात्रिः जगाम	இரவு கழிந்தது.

गोकुलाकुलतीरायास्तमसायाऽविदूरतः । अवसत्तत्र तां रात्रिं रामः प्रकृतिभिः सह ॥

रामः	ஸ்ரீராமர்
तत्र	இப்படியாய்
गोकुलाकुल-तीरायाः	பல பசுத்தொழுக்கள் கட்டப்பட்டுவிளங்கிய கரைகளையுடைய
तमसायाः	தமஸை நதியினது
अविदूरतः	சமீபத்தில்
तां रात्रिं	அந்த இரவை
प्रकृतिभिः	பட்டணத்து ஜனங்களுடன்
सह	கூடயிருந்தவராய்
अवसत्	கழித்தார்.

उत्थाय तु महातेजाः प्रकृतीस्ता निशाम्य च । अब्रवीद्भ्रातरं रामो लक्ष्मणं पुण्यलक्षणम् ॥

महातेजाः	மஹாதேஜோவானுகும்
रामः	ஸ்ரீராமர்
उत्थाय	துயிலெழுந்து,
ताः	அந்த
प्रकृतीः च	பட்டணத்து ஜனங்களைப்பற்றி
निशाम्य	தீர்க்காலோசனைசெய்து,
पुण्यलक्षणं	புண்யமொன்றையே ஸர்வவுமாய்க்கொண்ட ஒழுக்கமுடைய
भ्रातरं	தம்பியாகிய
लक्ष्मणं	லக்ஷ்மணரைப்பார்த்து
तु	இவ்விஷயத்திலிப்படி
अब्रवीत्	அருளிச்செய்தார்.

अस्मद्व्यपेक्षान्सौमित्रे निरपेक्षान्गृहेष्विमान् । वृक्षमूलेषु संसुप्तान्पश्य लक्ष्मण सांप्रतम् ॥

सौमित्रे लक्ष्मण	"ஸௌமித்ரா நந்தனருகிய லக்ஷ்மணு!
अस्मद्व्यपेक्षान्	நம்மிடத்தில் பேரன்பு கொண்டவர்களாய்
साम्प्रतं	இப்பொழுது
गृहेषु	இல்லறவாழ்வின் மண்ணுசைகளிலும்பெண்ணுசைகளிலும் பொருளாசைகளிலும்
निरपेक्षान्	பற்றை முற்றிலும் ஒழித்தவர்களாய்
वृक्षमूलेषु	மரங்களினடிகளில்
संसुप्तान्	மெய்மறந்து துயிலுகின்ற
इमान्	இவர்களை
पश्य	பார்.

यथैते नियमं पौराः कुर्वन्त्यस्मन्निवर्तने । अपि प्राणानसिष्यन्ति न तु त्यक्ष्यन्ति निश्चयम् ॥

एते	"இந்த
पौराः	பட்டணத்து ஜனங்கள்
अस्मन्निवर्तने	நம்மை திருப்பி அழைத்துப்போகும் விஷயத்தில்
नियमं	தீக்ஷையை
कुर्वन्ति	அவலம்பித்திருக்கின்றுர்கள்
यथा तु	அதற்கென்றுல்
प्राणान् अपि	பிராணனையும்
असिष्यन्ति	மதியார்கள்.
निश्चयं	சங்கல்பத்தை
त्यक्ष्यन्ति न	விடார்கள்.

यावदेव तु संसुप्तास्तावदेव वयं लघु । रथमारुह्य गच्छाम पन्थानमकुतोभयम् ॥ २१ ॥

संसुप्ताः	"மெய்மறந்து தூங்கிக் கொண்டிருக்கின்றவர்களாய்
यावत् तावत् एव	இருக்கும்
एव	பொழுதே
वयं	நாம்
रथं	ரதத்தில்
तु	உடனே
आरुह्य	ஏறிக்கொண்டு,
लघु	விரைந்து
अकुतोभयं	இடையூறற்ற
पन्थानं	தூரப்பிரதேசத்திற்கு
गच्छामः	போய்விடுவோம்.

अतो भूयोऽपि नेदानीमिक्ष्वाकुपुरवासिनः। स्वपेयुरनुरक्ता मां वृक्षमूलानि संश्रिताः॥

इक्ष्वाकुपुरवासिनः	"இக்ஷ்வாகுவம்சத்து ராஜதானி நகரவாஸிகளும்,
मां	என்னிடத்தில்
अनुरक्ताः	பேரன்புகொண்டவர்களாய்,
इदानीं	இப்பொழுது
वृक्षमूलानि	மரத்தடிகளில்
संश्रिताः	படுத்து உறங்கிக்கொண்டிருக்கும் இவர்கள்
अतः	இப்பொழுதிலிருந்து
भूयः अपि	இனிமேலும்
स्वपेयुः न	விழித்துக்கொண்டு விடுவார்கள்

पौरा ह्यात्मकृताद्दुःखाद्विप्रमोक्ष्या नृपात्मजैः। न ते खल्वात्मना योज्या दुःखेन पुरवासिनः॥

पौराः	"நகரத்தவர்கள்
आत्मकृतात्	அவர்கள் காரணமாக நேர்ந்த
दुःखात्	கஷ்டத்திலிருந்து
नृपात्मजैः हि	இராஜகுமாரர்களாலேயே
विप्रमोक्ष्याः	விடுவிக்கப்படவேண்டியவர்கள்
पुरवासिनः	பட்டணத்து ஜனங்களாகிற
ते	அவர்கள்
आत्मना	நமது
दुःखेन	கஷ்டத்தோடு
खलु	எள்ளவும்
योज्याः	கூடயிருந்து அனுபவிக்கின்றவர்களாக
न	இடம் கொடுக்கக்கூடாது"

अब्रवील्लक्ष्मणो रामं साक्षाद्धर्ममिव स्थितम्। रोचते मे महाप्राज्ञ क्षिप्रमारुह्यतामिति॥

लक्ष्मणः	லக்ஷ்மணர்
साक्षात्	ஸாக்ஷாத்
स्थितं	உருக்கொண்டுவந்திருக்கும்
धर्मं इव	திருதேவதையாகிய
रामं	ஸ்ரீராமரை பார்த்து
क्षिप्रं	தத்க்ஷணமே
इति	பின்வருமாறு
अब्रवीत्	பதிலுரைத்தார்
महाप्राज्ञ	"சர்வசாக்ஷியாகிய சர்வக்ஞரே!
मे	அடியேனுக்கு
रोचते	சரியாகத்தோன்றுகின்றது.
आरुह्यताम्	திருவுளப்படியே தீர்மானிக்கப்படட்டும்."

अथ रामोऽब्रवीच्छ्रीमान्सुमन्त्रं युज्यतां रथः। गमिष्यामि ततोऽरण्यं गच्छ शीघ्रमिति प्रभुः॥

ततः	அதன்மேல்
श्रीमान्	ஸ்ரீராமனும்
प्रभुः	பிரபுவும் ஆகிய
रामः	ஸ்ரீராமர்
सुमन्त्रं	சுமந்திரரைப்பார்த்து
अथ	அப்பொழுது
इति	பின்வருமாறு
अब्रवीत्	ஆக்ஞாபித்தருளினர்.
अरण्यं	"காட்டிற்கு
शीघ्रं	இப்பவே
गमिष्यामि	நான்புறப்பட்டுப் போகப்போகிறேன்.
रथः	ரதமானது
युज्यतां	சித்தம்செய்யப்படட்டும்.
गच्छ	போய்வாரும்"

सूतस्ततः संत्वरितः स्यन्दनं तैर्हयोत्तमैः । योजयित्वाऽथ रामाय प्राञ्जलिः प्रत्यवेदयत् ।।

ततः	அதன்மேல்
संत्वरितः	தன்கடமைகள் செய்வதில் ''காலநீட்டம்'' எனும் தோஷரஹிதராகிய
सूतः	சாரதி (சுமந்திரர்)
स्यन्दनं	ரதத்தை
तैः	அந்த
हयोत्तमैः	சிறந்தகுதிரைகளோடு

योजयित्वा	ஆயத்தம் செய்துகொண்டுவந்து நிறுத்திவிட்டு,
रामाय	ஸ்ரீராமரை நோக்கி
प्राञ्जलिः	கைகூப்பி
अथ	பின்வருமாறு
प्रत्यवेदयत्	விண்ணப்பம் செய்தார்.

अयं युक्तो महाबाहो रथस्ते रथिनां वर । त्वमारोह सुभद्रं ते ससीतः सहलक्ष्मणः ।।

रथिनां वर	''மகா ரதிகரே!
महाबाहो	மகாபாகுவே!
ते	தேவரீரது
रथः	ரதம்
अयं	இதோ
युक्तः	வந்து சித்தமாகவிருக்கிறது

त्वं	தேவரீர்
ससीतः	ஸீதாபிராட்டியாரோடும்
सहलक्ष्मणः	லக்ஷ்மணரோடும்,
आरोह	ஏறியருளலாம்.
ते सुभद्रम्	தேவரீரது திருவுளம் எல்லாமும் கைகூடுமாக''

तं स्यन्दनमधिष्ठाय राघवः सपरिच्छदः । शीघ्रगामाकुलावर्तां तमसामतरन्नदीम् ।। २८ ।।

राघवः	ஸ்ரீராமர்
सपरिच्छदः	கூட வந்தவர்களோடு (அதாவது பிராட்டியோடும், இலக்ஷ்மணரோடும்) கூட
तं	அந்த
स्यन्दनं	ரதத்தில்
अधिष्ठाय	எழுந்தருளி,

शीघ्रगां	வேகமாய் ஓடும் நீரோட்டமுடையதும்,
आकुलावर्तां	நீர்ச்சுழிகள் நிரம்பப்பெற்றதுமாகிய
तमसां	தமஸை
नदीं	நதியின்
अतरत्	அக்கரை போய்ச்சேர்ந்தார்.

स सन्तीर्य महाबाहुः श्रीमाञ्छिवमकण्टकम् । प्रापद्यत महामार्गमभयं भयदर्शिनाम् ।।

श्रीमान्	ஸ்ரீமானும்
महाबाहुः	மகாபாகுவுமான
सः	அவர்
सन्तीर्य	ரதத்தினின்று கீழிறங்கி,
भयदर्शिनां	மனச்சஞ்சலத்தை விளைவித்துக்கொண்டுருக்கும் அவர்களுக்கு
शिवं	நன்மையை விளைவிக்கத் தக்கதாயும்,

अभयं	அபயமாய் விளங்குகிறதும்,
अकण्टकं	தற்கால கஷ்டத்திற்கு நிவிருத்தியாய் விளங்குகிறதுமான
महामार्गं	ஓர் சிறந்த உபாயத்தை
प्रापद्यत	திருவுளத்தில் நிச்சயித்துக்கொண்டார்.

मोहनार्थं तु पौराणां सूतं रामोऽब्रवीद्वचः । उदङ्मुखः प्रयाहि त्वं रथमास्थाय सारथे ॥

रामः	ஸ்ரீராமர்	अब्रवीत्	அருளிச்செய்தனர்
पौराणां	பட்டணத்து ஜனங்களுக்கு	सारथे	"சாரதியே!
मोहनार्थं तु	சுவடு அறியமுடியாமலிருக்கும் விஷயத்தில்	त्वं	நீர்
सूतं	சாரதியைப்பார்த்து	रथं	ரதத்தை
वचः	பின்வரும் உத்திரவை	आस्थाय	நடத்திக்கொண்டு,
		उदङ्मुखः	வடக்குமுகமாக
		प्रयाहि	செல்லும்.

मुहूर्तं त्वरितं गत्वा निवर्तय रथं पुनः । यथा न विद्युः पौरा मां तथा कुरु समाहितः ॥

मुहूर्तं	"இரண்டுநாழிகை (48 நிமிஷம்) வரைக்கும்	विद्युः न	சுவடுகளை உள்ளபடி கண்டுகொள்ளக்கூடாது.
त्वरितं	வேகமாய்	मां	என்னை
गत्वा	சென்று,	समाहितः	அனுசரிக்கின்றவராய்
रथं	ரதத்தை	यथा तथा	அவ்வண்ணமாகும் வண்ணமாய்
पुनः	எதிர்முகமாக	कुरु	நீர் காரியத்தை முடியும்
निवर्तय	திருப்பிக்கொண்டு வாரும்		
पौराः	பட்டணத்து ஜனங்கள்		

रामस्य तु वचः श्रुत्वा तथा चक्रे स सारथिः । प्रत्यागम्य च रामस्य स्यन्दनं प्रत्यवेदयत् ॥

सारथिः	சாரதி	प्रत्यागम्य	திரும்பிவந்துசேர்ந்து,
रामस्य	ஸ்ரீராமரது	रामस्य	ஸ்ரீராமருக்கு
वचः	நியமனத்தை	स्यन्दनं	ரதத்தை
श्रुत्वा	சிரமேல்கொண்டு,	तु	மீளவும்
तथा च	ஆக்கினைப்படியே	प्रत्यवेदयत्	முன்னிருந்த இடத்தில் நிறுத்தினர்
चक्रे	செய்துமுடித்தனர்.		
सः	அவர்		

तौ संप्रयुक्तं तु रथं समास्थितौ तदा ससीतौ रघुवंशवर्धनौ ।
प्रचोदयामास ततस्तुरङ्गमान्ससारथिर्येन पथा तपोवनम् ॥ ३३ ॥

तदा	அப்பொழுது	ततः	அதன்பின்னர்
तौ	அவ்விரண்டு	सः	அந்த
रघुवंशवर्धनौ तु	ரகுகுலதிலகர்களும்,	सारथिः	சாரதி
संप्रयुक्तं	சித்தமாய்வந்திருக்கும்	तपोवनं	தபோவனத்திற்கு
रथं	ரதத்தில்	पथा येन	போகும்வழியாயிருந்தமையால்
ससीतौ	ஸீதாபிராட்டியுடன்	तुरङ्गमान्	குதிரைகளை
समास्थितौ	ஏறி உட்கார்ந்துகொண்டனர்கள்.	प्रचोदयामास	கீழிறங்கி தட்டிக்கொடுத்து உற்சாஹப்படுத்தினர்.

ततः समास्थाय रथं महारथः ससारथिर्दाशरथिर्वनं ययौ ।
उदङ्मुखं तं तु रथं चकार सः प्रयाणमाङ्गल्यनिमित्तदर्शनात् ॥ ३४ ॥

महारथः	மஹாரதரான	चकार	செய்துகொண்டார்.
दाशरथिः	ஸ்ரீராமர்	सः	அவர்
रथं	ரதத்தில்	तं	அந்த
समास्थाय	ஏறிக்கொண்டு,	रथं	ரதத்தில்
ततः	பின்னர்	ससारथिः तु	சாரதியுடன் கூடின வரான பின்னர் (சாரதி ஏறிக்கொண்டபிற்பாடு
प्रयाणमाङ्गल्य-निमित्तदर्शनात्	பிரயாணத்தின்மேல் நன்மையைவிளைவிக்கிறதாகிய தர்மவிதி என்கிறபடியால்	वनं	காட்டிற்கு
उदङ्मुखं	வடக்குதிசையை பார்த்தவண்ணமாய்	ययौ	புறப்பட்டார்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे षट्चत्वारिंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 4229 —— अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1874

सप्तचत्वारिंशः सर्गः— நாற்பத்தேழாாவது ஸர்க்கம் ॥ ४७ ॥

पौरनिवृत्तिः— பட்டணஜனங்கள் திரும்பிச்செல்வது

प्रभातायां तु शर्वर्यां पौरास्ते राघवं विना । शोकोपहतनिश्चेष्टा बभूवुर्गतचेतसः ॥ १ ॥

ते	அந்த	शोकोपहत-निश्चेष्टाः	சோகம் மேலிட்டதால் செயலறவுற்றவர்களாய்
पौराः	பட்டணத்து ஜனங்கள்	गतचेतसः	தன்னறிவை இழந்தவர்களாய்
शर्वर्यां	இரவு	बभूवुः	ஆயினர்
प्रभातायां तु	கழிந்து பொழுது விடிந்ததும்		
राघवं विना	ஸ்ரீராமரை காணுமல்		

शोकजाश्रुपरिद्यूना वीक्षमाणास्ततस्ततः । आलोकमपि रामस्य न पश्यन्ति स्म दुःखिताः ॥

ततः	அவிடத்தில்	ततः	அதனுல்
वीक्षमाणाः	பார்த்துத்தேடுகின்றவர்களாய்,	शोकजाश्रु-परिद्यूनाः	சோகத்தால் தோன்றிய கண்ணீர்களால் வாட்டமடைந்தவர்களாய்
रामस्य	ஸ்ரீராமருடைய	दुःखिताः	துக்கப்பட்டுக்கொண்டிருந்தார்கள்
आलोकं अपि	தர்சனசாதனமாகிய அடையாளம் ஏதொன்றையும்		
पश्यन्ति स्म न	காணவில்லை.		

ते विषादार्तवदना रहितास्तेन धीमता । कृपणाः करुणा वाचो वदन्ति स्म मनस्विनः ॥

धीमता	தீமானாகிய	कृपणाः	மேல்செய்யக்கூடிய காரியமின்னதென அறிய முடியாதவர்களாகி
तेन	அவரால்	करुणाः	மனம் படும் பாட்டை நன்குவிளங்ககாட்டுகின்ற
रहिताः	கைவிடப்பட்டவர்களாகிய	वाचः	பின்வரும் வார்த்தைகளை
ते	அந்த	वदन्ति स्म	பரஸ்பரம் பேசிக்கொண்டார்கள்.
मनस्विनः	புண்யாத்மாக்கள்,		
विषादार्तवदनाः	ஆசாபங்கத்தால் வாடியமுகமுடையவர்களாய்		

धिगस्तु खलु निद्रां तां ययाऽपहृतचेतसः । नाद्य पश्यामहे रामं पृथूरस्कं महाभुजम् ॥

यया	"எந்த நித்ரைக்கு ஈடுபட்டு	महाभुजं	நீண்ட கைகளையுடையவருமான
अपहृतचेतसः	மெய்மறந்து கிடந்துவிட்ட நாம்	रामं	ஸ்ரீராமரை
अद्य	இப்பொழுது	पश्यामहे न	காணப்பெறப்பெற்றிலோம்
पृथूरस्कं	அகன்ற மார்பையுடையவரும்	खलु	இக்காரணத்தால்
		तां निद्रां	அந்த நித்ரையை
		धिक् अस्तु	பழிக்கவேண்டும்.

कथं नाम महाबाहुः स तथाऽवितथक्रियः । भक्तं जनमभित्यज्य प्रवासं राघवो गतः ॥

अवितथक्रियः	"தஞ்சமடைந்தவர்களை கைவிடுகிறதில்லை என்கிற சங்கற்பமுடைய	तथा	திருவுளத்தில் ஏற்றுக்கொள்ளப்பட்டவண்ணமே
महाबाहुः	ஸ்ரீ மஹாவிஷ்ணுவாகிய	भक्तं	பக்திகொண்டு தஞ்சமென்று வந்தடைந்த
सः	அந்த	जनं	ஜனத்தை
राघवः	ஸ்ரீராமர்	अभित्यज्य	விட்டுவிட்டு,
		प्रवासं	தூரதேசவாசத்தை
		गतः	அடைகிறது
		कथं नाम	எப்படி நியாயமாகும்?

यो नः सदा पालयति पिता पुत्रानिवौरसान् । कथं रघूणां स ज्येष्ठस्त्यक्त्वा नो विपिनं गतः ॥

रघूणां	"ரகுவம்சத்தவர்களுக்குள்	इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
ज्येष्ठः	உத்தமராய்	पालयति	காப்பாற்றிவந்தனரோ
यः	எவரொருவர்	सः	அவர்
नः	நம்மை	नः	நம்மை
सदा	இதுவரையிலெப்பவும்	त्यक्त्वा	கைவிட்டு
पिता	ஓர் தந்தை	विपिनं	காட்டிற்கு
औरसान्	வயற்றிற்பிறந்த	गतः	எழுந்தருளிவிடுகிறதென்பது
पुत्रान्	புதல்வர்களை	कथम्	எப்படி நியாயமாகும்?

इहैव निधनं यामो महाप्रस्थानमेव वा । रामेण रहितानां हि किमर्थं जीवितं हि नः ॥

इह एव	இங்கேயே	यामः	நாம் அடைவோம்.
निधनं	பிராயோபவேசம் செய்து கடைசியாகிய மரணத்தையாவது	हि	ஏனெனில்
महाप्रस्थानं एव वा	உணவெதுவும் உட்கொள்ளாமல் நடந்த வண்ணமேயிருந்து கடைசியாகிய மரணத்தையாவது	रामेण हि	ஸ்ரீராமராலேயே
		रहितानां	கைவிடப்பட்ட
		नः	நமக்கு
		जीवितं	உயிர்வாழ்வது
		किमर्थम्	என்னத்துக்கு?

सन्ति शुष्काणि काष्ठानि प्रभूतानि महान्ति च । तैः प्रज्वाल्य चितां सर्वे प्रविशामोथ पावकम्

काष्ठानि	"கட்டைகள்	चितां	ஓர் சிதையில்
शुष्काणि	உலர்ந்தவைகளாகவும்	पावकं	தீயை
महान्ति	பெரியனவாகவும்,	प्रज्वाल्य	வளர்த்தி,
प्रभूतानि च	ஏராளமாகவும்,	अथ	இப்பவே
सन्ति	இங்கு இருக்கின்றன.	सर्वे	நாமெல்லோரும்
तैः	அவைகளைக்கொண்டு	प्रविशामः	வீழ்ந்கிறப்போம்.

किं वक्ष्यामो महाबाहुरनसूयः प्रियंवदः । नीतः स राघवोऽस्माभिरिति वक्तुं कथं क्षमम् ॥

राघवः	"ஸ்ரீராமர்	नीतः	கொஞ்சதூரம்சென்று வழிவிடப்பட்டனர்
महाबाहुः	ஆஜானபாகு	इति	என்று
अनसूयः	தோஷரஹிதன்;	वक्तुं	சொல்ல
प्रियंवदः	எப்படிப்பட்டவனதும் மனம்கோணாது பேசுபவர்;	कथं क्षमं	எங்ஙணமடுக்கும்.
		किं	எதை
अस्माभिः	எங்களால்	वक्ष्यामः	தோஷமாய் நாம் சொல்லமுடியும்,
सः	அவர்		

सा नूनं नगरी दीना दृष्ट्वाऽस्मान्राघवं विना । भविष्यति निरानन्दा सस्त्रीबालवयोधिका ।

सा	"அந்த	सस्त्रीबाल-वयोधिका	பெண்கள், பாலகர்கள், வயோதிகர்கள் முதலியவர்கள ஆகிய இவர்களையுடையதாய்
नगरी	நகரம்		
राघवं विना	ஸ்ரீராமரின்றி		
अस्मान्	எங்களை	निरानन्दा	உலகவாழ்வில் பற்றற்றதாய்
दृष्ट्वा नूनं	கண்டதுமே		
दीना	ஏழ்மையை அடைந்த	भविष्यति	ஆகிவிடும்.

निर्यातास्तेन वीरेण सह नित्यं धृतात्मना । विहीनास्तेन च पुनः कथं द्रक्ष्याम तां पुरीम् ।

नित्यं	"எக்காலத்திலும்	तेन च	அவராலேயே
धृतात्मना	உள்ளும் புறமும் ஒரே மாதிரியாயுள்ள	विहीनाः	கைவிடப்பட்டவர்களாய்
		तां पुरीं	அந்த நகரை
वीरेण	தர்மவீரராகிய	पुनः	மீண்டும்
तेन सह	அவரோடுகூட	कथं	எப்படி
निर्याताः	பிரயாணமாய் புறப்பட்ட நாங்கள்	द्रक्ष्यामः	பார்த்துசஹிப்போம்."

इतीव बहुधा वाचो बाहुमुद्यम्य ते जनाः । विलपन्ति स्म दुःखार्ता विवत्सा इव धेनवः ॥

ते	அந்த	बाहुं	கையை
जनाः	ஜனங்கள்,	उद्यम्य	பிசைந்துகொண்டு,
विवत्साः	கன்றுகளையிழந்த	इति	இப்படியும்
धेनवः	பசுக்கள்	बहुधा इव	இன்னும் பலவாறுமுள்ள
इव	போலாகி	वाचः	மொழிகளை
दुःखार्ताः	துக்கத்தாலெளிமையடைந்தவர்களாய்,	विलपन्ति स्म	புலம்பியழுதார்கள்.

ततो मार्गानुसारेण गत्वा किञ्चित्क्षणं पुनः । मार्गनाशाद्विषादेन महता समभिप्लुताः ॥

पुनः	இந்த ஸ்திதியில்	मार्गनाशात्	சுவடு மறைந்துவிட்டமையால்
क्षणं	ஒரு சமயத்தில்	महता	அசஹ்யமாயிருந்த
मार्गानुसारेण	சுவட்டால்	विषादेन	மனவருத்தத்தால்
ततः	அதையே துடர்ந்து	समभिप्लुताः	செய்தொழிலற்றவர்களாயின
किञ्चित्	கொஞ்சம்		
गत्वा	சென்று,		

रथस्य मार्गनाशेन न्यवर्तन्त मनस्विनः । किमिदं किं करिष्यामो दैवेनोपहता इति ॥

मनस्विनः	புண்யாத்மாக்களாகுமவர்கள்	किं	என்ன
रथस्य	இரதத்தினது	करिष्यामः	செய்யமாட்டுவோம்?"
मार्गनाशेन	சுவடு இல்லாமையால்	इति	என்றுசொல்லிக்கொண்டே
किं इदं	"இது என்ன!	न्यवर्तन्त	போனவழியே திரும்பிவிட்டார்கள்
दैवेन	தெய்வத்தால்		
उपहताः	கஷ்டத்தில் தள்ளிவிடப்பட்ட நாம்		

ततो यथागतेनैव मार्गेण क्लान्तचेतसः । अयोध्यामगमन्सर्वे पुरीं व्यथितसज्जनाम् ॥ १५ ॥

सर्वे	எல்லோரும்	व्यथित-सज्जनां	மிகவருந்தி மனம்வாடித்துடித்துக்கொண்டிருக்கும் ஸஜ்ஜனர்களையுடைய
क्लान्तचेतसः	துவட்சியுற்ற மனமுடையவர்களாய்,		
यथागतेन	போனது எதுவோ	अयोध्यां	அயோத்திமா
एव	அதே	पुरीं	நகருக்கு
मार्गेण	வழியாகவே	अगमन्	வந்துசேர்ந்தார்கள்.
ततः	அச்சமயம்		

आलोक्य नगरीं तां च क्षयव्याकुलमानसाः । अवर्तयन्त तेऽश्रूणि नयनैः शोकपीडिताः ॥

ते	அவர்கள்	शोक-पीडितैः	சோகத்தால் கசக்கி கசக்கி கலங்கிக்கிடந்த
क्षयव्याकुल-मानसाः च	ஆயாசத்தால் முறிந்த மனமுடையவர்களாய்,	नयनैः	கண்களிலிருந்து
तां नगरीं	அந்த நகரை	अश्रूणि	நீர்களை
आलोक्य	பார்த்து,	अवर्तयन्त	தாரை தாரையாக வார்த்தார்கள்.

एषा रामेण नगरी रहिता नातिशोभते । आपगा गरुडेनेव ह्रदादुद्धृतपन्नगा ॥ १७ ॥

रामेण	ஸ்ரீராமர்
रहिता	இல்லாத
एषा	இந்த
नगरी	நகர்
गरुडेन	கருடனுல்
ह्रदात्	ஒவ்வொரு பாம்புப் புற்றினின்றும்
उद्धृतपन्नगा	பாம்புகள் கவர்ந்து போனபின்னருள்ள
आपगा इव	நதி எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே
अतिशोभते न	நிசப்தமாய் கிடந்தது.

चन्द्रहीनमिवाकाशं तोयहीनमिवार्णवम् । अपश्यन्निहतानन्दं नगरं ते विचेतसः ॥ १८ ॥

विचेतसः	அதிதுயரமூற்றிருந்த
ते	அவர்கள்
नगरं	நகரத்தை
निहतानन्दं	உற்சாஹமொழிந்து கிடக்கிறதாகவும்
चन्द्रहीनं	சந்திரனில்லாத
आकाशं इव	ஆகாசத்தைப்போலிருப்பதாகவும்
तोयहीनं	நீரற்ற
अर्णवं इव	கடல்போலிருக்கிறதாகவும்
अपश्यन्	கவனித்தார்கள்

ते तानि वेश्मानि महाधनानि दुःखेन दुःखोपहता विशन्तः ।
नैव प्रजज्ञुः स्वजनं जनं वा निरीक्षमाणाः प्रविनष्टहर्षाः ॥ १९ ॥

ते	அவர்கள்
दुःखोपहताः	துக்கம் மேலிட்டவர்களாய்
प्रविनष्टहर्षाः	விவேகமென்பதே சற்றுமில்லாதவர்களாய்
महाधनानि	அதிபாக்கியப்பெருக்[குற்ற
तानि	அந்த
वेश्मानि	மாளிகைகளில்
विशन्तः	வந்துசேர்ந்தவர்களாய்
दुःखेन	வெகு கஷ்டப்பட்டு
निरीक्षमाणाः एव	கவனிக்கின்றவர்களாகியும்
स्वजनं	பந்துஜனத்தைத் தானுகட்டும்,
जनं वा	இதர ஜனத்தைத் தானுகட்டும்,
प्रजज्ञुः न	தேர்ந்துணரும் அறிவில்லாதிருந்தார்கள்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे सप्तचत्वारिंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 4248. ———— अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1893.

अष्टचत्वारिंशः सर्गः— நாற்பத்தெட்டாவது ஸர்க்கம். || ४८ ||

पौरनिवृत्तिः— பட்டணத்துஸ்திரீகளின் விலாபம்.

तेषामेवं विषण्णानां पीडितानामतीव च । बाष्पविप्लुतनेत्राणां सशोकानां मुमूर्षया ॥ १ ॥
अनुगम्य निवृत्तानां रामं नगरवासिनाम् । उद्गतानीव सत्त्वानि बभूवुरमनस्विनाम् ॥

रामं	ஸ்ரீராமரை
अनुगम्य	பின்பற்றிச்சென்று,
निवृत्तानां	திரும்பிவந்து சேர்ந்தவர்களும்,
सशोकानां	அதே மனவேதனையுற்றவர்களாய்
मुमूर्षया	மரணமே நலமெனக் கொண்டுவிட்டமையால்
अमनस्विनां	மானிடர்கள் ஏதொன்றிற்கு அஞ்சுவார்களோ, அதற்கும் (மரணத்திற்கும்) பயப்படாதவர்களாய்
अतीव	மிகவும்
एवं	மேற்கூறியவண்ணம்
पीडितानां	மனச்சங்கடத்தை அடைந்தவர்களாய்
बाष्पविप्लुत-नेत्राणां	கண்ணீரால் கலங்கிய கண்களுற்றவர்களாய்
विषण्णानां च	உணரும் அறிவற்றிருந்தவர்களுமான
तेषां	அந்த
नगरवासिनां	நகரத்தவர்களின்
सत्त्वानि	ஆத்மாக்கள்
उद्गतानि	உடல்களை விட்டு
इव	அப்புறப்பட்டனவைகள் [போல
बभूवुः	ஆயின.

स्वं स्वं निलयमागम्य पुत्रदारैः समावृताः । अश्रूणि मुमुचुः सर्वे बाष्पेण पिहिताननाः ॥

सर्वे	எல்லோரும்
पुत्रदारैः	புத்திரகளத்ராதிகளுடன்
समावृताः	இருக்காதவர்களாய்
स्वं स्वं	அவனவனுக்குச்சொந்தமான
निलयं	திருமாளிகையில் இருக்குமிடம் தெரியாத மறைவிடமாகிய அறைக்குள்
आगम्य	புகுந்துகொண்டு,
बाष्पेण	கண்ணீரால்
पिहिताननाः	மறைந்துகிடக்கும் முகங்களுடையவர்களாய்
अश्रूणि	கண்ணீர்களை
मुमुचुः	வடித்தார்கள்.

न चाहृष्यन्न चामोदन्वणिजो न प्रसारयन् । न चाशोभन्त पण्यानि नापचन्गृहमेधिनः ॥

अहृष्यन् च न	எதற்கும் மகிழவில்லை.
अमोदन् च न	எவர்களையும் கொண்டாடவில்லை.
वणिजः	வர்த்தகர்கள்
प्रसारयन् न	கடைகளை திறக்கவில்லை
पण्यानि च	வியாபாரங்கள் எள்ளளவும்
अशोभन्त न	நடைபெறவில்லை;
गृहमेधिनः	இல்லறத்தார்கள்
अपचन् न	தளிகைசெய்யவில்லை.

नष्टं दृष्ट्वा नाभ्यनन्दन्विपुलं वा धनागमम् । पुत्रं प्रथमजं लब्ध्वा जननी नाभ्यनन्दत ।

नष्टं	இழவாய்விட்டுவிடப் பட்டதும்	जननी	பெற்றதாயாயிருக்கும் எவளு
विपुलं	ஏராளமுமாகிய	प्रथमजं	ஸர்வோத்கிருஷ்டமாய் பெற்
धनागमं	பொருளைத் திரும்பிப் பெற்றிருப்பதை	पुत्रं	தன்புதல்வனை
दृष्ट्वा वा	பிரத்யக்ஷத்தில் கண்ட வர்கள் ஆயினும்	लब्ध्वा	தன் கண்முன் கண்டும்,
अभ्यनन्दन् न	மகிழ்சியடையவில்லை	अभ्यनन्दत न	உத்ஸாஹம் கொள்வா திருந்தனள்

गृहे गृहे रुदन्त्यश्च भर्तारं गृहमागतम् । व्यगर्हयन्त दुःखार्ता वाग्भिस्तोत्रैरिव द्विपान् ।

गृहे गृहे	வீடுகள்தோறும்	तोत्रैः	மரவெட்டிகளால் ண்ணமே
दुखार्ताः	மனவேதனையால் புண் பட்டவர்களாய்	इव	எவ்வண்ணமோ அவ்வ
रुदन्त्यः	அழுதுகொண்டிருந்த வனிதையர்கள்,		
गृहं	வீட்டிற்கு		
आगतं	திரும்பிவந்து சேர்ந்த	वाग्भिः	(பின்கண்டமனோபாவங்களை நன்கு விளங்கக் காட்டுகின்ற) உறுதிச் சொல்லுகளைக்கொண்டு
भर्तारं च	அவரவர்கள் கணவரைப்பார்த்து		
द्विपान्	யானைகளை	व्यगर्हयन्त	ஏசினர்கள்.

किं नु तेषां गृहैः कार्यं किं दारैः किं धनेन वा । पुत्रैर्वा किं सुखैर्वापि ये न पश्यन्ति राघवम् ।

ये	''எவர்கள்		
राघवं	ஸ்ரீராமரை		
पश्यन्ति न	இக்காலத்தில் கட்புலமாகக்கண்டு சேவியாது இருக்கின்றனர்களோ	धनेन वा	ஒவ்வொரு வீடுகளிலும் பரம்பரையாகக் கிடைத்ததும் பிரதி தினமும் ஆராதிக்கப் படும் குலதைவத்தால் தான்
		किं	ஆவதென்ன?
तेषां	அவர்களுக்கு	पुत्रैः वा	புத்ரர்களால்தான் ஆகட்டும்
गृहैः	மனைகளால்	सुखैः अपि वा	மற்றபடியாயுள்ள உலகசம்பத்துகளால் தானுகட்டும்
कार्यं किं नु	ஆவது என்ன?		
दारैः किं	மனைவிகளால் ஆவதென்ன?	किम्	ஆவது என்ன?

एकः सत्पुरुषो लोके लक्ष्मणः सह सीतया । योऽनुगच्छति काकुत्स्थं रामं परिचरन्वने ॥

सीतया	"ஸீதாபிராட்டியாரோடு
सह	கூட
काकुत्स्थं	ககுஸ்தவம்சத்தவராகிய
रामं	ஸ்ரீராமருக்கு
वने	காட்டில்
परिचरन्	சர்வதேச சர்வகால சர்வாவஸ்தோசித சர்வவித கைங்கரியங்களையும், பக்தியை கொண்டு திருவுள்ளம் எள்ளளவும் கோணாது புரிகின்றவராய்,
यः	எவரொருவர்
अनुगच्छति	தொடர்ந்து சென்றிருக்கின்றாரோ அந்த
लक्ष्मणः	லக்ஷ்மணர்
एकः	ஒருவர்தான்
लोके	உலகில்
सत्पुरुषः	கொடுத்துவைத்தவர்.

आपगाः कृतपुण्यास्ताः पद्मिन्यश्च सरांसि च । येषु पास्यति काकुत्स्थो विगाह्य सलिलं शुचि ॥

काकुत्स्थः	"ஸ்ரீராமர்
शुचि	புண்ய
सलिलं	தீர்த்தத்தை
येषु	எவைகளில்
विगाह्य	அணுகி
पास्यति	திருக்கண்களால் கடாக்ஷித்து அருளுகின்றாரோ,
ताः	அந்த
आपगाः	நதிகளும்,
पद्मिन्यः च	தாமரையோடைகளும்,
सरांसि च	பொய்கைகளும்
कृतपुण्याः	கொடுத்துவைத்தவைகள்.

शोभयिष्यन्ति काकुत्स्थमटव्यो रम्यकाननाः । आपगाश्च महानूपाः सानुमन्तश्च पर्वताः ॥

रम्यकाननाः	"அழகியதான உத்யான வனங்களும்,
अटव्यः	அடர்ந்த காடுகளும்,
महानूपाः	புண்ய தீர்த்த கட்டங்களும்,
आपगाः च	நதிகளும்,
सानुमन्तः	பெரியமலைகளும்,
पर्वताः च	சிறிய குன்றுகளும்
काकुत्स्थं	ஸ்ரீராமருக்கு
शोभयिष्यन्ति	குளிர்மை காட்டப்போகின்றன.

काननं वाऽपि शैलं वा यं रामोऽनुगमिष्यति । प्रियातिथिमिव प्राप्तं नैनं शक्ष्यन्त्यनर्चितुम् ॥

यं	"எந்த
काननं वा	காட்டில் தானாகட்டும்,
शैलं वा	மலையில்தானாகட்டும்
रामः	ஸ்ரீராமர்
अनुगमिष्यति अपि	எழுந்தருளுகின்றார் என்றால் அவைகள்
इव	ஸர்வபிரகாரமாயும்
प्रियातिथिं	இஷ்டமான அதிதியாகி
प्राप्तं	எழுந்தருளியிருக்கும்
एनं	இவரை
अनर्चितुं	போற்றி பூஜியாதிருக்க
शक्ष्यन्ति न	எண்ணமாட்டார்.

विचित्रकुसुमापीडा बहुमञ्जरिधारिणः । राघवं दर्शयिष्यन्ति नगा भ्रमरशालिनः ।

विचित्र-कुसुमापीडाः	"விசித்ரமான மலர்களைச் சிரோபூஷணங்களாயுடையவைகளும்	भ्रमरशालिनः	வண்டுகள் நிறையப் பெற்று விளங்குகின்ற வைகளுமாகிய
बहुमञ्जरि-धारिणः	பலவகை பூங்கொத்துக் களை உடையவைகளும்,	नगाः	மரங்கள்
		राघवं	ஸ்ரீராமருக்கு
		दर्शयिष्यन्ति	குளிர்மை காட்டப்போகின்றன.

अकाले चापि मुख्यानि पुष्पाणि च फलानि च । दर्शयिष्यन्त्यनुक्रोशाद्गिरयो राममागतम् ।

गिरयः अपि	"மலைகளும்	मुख्यानि	சிறந்த
अकाले च	காலமல்லாத காலத்திலும்	पुष्पाणि च	பூக்களையும்,
आगतं	அவ்விடமெழுந்தருளியிருக்கும்	फलानि च	பழங்களையும்,
रामं	ஸ்ரீராமருக்கு	दर्शयिष्यन्ति	கண்முன் வைத்து சமர்ப்பணம்செய்யப் போகின்றன
अनुक्रोशात्	கருணையால்		

प्रस्रविष्यन्ति तोयानि विमलानि महीधराः । विदर्शयन्तो विविधान्भूयश्चित्रांश्च निर्झरान् ।
पादपाः पर्वताग्रेषु रमयिष्यन्ति राघवम् ॥ १४ ॥

महीधराः च	"பர்வதங்களும்	तोयानि	ஜலங்களை
विविधान्	பலவித	प्रस्रविष्यन्ति	பெருகி ஓடச்செய்யப் போகின்றன.
भूयश्चित्रान्	அழகுவாய்ந்த	पादपाः	விருக்ஷங்கள்
निर्झरान्	அருவிகளை	राघवं	ஸ்ரீராமரை
विदर्शयन्तः	கட்புலனுகும்வண்ணம் செய்கின்றவைகளாய்,	पर्वताग्रेषु	மலையுச்சிகளில்
विमलानि	பரிசுத்த	रमयिष्यन्ति	உள்ளம் குளிரச்செய்யப் போகின்றன

यत्र रामो भयं नात्र नास्ति तत्र पराभवः । स हि शूरो महाबाहुः पुत्रो दशरथस्य च ॥

रामः	"ஸ்ரீராமர்,	न	இல்லை
यत्र	எழுந்தருளியிருக்கும் இடம் எதுவோ	हि	ஏனெனில்
अत्र	அதில்	दशरथस्य	தசரதசக்கிரவர்த்தியாருக்கு
पराभवः	ஆசாபங்கம் என்பது	पुत्रः	திருகுமாரராய் திருவிளையாடிக்கொண்டிருக்கும்
अस्ति न	உண்டாகாது.	सः च	அவர்தான்
तत्र	ஆனபடியால்	शूरः	ஒப்பாருமிக்காருமற்ற சூரராகிய
भयं	விரும்பியது பெருமையால் விளையும் ஏக்கமென்பது	महाबाहुः	மஹாவிஷ்ணு.

पुरा भवति नो दूरादनुगच्छाम राघवम् ॥ १६ ॥

नः	"நமக்கு	भवति	எழுந்தருளிவிடுவார்.
दूरात्	தொலையில்	राघवं	ஸ்ரீராமரை
पुरा	விரைந்து	अनुगच्छामः	நாம் இப்பவே ஓடித் தேடி தர்சிப்போம்

पादच्छाया सुखोदर्का तादृशस्य महात्मनः । स हि नाथो जनस्यास्य स गतिः स परायणम् ॥

तादृशस्य	"அத்தன்மையர் ஆகிய	नाथः	இதரலோகங்களுக்கும் நாதராகிறவர்
महात्मनः	மஹாத்மாவினுடைய	सः हि	அவர் ஒருவர்தான்.
पादच्छाया	திருவடிநிழல் ஒன்றுதான்	सः गतिः	அவர் சரணம் புகுமிடம்
सुखोदर्का	கிருதார்த்தர்களாகச் செய்யவல்லது.	सः	அவர்
अस्य	இந்த	परायणम्	தஞ்சம் புகுந்தவர்களை கைவிடாது காத்தருளுபவர்.
जनस्य	உலகிற்கும்		

वयं परिचरिष्यामः सीतां यूयं तु राघवम् । इति पौरस्त्रियो भर्तॄन्दुःखार्तास्तत्तदब्रुवन् ॥

यूयं	"நீங்கள்	पौरस्त्रियः	பட்டணத்து சுமங்கலிகள்
राघवं	ஸ்ரீராமருக்கும்	दुःखार्ताः	துக்கம் மேலிட்டவர்களாய்
वयं	நாங்கள்	भर्तॄन्	கணவர்களிடம்
सीतां	சீதாபிராட்டியாருக்கும்	तत्	மேற்கண்டவண்ணமாயும்
तु	தனித்தனியே	तत् इति	பின்வரும் வண்ணமாயும்
परिचरिष्यामः	திருத்தொண்டு செய்வோம்."	अब्रुवन्	பேசினார்கள்.

युष्माकं राघवोऽरण्ये योगक्षेमं विधास्यति । सीता नारीजनस्यास्य योगक्षेमं करिष्यति ॥

अरण्ये	காட்டில்	सीता	சீதாபிராட்டியார்
युष्माकं	உங்களுக்கு	अस्य	அந்த
योगक्षेमं	உலகவாழ்வுக்கு வேண்டிய சர்வத்தையும்	नारीजनस्य	ஸ்திரீசமூஹத்திற்கு
राघवः	ஸ்ரீராமர்	योगक्षेमं	உலகவாழ்வுக்கு வேண்டிய சர்வத்தையும்
विधास्यति	அளித்தருள்வார்	करिष्यति	அளித்தருளுவள்.

को न्वनेनाप्रतीतेन सोत्कण्ठितजनेन च । संप्रीयेतामनोज्ञेन वासेन हृतचेतसा ॥ २० ॥

अनेन	"இந்த	अमनोज्ञेन	நிந்தனைக்கு பாத்திரமாகிவிட்டதும்
अप्रतीतेन	மனச்சந்துஷ்டியை விளைவிக்காததும்	हृतचेतसा च	அறிவீனத்தை நன்குவிளங்கக்காட்டுகிறதுமாகிய
सोत्कण्ठितजनेन	ஜனசமூகம்முழுமைக்கும் எந்த ஒரு புண்யாத்மாவை நினைந்து நினைந்து துயரத்தை விளைவித்துக் கொண்டிருக்கின்றதாகிறதும்	वासेन	வாசத்தால்
		कः नु	எவன்தான்
		संप्रीयेत	மனத்திருப்தி கொள்ளமுடியும்?

कैकेय्या यदि चेद्राज्यं स्यादधर्म्यमनाथवत् । न हि नो जीवितेनार्थः कुतः पुत्रैः कुतो धनैः ॥

राज्यं	"இராஜ்யம்
कैकेय्याः यदि चेत्	கைகேயியினுடைய தாகிவிட்டால்
अधर्म्यं	நீதிதப்பியதாய்
अनाथवत्	நாதனற்றதாய்
स्यात्	ஆகிவிடும்.
नः	நமக்கு
जीवितेन	பிழைத்திருப்பதில்
अर्थः	பிரயோஜனம்
न	இல்லை
हि	அப்படியிருக்கையில்
पुत्रैः	புத்திரர்களால்
कुतः	ஆவதுஎன்ன?
धनैः	பொருளுகளால்
कुतः	ஆவது என்ன?

यया पुत्रश्च भर्ता च त्यक्तावैश्वर्यकारणात् । कं सा परिहरेदन्यं कैकेयी कुलपांसनी ॥

यया	"எவளால்
भर्ता च	கணவனும்
पुत्रः च	புத்திரனும்
ऐश्वर्यकारणात्	ராஜப்பிரபுத்வம் ஒன்றையே சர்வவுமாய் எண்ணிவிட்டபடியால்
त्यक्तौ	கைவிடப்பட்டார்களோ,
सा	அந்த
कुलपांसनी	குலம்கெடுக்கும் பாவியாகிய
कैकेयी	கைகேயியும்
अन्यं	மற்ற
कं	எவனை
परिहरेत्	உதறியெறியத் துணிவுகொள்ளாள்?

कैकेय्या न वयं राज्ये भृतकामा वसेमहि । जीवन्त्या जातु जीवन्त्यः पुत्रैरपि शपामहे ॥

वयं	"நாங்கள்
राज्ये	ராஜ்யத்தில்
जातु	ஒரு நிமிஷமென்றாலும்
जीवन्त्याः	வாழ்ந்துகொண்டிருக்கும்
कैकेय्याः	கைகேயியினுடைய
भृतकामाः	ஆதரவைப்பிரார்த்திக்கின்றவர்களாய்
जीवन्त्यः	உயிர்வைத்துக்கொண்டு
वसेमहि न	காலங்கழிக்கமாட்டோம்.
पुत्रैः अपि	பிள்ளைகள்மேல்
शपामहे	இதை ஆணையிட்டுச் சொல்லுகின்றோம்.

या पुत्रं पार्थिवेन्द्रस्य प्रवासयति निर्घृणा । कस्तां प्राप्य सुखं जीवेदधर्म्यां दुष्टचारिणीम् ॥

या	"எவளொருவள்
निर्घृणा	ஈவிரக்கமில்லாதவளாகி
पार्थिवेन्द्रस्य	சக்கிரவர்த்தியாரது
पुत्रं	திருமகனை
प्रवासयति	காட்டிற்கு ஓட்டிவிட்டாளோ
तां	அந்த
अधर्म्यां	தர்மத்தை துறந்துவிட்ட
दुष्टचारिणीं	துஷ்டையை
प्राप्य	அடுத்து,
कः	எவன்
सुखं	மனத்திருப்தியுடன்
जीवेत्	வசிப்பான்?

उपद्रुतमिदं सर्वमनालम्बमनायकम् । कैकेय्या हि कृते सर्वं विनाशमुपयास्यति ॥ २५ ॥

इदं	''இப்பொழுது	अनालम्बं	ஆதாரவற்றதாய்
कैकेय्या कृते	கைகேயியின்பொருட்டு	अनायकं	ஒழுங்கின்றி தடுமாற்றம் பெற்றதாய்
सर्वं	ஒவ்வொன்றும்	सर्वं हि	முற்றிலும்
उपद्रुतं	ஆபத்துகளையடைந்ததாய்	विनाशं	அழிவை
		उपयास्यति	அடையப்போகிறது.

न हि प्रव्राजिते रामे जीविष्यति महीपतिः । मृते दशरथे व्यक्तं विलोपस्तदनन्तरम् ॥

महीपतिः	''சக்கிரவர்த்தியார்,	दशरथे	தசரதசக்கிரவர்த்தியார்
रामे	ஸ்ரீராமர்	मृते	மாண்டபிறகு
प्रव्राजिते	வனவாசம் பூண்டிருக்கையில்	तदनन्तरं	அவரையொட்டியே
जीविष्यति न	பிழைத்திருக்கமாட்டார்.	विलोपः	உலகுக்கே நிர்மூல அழிவு என்பது
		व्यक्तं हि	சித்தம்.

ते विषं पिबतालोड्य क्षीणपुण्याः स्म दुर्गताः । राघवं वाऽनुगच्छध्वमश्रुतिं वाऽपि गच्छत ॥

क्षीणपुण्याः	''புண்யமழியப்பெற்றவர்களாய்	अनुगच्छध्वं	ஆசராகிவிடுங்கள்
दुर्गताः	கஷ்டதசையிலிருக்கும்	अपि वा	இதில்லையென்றால்
ते	அந்த நீங்கள்	अश्रुतिं	உங்கள் சமாசாரம் எதுவும் எங்கள் செவிக்கெட்டாதவண்ணமாயும், உங்கள் முகமறியாதவண்ணமாயிருக்கும் ஓர் தூரதேசத்திற்கு
आलोड्य	தீர்க்காலோசனைசெய்து,		
विषं	விஷத்தையாவது		
पिबत स्म	குடியுங்கள்.		
वा	அல்லது		
राघवं	ஸ்ரீராமரிடம்	गच्छत	போய்விடுங்கள்.

मिथ्या प्रव्राजितो रामः सभार्यः सहलक्ष्मणः । भरते संनिविष्टाः स्मः सौनिके पशवो यथा ॥

सभार्यः	''தர்மபத்னிஸமேதராகவும்,	सौनिके	இறைச்சிக்காரனிடம்
सहलक्ष्मणः	லக்ஷ்மணரோடும்	पशवः	ஆடுமாடுகள்
रामः	ஸ்ரீராமர்	यथा	போல
मिथ्या	தாறுமாறாய்	भरते	பரதனிடத்தில்
प्रव्राजितः	ஓட்டப்பட்டிருக்கிறார்.	संनिविष्टाः स्मः	நாங்கள் வாழப்போகின்றோம்.

पूर्णचन्द्राननः श्यामो गूढजत्रुररिंदमः । आजानुबाहुः पद्माक्षो रामो लक्ष्मणपूर्वजः ॥

लक्ष्मणपूर्वजः	''லக்ஷ்மணருக்குத் தமயனாகிய
रामः	ஸ்ரீராமர்,
पूर्णचन्द्राननः	பூர்ணசந்திரன்போன்ற திருமுகமண்டலமுடையவர்.
श्यामः	ச்யாமளவர்ணத்திருமேனியுடையவர்.
गूढजत्रुः	தசைப்பற்றால் மறைந்த தோள்களின் சக்தியுடையவர்.
अरिन्दमः	சத்ருக்களை வெல்லும் திறமையுற்றவர்.
आजानबाहुः	முழந்தாள்வரையில் நீண்ட திருக்கைகளையுடையவர்.
पद्माक्षः	செந்தாமரைபோன்ற கண்களையுடையவர்.

पूर्वाभिभाषी मधुरः सत्यवादी महाबलः । सौम्यश्च सर्वलोकस्य चन्द्रवत्प्रियदर्शनः ॥

पूर्वाभिभाषी	''செருக்கின்றி தாமே முன்பேசுபவர்.
मधुरः	திகழுங்கட்டழகு வாய்ந்த திருமேனியுடையவர்.
सत्यवादी	சொன்னசொல் தவறுதவர்.
महाबलः	மகா சக்தி படைக்கப்பெற்றவர்
सौम्यः	சாது.
सर्वलोकस्य च	உலகுக்கு எல்லாமும்
चन्द्रवत्	சந்திரனைப்
प्रियदर्शनः	இனியராய் விளங்குகின்றவர்.

नूनं पुरुषशार्दूलो मत्तमातङ्गविक्रमः । शोभयिष्यत्यरण्यानि विचरन्स महारथः ॥ ३१ ॥

पुरुषशार्दूलः	''புருஷோத்தமர்.
मत्तमातङ्गविक्रमः	மதயானைபோன்ற நடையை யுடையவர்.
महारथः	மகாரதர்.
सः	அவர்,
अरण्यानि	காடுகளில்
विचरन्	சஞ்சரிப்பவராகி
नूनं	இப்பவும், எப்பவும்
शोभयिष्यति	பெருமைபெற்று விளங்குவார்.'

तास्तथा विलपन्त्यस्तु नगरे नागराः स्त्रियः । चुक्रुशुर्दुःखसंतप्ता मृत्योरिव भयागमे ॥

नगरे	நகரில்
ताः	அந்த
नागराः	நகரவாஸிகளாகிய
स्त्रियः	ஸ்த்ரீகள்
तथा	மேற்கண்டவண்ணமாய்
विलपन्त्यः	புலம்பிக்கொண்டு
मृत्योः	யமனுடைய
भयागमे तु	வரவையறிந்து உள்ளம் நடுக்கமுறும் சமயத்தில்
इव	எவ்வண்ணமோ, அவ்வண்ணமே
दुःखसन्तप्ताः	துக்கத்தால் பரிதபிக்கின்றவர்களாகி
चुक्रुशुः	கூவியழுதார்கள்.

इत्येवं विलपन्तीनां स्त्रीणां वेश्मसु राघवम् । जगामास्तं दिनकरो रजनी चाभ्यवर्तत ॥

वेश्मसु	வீடுகளில்
स्त्रीणां	மாதர்கள்
राघवं	ஸ்ரீராமரையே நினைத்து
इति एवं	இவ்வண்ணம்
विलपन्तीनां	புலம்பியழுதுகொண்டிருக்கையில்
दिनकरः	சூரியபகவான்
अस्तं	அத்தமனகிரியை
जगाम	அடைந்தார்.
रजनी	இரவு
अभ्यवर्तत	தோன்றிற்று.

नष्टज्वलनसम्पाता प्रशान्ताध्यायसत्कथा । तिमिरौघानुलिप्तेव सा तदा नगरी बभौ ॥

तदा	அப்பொழுது	प्रशान्ताध्याय-सत्कथा	வேதகோஷமும், புராணமோதுவதுமில்லாத
सा	அந்த	इव	முற்றிலும் [தாய்
नगरी	நகரம்	तिमिरौघानुलिप्ता	எங்குபார்த்தாலும் இருட்டிக்கிடக்கிறதாக
नष्टज्वलनसंपाता	தீமூட்டுவது என்பதே இல்லாததாய்	बभौ	இருந்தது. [வும்

उपशान्तवणिक्पण्या नष्टहर्षा निराश्रया । अयोध्या नगरी चासीन्नष्टतारमिवाम्बरम् ॥

अयोध्या	அயோத்திமா	उपशान्त-वणिक्पण्या च	மூடப்பட்டு உள்ளேயே கிடக்கின்ற கடைப்பண்டங்களையுடையதாயும்
नगरी	நகர்	नष्टतारं	நக்ஷத்ரங்களற்ற
निराश्रया	தஞ்சமாய் புகுமிடமில்லாததாய்	अम्बरं इव	ஆகாயம்போல்
नष्टहर्षा	உற்சாஹமொழிந்ததாய்	आसीत्	இருந்தது

तथा स्त्रियो रामनिमित्तमातुरा यथा सुते भ्रातरि वा विवासिते ।
विलप्य दीना रुरुदुर्विचेतसः सुतैर्हि तासामधिको हि सोऽभवत् ॥ ३६ ॥

स्त्रियः	வனிதைகள்	दीनाः	எளிமையுற்றவர்களாய்
सुते	வயிற்றிற்பிறந்த பிள்ளையோ,	विचेतसः	மனம் முறிந்தவர்களாய்
भ्रातरि वा	உடன்பிறந்த சகோதரனோ,	विलप्य	புலம்பி
विवासिते	காட்டிற்கு ஓட்டிவிடப்படில்	रुरुदुः	கேவி அழுதார்கள்.
यथा वा तथा	எவ்வண்ணமோ அவ்வண்ணமே	हि	ஏனெனில்
रामनिमित्तं	ஸ்ரீராமருக்காக	तासां	அவர்களுக்கு
आतुराः	துயரப்படுகின்றவர்களாய்	सः हि	அவர் ஒருவர்தான்
		सुतैः अधिकः	வயிற்றிற்பிறந்த புதல்வர்களைவிட மேம்பட்டவராய்
		अभवत्	விளங்கினார்

प्रशान्तगीतोत्सवनृत्तवादिनी व्यपास्तहर्षा पिहितापणोदया ।
तदा ह्ययोध्या नगरी बभूव सा महार्णवः संक्षुभितोदको यथा ॥ ३७ ॥

तदा	அப்பொழுது	प्रशान्तगीतोत्सव नृत्तवादिनी	பாடல், உத்ஸவம், ஆட்டம், வாத்யமிவைகளில்லாததாய்
सा	அந்த	व्यपास्तहर्षा	உற்சாகம் குன்றியதாய்,
अयोध्या नगरी	அயோத்திமா நகர்	पिहिता-पणोदया हि	மூடிக்கிடந்த சந்தக்கதவுகளையுடையதாயும்,
संक्षुभितोदकः	ஜலமெல்லாமும் சக்தியாய்போய்விட்ட	बभूव	இருந்தது
महार्णवः यथा	சமுத்திரம்போல்		

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे अष्टचत्वारिंशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 4285 — अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1930

एकोनपञ्चाशः सर्गः— நாற்பத்தொன்பதாவது ஸர்க்கம் || ४९ ||

गोमत्यादिनदीतरणम्— கோமதீ முதலிய நதிகளை தாண்டுவது.

रामोऽपि रात्रिशेषेण तेनैव महदन्तरम् । जगाम पुरुषव्याघ्रः पितुराज्ञामनुस्मरन् ॥ १ ॥

पितुः	தந்தையின்	रामः	ஸ்ரீராமர்
आज्ञां एव	ஆக்கினையையே	तेन	அந்த
अनुस्मरन्	தலைக்கட்டுவதில் உறுதி கொண்ட	रात्रिशेषेण अपि	இரவு பொழுதுவிடிவதன் முன்னமேயே
		महत् अन्तरं	நெடுந்தொலை
पुरुषव्याघ्रः	புருஷோத்தமராகும்	जगाम	யாத்ரை செய்தார்.

तथैव गच्छतस्तस्य व्यपायाद्रजनी शिवा । उपास्य तु शिवां सन्ध्यां विषयान्तं व्यगाहत ॥

तथा	அவ்வாறு	व्यगाहत	வெளியில் வந்து
गच्छतः	பிரயாணம் செய்துகொண்டிருந்த		— சேர்ந்தார்.
तस्य	அவருக்கு		
रजनी एव	இரவும்	तु	இவ்விஷயத்தில்
शिवा	சுபமாக		
व्यपायात्	கழிந்தது.	शिवां	புண்யகரமாகிய
विषयान्तं	பல கிராமங்களும், நகர்களும், நாடுகளுமடங்கிய பெரிய தேசத்தினெல்லைக்கு (தென் கோசலதேசம்)	सन्ध्यां	காலைச்சந்தியாவந்தனத்தை
		उपास्य	செய்தருளினார்

ग्रामान्विकृष्टसीमान्तान् पुष्पितानि वनानि च । पश्यन्नतिययौ शीघ्रं शनैरिव हयोत्तमैः ॥
शृण्वन्वाचो मनुष्याणां ग्रामसंवासवासिनाम् ॥ ३ ॥

विकृष्ट-सीमान्तान्	நன்றாக உழைப்பட்டிருக்கும் நிலைகளையுடைய	शृण्वन्	திருச்செவிசாற்றி அருளிய அவர்
ग्रामान्	கிராமங்களையும்	शीघ्रं इव	தட்சணமே
पुष्पितानि	புஷ்பங்கள் தளிர்த்து மலர்ந்திருக்கின்ற	शनैः	நிச்சப்தமாகிய நடை கொண்டு
वनानि च	உத்யானவனங்களையும்,	हयोत्तमैः	சிறந்த குதிரைகளோடு
पश्यन्	கண் குளிரப் பார்க்கின்றவராய்		
ग्रामसंवासवासिनां	கிராமவீடுகளில் வஸிக்கும்	अतिययौ	தானிருக்கிறது பிறரால் காணமுடியாததாகிய ஓர் இடத்தில் மறைந்து நின்றுவிட்டனர்.
मनुष्याणां	ஜனங்களுடைய		
वाचः	பின்வரும் மொழிகளுக்கு		

विगर्हितां हि कैकेयीं क्रूरां क्रूरेण कर्मणा । राजानं धिग्दशरथं कामस्य वशमागतम् ॥

क्रूरां	"கருணையற்றவளென
विगर्हितां	யாவராலும் பழிக்கப்பெற்றவளாகிய
कैकेयीं	கைகேயிதேவியாருக்கும்
कामस्य	இவ்வுலகில் எதொன்றை சர்வவுமாய்கொண்டிருக்கின்றுரோ, அதற்கும் (தர்மத்திற்கும் என்பது பாவம்)
वशं आगतं	ஈடுபட்ட
दशरथं	தசரத
राजानं हि	சக்கிரவர்த்தியாருக்குத்தான்
कर्मणा	ஓர் தர்மச்செயலால்
क्रूरेण	யாவருக்கும் மனவேதனையை விளைவிக்கின்றமையால்
धिक्	ஐயோ! என்ன கஷ்டம்'

हा नृशंसाऽद्य कैकेयी पापा पापानुबन्धिनी । तीक्ष्णा संभिन्नमर्यादा तीक्ष्णे कर्मणि वर्तते ॥

हा	என்ன ஆச்சரியம்! ஐய்யோ!
तीक्ष्णा	கணவரிடம் பத்திமைகொண்டு திருவுளம் எள்ளளவும் கோணுது நடந்துவருகிறவளென
नृशंसा	உலகஜனங்களால் புகழ்ந்து கொண்டாடப்பட்டவளாகிய
कैकेयी	கைகேயிதேவியார்
अद्य	இப்பொழுது
पापानुबन्धिनी	துர்தசையை அடைந்தவளாகி
संभिन्नमर्यादा	இதுவரையில் அனுஷ்டித்துவந்த நல்லொழுக்கத்தை முற்றிலும் முறித்து எறிந்தவளாய்,
पापा	துஷ்டையாய்
तीक्ष्णे	எவர்க்கும் அஹிதமாயிருக்கின்ற
कर्मणि	காரியத்தில்
वर्तते	அவலம்பித்திருக்கிருள்.

या पुत्रमीदृशं राज्ञः प्रवासयति धार्मिकम् । वनवासे महाप्राज्ञं सानुक्रोशं जितेन्द्रियम् ॥

राज्ञः	"சக்கிரவர்த்தியாரின்
ईदृशं	இப்படியாய் உத்தம குணங்களுடைய அதாவது
धार्मिकं	தார்மிகராயும்
महाप्राज्ञं	மகாபுத்திமானையும்,
सानुक्रोशं	தயாளுவாயும்,
जितेन्द्रियं	ஐம்புலன்களையுமடக்கினவருமான
पुत्रं	திருக்குமாரனை
या	அந்த அவளே
वनवासे	வனவாசத்தில்
प्रवासयति	செல்லவிடுகிருள்.

कथं नाम महाभागा सीता जनकनन्दिनी । सदा सुखेष्वभिरता दुःखान्यनुभविष्यति ॥

महाभागा	"மகா பாக்யவதியும்
सदा	இதுவரையில் எக்காலத்திலும்
सुखेषु	சௌகர்யங்களில்
अभिरता	இருந்தவளும்,
जनकनन्दिनी	ஜனகமஹாராஜரின் திருமகளுமாகிய
सीता	ஸீதாபிராட்டியார்,
दुःखानि	கஷ்டங்களை
कथं नाम	எப்படித்தான்
अनुभविष्यति	சகிப்பாள்?

अहो दशरथो राजा निःस्नेहः स्वसुतं प्रियम् । प्रजानामनघं रामं परित्यक्तुमिहेच्छति ॥

अहो	“என்ன ஆச்சரியம்!	स्वसुतं	தன் திருமகனுமாகிய
दशरथः	தசரத	रामं	ஸ்ரீராமரை
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்	इह	இப்பொழுது
प्रजानां	ஜனங்களுக்கு	निस्स्नेहः	கருணையற்றவராய்
प्रियं	இனியரும்	परित्यक्तुं	ஊரைவிட்டுத்துரத்த
अनघं	நிரபராதியும்,	इच्छति	இணங்கியிருக்கிறார்.”

एता वाचो मनुष्याणां ग्रामसंवासवासिनाम् । शृण्वन्नतिययौ वीरः कोसलान्कोसलेश्वरः ॥

वीरः	தருமவீரரென	एताः	மேற்கண்ட
कोसलेश्वरः	அயோத்திமாநகரில் முதல்மைபெற்று விளங்கிய அவர்	वाचः	மொழிகளுக்கு
ग्रामसंवास वासिनां	கிராமவீடுகளில் வசித்துக்கொண்டிருந்த	शृण्वन्	திருச்செவிசார்த்திக் கொண்டு
मनुष्याणां	ஜனங்களுடைய	कोसलान्	கோஸலநாட்டின் கிராமங்களை
		अतिययौ	கடந்தார்.

ततो वेदश्रुतिं नाम शीततोयवहां नदीम् । उत्तीर्याभिमुखः प्रायादगस्त्याध्युषितां दिशम् ॥

ततः	அதன்மேல்	अगस्त्याध्युषितां	அகஸ்த்யமாமுனிவர் வசித்துக்கொண்டிருக்கும்
शीततोयवहां	குளிர்ந்த நீரோடப்பெற்[ற	दिशं	திசையை
वेदश्रुतिं	வேதச்ருதி	अभिमुखः	நோக்கி
नाम	என்ற	प्रायात्	எழுந்தருளினார்.
नदीं	நதியை		
उत्तीर्य	கடந்து		

गत्वा तु सुचिरं कालं ततः शीतजलां नदीम् । गोमतीं गोयुतानूपामतरत्सागरङ्गमाम् ॥

सुचिरं	நீண்ட	गोयुतानूपां	இருகரைகளிலும் பசுமாடுகள் பல இருக்கப்பெற்றதும்
कालं	காலம்	सागरङ्गमां	சமுத்திரத்தை நோக்கி ஓடிக்கொண்டிருக்கிறதுமாகிய
गत्वा	யாத்திரைசெய்து.	गोमतीं	கோமதி என்ற
ततः	அதன்மேல்	नदीं अतरत्	நதியை தாண்டினார்.
तु	இப்பொழுது		
शीतजलां	குளிர்ந்தஜலத்தையுடையதும்,		

गोमतीं चाप्यतिक्रम्य राघवः शीघ्रगैर्हयैः । मयूरहंसाभिरुतामतरत्स्यन्दिकां नदीम् ।

राघवः	ஸ்ரீராமர்,	मयूर-हंसाभिरुतां	மயில்களாலும், அன்னங்களாலும் ஒலித்துக்கொண்டிருக்கும்
गोमतीं	கோமதி என்ற நதியை	स्यन्दिकां	சியந்திகை என்ற
अतिक्रम्य च	கடந்து பின்னர்	नदीं	நதியை
शीघ्रगैः	விரைவாகச்செல்லும்	अतरत्	தாண்டினார்.
हयैः अपि	குதிரைகளோடேயே		

स महीं मनुना राज्ञा दत्तामिक्ष्वाकवे पुरा । स्फीतां राष्ट्रावृतां रामो वैदेहीमन्वदर्शयत् ॥

सः रामः	அந்த ஸ்ரீராமர்	इक्ष्वाकवे	இக்ஷ்வாகுவின் பொருட்டு,
वैदेहीं	வைதேஹியாருக்கு	दत्तां	அளிக்கப்பட்டதாகவும்
महीं	(கடந்துசென்ற அந்த) தேசத்தைப்பற்றி	राष्ट्रावृतां	நீர்வளநிலவளங்கள் பொருந்தி பொருள் மிகிந்துள்ளதாகவும்,
पुरा	முற்காலத்தில்	स्फीतां	அனேக நாடுகளையுடையதாகவும்,
मनुना	மனு	अन्वदर्शयत्	எடுத்துரைத்தார்.
राज्ञा	சக்கிரவர்த்தியாரால்		

सूत इत्येवमाभाष्य सारथिं तमभीक्ष्णशः । हंसमत्तस्वरः श्रीमानुवाच पुरुषर्षभः ॥ १४ ॥

सारथिं	ஸாரதியிடம்,	श्रीमान्	மூவுலகிலும் கொண்டாடப்படுமவர்.
अभीक्ष्णशः	அடிக்கடி,	तं	அவரை
हंसमत्तस्वरः	பேச்சொலிக்கொண்டு	सूत	"சாரதியே! சுமந்திரரே
आभाष्य	ஸம்பாஷணை செய்துகொண்டு,	इति	என்றைழத்து,
		एवं	பின்வரும் மொழியை
पुरुषर्षभः	புருஷோத்தமரென	उवाच	அருளிச்செய்தார்.

[திருவுளத்தில் யாரிடத்திலும் அருமை, பொருமை, காய்மாகாரம், எரிச்செல், துறுகண், வன்கண், ஆற்ருமை, இவைகளில் எதுவும், எள்ளளவும் இல்லாதிருப்பதையும் எவ்வகையாலும் உவப்பு ஒன்றே மேலிட்டிருப்பதையும் நன்கு விளங்கக் காட்டுகிற பேச்சொல்லிக்கொண்டு,]

कदाऽहं पुनरागम्य सरय्वाः पुष्पिते वने । मृगयां पर्यटिष्यामि मात्रा पित्रा च सङ्गतः ॥

अहं	"நான்	पुष्पिते	பூக்கள் மலர்ந்து மணம்கமிழ்கின்ற
पुनः	மீளவும்,	वने	வனத்தில்
मात्रा	தாயாருடனும்,	आगम्य	புகுந்து,
पित्रा च	தந்தையாருடனும்,	मृगयां	வேட்டையை
सङ्गतः	இருக்கின்றவனாகி	कदा	எப்பொழுது
सरय्वाः	ஸ்ரயூநதியினது	पर्यटिष्यामि	புரிவானே!

राजर्षीणां हि लोकेऽस्मिन्नत्यर्थं मृगया वने । काले वृतां तां मनुजैर्धन्विनामभिकाङ्क्षिताम् ॥

अत्यर्थमभिकाङ्क्षामि मृगयां सरयूवने । रतिर्ह्येषाऽतुला लोके राजर्षिगणसंमता ॥ १७ ॥

अस्मिन्	"இந்த	मृगया	வேட்டை
लोके	உலகில்	राजर्षिगण-संमता	ராஜரிஷிகணங்களாலும் ஒப்புக்கொள்ளப்பட்டது.
वने	வனத்தில்		
एषा	இந்த		

रतिः	ஒழிவுசமயங்களில் அனுஷ்டிக்கத்தக்கது	रत्यर्थं	விளையாட்டில் பொழுது போக்குவதற்காக
अतुला हि	தோஷரஹிதமாயுமிருக்க வேண்டியது.	काले	விதிக்கப்பட்டகாலத்தில்
तां हि	அப்படிப்பட்டதாகியதும்	अभिकाङ्क्षितां	அதிக விருப்பமாயிருக்கும்
लोके	உலகில்	मृगयां	வேட்டையை
मनुजैः	மானிடர்களால்	सरयूवने	சரயூநதியைச்சார்ந்த வனத்தில்
वृतां	ஒப்புக்கொள்ளப்பட்டதாகியதும்,	अत्यर्थं	மிகவும்
धन्विनां	வில்லாளிகளான	अभिकाङ्क्षामि	நான் விரும்புகின்றேன்.
राजर्षीणां	ராஜரிஷிகளுக்கு		

स तमध्वानमैक्ष्वाकः सूतं मधुरया गिरा । तं तमर्थमभिप्रेत्य ययौ वाक्यमुदीरयन् ॥ १८ ॥

सः	அந்த	वाक्यं	சம்பாஷணையை
ऐक्ष्वाकः	இக்ஷ்வாகுவம்சத்தவர் (ஸ்ரீராமர்)	मधुरया	மதுரமாகிய
सूतं	சாரதிக்கு	गिरा	சொற்கொண்டு
तं तं अर्थं अभिप्रेत्य	அந்த அந்த பிரசித்தியை உத்தேசித்து அதற்கு ஏற்றவண்ணமாய்	उदीरयन्	செய்துகொண்டு
		तं	அந்த
		अध्वानं	வழியை
		ययौ	கடந்தெழுந்தருளினார்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये

अयोध्याकाण्डे एकोनपञ्चाशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 4303 —— अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1948

पञ्चाशः सर्गः— ஐம்பதாவது ஸர்க்கம் ॥ ५० ॥

गङ्गातीरे गुहसमागमः— கங்கக்கரையில் குகனுடன் சேர்வது

विशालान् कोसलान्रम्यान्यात्वा लक्ष्मणपूर्वजः

अयोध्याभिमुखो धीमान् प्राञ्जलिर्वाक्यमब्रवीत् ॥ १ ॥

धीमान्	மஹாபிராக்ஞராகிய	प्राञ्जलिः	அஞ்சலிஹஸ்தராகி
लक्ष्मणपूर्वजः	லக்ஷ்மணரின் தமையனார், ஸ்ரீராமர்,	अयोध्याभिमुखः	அயோத்தியை நோக்கிபார்க்கும்வண்ணமாய் நின்றுகொண்டு
विशालान्	விசாலமாய்	वाक्यं	பின்வரும் திருவாக்கை
रम्यान्	அழகுவாய்ந்த	अब्रवीत्	திருவாய்மலர்ந்தருளினார்
कोसलान्	கோஸலநாடுகளை		
यात्वा	கடந்தபிறகு,		

आपृच्छे त्वां पुरि श्रेष्ठे काकुत्स्थपरिपालिते । दैवतानि च यानि त्वां पालयन्त्यावसन्ति च ॥

काकुत्स्थ-परिपालिते	"காகுத்தர்களினால் பரிபாலனம்செய்யப்பட்ட	आवसन्ति	பக்கலில் இருந்துகொண்
श्रेष्ठे	உத்தம	पालयन्ति	பாதுகாக்கும்
पुरि	நகரே!	दैवतानि	தெய்வங்கள்
त्वां च	உன்னையும்	यानि च	எவைகளோ அவைகளையும்
त्वां	உன்னை	आपृच्छे	நான் விடைகேட்டுக் கொள்ளுகிறேன்

निवृत्तवनवासस्त्वामनृणो जगतीपतेः । पुनर्द्रक्ष्यामि मात्रा च पित्रा च सह सङ्गतः ॥ ३ ॥

निवृत्तवनवासः	"வனவாஸத்தை பூர்த்திசெய்தவனாய்	पित्रा च	தந்தையாருடனும்
जगतीपतेः	சக்கிரவர்த்தியாருக்கு	सह	கூட
अनृणः	செய்யவேண்டிய கடமையை செய்துமுடித்தவனாய்	सङ्गतः	வாசம் செய்கின்றவனாய்
मात्रा च	தாயாருடனும்,	त्वां	உன்னை
		पुनः	மறுபடி
		द्रक्ष्यामि	நான் கண்டு மகிழ்வுறுவேன்"

ततो रुचिरताम्राक्षो भुजमुद्यम्य दक्षिणम् । अश्रुपूर्णमुखो दीनोऽब्रवीज्जानपदं जनम् ॥

ततः	அவ்விடத்தில்	अश्रुपूर्णमुखः	கண்ணீர் அப்பிய திருமுகமண்டலமுடையவராய், அவர்
जानपदं जनं	நாட்டுப்புற ஜனசமூகத்தை	दक्षिणं	வலது
दीनः	அவர்கள்படும் கஷ்டத்தில் அனுதாபப்பட்டு உருகி இரக்கமுற்றவராய்,	भुजं	புஜத்தை
रुचिरताम्राक्षः	தேஜோமயமாய் விளங்கும் இரு திருக்கண்ணும் கலங்கி சிவந்திருக்கப்பெற்றவராய்	उद्यम्य	உயரவெடுத்தசைத்து
		अब्रवीत्	பின்வருமாறு திருவாய் மலர்ந்தருளினார்.

अनुक्रोशो दया चैव यथार्हं मयि वः कृतः । चिरं दुःखस्य पापीयो गम्यतामर्थसिद्धये ॥

मयि	"என்விஷயத்தில்	गम्यतां	எனக்குபோகவிடை கொடுக்கப்படட்டும்
वः	உங்களுடைய		
दया च	அனுதாபமாகிற		
अनुक्रोशः	அருள்		
यथार्हं एव	உள்ளபடியே	दुःखस्य	துக்கத்திற்கு
कृतः	என்னால் க்ரஹிக்கப்பட்டது	चिरं	இன்றும் வெகுகாலம் கொடுப்பதென்பது
अर्थ-सिद्धये	இவ்வுலகில் எவனும் ஏதொன்றை சம்பாதிக்கவேண்டுமோ அந்த அர்த்தத்தை சம்பாதிப்பதின்பொருட்டு	पापीयः	அதற்கு அதிகமாகிய கஷ்டம்

तेऽभिवाद्य महात्मानं कृत्वा चापि प्रदक्षिणम् ।
विलपन्तो नरा घोरं व्यतिष्ठन्त क्वचित्क्वचित् ॥ ६ ॥

ते	அந்த
नरा:	ஜனங்கள்
महात्मानं	மகாத்மாவாகுமவரை
अभिवाद्य च	முடிதாழ்த்தி நமஸ்கரித்து
प्रदक्षिणं कृत्वा	வலம்வந்து,
घोरं	உருக்கமாய்
विलपन्तः	புலம்பி அழுகின்றவர்களாய்,
क्वचित् क्वचित्	இங்குமங்குமாய்
व्यतिष्ठन्त अपि	பரவி அங்கேயே நின்றுகொண்டிருந்தார்கள்.

तथा विलपतां तेषामतृप्तानां च राघवः । अचक्षुर्विषयं प्रायाद्यथार्कः क्षणदामुखे ॥

राघवः च	ஸ்ரீராமரும்
तथा	அவ்வண்ணம்,
अतृप्तानां	மனத்தெளிவுபெருது
विलपतां	புலம்பியழுதுகொண்டிருக்கும்
तेषां	அவர்களுக்கு
अचक्षुर्विषयं	கட்புலனுகாதிருக்கும் தூரம் வரைக்கும்
क्षणदामुखे	சாயங்காலத்தில்,
अर्कः	சூரியபகவான்
यथा	எவ்வண்ணமோ, அவ்வண்ணமே,
प्रायात्	வேகமாய் எழுந்தருளிவிட்டனர்

ततो धान्यधनोपेतान्दानशीलजनाञ्छिवान् । अकुतश्चिद्भयान्रम्यांश्चैत्ययूपसमावृतान् ॥
उद्यानाम्रवणोपेतान् सम्पन्नसलिलाशयान् । तुष्टपुष्टजनाकीर्णान् गोपगोकुलसेवितान् ॥
रक्षणीयान्नरेन्द्राणां ब्रह्मघोषाभिनादितान् । रथेन पुरुषव्याघ्रः कोसलानत्यवर्तत ॥ १० ॥

ततः	அங்கிருந்து
पुरुषव्याघ्रः	புருஷோத்தமராகுமவர்
रथेन	திருத்தேர்மீது எழுந்தருளியவண்ணமே
धान्य:-धनोपेतान्	தனதான்யங்கள் நிறைந்துள்ளவைகளும்
दानशील-जनान्	அன்னதானத்தையே சலியாது செய்யும் ஜனங்களையுடையவைகளும்
शिवान्	பிணியென்பதே எங்குமில்லாதவைகளும்
अकुतश्चिद्भयान्	இதர எந்தகஷ்டமும் இல்லாதவைகளும்,
रम्यान्	அழகுவாய்ந்தவைகளும்
चैत्ययूप-समावृतान्	யாகயூபஸ்தம்பங்கள் நிறைந்துள்ளவைகளும்,
उद्यानाम्रवणो-पेतान्	பூஞ்சோலைகள், மாஞ்சோலைகள், நிறைந்துள்ளவைகளும்,
सम्पन्न-सलिलाशयान्	அற்புதமாம் அமைக்கப்பட்டவைகளாகிய நீர் நிறைந்த குளங்களையுடையவைகளும்,
तुष्टपुष्ट-जनाकीर्णान्	குறைவற்றதும், நோவற்றதுமாகி வாழ்வுற்று மனத்திருப்தி கொண்ட ஜனங்கள் நிறைந்துள்ளவைகளும்,
गोपगोकुल-सेवितान्	இடையர்களும, பசுமாட்டுத்தொழுக்களும் நிறைந்துள்ளவைகளும்,

नरेन्द्राणां — இதரமன்னர்களுக்கு
रक्षणीयान् — அனுகரிவொண்ணுத வைகளும்,
ब्रह्मघोषाभिनादितान् — வேதகோஷங்களால் எங்குபார்த்தாலும் ஒலிக்கப்பெற்று விளங்குகிறவைகளுமாகிய
कोसलान् — கோஸலநாடுகளை
अत्यवर्तत — கடந்தெழுந்தருளினுர்.

मध्येन मुदितं स्फीतं रम्योद्यानसमाकुलम्। राज्यं भोग्यं नरेन्द्राणां ययौ धृतिमतां वरः॥

धृतिमतां — ஏற்றுக்கொண்ட தொழில்களையெல்லாம் சரிவர செய்துமுடிக்கின்றவர்களில்
वरः — தலைமைப்பெற்று விளங்குமவர்
मुदितं — மகிழ்ச்சியைவிளைவிப்பதும்
स्फीतं — திகழ்ந்து விளங்குவதும்
रम्योद्यानसमाकुलं — அழகுவாய்ந்த உத்யானங்களால் நிறையப் பெற்று விளங்குகிறதும்
नरेद्राणां — அரசர்களுக்கு
भोग्यं — கண்குளிரப்பார்த்துக் கொண்டாடத்தக்க காட்சியாயுமிருக்கும்
राज्यं — இராஜ்யத்தை
मध्येन — வழிப்போக்கர்கள் செல்லும் வழியாகவே
ययौ — எழுந்தருளினுர்.

ततस्त्रिपथगां दिव्यां शीततोयामशैवलाम्। ददर्श राघवो गङ्गां पुण्यामृषिनिषेविताम्॥

ततः — அதன்மேல்,
राघवः — ஸ்ரீராமர்
त्रिपथगां — சுவர்க்கத்திலும், பூமியிலும், பாதாளலோகத்திலும் ஓடுகிறதும்
अशैवलां — பாசி நீங்கிய
शीततोयां — குளிர்ந்த நீரோட்டமுடையதும்,
दिव्यां — தெய்வத்தன்மையுடையதாய்
पुण्यां — நற்கதி அளிக்கவல்லதும்,
ऋषिनिषेवितां — ரிஷிகளால் பூஜிக்கப்படுகிறதுமாகிய
गङ्गां ददर्श — கங்காநதியைக்கண்டார்.

आश्रमैरविदूरस्थैः श्रीमद्भिः समलंकृताम्। कालेऽप्सरोभिर्हृष्टाभिः सेविताम्भोह्रदां शिवाम्॥

देवदानवगन्धर्वैः किन्नरैरुपशोभिताम्। नानागन्धर्वपत्नीभिः सेवितां सततं शिवाम्॥

अविदूरस्थैः — சமீபத்திலுள்ள
श्रीमद्भिः — புண்ணிய
आश्रमैः — ஆச்ரமங்களால்
समलंकृतां — அழகுவாய்ந்து விளங்கப்பெற்றதும்,
काले — உசிதகாலத்தில்
हृष्टाभिः — அகமகிழ்ந்த
अप्सरोभिः — அப்ஸரஸ்களால்
सेविताम्भोह्रदां — ஜலக்ரீடை செய்யப்பட்ட நீர் நிறைந்த மடுக்களையுடையதும்
शिवां — ஆரோக்யத்தை அளிக்க வல்லதும்
देवदानवगन्धर्वैः — தேவதானவகந்தர்வர்களாலும்
किन्नरैः — சின்னர்களாலும்
उपशोभितां — ஆச்ரயிக்கப் பட்டதும்
नानागन्धर्वपत्नीभिः — அனேக கந்தர்வபத்னிகளால்
सेवितां — கொண்டாடப்படுகிறதும்
सततं — எப்பொழுதும்,
शिवां — உத்ஸவகொண்டாட்டமுடையதும்.

देवक्रीडाशताकीर्णां देवोद्यानयुतां नदीम् । देवार्थमाकाशगमां विख्यातां देवपद्मिनीम् ॥
जलाघाताट्टहासोग्रां फेननिर्मलहासिनीम् । क्वचिद्वेणीकृतजलां क्वचिदावर्तशोभिताम् ॥
क्वचित्स्तिमितगम्भीरां क्वचिद्वेगजलाकुलाम् । क्वचिद्गम्भीरनिर्घोषां क्वचिद्भैरवनिस्वनाम् ॥
देवसङ्घाप्लुतजलां निर्मलोत्पलसंकुलाम् । क्वचिदाभोगपुलिनां क्वचिन्निर्मलवालुकाम् ॥

देवक्रीडा-शताकीर्णां — க்ரீடையில் பொழுது போக்கும் தேவர்களில் பலரால்நிறையப்பெற்று விளங்குகிறதும்,

देवोद्यानयुतां — தேவர்கட்கேயுரிய பல பூந்தோட்டங்களையுடையதும்

देवार्थं — வானவர்கள் நிமித்தமாக

आकाशगमां — ஆகாசத்தையடைந்ததும்

विख्यातां — திரிலோக பிரசித்தியுடையதும்

देवपद्मिनीं — தேவர்களுக்குரிய தாமரைகள் மலர்ந்த

नदीं — நதியையும்

जलाघाता-ट्टहासोग्रां — அலைகள் மோதுவதால் உண்டாகிற உக்கிரமான பேரொலிகளையுடையதும்

फेननिर्मल-हासिनीं — நுரையென்னும் நிர்மலமாகிய புன்னகை பொருந்தியதும்

क्वचित् — ஓரிடத்தில்

वेणीकृतजलां — கங்கை, யமுனை, சரஸ்வதி ஆகிய இம்மூன்று நதிகளின் சங்கம ஜலத்தையுடையதும்

क्वचित् — சிலவிடங்களில்

आवर्त-शोभितां — ஆழ்ந்த நீர்ச்சுழிகளில் அல்லது ஜலாவர்த்தங்களால் அழகுவாய்ந்து விளங்குகிறதும்,

क्वचित् — சிலவிடங்களில்

स्तिमितगम्भीरां — பக்திவிளைவிக்கும் நன்மையாயசைவற்றிருக்கிறதும்,

क्वचित् — சிலவிடங்களில்

वेगजलाकुलं — வேகமாய் ஓடிக்கொண்டிருக்கும் அபரிமிதமான ஜலத்தையுடையதும்,

क्वचित् — சிலவிடங்களில்

गम्भीरनिर्घोषां — பக்தி விளைவிக்குந்தன்மையையுற்று சப்தமாயிருக்கிறதும்,

क्वचित् — சிலவிடங்களில்

भैरवनिस्वानां — பயங்கரமான ஒலியையுடையதும்,

देवसंघाप्लुतजलां — தேவர்கூட்டங்களால் ஸ்நானம் செய்யப்படும் ஜலத்தையுடையதும்,

निर्मलोत्पल-संकुलां — நிர்மலமாகிய தாமரை புஷ்பங்களால் நிறைந்துள்ளதும்,

क्वचित् — சிலவிடங்களில்

आभोगपुलिनां — விசாலமான மணல்க்கரைகளையுடையதும்,

क्वचित् — சிலவிடங்களில்

निर्मलवालुकां — நிர்மலமான கூழாங்கல்களையுடையதும்,

हंससारससंघुष्टां चक्रवाकोपकूजिताम् । सदा मत्तैश्च विहगैरभिसंनादितान्तराम् ॥
क्वचित्तीररुहैर्वृक्षैर्मालाभिरुपशोभिताम् ॥ १९ ॥
क्वचित्फुल्लोत्पलच्छन्नां क्वचित्पद्मवनाकुलाम् । क्वचित्कुमुदषण्डैश्च कुड्मलैरुपशोभिताम् ॥
नानापुष्परजोध्वस्तां समदामिव च क्वचित् । व्यपेतमलसंघातां मणिनिर्मलदर्शनाम् ॥
दिशागजैर्वनगजैर्मत्तैश्च वरवारणैः । देवोपवाह्यैश्च मुहुः संनादितवनान्तराम् ॥ २२ ॥

हंससारस-संघुष्टां	அன்னங்களும் சாரசங்களும் சந்தித்துக்கொண்டிருக்கப்பெற்றதும்
चक्रवाकोपकूजितां	சக்கிரவாகங்களால் கூவப்பெற்றதும்
सदा	எப்பொழுதும்
मत्तैः	களித்துள்ள
विहगैः	பறவைகளால்
अभि-संनादितान्तरां च	எங்குபார்த்தாலும் ஒலிக்கப்படும் அந்தரங்கங்களையுடையதும்,
क्वचित्	சிலவிடங்களில்
मालाभिः	சரளரேகைமாருது
तीररुहैः	கரைகளில் முளைத்துள்ள
वृक्षैः	மரங்களால்
उपशोभितां	அழகுவாய்ந்து விளங்குகிறதும்,
क्वचित्	சிலவிடங்களில்
फुल्लोत्पलच्छन्नां	மலர்ந்த நீலோத்பலமலர்களால் மூடப்பெற்று விளங்குகிறதும்
क्वचित्	சிலவிடங்களில்
पद्मवनाकुलां	தாமரைக்காடுகள் நிரம்பப்பெற்றதும்,
क्वचित्	சிலவிடங்களில்
कुमुदषण्डैः	சந்திரனைக்கண்டால் மட்டும் மலரும் தன்மையுற்ற குமுதமெனும் ஆம்பல்களின் குவியல்களால்
कुड्मलैः	சதா மலர்ந்திருக்கின்றவைகளாய்
उपशोभितां	அழகுவாய்ந்து விளங்குகிறதும்,
मणिनिर्मल-दर्शनां च	வைடூர்யமணிபோல நிர்மலமாகக் காணப்படுகிறதும்,
क्वचित्	சிலவிடங்களில்
समदां	காமவெறிகொண்ட மடந்தையை
इव	போன்றதாகி
नानापुष्परजोध्वस्तां	பலவகைபுஷ்பபொடிகளால் பரப்பப்பட்டு
व्यपेतमल-सङ्घातां च	பிரத்யேகமாயிருக்கின்றமலினக்குவியல்களை உடையதாயிருக்கிறதாகவும்
वरवारणैः	யானைகளில் சிறந்த
दिशागजैः	ஐராவதம், வாமனம், , புண்டரீகம், குமுதம், அஞ்சனம், புஷ்பதந்தம், சார்வபௌமம், ஸுப்ரதீகம் என்ற எட்டுதிசாகஜங்களாலும்
मत्तैः	மதம்பிடித்த
वनगजैः च	வனகஜங்களாலும்
देवोपवाह्यैः	தேவர்களின் வாஹனங்களாலும்
मुहुः	ஓயாது
संनादितवनान्तरां	ஒலிக்கப்பெற்ற வன்பிரதேசங்களை உடையதும்,

प्रमदामिव यत्नेन भूषितां भूषणोत्तमैः । फलैः पुष्पैः किसलयैर्वृतां गुल्मैर्द्विजैस्तथा ॥
शिंशुमारैश्च नक्रैश्च भुजङ्गैश्च निषेविताम् । विष्णुपादच्युतां दिव्यामपापां पापनाशिनीम् ॥
तां शङ्करजटाजूटाद्भ्रष्टां सागरतेजसा । समुद्रमहिषीं गङ्गां सारसक्रौञ्चनादिताम् ॥
आससाद महाबाहुः शृङ्गवेरपुरं प्रति ॥ २५ ॥

भूषणोत्तमैः	சிறந்த ஆபரணங்கள்
फलैः	பழங்களாலும், [ஆகிற
पुष्पैः	புஷ்பங்களாலும்,
किसलयैः	துளசி முதலிய தளிர்களாலும்,
गुल्मैः	அழகாய் கட்டப்பட்ட படித்துறைகளாலும்
तथा	அவ்வண்ணமே
द्विजैः	மீன்களாலும்
वृतां	அழகுவாய்ந்து விளங்குகிறதாய்
यत्नेन	பகுச்ரத்தைகொண்டு
भूषितां	அலங்கரிக்கப்பட்ட
प्रमदां इव	மடந்தையைப்போலிருக்கிறதும்,
शिंशुमारैः च	கங்காதீர்த்தத்தில் மாத்திரம் கிடைக்கிறதாகிற சிம்சுமாரம் எனும் ஓர்வித மீன்களாலும்
नक्रैः च	முதலைகளாலும்,
भुजङ्गैः च	நீர்நாகங்களாலும்,
निषेवितां	வஸிக்கப்பெற்றதும்,
दिव्यां	மூவுலகத்தாராலும் போற்றிப்புகழ்ந்து கொண்டாடப்பட்டதாய்
विष्णुपादच्युतां	திருமாலின் திருவடிகளில் உற்பத்திகொண்டதும்
अपापां	பாபமற்றதும்,
पापनाशिनीं	பிறர்களின் பாபங்களை போக்கவல்லதும்
सागरतेजसा	சகரமன்னரின் கொள்ளுப்பேரனாகிய பகீரதனுடைய தபத்தின் மகிமையால்
शङ्कर-जटाजूटात्	சிவபெருமானது ஜடைமுடியிலிருந்து
भ्रष्टां	இறங்கிவந்ததும்
सारसक्रौञ्च-नादितां	சாரசம், கிரௌஞ்சம் என்கிற நீர்பறவைகள் ஒலித்துக்கொண்டிருக்கப்பெற்றதும்,
समुद्रमहिषीं च	சமுத்ரராஜனுக்குப் பட்டமஹிஷியாகிய
तां गङ्गां	அந்த கங்காநதிக்கு
महाबाहुः	மஹாபாகுவாகுமவர்
शृङ्गवेरपुरं प्रति	('மிர்ஜாபுரம்' என்னும் நகரத்தின் அருகில் அக்காலத்திலிருந்த) சிருங்கிபோபுரம் என்னும் நகரில்
आससाद	வந்து சேர்ந்தார்.

तामूर्मिकलिलावर्तामन्ववेक्ष्य महारथः । सुमन्त्रमब्रवीत्सूतमिहैवाद्य वसामहे ॥ २६ ॥

महारथः	மஹாரதராகுமவர்
ऊर्मिकलिलावर्तां	அலைகள் ஏராளமாய் மோதிக்கொண்டிருக்கும் சுழிகளையுடைய
तां	அதை
अन्ववेक्ष्य	நமஸ்காரம்செய்துவிட்டு
सूतं	சாரதியாகிய
सुमन्त्रं	சுமந்திரரிடம்
अब्रवीत्	பின்வருமாறு சொன்னார்
अद्य	"இன்று
इह एव	இவ்விடத்திலேயே
वसामहे	போக்குவோம்.

अविदूरादयं नद्या बहुपुष्पप्रवालवान् । सुमहानिङ्गुदीवृक्षो वसामोऽत्रैव सारथे ॥ २७ ॥

सारथे — ''சாரதியே!
नद्याः — நதியின்
अविदूरात् — அருகில்
बहुपुष्पप्रवालवान् — மிக்கமலர்களும் தளிர்களும் அடர்ந்ததாய்
सुमहान् — மிகப்பெரியதாயும் இருக்கும்
इङ्गुदीवृक्षः — ஓர் இங்குணமரம்
अयं — இதோ இருக்கிறது,
अत्र एव — இதன் அடியிலேயே
वसामः — இப்பொழுது இறங்குவோம்.

द्रक्ष्यामः सरितां श्रेष्ठां संमान्यसलिलां शिवाम् । देवदानवगन्धर्वमृगमानुषपक्षिणाम् ॥

देवदानवगन्धर्व-मृगमानुषपक्षिणां — ''தேவர்களுக்கும் தானவர்களுக்கும், கந்தர்வர்களுக்கும், சதுஷ்பாத ஜந்துக்களுக்கும், மனிதர்களுக்கும்,
सम्मान्य-सलिलां — மிக பூஜார்ஹமாய்க் கொண்டாடப்படும் ஜலத்தையுடையதும்,
शिवां — எவர்களுக்குமெப்படிப்பட்ட குறையையும் போக்க வல்லதாய்,
सरितां — நதிகளினுள்
श्रेष्ठां — முதன்மைபெற்று விளங்கும் இதை
द्रक्ष्यामः — நாம்சேவிப்போமாக.''

लक्ष्मणश्च सुमन्त्रश्च बाढमित्येव राघवम् । उक्त्वा तमिङ्गुदीवृक्षं तदोपययतुर्हयैः ॥ २९ ॥

लक्ष्मणः च — லக்ஷ்மணரும்,
सुमन्त्रः च — சுமந்திரரும்,
राघवं — ஸ்ரீராமரிடம்
बाढं एव — ''அவ்வண்ணமே ஆகுக''
इति — என்று
उक्त्वा — சொல்லிவிட்டு,
तदा — அதன்மேல்
तं — அந்த
इङ्गुदीवृक्षं — இங்குணமரத்தை
हयैः — குதிரைகளோடு
उपययतुः — சென்றார்கள்.

रामोऽभियाय तं रम्यं वृक्षमिक्ष्वाकुनन्दनः । रथादवातरत्तस्मात्सभार्यः सहलक्ष्मणः ॥

इक्ष्वाकुनन्दनः — இக்ஷ்வாகுகுலதிலகராகிய
रामः — ஸ்ரீராமர்
तं — அந்த
वृक्षं — விருக்ஷத்தை
रम्यं — வசதியாயிருக்கிறதாய்
अभियाय — திருவுளத்தில் பற்றி,
तस्मात् — அதனால்
रथात् — திருத்தேரினின்று
सभार्यः — மனைவியோடும்,
सहलक्ष्मणः — லக்ஷ்மணரோடும்,
अवातरत् — இறங்கினார்.

सुमन्त्रोऽप्यवतीर्यास्मान्मोचयित्वा हयोत्तमान् । वृक्षमूलगतं राममुपतस्थे कृताञ्जलिः ॥

सुमन्त्रः अपि — சுமந்திரரும்
अस्मात् — இதினின்று
अवतीर्य — இறங்கி
हयोत्तमान् — உத்தம குதிரைகளை
मोचयित्वा — அவிழ்த்துவிட்டு
वृक्षमूलगतं — மரத்தடியிலெழுந்தருளியிருக்கும்
रामं — ஸ்ரீராமர் சன்னிதானத்தில்
कृताञ्जलिः — கூப்பிய கையாய்
उपतस्थे — காத்து நின்றனர்.

तत्र राजा गुहो नाम रामस्यात्मसमः सखा । निषादजात्यो बलवान् स्थपतिश्चेति विश्रुतः ॥

स्थपतिः	அத்தலத்திற்கு இறையவராய்	रामस्य	ஸ்ரீராமருக்கு
राजा	அரசுபுரிந்துவந்தவரும்,	आत्मसमः	உயிர்போன்ற
बलवान्	நால்வகைப் படைகளை யுடையவரும்,	सखा इति	தோழரென
निषादजात्यः	வேடுவஜாதியில் பிறந்த வரும்,	विश्रुतः च	லோகப்ரசித்தி பெற்ற வருமாகிய
		गुहः नाम	குஹரென்பவர்
		तत्र	வசிக்குமிடம் அது.

स श्रुत्वा पुरुषव्याघ्रं रामं विषयमागतम् ।वृद्धैः परिवृतोऽमात्यैर्ज्ञातिभिश्चाप्युपागतः ॥

सः	அவர்	श्रुत्वा	கேள்விப்பட்டு,
पुरुषव्याघ्रं	புருஷோத்தமராகிய	वृद्धैः	ஞானவான்களாகிய
रामं	ஸ்ரீராமரை	अमात्यैः च	மந்திரிகளாலும்,
विषयं	ஊரில்	ज्ञातिभिः अपि	சுற்றத்தார்களாலும்,
आगतं	எழுந்தருளியிருக்கிறவ ராய்	परिवृतः	சூழப்பெற்றவராய்,
		उपागतः	தரிசிக்க வந்தனர்.

ततो निषादाधिपतिं दृष्ट्वा दूरादवस्थितम् । सह सौमित्रिणा रामः समागच्छद्गुहेन सः ॥

सः	அந்த	दृष्ट्वा	கடாக்ஷித்து
रामः	ஸ்ரீராமர்	ततः	அதன்மேல்
दूरात्	வெகுகாலமாய்	सौमित्रिणा	லக்ஷ்மணரோடும்
अवस्थितं	அஞ்சலா பக்திமை கொண்ட பரமபாகவத ராகிய	गुहेन	குஹரோடும்
		सह	கூடி
निषादाधिपतिं	வேடர்களின் மன்னவரை	समागच्छत्	குலாவினர்.

तमार्तः संपरिष्वज्य गुहो राघवमब्रवीत् । यथाऽयोध्या तथेदं ते राम किं करवाणि ते ॥

गुहः	குஹர்	ते	தேவரீருக்கு
आर्तः	மனோவேதனையுற்றவரா கி	अयोध्या	திருவயோத்தி
		यथा	எப்படியோ
राघवं	ஸ்ரீராமரை	तथा	அப்படியே,
संपरिष्वज्य	ஆலிங்கனம்செய்து,	इदं	அது.
तं	அவரை நோக்கி	ते	தேவரீருக்கு
अब्रवीत्	பின்வருமாறு மொழிந் [தார்.	करवाणि किम्	அடியேன் செய்யவேண் டியது என்ன?
राम	"ஸ்ரீராம்!		

ईदृशं हि महाबाहो कः प्राप्स्यत्यतिथिं प्रियम् ॥ ३६ ॥

महाबाहो	மஹாபாகுவே!	अतिथिं	அதிதியாக
प्रियं हि	தியாதரையே,	कः	யார்
ईदृशं	இப்படி	प्राप्स्यति	நல்வினையுளனுவான்?

ततो गुणवदन्नाद्यमुपादाय पृथग्विधम् । अर्घ्यं चोपानयत्क्षिप्रं वाक्यं चेदमुवाच ह ॥

गुणवत्	சிலாக்கியமாயிருக்கிறதும்,
पृथग्विधं च	வெவ்வேறுவிதமாயிருக்கிறதுமாகிய
अन्नाद्यं	ஏற்றசாப்பாட்டை
उपादाय	சன்னிதியில் வைத்துவிட்டு,
अर्घ्यं च	அர்க்கியத்தை மாத்திரம்
क्षिप्रं	விரைவில்
उपानयत्	கொடுத்தார்.
ततः	அதன்மேல்
इदं वाक्यं	பின்வரும் வாக்யத்தை
उवाच	சொன்னார்
ह	காண்!

स्वागतं ते महाबाहो तवेयमखिला मही । वयं प्रेष्या भवान्भर्ता साधु राज्यं प्रशाधि नः ॥

महाबाहो	“மகாபாகுவே!
ते स्वागतं	அடியேனது ஆதரணையை தேவரீர் நன்மனத்தோடு ஏற்றுக்கொள்வீராக.
इयं मही	இந்த ராஜ்யம்
अखिला	எல்லாமும்
तव	தேவரீருடையது.
वयं	நாங்கள்
प्रेष्याः	திருத்தொண்டு செய்ய உரியவர்கள்.
नः	அடியோங்களுக்கும்,
राज्यं	ராஜ்யத்திற்கும், இறைவராய்
साधु	உரிமைகொண்டு,
भवान्	தேவரீர்
प्रशाधि	ஆளத் திருவுளம் வைப்பீராக.

भक्ष्यं भोज्यं च पेयं च लेह्यं चोष्यमुपस्थितम् । शयनानि च मुख्यानि वाजिनां खादनं च ते ॥

ते च	“தேவரீருக்காக
भोज्यं	சித்திரான்னவர்க்கமும்,
भक्ष्यं	சிற்றுண்டிவர்க்கமும்,
पेयं	பால், தயிர், மோர், தேன் முதலிய பருகுவனவர்க்கமும்,
लेह्यं	தொகயல் சட்டிணிவர்க்கமும்,
चोष्यं च	வருவல்வர்க்கமும்,
मुख्यानि	சிறந்த
शयनानि	படுக்கைகளும்,
वाजिनां	குதிரைகளுக்கு
खादनं च	தீனியும்,
च	ஆகிய எல்லாமும்
उपस्थितम्	வந்திருக்கிறது.”

गुहमेवं ब्रुवाणं तु राघवः प्रत्युवाच ह । अर्चिताश्च प्रहृष्टाश्च भवता सर्वथा वयम् ॥
पद्भ्यामभिगमाच्चैव स्नेहसंदर्शनेन च ॥ ४० ॥

राघवः	ஸ்ரீராமர்
एवं	இவ்வண்ணம்
ब्रुवाणं	வேண்டுகிற
गुहं तु	குஹரைப்பார்த்து இவ்விஷயத்தில் இப்படியாய்
प्रत्युवाच	பதிலை அருளிச்செய்தார்
ह	காண்!
पद्भ्यां	“நடந்து
अभिगमात् च	வந்தாலும்,
सन्दर्शनेन एव	தோழமையை நன்கு விளங்கக்காட்டுகின்ற கௌரவத்தாலும்,
वयं	நாங்கள்
भवता	உம்மால்
सर्वथा च	எதேஷ்டமாய்
अर्चिताः च	பூஜிக்கப்பட்டவர்களாகிறோம்
प्रहृष्टाः च	மகிழ்ச்சியையடைந்தவர்களாகவும் ஆகிறோம்.

भुजाभ्यां साधु वृत्ताभ्यां पीडयन्वाक्यमब्रवीत् ॥ ४१ ॥

वृत्ताभ्यां	நீண்டுருண்ட	पीडयन्	ஆலிங்கனம் பண்ணிக் கொண்டு
भुजाभ्यां	இரு திருக்கைகளினாலும்,	वाक्यं	பின்வரும் வாக்கியத்தை
साधु	உள்ளங்குளிர	अब्रवीत्	அருளிச்செய்தார்.

दिष्ट्या त्वां गुह पश्यामि ह्यरोगं सह बान्धवैः । अपि ते कुशलं राष्ट्रे मित्रेषु च धनेषु च ॥

गुह	"குஹரே!	ते	உனது
बान्धवैः सह	சுற்றத்தார்களுடன்	राष्ट्रे	ஆளுகைக்குள்பட்ட பிரஜைகள் விஷயத்திலும்
त्वां	உன்னை	मित्रेषु च	கப்பம்கட்டும் தோழர்கள் விஷயத்திலும்
अरोगं	ஆரோக்யமாயிருக்கின்றவனாய்	धनेषु च	பொருள்கள் விஷயத்திலும்
पश्यामि	நன்கு இப்பொழுது நேரில் பார்க்கப்பெற்றேன்.	कुशलं अपि	எல்லாம் குசலம் தானே?
हि	இதனால்		
दिष्ट्या	நான் இப்பொழுது கொண்டிருக்கும் உவப்புச்சொல்விறதலாயிருக்கிறது.		

यत्त्विदं भवता किञ्चित्प्रीत्या समुपकल्पितम् । सर्वं तदनुजानामि न हि वर्ते प्रतिग्रहे ॥

किंचित् तु	"எள்ளளவு என்றாலும்	समुपकल्पितं	சித்தம்செய்துகொண்டு வரப்பட்டிருக்கிறது
प्रतिग्रहे	பிறர் கொடுப்பதை ஏற்றுக்கொள்ளவேண்டிய உரிமையில்	यत्	எதுவோ
वर्ते न	நான் இப்பொழுது இல்	तत् इदं	அந்த இந்த
हि	ஆனபடியால் [லை.	सर्वं	எல்லாவற்றையும்
भवता	உன்னால்	अनुजानामि	நான் இப்பொழுது அங்கீகரியாது வாபப்ஸ் செய்கின்றேன்.
प्रीत्या	என்னிடமுள்ள பக்தியால்		

कुशचीराजिनधरं फलमूलाशिनं च माम् । विद्धि प्रणिहितं धर्मे तापसं वनगोचरम् ॥

मां	"என்னை	धर्मे च	பரமாத்மாவை த்யானிப்பது ஒன்றில் மட்டும்
वनगोचरं	வனவாசியாய	प्रणिहितं	ஈடுபட்டுக்கிடக்கும் சிந்
कुशचीराजिनधरं	குசசீராஜினங்களை தரித்து,	तापसं	துறவியென [தையுற்ற
फलमूलाशिनं	பழங்களையும் கிழங்குகளையும் புசித்து	विद्धि	நீ பாவிப்பாயாக.

अश्वानां खादनेनाहमर्थी नान्येन केनचित् । एतावताऽत्रभवता भविष्यामि सुपूजितः ॥

अश्वानां	''குதிரைகளுக்கு
खादनेन	தீனி ஒன்றினாலேயே
अहं	நான்
अर्थी	எனக்குவேண்டியவைகளெல்லாவற்றையும் பெற்றவனாகிறேன்
अन्येन	மற்றபடியாய்
केनचित्	எதுவும்
न	வேண்டாம்.
अत्र	இந்த சமயம்
भवता	உன்னால்
एतावता	இது ஒன்றாலேயே
सुपूजितः	நன்கு பூஜிக்கப்பட்டவனாக
भविष्यामि	நான் ஆகுவேன்.

एते हि दयिता राज्ञः पितुर्दशरथस्य मे । एतैः सुसुखितैरश्वैर्भविष्याम्यहमर्चितः ॥ ४६ ॥

एते	''இவைகள்,
मे	எனது
पितुः	திருத்தந்தையாகிய
दशरथस्य	தசரத
राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாருக்கு
दयिताः	பிரியமானவைகள்
एतैः	இந்த
सुसुखितैः	மிக ஏற்றவைகளாயிருக்கின்ற
अश्वैः	குதிரைகளால்,
अहं	நான்
अर्चितः	கௌரவிக்கப்பட்டவனாக
भविष्यामि हि	ஆகிறேன் அல்லவா!

अश्वानां प्रतिपानं च खादनं चैव सोऽन्वशात् । गुहस्तत्रैव पुरुषांस्त्वरितं दीयतामिति ॥

सः	அந்த
गुहः	குகர்
तत्र एव	அப்படியிருப்பதால்
पुरुषान्	வேலைக்காரர்களைப்பார்த்து
त्वरितं	''சீக்கிரம்
अश्वानां एव	குதிரைகளுக்கு மாத்திரம்
खादनं च	தீனியும்,
प्रतिपानं च	குடிக்க ஜலமும்,
दीयतां	கொண்டுவந்து கொடுக்கப்படட்டும்,
इति	என்று
अन्वशात्	கட்டளையிட்டார்.

ततश्चीरोत्तरासङ्गः सन्ध्यामन्वास्य पश्चिमाम् । जलमेवाददे भोज्यं लक्ष्मणेनाहृतं स्वयम् ॥

ततः	அனந்தரம்
चीरोत्तरासङ्गः	அவர் உத்தரீய மரவுரியை இடுப்பில் கட்டிக்கொண்டவராகி,
पश्चिमां	மாலை
सन्ध्यां	சந்தியை
अन्वास्य	உபாசித்து,
लक्ष्मणेन	லக்ஷ்மணரால்
स्वयं	தானாகவே
आहृतं	கொண்டுவரப்பட்ட
जलं एव	தீர்த்தத்தை மாத்திரம்
भोज्यं	அமுதாக
आददे	கொண்டார்.

तस्य भूमौ शयानस्य पादौ प्रक्षाल्य लक्ष्मणः। सभार्यस्य ततोऽभ्येत्य तस्थौ वृक्षमुपाश्रितः ॥

लक्ष्मणः	லக்ஷ்மணர்	ततः	அதன்மேல்
भूमौ	பூமியில்	वृक्षं	மரத்தை
सभार्यस्य	தர்மபத்னீசமேதராய்	अभ्येत्य	கிட்டி,
शयानस्य	படுத்திருக்கும்	उपाश्रितः	பிடித்துக்கொண்டு நிற்கின்றவராய்,
तस्य	அவருடைய	तस्थौ	காவல் பூண்டிருந்தார்.
पादौ	திருவடிகளை		
प्रक्षाल्य	சுத்தமாய்த்துடைத்து விட்டு		

गुहोऽपि सह सूतेन सौमित्रिमनुभाषयन्। अन्वजाग्रत्ततो राममप्रमत्तो धनुर्धरः ॥ ५० ॥

ततः	அவ்விடத்தில்	अनुभाषयन्	பேசிக்கொண்டு,
गुहः अपि	குகரும்	धनुर्धरः	வில்லும் கையுமாய்
सूतेन सह	சாரதியோடுகூட	अप्रमत्तः	வெகு ஜாக்கிரதையுடனிருப்பவராய்
सौमित्रिं	லக்ஷ்மணரிடம்		
रामं	ஸ்ரீராமரது திருக்கல்யாண குணங்களைப் பற்றி	अन्वजाग्रत्	இரவுமுழுதும் கண்விழித்துக்கொண்டிருந்தார்.

तथा शयानस्य ततोऽस्य धीमतो यशस्विनो दाशरथेर्महात्मनः।
अदृष्टदुःखस्य सुखोचितस्य सा तदा व्यतीयाय चिरेण शर्वरी ॥ ५१ ॥

अदृष्टदुःखस्य	முன்னர் இதுவரை கஷ்டத்தை கண்டிராதவரும்,	ततः	அவ்விடத்தில்
सुखोचितस्य	சுகத்திற்கேயுரியவரும்	तथा	அவ்வண்ணம்,
धीमतः	நன்மதியுற்றவரும்,	शयानस्य	துயில்கொண்டிருக்கிறவருமான
यशस्विनः	புகழ்பெற்றவரும்,	अस्य	இவருக்கு
महात्मनः	மகாத்மாவும்,	सा	அந்த
दाशरथेः	தசரதசக்கிரவர்த்தியின் திருமகனும்,	शर्वरी	இரவு
तदा	அப்பொழுது	चिरेण	நெடுநேரமாய்த் தோன்றி
		व्यतीयाय	கழிந்தது.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये

अयोध्याकाण्डे पञ्चाशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 4354. ———— अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 1999.

एकपञ्चाशः— ஐம்பத்தோராவது ஸர்க்கம் ॥ ५१ ॥

गुहलक्ष्मणसंवादः — குகலக்ஷ்மணஸம்வாதம்.

तं जाग्रतमदम्भेन भ्रातुरर्थाय लक्ष्मणम् । गुहः सन्तापसन्तप्तो राघवं वाक्यमब्रवीत् ॥

गुहः	குஹர்,
अदम्भेन	பணிவிடைக்காரர்களிடம் சாதாரணமாயுள்ள ''எஜமான் கண்முன் ஊக்கம், பின் தூக்கம்'' என்கிற கபடத் தன்மை எள்ளளவுமில்லாதமையால்,
भ्रातुः	தமயனுருடைய
अर्थाय	சௌகரியத்தின்பொருட்டு,
जाग्रतं	கண்விழித்துக்கொண்டிருந்தவண்ணமேயிருந்த
राघवं	ரகுகுலப்பிள்ளையாகிய
तं	அந்த
लक्ष्मणं	லக்ஷ்மணரைப்பார்த்து,
सन्तापसन्तप्तः	சிரமத்தைப் பார்த்து பரிதபிக்கின்றவராகி
वाक्यं	பின்வரும் மொழியை
अब्रवीत्	சொன்னூர்.

इयं तात सुखा शय्या त्वदर्थमुपकल्पिता । प्रत्याश्वसिहि साध्वस्यां राजपुत्र यथासुखम् ॥

तात	''ஐயா!
राजपुत्र	சக்கிரவர்த்திகுமாரா!
त्वदर्थं	தேவரீருக்காக
इयं	இதோயிருக்கும்
सुखा	இனிய
शय्या	படுக்கை
उपकल्पिता	கொண்டுவந்து வைக்கப் பட்டிருக்கிறது.
अस्यां	இதில்
यथासुखं	சுகமாக
साधु	கவலையின்றி
प्रत्याश्वसिहि	சற்று துயில் கொள்ளும்.

उचितोयं जनः सर्वःक्लेशानां त्वं सुखोचितः ।

गुप्त्यर्थं जागरिष्यामः काकुत्स्थस्य वयं निशाम् ॥ २ ॥

अयं	இந்த
जनः	ஜனஸமூஹத்திலிருக்கிற
सर्वः	ஒவ்வொருவனும்
क्लेशानां	தேக பரிச்ரமங்களுக்கு
उचितः	புகழப்பட்டவன்
त्वं	தேவரீர்
सुखोचितः	சுகமொன்றையே கண்டவர்.
काकुत्स्थस्य	ஸ்ரீராமருடைய
गुप्त्यर्थं	க்ஷேமத்தின் பொருட்டு
वयं	நாங்கள்
निशां	இரவு முழுதும்
जागरिष्यामः	கண்விழித்திருக்கிரும்.

न हि रामात्प्रियतमो ममास्ति भुवि कश्चन । ब्रवीम्येतदहं सत्यं सत्येनैव च ते शपे ॥

भुवि	"இவ்வுலகில்	एतत्	இதை
मम	எனக்கு	सत्यं	சத்யமாக
रामात्	ஸ்ரீராமரைவிட	अहं	நான்
प्रियतमः	அதிக பக்திக்கு பாத்திரமாகிறவர்	ब्रवीमि	சொல்லுகிறேன்.
कश्चन हि	வேறொருவரும்	च	இன்னும்
अस्ति न	இல்லை.	सत्येन एव	சத்தியத்தின்மேலும்
		ते	தேவரீர் முன்னிலையில்
		शपे	ஆணையிடுகிறேன்.

अस्य प्रसादादाशंसे लोकेऽस्मिन्सुमहद्यशः । धर्मावाप्तिं च विपुलामर्थावाप्तिं च केवलाम् ॥

अस्मिन्	"இந்த	धर्मावाप्तिं	தர்மத்தை சேகரிப்பதையும்,
लोके	உலகில்	केवलां	கேவலமான
सुमहत्	ஸர்வோத்கிருஷ்டமாகிய	अर्थावाप्तिं च	ஆஸ்திசேர்ப்பதையும்
यशः	தொண்டர்களுக்குப் புரியும் அனுக்கிரஹத்தையும்	अस्य	இவரது
विपुलां	விசேஷப்பயனை அளிக்கத்தக்க	प्रसादात् च	கருணையால்தான் என்று
		आशंसे	நான் உறுதியாய் சொல்லுவேன்.

सोऽहं प्रियसखं रामं शयानं सह सीतया । रक्षिष्यामि धनुष्पाणिः सर्वतो ज्ञातिभिः सह ॥

सः	"அந்த	सीतया सह	சீதாபிராட்டியாருடன்
अहं	நான்	शयानं	சயனங்கொண்டிருக்கிற
धनुष्पाणिः	கையில் விற்பிடித்தவனாய்,	प्रियसखं	உயிர்த்தோழராகிய
ज्ञातिभिः	சுற்றத்தாருடன்	रामं	ஸ்ரீராமரை
सह	இருப்பவனாய்,	सर्वतः	தோஷரஹிதராய்
		रक्षिष्यामि	பாதுகாப்பேன்.

न हि मेऽविदितं किञ्चिद्वनेऽस्मिंश्चरतः सदा । चतुरङ्गं ह्यपि बलं सुमहत्प्रसहेमहि ॥

अस्मिन्	"இந்த	किञ्चित् हि	ஒன்றும்
वने	வனத்தில்	न	இல்லை
सदा	எப்பொழுதும்,	सुमहत्	மிகப்பெரிய
चरतः	சஞ்சரிக்கும்	चतुरङ्गं	நால்வகை
मे	அடியேனுக்கு	बलं अपि	படையையும்
अविदितं	தெரியாதவண்ணம் நடைபெறக்கூடிய சம்பவம்	प्रसहेमहि	நாங்கள் தீர்க்கவல்லோம்.
		हि	இது திண்ணம்."

लक्ष्मणस्तं तदोवाच रक्ष्यमाणास्त्वयाऽनघ । नात्र भीता वयं सर्वे धर्ममेवानुपश्यता ॥

लक्ष्मणः	லக்ஷ்மணர்
तं	அவருக்கு
तदा	அப்பொழுது
उवाच	பின்வரும் பதிலை அளித்தார்.
अनघ	"மாசற்றவனே!
धर्मं एव	தருமம் ஒன்றையே
अनुपश्यता	சர்வமுமாய் சிந்தையில் பற்றியிருக்கும்,
त्वया	உன்னால்
रक्ष्यमाणाः	பாதுகாக்கப்படும்,
सर्वे	எல்லோரும்
वयं	நாங்களும்
अत्र	இப்பொழுது இவ்விடத்தில்
भीताः न	மனக்கவலையுற்றவர்களாய் இல்லை.

कथं दाशरथौ भूमौ शयाने सह सीतया । शक्या निद्रा मया लब्धुं जीवितं वा सुखानि वा ॥

दाशरथौ	"தாசரதியார், ஸ்ரீராமர்
सीतया सह	சீதாபிராட்டியாருடன்
भूमौ	தரையில்
शयाने	படுத்திருக்கையில்
निद्रां	சோம்புத்தனம்தான் ஆகட்டும்.
जीवितं वा	வயிற்றுப்பாடுதான் ஆகட்டும்,
सुखानि वा	தேகசௌக்யங்கள் தான் ஆகட்டும்
मया	என்னால்
लब्धुं	கிட்டுவதற்கு
कथं	எவ்வண்ணம்
शक्याः	ஏற்றவைகளாகும்?

यो न देवासुरैः सर्वैः शक्यः प्रसहितुं युधि । तं पश्य सुखसंसुप्तं तृणेषु सह सीतया ॥

यः	"எவர்
देवासुरैः	தேவாசுரர்கள்
सर्वैः	எல்லோராலும்,
युधि	போரில்
प्रसहितुं	எதிர்க்க
शक्यः न	முடியாதவரோ,
तं	அவரை
सीतया सह	சீதாபிராட்டியாருடன்
तृणेषु	புற்களில்
सुखसंसुप्तं	சுகமாய் உறங்கிக்கொண்டிருக்கின்றவராய்
पश्य	நீ பிரத்யக்ஷத்தில் பார்க்கின்றனை.

यो मन्त्रतपसा लब्धो विविधैश्च परिश्रमैः । एको दशरथस्येष्टः पुत्रः सदृशलक्षणः ॥

एकः	ஒப்பாருமிக்காருமில்லாதவரும்,
सदृशलक्षणः	அவருக்கேயுரிய திருக்கல்யாண குணங்களையுடையவரும்,
इष्टः	உலகுக்கு அபிராமராய் விளங்குகிறவரும்,
दशरथस्य	தசரதசக்கிரவர்த்தியாருக்கு
मन्त्रतपसा	வேதபாராயணங்களின் கர்மபயனாலும்
विविधैः	பற்பல
परिश्रमैः च	நியமங்களாலும்
पुत्रः	திருக்குமாரராய்
लब्धः	விளங்குகின்றவர்
यः	எவரோ அவரிவர்.

अस्मिन्प्रव्राजिते राजा न चिरं वर्तयिष्यति । विधवा मेदिनी नूनं क्षिप्रमेव भविष्यति ॥

अस्मिन्	"இவர்	नूनं	அதனால்
प्रव्राजिते	வனமெழுந்தருளியிருக்கையில்	मेदिनी एव	பூமகளும்
राजा	சக்கிரவர்த்தியார்	क्षिप्रं	விரைவில்
चिरं	வெகுகாலம்	विधवा	கணவரைப் பறிகொடுத்தவளாய்
वर्तयिष्यति न	பிழைத்திருக்க மாட்டார்	भविष्यति	ஆகப்போகிறாள்.

अनुरक्तजनाकीर्णा सुखालोकप्रियावहा । राजव्यसनसंसृष्टा सा पुरी विनशिष्यति ॥ १३ ॥

अनुरक्त-जनाकीर्णा	"ராஜபக்தியுள்ள ஜனங்களால் நிறையப்பெற்றதும்,	सा पुरी	அந்த நகர்
सुखालोक-प्रियावहा	உற்சவகாட்சிகளால் பிரியமாய் விளங்குகிறதுமாகிய	राजव्यसनसंसृष्टा	சக்கிரவர்த்தியாரைப் பறிகொடுத்துப் படுகின்றதாய்
		विनशिष्यति	பாழாகப்போகிறது.

विनद्य सुमहानादं श्रमेणोपरताः स्त्रियः । निर्घोषोपरतं तात मन्ये रामनिवेशनम् ॥ १४ ॥

तात	"ஆப்த தோழா!	रामनिवेशनं	ஸ்ரீராமரது திருமாளிகை
स्त्रियः	ஸ்த்ரீகள்	निर्घोषोपरतं	நிசப்தமாய் கிடக்கிறதெனவும்,
सुमहानादं	கூவிக்கூவிக்குரலிட்டு	मन्ये	நான் எண்ணுகின்றேன்.
विनद्य	அழுதுவிட்டு		
श्रमेण	சிரமத்தால்		
उपरताः	ஓய்ந்து கிடப்பார்களெனவும்,		

कौसल्या चैव राजा च तथैव जननी मम । नाशंसे यदि जीवन्ति सर्वे ते शर्वरीमिमाम् ॥

राजा च	"சக்கிரவர்த்தியாரும்	सर्वे	எல்லோரும்
कौसल्या च	கோஸலையாரும்	यदि एव	என்னமோ
मम	எனது	इमां शर्वरीं एव	இன்றிரவுகூட
जननी तथा	மாதாவுமாகிய	जीवन्ति न	பிழைத்திருக்கமாட்டார்களென
ते	அவர்கள்	आशंसे	நான் பயப்படுகிறேன்.

जीवेदपि हि मे माता शत्रुघ्नस्यान्ववेक्षया । तद्दुःखं यत्तु कौसल्या वीरसूर्विनशिष्यति ॥

मे	"எனது	अन्ववेक्षया	ஞாபகத்தால்
माता	மாதா	जीवेत् अपि	பிழைத்திருக்கிறாளோ என்னமோ?
शत्रुघ्नस्य	சத்ருக்னனுடைய		

वीरसूः	தனிவீரப்புதல்வனைப்பெற்ற
कौसल्या	கோஸலையார்
यत् तत्	அந்த இந்த
दुःखं हि तु	கஷ்டத்தாலேயே இப்பொழுதே
विनशिष्यति	மாண்டுவிடுவாள்.

कथं पुत्रं महात्मानं ज्येष्ठं सन्तमपश्यतः । शरीरं धारयिष्यन्ति प्राणा राज्ञो महात्मनः ॥

महात्मानं	‘‘தெய்வத்தன்மையுள்ள
ज्येष्ठं	உத்தம
सन्तं	புண்யபுருஷனாகிய
पुत्रं	புதல்வனை
अपश्यतः	காணப்பெறுதவராகிவிட்ட
महात्मनः	மஹாத்மாவாகிய
राज्ञः	சக்கிரவர்த்தியாருடைய
प्राणाः	ஆத்மா
शरीरं	திருமேனியில்
कथं	எவ்வாறு
धारयिष्यन्ति	தங்கியிருக்கப்போகிறது?

विनष्टे नृपतौ पश्चात्कौसल्या विनशिष्यति । अनन्तरं च माताऽपि मम नाशमुपैष्यति ॥

नृपतौ	‘‘சக்கிரவர்த்தியார்
विनष्टे पश्चात्	மரித்தவுடன்
कौसल्या	கோஸலையார்
विनशिष्यति	இறப்பார்.
अनन्तरं	அதன்பிறகு
मम माता अपि च	எனது தாயும்
नाशं	மரணம்
उपैष्यति	அடைவாள்.

अतिक्रान्तमतिक्रान्तमनवाप्य मनोरथम् । राज्ये राममनिक्षिप्य पिता मे विनशिष्यति ॥

मे	‘‘எனது
पिता	திருத்தந்தையார்
राज्ये	இராஜ்யத்தில்
रामं	ஸ்ரீராமரை
अनिक्षिप्य	திருவபிஷேகம் செய்துவைக்கமுடியாது
मनोरथं	மனோரதத்தை
अनवाप्य	அடையாதபடியால்
विनशिष्यति	இறந்தேவிடுவார்.
अतिक्रान्तं अतिक्रान्तम्	நிகழ்ந்தது நிகழ்ந்ததே! (கொடிக்கொட்டி அளந்தாலும் குறுணிபதக்காகுமோ?)

सिद्धार्थाः पितरं वृत्तं तस्मिन्कालेऽप्युपस्थिते । प्रेतकार्येषु सर्वेषु संस्करिष्यन्ति भूमिपम् ॥

तस्मिन्	‘‘அந்த
काले उपस्थिते	காலம் வரும்பொழுது
प्रेतकार्येषु	சரமகைங்கரியங்கள்
सर्वेषु	எல்லாவற்றிலும்
सिद्धार्थाः अपि	கொடுத்துவைத்தவர்கள்தான்
वृत्तं	இறந்துவிட்ட
भूमिपं	சக்கிரவர்த்தியாராகிய
पितरं	தந்தையாருக்கு
संस्करिष्यन्ति	சரமகைங்கரியம்செய்வார்கள்.

रम्यचत्वरसंस्थानां सुविभक्तमहापथाम् । हर्म्यप्रासादसम्पन्नां गणिकावरशोभिताम् ॥
रथाश्वगजसंबाधां तूर्यनादविनादिताम् । सर्वकल्याणसम्पूर्णां हृष्टपुष्टजनाकुलाम् ॥
आरामोद्यानसंपन्नां समाजोत्सवशालिनीम् । सुखिता विचरिष्यन्ति राजधानीं पितुर्मम ॥

मम	"எனது
पितुः	திருத்தந்தையின்
रम्यचत्वरसंस्थानां	அழகிய சக்கிரவர்த்திகளினமைப்பிணைப்பெற்றதும்,
सुविभक्त-महापथां	நன்கு பிரிக்கப்பட்ட ராஜவீதிகளையுடையதும்,
हर्म्यप्रासाद-सम्पन्नां	ஜனங்கள் வசிக்கும் அரண்மனைகள் போன்ற திருமாளிகைகளாலும் நிறைந்துள்ளதும்,
गणिकावर-शोभितां	எங்கு பார்த்தாலும் சிறந்த கணிகாயெனும் மல்லிகைப் புஷ்பங்களால் அலங்கரிக்கப்பட்டு விளங்குகிறதும்,
रथाश्वगज-संबाधां	ரதங்களும், குதிரைகளும், யானைகளும் நிறைந்துள்ளதும்,
तूर्यनादविनादितां	வாத்தியகோஷங்கள் முழங்கப்பெற்றதும்,
सर्वकल्याणसंपूर्णां	மங்களங்களெல்லாவற்ருலும் நிறைந்ததும்,
हृष्टपुष्ट-जनाकुलां	குறைவு நோவு இவ்விரண்டுட்ம் அற்று வாழ்வுற்று மனத்திருப்திகொண்ட ஜனங்களால் வசிக்கப்பெற்றதும்,
आरामोद्यान-सम्पन्नां	தோப்புகளும் தோட்டங்களும் மலிந்துள்ளதும்,
समाजोत्सव-शालिनीं	பல ஜனங்கள் கூட்டம் கூடி நடைபெறும் திருவிழாக்களால் விளங்குவதுமாகிய
राजधानीं	இராஜதானியில்
सुखिताः	கிருதகிருத்யர்கள்
विचरिष्यन्ति	சஞ்சரிக்கப்போகிருர்கள்.

अपि जीवेद्दशरथो वनवासात्पुनर्वयम् । प्रत्यागम्य महात्मानमपि पश्याम सुव्रतम् ॥ २४ ॥

दशरथः	"தசரத சக்கிரவர்த்தியார்
जीवेत् अपि	பிழைத்திருப்பாரா?
वयं	நாங்கள்
वनवासात्	வனவாஸம் முடிந்து
पुनः	மீளவும்
प्रत्यागम्य	வந்துசேர்ந்து,
सुव्रतं	தருமசீலராகிய
महात्मानं	மஹாத்மாவை
पश्याम अपि	தரிசித்து மகிழ்வோமோ?

अपि सत्यप्रतिज्ञेन सार्धं कुशलिना वयम् । निवृत्तवनवासेऽस्मिन्नयोध्यां प्रविशेमहि ॥

सत्यप्रतिज्ञेन	"சொன்னபடியே காரியத்தை செய்து முடித்துவிட்டமையால்	वयं	நாங்கள்
अस्मिन्	இவர்	कुशलिना सार्धं	மனத்திருப்தி கொண்டவருடன் கூட
निवृत्तवनवासे	வனவாசம் முடிந்தவளவில்	अयोध्यां	அயோத்தியில்
		प्रविशेमहि अपि	புகுவோமோ?"

परिदेवयमानस्य दुःखार्तस्य महात्मनः । तिष्ठतो राजपुत्रस्य शर्वरी साऽत्यवर्तत ॥

दुःखार्तस्य	மனவேதனையுற்று	महात्मनः	மஹாத்மாவும்
परिदेवयमानस्य	புலம்பி அழுதுகொண்டு	राजपुत्रस्य	சக்கிரவர்த்தி குமாரருமாகிய இவருக்கு
तिष्ठतः	பக்கலில் காத்து நின்றுகொண்டவண்ணமேயிருந்த	सा	அந்த
		शर्वरी	இரவு
		अत्यवर्तत	கழிந்தது.

तथा हि सत्यं ब्रुवति प्रजाहिते नरेन्द्रपुत्रे गुरुसौहृदाद्गुहः ।
मुमोच बाष्पं व्यसनाभिपीडितो ज्वरातुरो नाग इव व्यथातुरः ॥ २७ ॥

प्रजाहिते	பிரஜாபிமானியாகிய	गुहः	குகர்
नरेन्द्रपुत्रे	சக்கிரவர்த்தி திருக்குமாரன்	व्यसनाभिपीडितः	துக்கத்தால் மிக வருந்தினவராகி
गुरुसौहृदात्	தகப்பனாரிடத்திலும் தமயனாரிடத்திலுமுள்ள வாத்ஸல்யத்தால்	व्यथातुरः	அஸஹாயமாய் நோவுற்ற
तथा हि	மேற்கண்டவண்ணமாய்	ज्वरातुरः	சிவந்து வீங்கி எரியும் விருணத்தால்படும்
सत्यं	உள்ளத்திலுள்ளதை உள்ளபடியே	नागः इव	யானைபோல்
ब्रुवति	உரைக்கையில்	बाष्पं	கண்ணீரை
		मुमोच	வடித்தார்.

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
अयोध्याकाण्डे एकपञ्चाशः सर्गः ॥

आदितः श्लोकाः 4381 — अयोध्याकाण्डे आदितः श्लोकाः 2026

इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे षष्ठेऽह्नि वर्तमानकथाप्रसङ्गः ॥

இவ்விதம் ஆதியில் குசன் லவன் இவர்களால் ஸ்ரீராமர் ஸன்னிதியில் அச்வமேதயாகசாலையில் கானம் செய்யப்பட்ட ஸ்ரீமத் ராமாயணத்தில் ஆறுவது தினத்தில் கானம் பண்ணப்பட்ட கதை முடிவுபெற்றது.